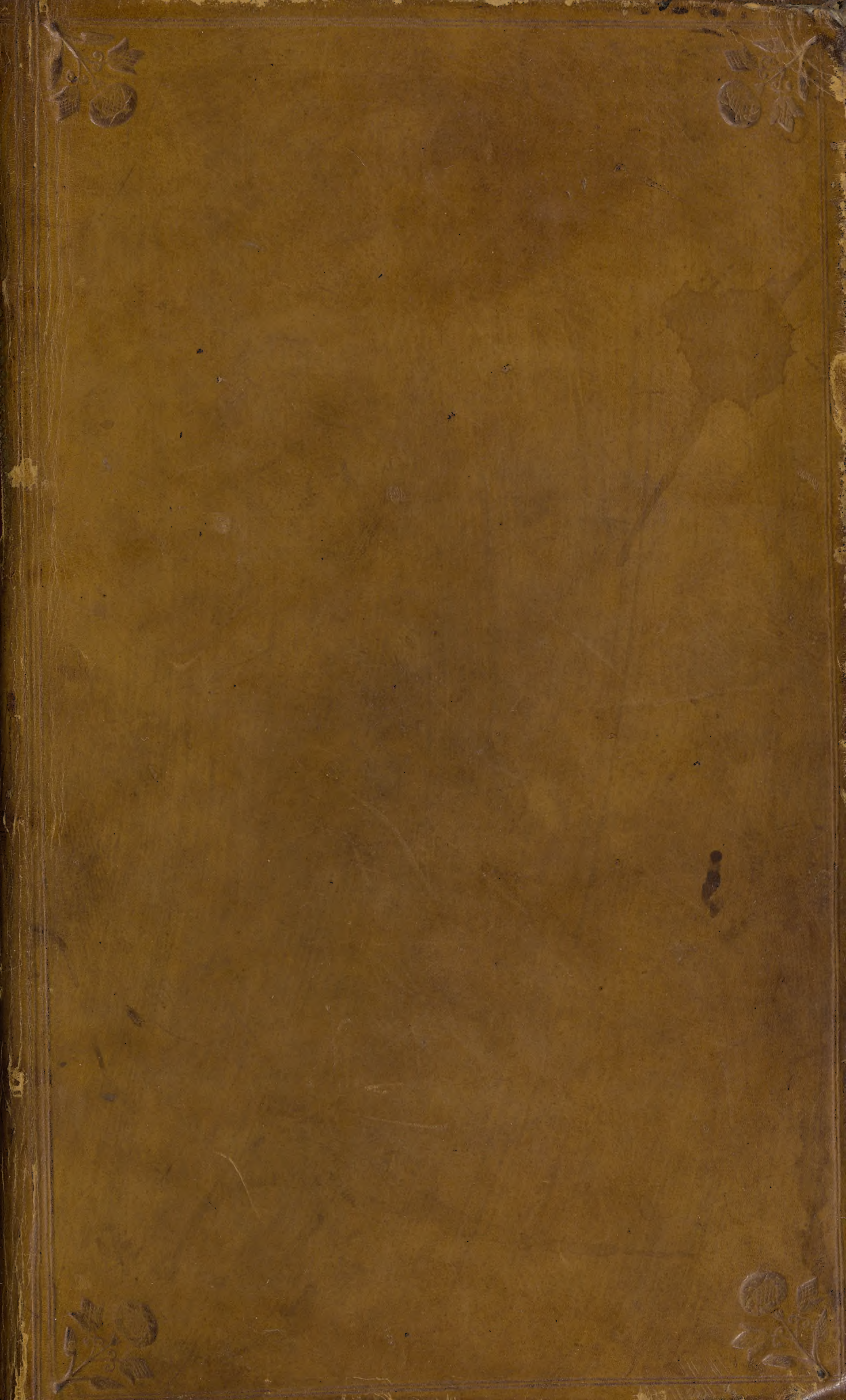
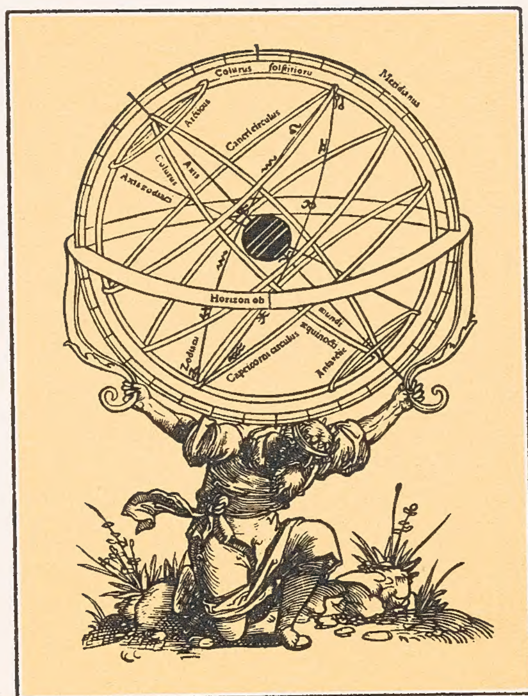

Rob: Saltonn.

Rob: Saltren.

L.

v. "British Critic". xxiv. 701.

OXONIJ
E Theatro SHELDONIANO.
1672.

ΑΡΑΤΟΥ ΣΟΛΕΩΣ

Φαινόμενα καὶ Διοσημεῖα.

ΘΕΩΝΟΣ Σχόλια.

ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ

Καταστερισμοί.
Μέτρον τῆς γῆς περιφερείας.
Τοῦ κύβου διπλασιασμός.
Κόσκινον.
Τοῦ Νείλου πηγαί.
Τοῦ κανόνος τομή.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Ὕμνοι.

ACCESSERUNT

Annotationes in Eratoſthenem

ET

Hymnos Dionyſii.

OXONII.
E Theatro *SHELDONIANO.*
Anno Dom. CIↃDCLXXII.

LECTORI
Præfatio.

REm ſupervacuam agerem, ſi Aratum Antigoni Regis amicitiâ clarum, quadraginta circiter Græcorum Interpretum ſcholiis auctum; Romanorum etiam, inter quos Germanicus Cæſar, & in literarum imperio æmulus Cicero, (ut Ovidium & Avienum mittam) diligentiſſimis curis Latio donatum: inſuper, quod decus omne ſupergreditur, beati Apoſtoli Pauli ſcriptis receptum & conſecratum, longo verborum apparatu commendatum iverim. Oculis ille & mente pariter deſtituatur neceſſe eſt, quem cælorum convexa, orbium motus, & ſtellarum flammæ non attollunt unà, rapiunt ſecum, & ſuis quaſi ignibus accendunt: quin & hebes ſtupiduſque jure audiat, qui non pro merito æſtimet viri illius operam, quiſquis ea in cenſum & rationes deſcripta, felicibus inſuper carminum numeris fideliter ſubjecerit, cæliſque, quos intelligere, & quibus frui datur, concentus donaverit.

Aratum fateor plagii inſimulare Hipparchum alioſque, quaſi Eudoxi ἔνοπτρον ita inſpexiſſet, ut ceu alterum ſpeculum id unicè repræſentaret, nec cælorum adeo, quam Gnidii Geometræ Phæ-

nomena descripsisset. Sed lapides ad Vatis nostri tumulum allisi (quod miraculi loco refert Pomponius Mela *) dissiliunt protenus ; & frustra oblatrante invidiâ , parem ille cum argumento quod tractat sortitur æternitatem. Dum enarrat astra, se illis inserit , & ratum usque manet* Nasonis *effatum quòd,*

Cum sole & lunâ semper Aratus *erit.*

In Poematis istius Editione , post Stephani, Grotii , *aliorumque doctissimorum hominum operas , nil magni momenti deinceps expectandum ; id quidem egimus , ut saltem integrum & emaculatum prodiret , quod adhibitis duobus codicibus manuscriptis , quos Bibliotheca* Bodleiana *suppeditaverat , procuravimus.* Theonem *quod attinet, quem comitem adjunximus ; omnino fatendum est exemplarium Mss. ope destitutos, impressis adhæsisse; nisi quando (quod passim accidit) sphalmata quædam plusquam graphica occurrerent, quibus ex conjecturis subveniendum. Neque quidem boni editoris munus esse duco, erroribus insistere , & sedulo eosdem propagare. Enimvero quanquam alibi minus ferenda sit importuna Criticorum licentia , adversus Scholiasten & Grammaticum incivile haud fuerit censoriam virgulam aliquando intentasse. Utcunque fuerit, rem ipsam semel moneo ; ut si non institutum , certè fidem nostram (quam integram maximè cupimus) tueamur.*

Istis

Iſtis ergo qualia qualia ſint, boni conſulat eruditus lector, præſertim quando ut eum cumulatius demererer, Eratoſthenis καταστερισμοὺς *per plura ſecula fruſtra requiſitos, alieno habitu, nimirum* Germanici Cæſaris & Julii Hygini *interpolatis verſionibus ſordidatos, Græciæ juxta & ſibi, quin & literato inſuper orbi tandem aliquando reſtituerim; mantiſſæ loco additis, quatenus reperire erat, quæ undiquaque ſparſæ jacuêre, magni Herois reliquiis.*

Quin & meliora deinceps polliceri liceat; quanquam enim ſacris & humanioribus literis promovendis ſeſe addixerit Sheldonianum *prælum, in Matheſi adornandâ minime ceſſabit; ſed propitio Numine, & faventibus bonis, antiquos quotquot ſuperſunt Græcos Scriptores, qui in matheſi inclaruerunt, in lucem producet: excuſſis ſubinde Arabum Gazis, & Neotericorum ubi ratio poſtulat ſcriniis, quod opus viginti plus minus voluminibus abſolvendum cenſemus. Utrum inter ſobriorum hominum conſilia, aut febricitantium inſomnia iſta ſint ponenda, penes alios ſteterit: id prorſus exploratum, ex Jovis, non plebei alicujus homuncionis capite* Palladem *prodire, nec ſinè magnis Auſpiciis grande aliquod geri unquam poſſe. Principes Viri, quod ipſis in promptu, tutelam opemque ſuam præſtent; noſtrum erit ut ſtudium operamque, quæ ſola poſſumus, impigrè accommodemus: & poſt-*

quam

quam vitam Illi literis dederint, nos non indignas referentes vices, æternitatem denuo Iisdem elargiamur.

ΑΡΑΤΟΥ
Βίος.

Ἄρατος πατρὸς μὲν ἦν Ἀθηνοδώρου, μητρὸς δὲ Λητοδώρας (ὡς ἄλλοι Λητοφίλας) ἐκ Σόλων τῆς Κιλικίας. ὠνόμασται δὲ ἡ πόλις ἀπὸ Σόλωνος τοῦ Λινδίου· ἔστι δὲ ἡ νῦν Πομπηϊούπολις. ἦν δὲ ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, καὶ ἐσχόλασε Διονυσίῳ τῷ Ἡρακλεώτῃ. συνῆν δὲ Ἀντιγόνῳ τῷ Μακεδόνων βασιλεῖ, καὶ Φίλᾳ τῇ τούτου γαμετῇ. συνήκμασε δὲ Ἀλεξάνδρῳ τῷ Αἰτωλῷ καὶ Καλλιμάχῳ, καὶ Μενάνδρῳ καὶ Φιλητᾷ. ἀδελφοὺς δὲ εἶχε τρεῖς, Μύρην, Καλώνδαν, καὶ Ἀθηνόδωρον, ὃς πρῶτος ἀντειπεῖν λέγεται Ζωΐλῳ, τῷ κατὰ τῆς Ὁμηρικῆς ποιήσεως γράψαντι. σχολάσας δὲ ὁ Ἄρατος Περσαίῳ τῷ φιλοσόφῳ Ἀθήνησι, καὶ συνελθὼν αὐτῷ εἰς Μακεδονίαν μεταπεμφθέντι ὑπ' Ἀντιγόνου, καὶ παρελθὼν εἰς τὸν Ἀντιγόνου καὶ Φίλας γάμον, καὶ εὐδοκιμήσας, τὸ λοιπὸν τοῦ χρόνου διέτριψεν ἐκεῖσε. ἦν δὲ ὁ Ἀντίγονος υἱὸς Δημητρίου τοῦ πολιορκητοῦ, καὶ παρέλαβε τὴν ἀρχὴν περὶ ἑκατοστὴν καὶ πέμπτην ὀλυμπιάδα, καθ' ἣν Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος Αἰγύπτου ἐβασίλευσεν. ὥστε καὶ θρυλλούμενόν ἐστιν ὑπό τινων, ὡς ἦν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον Νικάνδρῳ τῷ Κολοφωνίῳ, τῷ τὰ θηριακὰ γράψαντι.

λέγου-

λέγουσί τε προστεῖναι ἀλλήλοις, ὁ μὲν, Νικάνδρῳ σκέψασθαι τὰ φαινόμενα· ὁ δὲ, Ἀράτῳ τὰ θηριακά· τοῦτο δὲ καταφανῶς ἐστι ψεῦδος· ὁ γὰρ Νίκανδρος δώδεκα ὅλαις ὀλυμπιάσι νεώτερος φαίνεται. ἔνιοι δέ φασι τὸν Ἄρατον Μνασέου πατρὸς γεγονέναι, Ἀριστοθήρου δέ τινος μαθηματικοῦ διακοῦσαι. ἰατρὸν δὲ προηγουμένως καὶ ποιητὴν γενέσθαι ἐν τοῖς Ἀντιγόνου βασιλείοις. Γηραίῳ δὲ τῷ Κυρηναίῳ ἐπεβάλλετο, παρ' οὗ καὶ ἐπιγράμματος ἠξιώθη. συνήκμασε δὲ Νικάνδρῳ μαθηματικῷ, καὶ αὐτῷ Κολοφωνίῳ θεραπεύοντι ἅμα αὐτόν. ζηλωτὴν δέ φασι τοῦτον γενέσθαι Ὁμήρου· οἱ δὲ Ἡσιόδου μᾶλλον.

Ἐπιγράμματα εἰς Ἄρατον.

Πτολεμαῖος ὁ Βασιλεὺς εἰς Ἄρατον.

Πάνθ' Ἡγησιάναξ τε καὶ Ἕρμιππος τὰ κατ' αἰθὴρ
Τείρεα, καὶ πολλοὶ ταῦτα τὰ φαινόμενα
Βίβλοις ἐγκατάθεντο, ἀποσκόποι δ' ἀφάμαρτον·
Ἀλλὰ τὸ λεπτολόγου σκῆπτρον Ἄρατος ἔχει.

Καλλίμαχος εἰς αὐτόν.

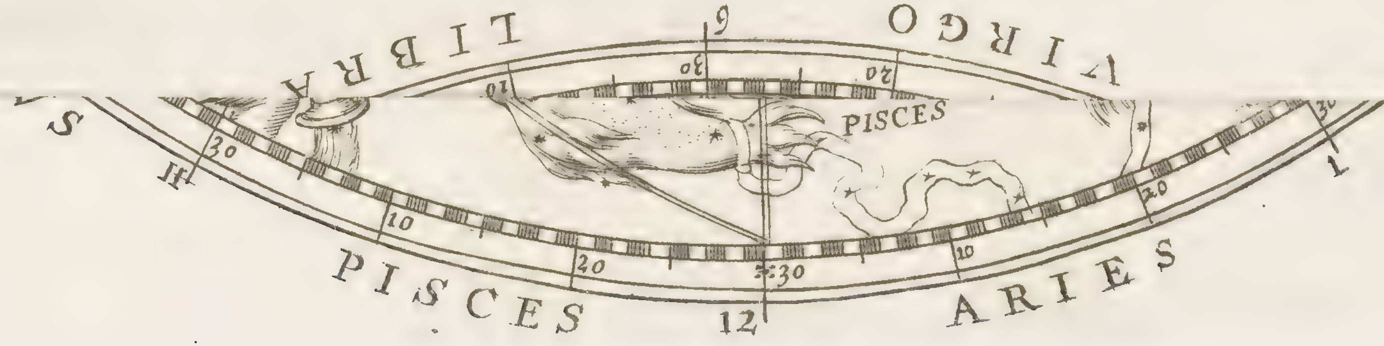
Ἡσιόδου τὸ δ' ἄεισμα, καὶ ὁ τρόπος ἔτος ἀοιδοῦ
Ἐσχάτου· ἀλλ' ὀκνέω μὴ τὸ μελιχρότατον
Τῶν ἐπέων ὁ Σολεὺς ἀπεμάξατο· χαίρετε λεπταὶ
Ῥήσεις, Ἀρήτου σύντονοι ἀγρυπνίης.

Ἀντι-

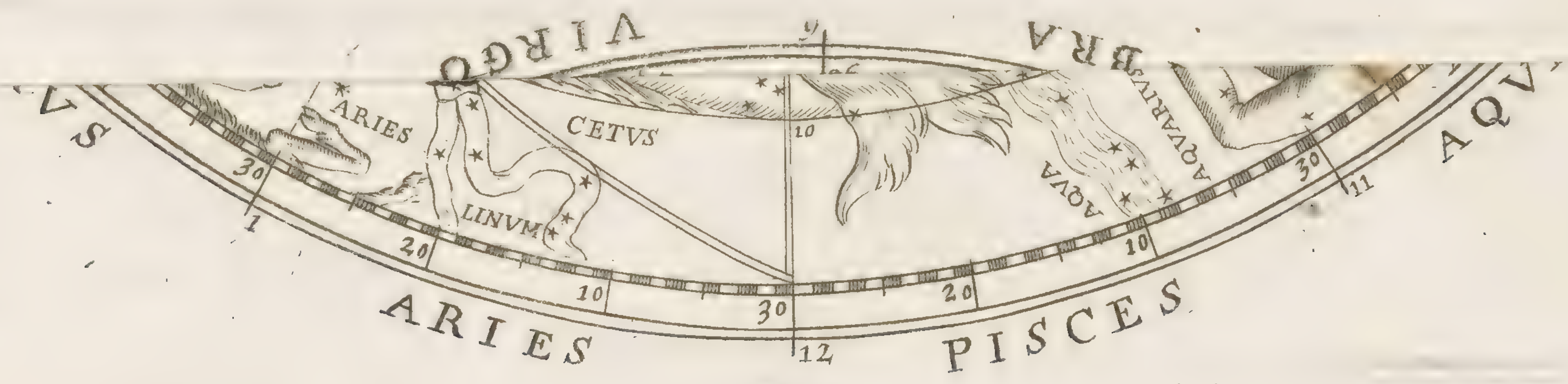
Ἀντίπατρος εἰς αὐτόν.

Γράμμα τόδ' Ἀρήτοιο δαήμονος, ὅς ποτε λεπτῇ
 Φροντίδι δηναιοὺς ἀστέρας ἐφράσατο·
Ἀπλανέας τ' ἄμφω καὶ ἀλήμονας, οἷσιν ἐναργὴς
 Ἀλλόμενος κύκλοις οὐρανὸς ἐνδέδεται.
Αἰνείσθω δὲ καμὼν ἔργον μέγα, καὶ Διὸς εἶναι
 Δεύτερος, ὅστις ἔθηκ' ἄστρα φαεινότερα.

CAPRICORNVS
SAGITTARIVS
SCORPIVS
LIBRA
VIRGO
LEO
CANCER
GEMINI
TAVRVS
ARIES
PISCES
AQVARIVS
SAGITTARIVS
CAPRICORN.
SERPENTARIVS
ANTINOVS
AQVATOR
AQVILA
AQVARIVS
DELPHINVS
LYRA
SAGITTA
ANGVIS
LIBRA
CORONA BOREALIS
OLOR
ENGONASIN
HERCVLES
PEGASVS
DRACO
BVBVLCVS
CINCINNVS
VIRGO
PISCES
VRSA MIN
polus arcticus
CEPHEVS
ANDROM
CIRCVL. ARCT.
CASSIOPEIA
TRIANGVLVS
ARIES
PERSEVS
VRSA MAIOR
LEO
AVRIGA
TAVRVS
GEMINI
CANCER
TROP. CAN.

LIBRA
VIRGO
PISCES
PISCES
ARIES

GEMINI
CANCER
TAVRVS
LEO
ARIES
VIRGO
PISCES
LIBRA
AQVARIVS
SCORPIVS
CAPRICORNVS
SAGITTARIVS
GEMINI
CANICVLA
ORION
AQVATOR
CANIS
LEPVS
ARIES
LINVM
CETVS
HYDRA
LEO
ARGO
TROP. CAPRICORNI
CRATER
CORVVS
CENTAVRVS
Polus antarcticus
CIRCVLVS ANTAR
AQVA
AQVARIVS
PISCIS
ARA
SAGITTARIVS
CAPRICORNVS
CORONA
FERA
SCORPIVS

ARIES
PISCES
VIRGO
ARIES
CETVS
LINVM
AQVA
AQVARIVS

ΑΡΑΤΟΥ ΣΟΛΕΩΣ

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ.

Ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα, τὸν οὐδέποτ' ἄνδρες ἐῶμεν
Ἄρρητον· μεσταὶ δὲ Διὸς πᾶσαι μὲν ἀγυιαί,
Πᾶσαι δ' ἀνθρώπων ἀγοραί· μεστὴ δὲ θάλασσα,
Καὶ λιμένες· πάντη δὲ Διὸς κεχρήμεθα πάντες·
Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν. ὁ δ' ἤπιος ἀνθρώποισι

Ἐκ Διός.) πάνυ πρεπόντως ὁ Ἄρατος τὴν τῶν ἄστρων διεξιέναι μέλλων θέσιν, τὸν πατέρα τούτων καὶ δημιουργὸν, Δία, ἐν πρώτοις προσφωνεῖ. Δία δὲ νῦν τὸν δημιουργὸν ἀκουστέον. τὸ δὲ ἐκ Διὸς, ἀντὶ τοῦ, ἀπὸ τοῦ Διός. Πίνδαρος, Διὸς ἐκ προοιμίου. τὸ δὲ ἀρχώμεσθα, μετὰ τοῦ σ. ἔστι δὲ ἀρχαϊσμός. Ὅμηρος, Δόρπον ἐφοπλισόμεσθα. καὶ ἄλλως, εἰκότως τὴν τῶν φαινομένων ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ Διός τε καὶ θεῶν ποιεῖται. ἔθος γὰρ δὴ τοῦτο τοῖς ἀρχαίοις, φιλοθέοις οὖσιν ἐπιεικῶς ἅπασιν, ἀπὸ θεῶν ἄρχεσθαι, ὡς καὶ πάντων ἀνθρώποις τῶν καλῶν αἰτίων. Ὅμηρος μὲν, Μῆνιν ἄειδε θεὰ, καὶ Ἄνδρα μοι ἔννεπε μοῦσα. καὶ Πλάτων δὲ ἐν νόμοις, Θεὸς ἤ τις ἡμῖν ὦ ξένε, τὴν ἀρχὴν εἴληχε τῆς τῶν νόμων διαθέσεως; θεὸς, ὦ ξένε, θεός. καὶ ἔτι ἀπὸ Διὸς ἄρχεται, ἐπειδὴ μέλλει μετεωρολογεῖν. βασιλεὺς δὲ τῶν ὅλων καὶ πατὴρ ὁ Ζεύς. οὐ προσήκει δὲ τὰ νῦν τὴν οὐσίαν αἰτεῖσθαι τοῦ Διός. Τὸν οὐδέποτ' ἄνδρες.) μετέβη ἐπὶ τὸν κατ' ἐπωνυμίαν Δία τὸν φυσικὸν, ὅς ἐστιν ἀήρ. καὶ γὰρ τὸν ἀέρα, Δία λέγουσιν. οὗτος γάρ ἐστι κατὰ τοὺς στωϊκοὺς, ὁ διὰ πάντων διήκων. ἔνιοι γοῦν φασι τὸν Πρωτέα τοῦτον εἶναι τὸν ἀέρα. αἰνίττεται γὰρ καὶ Ὅμηρος λέγων, Γίγνετο δ' ὑγρὸν ὕδωρ, Καὶ δένδρεον ὑψιπέτηλον, Καὶ πῦρ· οὗτος γάρ ἐστι πηγὴ πάντων, καὶ ἐξ αὐτοῦ. ὁ δὲ λόγος, ὅντινα τὸν Δία οὔποτε ἄρρητον, καὶ ἀπροσηγόρευτον ἐῶμεν οἱ ἄνθρωποι, εἰκότως· οἱ γὰρ στωϊκοὶ ὑποτίθενται, μᾶλλον δὲ πάντες οἱ ὅρον φωνῆς γράψαντες, πεπληγμένον ταύτην ἀέρα καλοῦσιν. οὐδέποτε γὰρ αὐτὸν ἄρρητον ἐῶμεν, ἀεὶ δι' αὐτοῦ τὰς ῥήσεις ποιούμενοι. οὐδὲν γάρ ἐστιν ὃ μὴ πεπλήρωται ἀέρος. Ἡσίοδος, Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμὸς, τὸν ἀέρα οὕτω καλῶν. Μεσταὶ δέ.) τοῦτο ἐνδεικτικόν ἐστι τῆς προνοίας, δι' ἣν ἡ ζωή τε ἡμῖν καὶ ἡ εὐζωΐα ἀπαντᾷ. τουτὶ γὰρ τὰ δύο ὀνόματα συντεθέντα δηλοῖ, τό, τε τοῦ Διὸς, καὶ τὸ τοῦ Ζηνός. Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν.) πρὸς τὸ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

[a] [illegible] ἐξ αὐτοῦ ζῶσιν, sicut in Schol. [illegible] ἐξ αὐτ[illegible]

[b] Rufus Ephesius, π. Ανθρωπ. Μορ. p. 26. Ἀνωνύμους δὲ ἐᾶ.

εἰ γὰρ αὐτὸς ταῦτα ἐδημιούργησε πρὸς τὸ τοῖς ἀνθρώποις βιωφελὲς, αὐτοῦ ἂν κληθείημεν, αὐτὸν πατέρα καὶ δημιουργὸν ἐπιγραφόμενοι. δύναται δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀέρος· αὐτὸν γὰρ ἐπισπώμενοι, ὡς ἐξ αὐτοῦ ζῶμεν, ὄντος ζωτικοῦ, καὶ τῆς πνοῆς ἡμῶν αἰτίου. Ὁ δὲ ἤπιος.) ἄγαν ἁρμοδίως τὸ ἐπίθετον τῷ πατρὶ τὸ ἤπιος ἀπέδωκε.

Δεξιὰ σημαίνει· λαοὺς δ' ἐπὶ ἔργον ἐγείρει,
Μιμνήσκων βιότοιο· λέγει δ' ὅτε βῶλος ἀρίστη
Βουσί τε καὶ μακέλῃσι· λέγει δ' ὅτε δεξιαὶ ὧραι,
Καὶ φυτὰ γυρῶσαι, καὶ σπέρματα πάντα βαλέσθαι.
Αὐτὸς γὰρ τάγε σήματ' ἐν οὐρανῷ ἐστήριξεν,
Ἄστρα διακρίνας· ἐσκέψατο δ' εἰς ἐνιαυτὸν
Ἀστέρας, οἵ κε μάλιστα τετυγμένα σημαίνοιεν
Ἀνδράσιν ὡράων, ὄφρ' ἔμπεδα πάντα φύωνται.
* Τῷ μιν ἀεὶ πρῶτόν τε καὶ ὕστατον ἱλάσκονται. Καὶ

Δεξιὰ σημαίνει.) τὰ αἴσια λέγει, καὶ τὰ πρὸς τὸν βίον συμφέροντα. οὕτω καὶ δεξιοὺς οἰωνοὺς, λέγομεν τοὺς αἰσίους. ἔργον δὲ λέγει, κατ' ἐξοχὴν τὸ κατὰ γεωργίαν. Βῶλος ἀρίστη.) βῶλος, οὐκ ἀροτὴ ὡς Ἀσκληπιάδης, οὐ γὰρ δύναται μακέλλαις ἀροῦσθαι βῶλος, ἀλλὰ σκάπτεσθαι· μάκελλα δὲ, ἡ μονόθεν κέλλουσα, ἤγουν τέμνουσα· δίκελλα δὲ, ἡ διχόθεν. τὸ δὲ γυρῶσαι, φυτεῦσαι, ἢ βόθρον ὀρύξαι, ἐν ᾧ τὰ φυτὰ κατατίθεται· ἢ καλῶς περισκάψαι, ἤγουν τὰ φυτὰ περιλαβεῖν κύκλῳ τῇ γῇ, περὶ τὴν ἐπιφάνειαν πρὸς τὸ μὴ ψύχεσθαι· ἡ γὰρ θερμασία συμβάλλεται αὐτοῖς. ἢ γυρῶσαι, τουτέστι κύκλῳ τῶν φυτῶν γῆν σωρεῦσαι. ὁ τοίνυν Ζεὺς σημαίνει τὰς ὥρας τῆς γεωργίας καὶ τοῦ σπόρου· τὸ γὰρ λέγει, ἀντὶ τοῦ σημαίνει, ὡς τὸ, Ζηνὶ φόως ἐρέουσα, καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν. Αὐτὸς γὰρ τάγε.) αὐτὸς γὰρ τῶν ὡρῶν σημεῖα ἐποιήσατο τοὺς ἀστέρας. ἐθέλει δὲ τὰς ἀνατολὰς αὐτῶν, καὶ τὰς δύσεις δηλῶσαι, οἷον πλειάδων ἐῴαν ἐπιτολὴν ἀρχὴ θέρους γίνεσθαι· δύσιν δὲ, ἀρχὴ χειμῶνος. κακῶς δὲ οἱ γράφοντες σήματα, τὴν τελευταίαν ὀξύνουσιν, ἵν' ᾖ τὰ δηλώματα· θέλει γὰρ τοὺς ἀστέρας σημεῖα λέγειν τῶν καιρῶν. καλῶς δὲ τοὺς ἀστέρας σημεῖα εἶπε, καὶ γὰρ ὁ ποιητὴς, τὸν κομήτην ἀστέρα, σημεῖον εἶναι πολέμου λέγει, ἢ ναύτῃσι τέρας. τὸ δὲ ἐσκέψατο, ἀντὶ τοῦ ἐφρόντισεν, ὥστε ἑκάστου μέρους ἐνιαυτοῦ σημεῖον εἶναι, οἷον πλειάδας ἀρότου καὶ ἀμήτου, κύνα δὲ θέρους. τὸ δὲ ἑξῆς, αὐτὸς γὰρ τάγε σήματα, ἤγουν τὰ ἄστρα σημεῖα ἐστήριξεν. ἐσκέψατο δὲ ἀντὶ τοῦ ἐθεώρησεν, ἐτήρησεν, ἐνόησεν, ἔγνω ποιῆσαι, ὁ τὰ πάντα δημιουργήσας θεός. ἡ δὲ Ἀλέ-

διάνοια τοιαύτη ἐστί· παρορμᾷ ὁ Ζεὺς τοὺς ὄχλους πρὸς ἀντίληψιν τῶν εἰς τὸν βίον ἐπιτηδείων, σημαίνων τοὺς οἰκείους χρόνους ἐκ τῶν ἐτησίων ὡρῶν, ἔαρος, θέρους, φθινοπώρου, καὶ χειμῶνος. τὸ δὲ ἐστήριξε φησιν, ἐπειδὴ ἀκίνητοί εἰσιν οἱ ἀπλανεῖς καθ' αὑτούς· συμπεριάγονται δὲ τῇ τῶν ὅλων ῥύμῃ. ἰστέον δὲ ὅτι ἀστὴρ μέν ἐστιν ὁ καὶ μόνον ἐστί, καὶ οὐ καθ' αὑτὸν κινεῖται, οἷον κρόνος, ζεὺς, καὶ τὰ τοιαῦτα. ἄστρον δέ τό, τε κινούμενον, καὶ τὸ ἐκ πλείστων ἀστέρων σύστημα, οἷον καρκῖνος, λέων. καὶ ἐπιτολὴ δέ τινος ἀστέρος, νεωτερίζουσά τι τῶν περιγείων ἄστρον λέγεται, οἷον ἀρκτούρου ἐπιτολή. λέγεται δὲ καὶ ὁ ἥλιος ἄστρον ἰδίως· παρὰ δὲ Πινδάρῳ, ἄστρον ὑπέρτατον. νῦν δὲ ὁ Ἄρατος, τοὺς ἀστέρας ἄστρα εἴρηκε. Τῷ μιν ἀεί.) καὶ Πλάτων ἐν νόμοις, ὁ μὲν θεὸς ἀρχήν τε καὶ τελευτὴν καὶ μέσα ἔχων, εὐθέα περαίνει κατὰ φύσιν πορευόμενος. ἴσως δὲ ἀπὸ τῶν σπονδῶν, τῷ τὴν μὲν πρώτην σπονδὴν εἶναι θεῶν τῶν ὀλυμπίων, δευτέραν δὲ ἡρώων, καὶ τρίτην Διὸς σωτῆρος. Ὅμηρος δὲ ἐπὶ τοῦ βασιλέως, Ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ' ἄρξομαι. πρῶτον δὲ καὶ ὕστατον, ἀντὶ τοῦ διὰ παντὸς χρόνου, καθ' ἑκάστην ὥραν.

Χαῖρε πάτερ μέγα θαῦμα, μέγ' ἀνθρώποισιν ὄνειαρ,
Αὐτὸς καὶ προτέρη γενεή· χαίροιτε δὲ μοῦσαι,
Μειλίχιαι μάλα πᾶσαι· ἐμοίγε μὲν ἀστέρας εἰπεῖν
* Εἰ θέμις εὐχομένῳ, τεκμήρατε πᾶσαν ἀοιδήν.
Οἱ μὲν ὁμῶς πολέες τε, καὶ ἄλλυδις ἄλλοι ἐόντες,

Χαῖρε πάτερ.) τὸ αὐτός τε καὶ προτέρη γενεὴ, ἀμφότερα ἐπὶ τοῦ Διὸς ὡσανεὶ ἔλεγεν, χαῖρε, ἐπεὶ αὐτὸς εἶ καὶ ἡ προτέρα γενεά· οἱ δὲ προτέραν γενεὰν τοὺς τιτᾶνας φασὶν, οὓς καλεῖσθαι τὰ νῦν οὐδένα λόγον ἔχει, ἤδη καταταρταρωθέντας ὑπὸ τοῦ Διός. πρότεροι γὰρ γεγόνασι καθ' Ἡσίοδον, ἢ τοὺς ἀδελφοὺς νοητέον τοῦ Διός. ἢ προτέραν τὴν ἑαυτοῦ φησὶν ὁ ποιητὴς γενεὰν, τοὺς πρώτους, καὶ πρὸ αὐτοῦ ἀστρονόμους. βέλτιον δὲ τοὺς ἥρωας νοεῖσθαι, ὧν καὶ τὰ πολλὰ τῶν ἄστρων ἐπώνυμα, οἷον περσεὺς, ὠρίων. Μειλίχιαι.) μειλιχίας τὰς μούσας λέγει, ὅτι πρὸς πάντας καὶ καθόλου εὐμενεῖς εἰσι. τὸ δὲ τεκμήρατε, ἀντὶ τοῦ πιστώσασθε, ἀπὸ τοῦ τεκμηρίου· ἢ εἰς τέλος ἀγάγετε· τέκμωρ γὰρ, τὸ τέλος, καὶ τέκμαρ. ἄλλοι δὲ δείξατε. Οἱ μὲν ὁμῶς.) λέγει ὅτι οἱ ἀπλανεῖς ὁμοίως ἕλκονται, οὐ μὴν καὶ κινοῦνται· στηρίζονται γὰρ καὶ ἀναποδίζουσιν. οὐρανῷ δὲ ἕλκονται, ἀντὶ τοῦ σὺν τῷ οὐρανῷ φέρονται· οἱ γὰρ ἀπλανεῖς πάντες, ὡς πρὸς αἴσθησιν ἐπὶ μιᾶς ὑποκείμενοι ἐπιφανείας, ὁμοίως συμπεριάγονται παντὶ μέρει τοῦ οὐρανοῦ ὁμοιοταχῶς, οὐ μὴν ἰσοταχῶς. ὁμοιοταχεῖς μὲν γάρ εἰσιν ἀστέρες, οἱ τὰς ὁμοίας περιφερείας ἐν ἴσῳ ἔχοντες χρόνῳ, καὶ διανύοντες· ἰσοταχεῖς δὲ, οἱ τὰς ἴσας περιφερείας ἐν ἴσῳ χρόνῳ ἔχον-

τες,

τες, καὶ κινούμενοι, ὁμοιοταχῶς γὰρ κινοῦνται οἱ ἐπὶ τοῦ ἰσημερινοῦ, τοῖς ἐπὶ τοῦ πόλου κειμένοις, οὐ μὴν καὶ ἰσοταχῶς. τὸ μὲν οὖν ὁμῶς περισπαστέον, ἵν᾽ ᾖ, ἀντὶ τοῦ ὁμοίως. παροξυνόμενον μὲν γὰρ, ἐναντιωματικός ἐστι σύνδεσμος· περισπώμενον δὲ, ἐπίρρημά ἐστι μεσότητος, ἀπὸ τοῦ ὁμοίως κατὰ συγκοπὴν γινόμενον. ἡ δὲ τοιαύτη συγκοπὴ, Δωριέων ἐστίν· ἐκεῖνοι γὰρ τοὺς ὁμότριχας ὄτριχάς φασι, καὶ τοὺς ὁμοετεῖς, ὀετεῖς, καὶ τοὺς μονώνυχας, μώνυχας, καὶ τὸ τρέμειν, τρεῖν. τὸ δὲ πολέες, ἀπὸ τῆς πολὺς εὐθείας· δύο γάρ εἰσι τριγενῆ, ταὐτὸ σημαίνοντα, ὁ πολλὸς, ἡ πολλὴ, τὸ πολλόν, καὶ ὁ πολὺς, ἡ πολεῖα, τὸ πολύ. τοῦ μὲν οὖν πρώτου, ποιηταῖς μὲν πᾶσα ἡ κλίσις εὔχρηστος, κἂν τοῖς τρισὶ γένεσι. λογογράφοις δὲ, πλὴν τῆς ἀρσενικῆς εὐθείας, καὶ αἰτιατικῆς, καὶ κλητικῆς. ὡσαύτως δὲ καὶ οὐδετέρου· οὔτε γὰρ ὁ πολλός φαμεν, οὔτε τὸ πολλόν· τοῦ δὲ δευτέρου, ποιηταῖς μὲν, τοῦ θηλυκοῦ ὄντος πάντη ἀχρήστου, ἡ τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ οὐδετέρου κλίσις, πᾶσά ἐστιν εὔχρηστος· λογογράφοις δὲ καὶ αὐτοῖς τοῦ θηλυκοῦ ὄντος πάντη ἀχρήστου. οὐδὲ γὰρ εὕρηται ὅλως ἡ πολεῖα, τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ οὐδετέρου αἱ εὐθεῖαι μόναι, καὶ αἰτιατικαὶ καὶ κλητικαί εἰσιν εὔχρηστοι, λαμβανόμεναι ἀντὶ τῶν ὁμοίων ἀχρήστων πτώσεων τοῦ πρώτου. τοῦ δὴ οὖν πολλὸς, καὶ τῶν συστοίχων αὐτῷ, ἀεὶ δυσὶ λ γραφομένων, τὸ πολὺς καὶ τὰ τούτῳ σύστοιχα δι᾽ ἑνὸς γράφεται. τὸ δὲ ἄλλυδις, ἐπίρρημα τοπικὸν ὂν, ἀπὸ τοῦ ἄλλη ἐπιρρήματος γίνεται, ὥσπερ καὶ τὸ ἄμυδις ἀπὸ τοῦ ἅμα. καὶ δὴ σημειωτέον ὅπως τοῦ ἅμα δασυνομένου, τὸ ἄμυδις ψιλοῦται. τοῦτο δὲ καὶ ἐπ᾽ ἄλλων πολλῶν ἴδοι τις ἂν, τῶν πρωτοτύπων δηλαδὴ δασυνομένων, ψιλουμένων δὲ τῶν ἐξ ἐκείνων παραγομένων. αὐτίκα τὸ ὄλυμπος ἀπὸ τοῦ ὅλος δασυνομένου παραγόμενον, ὡσανεὶ ὁ ὁλόλαμπος, ψιλοῦται. καὶ τὸ ἦδος ἀπὸ τοῦ ἡδονή. καὶ τὸ ἦμαρ ἀπὸ τοῦ ἡμέρα. τὸ μὲν οὖν ἄμυδις, καὶ ὄλυμπος μετέβαλε τὸ πνεῦμα, διὰ τὸ, τὸ μετὰ τὸ πρῶτον σύμφωνον φωνῆεν μεταβληθῆναι εἰς υ. τὸ δὲ ἦμαρ καὶ ἦδος, διὰ τὸ γενέσθαι τροχαϊκά. τὸ δὲ ἐόντες, πολλοὶ τῶν γραμματικῶν ἰόντες ἔγραψαν, καί φασι πάντας τοὺς ἀστέρας πορεύεσθαι. Ἀράτῳ δὲ, περὶ τῶν φαινομένων καὶ ἀπλανῶν ἀστέρων ἐστὶν ὁ λόγος, οὐ τῶν πλανήτων. οἱ δὴ ἀπλανεῖς, ἀεὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἑστήκασι, καὶ μόνον συγκαταφέρονται καὶ ἀναφέρονται τῷ οὐρανῷ, καὶ ὑπὸ τοῦ οὐρανοῦ κινοῦνται, καὶ φέρονται πᾶσαν ἡμέραν· καὶ ἐπειδὴ τοῦτο οὐκ ἤρκει, προσέθηκε κατὰ πᾶσαν ὥραν καὶ ἡμέραν. μάλιστα δὲ προσέθηκε τὸ ἀεὶ, ἐπειδὴ ἀδιαλείπτως ὁ οὐρανὸς κινεῖται, καθά φασιν οἱ ποιηταὶ καὶ οἱ φυσικοὶ, μηδὲν εἶναι εἰς κίνησιν οὐρανοῦ ὀξύτερον. σκόπησον γὰρ πῶς ἀπὸ τοῦ πρώτου πέρατος τοῦ ἀνατολικοῦ, ἐν ιβ ὥραις εἰς τὸ ἄλλο δυτικὸν ἔρχεται πέρας. τὸ οὖν ἤματα, ἀντὶ τοῦ νυχθήμερον ἀκουστέον.

Οὐρανῷ ἕλκονται πάντ᾽ ἤματα συνεχὲς αἰεί.
Αὐτὰρ ὅγ᾽ οὐδ᾽ ὀλίγον μετανίσεται, ἀλλὰ μάλ᾽ αὕτως

Ἄξων

Ἄξων αἰὲν ἄρηρεν· ἔχει δ' ἀτάλαντον ἁπάντη
Μεσσηγὺς γαῖαν· περὶ δ' οὐρανὸς αὐτὸν ἀγινεῖ.

Συνεχὲς αἰεί.) ἀντὶ τοῦ ἀδιαλείπτως, ὡς εἴρηται. διαφέρει δὲ τὸ συχνὸν τοῦ συνεχοῦς, καίτοιγε ἀπ' αὐτοῦ ὡς ἔοικε παρηγμένον, μετατεθέντος τοῦ ν. τὸ μὲν γὰρ συνεχὲς, τὸ ἀδιαλείπτως ποιεῖν τι σημαίνει· τὸ δὲ συχνὸν, τὸ πολλάκις μὲν, οὐ μὴν δὲ καὶ ἀδιαλείπτως. διὸ καὶ οὐ καλῶς ἔχει λέγειν, συνεχῶς γράφω πρὸς σὲ, ἀλλὰ συχνῶς, ἢ πυκνῶς, ἢ θαμά. ἰστέον δὲ ὅτι εἰ καὶ ἡ σὺν πρόθεσις βραχυκαταληκτεῖ, ὥσπερ καὶ αἱ λοιπαὶ προθέσεις, πλὴν τῆς εἰς καὶ ἐξ, ὅμως ἐνταῦθα ἀντὶ μακροῦ λαμβάνεται. εὕρηται δὲ καὶ ἐν ἄλλοις τὸ τοιοῦτο. Μετανίσσεται.) μεταστρέφεται. νίσσομαι γὰρ τὸ στρέφομαι. ἔοικε δὲ ἀπὸ τοῦ νέομαι, ποιητικῶς τὸ πορεύομαι, οὗ ὁ μέλλων νήσομαι παράγεται διπλασιασθέντος τοῦ σ, ἵν' ᾖ ἐνεστώς. οὐδέποτε γὰρ ἐνεστὼς ἐν σ ἔχει, τοῦ μέλλοντος γὰρ τοῦτο. καὶ ἐπειδὴ περὶ τῶν δύο σσ οὔτε ει δίφθογγος εὑρίσκεται, οὔτε η (εἰ μὴ τὸ κρεῖσσον καὶ τὸ ἧσσον, καὶ ὅσα ἀπὸ τούτων) διὰ τοῦτο μεταβέβληται τὸ η εἰς ι, ὥσπερ καὶ ἀπὸ τοῦ ἐλῶ ἐλήσσω ἐλίσσω τὸ συστρέφω. Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ τοῦ οὐρανοῦ κίνησις, γίνεται ἔκ τινων ἀναθυμιάσεων κατὰ τοὺς φυσικοὺς, αἵτινες ἀναθυμιάσεις ῥυθμῷ τινι αὐτὸν κινοῦσιν. οἱ μὲν οὖν ἀστέρες πολλοὶ ὄντες, κατ' ἄλλους ἄλλοι τόπους κατεστηριγμένοι, συμπεριφέρονται τῷ οὐρανῷ καθ' ἑκάστην. ὁ δὲ νοούμενος ἄξων, οὐδὲ κατ' ὀλίγον κινεῖται. μένει δὲ ἀσάλευτος, ἔχων τὴν γῆν μέσην, καὶ ἰσόῤῥοπον. περὶ δὲ τὸν ἄξονα ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ δίνης, κινεῖται ὁ οὐρανὸς ἀλήκτῳ κινήσει, οὐρανὸς μὲν οὖν ἐστιν ὁ περιέχων τὰ ἄλλα πάντα σωματικὰ, πλὴν αὐτοῦ. ἄξων δέ ἐστι διάμετρος τοῦ κόσμου, εὐθεῖα διὰ τῶν πόλων ἐπιζευγνυμένη, μέσην μὲν ἔχουσα τὴν γῆν, τοὺς δὲ δύο πόλους πέρατα, καὶ ἡ σφαῖρα περὶ ταῦτα φέρουσα στρέφεται. τὸν ἄξονα οὖν δεῖ νοεῖν ἀσώματον, γραμμὴν ἀπὸ τοῦ βορείου πόλου, καὶ μέχρι τοῦ νοτίου διὰ μέσης πεφυκυῖαν τῆς γῆς, ἣ συμβέβηκε κέντρον εἶναι τοῦ κόσμου τῇ ἰδίᾳ φύσει, καθ' ἣν ἀμετακίνητός ἐστιν, ἀσάλευτον αὐτῇ παρέχουσαν τὴν θέσιν. τὰ δὲ πέρατα τοῦ οὐρανοῦ, ἃ δὴ παρὰ τοῖς ἄκροις τοῦ ἄξονος ἐξ ἑκατέρου τῶν μερῶν νοοῦνται, πόλοι καλοῦνται. Ἀτάλαντον ἁπάντη) διήκων γὰρ διὰ παντὸς τοῦ οὐρανοῦ εἰκότως, τὴν γῆν κέντρον περιέχει, καὶ διαπείρει αὐτὴν μέσην. τὰ πλευρὰ τοίνυν τὰ παρ' ἑκάτερα τοῦ ἄξονος τῆς γῆς, ἴσην αὐτὴν ἔχει, ὑπ' αὐτοῦ ταλαντευομένην· ἴσην γὰρ αὐτὴν ἐξ ἑκατέρου μέρους ποιεῖ, αὐτὸς μέσος ἰὼν, καὶ εἰς δύο αὐτὴν τέμνων. ἢ ἀτάλαντον ἁπάντη, δηλαδὴ ἴσην καὶ ὁμοίαν. καὶ αὐτὴ γὰρ σφαιροειδὴς, καὶ ὁ οὐρανός. καὶ Ἡσίοδος, Γαῖα δέ τοι πρῶτον μὲν ἐγείνατο ἶσον ἑαυτῇ οὐρανὸν ἀστερόεντα. ἢ ἀτάλαντον, τὴν ἴσην κατὰ τὸ διάστημα, ὡς πρὸς τὰ δύο ἡμισφαίρια. ὅσον γὰρ ἀπὸ τοῦ ὑπὲρ αὐτὴν τὸ ὕψος ἡμισφαιρίου, τοσοῦτον τοῦ ὑπ' αὐτὴν τὸ μῆκος ἄλλου ἡμισφαιρίου· αὐτὴ γὰρ ἐν μέσῳ τῶν δύο ἡμισφαιρίων κεῖται. Περὶ δ' οὐρανός.) πολλὴ καὶ διάφορος ἐνταῦθα ἡ περὶ τὴν γραφὴν ἐγένετο ζήτησις τοῖς μαθηματικοῖς καὶ γραμματικοῖς. οἱ μὲν γὰρ γραμματικοὶ ἀγνοήσαντες εἶπον, πε-

ραγεῖ

περιάγει ὁ οὐρανὸς τὸν ἄξονα. ἔστι δὲ τοῦτο τῶν ἀτοπωτάτων. εἰ γὰρ ἀκίνητον αὐτὸν ἀπεδώκαμεν, καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀράτου ἄντικρυς εἰπόντος, Ἀλλὰ μάλ' αὔτως ἄξων αἰὲν ἄρηρεν, πῶς αὐτοὶ περιάγεσθαι αὐτὸν φασίν; οἱ δὲ μαθηματικοὶ τὸ αὐτὸν δασύνουσιν, ἵν' ᾖ ἑαυτόν. δύναται δὲ καὶ ψιλούμενον σώζειν τὸν λόγον, ἤγουν περὶ αὐτὸν τὸν ἄξονα ὁ οὐρανὸς πάντα τὰ ἄστρα κινεῖ καὶ περιφέρει. οὐ γὰρ δὴ ὁ ἄξων τὸν οὐρανὸν περιάγει, ἀλλ' οὐρανὸς ἀφ' ἑαυτοῦ στρέφεται. εἰ δὲ καί τισιν εἴρηται τὸν ἄξονα φέρειν τὸν οὐρανόν, ἀλλ' ὃν τρόπῳ τὸν χρόνον πάντα φέρειν φαμέν, καὶ τὴν ὁδὸν τοὺς ὁδοιπόρους.

Καί μιν πειραίνουσι δύω πόλοι ἀμφοτέρωθεν·
Ἀλλ' ὁ μὲν οὐκ ἐπίοπτος, ὁ δ' ἀντίος ἐκ βορέαο,
Ὑψόθεν ὠκεανοῖο. δύω δέ μιν ἀμφὶς ἔχουσαι

Καί μιν πειραίνουσιν.) ἀντὶ τοῦ περατοῦσι. τὰ γὰρ τοῦ ἄξονος πέρατα δύο πόλοι εἰσίν, οὓς καὶ αὐτὸς ἐπάγει. πόλοι δὲ εἴρηνται, διὰ τὸ περὶ αὐτοὺς τὸν οὐρανὸν στρέφεσθαι. γραμμὴ δέ ἐστιν εὐθεῖα, ἀρξαμένη ἀπὸ σημείου, καὶ εἰς σημεῖον λήγουσα. ἀπὸ γάρ τινος ἀρχῆς ποιησάμενοι τὴν ἀρχὴν τῆς γραμμῆς, εἴς τι τέλος ἐλήξαμεν. ἡ οὖν εὐθεῖα γραμμὴ τοῦ ἄξονος, τοὺς δύο πόλους ἔχει, τοὺς ἀπὸ σημείου εἰς σημεῖον. Ἀλλ' ὁ μὲν οὐκ ἐπίοπτος.) οὐκ ἐσαφήνισεν ὁποῖον λέγει, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἐπιφερομένου ἐδήλωσεν, ὅτι τὸν νότιον λέγει. ζητητέον δέ, τί δήποτε τὴν ἀρχὴν ἐθέλων ποιήσασθαι, πρῶτον τοῦ νοτίου ἐμνήσθη; καί φαμεν, ὅτι ἔμελλε διατρίψειν ἐν τῷ βορείῳ πόλῳ, καὶ διὰ τοῦτο τὸν νότιον προέταξε τοῦ βορείου. αἱ δὲ μεταχειρήσεις ὁμηρικαί, καὶ λαμπραί, καὶ προσεχὴς ἡ τοῦ ποιήματος ἀρχή. Ὑψόθεν ὠκεανοῖο.) ὑψηλότερος γάρ ἐστι καὶ ἀειφανής, οὐδέποτε δυόμενος. καὶ Ὅμηρος δέ, περὶ τῆς ἄρκτου ταύτης φησίν, Οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν ὠκεανοῖο. μόνη γὰρ οὐ δύεται, τῶν ἄλλων δυομένων. ἄρκτοι δὲ εἴρηνται οἱονεὶ ἄκραι, καὶ κεφαλαὶ τοῦ κόσμου. ὠκεανὸν δὲ τὸν ὁρίζοντα, ὁ Ἄρατος λέγει ποιητικῶς. ὁρίζων μὲν γάρ ἐστι, μεθ' ὃν οὐδὲν ἡμῖν ὁρᾶται. ὡσαύτως δὲ καὶ μετὰ τὸν ὠκεανόν, οὐδὲν ἡμῖν ἐστι γνωστόν. ὠκεανὸς δέ, ἡ ἐκτὸς καὶ μεγάλη θάλασσα καλεῖται, παρ' ὅσον ὠκέως ῥεῖ. κύκλῳ δὲ τὴν καθ' ἡμᾶς περίκειται οἰκουμένην, ἐξ αὐτοῦ δὲ καὶ εἰς αὐτὸν αἵ τε δύσεις καὶ ἀνατολαὶ γίνονται. ὡς δὲ ἀλλαχοῦ, οὕτω καὶ ἐνταῦθα παρηκολούθησεν Ὁμήρῳ εἰπόντι, ὠκεανὸν τὸν ὁρίζοντα. δημιουργῷ γὰρ ἐκεῖνος τῷ Ἡφαίστῳ χρησάμενος, τὴν τοῦ Ἀχιλλέως ἀσπίδα ποιεῖ, ἣν ὑπέθετο κόσμου μίμημα, ὅπου δὴ τελευταῖον τὸν ὠκεανὸν ἐποίησεν. ὁ δὲ Ἡρόδοτος οὐ παραδέχεται τὸν ὠκεανόν· τὸ σύμπαν δέ, λέγει πλάσμα εἶναι ποιητικόν. ἀτλαντικὸν δέ, αὐτὸ πέλαγος καλεῖ. Δύω δέ μιν ἀμφὶς ἔχουσαι.) φησὶ τὸν βόρειον πόλον δηλονότι.

Ἄρκτοι

Ἄρκτοι ἅμα τροχόωσι, τὸ δὴ καλέονται ἅμαξαι·

Ἄρκτοι ἅμα τροχόωσι.) περὶ τὸν βόρειον πόλον ἄρκτοι ἅμα τροχόωσιν, ἤγουν τρέχουσι. διὰ γὰρ τοῦτο ἅμαξαι ὠνομάσθησαν. δισσαὶ δέ εἰσιν, ὧν τὴν μὲν Ναύπλιος εὗρε, τὴν δὲ δευτέραν τὴν ἐλάσσονα Θαλῆς ὁ σοφός. λέγεται δὲ τὴν ἐλάσσονα εἰκόνα κυνὸς εἶναι, ἥτις ἦν Καλλιστοῦς, ἥτις συγκυνηγὸς ἦν τῇ Ἀρτέμιδι. ἀποθανούσης δὲ αὐτῆς, συναπέθανε καὶ ἡ κύων. τὸ δὲ ὄνομα ἔχει, διὰ τὸ κυνὸς οὐρὰν ἔχειν. Τὸ δὴ καλέονται.) διότι φησὶν ἐπιφύονται ἀλλήλαις, διὰ τοῦτο καλοῦνται ἅμαξαι. καὶ γὰρ ἐπιεικῶς ἐν ταῖς ὁδοῖς ἀκολουθοῦσιν ἀλλήλαις αἱ ἅμαξαι, ἰσοταχέσι βουσὶ χρώμεναι ἐν τῇ πορείᾳ. διαχαράττεται δὲ ἐν ἑκατέρῳ πλινθίον τι, καὶ ὁ ῥυμός. ῥυμὸς δὲ ἦν ἡ οὐρά. ἡ μὲν οὖν ἄρκτος κυρίως, ἅμαξα δὲ κατ' ἐπίκλησιν. τὴν μίαν δὲ τούτων τῶν ἄρκτων τὴν μεγάλην, ἣν μετ' ὀλίγον ὀνομάσει ἑλίκην, Ἡσίοδος φησὶ Λυκάονος θυγατέρα εἶναι, καὶ ἐν Ἀρκαδίᾳ κατοικοῦσαν, ἑλέσθαι μετὰ Ἀρτέμιδος τὴν περὶ τὰς θήρας ἀγωγὴν ἐν ὄρεσι ποιεῖσθαι. φθαρεῖσαν δὲ ὑπὸ Διὸς, καὶ ἤδη μέλλουσαν τεκεῖν, ὀφθῆναι ὑπ' αὐτῆς λουομένην, ἐφ' ᾧ ὀργισθεῖσαν τὴν Ἄρτεμιν, θηριῶσαι αὐτὴν, καὶ οὕτω τεκεῖν ἄρκτον οὖσαν, τὸν κληθέντα Ἀρκάδα. οὖσαν δὲ ἐν τῷ ὄρει, θηρευθῆναι ὑπ' αἰπόλων τινῶν, καὶ παραδοθῆναι Λυκάονι μετὰ τοῦ βρέφους. μετὰ χρόνον δέ τινα, δόξαι εἰσελθεῖν εἰς τὸ λυκαῖον, ὅ ἐστι τοῦ Διὸς ἄβατον, ἀγνοήσασαν τὸν νόμον, ὑπὸ τοῦ ἰδίου υἱοῦ διωκομένην. τῶν Ἀρκάδων δὲ αὐτὴν ἀναιρεῖν μελλόντων διὰ τὸν εἰρημένον νόμον, ὁ Ζεὺς διὰ τὴν συγγένειαν αὐτῆς ἐξείλετο, καὶ ἐν τοῖς ἄστροις ἔθηκεν, ἄρκτον αὐτὴν ὀνομάσας, διὰ τὸ σύμπτωμα.

ἔχει δὲ ἀστέρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἑπτὰ ἀμυδρούς, ἐφ' ἑκατέρων τῶν ὤτων ἕξ, δύο ἐπὶ ταῖς ὠμοπλάταις, δύο ἐπὶ τοῖς ἔμπροσθεν ποσὶ, δύο ἐπ' ἄκρων τῆς ῥάχεως, ἕνα λαμπρὸν ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου σκέλους, δύο ἐπ' ἄκρων τῶν ποδῶν, δύο ἐπὶ τῆς κέρκου, οἱ πάντες, εἰκοσιτέσσαρες. οὐ χρὴ δὲ ἐν τῷ οὐρανῷ τινὰ οἴεσθαι ἄρκτους καὶ ἁμάξας, ἀλλὰ πέντε αἰτίας εὐλόγως τίθενται τῆς ἀστροθεσίας, ἢ γὰρ καθ' ὁμοίωσιν τοὔνομα τῷ ἄστρῳ, ὥσπερ ὁ σκορπίος· ἢ κατὰ πάθος, ὡς ὁ κύων· δοκοῦσι γὰρ ἐπὶ τῇ ἐπιτολῇ τοῦ κυνὸς, λυττᾶν οἱ χερσαῖοι κύνες. ἢ μυθικῶς, ὡς ἡ μεταβληθεῖσα Καλλιστὼ εἰς ἄρκτον· ἢ κατὰ τιμὴν, ὡς οἱ διόσκουροι δίδυμοι· ἢ διορισμοῦ, καὶ διδασκαλίας χάριν, ὡς τὰ πολλὰ τῶν ζωδίων. αἱ τοίνυν ἄρκτοι, ἅμαξαι μὲν καθ' ὁμοιότητα, ἄρκτοι δὲ, μυθικῶς. τὸ δὴ καλέονται, διὰ τοῦτο φησὶ, διὰ τὸ τρέχειν ὡς ἅμαξαι, ταύτην τὴν ὀνομασίαν ἔχουσιν· ἢ διὰ τὸ ἔχειν σχῆμα ἁμάξης, τῶν τεσσάρων ἀστέρων ἀντὶ τροχῶν παραλαμβανομένων, τῶν δὲ τριῶν τῆς οὐρᾶς ἀντὶ ῥυμοῦ. ἢ ἅμαξαι λέγονται, διὰ τὸ ἅμα ἐν τῷ ἄξονι, καὶ τῇ τούτου ἀρχῇ εἶναι· ἢ ὅπερ ἐπὶ τῆς μιᾶς λέγεται, τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν δύο εἴληφε· κυρίως γὰρ ἡ ἑλίκη ἅμαξα λέγεται. οἱ γὰρ ἑπτὰ ἀστέρες ἁμάξης τύπον ἐπέχουσιν. οἱ μὲν ἐπὶ τοῦ πλινθίου τέσσαρες (πλινθίον δὲ λέγεται παρὰ τοῖς γεωμέτραις, πᾶν τετράγωνον) οἱ δὲ ἐπὶ μῆκος, τὸν ῥυμὸν πληροῦσι. δείξομεν δὲ καὶ παρ' Ὁμήρῳ τὸ ἐφ' ἑνὸς λεγόμενον, καὶ ἐπὶ τῶν δύο ληφθέν. Δουρὶ δ' ἀκόντιζεν, ὅσσον τ' ἄλλος τις ὀϊστῷ. τὸ γὰρ ἀκοντίζειν, ἴδιον μόνον ἐπὶ τοῦ δόρατος· ὁ δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ὀϊστοῦ αὐτὸ ἔθηκε.

Αἳ δή τοι κεφαλὰς μὲν ἐπ' ἰξύας αἰὲν ἔχουσιν
Ἀλλήλων. αἰεὶ δὲ κατωμάδιαι φορέονται,
Ἔμπαλιν εἰς ὤμους τετραμμέναι. εἰ ἐτεὸν δή,
Κρήτηθεν κεῖναι δὲ Διὸς μεγάλου ἰότητι,
Οὐρανὸν εἰσανέβησαν, ὅ μιν * τότε κουρίζοντα, ποτὲ
Δίκτῳ ἐν εὐώδει, ὄρεος σχεδὸν * ἰδαίοιο, αἰγαίοιο.
Ἄντρῳ ἐγκατέθεντο, καὶ ἔτρεφον εἰς ἐνιαυτόν,
Δικταῖοι κούρητες, ὅτε Κρόνον * ἐψεύδοντο. ἐψεύσαντο.
Οἳ τὴν μὲν κυνόσουραν ἐπίκλησιν καλέουσι·
Τὴν δ' ἑτέρην, ἑλίκην. ἑλίκῃ γε μὲν ἄνδρες ἀχαιοὶ
Εἰν ἁλὶ τεκμαίρονται, ἵνα χρὴ νῆας ἀγινεῖν,

Αἳ δή τοι κεφαλάς.) ἐπὶ τὰς ἀλλήλων ἰξύας τὰς κεφαλὰς ἔχουσι τετραμμένας, οὐκ ἐπὶ τὰς αὐτῶν, ὡς Ἀρίσταρχος ὁ γραμματικὸς ᾠήθη, τὰς κεφαλὰς αὐτῶν πρὸς τὴν ἰδίαν ἰξὺν ἐπιστρέφεσθαι, παρὰ τὸ φαινόμενον, ὁρῶσι γὰρ εἰς τοὔμπροσθεν, καὶ οὐκ εἰσὶ πρὸς ἑαυτὰς ἀνατετραμμέναι. ἡ δὲ ἰξὺς, καὶ ἄκνησις λέγεται, ἣν οὐκ ἔξεστι ξύσαι, οὐδὲ ῥᾷον κινῆσαι. Εἰ ἐτεὸν δὴ Κρήτηθεν.) ὁ Ἄρατος τὸ ἑαυτοῦ ποίημα, καὶ ποιητικόν πως θελήσας εἶναι, ἀλλ' οὐχὶ μόνον φυσικὸν, ὅπερ ἴδιόν ἐστι ποιητοῦ (τὸν μῦθον λέγει) κατὰ καιρὸν, καὶ οὐκ ἀπιθάνως μεταχειρίζεται. καὶ ὡς μὲν ποιητὴς παρεισάγει, ὡς δὲ περὶ φυσικῶν διαλεγόμενος, οὐ πάνυ τῷ μύθῳ συντρέχειν δοκεῖ. ἐπήγαγεν οὖν τὸ Εἰ ἐτεὸν δή, ὅπερ ἐστὶ δισταγμοῦ, ἤγουν τοῦ ἀμφιβάλλοντος. ὁ δὲ μῦθος βούλεται ταύτας ἀνατραφῆναι ἐν Κρήτῃ, ὅτε τὴν πυρρίχην, ἥ ἐστιν ἔνοπλος ὄρχησις, εὑρέσθαι λέγεται, ἣν ὀρχούμενοι οἱ Κορύβαντες, ἐπὶ ὅλον ἐνιαυτὸν τὸν Δία ἔθρεψαν, λανθάνοντες τὸν Κρόνον. Δίκτῳ.) δίκτον ἀκρωτήριον τῆς Κρήτης πλησίον τῆς ἴδης τοῦ κρητικοῦ ὄρους, ἔνθα ἐστὶν ἀλυσίου Διὸς τέμενος, παρὰ τὸ παρακείμενον ἐκεῖ ὄρος ἄλυσις. Σχεδόν.) τινὲς γράφουσι, σχεδὸν αἰγαίοιο, παρὰ Ἡσιόδου λαβόντες, φάσκοντος, τὸν Δία ἐν αἰγαίῳ ὄρει πεπυκνωμένῳ ἐν Κρήτῃ τραφῆναι. εἰ δὲ καὶ μή ἐστιν ὄρος ἐν Κρήτῃ αἰγαῖον, ἄμεινον διαστέλλειν τῇ ἀναγνώσει οὕτω, ὅ μιν ὅτε κουρίζοντα δίκτῳ ἐν εὐώδει, εἶτα ἀφ' ἑτέρας ἀρχῆς ὄρεος σχεδὸν ἰδαίοιο ἄντρῳ ἐγκατέθεντο. καὶ δὴ νοητέον, ὅτι ἐγεννήθη μὲν ἐν τῷ δίκτῳ, μετεκομίσθη δὲ ἐπὶ τὸ ἄντρον τῆς ἴδης. τοῖς οὖν ζητοῦσι πῶς τὸ δίκτον τοῦ ἰδαίου ὄρους πλησίον φησὶν, ἐπὶ πλεῖστον ἀπέχον· ῥητέον ὅτι στίζειν δεῖ εἰς τὸ εὐώδει· τὸ δὲ ὄρεος σχεδὸν ἰδαίοιο συνάπτειν εἰς τὸ ἄντρῳ. Ζηνόδοτος δὲ ὁ μαλλώτης, δίκτον ἤκουσε τὸ καλούμενον δίκ-

δίκταμνον, καὶ διὰ τοῦτο καὶ εὐῶδες τοῦτο εἴρηται. δοκεῖ δὲ πρὸς εὐτοκίαν συμβάλλεσθαι, διὸ καὶ τὴν Εἰλείθυιαν τούτῳ στέφουσι· καίτοι ἐπ' αὐτοῖς Εὐφορίων φησὶ, Στεψαμένη θαλεροῖσι συνήντετο δικταμνοῖσι. καὶ ταῖς αἰξὶ δὴ προσφιλὴς ἡ βοτάνη· βέλει γὰρ τρωθεῖσαι ὀρύττουσιν αὐτὴν, καὶ ἀποβάλλουσι τὸ βέλος. κούρητες δὲ, καὶ κορύβαντες, καὶ ἰδαῖοι δάκτυλοι, οἱ αὐτοί εἰσιν. ἔδει δὲ εἰπεῖν δίκτῃ, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ εἰώθασι τὰ γένη ἐναλλάσσειν, ὡς χώρα, χῶρος, ὠνὴ, ὦνος· οὕτως οὖν καὶ δίκτη, δίκτος. λέγεται δὲ οὕτω, παρὰ τὸ, τὸν Δία ἐκεῖσε τεχθῆναι· εὐώδει δὲ διὰ τὴν ἐκεῖσε φυομένην βοτάνην, τὴν καλουμένην δίκταμνον. Τὴν μὲν) Οἱ δικταῖοι κούρητες, φησιν, ἐκάλουν τὴν μὲν μικρὰν, κυνόσουραν, διὰ τὴν τῆς οὐρᾶς ὁμοιότητα· τὴν δὲ ἑτέραν, ἑλίκην, διὰ τὸ ἑλίσσεσθαι, καὶ ἑλικώδη πως τὴν οὐρὰν ἔχειν· ἢ καὶ διὰ τὸ ἕλκεσθαι ὑπὸ τοῦ οὐρανοῦ, κατ' ἐξοχὴν πάντων ὠνομάσθη. ὡς ὁ λέων, θὴρ κατ' ἐξοχὴν εἴρηται. Τὴν δ' ἑτέρην ἑλίκην) τὴν μείζονα δηλαδὴ ἄρκτον ἑλίκην καλοῦσι, παρὰ τὰς ἑλικὰς καὶ συστροφὰς αὐτῆς· μείζους γὰρ ἔχει τὰς περιφορὰς τῆς κυνοσούρας, ἅτε καὶ μείζων οὖσα κατὰ τὸ μέγεθος. ἡ μὲν γὰρ κυνόσουρα περὶ τὸν πόλον ἐστὶν, ἡ δὲ περὶ τὸν ὅλον βόρειον κύκλον. τὴν μὲν οὖν ἑλίκην τεκμήριον οἱ ἕλληνες ἔχουσι πλέοντες, ὅπου χρὴ τὰς ναῦς ἀγινεῖν, ἤγουν στρέφειν.

Τῇ δ' ἄρα Φοίνικες πίσυνοι περόωσι θάλασσαν.
Ἀλλ' ἡ μὲν καθαρὴ, καὶ ἐπιφράσσασθαι ἑτοίμη,
Πολλὴ φαινομένη ἑλίκη πρώτης ἀπὸ νυκτός·
Ἡ δ' ἑτέρη ὀλίγη μὲν, ἀτὰρ ναύτῃσιν ἀρείων.
Μειοτέρη γὰρ πᾶσα περιστρέφεται στροφάλιγγι,
Τῇ καὶ σιδόνιοι ἰθύντατα ναυτίλλονται.

Τῇ δ' ἄρα Φοίνικες) τῇ κυνοσούρᾳ, δηλαδὴ τῇ μικρᾷ· βραχεῖα γὰρ οὖσα ἐν τῷ αὐτῷ στρέφεται, καί ἐστι μᾶλλον τῆς ἑλίκης δυσύνοπτος, οὐ τῇ λαμπηδόνι, ἀμυδρὰ γὰρ, ἀλλὰ τῷ ἐν τῷ αὐτῷ περιστρέφεσθαι· ἡ γὰρ ἑτέρα ἐν τῇ περιφορᾷ μείζων κυκλουμένη, οὐκ ἔστιν εὐσύνοπτος, διὰ τὸ πολυφερές. οἱ οὖν Φοίνικες ὡς ἀκριβέστεροι τὰ ναυτικὰ, καὶ ἐμπειρότεροι τῶν ἑλλήνων, θαρροῦντες περὶ τὴν ἐλάσσω βλέπουσι, καὶ ἅμα ὁ εὑρετὴς αὐτῆς Θαλῆς, εἰς Φοίνικας ἀνάγει τὸ γένος. οἱ δὲ ἕλληνες ἐν ἀγνωσίᾳ τῆς μικρᾶς ὄντες, πρὸς τὴν ἑλίκην ὁρῶντες ὡς μείζονα, διαπλέουσιν· ὅθεν αὐτοὺς ὁ Ὅμηρος ἑλίκωπας καλεῖ, ὡς εἰς αὐτὴν τοὺς ὦπας ἀνατείνοντας. οἱ δὲ λέγοντες, διὰ τὸ εὐοφθάλμους εἶναι τοὺς ἕλληνας, ἑλίκωπας καλεῖσθαι, ἁμαρτάνουσι. παρθένου γὰρ τὸ ἐπίθετον. Πολλὴ φαινομένη) οὐ τῷ μεγέθει, ἀλλὰ τῇ λαμπηδόνι. τὸ δὲ πρώτης ἀπὸ νυκτὸς, ἀπὸ ἑσπέρας φησίν· εὐθέως γὰρ δύναντος τοῦ ἡλίου φαίνεται, καὶ ἔστι μὲν γὰρ διόλου, ἀλλὰ μεθημέραν ὑπὸ τοῦ ἡλίου κρύπτεται.

Η δὲ ἑτέρη ὀλίγη) Η δὲ κυνόσουρα τῷ φωτὶ μὲν ὀλίγη ἐστὶν, ἀμυδροτέρα γάρ· τοῖς δὲ ναυτιλλομένοις ἐπιτηδειοτέρα. καὶ ἐπιφέρει, ὅτι ἐλάττονι στροφῇ χρῆται καὶ περιφορᾷ, ὥστε ἐν τῷ αὐτῷ στρεφομένη δυσύνοπτός ἐστιν, οὐ μεγάλην τὴν περιφορὰν ποιουμένη, καὶ ἀποπλανῶσα τοῦ τόπου τὴν θέαν, ὡς ἡ μείζων ἑλίκη.

Τὰς δὲ δι' ἀμφοτέρας, οἵη ποταμοῖο ἀπορρὼξ,
Εἵλεται, μέγα θαῦμα, δράκων, περί τ' ἀμφί τ' ἐαγὼς
Μυρίος· αἱ δ' ἄρα οἱ σπείρης ἑκάτερθε φύονται
Ἄρκτοι, κυανέου πεφυλαγμέναι ὠκεανοῖο.
Αὐτὰρ ὅγ' ἄλλην μὲν νεάτῃ ἀποτέμνεται οὐρῇ· ἀποτείνεται
Ἄλλην δὲ σπείρῃ περιτέμνεται· ἡ μέν οἱ ἄκρη ὑποσ-
Οὐρὴ πὰρ κεφαλὴν ἑλίκης ἀναπαύεται ἄρκτου ἀπο-
Σπείρῃ δ' ἐν κυνόσουρα κάρη ἔχει· ἡ δὲ κατ' αὐτὴν
Εἱλεῖται κεφαλὴν, καί οἱ ποδὸς ἔρχεται ἄχρις.
Ἐκ δ' αὖτις παλίνορσος ἀνατρέχει· οὐ μὲν ἐκείνῃ
Οἰόθεν, οὐδ' οἶος κεφαλῇ ἐπιλάμπεται ἀστὴρ,
Ἀλλὰ δύο κροτάφοις, δύο δ' ὄμμασιν, εἷς δ' ὑπέν-
Ἐσχατιὴν ἐπέχει γένυος δεινοῖο πελώρου. (ερθεν
Λοξὸν δ' ἐστὶ κάρη, νεύοντι δὲ πάμπαν ἔοικεν
Ἄκρην εἰς ἑλίκης οὐρήν· μάλα δ' ἐστὶ κατ' ἰθὺ
Καὶ στόμα καὶ κροταφοῖο τὰ δεξιὰ νεάτῳ οὐρῇ
Κείνη που κεφαλὴ τῇ νήχεται, ἧχί περ ἄκραι
Μίσγονται δύσιές τε καὶ ἀντολαὶ ἀλλήλῃσι.

Τὰς δὲ δι' ἀμφοτέρας) Ἀντὶ τοῦ, δι' ἀμφοτέρων αὐτῶν ὁ δράκων εἱλεῖται· πτῶσις ἀντὶ πτώσεως, καὶ καλεῖται τὸ τοιοῦτο ἑλληνισμός· ἢ ὅτι διαχωρίζει ἀμφοτέρας. Ποταμοῖο) Παραβάλλει τὸ πολυκαμπὲς τῶν ποταμίων ὑδάτων, πρὸς τὸ τοῦ δράκοντος μέγεθος. καὶ ἐν τούτῳ δὲ Ἡσιόδου ζηλωτὴς φαίνεται· ἐκεῖνος γὰρ τὸν ποταμὸν εἴκασε δράκοντι, εἰπὼν, Καί τε διερχόμενος ἠπειγμένος ἐστὶ δράκων ὥς. ἔτος δὲ τοιοῦτον

δρά-

δράκοντα ποταμὸν ὠνόμασε, μᾶλλον δὲ ἀπείκασε. δράκων δὲ οὗτος, ὃν ἀνεῖλε Κάδμος· καθ᾽ ἑτέρους δὲ, ὁ τὰ μῆλα φυλάσσων τῶν ἑσπερίδων· ὡς δὲ ὁ πολὺς λόγος, ὑπὸ Ἀπόλλωνος ἀναιρεθεὶς πυθίων. Ἀποῤῥὼξ) Καὶ Ὅμηρος, Νέκταρός ἐστιν ἀποῤῥὼξ, οἷον ἀπόῤῥοια καὶ ἀπόσπασμα. Εἰλεῖται μέγα θαῦμα) Καθ᾽ ὑπερβολὴν, λαμπρὸς ὢν καὶ μέγας ἀμφοτέρας διέζωσε τὰς ἄρκτους. Φέρεται δὲ περὶ τοῦ δράκοντος καὶ κρητικὸς μῦθος, ὡς ἄρα ἐπιόντος ποτὲ τοῦ Κρόνου ὁ Ζεὺς εὐλαβηθεὶς, ἑαυτὸν μὲν εἰς δράκοντα μετεμόρφωσε, τὰς δὲ τροφοὺς εἰς ἄρκτους· καὶ ἀπατήσας τὸν πατέρα, μετὰ τὸ παραλαβεῖν τὴν βασιλείαν, τὸ συμβὰν ἑαυτῷ καὶ ταῖς τροφοῖς, τῷ ἀρκτικῷ ἐνεστήριξε κύκλῳ. ὡς ἂν οὖν εἰδὼς ὁ ποιητὴς, ὅτι μετεμορφώθη εἰς δράκοντα, εἶπε, μέγα θαῦμα. τὸ δὲ, περὶ τ᾽ ἀμφί τε, ἀντὶ τοῦ, ὑπὸ τὰς ἄρκτους, καὶ περὶ τὰς ἄρκτους κεκλασμένος. Αἱ δ᾽ ἄρα οἱ σπείρης) Αἵ τινες ἄρκτοι ἑκατέρωθεν αὐτοῦ ταῖς σπείραις τὸν ὠκεανὸν φυλάττονται· μόναι γὰρ οὐ δύουσι, διὰ τὸ εἶναι αὐτὰς ἐν τῷ βορειοτέρῳ. Αὐτὰρ ὅ γ᾽ ἄλλην) Περὶ τῶν δύο ἄρκτων ὁ λόγος. λέγει δὲ, ὁ δράκων θατέραν μὲν τῶν ἄρκτων τῇ ἐσχάτῃ αὐτοῦ οὐρᾷ ἀποτέμνεται· θατέραν δὲ, τὴν κυνόσουραν, τῇ σπείρᾳ περιτέμνεται, ἤγουν λαμβάνει. τὸ δὲ ἀποτέμνεται, γράφεται καὶ, ἐπιτείνεται, ἢ ἀποτείνεται· κατὰ γὰρ τὴν οὐρὰν ἀποτέταται ὁ δράκων. ἐπάγει γοῦν, ὅτι ἡ μὲν οὐρὰ περὶ τὴν κεφαλὴν τῆς ἑλίκης ἐστὶν, ἡ δὲ σπεῖρα περιλαμβάνει τὴν τῆς κυνοσούρας κεφαλήν. τὸ δὲ, ποδὸς ἄχρις, ὅτι ἡ σπεῖρα φθάνει, φησὶν, ἄχρι τοῦ ὀπισθίου. Ἐκ δ᾽ αὖτις παλίνορσος) Η σπεῖρα, φησιν, ἐξ ὑποστροφῆς ἀντιστρέφει. ὥσπερ δὲ ὁ ποιητὴς ἐπὶ τοῦ φοβουμένου τὸν δράκοντα εἶπεν, Ὡς δ᾽ ὅτε τις δράκοντα ἰδὼν παλίνορσος ἀπέστη, τοῦτο ὁ Ἄρατος ἐπὶ τοῦ δράκοντος φησί· τοιοῦτον δέ τι αἰνίττεται, ὅτι τῇ μὲν οὐρᾷ περιλαμβάνει τὴν κεφαλὴν τῆς ἑλίκης, τῇ δὲ σπείρᾳ οὐ πᾶσαν περιλαμβάνει τὴν κυνόσουραν ἄχρι τῶν ὀπισθίων ποδῶν· εἶτα αὖθις ὡς εἰς ἀνατολὴν νεύσας, πάλιν ἀποκλίνει εἰς δύσιν, καὶ τὴν κεφαλὴν ἔχει ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ ἐν γούνασιν. Οὐ μὲν ἐκείνη) Ἤγουν τῇ σπείρᾳ, οὐ δ᾽ οἰόθεν, ἤγουν ἐξ ἑνὸς μέρους, οὐ δ᾽ οἶος, ἤγουν εἷς, ἀλλὰ πολλοί εἰσιν ἐπικείμενοι τῇ τοῦ δράκοντος κεφαλῇ φαιδροὶ ἀστέρες· πέντε γάρ. Λοξὸν δ᾽ ἐστὶ) Λίαν διδασκαλικῶς τοῦτο· ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ λελόξωται, καὶ οὐκ ἔστιν ἀνατεταμένη ἴση, ἀλλ᾽ ὥσπερ ὀλίγον ἐπινεύουσα εἰς τὸ ἄκρον τῆς οὐρᾶς τῆς ἑλίκης· ὥστε κατ᾽ εὐθὺ τοῦ ἄκρου τῆς οὐρᾶς ἵστασθαι τό τε στόμα τοῦ δράκοντος, καὶ ὁ δεξιὸς κρόταφος. ἐπιλαμβάνονται δέ τινες, λέγοντες μὴ εἶναι τὰ δεξιὰ, ἀλλὰ τὰ ἀριστερά. ἀπολογητέον οὖν, ὅτι καὶ οὗτος τοῦ ἀριστεροῦ κροτάφου τὸ δεξιὸν μέρος εἶπε. Μίσγονται) Αἱ δύσεις καὶ ἀνατολαὶ πλησιάζουσιν ἀλλήλαις, λήγουσα μὲν ἡ ἀνατολὴ, ἀρχομένη δὲ ἡ δύσις, κατὰ τὸν μεσημβρινὸν πόλον, ἤγουν κύκλον, ὅς ἐστι μεσαίτατος πάσης τῆς σφαίρας· ἐκεῖ γὰρ γενόμενος ὁ ἥλιος, μεσημβρινὸς γίνεται, καὶ λοιπὸν ἑβδόμην ὥραν ἀπ᾽ αὐτοῦ ὡς ἐπὶ δύσιν ἄρχεται ποιεῖν. ἡ δὲ τοῦ δράκοντος κεφαλὴ ὑπὸ τὸ τέλμα οὖσα τοῦ ἐν γόνασι, καὶ τοῦ ὑπὸ τὸν πόδα κύκλου ἐπιψαύουσα, ἐν τῇ τοῦ οὐρανοῦ κινήσει γινομένη περὶ τὸν μεσημβρινὸν κύκλον, ἐπ᾽ ἄκροις τοῦ ὠκεανοῦ ὕδασιν ἔρχεται, οὐ γὰρ καταδύεται, ἀλλ᾽ ὥσπερ αὖθις ἐπινήχεται· ὀλίγον γάρ ἐστι σφόδρα τὸ διορίζον. ὁ δὲ νοῦς, ἐκείνη ἡ κεφαλὴ ἡ τοῦ δράκοντος κατὰ τοῦτο τὸ μέρος νήχεται καὶ κολυμβᾷ ἄκρῳ τοῦ ὠκεανοῦ,

νοῦ, τουτέστι τοῦ ὁρίζοντος, ἐπιψαύουσα, ὅπου ἥ τε δύσις καὶ ἡ ἀνατολὴ ψαύουσιν ἀλλήλων, δηλονότι περὶ τὸν μεσημβρινὸν πόλον, ἤγουν κύκλον. ὁ δὲ Κράτης φησὶν, ὡς ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα μίξις ἀμφοτέρων γίνεται, ὡς καὶ Ὅμηρος, Ἐγγὺς γὰρ νυκτός καὶ ἤματός εἰσι κέλευθοι. ἐπεὶ γὰρ παρ' ἐκείνης ἡ ἡμέρα ὡρῶν κ'. ἡ δὲ νὺξ τεσσάρων, συναπτούσης ὅσον οὐδέπω τῆς δύσεως τῇ ἀνατολῇ, εὐλόγως τοῦτο εἴρηκε.

Τῆς δ' αὐτοῦ μογέοντι κυλίνδεται ἀνδρὶ ἐοικὸς
Εἴδωλον· τὸ μὲν οὔτις ἐπίσταται ἀμφαδὸν εἰπεῖν,
Οὐδ' ὅτινι κρέμαται κεῖνος πόνῳ· ἀλλά μιν αὔτως (δέ τινε)
Ἐν γόνασιν καλέουσι. τὸ δ' αὖτ' ἐν γούνασι κάμνον
Ὀκλάζοντι ἔοικεν· ἐπ' ἀμφοτέρων δέ οἱ ὤμων (ἀπ')
Χεῖρες ἀείρονται, τάνυται γέ μεν ἄλλυδις ἄλλη
Ὅσσον ἐς ὀργυιήν· μέσσῳ δ' ἐφύπερθε καρήνῳ
Δεξιτεροῦ, ποδὸς ἄκρον ἔχει, σκολιοῖο δράκοντος.

Τῆς δ' αὐτοῦ μογέοντι) Ἀντὶ τοῦ συνέγγυς. Ἄρατος ἀπὸ τῶν ἐγνωσμένων ἤδη τὰ μὴ ἐγνωσμένα διδάσκει. ἐπειδὴ γὰρ τὰ περὶ τῆς τοῦ δράκοντος κεφαλῆς διεξῆλθεν, ἐκ ταύτης τὸν ἐπικείμενον ἐν γούνασι καλούμενον διδάσκει. ὁ δὲ λόγος, πλησίον τῆς κεφαλῆς, ἀνδρὶ μογέοντι καὶ κάμνοντι ὅμοιος κυλίνδεται. οὐ κατ' αὐτὸν δὲ κυλίνδεται· συγκαταφερομένῳ γὰρ τῷ οὐρανῷ συγκαταφέρεται. ἀλλὰ πρὸς τὴν θέσιν ἀποβλέπει· καὶ γὰρ ὀκλάσας καὶ καταπεσών ἐστιν, ὡς ἀπό τινος καμάτου. περὶ δὲ τοῦ εἰδώλου τούτου οὐδεὶς ἱστορῆσαι ἴσχυσεν, ἀλλὰ μόνον τὸν ἐν γούνασιν αὐτὸ προσεῖπον, ἤγουν ὠνόμασαν. ὀκλάζοντι δὲ ἔοικε κατὰ τὴν θέσιν. εἴδωλον δέ ἐστιν ἀφομοίωμα ἀνθρώπου. Ὅσσον ἐς ὀργυιὴν) Περὶ τοῦ ἐν γούνασι βουλόμενος δεῖξαι, ὅτι πάντη ἐκτεταμέναι εἰσὶν αἱ χεῖρες αὐτοῦ, τὴν ὀργυιὰν εἶπεν· ἔστι γὰρ ὀργυιὰ, ἡ τῶν δύο χειρῶν ἔκτασις. Μέσσῳ δ' ἐφύπερθε καρήνῳ) Ὑπεράνωθεν δὲ τῆς κεφαλῆς τοῦ δράκοντος, ὁ ἐν γούνασι τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς αὐτοῦ ἔχει τοῦ ἀριστεροῦ. τὸ δὲ δεξιτεροῦ συντακτέον τῷ δράκοντος, ἵν' ᾖ, τοῦ βορειοτέρου δράκοντος· ὁ γὰρ δράκων βορειότερός ἐστι τοῦ ἐν γούνασι. τὸ δεξιτερὸν δὲ σημαίνει τὸ βορειότερον. καὶ ἰστέον ὅτι εὐλογώτατα ἡμᾶς διδάσκει· ἡμῶν γὰρ ἱσταμένων πρὸς τὴν τοῦ παντὸς κίνησιν, τὰ δεξιὰ μέρη εἰσὶ τὰ βόρεια, τὰ δὲ ἀριστερὰ, τὰ νότια. ὥστε οὖν φυσικῶς τὸ δεξιτεροῦ ἐστι τὸ βορειοτέρου· ἡ δὲ τοῦ παντὸς κίνησις πρὸς δυσμὰς γίνεται.

Αὐτοῦ κἀκεῖνος στέφανος, τὸν ἀγαυὸς ἔθηκε
Σῆμ' ἔμεναι Διόνυσος, ἀποιχομένης Ἀριάδνης,
Νώτῳ ὑποστρέφεται κεκμηκότος εἰδώλοιο. ἐπι-
Νώτῳ μὲν στέφανος πελάει, κεφαλῇ γε μὲν ἄκρῃ

Αὐτοῦ κἀκεῖνος στέφανος) Τὸν κίσσινον στέφανον, ὃν ἐφόρει ὁ Διόνυσος μετὰ θάνατον τῆς Ἀριάδνης ἰσχυροπαθῶν, ἀπέθετο καὶ κατηστέρισε, μνημόσυνον τῆς ἐπ' Ἀριάδνῃ συμφορᾶς. τινὲς δὲ αὐτὸν εἶναί φασιν, ὃν ἔλαβεν Ἀριάδνη γαμουμένη Διονύσῳ, ὑπὲρ τῆς Ἀφροδίτης καὶ τῶν ὡρῶν εἰς δῶρον· καταστερισθῆναι δὲ, ἐπὶ μνήμῃ τῆς Διονύσου φιλίας. τὸ δὲ, ἀγαυὸς ἔθηκεν, ἐὰν μὲν ἀγαυὸς ἀναγνῶμεν, ὁ Διόνυσος ἂν εἴη· ἐὰν δὲ ἀγαυὸν, τὸν στέφανον δεῖ νοεῖν· ἵν' ᾖ τὸν τῆς ἐρωμένης στέφανον ἀγαυὸν καὶ ἔνδοξον καὶ ἐπίσημον καὶ λαμπρὸν ἐποίησεν ἐν τῷ οὐρανῷ· πέντε γάρ εἰσι λαμπροὶ ἀστέρες, οἵτινες ἀποτελοῦσι τὸν στέφανον.

Νώτῳ ὑποστρέφεται) Τὸ στρέφεται, ἤγουν συγκινεῖται τῷ οὐρανῷ, ἢ ἐπιστρέφεται τῷ νώτῳ. δοκεῖ δὲ ὥσπερ ἐπικυλίεσθαι τῷ νώτῳ τοῦ ἐν γούνασι κεκμηκότος· ἀπὸ τοῦ ἐγνωσμένου τὸ ἄγνωστον ἔδειξεν, ἀπὸ τοῦ εἰδώλου τὸν στέφανον. τῷ δὲ κεκμηκότος, διδασκαλικῶς κέχρηται πάλιν, ὡς πρὸς τὰ εἰρημένα· δοκεῖ γὰρ κάμνειν, διὰ τὸ ὀκλάζειν, καὶ τὰς χεῖρας τείνειν.

Σκέπτεο πὰρ κεφαλὴν ὀφιούχου· ἐκ δ' ἄρ' ἐκείνης,
Αὐτὸν ἐπιφράσσαιο φαεινόμενον ὀφιοῦχον.
Τοῖοί οἱ κεφαλῇ ὑποκείμενοι ἀγλαοὶ ὦμοι
Εἴδονται· κεῖνοί γε καὶ ἂν διχόμηνι σελήνῃ,
Ἰσοποὶ τελέθοιεν· ἀτὰρ χέρες οὐ μάλα ἶσαι·
Λεπτὴ γὰρ τῇ καὶ τῇ ἐπιδέδρομεν αἴγλη· ἀμαυραὶ
Ἀλλ' ἔμπης κἀκεῖναι ἐπόψιαι, οὐ γὰρ ἐλαφραί.
Ἀμφότεραι δ' ὄφιος πεπονείαται, ὅς ῥά τε μέσσον
Δινεύει ὀφιοῦχον. ὁ δ' ἐμμενὲς εὖ ἐπαρηρὼς
Ποσσὶν, ἐπιθλίβει μέγα θηρίον, ἀμφοτέροισι
Σκορπίον ὀφθαλμῷ τε καὶ ἐν θώρηκι βεβηκὼς

Ὀρθός.

Ὀρθός· αὐτάρ οἱ ὄφις γε δύω στρέφεται μετὰ χερσί,
Δεξιτερῇ ὀλίγος, σκαιῇ γε μὲν ὑψόθι πολλός.
Καὶ δή οἱ στεφάνῳ παρακέκλιται ἄκρα γένεια· παρὰ δὲ
Νειόθι δὲ σπείρης, μεγάλας ἐπιμαίεο χηλάς·
Ἀλλ' αἱ μὲν φαέων ἐπιδευέες, οὐδὲν ἀγαυαί.

Σκέπτεο περὶ κεφαλὴν) Συνήθως πάλιν ἐκ τοῦ ἐγνωσμένου τὸ μήπω ἡμῖν γνωστὸν εἰς γνῶσιν ἄγει. ὁ δὲ νοῦς, παρὰ δὲ τῇ ἄκρῃ κεφαλῇ τοῦ ἐν γόνασι, τὴν κεφαλὴν βλέπε τοῦ ὀφιούχου· ἐπιψαύει γὰρ ἡ κεφαλὴ τοῦ ὀφιούχου, τοῦ ἐν γόνασιν. εἴρηται δὲ ὀφιοῦχος, ὅτι ὄφιν ἔχει καὶ φέρει. οὗτος δέ ἐστι κατά τινας Ἡρακλῆς ἐπὶ ὄφεως βεβηκώς· οἱ δὲ Προμηθέα λέγουσιν· οἱ δὲ, Τάνταλον· ἄλλοι, Θύβελιν· οἱ δὲ, Θησέα. ἄλλοι δέ φασιν αὐτὸν εἶναι τὸν Ἡρακλέα Λίβυσι πολεμοῦντα, ἐπιλιπόντων δὲ αὐτῷ τῶν τοξευμάτων, ἐπὶ γόνυ πεσόντα καὶ λίθους βάλλειν, οὓς αὐτῷ Ζεὺς ὗσεν εὐξαμένῳ· ἄλλοι δὲ, καὶ Ἰξίονά φασι. Τοῖοί οἱ κεφαλῇ) Θαυμαστικῶς φησι· τοιοῦτοι γὰρ οἱ ὦμοι ὑπὸ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ὄντες λάμπουσιν· οἱ γὰρ τοὺς ὤμους αὐτοῦ ἀποτελοῦντες ἀστέρες, καθ' ὑπερβολὴν εἰσὶ λαμπροί. Καὶ ἂν διχομήνῳ σελήνῃ) Ἀντὶ τοῦ διχομηνίῳ· οὐ δεῖ δὲ τῶν μεταπλασμῶν τὰς εὐθείας ἐπιζητεῖν, ὥσπερ καὶ τὸ ἐρυσάρματες. τὸ δὲ ἰσωποὶ, ἴσοι κατὰ τὴν λαμπρότητα, οὐ μὴν δὲ αἱ χεῖρες ἴσαι. Λεπτὴ τῇ καὶ τῇ) Καὶ τῇ ἀριστερᾷ, φησι, χειρὶ, καὶ τῇ ἄλλῃ, ἤγουν τῇ δεξιᾷ, λεπτοτέρα τε καὶ ἀμυδροτέρα, ὡς πρὸς σύγκρισιν τῶν ὤμων, ἐπίκειται λαμπηδών· κάτω δὲ τῆς τοῦ ὀφιούχου καὶ τῆς τοῦ δράκοντος σπειρώσεως, καὶ τὰς τοῦ σκορπίου μεγάλας χηλὰς ἐπιζήτει. καλῶς δ' εἶπεν, ἐπιμαίεο· ὡς γὰρ ἀμυδρὰς αὐτάς φησι, σκέπτου καὶ κατανόει, οὐ γάρ εἰσιν ἐκλαμπροί. Ἀμφότεραι) Ἀμφότεραι, φησιν, αἱ χεῖρες τοῦ ὀφιούχου, περὶ τὸν ὄφιν ποιοῦσι καὶ ἐνεργοῦσιν. Ὁ δ' ἐμμενὲς) Ὁ δὲ ὀφιοῦχος ἀσφαλῶς δι' ὅλου βαίνων, ἀμφοτέροις τοῖς ἑαυτοῦ ποσὶ τὸ μέγα θηρίον, τὸν σκορπίον, ἐκθλίβει καὶ πατεῖ, τῷ μὲν ἀριστερῷ ποδὶ ἐπὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ βαίνων, τῷ δὲ δεξιῷ ἐπὶ τοῦ θώρακος. Εὐδόξῳ δὲ καὶ Ἱππάρχῳ ἀρχαιοτέροις οὖσιν Ἀράτου, οὐ δοκεῖ ἀμφοτέρους τοὺς πόδας βεβηκέναι τοῦ ὀφιούχου ἐπὶ τοῦ σκορπίου, ἀλλὰ μόνον τὸν ἕτερον, τὸν δὲ ἕτερον ὑπὸ τὸν σκορπίον δοκεῖ εἶναι, καὶ μὴ φαίνεσθαι ὅλως τὸν ταρσόν. ἵνα οὖν μὴ δῶμεν αὐτὸν Εὐδόξῳ καὶ Ἱππάρχῳ δοκίμοις οὖσιν, ἐναντιώσεσθαι, ἁρμόσωμεν αὐτοῦ τὸ ῥητὸν πρὸς τὴν ἔκδοσιν, οὕτως. ὁ δ' ἐμμενὲς εὖ ἐπαρηρὼς ποσίν· εἶτα εἰς μέσον ἐπιθλίβει θηρίον τῷ ἑνὶ ποδὶ κατ' ἀμφότερα· ὁ γὰρ εἷς ποὺς κεῖται μεταξὺ τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ τοῦ θώρακος. μέγα δὲ θηρίον, ὅτι τὸν Ὠρίωνα ἀνεῖλεν, ἢ διὰ τὸ μέγεθος τοῦ σκορπίου. Αὐτάρ οἱ ὄφις) Ἐπεξεργάζεται καί φησιν, ὁ δὲ ὄφις ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ τοῦ ὀφιούχου ἑλίσσεται, καὶ ἐν τῇ δεξιᾷ ὀλίγος ἐστὶν ὁ δράκων· βραχὺ γάρ ἐστιν ἐν τῇ δεξιᾷ τὸ περὶ τὴν οὐράν· ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ τὸ λοιπὸν σῶμά ἐστι. κατωτάτω δὲ τῆς τοῦ ὀφιούχου ἀριστερᾶς, καὶ τῆς τοῦ δράκοντος σπειρώσεως,

ὤσεως, καὶ τὰς τοῦ σκορπίου μεγάλας χηλὰς ἐπιζήτει. καλῶς δ' εἶπεν, ἐπιμαίεο. ἐπειδὴ γὰρ ἐφεξῆς ἀμυδρὰς αὐτὰς ἐρεῖ, διὰ τοῦτο λέγει, σκέπτου, οὐ γάρ εἰσιν ἔκλαμπροι. Καὶ δή οἱ στεφάνῳ) Ἔχει ὁ ὄφις τὴν κεφαλὴν συνάπτουσαν τῷ στεφάνῳ· τὴν δὲ τοῦ σώματος καμπήν, κατ' εὐθεῖαν τῶν χηλῶν. μεγάλας δὲ εἶπε τὰς χηλάς, ἢ ὅτι ζωδίου μέγεθος ἔχουσιν· ἢ πρὸς σύγκρισιν τῶν τοῦ καρκίνου χηλῶν· ἢ ὅτι δωδέκατον μέρος ἐπέχουσι τοῦ ζωδιακοῦ αἱ χηλαὶ τοῦ σκορπίου. ταύτας γὰρ οἱ ἀστρολόγοι τὸ ζυγὸν εἶναί φασιν· ἢ ὅτι ἐμφερεῖς εἰσι πλάστιγξι· ἢ ὅτι παρὰ τοῖς ποσίν εἰσι τῆς παρθένου. ἡ αὐτὴ δέ ἐστι καὶ δίκη, ἥτις καὶ ζυγὰ ταλαντεύει.

Ἐξόπιθεν δ' ἑλίκης φέρεται ἐλάοντι ἐοικὼς
Ἀρκτοφύλαξ, τόν ῥ' ἄνδρες ἐπικλείουσι Βοώτην,
Οὕνεχ' ἁμαξαίης ἐπαφώμενος εἴδεται ἄρκτου
Καὶ μάλα πᾶς ἀείδηλος· ὑπὸ ζώνῃ δέ οἱ αὐτὸς
Ἐξ ἄλλων ἀρκτοῦρος ἑλίσσεται ἀμφαδὸν ἀστήρ.

Ἐξόπιθεν δ' ἑλίκης) Σφόδρα καλῶς καὶ πρεπόντως τῇ ἀκολουθίᾳ χρῆται· διὸ καὶ ἀπὸ τοῦ βορείου κατελθὼν ἐπὶ τὸν κύκλον, πάλιν ἀνατρέχει ἐπὶ τὰ λειπόμενα. ὁ δὲ νοῦς οὗτος, ὄπισθεν δὲ τῆς ἑλίκης τῆς ἄρκτου, φέρεταί τις ἐλαύνοντι ὅμοιος, ὁ καλούμενος ἀρκτοφύλαξ. τὸ δέ, ἐλάοντι ἐοικώς, διὰ τὸ τῇ δεξιᾷ καλαύροπα φέρειν, καὶ τῇ ἀριστερᾷ ὡσπερ ἐφάπτεσθαι τῆς ἁμάξης, τῆς ἄρκτου δηλονότι· δοκεῖ γὰρ αὐτὴν φυλάττειν. βοώτης δέ, τῆς λεγομένης ἄρκτου, ἤγουν τῆς ἁμάξης, ὡσπερ τὰς ἐν αὐτῇ βοῦς ἐλαύνων, καλαύροπα φέρων, ὅ ἐστι ῥόπαλον. οὗτος δὲ ὁ ἀρκτοφύλαξ, Ἀρκάς ἐστι, Διὸς καὶ Καλλιστοῦς παῖς, ὃς ᾤκει τὸ Λύκαιον, παρ' αἰπόλῳ τινὶ τραφείς· ὃν λέγεται κινδυνεύοντα σὺν μητρὶ ἀναιρεθῆναι, κατὰ τὸν ἐν Λυκαίῳ νόμον, ὁ Ζεὺς ἐλεήσας αὐτόν, κατηστέρισε. τοῦτον δὲ λέγεται εἶναι ἀρκτοφύλακα, καὶ βοώτην, καὶ ὠρίωνα. φησὶ γὰρ καὶ ὁ ποιητής, Καὶ ὀψὲ δύοντα βοώτην. λέγεται καὶ τρυγητής. Καὶ μάλα πᾶς) Ὁ νοῦς, σφόδρα γὰρ ἔχει τοὺς πάντας λαμπροτάτους· ἕνα δὲ ἔχει ἐν μέσῃ ζώνῃ, ὅς τις διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς λαμπρότητος ἰδίως καὶ αὐτὸς λέγεται ἀρκτοῦρος, ὁμοίως τῷ παντὶ ἀρκτέρῳ, λαμπηδόνα γὰρ ἔχει οὐ τὴν τυχοῦσαν.

Ἀμφοτέροισι δὲ ποσσὶν ὑποσκέπτοιο Βοώτου
Παρθένον, ἥ ῥ' ἐν χερσὶ φέρει στάχυν αἰγλήεντα· ″χειρί
Εἴτ' οὖν Ἀστραίου κείνη γένος, ὅν ῥά τέ φασιν
Ἄστρων ἀρχαῖον πατέρ' ἔμμεναι, εἴτε τευ ἄλλου,

Εὔκηλος

Εὔκηλος φορέοιτο· λόγος γε μὴν ἐντρέχει ἄλλος
Ἀνθρώπους, ὡς δῆθεν ἐπιχθονίη πάρος ἦεν,
Ἤρχετο δ' ἀνθρώπων κατεναντίη· οὐδέ ποτ' ἀνδρῶν,
Οὐδέ ποτ' ἀρχαίων ἠνήνατο φῦλα γυναικῶν,
Ἀλλ' ἀναμὶξ ἐκάθητο, καὶ ἀθανάτη περ ἐοῦσα·
Καί ἑ Δίκην καλέεσκον· ἀγειρομένη δὲ γέροντας,
Ἠέ που εἰν ἀγορῇ, ἢ εὐρυχόρῳ ἐν ἀγυιῇ,
Δημοτέρας ἤειδεν ἐπισπέρχουσα θέμιστας.

Παρθένον) Ὑπὸ δὲ τοῖς ἀμφοτέροις ποσὶ τοῦ Βοώτου ἐστὶν ἡ παρθένος· στάχυς δέ ἐστιν ὑπὸ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς αὐτῆς εὐμεγέθης, ὅθεν καὶ αἰγλήεις αὐτῷ κέκληται, στάχυν δὲ ἡ παρθένος φέρει, ἐπειδὴ εὐσεβέστατον ἡ γεωργία. πάντες δὲ ὅσοι περὶ τῆς παρθένου κατέλεξαν ληροῦσι· πεποίηται γὰρ τὸ πᾶν ποιητικῇ καὶ αἰνιγματώδει ἐξουσίᾳ. ὁ μέντοι ποιητὴς τὴν δίκην ὡς ἀδιάφθαρτον κόρην ὑποτίθεται, καταλιποῦσαν μὲν τὸν περίγειον κόσμον, διὰ τὴν τῆς πονηρίας αὔξησιν, καταλαβοῦσαν δὲ τὸν οὐρανόν. ὥσπερ καὶ Ἡσίοδος ἐπὶ τῆς αἰδοῦς καὶ νεμέσεως εἶπε, Καὶ τότε δὴ πρὸς Ὄλυμπον ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης, καὶ τὰ ἑξῆς. οἱονεὶ διὰ τοῦ ὀνείδους πειρώμενος πρὸς τὴν δικαιοσύνην ἐπιστρέφειν. τὸ δὲ, ἐν χειρὶ φέρει, οὐ διεσάφησε ποίᾳ χειρὶ, ἴσως διὰ τὸ μέτρον ἐμποδιζόμενος· θεωρεῖται δὲ ἐν τῇ ἀριστερᾷ. τινὲς δέ φασιν Ἄστρον ἀρχαῖον γεγενέναι μαθηματικὸν, τὸν πρῶτον εὑρόντα τὴν τῶν ἄστρων ὀνομασίαν, ὅθεν καὶ πατέρα ἄστρων ἐπικαλεῖσθαι. πολὺς οὖν καὶ διάφορος λόγος τοῖς παλαιοτέροις περὶ ταύτης τῆς παρθένου ἐκινήθη. καὶ οἱ μὲν αὐτὴν ἔφασαν εἶναι θυγατέρα Διὸς, καθὰ καὶ Ἡσίοδος, Δίκη Διὸς ἐκγεγαυῖα. ἄλλοι δ' αὐτὴν Ἀστραίου καὶ Ἡμέρας. ἐπειδὴ οὖν πολὺς καὶ διάφορος ὁ περὶ αὐτῆς λόγος, φησὶν Ἄρατος, εἴτ' οὖν Ἀστραίου, εἴτε του ἄλλου, ἁπλῶς μὲν ἐπισημαινόμενος εἶναι αὐτὴν Ἀστραίου, οὐχὶ δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐναντιούμενος. εὔκηλος φορέοιτο) Ἥσυχος, εὐμενὴς φέροιτο ἐν οὐρανῷ. τῶν μὲν οὖν ἄλλων μύθων ἐπιψαύεται μὲν, ἐνδεικνύμενος τὸ μὴ ἀγνοεῖν· τὸν δὲ ἐπὶ τῆς δίκης μόνον σχεδὸν ἐξείργασται εἰκότως, ἐκπομπεύει γὰρ τὸ κατὰ τὴν δίκην χρήσιμον καὶ βιωφελὲς ἐκ τοῦ μύθου τοῖς ἀνθρώποις, ἐνδεικνύμενος λαμπρῶς καὶ μεγαλοφώνως, καὶ ὡς ἂν ἄλλος τις εἶπεν, Ὁμηρικῷ πλάσματι χρησάμενος. Ἤρχετο δ' ἀνθρώπων) Εἰς συνάντησιν τῶν ἀνθρώπων ἤρχετο, τουτέστι φανερῶς ἑωρᾶτο. ἢ τὸ δίκαιον τῶν προτέρων ἀνθρώπων θέλων δεῖξαι ὁ Ἄρατος, φησὶν, ὅτι καὶ θεὸς οὖσα εἰς τὸ φανερὸν ἐφοίτα τοῖς ἀνθρώποις, διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς δικαίους. τὸ δὲ ἀρχαῖον, τὸ χρυσοῦν γένος παρ' Ἡσιόδῳ. Ξυνοὶ γὰρ τότε δαῖτες ἔσαν, ξυνοὶ δ' αὖ θῶκοι. ἑλληνισμὸς δὲ τὸ ἠπείλει, ἀντὶ τοῦ διήλεγχε τὴν κακίαν αὐτῶν, ὅτι

τοι-

τοιαύτην γενεὴν οἱ χρύσειοι ἔλιπον. ἀγειρομένη δὲ, ἀντὶ τοῦ ἀγείρουσα, ὅ ἐστι συναθροίζουσα τοὺς παλαιοτέρους ἀνθρώπους. συναγείρουσα, ἤτοι ἐν τινι ἐκκλησίᾳ, ἢ ἐκ τοῦ παρατυχόντος ἐν ὁδῷ τὰς δημωφελεῖς θέμιστας ἐξηγεῖτο. τὸ δὲ, ἐπισπέρχουσα, ἐπισπουδάζουσα, διδάσκουσα, σπεύδουσα, ὑποδεικνῦσα. δημοτέρας δὲ, δημοτικὰς, τὴν δικαιοσύνην δηλαδὴ, καὶ τὰς ἄλλας ἀρετάς. ὅλην δὲ τὴν ἱστορίαν παρὰ Ἡσιόδου εἴληφεν. οὐδέπω δὲ, φησι, τότε οἱ ἄνθρωποι περὶ κακῆς στάσεως ἔννοιαν εἶχον, οὐδὲ τὸ δίκαιον ἀνετρέπετο, ἀλλ᾽ ὑπὸ γεωργίας ἔζων· καθ᾽ οὓς χρόνους ἦν τὸ χρυσοῦν γένος. μεταστάντων δὲ ἐκείνων, οὐκέτι ὁμοίως συνῆν αὐτοῖς, ἀλλὰ εἰς τὰ ὄρη ἀνεχώρει, διὰ τὰς ἐπιγινομένας ἀδικίας τὸ ἀνθρώπινον γένος μισήσασα, καὶ λοιπὸν τοῖς ἄστροις συνηριθμήθη. δημοτέρας δὲ, πραείας, καὶ οὐ τυραννικάς.

Οὔπω λευγαλέου τότε νείκεος ἠπίσταντο,
Οὐδὲ διακρίσιος περιμεμφέος, οὐδὲ κυδοιμοῦ· "πολυμ-
Αὔτως δ᾽ ἔζωον. χαλεπὴ δ᾽ ἀπέκειτο θάλασσα,
Καὶ βίον οὔπω νῆες ἀπόπροθεν ἠγίνεσκον,
Ἀλλὰ βόες καὶ ἄροτρα· καὶ αὐτὴ πότνια λαῶν
Μυρία πάντα παρεῖχε δίκη δώτειρα δικαίων.
Τόφρ᾽ ἦν, ὄφρ᾽ ἔτι γαῖα γένος χρύσειον ἔφερβεν·
Ἀργυρέῳ δ᾽ ὀλίγη τε, καὶ οὐκέτι πάμπαν "ἑτοίμη
Ὡμίλει, ποθέουσα παλαιῶν ἤθεα λαῶν· "ὁμοίη
Ἀλλ᾽ ἔμπης ἔτι κεῖνο κατ᾽ ἀργύρεον γένος ἦεν.

Οὔπω λευγαλέου) Ἑλληνισμὸς πάλιν ὁ τοιοῦτο, οὔπω ἠπίσταντο νείκεος, ἀντὶ τοῦ οὔπω εἴδησαν τὰς ἀδίκους στάσεις ταύτας καὶ φιλονεικίας. τὸ δὲ διακρίσιος πολυμεμφέος, τῆς ἀδίκου φιλονεικίας, τῆς ἐχούσης μέμψεις καὶ λόγους καὶ ἀμφισβητήσεις. Αὔτως δ᾽ ἔζωον) Ἁπλῶς, ἀκάκως, χωρὶς ἀδικίας καὶ τῶν ἄλλων κακῶν. τὸ δὲ, χαλεπὴ δ᾽ ἀπέκειτο θάλασσα, ἀντὶ τοῦ οὐδὲ παρεκινδύνευον οἱ ἄνθρωποι ἐν θαλάσσῃ διὰ τὸν βίον. ἑκάστῳ τὰ ἐπιχώρια ἤρκει τε καὶ ἤρεσκε. καὶ Πίνδαρος, Οὐδὲ πόντιον ὕδωρ, κεινὰν παρὰ δίαιταν, περὶ τῶν μακάρων λέγων. Τόφρ᾽ ἦν) Τηνικαῦτα ἐπὶ τῇ γῇ καὶ ταῖς πόλεσιν ἦν, ἕως περιῆν τὸ χρυσοῦν γένος ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀργυρέῳ δ᾽ ὀλίγη) Ἀντὶ τοῦ σπανίως ἤδη ὀλίγως αὐτῷ διέτριβεν. Ἀλλ᾽ ἔμπης ἔτι κεῖνο) Ἀλλ᾽ ὅμως, φησὶν, εἰ καὶ τοὺς παλαιοὺς ἐπόθει· ἀλλὰ καὶ κατ᾽ ἐκεῖνο ἦν τοῖς ἀνθρώποις, ἤγουν κατὰ τὸ ἀργυροῦν γένος. καὶ ἠπείλει αὐτοῖς, τὴν ἐνυπάρχουσαν κακίαν διελέγχουσα, ὅτι τοιαύτην γενεὰν οἱ χρύσειοι ἔλιπον.

Ἤρχετο δ' ἐξ ὀρέων ἐπιδείελος ἠχηέντων "ὑποδ-
Μουνὰξ· οὐδ' ἔτῳ ἐπεμίσγετο μειλιχίοισιν. "δέ τεῳ
Ἀλλ' ὁπότ' ἀνθρώπων μεγάλας πλήσαιτο κολώ-
Ἠπείλει δ' ἤπειτα καθαπτομένη κακότητος, (νας,
Οὐδ' ἔτ', ἔφη, εἰσωπὸς ἐλεύσεσθαι καλέουσιν·
Οἵην χρύσειοι πατέρες γενεὴν ἐλίποντο
Χειροτέρην, ὑμεῖς δὲ κακώτερα τ' ἐξείεσθε. "τέξ-
Καὶ δή που πόλεμοι, καὶ δὴ καὶ ἀνάρσιον αἷμα
Ἔσσεται ἀνθρώποισι κακοῦ δ' ἐπικείσεται ἄλγος. "κακοῖς
Ὣς εἰποῦσ', ὀρέων ἐπεμαίετο· τοὺς δ' ἄρα λαοὺς
Εἰς αὐτὴν ἔτι πάμπαν ἐλίμπανε παπταίνοντας.
"πάντας

Ἤρχετο δ' ἐξ ὀρέων) Παρεγένετο δ' ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπὶ εἰρήνῃ ἐκ τῶν ὀρῶν· ἐν γὰρ τοῖς ὄρεσι διέτριβε, μηκέτι ταῖς ἀστικαῖς διατριβαῖς ἀρεσκομένη. ἑσπέρας δὲ ἤρχετο ἐν ταῖς πόλεσιν, ὅτε αὐτὴν οὐδεὶς ἑώρα· φησὶ γὰρ, ὅτι οὐδενὶ ἤθελεν ἀναμίγνυσθαι. τὸ δὲ μουνὰξ σὺν ἑνὶ μόνῳ ἀνδρὶ, κἀκείνῳ δὲ συνετύγχανεν, ὡς ἔοικε τῷ τὴν κακίαν τοῦ γένους ἀλλάξαντι. Ἀλλ' ὁπότ' ἀνθρώπων) Ἀλλ' ὁπηνίκα ποιουμένη ἐν τοῖς ὄρεσι τὰς διατριβάς· οὐκέτι γὰρ ἐν ταῖς πόλεσιν ἀνδρῶν ἐπλήρου τὰς κολώνας, ἐκεῖ αὐτοὺς μεταπεμπομένη, ἠπείλει τοῖς λοιποῖς καὶ διήλεγχε τὴν αὐτῶν κακίαν· ἐποιεῖτο γὰρ τὴν ἐκκλησίαν οὐκέτι συμβουλεύουσα, ἀλλὰ τὰ παρόντα διελέγχουσα. αἰνίττεται σὺν διὰ τοῦ εἰπεῖν, ἐπλήρου τὰς κολώνας, ὅτι τὰ μεσόγαια δικαίοις ζῶσι καμάτοις, γεωργίᾳ προσέχοντες, καὶ οὐκ ἀδικίαις κέρδους καὶ ἐμπορείας. Οἵην χρύσειοι) Ἐκ προσώπου τῆς δίκης θαυμαζούσης, ὅπως οἱ χρύσειοι πατέρες χείρω γενεὰν ἐλίποντο, καὶ ὡς οὗτοι οἱ ἀργυροῖ τέξονται τοὺς χαλκοῦς πολὺ χείρους, οἷς ἐπικείσεται ἄλγος, καὶ διὰ τοὺς πολέμους, καὶ διὰ τὰ φαῦλα. Ὣς εἰποῦσ' ὀρέων) Ταῦτα εἰποῦσα ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ τῶν ὀρῶν ἔβαινεν ἀπὸ τῶν κολωνῶν, κἀκεῖθεν φροντίζουσα, ὅμως μέντοι ἐπὶ γῆς οὖσα καὶ ἐν ὄρεσι, τοὺς ὄχλους εἰς αὐτὴν ἀφορῶντας κατελίμπανε.

Ἀλλ'

Ἀλλ' ὅτε δὴ κἀκεῖνοι ἐτέθνασαν, οἱ δ' ἐγένοντο,
Χαλκείη γενεὴ, προτέρων ὀλοώτεροι ἄνδρες,
Οἳ πρῶτοι κακίεργον ἐχαλκεύσαντο μάχαιραν
Εἰνοδίην, πρῶτοι δὲ βοῶν ἐπάσαντ' ἀροτήρων·
Καὶ τότε μισήσασα δίκη κείνων γένος ἀνδρῶν,
Ἔπταθ' ὑπουρανίη. ταύτην δ' ἄρα νάσσατο χώρην
Ἠχί περ ἐννυχίη ἔτι φαίνεται ἀνθρώποισι ″ἐπου-
Παρθένος, ἐγγὺς ἐοῦσα πολυσκέπτοιο Βοώτου.

Πρῶτοι δὲ βοῶν) Καὶ εἰς τοῦτο ἱκανῶς μέμφεται αὐτοῖς ἀρξαμένοις ἐσθίειν ἀροτῆρας βοῦς, τῆς προτέρας γενεᾶς μήπω τοῦτο ἐργασαμένης· οἱ γὰρ ἀρχαῖοι ἐφύλαττον τοὺς ἐργάτας βοῦς καθιερεύειν. διὸ καὶ Ὅμηρός φησι, Βοῦν ἀδμήτην, ἣν οὔπω ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν ἀνήρ. ἀσεβὲς γὰρ ἐδόκει τὸν ἀροτῆρα σφάξαι. πρῶτοι δὲ Ἀθηναῖοι ἐγεύσαντο τῶν τοιούτων βοῶν. φασὶ δὲ καὶ τοὺς Ὀδυσσέως ἑταίρους τοιούτους βοῦς καταδεδηδοκέναι. ὠργίσθη δὲ ὁ ἥλιος· ἐπεὶ οἱ ἀροτῆρες βόες, τοῦ ὁρᾶν ἡμᾶς τὸν ἥλιον αἴτιοί εἰσι, τροφῆς πορισταὶ ὄντες, καὶ τὴν ζωτικὴν δύναμιν διὰ ταύτης τοῖς πᾶσιν ἔμμονον ἀπεργαζόμενοι. Ἔπταθ' ὑπουρανίη) Οἶδε γὰρ ὁ Ἄρατος τὴν παρθένον δύο πτέρυγας ἔχουσαν, καθάπερ καὶ ἄλλοι μαρτυροῦσι, καὶ πτέρυγας αὐτὴν ἔχειν ἐν τοῖς καταστερισμοῖς. Ἠχί περ ἐννυχίη) Ὡς περ ποιητικευόμενός φησιν, ὅτι πρότερον ἐπὶ γῆς συνοῦσα τοῖς ἀνθρώποις, διὰ τὰς ἐπιγενομένας νῦν ἀδικίας, μόγις νῦν ἐν οὐρανῷ οὖσα τοῖς ἐν τῇ γῇ ἐν νυκτὶ φαίνεται. τὸ δὲ ἐγγὺς οὖσα, καὶ τοῦτο ποιητικῶς, ὅτι ἐπειδὴ τῶν τοιούτων ἦν φίλη, τοῦ γεωργεῖν, καὶ τοῦ ἀπράγμονα βίον μετιέναι τοὺς ἀνθρώπους, διὰ τοῦτο καὶ ἐγγὺς τοῦ Βοώτου κατηστέρισται. Πολυσκέπτοιο) Τοῦ λίαν λαμπροῦ. τινὲς δὲ τοῦ Ἀράτου, ὡς παρεκτείνοντος τὴν μυθολογίαν, κατεμέμψαντο· καὶ ταῦτα ἐν τῷ προτέρῳ μύθῳ ἐχ οὕτω πεποιηκότος. καί φαμεν, ὅτι ἐπειδὴ ἐκεῖνος καὶ βλασφημίαν τινὰ εἶχεν, ὁ περὶ τῶν ἄρκτων, καὶ τοῦ Διὸς τοῦ Κρονίωνος, οὗτος δὲ βιωφελής ἐστι, διὰ τοῦτο καὶ παρεξέτεινε.

Τῆς ὑπὲρ ἀμφοτέρων ὤμων εἱλίσσεται ἀστὴρ,
Δεξιτερῇ πτέρυγι· προτρυγητὴρ δ' αὖτε καλεῖται.
Τόσσος μὲν μεγέθει, τοίῃ δ' ἐγκείμενος αἴγλῃ,
Οἷος καὶ μεγάλης οὐρῆς ὑποφαίνεται ἄρκτου·

Δεινὴ

Δεινὴ γὰρ κείνη, δεινοὶ δέ οἱ ἐγγύθεν εἰσὶν
Ἀστέρες· οὐκ ἂν τούς γε ἰδὼν ἐπιτεκμήραιο,
Οἷος οἱ περὶ ποδῶν φέρεται καλός τε μέγας τε.
Εἷς μὲν ὑπ' ὠμαίων, εἷς δ' ἰξυόθεν καθιόντων,
Ἄλλος δ' οὐραίοις ὑπὸ γούνασιν· ἀλλ' ἄρα πάντες
Ἁπλόοι, ἄλλοθεν ἄλλος ἀνωνυμίη φορέονται.

Τῆς ὑπὲρ ἀμφοτέρων) Ἐπειδὴ πολὺς ἐνέμεινε τῷ μυθικῷ, καὶ δοκεῖ παρεκτετράφθαι, διὰ τοῦτο λοιπὸν ἐπαναλαμβάνει, καὶ ἐπὶ τὴν τῶν θεωρουμένων ἀκρίβειαν ἔρχεται, καὶ ἐπὶ τοῦ ἀστέρος τοῦ ἐπικειμένου ἐν τῷ δεξιῷ ὤμῳ τῆς παρθένου, ὅστις σφόδρα ἐστὶ λαμπρὸς, καὶ καλεῖται προτρυγητήρ· πρὸ γὰρ τῆς τοῦ τρυγητοῦ ὥρας ὀλίγον προανατέλλει. ἐπιτέλλει γὰρ ἡ κεφαλὴ, καὶ οἱ ὦμοι τῆς παρθένου, τῷ λέοντι. ἄλλο μὲν οὖν ἀνατολὴ, καὶ ἄλλο ἐπιτολή. ἀνατολὴ μὲν γάρ ἐστιν ἡ τοῦ ζωδίου παντὸς, καθ' ὅ ἐστιν ἡ τοῦ ἡλίου ἐπιφάνεια· ἐπιτολὴ δὲ, τὸ ὑπὸ τὸ ζώδιον. ὅταν γὰρ συνανατέλλῃ ἐπί τινι, ἐπιτέλλειν λέγεται, ὡς τὸ, Πληϊάδων ἀτλαγενάων ἐπιτελλομενάων. αἱ γὰρ πλειάδες, ἐπὶ τὴν τοῦ ταύρου εἰσὶ τομὴν, αἵτινες τῷ κριῷ ἐπιτέλλονται, ὅτε ὁ ἥλιος ἐν τῷ κριῷ ἐστι, κατὰ τὴν τοῦ θέρους ἀρχὴν, ὅτε πρῶτον τὰς κριθὰς θερίζουσι. τὸ δὲ, ὑπὲρ ἀμφοτέρων ὤμων, ὅτι ὁ ἀστὴρ καὶ τοῦ δεξιοῦ ἐπιψαύει. Τόσσος μὲν μεγέθει) Ὀλίγος μὲν οὗτος τῷ μεγέθει καὶ τῇ λαμπηδόνι ἐγκείμενος, ὁποῖος καὶ τῆς μεγάλης ἄρκτου τῆς ἑλίκης φαίνεται ἀπὸ τῆς οὐρᾶς. διδασκαλικῶς γὰρ τοῦτο. ἅμα γὰρ τότε παραβάλλειν ἐδίδαξε, καὶ τεχνικὴν πάνυ δέδωκεν ἀφορμὴν αὐτῷ, ὥστε ἀνελθεῖν ἐπὶ τὰ βόρεια, κἀκεῖθεν πάλιν ἄρξασθαι ἄλλων. Δεινὴ γὰρ κείνη) Λαμπρὰ κἀκείνη ἡ ἄρκτος ἐστί. καὶ Ὅμηρος· Δεινὴν δὲ περὶ κροτάφοισι φαεινὴ Πήληξ βαλλομένη καναχὴν ἔχε· οὐ μόνον δὲ αὐτὴ, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐγγύθεν, ἤγουν πλησίον αὐτῆς περικείμενοι ἀστέρες, ἀνονόμαστοι ὄντες, λαμπροί εἰσι. λέγει δὲ τοὺς τὴν οὐρὰν τῆς ἄρκτου, ἤγουν τὸν ῥυμὸν, ἀναπληροῦντας. δεινὴ δὲ, καταπληκτικὴ, ἢ ἀγλαία, διὰ τὴν λαμπρότητα τῶν ἀστέρων· λαμπρὰ γὰρ ἅπασα. Οὐκ ἂν τούς γε) Οὐκ ἂν, φησὶ, τούτους τοὺς ἄρκτου θεασάμενος ἀστέρας, ἔχοις κατασκοπήσασθαι πρὸς τὸ γνωρίσαι αὐτὴν, ἰδὼν γὰρ ἐκείνους εὐθὺς ἐγνώρισας. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ἐπιτεκμήραιο, ἤγουν ἐπὶ τούτοις τοῖς ὀφθεῖσι λαμπροῖς ἄστρασιν, οὐ δεηθήσῃ πρὸς τὴν τῆς ἄρκτου κατάληψιν σχολῆς. τινὲς δὲ τῆς μεγάλης οὐρᾶς, τῆς κυνοσούρας, ἤκουσαν. μεγάλη οὖν αὕτη ἡ οὐρὰ, ὡς πρὸς τῆς ἑλίκης· οἱ γὰρ ἀστέρες ἐκεῖνοι ἀμυδροί εἰσι. καὶ εἰ οὕτω, τὸ, μεγάλην ἄρκτου οὐρὰν, εἴη ἂν ὑπερβατόν. Οἷός οἱ περὶ ποδῶν) Τὸ οἷος οὐκ εἰκασμοῦ, ἀλλὰ θαύματος· ἤτοι οὗτος οἷος ὁ τῶν ἐμπροσθίων. Εἷς μὲν ὑπ' ὠμαίων) Περὶ τῶν τῆς παρθένου ἀστέρων διαλέγεται· ὅτι πλησίον τοῦ προτρυγητῆρός εἰσιν ἀστέρες δ'. εἷς μὲν περὶ τῶν ποδῶν αὐτῆς, εἷς δὲ ὑπὲρ τοὺς ὤμους, εἷς δὲ ἀπὸ τῆς ὀσφύος, εἷς δὲ μεταξὺ

τῆς οὐρᾶς καὶ τῶν ὀπισθίων γονάτων τῆς μεγάλης ἄρκτου. Ἀπλόοι) Τουτέστιν ἀκατονόμαστοί εἰσι, καὶ οὐ συμπληροῦνται εἰς τύπον ἐξ αὐτῶν. οἱ δὲ, ἠλακάτην αὐτὴν λέγουσι. Κόνων δὲ ὁ μαθηματικὸς Πτολεμαίῳ χαριζόμενος, βερονίκης πλόκαμον ἐξ αὐτοῦ κατηστέρισε. τοῦτο καὶ Καλλίμαχός που φησιν, Ἠδὲ Κόνων μ᾽ ἔβλεψεν ἐν ἠέρι, τὸν Βερονίκης βόστρυχον, ὃν κείνη πᾶσιν ἔθηκε θεοῖς. ἢ ἀπλόοι, οὓς οὐδεὶς πλέκει, διὰ τὸ ἀνώνυμον.

Κρατὶ δέ οἱ δίδυμοι· μέσσῃ δ᾽ ὑπὸ καρκίνος ἐστί·
Ποσσὶ δ᾽ ὑπ᾽ ἀμφοτέροισι λέων ὑπὸ καλὰ φα-
Ἔνθα μὲν ἠελίοιο θερείταταί εἰσι κέλευθοι. (είνει,
Αἱ δέ που ἀσταχύων κενεαὶ ''φαίνονται ἄρουραι, ''φορέονται
Ἠελίου τὰ πρῶτα συνερχομένοιο λέοντι.
Τῆμος καὶ κελάδοντες ἐτησίαι εὐρέϊ πόντῳ
Ἀθρόοι ἐμπίπτουσιν· ὁ δὲ πλόος οὐκ ἔτι κώπαις
Ὥριος· εὐρεῖαί μοι ἀρέσκοιεν τότε νῆες,
Εἰς ἄνεμον δὲ τὰ πηδὰ κυβερνητῆρες ἔχοιεν.

Κρατὶ δέ οἱ δίδυμοι) Εἰς τρία διαιρεῖ τὴν ἄρκτον, καί φησιν, ὅτι τῆς μὲν κεφαλῆς αὐτῆς ἡ διάμετρος, ἄνω τῶν διδύμων, τὸ δὲ μέσον, τοῦ καρκίνου· οἱ δὲ ὄπισθεν πόδες, ἄνω τοῦ λέοντος. καὶ ἐπειδὴ οὐδὲν ἦν αὐτῆς τὸ μεταξὺ καὶ τοῦ ζῳδιακοῦ, ἀπ᾽ αὐτῆς καὶ τὸν ζῳδιακὸν διηγεῖται· ἔστι γὰρ ταῦτα τὰ ζῴδια σφόδρα βόρεια. τινὲς κατεμέμψαντο τοῦ Ἀράτου, λέγοντες, ὅτι τριάκοντα μοιρῶν μόλις ἡ ἄρκτος, πῶς ἐπέχει ἐνενήκοντα μοιρῶν τὴν ἔκτασιν, ὡς πρὸς τὰ τρία ζῴδια· καί φαμεν, ὅτι ἂν ὁμοχρόνως καὶ ἰσοταχῶς αἱ σφαιροειδεῖς θέσεις τὰς κινήσεις ἔχωσι· μία γὰρ ἡ περικειμένη ἐπιφάνεια ἐστὶ πᾶσιν ἴση. καὶ ὅτι τοῦτό ἐστιν, ὁ μέγιστος κύκλων ὁ ἰσημερινὸς τοῦ βορείου κύκλου καταπολὺ ὄντι βραδυτέρῳ, ὅμως κατὰ τὴν σφαιροθεσίαν ὁμοχρόνως κινοῦσιν. ὅταν οὖν ἡ ἄρκτος ἡ μείζων ἐν τῇ στροφῇ γίνηται περὶ τὸν ἰσημερινὸν κύκλον, τό τε ἄρχεται ὁ ταῦρος ἀνατέλλειν, καὶ πάλιν ἐν πάσῃ τῇ περιφερείᾳ ὁμοίως, πρὸ τοῦ γενέσθαι δὲ κατὰ τὸν μεσημβρινὸν κύκλον, οὐκ ἀνατέλλει ὁ ταῦρος· οὕτως ἡ σφαιροειδὴς κίνησις, ἡ αὐτὴ δι᾽ ὅλου. Καρκίνος) Οὗτος δοκεῖ ἐν τοῖς ἄστροις τεθῆναι διὰ τὴν Ἥραν· τῷ γὰρ Ἡρακλεῖ τῶν ἄλλων συμμαχούντων, ὁπότε τὴν ὕδραν ἀνῄρηκε, μόνος ἐκ τῆς λίμνης οὗτος πηδήσας ἔδακεν αὐτόν. καλοῦνται δὲ αὐτῶν τινὲς ἀστέρες, ὄνοι, οὓς Διόνυσος ἀνήγαγεν ἐπὶ τὰ ἄστρα. Λέων) Ὁ λέων ἔχει ἐπὶ τῆς καρδίας ἀστέρα, βασιλίσκον λεγόμενον, ὃν οἱ Χαλδαῖοι νομίζουσιν ἄρχειν τῶν οὐρανίων· ὄντος δὲ ἡλίου ἐν λέοντι, ὁ νεῖλος ἀναβαίνει. Ἔνθα μὲν ἠελίοιο) Ἐζήτηται διὰ ποί-

ἣν αἰτίαν ὁ Ἄρατος ἐδήλωσε τὰς θερμοτάτας ἡμέρας ἐν τῷ λέοντι γίνεσθαι, καὶ οὐκ ἐν τῷ καρκίνῳ. ῥητέον οὖν ὅτι, ἴσως μὲν καὶ φυσικῷ τινι λόγῳ καύματα γίνεσθαι ἐν τῷ λέοντι, διὰ τὸ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀνατέλλειν τὸν κύνα· τὸν δὲ Ἄρατον μὴ καθ᾽ ἑνὸς ζωδίου ἀποδεδωκέναι, ἀλλ᾽ ἐπὶ τῶν τριῶν. παρατάξας γὰρ τοὺς διδύμους, καὶ καρκίνον, καὶ λέοντα, ἐν οἷς συμβαίνει τὰς θερμοτάτας ἡμέρας γίνεσθαι, ἐπήνεγκεν, Ἔνθα μὲν ἠελίοιο θερείταταί εἰσι κέλευθοι, τουτέστιν ἐν τοῖς τρισὶ ζωδίοις. εἰ δέ τις ἐρεῖ, καὶ πῶς αὐτὸ ἐξαίρετον τοῦ ἡλίου συμβαῖνον, τῇ ἐν τῷ λέοντι πορείᾳ ἀπέδωκεν, ἀλλ᾽ οὐ καὶ τοῖς ἄλλοις, καίτοι ἔδει μᾶλλον τῷ καρκίνῳ; ῥητέον ὅτι τὰ δύο θερινὰ ζώδια προθερμαινόμενα καὶ ἐκπυρούμενα ὑπὸ τοῦ ἡλίου, τὸν λέοντα θερμὸν ποιεῖ γίνεσθαι· καὶ ἅμα ἤδη ὑπὸ τοῦ θέρους κεκμηκότες οἱ ἄνθρωποι, πλέον ἀντιλαμβάνονται τῆς θερμότητος, ὅταν ὁ ἥλιος ἐν λέοντι ᾖ. ἐν γὰρ ἡμέρᾳ θερινῇ οὐχ οὕτω κατὰ ἕκτην ὥραν μεσουρανοῦντος τοῦ ἡλίου ἀντιλαμβανόμεθα τοῦ καύματος, ὡς κατὰ τὴν ἑβδόμην. οὕτως οὖν ῥητέον καὶ ἐπὶ τοῦ λέοντος. τὸν δὲ λέοντα, οἱ μέν φασιν, ὅτι ὑπὸ τοῦ Διὸς ἐτιμήθη, διότι τῶν τετραπόδων ἡγεῖται. οἱ δὲ, ὅτι πρῶτος ἆθλος Ἡρακλέους ἐστίν. ἔστι δὲ οὗτος τῶν ἐπιφανῶν ἄστρων. Κενεαὶ φαίνονται) Κεκενωμέναι γάρ εἰσι καρπῶν. αἱ γὰρ περιτρυγήσεις διὰ τοῦ ἡλίου τὰς καταρχὰς συνερχομένου τῷ λέοντι. τινὲς δὲ τολμῶσι γράφειν, ἠελίῳ τὰ πρῶτα συνερχομένοιο λέοντος, ἀπαιδεύτως· οὐ γὰρ τὰ ζώδια συνέρχονται, ἀλλ᾽ ὁ ἥλιος ἕκαστον ἐπιπορεύεται. ἅπτεται δὲ καὶ θεολογίας ἐνταῦθα ὁ Ἄρατος, τὴν τῆς κόρης ἁρπαγὴν δηλῶν, καὶ τὸν ἐν ᾅδου γάμον, ἐν τῷ λέγειν, κενεαὶ ἄρουραι· αὐτὴν γὰρ εἶναι τοὺς καρπούς, καὶ μητέρα τὴν γῆν. καὶ γὰρ παρ᾽ αἰγυπτίοις κατὰ τὸν ἐπιφὶ μῆνα, ὅτε ἐν λέοντι γίνεται ὁ ἥλιος, ἡ τῆς κόρης ἁρπαγὴ τελεῖται. Τῆμος καὶ κελάδοντες) Τότε, φησὶ, καὶ κελάδοντες ἄνεμοι ἐμπίπτουσιν ἐν τῷ πόντῳ, ὅτε ὁ ἥλιός ἐστιν ἐν τῷ λέοντι, καὶ παρ᾽ αἰγυπτίοις αἱ κλεῖδες τῶν ἱερῶν λεόντων φέρουσι πρόσωπα, καὶ τοῦ σχήματος ἀλύσεις ἀπῃώρηνται, καρδίαν ἐξηρτημένην ἔχουσαι. ὅλον δὲ τὸ ἄστρον ἀφιερώκασιν ἡλίῳ· τότε γὰρ ἐμβαίνει καὶ ὁ νεῖλος, καὶ ἡ τοῦ κυνὸς ἐπιτολὴ κατὰ ἑνδεκάτην ὥραν φαίνεται, καὶ ταύτην ἀρχὴν ἔτους τίθενται, καὶ τῆς ἴσιδος ἱερὸν εἶναι τὸν κύνα λέγουσι, καὶ τὴν ἐπιτολὴν αὐτοῦ· ἐφ᾽ ἣν καὶ τὸν ὄρτυγα θύουσι, τῷ παλμῷ τούτου τοῦ ζώου σημειούμενοι τὸν καιρὸν τῆς ἐπιτολῆς τοῦ ἄστρου. Ἐτησίαι) Οἱ ἐτησίαι ἀπὸ τῆς κυνὸς ἑώας ἐπιτολῆς ὡς ἐπὶ πλεῖστον ἑξήκοντα ἡμέρας πνέουσιν. ὠνομάσθησαν δὲ οὕτως, ἢ ὅτι κατ᾽ ἔτος πνέουσι ταῖς τακταῖς αὐτῶν ἡμέραις παρὰ ἔτος· ἢ παρὰ τὸ ἐτεὸν, διὰ τὸ μηδέποτε μεταβάλλειν αὐτοὺς, ὅταν ὁ καιρὸς αὐτῶν ἐνστῇ. καλῶς δὲ τὰ μεγάλα σκάφη τότε χρήσιμα, τότε γὰρ τὸ κῦμα μέγα, καὶ τὸ πνεῦμα σφοδρόν. παρηκολούθησε δὲ Ἡσιόδῳ, Νῆ᾽ ὀλίγην αἰνεῖν, μεγάλῃ δ᾽ ἐνὶ φορτία θέσθαι. Εἰς ἄνεμον δὲ τὰ πηδά) Κατὰ συγκοπὴν τὰ πηδάλια, ἤγουν τὰς κώπας, ἀπὸ τοῦ πηδῶ. καὶ Ὅμηρος, Ἀνερρίπτουν ἅλα πηδῷ.

Εἰ δέ τοι ἡνίοχόν τε καὶ ἀστέρας ἡνιόχοιο
Σκέπτεσθαι δοκέοι· καί τοι φάτις ἤλυθεν αἰγὸς
Αὐτῆς ἠδ' ἐρίφων, οἵ τ' εἰν ἁλὶ πορφυρεούσῃ
Πολλάκις ἐσκέψαντο κεδαιομένους ἀνθρώπους,
Αὐτὸν μὲν μιν ἅπαντα μέγαν διδύμων ἐπὶ λαιᾶ
Κεκλιμένον δήεις· ἑλίκης δέ οἱ ἄκρα κάρηνα
Ἀντία δινεῖται· σκαιῷ δ' ἐπελήλαται ὤμῳ
Αἲξ ἱερὴ, τὴν μέν τε λόγος Διὶ μαζὸν ἐπισχεῖν·
Ὠλενίην δέ μιν αἶγα Διὸς καλέουσ' ὑποφῆται.
Ἀλλ' ἡ μὲν, πολλή τε καὶ ἀγλαή· οἱ δέ οἱ αὐτοῦ
Λεπτὰ φαείνονται ἔριφοι καρπὸν κατὰ χειρός.

Εἰ δέ τοι ἡνίοχόν τε) Ἐπανῆλθεν ἀπὸ τοῦ ζωδιακοῦ πάλιν ἐπὶ τὰ βόρεια. τὸ δὲ ἀστέρας, διδασκαλικῶς· τρεῖς γὰρ ἔχει ἐν τῇ χειρί, ὧν ὁ μὲν ὑπὸ τὸν ὦμον σφόδρα ἐστὶ λαμπρὸς, καὶ καλεῖται αἲξ, οἱ δὲ ἄλλοι δύο ἐφεξῆς, ἀμαυρότεροι, οἳ καλοῦνται ἔριφοι. καὶ χαριέντως τὸν ἐπίλαμπρον ὡς ἐπὶ μητρὸς, αἶγα εἶπε· τοὺς δ' ἀμυδροτέρους, ἐρίφους ὡς νεογνά. ὁ δὲ μῦθος οὕτως ἔχει, ὅτι ἡ αἲξ αὕτη γυνὴ ἦν ἀρκαδικὴ, ἥτις ἀνέθρεψε τὸν Δία. καὶ φασὶν ὅτι μετὰ θάνατον λαβὼν αὐτῆς τὸ δέρμα, κατὰ τὴν συνείλησιν περιέθετο, καὶ αὐτὴν κατηστέρισε, διὸ αἰγίοχος κικλήσκεται ἀνθρώποισι. ταύτην δὲ καλοῦσι καὶ ἀμάλθειαν. Πορφυρεούσῃ) Μελαινομένῃ, κινουμένη γὰρ ὑπὸ τῶν ἀνέμων, ταύτην ποιεῖται τὴν στάσιν. τὸ δὲ, κεδαιομένους, ἀντὶ τοῦ φθειρομένους. γράφεται καὶ φθειρομένους, ἀντὶ τοῦ κεραϊζομένους· ἡ γὰρ ἑῴα δύσις τῶν ἐρίφων, χειμῶνα φέρει, ἡλίου τοξότην διανύοντος. ἡ δὲ αἲξ τὴν ἑῴαν ποιεῖται δύσιν, ἡλίου ὄντος ἐν αἰγοκέρωτι, περὶ τὰς χειμερινὰς τροπάς. Διδύμων ἐπὶ λαιᾶ) Ὁ γὰρ ἡνίοχος βορειότερός ἐστι τῶν διδύμων, ὥστε ἀνατελλόντων διδύμων κατὰ πόδας, τὰ συνώνυμα μέρη ὁρίζεσθαι αὐτῶν πρὸς βορρᾶν. καὶ διὰ τοῦτο τὸν ἡνίοχον κατὰ κεφαλὴν ἀνατέλλοντα παρακεῖσθαι τοῖς συνωνύμοις μέρεσι τῶν διδύμων. Κεκλιμένον) Σφόδρα ὁ Ἄρατος ἀκριβῶς τῷ ζωδιακῷ κατὰ θέσιν φησὶ τὸ κεκλιμένον· οὐ γάρ ἐστιν ἐξόρθιος, ἀλλ' ὥσπερ ἐπινεύων καὶ πρὸς τὸ ἐλαύνειν ἐπειγόμενος. Ἑλίκης δέ οἱ) Πληθυντικῷ ἐχρήσατο ἀντὶ ἑνικοῦ, ἀντὶ τοῦ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἀντία δινεῖται. ἱερὴ δὲ, ὅτι τὸν Δία ἐθήλασεν. οἱ δὲ μυθολόγοι τὸν ἡνίοχον λέγουσιν εἶναι εἴδωλον, ἢ Βελλεροφόντου, ἢ Τροχίλου τῆς Καλλιθέας παιδὸς τῆς πρώτης ἐν Ἄργει γενομένης ἱερείας, ἅρμα πρώτου ζεύξαντος· ἄλλοι

δὲ

δὲ, Μυρτίλου· οἱ δὲ, Κέλλαντος τοῦ Πέλοπος ἡνιόχου εἶπον· οἱ δὲ, Οἰνομάου. τὴν δὲ Ἀμάλθειαν αἶγα Νίκανδρος Διὸς τροφόν φησι. φαίη δ' ἄν τις ἀτεχνῶς εἴδωλον, τοὺς περὶ θεῶν ταῦτα ληρῳδοῦντας. Ὠλενίην) Ὠλενίην λέγεται, διὰ τὸ ἐπὶ τῆς ὠλένης τοῦ ἡνιόχου· ἢ ὡς ἄλλοι, Ὠλένου θυγάτηρ.

Πὰρ ποσὶ δ' ἡνιόχου κεραὸν πεπτηότα ταῦρον
Μαίεσθαι, τὰ δέ οἱ μάλ' ἐοικότα σήματα κεῖται.
Τοίη οἱ κεφαλὴ διακέκριται· οὐδέ τις ἄλλῳ
Σήματι τεκμήραιτο κάρη βοὸς, οἷά μιν αὐτοὶ
Ἀστέρες ἀμφοτέρωθεν ἑλισσόμενοι τυπόωσι.
Καὶ λίην κείνων ὄνομ' εἴρεται· οὐδέ τοι αὔτως
Νήκουστοι ὑάδες, ταὶ μέν ῥ' ἐπὶ παντὶ μετώπῳ
Ταύρου βεβλέαται· λαιοῦ δὲ κεράατος ἄκρον,
Καὶ πόδα δεξιτερὸν παρακείμενον ἡνιόχοιο,
Εἷς ἀστὴρ ἐπέχει· συνεληλάμενοι δὲ φέρονται.
Ἀλλ' αἰεὶ ταῦρος προφερέστερος ἡνιόχοιο
Εἰς ἑτέρην καταβῆναι, ὁμηλυσίῃ περ ἀνελθών.

Παρ ποσὶ δ' ἡνιόχου) Πάλιν ἡνωμένως ἀπὸ τῶν παρακολουθούντων εἰς τὸν ζῳδιακὸν κατέρχεται. κεραὸν δὲ, διὰ τὴν τῶν κεράτων θέσιν. τὸ δὲ πεπτηότα, διὰ τὸ ποιὸν κατάστημα· ὥσπερ γὰρ ὀκλάσας ἐστὶν, ἡμίτομος δὲ, τοὺς ὀπισθίους οὐκ ἔχων πόδας. τοῦτον δὲ, οἱ μὲν, τὸν τὴν Εὐρώπην διαπορθμεύσαντα ἐκ Φοινίκης εἰς Κρήτην διὰ τοῦ πελάγους κατηστερίσθαι φασίν· οἱ δὲ τοῦτον, οὗ Πασιφάη ἠράσθη· οἱ δὲ τὸν ἐκ Κρήτης εἰς Μαραθῶνα παραγενόμενον, ὃν Θησεὺς κατηγωνίσατο. τὸ δὲ μαίεσθαι, ἐπισκοπεῖν, ἐπιζητεῖν. ὁ νοῦς δὲ, παρὰ τοῖς ποσὶ τοῦ ἡνιόχου ὑποπεπτωκότα ζήτει τὸν ταῦρον· τὸ δὲ ἐοικότα, ὅμοια· οἱ γὰρ ἀστέρες αὐτοῦ, βούκρανον ἀληθῶς διαγράφουσι, καὶ διὰ τοῦτό εἰσι γνώριμοι, οὐδενὸς τῶν γειτνιώντων πρὸς κατανόησιν δεόμενοι, ὡς ὁ κριὸς ἀμυδρὸς ὢν, ὑπ' ἄλλων εὑρίσκεται. Τοίη οἱ κεφαλὴ) Θαυμαστικῶς τὸ τοίη, ἀντὶ τοῦ τοιαύτη κεφαλὴ ἔκλαμπρος ὑποφαίνεται καὶ ἔκκριτός ἐστι· καὶ οὐκ ἄν τις ἐξ ἄλλου τεκμηρίου ἐπισκέψαιτο τὴν τοῦ ταύρου κεφαλὴν, ἀλλ' ἐκ τῶν τὸ πρόσωπον ἀποτελούντων ἀστέρων.
Ἀστέρες) Ἐκ τῶν δύο γραμμῶν τοῦ υ. στοιχείου· αἱ γὰρ ὑάδες τοῦτο τὸ στοιχεῖον ἀπομιμούμεναι, τὸ ταύρειον ἀπο-

ἀποτελοῦσι πρόσωπον. τινὲς μὲν οὖν φασὶν, ὅτι διὰ τὸ ταύτας ὑάδας εἶπεν· οἱ δὲ, ὅτι δυόμεναι αἴτιαι ὑετοῦ γίνονται. Καὶ λίην κείνων) Οὐκ ἀνωνύμως, φησὶ, φέρονται αἱ ὑάδες ἐν τῷ μετώπῳ τοῦ ταύρου. Θαλῆς μὲν οὖν δύο αὐτὰς εἶπεν εἶναι, τὴν μὲν, βόρειον· τὴν δὲ, νότιον· Εὐριπίδης δὲ, ἐν τῷ Φαέθοντι τρεῖς· Ἀχαιὸς δὲ, δ΄· Ἱππίας δὲ καὶ Φερεκύδης, ζ΄. ἡ δὲ προσωνυμία ἐστὶν, ὅτι τὸν Διόνυσον ἀνεθρέψαντο. Ὕης δὲ ὁ Διόνυσος. Εὐφορίων, Ὕῃ ταυροκέρωτι Διωνύσῳ κοτέσασα. οἱ μὲν οὖν δύο λέγοντες, τὴν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ταύρου φασίν· οἱ δὲ τρεῖς, προσλαμβάνουσι καὶ τὸν ἐπὶ τῷ χηλίῳ. Εὐριπίδης μὲν οὖν ἐν Ἐρεχθεῖ, τὰς Ἐρεχθέως θυγατέρας ὑάδας φησὶ γενέσθαι τρεῖς οὔσας. ὁ δὲ Μυρτίλος, τὰς Κάδμου θυγατέρας· κληθῆναι δὲ οὕτως, δι' ἣν εἴπομεν αἰτίαν. Ἡσίοδος δέ φησι περὶ αὐτῶν, Νύμφαι χαρίτεσσιν ὁμοῖαι, Φαισύλη, ἠδὲ Κορωνὶς, ἐϋστέφανός τε Κλέεια, Φαιώ θ' ἱμερόεσσα, καὶ Εὐδώρη τανύπεπλος· Ἃς ὑάδας καλέουσιν ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων.

Λαιοῦ δὲ κέρατος) Τὸ δὲ ἄκρον τοῦ ἀριστεροῦ κέρατος τοῦ ταύρου, καὶ τὸν ἀριστερὸν πόδα τοῦ ἡνιόχου, εἷς ἀστὴρ ἐπέχει. συνεληλαμένοι δὲ, ἤγουν συνηρμοσμένοι φέρονται. ἀνεβιβάσθη δὲ ὁ τόνος, ἀναιρεθέντος τοῦ σ. ὡς οὐτάμενοι. Ἀλλ' αἰεὶ ταῦρος) Τάχιον δύεται ὁ ταῦρος, ἐπεὶ νοτιώτερός ἐστι τοῦ ἡνιόχου· τὰ δὲ νότια πλέον ὑπὸ γῆν μέρος ἔχει, καὶ ὅλως τὰ ἐπὶ διαφόρων παραλλήλων κύκλων ἄστρα τὰς ἀνατολὰς ἅμα ποιησάμενα, οὐχ ἅμα δύεται. τὸ γὰρ βορειότερον κατὰ μείζονος κύκλου φερόμενον, ὑστερεῖται τῷ χρόνῳ τῇ δύσει· τὸ δὲ νοτιώτερον κατενεχθήσεται, ὡς ἂν ἐλάσσονα κύκλον φερόμενον. ἀκουστέον δὲ συνανατέλλειν τῷ ταύρῳ τὸν ἡνίοχον, οὐχ ὅλον ὅλως· τοῦτο γὰρ ψεῦδος· ἀλλ' ὅσα τῶν μερῶν συνανατέλλει, ταῦτα οὐ συγκαταδύεται, διὰ τὴν ἔγκλισιν τοῦ κόσμου, καὶ περ ὁμοῦ ἀνελθών. λέγει δὲ, ὅτι ὁ ταῦρος σὺν τῷ ἡνιόχῳ ἀνατείλας ὁμοῦ, πρότερον δύνει. τὸ δὲ προφερέστερος, ἀντὶ τοῦ κρείττων. ὥσπερ δὲ ὁ ποιητὴς τὰ κατὰ φυσικὴν αἰτίαν εἰωθότα γίνεσθαι, ὡς ἐν παραδόξῳ λαμβάνει, καὶ ὡς καινότερα αὐτὰ καὶ ἀδύνατα, οὕτω καὶ ὁ Ἄρατος ἐπὶ τοῦ ταύρου καὶ ἡνιόχου φησὶν, ὅτι ὁ ταῦρος τοῦτο καινότερον καὶ ἄμεινον ἔχει· συνανατέλλων γὰρ τῷ ἡνιόχῳ, πρότερον αὐτοῦ δύνει. τὸ δὲ ὁμηλυσίῃ, ἀντὶ τοῦ ἅμα καὶ κατὰ ταὐτό. τὸ δὲ αἴτιον, ὅτι τὰ βόρεια ἢ ὅλως οὐ δύεται, ἢ καταδύεται· οἷον, ἄρκτοι ὅλως οὐ δύουσιν, ὁ δὲ κηφεὺς καταδύεται, ὅσον αὐτοῦ ἐστὶν ἐκ τοῦ νοτίου· ὁ δὲ ἡνίοχος, βραδέως δύνει, ὥσπερ τὰ ὑποκείμενα αὐτῷ νοτιώτερα ζώδια.

Οὐδ' ἄρα Κηφῆος μογερὸν γένος Ἰασίδαο
Αὔτως ἄρρητον κατακείσεται, ἀλλ' ἄρα καὶ τῶν
Οὐρανὸν εἰς ὄνομ' ἦλθεν, ἐπεὶ Διὸς ἐγγύθεν ἦεν.
Αὐτὸς μὲν κατόπισθεν ἐὼν κυνοσουρίδος ἄρκτου

Κηφεὺς, ἀμφοτέρας χεῖρας τανύοντι ἐοικώς·
Ἴση οἱ στάθμη νεάτης ἀποτείνεται οὐρῆς,
Ἐς πόδας ἀμφοτέρους, ὅση ποδὸς ἐς πόδα τείνει.

Οὐδ' ἄρα Κηφῆος) Πάλιν ἕως τοῦ ζωδιακοῦ ἐλθὼν, καὶ διδείξας τὰ περὶ τοῦ ταύρου, ἀνέδραμεν ἐπὶ τὰ λειπόμενα τοῦ βορείου. πάλιν δὲ, οὐδὲ τὸν Κηφέα ἀφ' ἑαυτοῦ διδάσκει, ἀλλ' ὥσπερ τὰ φθάσαντα διὰ τῶν ἐγνωσμένων, οὕτω καὶ τοῦτον διὰ τῆς ἤδη γνωσθείσης τῆς κυνοσούρας ἄρκτου. τὸ δὲ μογερὸν, διὰ τὴν συμβᾶσαν συμφορὰν, ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ χάριν Κασσιεπείας· αὕτη γὰρ ἤρισε ταῖς νηρηΐσι περὶ κάλλους· αἱ δὲ ὀργισθεῖσαι, κῆτος ἐπαφῆκαν τῇ αἰθιόπων. ἔχρησε δὲ ὁ θεὸς, εἰ μὴ ταύτης θυγάτηρ Ἀνδρομέδη παραδοθῇ τῷ κήτει, μὴ παύσασθαι· ἡ δὲ ἐξετέθη. περιὼν δὲ ὁ Περσεὺς, ἔσωσε τῇ γοργόνι τὴν Ἀνδρομέδην. πάντα οὖν κατηστερίσθησαν. τὸν δὲ ἁπλώσαντα τὰς χεῖρας, ὥσπερ ὑπόμνημα τοῦ πάθους φέροντα. ἰασίδην δὲ, τὸν Κηφέα εἶπε, διὰ τὸ ἔχειν τὸ γένος ἀπὸ Ἰνάχου· ἢ ἀπὸ μητρὸς αὐτὸν κατωνόμασεν· οὐ γάρ ἐστιν ὁ Κηφεὺς Ἰάσου, ἀλλ' Ἰοῦς τῆς Ἰνάχου. Ἰασίδαο οὖν, ὡς υἱὸς Ἰοῦς. Ἰοῦς γὰρ Ἔπαφος, οὗ Λιβύη, ἧς Βῆλος, οὗ Ἀγήνωρ, οὗ Κηφεύς. Οὐρανὸν εἰς ὄνομ' ἦλθεν) Ἐπειδὴ δοκοῦσιν οἱ βασιλεῖς ἀπὸ Διὸς ἔχειν τὸ γένος. ἢ εἰς τὸν οὐρανὸν ἔφθασεν ὁ Κηφεὺς, ἐπειδὴ ἀπόγονος ἦν Διός· πρόγονος γὰρ αὐτοῦ ἡ Ἰώ. ἴση δὲ, εὐθεῖα φησὶν, ἡ διάμετρος ἀπὸ τῆς ἄρκτου ἕως τῶν ποδῶν τοῦ Κηφέως ἀμφοτέρων· καὶ ὅση ἀπὸ ποδὸς ἐς πόδα τείνει, ἤγουν ὅσον ἀπέχουσιν ἑαυτῶν οἱ πόδες ἀπ' ἀλλήλων, τοσοῦτον ἀπέχει τῆς ἄρκτου ἡ οὐρὰ ἑκατέρου τοῦ ποδὸς τοῦ Κηφέως. στάθμη δὲ, ἡ εὐθεῖα γραμμή. νεάτης δὲ οὐρᾶς, τῆς κυνοσούρας ἄρκτου. τὸ δὲ πᾶν, ἀπὸ ἄκρας τῆς οὐρᾶς, εὐθεῖά τις γραμμὴ φέρεται εἰς ἑκάτερον πόδα τοῦ Κηφέως, τοσοῦτον ἀπέχουσα διάστημα, ὅσον καὶ ἀπὸ τοῦ ποδὸς τοῦ Κηφέως ἐπὶ τὸν ἄλλον πόδα· ὡς εἶναι τὸ μέγεθος τρίγωνον ἰσόπλευρον, ἀπὸ τῆς οὐρᾶς εἰς τοὺς δύο πόδας, καὶ τὸ τῶν δύο ποδῶν αὐτοῦ διάστημα.

Αὐτὰρ ἀπὸ ζώνης ὀλίγον κε μεταβλέψειας,
"Πρώτην ἱέμενος" καμπὴν μεγάλοιο δράκοντος " -της -πῆς
Τοῦ δ' ἄρα δαιμονίη περικυλίνδεται) οὐ μάλα πολλή,
Νυκτὶ φαινομένη παμμηνιάδι Κασσιέπεια·
Οὐ γάρ μιν πολλοὶ καὶ ἐπημοιβοὶ γανόωσιν
Ἀστέρες, οἵ μιν πᾶσαν ἐπιρρήδην στιχόωσιν.

Οἵην

Οἵῃ δὲ κληῗδι θύρην ἔντοσθ' ἀραρυῖαν
Δικλίδ' ἐπιπλήσσοντες ἀνακρούουσιν ὀχῆες,
"Τοῖον τοι μουνὰξ ὑποκείμενοι ἰνδάλλονται "τοῖ οἱ οἱ τοιοῦτοι
Ἀστέρες· ἡ δ' "αὔτως ὀλίγον ἀποτείνεται ὤμων "αὐτῶν
Ὀργυιὴν φαίης κεν ἀνιάζειν ἐπὶ παιδί.

Αὐτὰρ ἀπὸ ζώνης) Ἐπεὶ ἡ τοῦ Κηφέως ζώνη ἀμυδρά ἐστιν, ἐκ τοῦ παρακειμένου δὴ δράκοντος διδάσκει. ὁ δὲ νοῦς, κάτω δὲ τῆς τοῦ κηφέως ζώνης ὀλίγον ἱέμενος καὶ περισκοπήσας, βλέψας τὴν δράκοντος προτέραν καμπήν, ὅ ἐστι τὴν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ δράκοντος κύκλωσιν. Τοῦ δ' ἄρα δαιμονίη) Ἀνατολικωτέραν προθεωρεῖται· τὸ γὰρ προκυλίνδεται τοῦτο σημαίνει, οὐ τὸ ἀσχημόνως κεῖσθαι· πλατεῖα γὰρ καθ' ἑκατέραν. ἔνιοι δὲ νομίζουσιν ἠγνοηκέναι τὸν Ἄρατον, ὅτι ἡ κασσιέπεια ἐπανατέλλει τῷ κηφεῖ καὶ ἐπικαταδύει, μὴ νοήσαντες ὅτι ἔθος ἐστὶ τῷ ποιητῇ τὴν ἀνατολὴν προτέραν καλεῖν. τὸ οὖν προκυλίνδεται, σημαίνει ὅτι ἡ κασσιέπεια ἀνατολικωτέρα τοῦ κηφέως. τὸ δὲ δαιμονίη, ἤγουν κακοδαίμων, διὰ τὰ φαινόμενα καὶ συμβάντα αὐτῇ· ἡ μακαρία, διὰ τὸ ἐν θεοῖς εἶναι. Οὐ μάλα πολλὴ) Καὶ γὰρ μικρὸν ἐπέχει τοῦ οὐρανοῦ τόπον, καὶ οὐ πάντη ἐν νυκτὶ πανσελήνῳ λαμπρὰ φαίνεται· οὐ γὰρ πολλοὶ λαμπρύνουσιν ἀστέρες.

Οὐ γάρ μιν πολλοὶ) Ἡ κασσιέπεια ἀστέρας ἔχει ἐπὶ τοῦ σώματος ἐκ διαστήματος ἀλλήλων, κατ' εὐθεῖαν ὡς ἔγγιστα κειμένους, ὧν ὁ βορειότατος, ἐπὶ τῆς καθέδρας ἐστίν· ὁ δὲ νοτιώτατος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. οἱ δὲ τούτου μεταξὺ δύο, τὸ τῆς λακωνικῆς δικλίδος σχῆμα ποιοῦντες· ὧν τὸ μὲν ἐν γραμμῇ ἐστι· τὸ δὲ πλάγιον, τὰ γόνατα. Οἵῃ δὲ κληῗδι) Τῷ ἔνδοθεν ἡρμοσμένην εἶναι τὴν κλεῖν ἀρχαϊκῶς· οὐ γὰρ ὡς νῦν ἐκτὸς εἰσιν αἱ κλεῖδες, ἀλλ' ἔνδον τὸ παλαιὸν παρά τε αἰγυπτίοις καὶ λάκωσι. καὶ Ὅμηρος οἶδε τὸ τοιοῦτον, ὅτι ἔσωθεν τὰ θυρώματα κατακλείονται, ἐν οἷς φησι, Κληῗδι θύρη ἀνέκοπτεν ὀχῆα. ἔστιν οὖν ἡ κασσιέπεια οὐχὶ πᾶσα φανερά, ἀλλ' ὡς κλειδὸς ἔχουσα σχῆμα· καὶ οἱ ἀστέρες δέ, οὐκ ἀθρόοι τὸ σῶμα ἀποτελοῦσιν, ἀλλ' οἱ μὲν πλάγιοι τὰς χεῖρας ἐκπεταμένας· οἱ δὲ κατωτέρω, ἅμα καὶ πόδας καὶ τὴν καθέδραν, ὡς δικλίδα. τὸ δικλίδα δέ, σημαίνοι ἂν καὶ τὸ δίθυρον. τὸ δὲ μουνάξ, εἷς ἐφ' ἕνα, οὐχ ἅμα πολλοὶ ὀλίγων τῶν ἀμυδρῶν ὄντων. Ἡ δ' αὔτως) Ἡ δὲ κασσιέπεια ἀποτεταμένας ἔχει τὰς χεῖρας εἰς ὀργυιάν· ἐσχημάτισται γὰρ ὥσπερ στερνοκοπτομένη. καὶ εἴποις ἂν αὐτὴν ἐν τῷ τοιῷδε σχήματι ὥσπερ ἐπανιᾶσθαι τῷ παιδὶ καὶ λυπεῖσθαι.

Αὐτοῦ γὰρ κἀκεῖνο κυλίνδεται αἰνὸν ἄγαλμα (οἴω
Ἀνδρομέδης ὑπὸ μητρὶ κεκασμένον, οὔ σε μάλ'

Νύκτα

Νύκτα περισκέψασθαι, ἵν' αὔτικα μᾶλλον ἴδηαι.
Τοίη ἡ κεφαλή, τοῖοι δέ οἱ ἀμφοτέρωθεν
Ὦμοι, καὶ πόδες ἀκρότατοι, καὶ ζώματα πάντα.
Ἀλλ' ἔμπης κἀκεῖθι διωλενίη τετάνυσται·
Δεσμὰ δέ οἱ κεῖται καὶ ἐν οὐρανῷ. αἱ δ' ἀνέχονται,
Αὐτοῦ πεπταμέναι πάντ' ἤματα χεῖρες ἐκεῖναι.

Αὐτοῦ γὰρ κἀκεῖνο) Τὸ χαλεποῖς πάθεσιν ὑποπεπτωκός. Κεκασμένον) Διατετυπωμένον. τὸ δὲ κυλίνδεται, πάλιν τὴν θέσιν πρὸς τὴν συμφοράν. τὸ δὲ ἄγαλμα, ἤτοι καταχρηστικῶς τὸ εἴδωλον· ἢ διότι κατηστέρισται μετὰ παντὸς τοῦ γυναικείου κόσμου, καὶ ὥσπερ κεκοσμημένον· ἢ κεκασμένον, οἱονεὶ κεχωρισμένον· οὐ γὰρ πάνυ πλησίον αὐτῆς ἐστί. γράφεται καὶ κεκαυσμένον, ἵν' ᾖ τεθρυμμένον. τὸ δὲ ὑπὸ μητρί, ὡς πρὸς σύγκρισιν τῆς μητρός. κεῖται δὲ ἐν τοῖς ἄστροις ἡ Ἀνδρομέδη, διὰ τὴν Ἀθηνᾶν, τῶν Περσέως ἄθλων ὑπόδειγμα· ἔχει δὲ αὕτη τὰς χεῖρας ἐκτεταμένας, ὡς προσετέθη τῷ κήτει. Οὔ σε μάλ' οἴω) Ὁ νοῦς οὗτος· οὐδαμῶς δέ σε ὑπολαμβάνω νύκτα ἐπιτηρῆσαι ἀσέληνον, ἵν' εὐσυνόπτως τὴν Ἀνδρομέδην θεάσῃ· καὶ γὰρ αὐτόθι λαμπροτάτη οὖσα, καὶ ἐν παμμηνίδι νυκτὶ φαίνει. τὰ δὲ ζώματα, ἱμάτια· διωλενίη δέ, ἐκτεταμένας ἔχουσα τὰς χεῖρας.

Ἀλλ' ἄρα οἱ καὶ κρατὶ πέλωρ ἐπελήλαται ἵππος
Γαστέρι σφαίρῃ· ξυνὸς δ' ἐπιλάμπεται ἀστήρ,
Τοῦ μέν, ἐπ' ὀμφαλίῳ τῇ δ', ἐσχατόωντι καρήνῳ.
Οἱ δ' ἄρ' ἐπὶ τρεῖς ἄλλοι ἐπὶ πλευράς τε καὶ ὤμους
Ἵππου δεικνύωσι διασταδὸν ἶσα πέλεθρα,
Καλοὶ καὶ μεγάλοι· κεφαλὴ δέ οἱ οὐδὲν ὁμοίη,
Οὐδ' αὐχήν, δολιχός περ ἐών. ἀτὰρ ἔσχατος ἀστὴρ
Αἰθομένης γένυος καί κεν προτέροις ἐρίσειε
Τέτρασιν, οἵ μιν ἔχουσι περίσκεπτοι μάλ' ἐόντες·
Οὐδ' ὅγε τετράπος ἐστίν· ἀπ' ὀμφαλίοιο γὰρ ἄκρου
Μεσσό-

Μεσσόθεν ἡμιτελὴς περιτέλλεται ἱερὸς ἵππος.
Κεῖνον δὴ καὶ φασὶ καθ' ὑψηλοῦ Ἑλικῶνος
Καλὸν ὕδωρ ἀγαγεῖν εὐαλδέος ἵππου κρήνης·
Οὐ γάρ πω Ἑλικὼν ἄκρως κατελείβετο πηγαῖς,
Ἀλλ' ἵππος μιν ἔτυψε· τὸ δ' ἀθρόον αὐτόθεν ὕδωρ
Ἐξέχυτο πληγῇ προτέρου ποδός. οἱ δὲ νομῆες
Πρῶτοι κεῖνο ποτὸν διεφήμισαν ἵππου κρήνην.
Ἀλλὰ τὸ μὲν, πέτρης ἀπολείβεται, οὐδέποτ' αὐτὸ
Θεσπιέων ἀνδρῶν ἑκὰς ὄψεαι. αὐτὰρ ὁ ἵππος
Ἔνδιος εἰλεῖται.

Ἀλλ' ἄρα οἱ καὶ κρατὶ) Πάλιν ἀπὸ τῆς Ἀνδρομέδης διδάσκει τὸν πήγασον, ὅς ἐστιν ἡμίτομος κατὰ τὸν στηριγμὸν, ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῆς Ἀνδρομέδης κείμενος. πέλωρ δὲ, ἤτοι ἀπὸ τοῦ τμήματος τὸν ὅλον ἀναλογιζόμενος, ἢ διὰ τὸ λαμπροὺς ἔχειν τοὺς ἀστέρας. ἡμιτελὴς δέ ἐστιν, αὐτὰ τὰ ἐμπρόσθια φαίνων ἄχρι τοῦ ὀφθαλμοῦ. οἱ μὲν οὖν αὐτόν φασιν εἶναι τὸν κολάψαντα τὴν κρήνην ἐν τῷ ἑλικῶνι· ὃ δὴ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς ῥεῖ. καὶ οὐδέποτε τοῦτο ὄψει ἐκτὸς τῶν τὴν θέσπειαν οἰκούντων. ὑπὸ τὰς ὑπωρείας γὰρ τοῦ ἑλικῶνος ἡ θέσπεια κεῖται· ἐν δὲ ταῖς ὑπωρείαις ἡ κρήνη ἐστί. καλεῖται δὲ οὕτως ἰδίως αὕτη ἡ πηγὴ, κρήνη, ἱερὸς δὲ ὁ ἵππος, ἤτοι ὅτι κατηστέρισται, ἢ ὅτι ὁ Ποσειδῶν αὐτὸν ἐγέννησεν· ἢ ὅτι βροντὴν καὶ ἀστραπὴν τρέφει, καθὸ ἐμφερής ἐστι τῷ Διΐ. εἴληφε δὲ τὴν ἱστορίαν παρ' Ἡσιόδου. διό φησιν, οἱ νομῆες πρῶτοι ἐκεῖνο τὸ ποτὸν κρήνην ὠνόμασαν. γαστρὶ δὲ νειαίρῃ, τῇ ἡμιτόμῳ γαστρί· ἐπιψαύει γὰρ τῆς Ἀνδρομέδης εἷς ἀστὴρ, ὃς διαζεύγνυσι τῆς τε Ἀνδρομέδης τὴν κεφαλὴν, καὶ τὴν τοῦ ἵππου ἡμίτομον γαστέρα. Οἱ δ' ἄρ' ἔτι τρεῖς ἄλλοι) Ἡ ἔννοια αὕτη ἐστὶν, εἰσὶ καὶ ἄλλοι τρεῖς ἀστέρες, οἵτινες ἴσον ἔχοντες διάστημα πρὸς τὸν εἰρημένον ἀστέρα, τετράγωνον ἰσόπλευρον ἀποτελοῦσι, καὶ τὸν εἰκονισμὸν τοῦ ἵππου εὔσημον ποιοῦσι, λαμπροὶ ὄντες. καλοὶ καὶ μεγάλοι δὲ, κατὰ τὸ φῶς· οὐ γὰρ ἀμυδροί εἰσιν οἱ ἐκεῖσε ἀστέρες. τὸ δὲ δολιχὸς, τοῦτο δηλοῖ, ὅτι, καί τοι ἐπιμήκης ὢν ὁ αὐχὴν τοῦ ἵππου, ἀλλ' οὖν οὐχ ὁμοίους ἀστέρας ἔχει τοῖς ἐπὶ ταῖς πλευραῖς, οὔτ' αὐτὸς οὔθ' ἡ κεφαλή· ἀμυδροὶ γάρ εἰσιν οἱ ἐκεῖσε ἀστέρες. καὶ Ὅμηρος δὲ τοὺς ἵππους ἐριαύχενας καλεῖ. τὸ δὲ αἰθομένης γένυος, ὅτι ἐπ' ἄκραν τὴν γένυν ἀστέρα ἔχει, ὃς τοῖς προειρημένοις τέτρασιν ἄστρασιν, ἴσος ἐστὶ κατὰ τὸ φῶς. ἡμιτελὴς δὲ, οὐχ ὁλοτελὴς, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ὀμφαλοῦ σὺν τοῖς ἐμπροσθίοις μέρεσι θεωρεῖται. Αὐτὰρ ὁ ἵππος ἔνδιος) Ὁ δὲ ἵππος, ἐν τῷ τοῦ Διὸς οἴκῳ, ἤγουν τῷ οὐρανῷ

οὐρανῷ ἐστίν. ἢ ὡς Διόδωρος, ἔνδιος ὁ μεσημβρινός. ἔνδιος δὲ ὁ γέρων ἤλυθεν ἐξ ἁλός· κεῖται γὰρ μεταξὺ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ, καὶ τοῦ ἰσημερινοῦ. θέσπεια δὲ πόλις βοιωτίας ὑπὸ τῷ ἑλικῶνι, ἀπὸ θεσπείας τῆς ἀσώπου, ᾗ τρεῖς δωρεὰς Ἀπόλλων δέδωκεν, ἐπώνυμον αὐτῆς πόλιν ἐπὶ γῆς, ἐν οὐρανῷ τὴν παρθένον, ἐν τοῖς μαντείοις τὸ θεσπίζειν.

-καίτοι παρὰ θηήσεαι,
Αὐτοῦ καὶ κριοῖο θοώταταί εἰσι κέλευθοι,
Ὅς ῥά τε καὶ μήκιστα διωκόμενος περὶ κύκλα,
Οὐδὲν ἀφαυρότερον τρέχει κυνοσουρίδος ἄρκτου,
Αὐτὸς μὲν νωθὴς καὶ ἀνάστερος, οἷα σελήνῃ
Σκέψασθαι ζώνῃ δ' ἂν ὅμως ἐπιτεκμήραιο ὁμῶς
Ἀνδρομέδης· ὀλίγον γὰρ ὑπ' αὐτὴν ἐστήρικται.
Μεσσόθι δὲ τείρει μέγαν οὐρανόν, ἧχι περ ἄκραι
Χηλαί, καὶ ζώνη περιτέλλεται ὠρίωνος.

Αὐτοῦ καὶ κριοῖο) Τοῦτον τὸν κριὸν Ἐρατοσθένης εἶναί φησιν, Ἕλλης καὶ Φρύξου, ὃν θύσας τῷ Φυξίῳ Διὶ Φρύξος, τὴν δορὰν δέδωκε τῷ Αἰήτῃ. διὸ καὶ τοὺς ἀστέρας αὐτοῦ ἀμαυροῦσθαί φησιν ὡς ἐκδαρέντος. τὸ δὲ αὐτοῦ, ἤγουν ἐπὶ τοῦ ἵππου κεῖται. φησὶ δὲ τοῦ τε ἵππου καὶ τοῦ κριοῦ, διὰ τὸ πλησίον εἶναι τοῦ ἰσημερινοῦ, ταχυτάτην εἶναι τὴν κίνησιν· δύναται δὲ καὶ τοπικῶς τὸ αὐτοῦ ὑπακούεσθαι, οἷον ἔνθα· φησὶ δὲ ὅτι ἀκαίρως ἦλθεν ἐπὶ τὸν κριὸν ἀπὸ τοῦ ἵππου· ἔδει γὰρ τὰ ὑποκείμενα δηλῶσαι τοὺς ἰχθύας, ἢ τὸν ὑδροχόον. ἀλλὰ φαμέν, ὅτι ἀπὸ τοῦ σκορπίου τοὺς ἐφεξῆς τοῦ ταύρου διδάξας, ἔπειτα ἦλθεν ἑξῆς ἐπὶ τὸν κριόν· αὐτὸς γὰρ πλησίον Ἀνδρομέδης. ὀλίγον γὰρ ὑπ' αὐτὴν ἐστηρίχθαι ὑποκάτω αὐτός φησι. τὸ δὲ θοώτατοι, διὰ τὴν ἐπαγομένην θεωρίαν. Ὅς ῥά τε καὶ μήκιστα διωκόμενος περὶ κύκλα) Πληθυντικῶς εἶπε, μήκιστα κύκλα· τὸν ἰσημερινὸν δὲ δηλοῖ· μέγιστος γάρ ἐστι πάντων, ἐπειδὴ καὶ μέσην τέμνει τὴν σφαῖραν. τὸ δὲ διωκόμενος, χαριέντως εἶπεν, ὡς πρὸς τὰς ταχείας αὐτοῦ ὁδούς· ὥσπερ οὖν προείπομεν, ὅτι τὸ κατὰ φύσιν ἔχον ἐν θαυμασμῷ λαμβάνει. ἀεὶ δὲ ἡ σφαῖρα ὁμοχρόνως ἑαυτῇ πᾶσα κινεῖται. ἔστι δὲ ὁ κριὸς ὑπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ μέσος τεμνόμενος· διὸ καὶ ἰσημερία ἐστὶ τοῦ ἡλίου ἐν κριῷ γινομένου. ἀνατέλλοντος τοίνυν τοῦ κριοῦ, ἡ κυνόσουρα μέση ἐστὶν ὑπὸ τὸν μεσημβρινόν· ἀνύοντος δὲ τοῦ κριοῦ, τὸ ὑπὸ γῆν, εἶτα πάλιν ἐπ' ἀνατολὰς ἐρχομένου, ἰσοχρόνως κινεῖται ἡ κυνόσουρα περὶ τὸν βόρειον πόλον. φησὶν οὖν, καίτοι μέγιστα κύκλα ἀνύων ὁ κριός, κατ' οὐδὲν αὐτῆς

τῆς

τῆς ὅμως βραδύτερον κινεῖται. ἔστι δὲ ἰδεῖν καὶ ἐπὶ τοῦ τροχοῦ τοῦτο. τῷ γὰρ παντὶ κύκλῳ τοῦ τροχοῦ συμφέρεται ἡ χοινικὶς, καί τοι ἔλαττον στρεφομένη· τὸ δὲ τροχάει, ἀντὶ τοῦ κινεῖται. Αὐτὸς μὲν νωθὴς) Βραδύς. δοκεῖ δὲ ἐναντία ἔχειν τοῖς προειρημένοις, ἀλλὰ τὸ βραδὺς εἴρηται, πρὸς τὴν κατάληψιν. ἀμυδρὸς γάρ ἐστι· τὸ δὲ οἷα σελήνῃ ἀντὶ τοῦ, ὥσπερ ἐν πληθούσῃ σελήνῃ φαινόμενος· αὐτὴ γὰρ ὅτε πλήθει, ἀμυδρότερα ποιεῖ τὰ ἄστρα. ἄνευ οὖν σελήνης αὐτὸς ἀμυδρός ἐστι. Ζώνη δ᾽ ἂν ὁμῶς) Ἄρα οὖν ἀπαράφορος ὁ κριὸς, καὶ οὐκέτι ὁ περὶ τῶν φαινομένων λόγος ἔρρωται, ἀλλὰ πεπίστευται αὐτὸν ὑπὸ τὴν Ἀνδρομέδης ζώνην τυγχάνειν, ἥτις ζώνη λαμπρά ἐστι. τὸ δὲ ἐστήρικται, καλῶς ἐπήνεγκεν, ἵνα μή τις νομίσῃ, ὅτι τῶν πλανήτων ἐστὶν, ἐπειδὴ διωκόμενον αὐτὸν εἶπε. Μεσόθι δὲ τρίβει) Ἀνύει, διαπορεύεται· ὅθεν καὶ τρίβους τὰς τετριμμένας ὁδοὺς φασίν. ὁ δὲ νοῦς, κατὰ τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ πορεύεται· ἐν γὰρ τῷ ἰσημερινῷ κύκλῳ ἐστίν· εἶτα ἐπειδὴ ὄψει οὐκ εἰσὶν οἱ κύκλοι καταληπτοὶ, πλὴν μόνου τοῦ γαλαξίου, διὰ τοῦτο ἐπήγαγε καὶ δίδωσιν ἕτερα σημεῖα, ὧν ἰσημερινὸς κύκλος ἐφάπτεται· ὅπου φησὶν, ἄκραι χηλαί· ἄκρας γὰρ ἀμφοτέρων τῶν χηλῶν ἐπιψαύει ὁ ἰσημερινὸς, καὶ τῆς ζώνης τοῦ ὠρίωνος. μέσος δὲ ὁ κύκλος οὗτος ἐπίκειται·

Ἔστι δέ τοι καὶ ἔτ᾽ ἄλλο τετυγμένον ἐγγύθι σῆμα,
Νειόθεν Ἀνδρομέδης· τὸ δ᾽ ἐπὶ τρισὶν ἐστάθμηται
Δελτωτὸν πλευρῇσιν ἰσαιομένῃσιν ἐοικὸς
Ἀμφοτέρῃς· ἡ δ᾽ οὔτι πόση, μάλα δ᾽ ἐστὶν ἑτοίμη
Εὑρέσθαι· περὶ γὰρ πολέων εὐάστερός ἐστι,
Τῶν ὀλίγον κριοῦ νοτιώτεροι ἀστέρες εἰσίν·
Οἱ δ᾽ ἄρ᾽ ἔτι προτέρω.-

Ἔστι δέ τοι) Σαφηνίσας οὖν περὶ τοῦ κριοῦ, ἐν ᾧ ἰσημερίαν ἐαρινὴν ὁ ἥλιος ποιεῖται, ἐπεμνήσθη καὶ τῶν χηλῶν ἐν οἷς ἡ φθινοπωρινὴ ἰσημερία γίνεται. ἐπεὶ δ᾽ ἀμυδρός ἐστιν ὁ κριὸς, καὶ δυσκαταλήπτως ἔχει, πειρᾶται διὰ σημείων πολλῶν τοῦτον εὐκατάληπτον ποιῆσαι. καί φησιν, ὅτι καὶ ἄλλο ἐστὶ σημεῖον, πλησίον ὑποκάτω τῆς Ἀνδρομέδης, ὃ δελτωτὸν καλεῖται· τῷ γὰρ δέλτα στοιχείῳ εἴκασται, τὸ δὲ δελτωτὸν, τρίγωνόν ἐστιν ἰσοσκελὲς, οὐκ ἰσόπλευρον· τὰς γὰρ κατιούσας πλευρὰς ἴσας ἔχει, τὴν δὲ κάτωθεν ὑποτείνουσαν βραχυτέραν ἐκείνων. τούτων δὲ τῶν σημείων τοῦ δελτωτοῦ καὶ τῆς ζώνης τῆς Ἀνδρομέδης, μικρὸν διέστηκεν ὁ κριὸς, νοτιωτέραν ἔχων τὴν θέσιν. λέγεται δὲ, διὰ τὸ τὸν κριὸν ἀμαυρότερον εἶναι, ἐπίσημον ἀπ᾽ αὐτοῦ κεῖσθαι τὸ γράμμα, ἀπὸ Διὸς τὸ πρῶτον τοῦ ὀνόματος διὰ Ἑρμοῦ τεθέντος. φασὶ δὲ τὴν τῆς αἰγύπτου θέσιν εἶναι κα-

τὰ

τὰ τὸ σχῆμα τοῦ ἐν τοῖς ἄστροις τριγώνου. ἔχει δὲ ἐφ' ἑκάστης γωνίας ἀστέρας τέσσαρας. ἔστι δὲ καὶ ἐν τῷ βορείῳ ἡμισφαιρίῳ. Η δ' ἔτι τόση) Λείπεται ἡ κάτω τοῦ δελτωτοῦ γραμμή, κατὰ τὸ μέγεθος τῶν λοιπῶν πλευρῶν, ὅμως δυσκατάληπτός ἐστι, περισσῶς γὰρ διὰ τῶν προκειμένων ἀστέρων ἐστὶν ἔκλαμπρος· τούτων τῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ γραμμῇ τοῦ δελτωτοῦ ἀστέρων, οἱ δύο, τοῦ κριοῦ νοτιώτεροί εἰσι· κατωτέρω γὰρ τὸ δελτωτὸν βορειότερον· οἱ δὲ τοῦ δελτωτοῦ ἀστέρες, προτέρω· βορειότεροι γάρ.

ἔτι δ' ἐν προβολῇσι νότοιο
Ἰχθύες· ἀλλ' αἰεὶ ἕτερος προφερέστερος ἄλλου,
Καὶ μᾶλλον βορέαο νέον κατιόντος ἀκούει·
Ἀμφοτέρων δὲ σφεων ἀποτείνεται ἠΰτε δεσμὰ
Οὐραίων ἑκάτερθεν ἐπισχερὼ εἰς ἓν ἰόντων.
Καὶ τὰ μὲν, εἷς ἀστὴρ ἐπέχει καλός τε μέγας τε,
Ὅν ῥά τε καὶ σύνδεσμον ὑπουραῖον καλέουσιν.
Ἀνδρομέδης δέ τοι ὦμος ἀριστερὸς ἰχθύος ἔστω
Σῆμα βορειοτέρου· μάλα γάρ νύ οἱ ἐγγύθεν ἐστίν.

Ἐπὶ δ' ἐν) Τοῦ κριοῦ οἱ ἰχθύες καὶ δυτικώτεροι καὶ νοτιώτεροί εἰσιν. ὁ βόρειος δὲ ἰχθὺς μᾶλλον τοῦ βορρᾶ αἰσθάνεται· τὸ γὰρ ἀκούει, τὸ αἰσθάνεσθαι σημαίνει· τὸ δὲ τοιοῦτον, γένος ἀντὶ γένους εἴρηται. οὗτοι δέ εἰσιν οἱ τοῦ μεγάλου ἰχθύος ἔκγονοι, περὶ οὗ ἐν τοῖς ἑξῆς ἐρεῖ, οἵτινες Δέρκην τὴν Ἀφροδίτης θυγατέρα ἐμπεσοῦσαν εἰς θάλασσαν, ἔσωσαν· ὅθεν εἰς τιμὴν τῆς θεᾶς οἱ σύροι ἰχθύων ἀπέχονται. τούτων ὁ μὲν, βόρειος· ὁ δὲ, νότιος. ἔχουσι δὲ σύνδεσμον ἀλλήλοις ἕως τοῦ ἐμπροσθίου ποδὸς τοῦ κριοῦ. ἢ οὕτως, ἀλλὰ τῶν δύο τούτων ὁ εἷς καὶ προφερέστερος, ἤτοι διαυγέστερος, καὶ βορειότερος κατὰ τὴν θέσιν. διὸ καὶ πρότερον τοῦ βορέου κατιόντες αἰσθάνεται. εἰσὶ δὲ οἱ ἰχθύες καὶ ἐν ἀμφοτέροις τοῖς ἡμισφαιρίοις, καὶ ἔχουσι τοὺς ἅπαντας ἀστέρας τεσσαράκοντα. Ἀλλ' αἰεὶ) Ἀλλ' ὁ ἕτερος αὐτῶν, ὅς ἐστιν ἐκτὸς τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου. λέγει δὲ, διὰ τὸν βόρειον ἰχθὺν, ὃς καὶ τῆς Ἀνδρομέδης ἐπιψαύει· τοῦ νοτιωτέρου ἐστὶ κρείσσων καὶ ἀμείνων· ὥστε τοῦ βορέου μᾶλλον πνέοντος αἰσθάνεσθαι. ὅσῳ βορειότερός ἐστι· τὸ δὲ προφερέστερος, οὐχὶ τὸ πρότερος ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν δύσιν. ὡς ὁ ταῦρος προφερέστερος ἡνιόχοιο· ἀλλὰ τὸ κρείττων, ὡς ὑπὸ λαμπροτέρων ἀστέρων διατυπούμενος· ὁ δὲ Ἵππαρχος, οὐχ ὡς πρὸς τὸ δελτωτὸν, ἀλλ' ὡς πρὸς τὸν κριὸν ἐν προβολῇσι νότοιο, λέγει τοὺς ἰχθύας, ἵνα τὸν Ἄρατον εὐθύνῃ· βέλτιον δὲ καὶ ἀνυπεύθυνον ἀκούειν ἐκείνως. Ἀμφοτέρων δὲ) Ὁ νοῦς, ἀμφοτέρων ἐκ τῶν οὐραίων δεσμός τις ἀποτείνεται. εἰκὸς δὲ, ἐγγὺς ὄντων ἀλλήλων καὶ

ταῖς οὐραῖς μονονοὺ ἐπιψαυόντων. ἔστι δὲ πρὸς τὸν ἀριστερὸν ὦμον τῆς ἀνδρομέδης ἰχθὺς ἕτερος βορειότερος· νοτίων γὰρ ὄντων τῶν δύο τούτων ἰχθύων, ὁ βορειότερός ἐστι πρὸς τὴν ἀνδρομέδην. τοῦτον τίνων τὸν βορειότερον ἰχθὺν, χελιδόνος ἔχειν τὴν κεφαλήν φασιν, ὃν χαλδαῖοι καλοῦσιν ἰχθὺν χελιδονίαν. Καὶ τὰ μὲν, εἷς) Εἷς ἀστήρ ἐστιν ἐν τῷ μέσῳ τῶν οὐραίων, ὅστις ὥσπερ συνδεῖ ἀμφοτέρους, ὃν καλοῦσιν οὐραῖον δεσμόν.

Ἀμφότεροι δ᾽ ἄρα οἱ πόδες γαμβροῦ ἐπισημαίνοιεν
Περσέως, οἵ ῥά οἱ αἰὲν ἐπωμάδιοι φορέονται.
Αὐτὰρ ὅ γ᾽ ἐν βορέῳ φέρεται περιμήκετος ἄλλων.
Καί οἱ δεξιτερὴ μὲν ἐπὶ κλισμὸν τετάνυσται
Πενθερίου δίφροιο· τὰ δ᾽ ἐν ποσὶν οἷα διώκων
Ἴχνια μηκύνει, κεκονισμένος ἐν Διὶ πατρί.

Ἀμφότεροι δὲ πόδες) Σφόδρα θαυμάσαι ἐστὶν αὐτὸν, πῶς ἀφόρμως παραφάσεις ἑαυτῷ δίδωσιν· ἐπειδὴ γὰρ ὑπολείπεται αὐτῷ εἰς τὰ κατὰ κηφέα ὁ περσεὺς, μετὰ τὸν κηλὸν καὶ τὸν ἵππον καὶ τοὺς ἰχθῦς, ἀνέστρεψεν εἰς τὴν ἀνδρομέδην· καὶ ἀπὸ ταύτης τὰ περὶ περσέως διδάσκει· ἐπὶ τῶν ποδῶν δὲ τῆς ἀνδρομέδης συνάψας τοὺς ὤμους τοῦ περσέως, διὰ τούτων δυσνόητον αὐτὸν τίθησι· γαμβρὸν δὲ, τὸν νυμφίον κατὰ αἰολέας. ἑλληνισμὸς δὲ τὸ σχῆμα, ἀντὶ τοῦ οἱ πόδες αὐτῆς τὸν γαμβρὸν ἐπισημαίνοιεν τὸν περσέα. ἀεὶ δὲ οἱ πόδες ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ φέρονται· τὸ γὰρ ἐπωμάδιοι, ἐπὶ τὸν ὦμον τοῦ περσέως δηλοῖ. ἰστέον δὲ ὅτι ἀριστερὸς ὦμος τῆς ἀνδρομέδης λαμπρός ἐστιν, ἐξ οὗ διδάσκει τὸν βόρειον ἰχθύν· ἀλλ᾽ ὅμως ἐν τῇ χειρογραφίᾳ, ὁ δεξιὸς αὐτῆς πλησιάζει τῷ ἰχθύϊ, καίπερ ἐν τῇ οὐρανοθεσίᾳ ὁ ἀριστερὸς· ἐμπέπηγε γὰρ ἐπ᾽ ὄψιν τῷ οὐρανῷ τὰ ζῴδια, καὶ τὰ νῶτα αὐτῶν ἡμεῖς ὁρῶμεν, ἡμεῖς δὲ τὸ ἀνάπαλιν τὰ νῶτα πρὸς τὴν σφαῖραν γράφομεν· οὐ γὰρ δυνατὸν ἐν τῇ σφαίρᾳ οὕτως ὥσπερ ἐν οὐρανῷ γράφεσθαι· οὐ γὰρ ἂν αὐτὰ ἑωρῶμεν. Αὐτὰρ ὅ γ᾽ ἐν βορέῳ) Ὁ δὲ ἐν τῷ βορείῳ ἐστὶ κύκλῳ, τῶν ἄλλων μείζων κατὰ τὴν φαντασίαν, τῆς τε κασσιεπείας, καὶ αὐτοῦ τοῦ κηφέως. πάλιν ἐν οὐρανῷ ἡ τοῦ περσέως δεξιὰ πρὸς τὴν κασσιεπείας καθέδραν ἐκτέταται, ἐν δὲ τῇ χειρογραφίᾳ ἡ ἀριστερά, διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν· δεῖ γὰρ ἡμᾶς ὁρᾶν τὴν ὄψιν τοῦ ζῳδίου· διὸ ἐὰν λέγῃ δεξιὰν χεῖρα ἢ ἀριστερὰν, καὶ εὕρωμεν τὸ ἀνάπαλιν ἐπὶ τῆς σφαίρας, μὴ ξενιζώμεθα, ἔνδον γὰρ ὤφειλε τὰ ζῴδια ὡς πρὸς τὴν σφαῖραν ἔχειν τὴν ὄψιν, ὡς ἐν οὐρανῷ· ἀλλ᾽ ἔξω γράφεται, πρὸς τὸ καὶ ἡμᾶς αὐτὰ ἀκριβῶς ὁρᾶν. κατεστήρικται δὲ ὁ περσεὺς ἐν τῷ οὐρανῷ, διὰ τὴν δόξαν, ὅτι ἐπὶ τὰς γοργόνας σταλεὶς ἐπὶ Πολυδεύκτους, τὸν ἆθλον κατώρθωσε, λαβὼν παρ᾽ Ἡφαίστου ἅρπην, καὶ

παρ' Ἑρμοῦ πέδιλα. θεωρεῖται δὲ ἐν τοῖς ἄστροις τὴν γοργόνος κατέχων κεφαλήν. τὰ δὲ ἐν τοῖς ποσὶν ἴχνη, ἤγουν τὰς τῶν ποδῶν βάσεις πλατύνει, διὰ τὴν προειρημένην τῆς ποδοῦ αἰτίαν, ὅτε τὰς γοργόνας ἐδίωκε, κεκονιμένος οὖν, ἤγουν κόνιν ἐκ τῆς ποδοῦ ἐγείρων. καὶ Ὅμηρος, Κονίων πεδίοιο, ἢ ὅτι κεκονιμέναι καὶ νεφελώδεις εἰσὶ περὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ συστροφαί, καὶ κονιορτώδεις, ἅτε τοῦ γαλαξίου κύκλου γειτνιῶντος. τὸ δὲ ἐν Διῒ, τῷ οὐρανῷ.

Ἀγχι δέ οἱ σκαιῆς ἐπιγουνίδος ἤλιθα πᾶσαι
Πληϊάδες φορέονται. ὁ δ' οὐ μάλα πολλὸς ἁπάσας
Χῶρος ἔχει, καὶ δ' αὐταὶ ἐπισκέψασθαι ἀφαυραί.
Ἑπτάποροι δὴ ταί γε μετ' ἀνθρώπους ὑδέονται,
Ἓξ οἶαί περ ἐοῦσαι ἐπόψιαι ὀφθαλμοῖσιν.
Οὐ μέν πως ἀπόλωλεν ἀπευθὴς ἐκ Διὸς ἀστὴρ,
Ἐξ οὗ καὶ γενεῆθεν ἀκούομεν, ἀλλὰ μάλ' αὔτως
Εἴρεται. ἑπτὰ δὲ κεῖναι ἐπιῤῥήδην καλέονται,
Ἀλκυόνη, Μερόπη τε, Κελαινώ τ', Ἠλέκτρη τε,
Καὶ Στερόπη, καὶ Τηϋγέτη, καὶ πότνια Μαῖα.
Αἱ μὲν ὅμως ὀλίγαι καὶ ἀφεγγέες, ἀλλ' ὀνομασταὶ
Ἦρι, καὶ ἑσπέριαι, Ζεὺς δ' αἴτιος, εἱλίσσονται. ὁμῶς
Ὅς σφισι καὶ θέρεος καὶ χείματος ἀρχομένοιο
Σημαίνειν ἐκέλευσεν, ἐπερχομένου τ' ἀρότοιο.

Ἀγχι δέ οἱ) Τὸ δὲ ἀριστερὸν τοῦ Περσέως γόνυ ὀλίγον ἀνωτέρω ὀφείλει εἶναι τοῦ βορείου διχοτομήματος, ὅπου καὶ τὰς πλειάδας εἶναι λέγομεν, βότρυος δίκην συνανακεκλιμένας. τὸ δὲ ἤλιθα, ἀντὶ τοῦ ἅμα καὶ κατὰ τὸ αὐτό. οὐ γὰρ πολύς ἐστι τόπος, ὃς ἐπέχει αὐτὰς, ἀλλ' ὀλίγος. σφόδρα γὰρ πλησίον ἀλλήλων, οὐ διεστῶσαί εἰσιν. ἢ ἤλιθα, ἤγουν ἀθρόως. ἔστι δὲ παρὰ τὸ ἅλις, ὅθεν καὶ ἁλίαν οἱ Δωριεῖς τὴν ἐκκλησίαν καλοῦσι. φασὶ δὲ οἱ μῦθοι περὶ τῶν πλειάδων, ὅτι ἀπὸ Ἄτλαντος ἐγεννήθησαν, καὶ Πληϊόνης τῆς τοῦ Ὠκεανοῦ θυγατρός. ὁ δὲ Ἄτλας μεθ' οὗ καὶ ὁ Προμηθεὺς καὶ ὁ Ἐπιμηθεύς, ἐγεννήθησαν ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ Κλυμένης τῆς τοῦ Ὠκεανοῦ θυγατρός. γεννηθεῖσαι δὲ οὕτως ἀπὸ τοῦ Ἄτλαντος καὶ τῆς Πλειόνης, ἐδίωκον τὸ πέντε ὅλους ἐνιαυτοὺς κατὰ Βοιωτίαν ὑπὸ τοῦ Ὠρίωνος μετὰ καὶ τῆς μητρὸς

αὐτῶν συγγενέας ζητοῦντας αὐτὰς· καὶ τοῖς θεοῖς εὐξάμεναι, πρὸς πελειάδας ἠμείφθησαν· εἶτα οἰκτείρας αὐτὰς ὁ Ζεὺς τῆς κακοπαθείας, ἐν τῷ οὐρανῷ κατηστέρισεν. ἐκ τούτου δὴ τοῦ Ἄτλαντος φασὶν οἱ μῦθοι καὶ τὰς ὑάδας γενέσθαι, καὶ τὸν υἱὸν Ὑάντα, ὃν ἐν λιβύῃ θηρῶντα, ἐπειδὴ ὄφις ἀνεῖλεν, αἱ ἀδελφαὶ τῷ θρήνῳ νικηθεῖσαι, ἀπώλοντο. Ζεὺς δὲ ἀστέρας αὐτὰς πεποίηκε, τὰς καλουμένας ὑάδας· ὧν καὶ Ἡσίοδος ἐν τῇ ἀστρικῇ αὐτοῦ τὰ ὀνόματα διδάσκει βίβλῳ, λέγων, Φαισύλη, ἠδὲ Κορωνὶς, ἐϋστέφανός τε Κλέεια, Φαιώ θ' ἱμερόεσσα, καὶ Εὐδώρη τανύπεπλος. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τὰ μυθικά· ἀλληγορικῶς δὲ, Ἄτλαντα νόησον τὸν ὁρίζοντα, καὶ Πληιόνην τὸν ὠκεανόν· ἐκ τούτων γενέσθαι δοκοῦσι καὶ αἱ πλειάδες, καὶ αἱ ὑάδες, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἄστρων, ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀνερχόμενα φαίνεται. καλοῦνται δὲ αἱ πλειάδες τῷ ὀνόματι τούτῳ, ἀπὸ Πλειόνης τῆς αὐτῶν μητρός· ἢ ἀπὸ τοῦ πελειάδας γενέσθαι, φυγούσας τὸν Ὠρίωνα· ἢ ἀπὸ τοῦ εἰς πολλὰ χρησιμεύειν· σημαντικαὶ γὰρ καὶ θέρους καὶ σπόρου· ἢ ὅτι πλησίον ἀλλήλων κεῖνται, παρὰ τὸ λαιὸν γόνυ τοῦ περσέως· ἢ ὅτι χρήσιμαί εἰσι τοῖς πλέουσιν. ἰστέον δὲ ὡς ἡ ἑῴα ἀνατολὴ τῶν πλειάδων γίνεται ἀπὸ μαΐου ἕως κγ'. τοῦ ἰουνίου· ἡ δὲ ἑσπερία ἀνατολὴ, ἀπὸ ὀκτωβρίου μέχρι δεκεμβρίου ιθ'· καλοῖντο δ' ἂν ἔτι πλειάδες, καὶ ἀπὸ τοῦ πολεῖν ἐκ περιόδου καὶ συμπληροῦν τὸν ἐνιαυτόν. ἀπὸ τούτων γὰρ κατ' ἐξοχὴν καὶ πλειὼν ἐκλήθη ὁ ἐνιαυτός. ὁμοῦ μὲν οὖν ὁρώμεναι, λαμπραί· καθ' ἕκαστα δὲ, ἀμυδραί. καὶ ἔχουσι σχῆμα τρίγωνον, οὗ ἡ βάσις ἐπ' ἀνατολὴν τέτραπται. Νίκανδρος μὲν οὖν ἐπὶ τῆς οὐρᾶς τοῦ ταύρου τίθησιν αὐτάς, Αἳθ' ὑπὸ ταύρου Ὁλκαίην ψαίρουσιν, ὀλίζωνες φορέονται. Ὁ Ἵππαρχος δὲ, οὐκ ἐπὶ τοῦ ταύρου· καὶ γὰρ αὐτὸς ἡμίτομον τὸν ταῦρόν φησιν· ἀλλὰ τῷ μὲν ποδὶ τοῦ περσέως μᾶλλον αὐτὰς πλησιάζειν· πόῤῥω δὲ τὴν κνήμην εἶναι τοῦ ἀριστεροῦ γόνατος· παρὸ ὁ Διόδωρος μὲν ἐπιγουνίδας γράφει, ὅπερ ἡ κνήμη σῆμα γένοιτο. Μονέφαντος δὲ ἐπιγουνίδας τὴν κνήμην ἀκούει, διὰ τὸ εἶναι ἐπ' αὐτῇ τὸ γόνυ. δύναιτο δ' ἂν ἀπὸ μέρους ὅλον τὸ σκέλος ἀκοῦσαι. παρὰ Ὁμήρῳ δὲ, ἐπιγουνὶς τὸ ἄνω τοῦ γόνατος, ὡς Ἀρίσταρχος· ὡς δὲ Κράτης, ἐπωμίς· ὡς δὲ Χάρης, ἡ ἐφ' ὅλου τοῦ σώματος εὐσαρκία. οὐ πολὺ δὲ αὐτὰς χωρίον ἐπέχειν φησὶν, ἐπειδὴ κατὰ μὲν μῆκος, μίαν μοῖραν ἐπέχουσι, κατὰ δὲ πλάτος, ἥμισυ καὶ ὄγδοον. ἑῴαν δὲ ἐπιτολὴν ποιοῦνται, ἐφ' ἡμέρας πεντήκοντα δύο, τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας, καὶ ὁ ἥλιος ἐστὶ μοιρῶν ιζ'. ἐν ταύρῳ, καὶ τὴν ἑσπερίαν δὲ, ἐφ' ἡμέρας τοσαύτας, τῆς φθινοπωρινῆς ἰσημερίας, ἡλίου ὄντος ἐν τοξότῃ. φασὶ δὲ ὅτι μία τῶν πλειάδων ἐκεραυνώθη, καὶ διὰ τοῦτο οὐ φαίνεται. Ἑπτάποροι δὴ ταίγε) Ἑπτὰ δὲ οὖσαι, φησὶν, ἓξ δοξάζονται παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, διὰ τὸ ἀμυδρῶς τὴν ἑβδόμην ὁρᾶσθαι· πλὴν εἰ καὶ ἑπτὰ ταύτας φησὶν εἶναι, ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ ἓξ εἰσὶ μόναι φαινόμεναι. φασὶ δέ τινες τοιοῦτον μῦθον, ὅτι μία ἐκ τῶν ἑπτὰ, διὰ τὸ τῆς Ἰλίου πάθος ὑπεχώρησε τοῦ συστήματος, καὶ ὑπὸ τὸν δεύτερον ἀστέρα τοῦ ῥυμοῦ ἧκεν, ὃς λέγεται εἶναι τῆς Ἠλέκτρας. τοῦτον δὲ τὸν ἀστέρα, τὸν ὑπὸ τὸν ῥυμὸν τῆς ἄρκτου ἀναχωρήσαντα ἐκ τῶν πλειάδων, ἀλώπεκά τινες καλοῦσιν. Οὐ μέν πως ἀπόλωλεν ἀπευθής) Τοῦτό φησι, χαριεντιζόμενος ἐπὶ τῇ μυθολογίᾳ, ὅτι ζ'. εἰσὶ, καὶ οὐδέποτε ἀνήκοος ἀστὴρ ἀπόλωλεν. οὐδὲ

ἀκού-

ἠκούσαμεν τοῦτο, ἀφ' οὗ ἐγεννήθημεν, καὶ ἀφ' οὗ τὰ ἄστρα γεγένηνται, ἀπολωλότα καὶ ἀνήκουστον γενόμενον ἀστέρα. περὶ οὖν τοὺς τὸν μῦθον εἰπόντας φησὶ τοῦτο· ὧν ἐστὶ καὶ αὐτός. ἐν γὰρ τῷ εἰς Θεόπομπον ποιήματι φησὶ φεύγειν τὴν Ἠλέκτραν, καὶ μὴ ὑπομεῖναι ἰδεῖν τὴν Ἴλιον ἁλισκομένην, καὶ τοὺς ἐκγόνους δυστυχοῦντας· γὰρ Δάρδανον παῖδα Διὸς καὶ Ἠλέκτρας εἶναι. ἔστι δὲ ὑπερβατὸν τὸ ἑπτάποροι, οὕτως, ἑπτάποροι οὖσαι καὶ ἐπόψιαι ὀφθαλμοῖσιν, ἓξ οἶαι παρ' ἀνθρώποις ὑδέονται· τῶν γὰρ ζ΄. ὀνομάτων λέγων τὸν κατάλογον, συνδηλός ἐστι συνεχῶν τῷ ἀριθμῷ τούτῳ καὶ συντιθέμενος. ὑδέονται δὲ, σημαίνουσιν αἱ πλειάδες καιρούς· ἑῴαν γὰρ ἀνατολὴν ἀνατέλλουσαι, σημαίνουσι θέρους ἀρχήν· ἑῴαν δὲ δύσιν δυόμεναι, ἀντίληψιν τὸν κατὰ σπόρον ἔργων· ἑσπερίαν δὲ ἀνατολὴν ποιούμεναι, χειμῶνος ἀρχήν. τῆς δὲ ἑσπερίας δύσεως οὐκ ἐμνήσθη, διὰ τὸ συμβαίνειν αὐτὴν περὶ τὴν ἐαρινὴν ἰσημερίαν, καὶ μηδὲν ἐξαίρετον περιέχειν σημεῖον. Αἱ μὲν ὅμως ὀλίγαι) Ὀλίγας αὐτάς φησι, διὰ τὸ ἐξ ἀμυδρῶν συγκεῖσθαι ἀστέρων· ὀνομασταὶ δὲ ὅμως καὶ ἐπίδοξοι, διὰ τὸ καὶ τὴν ἀνατολὴν αὐτῶν καὶ τὴν δύσιν προσαναγκαῖον εἶναι τοῖς ἀνθρώποις· ἐπιτελλομένων γὰρ, τοῦ ἀμήτου ἄρχεσθαι χρή, δυομένων δὲ τοῦ ἀρότου. ἦρι οὖν τὸν ὄρθρον, ἤγουν τὴν ἀνατολήν φησιν· ὑπὸ τὸν ὄρθρον γὰρ ἀνατέλλουσι σὺν ἡλίῳ ὄντι ἐν τῷ ταύρῳ, ἀπὸ ε΄. καὶ εἰκάδος τοῦ φαρμουθὶ μηνὸς, ὅς ἐστι παρὰ ῥωμαίοις ἀπρίλιος, ὅτε καὶ τοῦ θερίζειν ὁ καιρὸς παρ' αἰγυπτίοις, ἑσπέριαι δὲ ἀπὸ ἑσπέρας ἀνατέλλουσιν, ἡλίου ὄντος ἐν σκορπίῳ, ἀθὺρ μηνὶ, ὅς ἐστι παρὰ ῥωμαίοις νοέμβριος, ὅτε ἐστὶ καιρὸς τοῦ ἀροτριᾶν. τότε γὰρ ἑσπέριαί εἰσιν, ὅτε πρὸς ἑσπέραν ἀνατέλλουσι. τὸ δὲ ἑξῆς τοῦ ῥητοῦ οὕτως ἔχει· αἱ δὲ, ὀνομασταὶ ἦρι καὶ ἑσπέριαι, ἑλίσσονται καὶ συμπεριφέρονται τῷ οὐρανῷ. καὶ τούτων δὲ Ζεὺς αἴτιος, ὃς κατηστέρισεν αὐτὰς, ὅστις αὐταῖς καὶ θέρους ἀρχομένου καὶ χειμῶνος σημεῖα φέρειν ἐποίησε. ληπτέον οὖν, ἑῷαι φαρμουθὶ ἀρχομένου θέρους ἀνατέλλουσιν· ἑῷαι δὲ δύνουσιν, ἀθὺρ μηνὶ, ἀρχομένου χειμῶνος.

Καὶ χέλυς, ἥ τ' ὀλίγη· τὴν δ' ἄρ' ἔτι καὶ παρὰ λίκνῳ
Ἑρμείας ἐτόρησε, λύρην δέ μιν εἶπε λέγεσθαι·
Κὰδ δ' ἔθετο προπάροιθεν ἀπευθέος εἰδώλοιο
Οὐρανὸν εἰσαγαγών· τὸ δ' ἐπὶ σκελέεσσι πέτηλον
Γούνατί οἱ σκαιῷ πελάει.

Καὶ χέλυς) Τὰ ὑπολειπόμενα τῷ βορείῳ διδάσκει, τήν τε χέλυν καὶ τὸν ὄρνιν· οὐκ ἀφ' ἑαυτῶν δὲ καὶ ταῦτα διδάσκει, ἀλλ' ἐκ τῶν προεγνωσμένων· χελώνην δὲ ὁ Ἑρμῆς ἐκδείρας, αὐτὴν κατεσκεύασε. Λύρην δέ μιν εἶπε λέγεσθαι) Αὐτὸς, φησὶ, καὶ τὴν ὀνομασίαν δέδωκε τῷ ὀργάνῳ, κατασκευάσας αὐτήν· ἑπτάχορδος δὲ ἦν αὕτη, ἣν Ἑρμῆς κατ' ἀριθμὸν τῶν πλανήτων ἐκ χελώνης κατασκευάσας, Ἀπόλλωνι δέδωκεν.

δέδωκεν· ὁ δὲ Ὀρφεῖ παρέδωκεν, ὃς ἐννεάχορδον ἐποίησεν αὐτὴν, ἀπὸ τοῦ τῶν μουσῶν ἀριθμοῦ· καὶ μετὰ θάνατον αὐτοῦ, τὴν λύραν ἔδωκε Μουσαίῳ· οὗ ἀξιώσαντος, ὁ Ζεὺς αὐτὴν κατηστέρισεν, ὅπως αὐτοῦ μνημόσυνον ᾖ ἐν τοῖς ἄστροις. τὸ δὲ, ἥτ' ὀλίγη, ἀντὶ τοῦ ὀλίγων ἀστέρων, κατὰ μὲν Ἵππαρχον, δέκα· ὡς δὲ Τιμοχάρης φησὶν, ὀκτώ. ἢ ὅτι ὀλίγας ἐπέχει μοίρας. ἀπευθέα δὲ, τῷ ἐν γόνασιν· ἐπεὶ οἱ μὲν Ἡρακλέα, ἄλλοι δὲ Ἰξίωνα λέγουσι. τὸ δ' ἐπὶ σκελέεσσι πέτηλον, ἢ τὸ τοῦ ἐν γόνασι πέτηλον, τουτέστι τὸ εἴδωλον τοῦ ἐν γόνασιν· ἢ τὸ πέτηλον τῆς χέλυος ἐν τῷ ἀριστερῷ γόνατι τοῦ ἐπὶ σκελέεσσιν, ἤγουν τοῦ ἐν γόνασι κεῖται· πέτηλον δὲ, ἢ τὸ ἀναπεπετασμένον, ἢ τὸ ἀναπεπτωκός. ἡ λύρα οὖν δοκεῖ Ἑρμοῦ ἔργον εἶναι· κεῖται δὲ πρὸ τοῦ ἐν γόνασι περὶ τὸ ἀριστερὸν αὐτοῦ γόνυ. λίκνον δὲ τὸ κουνίον φησὶ, παρὰ τὸ λίαν κινεῖσθαι, ἐν ᾧ τὰ νήπια κατετίθεσαν. ἢ λίκνον τὸ λικμητήριόν φησι· τὰ γὰρ βρέφη τὰ πρῶτον γεννώμενα, ἐν τῷ λικμητηρίῳ ἐτίθεσαν, εἰς σύμβολον εὐτροφίας· δημήτρος γὰρ καρποῦ τὸ ἐργαλεῖον. σφόδρα γοῦν νήπιος ὁ Ἑρμῆς τὴν λύραν κατεσκεύασε. τριταῖον γὰρ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ τόκου ταύτην κατεσκευακέναι φασί.

—κεφαλή γε μὲν ἄκρη
Ἀντιπέρην ὄρνιθος ἑλίσσεται· ἡ δὲ, μεσηγὺ
Ὀρνιθέης κεφαλῆς, καὶ γούνατος ἐστήρικται.
Ἤτοι γὰρ καὶ Ζηνὶ παρατρέχει αἰόλος ὄρνις·
Ἀλλ' ὁ μὲν, ἠερόεις· τὰ δέ οἱ ἐπιτετρήχυνται
Ἄστρασιν οὔτι λίην μεγάλοις, ἀτὰρ οὐ μὲν ἀφαυ-
Αὐτὰρ ὅγ' εὐδιόωντι ποτὴν ὄρνιθι ἐοικὼς, (ροῖς.
Οὔριος εἰς ἑτέρην φέρεται κατὰ δεξιὰ χειρὸς
Κηφῆος, ταρσοῖο τὰ δεξιὰ πείρατα τείνων.
Λαιῇ δὲ πτέρυγι σκαρθμὸς παρακέκλιται ἵππου.

Κεφαλή γε μὲν) Τῆς δὲ κεφαλῆς τοῦ ἐν γόνασι πλησίον ἐστὶν ὄρνις κύκνος· οὗ μεταξὺ καὶ τοῦ γούνατος τοῦ ἐν γόνασι, κεῖται ἡ λύρα. Ἤτοι γὰρ καὶ Ζηνὶ παρατρέχει) Ζηνὶ, τῷ οὐρανῷ λέγει. τὸ δὲ παρατρέχει, ἢ ὅτι τὰς πτέρυγας ἁπλώσας, ἔμφασιν δρόμου καὶ πτήσεως ἐμφαίνει· ἢ ὅτι τῷ οὐρανῷ συμπεριφέρεται. οὐκ ἀπεικὸς δὲ, ὡς μουσικὸν ὄντα τὸν ὄρνιν, πλησίον εἶναι τῆς λύρας. Ἀλλ' ὁ μὲν, ἠερόεις) Ἀλλ' ὁ μὲν κύκνος, ἀμυδρός· περὶ δὲ τὰ πτερὰ αὐτοῦ τετρήχυνται, ἢ ὅτι πολλοὶ ἀστέρες τὰς ἁπλώσεις τῶν πτερῶν ἀποτελοῦσι, διὸ καὶ τετρήχυνται· ἢ ὅτι τοῦ πτεροῦ ἐπιψαύει ὁ γαλαξίας κύκλος, διὸ ὥσπερ τραχὺ τοῦτο ἀποτελεῖ.

λεῖ· ὃ δὴ καὶ ἐπὶ τοῦ περσέως ἐλέγομεν. τὸ δέ, οὐ μὲν ἀφαυροῖς, ἀντὶ τοῦ, οὐ λαμπροῖς μὲν, οὐ παντελῶς δὲ ἀφανέσιν. Οὔρεος εἰς ἑτέρην) Ἐπὶ τὴν δύσιν, ὡς πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς ἀνατολῆς. τὸ δέ, φέρεται, ὡς πρὸς τὴν τῆς πτήσεως ἔμφασιν, διὰ τὸ ἡπλῶσθαι τὰς πτέρυγας· ἢ συμπεριφέρεται τῷ οὐρανῷ. τοῦτον τὸν ὄρνιν οἱ μὲν λέγουσιν ὄντα κύκνον, καταστερισθῆναι εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἅτε μουσικὸν ὄντα· οἱ δέ, ὅτι Ζεὺς εἰκασθεὶς κύκνῳ, κατὰ τοὺς πολλοὺς ὡμίλησε Νεμέσῃ, κατὰ δὲ ἐνίους Λήδᾳ, ἐκ δὲ τῆς Λήδας, τὴν Ἑλένην γενέσθαι καὶ τοὺς Διοσκούρους ἐν ᾠῷ λέγουσι. τὸ δὲ αἰόλος, ἐπεὶ τὰ μὲν αὐτοῦ ἀνάστερα, τὰ δὲ κατηστέρωται. φέρεται δὲ ὁ κύκνος κατὰ τὰ δεξιὰ τῆς κηφέως χειρός· τὰ γὰρ δεξιὰ τῆς πτέρυγος, ὃ δηλοῖ τὸ ταρσοῦ, παράκειται τῇ τοῦ κηφέως δεξιᾷ. ὁ δεξιὸς οὖν ταρσὸς τοῦ κύκνου, τουτέστιν ἡ πτέρυξ. ὁ δὲ σκαρθμὸς σημαίνει τὸ πόδα περισκαίρειν, πλεονασμῷ τοῦ θ.

Τὸν δὲ μεταΐσσοντα δύ' ἰχθύες ἀμφινέμονται
Ἵππον. πὰρ δ' ἄρα οἱ κεφαλῇ χεὶρ ὑδροχόοιο
Δεξιτερὴ τετάνυσται· ὁ δ' ὀπίστερος αἰγοκερῆος
Τέλλεται. αὐτὰρ ὅγε πρότερος καὶ νειόθι μᾶλλον
Κέκλιται αἰγόκερως, ἵνα τρέπετ' ἠελίοιο
Μὴ κείνῳ ἐνὶ μηνὶ περικλύζοιο, θαλάσσης
Πεπταμένῳ πελάγει κεχρημένος, οὔτε κεν ἠοῖ
Πολλὴν πειρήνειας, ἐπεὶ ταχινώταταί εἰσιν·
Οὔτ' ἂν τοι νυκτὸς πεφοβημένῳ ἐγγύθεν ἠὼς
Ἔλθοι, ἢ μάλα πολλὰ βοωμένῳ, οἱ δ' ἀλεγεινοὶ "καὶ
Τῆμος ἐπιρρήσσουσι νότοι, ὁπότ' αἰγοκερῆϊ
Συμφέρετ' ἠέλιος, τότε δὴ κρύος ἐκ Διός ἐστι "δὲ
Ναύτῃ μαλκιόωντι κακώτερον. ἀλλὰ καὶ ἔμπης
Ἤδη πάντ' ἐνιαυτὸν ὑπὸ στείρῃσι θάλασσα "-ταρον
Πορφύρει· ἴκελοι δὲ κολυμβίσιν αἰθυίῃσι,
Πολλάκις ἐκ νηῶν πέλαγος περιπαπταίνοντες,

Ἥμεθ',

Ημεθ', ἐπ' αἰγιαλοὺς τετραμμένοι οἱ δ' ἔτι πόρρω
Κλύζονται, ὀλίγον δὲ διὰ ξύλον ἄϊδ' ἐρύκει.

Τὸν δὲ μετασκαίροντα) Σφόδρα πάλιν καθαρὰν δέδωκεν ἑαυτῷ περίφρασιν, ὥστε ἐλθεῖν ἐπὶ πρόσεα, καὶ χέλυν, καὶ ὄρνιν· καὶ ἀπὸ τοῦ ἵππου πάλιν ἐπὶ τοὺς ὑποκειμένους ἰχθύας, εἶτα ἀπὸ τῶν ἐγνωσμένων ἰχθύων καὶ τοῦ ἵππου ἐπάγει, πὰρ δ' ἄρα οἱ κεφαλῇ, ἤγουν παρὰ δὲ τῇ κεφαλῇ τοῦ ἵππου, ἡ τοῦ ὑδροχόου χείρ. ὁ δὲ ὑδρόχοος οὗτος, δοκεῖ κεκλῆσθαι ἀπὸ τῆς πράξεως· ἔχων γὰρ ἔστηκεν οἰνοχόην, καὶ ἔκχυσιν πολλὴν ποιεῖται ὕδατος, ἥτις εἰκάζεται τῷ νέκταρι τοῦ Γανυμήδους· τὸν Γανυμήδην γὰρ αὐτὸν ἔφασαν οἱ περὶ Πίνδαρον, ἐκατονόργυιον ἀνδριάντα, ἀφ' οὗ τῆς κινήσεως τῶν ποδῶν τὸν νεῖλον πλημμυρεῖν. Ο δὲ αἰγόκερως ὅμοιός ἐστι τῇ αἰγί. κατηστερίσθη δὲ, εἰς τιμὴν τοῦ Πανός· εἰς γὰρ τοῦτον μετεβλήθη, διωκόμενος μετὰ τῶν ἄλλων θεῶν· ἢ ὅτι σύντροφός ἐστι τοῦ Διός. εὗρε δὲ οὗτος τὸν κόχλακα ἐν τῇ θαλάσσῃ· διὸ παράσημον οὐρὰν ἰχθύος ἔχει. τῷ δὲ ἤχῳ αὐτοῦ πανικῷ καλουμένῳ, τοὺς τιτᾶνας ἐτρέψατο. ὁ οὖν αἰγόκερως πρῶτός ἐστι τοῦ ὑδροχόου τῇ θέσει· διὸ καὶ πρότερον αὐτοῦ ἀνατέλλει. τὸ δὲ νειόθι, κατωτέρω ἢ πρῶτός ἐστιν, ἐπειδὴ πρὸς νότον ἐστὶν ὅπου συμβαίνει τὰς χειμερινὰς τροπὰς γίνεσθαι· ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ τὰ βόρεια εἰς εὐδίαν ἐκ τοῦ χειμῶνος ἀνατρέχει. Ινα τρέπεται) Πολλάκις ὡς εἴπομεν, οὐ μόνον ἕνεκα τῆς γνώσεως τῶν φαινομένων γράφει ὁ Αρατος, ἀλλὰ διὰ τούτων καὶ βιωφελεῖς εἰσάγει καιροὺς τοῖς ἀνθρώποις· καὶ νῦν τὸν χειμερινὸν καιρὸν διαγράφων φησὶν, ἀρχὴ χειμῶνος, ὅταν τῷ αἰγοκέρωτι γένηται ὁ ἥλιος. ἐπάγει οὖν, ὅτι μὴ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν πλεύσῃς. λέγει δὲ τὸν τυδὶ, ὅς ἐστι κατὰ ῥωμαίους ἰανουάριος· τότε γὰρ σφοδρός ἐστιν ὁ χειμών. τὸ δὲ, ὑπὸ τῆς θαλάσσης περικλύζοιο, πλέων δηλαδὴ καὶ ναυτιλλόμενος, καὶ ἀναπεπταμένῳ πελάγει τὸν πλοῦν ποιούμενος· οὔτε γὰρ πολλὴν θάλασσαν δυνατὸς εἶ διαπεράσαι διὰ μιᾶς ἡμέρας· μικρὰ γὰρ τότε τηνικαῦτα ἡ ἡμέρα· οὔ τε ἐν νυκτί σοι φόβον καὶ κίνδυνον ἐκ τοῦ χειμῶνος ἔχοντι, μετ' ὀλίγον ἂν ἐπέλθοι ἡ ἡμέρα· μακρόταται γὰρ αἱ νύκτες· μακραὶ γὰρ ἐπίρροθοι εὐφρόναι εἰσί. ταχέως δὲ τὴν ἑσπέραν πρὸς δύνα, βραδέως δὲ τὴν ἠῶ. διὸ τὴν διὰ νυκτὸς δυστυχίαν μεγάλην ἡγητέον, ὡς καὶ ὁ ποιητὴς, Εκ νυκτῶν ἄνεμοι χαλεποὶ, δηλήματα νηῶν. τὸ οὖν ταχινώταται, αἱ ἡμέραι δηλονότι. τὸ δὲ, πολλὰ βοωμένῳ, σφόδρα ἐπικαλουμένῳ, ὥστε ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν, διὰ τὸν παρόντα κίνδυνον. μὴ δὴ τῇ νυκτὶ πίστευε, μακρὰ γὰρ, βραδέως δὲ ἡ ἡμέρα ἐπιφαίνεται. τὸ δὲ ναύτῃ μαλκιόωντι, ναρκῶντι τῷ ναύτῃ. μάλκη δέ ἐστιν, ἡ ἐκ ψύχους χειρῶν καὶ ποδῶν ἐπανάστασις, ἃ δὴ καὶ χίμετλα λέγονται. ἢ μαλκιόωντι τῷ εἰωθότι ἐν ψυχροῖς τόποις καὶ ὑγροῖς διάγειν. τινὲς δὲ μαλκιόωντι, τῷ ἐντὸς ἔχοντι τὰς χεῖρας ὥρισαν. Αλλὰ καὶ ἔμπης) Τοῦτο ὡς πρὸς τοὺς ἑτοίμους ἀνθρώπους διὰ χρήματα ἀποκινδυνεύειν, καὶ μηδὲ τὸν τοιοῦτον καιρὸν αὐτὰ παραιτεῖσθαι. ὁ δὲ λόγος, ἀλλ' ὅμως φησὶν, εἰ καὶ τὰ τοιαῦτα κακά εἰσι τοῖς πλέουσι κατὰ θάλασσαν, καὶ τοσοῦτοι κίνδυνοι ἐπήρτηνται, ἐσμός τις αὐτῶν ἐν χειμῶνι πλεῖ. τὸ δὲ, ἢ δὴ πάντ' ἐνιαυτὸν,

αὐτὶ

ἀντὶ τοῦ πάντοτε, ἐν παντὶ καιρῷ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἡ θάλασσα διαπερᾶται. σειρῆσι δὲ, ναυσί. πορφύρει, μελαίνεται, κινεῖται ὑπὸ τῶν νηῶν. ἡ δὲ αἴθυια ἐν τοῖς παραλίοις τόποις ζῇ. ὁμοίως οὖν ταῖς αἰθυίαις φησὶ τοὺς διόλου βιοῦντας ἐν τοῖς ὑγροῖς, δίκην αἰθυιῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ διὰ παντὸς διάγοντας. Πολλάκις) Ἐπὶ ταῖς χειμαζομέναις πολλάκις ναυσὶν ἥμεθα, πρὸς τὸ πέλαγος βλέποντες, καὶ περισκοποῦντες τοὺς αἰγιαλοὺς, οὗ χόμβοι λιμένος τυχεῖν. Οἱ δ' ἔτι πόρσω κλύζονται) Ἤγουν πόρρω εἰσὶν οἱ αἰγιαλοί. ὀλίγον δὲ διὰ ξύλον, ἀντὶ τοῦ ὀλίγον ξύλον καὶ εὐτελὲς διείργει τὸν θάνατον, ἤγουν ἡ ναῦς. καὶ Ἡσίοδος, Χρήματα δὲ ψυχὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσι· καὶ Καλλίμαχος, Ἀλλ' ἐμὸς ἐὼν κύμασιν αἰθύης ἐσωκίσατο.

Καὶ δ' ἂν ἐπὶ προτέρῳ γε θαλάσσῃ πολλὰ πεπονθὼς,
Τόξον ὅτ' ἠέλιος καίῃ καὶ ῥύτορα τόξου,
Ἑσπέριος κατάγοιο, πεποιθὼς οὐκέτι νυκτί.
Σῆμα δέ τοι κείνης ὥρης καὶ μηνὸς ἐκείνου,
Σκορπίος ἀντέλλων εἴη πυμάτης ἐπὶ νυκτός.
Ἤτοι γὰρ μέγα τόξον ἀνέλκεται ἐγγύθι κέντρου
Τοξευτής, ὀλίγον δὲ προπροίτερος ἵσταται αὐτοῦ
Σκορπίος ἀντέλλων· ὁ δ' ἀνέρχεται αὐτίκα μᾶλλον,
Τῆμος καὶ κεφαλὴ κυνοσουρίδος ἀκρόθι νυκτὸς
Ὕψι μάλα τρέχει. ὁ δὲ, δύεται ἠῶθι πρὸ
Ἀθερος ὠρείων, κηφεὺς δ' ἀπὸ χειρὸς ἐπ' ἰξύν.
Ἔστι δέ τις προτέρω βεβλημένος ἄλλος ὀϊστὸς
Αὐτὸς ἄτερ τόξου. ὁ δέ οἱ παραπέπταται ὄρνις
Ἀσσότερον βορέω.

Καὶ δ' ἂν ἐπὶ προτέρῳ) Κατὰ κοινοῦ, τῷ μηνί. πρότερος δὲ μὴν τοῦ αἰγοκέρωτος ὁ χοιὰκ, ὅς ἐστι δεκέμβριος, ὅτε ἐν τῷ τοξότῃ ὁ ἥλιος. ὁ δὲ νοῦς, καὶ ἐν τῷ προτέρῳ μηνὶ τοῦ τυβὶ, ἤγουν τοῦ ἰανουαρίου· λέγει δὲ διὰ τὸν δεκέμβριον μῆνα· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ πρὸ τοῦ ἰανουαρίου· πολλὰ παθὼν κατὰ θάλασσαν, πρὸς τὴν ἑσπέραν ὁρμίζου· μακραὶ γάρ εἰσι τότε αἱ νύκτες, καὶ οὐκ ἔστιν εὐχερὲς τὸ διαπεραιοῦσθαι. Σῆμα) Ἐπειδὴ ἐν τῷ τοξότῃ ὢν ὁ ἥλιος, οὐκ ἐᾷ αὐτὸν φαίνεσθαι, ἐξ ἄλλων τεκμηρίων τοῦ μηνὸς, σοὶ δίδωσι κατάληψιν. ὁ δὲ νοῦς, τεκμήριόν σοι ἔστω τοῦ καιροῦ

καὶ

καὶ τοῦ μηνὸς ἐκείνου, ὁ σκορπίος ἀνατέλλων ἐπὶ τῆς ἐσχάτης νυκτὸς, ἤγουν ἐπὶ ὄρθρου· περὶ γὰρ ἑνδεκάτην καὶ δωδεκάτην ὥραν ὁ σκορπίος ἀνατέλλει· αὐτὸς γὰρ ὁ τοξότης ὑπὸ τοῦ ἡλίου τότε κατέχεται. ὁ γὰρ σκορπίος μικρὸν πρὸ τῆς τοῦ ἡλίου ἀνατολῆς θεωρεῖται, ἐπὶ τῆς ἀναβολῆς τοῦ ὁρίζοντος· τότε γὰρ συμβαίνει τὸ κέντρον τοῦ σκορπίου ἀνατέλλον θεωρεῖσθαι, καὶ τὴν τοῦ τοξότου κορωνίδα συνάπτουσαν τῷ κέντρῳ· μικρὸν δ' ἔμπροσθεν τοῦ τοξότου βέλος κατεστήρικται δίχα τόξου· πλησίον δὲ αὐτοῦ θεωρεῖται ὄρνις βορειοτέραν ἔχων τὴν θέσιν. Ὠρίων) Ἐπειδὴ συμβαίνει τηνικαῦτα χειμῶνος ὄντος, συστάσεις νεφελώδεις γίνεσθαι, καὶ τὸν σκορπίον μὴ εἶναι ἐμφανῆ, πειρᾶται καὶ ἐξ ἄλλων φανερὸν ποιῆσαι τὴν τοῦ τοξότου κατάληψιν, καί φησιν ὅτι ὁ ὠρίων τηνικαῦτα ἀθρόως πᾶς καταδύεται πρὸ τῆς ἡμέρας. ὀλίγον γὰρ πρὸ τῆς ἡμέρας δύεται, δωδεκάτην ὥραν τῆς νυκτός. ἔστι δὲ ὠρίων λαμπρότατος ἀστὴρ νότιος. καὶ ὁ κηφεύς, φησὶν, ἀπὸ χειρὸς ἐπ' ἰξύν· τὰ γὰρ λοιπὰ μέρη αὐτοῦ, ἄδυτα. πλείω δὲ ἐξεπίτηδες τὰ σημεῖα τοῦ χρόνου τίθεται, ὥστε κἂν εἰ μὴ πάντα τις δύναιτο, ἀλλ' οὖν ἑνὶ ἐξ αὐτῶν πιστεύσας σώζεσθαι. Τῆμος δὲ) Ἤγουν ὅτε καὶ ἡ κεφαλὴ τῆς κυνοσούριδος εἰς ὕψος ἀνατέλλει· ἡ γὰρ κεφαλὴ τῆς κυνοσούριδος ἐπὶ τὴν ἰξὺν τῆς μεγάλης ἄρκτου ἐν τῷ ἀνατρέχειν ἀποβλέπει. τὸ δὲ αὔτως, ἀντὶ τοῦ μόνος, ὡς τὸ, Τυδείδης δ' αὐτός περ ἐὼν προμάχοισιν ἐμίχθη.

Σχεδόθεν δέ οἱ ἄλλος ἀήτης,
Οὔ πόσος μεγέθει χαλεπὸς γε μὲν ἐξ ἁλὸς ἐλθεῖν,
Νυκτὸς ἀπερχομένης· καί μιν καλέουσιν ἀήτην.

Σχεδόθεν) Παράκειται δὲ αὐτῷ ὄρνις ἕτερος, ἐκ τοῦ σύνεγγυς τῷ μεγέθει λειπόμενος ἐκείνου· χειμεριώτατος δὲ γινόμενος κατὰ τὴν ἑῴαν αὐτοῦ ἀνατολήν· καλεῖται δὲ ἀητός. προειπὼν οὖν περὶ τοῦ τοξότου, φησὶν, ἔστι δὲ καὶ ἕτερος οἰστὸς περὶ τὴν ὑπὸ τοῦ τοξότου προσβολὴν ἤτοι μεμερισμένος. τὰ περὶ τοῦ παρακειμένου δὲ οἰστοῦ καὶ τοῦ ἀετοῦ, οὐκ ἀπό τινος διδάσκει προεγνωσμένου, κατὰ τοῦδε μόνου τὴν συνήθειαν παραλείψας. Χαλεπὸς γε μὲν) Τὴν ἑῴαν δὲ ἀνατολὴν ποιούμενος ὁ ἀητός, μέγαν χειμῶνα συνάγει, τοῦ ἡλίου ὄντος τότε περὶ τὰ μέσα τοῦ τοξότου, ὅτε λοιπὸν ἀνατέλλοντος ἡλίου σὺν τῷ τοξότῃ, καὶ αὐτὸς ἀνατέλλει σὺν αὐτοῖς. ὁ δὲ λόγος, χαλεπὸς οὗτος καὶ δεινὸς ἀνατείλας, περιούσης νυκτός· ἕως γὰρ ἀνατέλλει σὺν τῷ τοξότῃ ἐν τῷ χαλεπῷ μηνὶ, ἤγουν τῷ δεκεμβρίῳ, χειμῶνός ἐστι σημεῖον· διὸ εἶπε, τοῖς πλέουσι χαλεπὸς, διὰ τὸ τότε κρύος. ὃν καλοῦσιν ἀήτην ἐτυμολογοῦντες, παρὰ τοὺς ἀήτας, καὶ τὰ χειμερινὰ πνεύματα, ἃ δηλοῖ χειμερινὸς ἀνατείλας.

Δελφὶς δ' οὐ μάλα πολλὸς ἐπιτρέχει αἰγοκερῆϊ,
Μεσσόθεν ἠερόεις· τὰ δέ οἱ περὶ τέσσαρα κεῖται
Γλήνεα, παρβολάδην δύο, πὰρ δύο πεπτηῶτα.
Καὶ τὰ μὲν οὖν βορέω καὶ ἀλήσιος ἠελίοιο
Μεσσηγὺς κέχυται· τὰ δὲ νειόθι τέλλεται ἄλλα
Πολλὰ μεταξὺ νότοιο καὶ ἠελίοιο κελεύθου.

Δελφὶς δ' οὐ μάλα πολλὸς) Πάλιν τὸν δελφῖνα, ἀπὸ τοῦ ἐγνωσμένου διδάσκει αἰγοκέρωτος· οὐ γὰρ σφόδρα, φησὶν, ἔκλαμπρος. ἐπιφέρει οὖν, μεσσόθεν ἠερόεις, ὅτι τὸ μέσον αὐτοῦ σφόδρα σκοτεινόν ἐστιν. ἐπικαταφέρεται οὖν τῷ αἰγοκέρωτι ὁ δελφὶς, ἐνάστερος τὰ πολλὰ, τέσσαρας ἔχων ἀστέρας ἐπισήμους ἐν τῷ παραλλήλῳ κειμένους. φησὶν οὖν, τὰ δέ οἱ περὶ τέσσαρα κεῖται γλήνεα. ἔοικε δὲ ῥομβοειδὲς ἔχειν τὸ σχῆμα. ποιητικῶς δὲ εἶπε τοὺς ἀστέρας γλήνεα· γλήνη γάρ ἐστιν, ἡ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ κόρη. κατηστέρισται δὲ εἰς τιμὴν τοῦ Ποσειδῶνος· ἐρασθέντος γὰρ αὐτοῦ τῆς Ἀμφιτρίτης, συνήργησε τῷ γάμῳ. Ἕρμιππος δέ φησιν, ὅτι ἐπὶ Ἀπόλλωνος τιμῇ ἡγήσατο Κρησὶν εἰς Δελφούς· ἔνιοι δὲ, τὸν κομίσαντα Ἀρίωνα τὸν κιθαρῳδὸν εἰς γῆν. μέχρι δὲ τούτου τὰ περὶ τῶν βορέων ἀστέρων· μέτεισι δὲ ἐντεῦθεν ἐπὶ τὰ νότια. Καὶ τὰ μὲν οὖν) Ἐπλήρωσε πάντα τὰ ἐν τῷ βορείῳ μέχρι τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου, καὶ αὐτὰ τὰ δώδεκα ζώδια, καί φησι, ταῦτα πάντα τὰ προειρημένα μεταξύ ἐστι τοῦ βορείου καὶ τῆς τοῦ ἡλίου πορείας· ἵνα λέγῃ μέσον βορείου καὶ τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου. ἀλήσιος δὲ, ὅτι καὶ ὁ ἥλιος εἷς τῶν πλανήτων ἐστί· τὰ μέντοι φαινόμενα, ἀπλανῆ. Ἠελίοιο κελεύθου) Ἡλίου κέλευθός ἐστιν, ἡ διὰ μέσου τῶν ιβ'. ζωδίων τῆς ἐναντίας τῷ παντὶ κινήσεως. ἄλλην δὲ αὐτὴν εἶπεν, οὐκ ἀπεικότως· ἀνώμαλος γάρ ἐστι καὶ βραδεῖα. ἀγόμενος δ' ὁ ἥλιος ὑπὸ τῆς τοῦ οὐρανοῦ περιφορᾶς, εἰς τοὐπίσω κατὰ μικρὸν ὑπονοστεῖ, καὶ ταύτην αὐτοῦ ἰδίαν κίνησιν λέγουσιν ἄνισον, ἐν ἰσημερίαις καὶ διαστήμασι χρόνου θεωρουμένην. Νειόθι τέλλεται) Τὰ νότια γὰρ κάτω κεῖνται, ὡς πρὸς τὸ κλίμα τοῦ κόσμου, ὥσπερ ἄνω τὰ βόρεια, διὰ τὸ ἔξαρμα. ὁ δὲ νοῦς, τὰ δ' ἄλλα ἄστρα κάτω τέλλεται, καὶ ἔστι μεταξὺ τοῦ τε νότου καὶ τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου, καὶ ἄλλα ἐν ἄλλοις τόποις κέχυται. τὰ δὲ, ὑπὸ ταῦτα λέγεται φέρεσθαι μεταξὺ νότου καὶ τῆς τοῦ ἡλίου κελεύθου.

Λοξὸς μὲν Ταύροιο τομῇ ὑποκέκλιται αὐτὸς
Ὠρίων. μὴ κεῖνον ὅτις καθαρῇ "ἐπὶ νυκτὶ "ἐνὶ
Ὑψοῦ πεπτηῶτα παρέρχεται, ἀλλὰ πεποίθοι,
Οὐρανὸν

Οὐρανὸν εἰσανιδὼν προφερέστερα θηήσασθαι.

Λοξὸς μὲν) Περὶ τοῦ ὠρίωνος νῦν λέγει· πάντα γὰρ τὰ ἐν τῷ βορείῳ καὶ τὰ ἐξ ἐκείνων διδάξας ιβ΄. ζῴδια, ἔρχεται ἐπὶ τὰ νότια· καὶ πάντων τῶν ἐν αὐτῷ διδασκαλίαν ποιούμενος, ἀπὸ τοῦ ἐπισημοτάτου καὶ λαμπροτάτου ὑπὲρ πάντα τὰ νότια ἤρξατο, ὅ, τι καὶ τῆς Ὁμηρικῆς χρήσεως ἔτυχεν· ἐν βραχεῖ γὰρ ὁ ποιητὴς ἀπὸ δύο ζῳδίων ἐπισήμων, τά τε νότια καὶ τὰ βόρεια ἐδήλωσε, καὶ ὅτι ὥσπερ εὐθεῖά τις ἐστὶν ἀπὸ τῆς ὄψεως τῆς ἄρκτου μέχρις ὠρίωνος, ἀστρονομικῶς εἰπών, Ἥτ' αὐτοῦ στρέφεται καί τ' ὠρίωνα δοκεύει. εἰκότως οὖν ἐν τοῖς βορείοις ἐκείνης πρῶτον μνήμην ποιησάμενος, νῦν ἐν τοῖς νοτίοις τοῦ ἀντικειμένου μνημονεύει, ἐπεὶ τὴν διὰ τῶν πόλων περιφέρειαν τέμνων φωρᾶται. ἐν ἀμφοτέροις δὲ κείμενος τοῖς ἡμισφαιρίοις, ἐπέχει μοιρῶν κατὰ μῆκος ιζ΄. κατὰ δὲ πλάτος λ΄. μέμφοιτο δ' ἄν τις Ἀράτῳ, ὡς μὴ ἀκριβῶς προσέχοντι τῇ ὠρίωνος θέσει· οὐ γὰρ ὑπὸ τὸ διχοτόμημα τοῦ ταύρου ἐστὶν, ἀλλ' ἔτι τοῦ ταύρου ἀνατολικώτερός ἐστιν. ἆρ' οὖν ἐν πᾶσι τὴν ἀκρίβειαν ἐνδειξάμενος, κατὰ τοῦτο μόνον ἐσφάλη; οὐδαμῶς. ἀλλὰ λέγομεν ὅτι νῦν τομὴν λέγει, τὴν περιγραφὴν καὶ τὸ διαμεμετρημένον χωρίον, ὑφ' ὃ τμῆμά ἐστιν ὁ ὠρίων· ὁ γὰρ πᾶς ζῳδιακὸς κύκλος δώδεκα τομαῖς διαιρεῖται, αἷς διείργεται ἑκάστου ἕκαστον ζώδιον· τομὴν οὖν λέγει, τὸ διαχωρίζον ἕκαστον μέρος τῶν ζῳδίων· ὑπὸ τοῦτον γὰρ τμῆμά ἐστιν ὁ Ὠρίων. τοῦτον δὲ Ἡσίοδός φησι, Βρύλλης τῆς Μίνωος καὶ Ποσειδῶνος εἶναι· δωρεὰν δὲ ἔχειν παρὰ τοῦ πατρὸς ἐπὶ τῶν κυμάτων πορεύεσθαι. ἐλθὼν δὲ ἐς Χίον, Μέρπην τὴν Οἰνοπίωνος βιάσασθαι οἰνωθέντα· τὸν δὲ Οἰνοπίωνα χαλεπαίνοντα, ἐκτυφλῶσαι αὐτόν· ἐλθόντα δὲ εἰς Λῆμνον ἀλιτεύοντα τῷ Ἡφαίστῳ συμμῖξαι, ὃς αὐτὸν ἐλεήσας, δίδωσιν αὐτῷ προδηγέτην Κυδαλίωνα· ὃν λαβὼν ἐπὶ τῶν ὤμων ἔφερε, τὰς ὁδοὺς αὐτῷ σημαίνοντα. ἐλθὼν δὲ εἰς ἀνατολὰς, καὶ ἡλίῳ συμμίξας, ὑγιάσθη· καὶ οὕτως ἐπὶ τὸν Οἰνοπίωνα ἦλθε, τιμωρήσασθαι μέλλων. ὁ δὲ μαθὼν, ὑπὸ γῆν ἐκρύβη. ἀπελπίσας δὲ αὐτὸν εὑρεῖν, εἰς Κρήτην ἦλθε, καὶ τῇ Ἀρτέμιδι σύνθηρος ἦν. ἐπιχειρήσας οὖν καὶ ταύτην βιάσασθαι, ὑπὸ σκορπίου πληγεὶς, ἐτελεύτησεν. Οὐρανὸν εἰσανιδὼν) Ὁ ἀναβλέψας, φησὶν, ἐν καθαρᾷ, καὶ πανσελήνῳ νυκτὶ εἰς τὸν οὐρανὸν, οὐκ ἂν εὕροι ἄλλο λαμπρότερον Ὠρίωνος ἄστρον. ἢ τοῦτο εἶπεν, ἐπειδὴ μεσουρανοῦντος ὠρίωνος, τὰ λαμπρότατα τῶν ἄστρων ὑπὲρ γῆν ὁρᾶται, ταῦρος, ἡνίοχος, δίδυμοι, κασσιέπεια· τὸ γὰρ ὕψος πεπληρῶται, μεσουρανοῦντα σημαίνει. τὸ δὲ παρέρχεται τοιοῦτόν ἐστιν, ὅστις αὐτὸν παρέρχεται, μὴ νομίσῃ ἄλλα αὐτοῦ κρείττω θεάσασθαι. τὸ δὲ ὑποκέκλιται, ἀντὶ τοῦ, οὐκ ἐξωρθωμένος ἐστὶν, ἀλλὰ σχῆμα ἔχων κυνηγετικὸν, καὶ ὥσπερ ἐπισπεύδων κυνηγετεῖν· ὡς συντρέχειν τῇ ἱστορίᾳ καὶ τὸν καταστερισμόν. ἔχει γὰρ τὴν δεξιὰν ὥσπερ ῥόπαλον φέρουσαν, καὶ ἐπιβλέπει, διὰ τοῦ νεύματος σπουδὴν ἐνδεικνύμενος.

Τοῖος καὶ φρουρὸς ἀειρομένῳ ὑπὸ νώτῳ
Φαίνεται ἀμφοτέροισι κύων ὑπὸ ποσσὶ βεβηκώς,
Ποικίλος, ἀλλ' οὐ πάντα πεφασμένος, ἀλλὰ κατ'
Γαστέρα κυάνεος περιτέλλεται. ἡ δέ οἱ ἄκρη (αὐτὴν
Ἀστέρι βέβληται δεινῷ γένυς, ὅς ῥα μάλιστα
Ὀξέα σειριάει· καί μιν καλέουσ' ἄνθρωποι
Σείριον· οὐκ ἔτι κεῖνον ἅμ' ἠελίῳ ἀνιόντα,
Φυταλιαὶ ψεύδονται, ἀναλδέα φυλλιόωσαι·
Ῥεῖα γὰρ οὖν ἔκρινε διὰ στίχας ὀξὺς ἀΐξας.
Καὶ τὰ μὲν ἔρρωσεν· τῶν δὲ, φλόον ὤλεσε πάντα.
Κείνου καὶ κατιόντος ἀκούομεν· οἱ δέ οἱ ἄλλοι
Σῆμ' ἔμεναι μελέεσσιν ἐλαφρότεροι περίκεινται.

Φαίνεται) Κάτω τοῦ ὠρίωνος νοτιώτερός ἐστιν ὁ κύων, ὁ σείριος καλούμενος, ὃν Ὠρίωνος κύνα λέγουσι κατ' ἐπίκλησιν, ὥς φησιν Ὅμηρος, Ὅν τε κύν' Ὠρίωνος ἐπίκλησιν καλέουσι. τὸ δὲ φρουρὸς, ὅτι κυνηγῷ ὄντι Ὠρίωνι, συνηκολούθει ὁ κύων, καὶ ἦν αὐτοῦ φύλαξ. τὸ δὲ, ποσὶν ἀμφοτέροισιν, ἤτοι τοῖς ὀπισθίοις· ἐπ' αὐτῶν γὰρ βεβηκώς ἐστιν· ἢ ἀμφοτέροισι τοῖς ἐμπροσθίοις, ὃ καὶ μᾶλλον· τὰ γὰρ σφυρὰ αὐτοῦ τῶν ποδῶν τῶν ὀπισθίων, ἐφ' ὧν βέβηκεν, ἀφανῆ ἡμῖν, καὶ οὐ πάνυ δυσσύνοπτά εἰσι· διὰ τοῦτο ἀμφοτέροις λέγει, τοῖς ἐμπροσθίοις, καὶ δίδωσι πρόδηλον μᾶλλον τὴν κατάληψιν. νοείσθω τοίνυν τὸ βεβηκὼς, οἷον ὁρμῶν καὶ ἀνατέλλων τοῖς ἐμπροσθίοις ποσί· μετὰ γὰρ τῆς κεφαλῆς, οἱ πόδες ἀνατέλλουσιν οἱ ἐμπρόσθιοι· οἱ δὲ ἄλλοι τὸ λοιπὸν αὐτοῦ ἀποπληροῦντες σῶμα ἀστέρες, ἐλαφροὶ καὶ ἀνεπαχθεῖς εἰσιν ἡμῖν. Ποικίλος, ἀλλ' οὐ πάντα πεφασμένος) Τὸ ποικίλος, πρόκειται, ὅτι ποικιλίαν ἀστέρων ἐστὶν ἰδεῖν· ἔχει γὰρ καὶ ἀμυδροὺς καὶ λαμπροὺς ἀστέρας παρ' ἀλλήλους· οὕτω γὰρ ποικιλία λέγεται· τὸ δὲ παραλλήλους, εἴπομεν, ὅτι οὐ δεῖ εἶναι μόνους λαμπροὺς, οὔτε τὸ ἀνάπαλιν, ἀλλὰ δεῖ κρᾶσιν εἶναί τινα. ἔστιν οὖν ὁ κύων πεποικιλμένος· ἐξ ὧν καὶ αὐτὸς ἐπιφέρει, ἀλλ' οὐ πάντα πεφασμένος· οὐ γὰρ ἐκ μόνων συγκείμενος λαμπρῶν ἀστέρων, ἀλλ' ἔχων καὶ τινὰς ἀμυδρούς· εἰκότως οὖν ποικίλος ἐστίν· ἢ ποικίλος, διὰ τὸν ἐπ' ἄκρας αὐτοῦ τῆς γένυος ἀστέρα, ὃς ἰδίως σείριος καλεῖται, παρ' ὅσον σέσηρεν αὐτοῦ τὸ φῶς, καί ἐστι πορφυρίζον ἐκ τοῦ παλμοῦ τῆς λαμπηδόνος. κατὰ τοῦτο οὖν ποικίλος, κατὰ τὰς ἀστερομαρμαρυγὰς, ὥσπερ πορφυριζούσας· οὐ γὰρ οἱ τὴν γαστέρα ἀπο-

ἀπο-

ἀποτελοῦντες ἀστέρες σφόδρα λαμπροί. ὅστις οὗτος ὁ ἀστὴρ ὁ περικείμενος αὐτοῦ τῇ γένυϊ, ὀξέα καὶ σφόδρα στιλβόντως τὸ φῶς ἀποπέμπει. σειριάει οὖν, ἀντὶ τοῦ τὸ φῶς ἀφίησι σεσηρότως. οὐ γὰρ ἐν ἑαυτῷ πεπυκνωμένην ἔχει ὁ ἀστὴρ τὴν λαμπηδόνα, ἀλλὰ διαχάσκουσαν, καὶ ὡς ἐν παλμῷ οὖσαν. Οὐκ ἔτι) Συνανατέλλει τῷ ἡλίῳ ὁ σείριος, ὅτε γίνεται εἰς τὸν θερινὸν τροπικὸν ἐν τῷ καρκίνῳ, περὶ τὸν ἐπιφὶ μῆνα, ὅς ἐστι κατὰ ῥωμαίους ἰούλιος, ὅτε καὶ φέρει πυρετὸν δειλοῖσι βροτοῖσι. τηνικαῦτα δὲ σφοδροῦ γινομένου τοῦ καύματος, πάντες οἱ πρόσφοροι καρποὶ πέπειροι γίνονται. τὸ δέ, οὐκ ἔτι ἐκεῖνον τὸν σείριον, ἐλληνισμός ἐστιν, ἀντὶ τοῦ, οὐκέτι ἐκείνου ἀνιόντος ἅμα ἡλίῳ, ψεύδονται αἱ ἄρουραι, ἀναλδέα φυλλιόωσαι, ἀναυξῆ θάλλουσαι. ἀλλά, τὰ μὲν ἰσχυρά, διανέχοντα πρὸς τὸ καῦμα, τῶν καρπῶν πέπειρα ποιεῖ, τὰ δὲ ἐξασθενήσαντα διαφθείρει. ἀκούομεν δέ, ἀντὶ τοῦ αἰσθανόμεθα· ἀνατέλλοντος γὰρ αὐτοῦ ἀντιλαμβανόμεθα, καὶ ὅτε τροπὴν ποιεῖται καὶ δύσιν, πάλιν γινώσκομεν. ἐπειδὴ γὰρ οὗτος ὁ ἀστὴρ ἐστὶν ἐν παντὶ τῷ κυνὶ ἐπισημότατος. φησὶν ὅτι καὶ ἀνατολῆς καὶ δύσεως αὐτοῦ αἰσθανόμεθα· οἱ δὲ ἄλλοι οἱ τὸ λοιπὸν αὐτοῦ ἀποπληροῦντες σῶμα ἀστέρες, ἐλαφροὶ καὶ ἀνεπαχθεῖς εἰσιν ἡμῖν.

Ποσσὶν δ' ὠρίωνος ὑπ' ἀμφοτέροισι λαγωὸς,
Ἐμμενὲς ἤματα πάντα διώκεται. αὐτὰρ ὅγ' αἰεὶ
Σείριος ἐξόπιθεν φέρεται μετιόντι ἐοικὼς,
Καί οἱ ἐπαντέλλει, καί μιν κατιόντα "διώκει. "δοκεύει

Λαγωὸς) Εὖ καὶ προσηκόντως ἔχουσα ἡ τῶν ἄστρων θέσις· τῷ γὰρ κυνηγῷ εἰκότως ὁ κύων φρουρὸς, καὶ ὁ λαγωὸς παρὰ πόδας τοῦ κυνηγοῦ. ὑπὸ οὖν τοῖς ποσί, φησί, τοῦ ὠρίωνος, λαγωὸς ὡσανεὶ διωκόμενος ὑπὸ τοῦ κυνὸς, οὗ προανατέλλονται παραλλήλως τὰ ἄστρα. κατηστερίσθαι δὲ αὐτὸν λέγουσιν ὑφ' Ἑρμοῦ, διὰ τὴν ταχυτῆτα καὶ τὴν πολυγονίαν· μόνῳ γὰρ τούτῳ ἐδόθη κύειν πλείονα, ὧν τὰ μὲν τίκτει, τὰ δὲ ἔχει ἐν τῇ κοιλίᾳ. Ἐμμενὲς ἤματα πάντα) Ποιητικῶς χαριεντιζόμενος. ἅμα καὶ πρὸς τὸ διηνεκὲς τῆς φύσεως τοῦ κόσμου καὶ τὴν εἰσαεὶ τοῦ οὐρανοῦ διαμονὴν ἀποβλέπων, φησὶν, ὁ λαγωὸς ἀδιαλείπτως διώκεται. τὸ δὲ ἐμμενὲς, διηνεκῶς. σημαίνει δὲ τὸ αἰώνιον τοῦ κόσμου καὶ ἄφθαρτον. Καί μιν κατιόντα διώκει) Ὥσπερ γὰρ καταφερόμενος εἰς τὸν λαγωόν ἐστιν ὁ κύων.

Ἡ δὲ κυνὸς μεγάλοιο κατ' οὐρὴν ἕλκεται ἀργὼ
Πρυμνόθεν· οὐ γὰρ τῇ γε κατὰ χρέος εἰσὶ κέλευθοι,
Ἀλλ' ὄπιθεν φέρεται τετραμμένη, οἷα καὶ αὐταὶ

Νῆες

Νῆες, ὅτ' ἤδη ναῦται ἐπιτρέψωσι κορώνην, ἀπ-
Ορμον ἐσερχόμενοι· τὴν δ' αὐτίκα πᾶς ἀνακόπτει
Νῆα, παλιρροθίη δὲ καθάπτεται ἠπείροιο.
Ὡς ἥγε πρυμνόθεν Ἰησονὶς ἕλκεται Ἀργώ.
Καὶ τὰ μὲν ἠερίη καὶ ἀνάστερος οἷα παρ' αὐτὸν
Ἱστὸν ἀπὸ πρώρης φέρεται, τὰ δὲ πᾶσα φαεινή·
Καί οἱ πηδάλιον κεχαλασμένον ἐστήρικται
Ποσσὶν ὑπ' οὐραίοισι κυνὸς προπάροιθεν ἰόντος.

Ἡ δὲ κυνὸς μεγάλοιο κατ' οὐρὴν) Πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ μικροῦ κυνός, ὃς καλεῖται προκύων, διὰ τὸ καὶ πρὸ τοῦ ἀστέρος ἀνατέλλειν, περὶ ὃν τὸν μικρὸν κύνα ἐπίκειται καὶ ὁ γαλαξίας. ὁ δὲ νοῦς, ὄπισθεν δὲ τοῦ ἀστέρος κυνὸς ἡ Ἀργὼ φαίνεται, οὐκ ἔχουσα τὴν θέσιν κατὰ τὴν φύσιν, ἐπειδὴ οὐ τὴν πρῴραν ἔχει προνενευκυῖαν καὶ προπλέουσαν, ὥσπερ ὤφειλε· διὰ γὰρ τοῦτο καὶ πρῷρα καλεῖται κατὰ Ἡρωδιανόν, ἐτυμολογοῦντα αὐτὴν παρὰ τὸ προϊέναι τὸ προπορεύεσθαι, πρόϊρα τις οὖσα καὶ πρῷρα, προσγεγραμμένον ἔχουσα τὸ ι. ἐπεὶ οὖν τὴν πρῴραν οὐκ ἔχει ἡ Ἀργώ, φησὶν ὅτι πρὸς τὸ ἐναντίον πρυμνόθεν ἕλκεται, ἤτοι ὄπισθεν φέρεται ἡ Ἀργὼ περὶ πρύμναν, ὁμοίως ταῖς καταγομέναις τῶν νηῶν περὶ πρύμναν· καὶ ἔστιν ἡμίτομος. τὸ δὲ ἕλκεται, ἴσως ὡς σκάφος· ἢ ὅτι ὑπὸ τοῦ οὐρανοῦ περιάγεται. οὐκ εἰς δέον δέ, φησιν, αὐτῆς ὁ πλοῦς, ὅτι μὴ ἐπὶ πρῷραν, ἐπὶ πρύμναν δὲ φέρεται. κορώνη δέ, τὸ τῆς πρύμνης ἐπικαμπές· ὁ δὲ Ἄρατος λέγει τὴν πρύμναν, αὐτήν· ὅθεν Ὅμηρος κορωνίδας ναῦς· ἢ εἰς τοὐναντίον φέρεται, ὡς ἐπὶ τὴν πρύμναν τραπεῖσα, ὥσπερ καὶ ἄλλαι νῆες ἐπὶ τὴν πρύμναν στρέφονται, μόνον ὅταν προσορμίζωνται, ἵν' ᾖ, ἡ δὲ πρύμνα ὡς ἐπὶ γῆν ἐν τῷ οὐρανῷ εἰσάγεται· ὅθεν καὶ τὰ πρυμνήσια δεσμοῦσι· καὶ γάρ, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων νηῶν, ἐπειδὰν οἱ ναῦται ἀποστρέψωσι τὴν κορώνην, ἤγουν τὴν πρύμνην ἐν τῷ ὁρμίζεσθαι, τότε πᾶς αὐτὴν τὴν ναῦν ἀνακόπτει καὶ ἀνορθοῖ εἰς τὸ ἐναντίον, ἵνα μὴ ὁρμῇ χρησαμένη ἡ ναῦς, ἀθρόως ἐμπέσῃ τῇ γῇ. εἰς τοὐπίσω οὖν ἠρέμα κωπηλατοῦντες κατ' ὀλίγον προσορμίσαι ποιοῦσι· διὸ καὶ αὐτός φησι, Παλιρροθίη δὲ καθάπτεται ἠπείροιο, ἤγουν τῇ εἰς τοὐναντίον κωπηλασίᾳ καθορμίζεται τῇ ἠπείρῳ. ἠερίη δέ, ἀντὶ τοῦ ἀνάστερος ἡ ναῦς· Ἰησονὶς δὲ ἡ ναῦς τοῦ Ἰάσονος· κατηστερίσθη δὲ αὕτη διὰ τὴν Ἀθηνᾶν, ὅτι πρώτη ναῦς ἐδείχθη παρ' αὐτῆς. ἀλλ' εἰς τοὐναντίον φέρεται. Καί οἱ πηδάλιον) Τὸ πηδάλιον κεῖται παρὰ τοῖς ὀπισθίοις ποσὶ τοῦ κυνός, ὅτι ὁ κύων τῆς Ἀργοῦς ἔμπροσθεν πορεύεται. κεχάλασται δὲ τὸ πηδάλιον αὐτῆς, ὥσπερ ὁρμιζομένης νηός, ἐπειδὴ πρύμναν ἔχει μόνην, καὶ ὥσπερ δι' ὅλου εἰσορμιζομένη ἐστί.

Τὴν δὲ καὶ οὐκ ὀλίγον περ ἀπόπροθι πεπληγυῖαν
Ἀνδρομέδην, μέγα κῆτος ἐπερχόμενον κατεπείγει.
Ἡ μὲν γὰρ Θρηΐκος ὑπὸ πνοιῇ Βορέαο
Κεκλιμένη φέρεται· τὸ δέ οἱ νότος ἐχθρὸν ἀγινεῖ
Κῆτος, ὑπὸ κριῷ τε καὶ ἰχθύσιν ἀμφοτέροισι
Βαιὸν ὑπὲρ ποταμοῦ βεβλημένον ἀστερόεντος.

Πεπληγυῖαν ἀνδρομέδην) Διαλαμβάνει περὶ τοῦ κήτους, ὃ Ποσειδῶν ἔπεμψε τῷ κήφει, καὶ περὶ τῆς ἀνδρομέδης, καὶ διδάσκει αὐτὸ τὸ κῆτος ἀπό τινων περιεγνωσμένων τοῦ τε κριοῦ καὶ τῶν ἰχθύων. ὁ δὲ νοῦς, τὴν δὲ ἀνδρομέδην καίπερ πολὺ πόρρω τοῦ κήτους οὖσαν, ὅμως ἐκφοβεῖ. πεπληγυῖαν δὲ, ἤτοι ὡς προσδεδέχθαι ἑτοίμην οὖσαν τῷ κήτει, ἢ ὅτι ἔμφασιν περιέχει τοῦ δέους· ἀπεστράφη γὰρ καὶ οὐκ ἀφορᾷ πρὸς τὸ κῆτος, ἐπὶ δὲ τὰ βόρεια τὴν ὄψιν φέρει. Ἡ μὲν γὰρ Θρηΐκος) Τὸ διάστημα τοῦ κήτους καὶ τῆς ἀνδρομέδης φησίν· ἡ μὲν γὰρ ἀνδρομέδη, βόρειός ἐστι· τὸ δὲ κῆτος, πολέμιον τῇ ἀνδρομέδῃ, ὅπερ θηρίον εἶπεν εἰς τὰ νότια ὂν, κάτω τοῦ κριοῦ καὶ τῶν ἰχθύων ἀμφοτέρων, ὀλίγον ἄνω κείμενον τοῦ ἀστερώδους ποταμοῦ· ἔστι γάρ τι σύστημα νεφελῶδες ἐξ ἀστέρων, ὕδατος ῥύσιν μιμούμενον, ὅπερ φησὶν ἠριδανοῦ λείψανον· καὶ γὰρ ἐκεραυνώθη, μεταλαχὼν τοῦ κεραυνοῦ τοῦ Φαέθοντος· εἰς αὐτὸν γὰρ κατηνέχθη ὁ Φαέθων ὑπὸ Διὸς καταφλεχθεὶς, διὰ τὸ ἐπιβῆναι τῷ τοῦ ἡλίου ἅρματι.

Οἶον γὰρ κἀκεῖνο θεῶν ὑπὸ ποσσὶ φορεῖται
Λείψανον Ἠριδανοῖο "πολυκλαύστου ποταμοῖο." "-καυ-
Καὶ τὸ μὲν, Ὠρίωνος ὑπὸ σκαιὸν πόδα τείνει·
Δεσμοὶ δ' οὐραῖοι, τοῖς ἰχθύες ἄκροι ἔχονται,
Ἄμφω συμφορέονται, ἀπ' οὐραίων κατιόντες·
Κητείης δ' ὄπιθεν λοφιῆς "ἐπιμὶξ φορέονται", "ἀναμὶξ
Εἰς ἓν ἐλαυνόμενοι, ἑνὶ δ' ἀστέρι πειραίνονται
Κήτεος, ὃς κείνου πρώτῃ ἐπίκειται ἀκάνθῃ.
Οἱ δ' ὀλίγῳ μέτρῳ, ὀλίγῃ δ' ἐγκείμενοι αἴγλῃ,

Μεσσόθι

Μεσσόθι πηδαλίου καὶ κήτεος εἱλίσσονται,
Γλαυκοῦ πεπτηῶτες ὑπὸ πλευρῇσι λαγωοῦ
Νώνυμοι· οὐ γὰρ τοί γε τετυγμένου εἰδώλοιο
Βεβλέαται μελέεσσιν ἐοικότες, οἷά τε πολλὰ
Ἑξείης στιχόωντα παρέρχεται αὐτὰ κέλευθα
Ἀνυμένων ἐτέων. τά τις ἀνδρῶν οὐκέτ' ἐόντων
Ἐφράσατ' ἠδ' ἐνόησεν ἅπαντ' ὀνομαστὶ καλέσσαι,
Ἤλιθα μορφώσας· οὐ γάρ κε δυνήσατο πάντων
Οἷά τε κεκριμένων ὄνομ' εἰπεῖν, οὐδὲ δαῆναι. "οἷον
Πολλοὶ γὰρ πάντῃ, πολέων δ' ἐπὶ ἶσα πέλονται·
Μέτρα τε καὶ χροιή, πάντες γε μὲν ἀμφιέλικτοι.
Τῷ καὶ ὁμηγερέας γε ἐείσατο ποιήσασθαι
Ἀστέρας, ὄφρ' ἐπιτὰξ ἄλλῳ παρακείμενος ἄλλος
Εἴδεα σημαίνοιεν· ἄφαρ δ' ὀνομαστὰ γένοιντο
Ἄστρα, καὶ οὐκέτι νῦν ὑπὸ θαύματι τέλλεται ἀστήρ.
Ἀλλ' οἱ μὲν καθαροῖς ἐναρηρότες εἰδώλοισι
Φαίνονται· τὰ δ' ἔνερθε διωκομένοιο λαγωοῦ
Πάντα μάλ' ἠερέθοντα, καὶ οὐκ ὀνομαστὰ φέρονται.

Οἷον γὰρ κἀκεῖνο) Θαυμαστικῶς ἐδέξατο ἐκ τοῦ κήτους διδάξαι τὸν παρακείμενον ποταμόν· καὶ τὸ μὲν ἠριδανοῦ καλούμενον λείψανον, ὑπὸ τὸν τοῦ ὠρίωνος κεῖται ἀριστερὸν πόδα. οἱ δὲ οὐραῖοι δεσμοὶ τῶν ἰχθύων, οἷς ἀμφότεροι δέδενται, συμπεριφέρονται καὶ ἐπιψαύουσι τῆς τοῦ κήτους ἀκάνθης· ἡ γὰρ τοῦ θηρίου ἀκάνθη, ἡ περὶ τὴν οὐρὰν, σεληνοειδὴς οὖσα, ἄκρως ἐπιψαύει ἀμφοτέρων τῶν δεσμῶν, οἷς καὶ αἱ τῶν ἰχθύων οὐραὶ δέδενται. ἔστι δὲ ὁ ἠριδανὸς τῆς γειτνιώσης τῇ Ἰταλίᾳ θαλάσσης. καλεῖται δὲ ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων * βύχερνος. αἰγύπτιοι δέ φασι, νεῖλον εἶναι τὸν κατηστερισμένον. Κητείης δ' ὄπιθεν λοφιῆς ἀναμὶξ φορέονται) Οἱ δεσμοὶ δηλαδὴ, εἰς ταύτην περατούμενοι, καὶ εἰς τέλος ἐρχόμενοι. τὸ δὲ ὅς κείνου, ἀντὶ τοῦ ὅστις ἀστὴρ ἐπίκειται τῇ ἀκάνθῃ τοῦ προειρημένου κήτους. ὁ γὰρ

* βόδινκος

ἐπὶ

ἐπὶ τῆς ἀκάνθης ἀστὴρ, τέλος ἐστὶ τοῦ δεσμῶν τῶν ἰχθύων. Οἱ δ' ὀλίγῳ μέτρῳ) Μέτρον λέγει τὸ μέγεθος. λέγει οὖν, ὅτι μικροί εἰσι καὶ ἀμυδροί. Φησὶ περὶ τῶν νοτίων ἀστέρων τῶν μεταξὺ τοῦ πηδαλίου καὶ τοῦ κήτους διηκόντων κατὰ τῶν τοῦ λαγωοῦ πλευρῶν. οὗτοι δὲ οἱ ἀστέρες παρὰ τῶν παλαιῶν ἀστρονόμων οὐ διετυπώθησαν, οὐδὲ εἰδώλοις πεποίηνται, ὥσπερ ἅπαντα τὰ προειρημένα· ἀλλ' ἐπειδὴ ἀφανεῖς εἰσιν, ὄντες σφόδρα νότιοι, διὰ τοῦτο οὐ τυπώσεως ἔλαχον παρὰ τῶν παλαιοτέρων. οὕτω δὲ αὐτῶν ψιλῶς μνημονεύει, ὑπὲρ τοῦ μή τινας ἐν τοῖς νοτίοις τούτους τοὺς ἀστέρας θεασαμένους, πλανηθῆναι. τίνες οὖν εἰσιν οἱ ἀστέρες οὗτοι, οὐ λέγει, ἀλλὰ διδάσκει ὅτι μάτην φέρονται. ἀμυδροὶ δέ εἰσιν οἱ νοτιώτεροι ἀστέρες, ἐπειδὴ περιγειότεροί εἰσι τῶν βορείων· αἱ δὲ τῆς γῆς ἀναθυμιάσεις διδόμεναι, ἀμαυροῦσι τοὺς ἀστέρας. Οὐ γάρ τοι γε τετυγμένου) Οὐ γὰρ μορφωθέντος εἰδώλου ἐπὶ τοῖς μέλεσιν, ὁποῖα πολλὰ εἴδωλα τὰ προειρημένα πάντα ἐφεξῆς καὶ κατὰ τάξιν κείμενα, ἀνύει τὰς αὐτὰς ὁδοὺς ἐπιγιγνομένων τῶν χρόνων. ἐδίδαξεν οὖν ἡμᾶς, ὅτι εἰδωλοποίησαν οἱ παλαιοὶ τοὺς ἀστέρας, ὑπὲρ τοῦ εὐσυνόπτους εἶναι· οὗτοι δὲ οὐκ εἰδωλοποιήθησαν, ὡς τὰ προειρημένα. Ἐξείης στιχόωντα) Περὶ τῶν λοιπῶν διαλέγεται ἀστέρων, ὅτι ἕκαστος αὐτῶν τὰς αὐτὰς ὁδοὺς καὶ περιφορὰς ἔχει· ἀφ' οὗ γὰρ ἂν σημείου τοῦ ὁρίζοντος ὁ αἰγόκερως ἀνατέλλῃ, εἰς ἐκεῖνο πάλιν τὸ σημεῖον ἀνατέλλει· καὶ εἰς οἷον ἂν μέρος δύσιν ποιήσηται, πάλιν δυόμενος, οὐκ εἰς ἕτερον μέρος δύσεται. τὸ δὲ αὐτὸ τοῦτο καὶ ἐπὶ πάντων· ἕκαστον γὰρ κατὰ τὰ αὐτὰ σημεῖα ἀνατέλλει καὶ δύνει. Τά τις ἀνδρῶν οὐκέτ' ἐόντων) Τὰ εἴδωλα τῶν οὐκέτι ὄντων ἀνδρῶν παλαιός τις ἀνὴρ ἐσκέψατο, καὶ διενοήθη ἅπαντα, ἀθρόως καὶ ὁμοῦ μορφώσας, καὶ ὄνομα θεὶς ἑκάστῳ· οὐ γὰρ ἠδυνήθη πάντων τῶν ἀστέρων καθ' ἕνα διακειμένων, ὄνομα εἰπεῖν, ἢ μαθεῖν, ἀλλ' ἀπὸ πολλῶν κηφέα λέγει καὶ τοξότην. εἰπὼν δὲ καὶ τὰ ἄλλα πάντα, διετύπωσε, καὶ προσηγορίαν πάσῃ τῇ διατυπώσει δέδωκε, τοξότην εἰπὼν, καὶ λέοντα, καὶ τὰ ἑξῆς: ἐδίδαξεν ἡμᾶς, καὶ πῶς εἰδωλοποιήθησαν, καὶ διὰ τὴν χρείαν. Ἠλιθα μορφώσας) Πολλοὶ γὰρ ἀστέρες κατὰ πᾶν μέρος τοῦ οὐρανοῦ καὶ πολλῶν ἴσα τὰ μεγέθη εἰσὶ, καὶ τὸ φῶς καὶ αἱ χρόαι ὅμοιαι, καὶ πάντες εἰσὶν ἀμφιέλικτοι, οἷον συμπεριφερόμενοι τῷ οὐρανῷ, ἀνατέλλοντές τε καὶ δύοντες. ἐπεὶ οὖν πολλά ἐστι τὰ ὁμοιούμενα αὐτῶν, οὐκ ἠδύνατο ἰδίως καὶ καθ' ἓν σκοπεῖν· διὸ καὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἔδοξεν αὐτοῖς συναγαγεῖν ἀστέρας πλείους, εὐεπίγνωστον τὸ σχῆμα ἀπεργαζομένους. Τῷ καὶ ὁμηγερέας) Διὰ ταύτην, φησὶ, τὴν αἰτίαν αὐτοῖς τοῖς ἐξ ἀρχῆς τὴν διατύπωσιν ποιησαμένοις ἔδοξεν ὁμηγερέας καὶ ἅμα πλείονας ποιήσασθαι, καὶ διατάξαι ἀστέρας, ὅπως ἐφεξῆς καὶ κατὰ τάξιν ἄλλῳ παρακείμενος ἄλλος, ἰδέας καὶ μορφώσεις ἀποτελοίη. εὐθέως οὖν ἐγένετο τὰ εἴδωλα, τὰ προειρημένα ταῦτα τὰ παρ' ἐκείνων μορφωθέντα ὀνομαστά. καὶ νῦν οὐκέτι ἐν θαύματι ἀνατέλλει ἀστὴρ, οὐδὲ καινίζει τῇ καινότητι τῆς ὄψεως· πάλαι γὰρ τὴν ὄψιν ἔχομέν τε καὶ ἔγνωμεν. Εἴδεα σημαίνοιεν) Τοῖς περιειρημένοις εἰδώλοις. ἢ οὐδετέρως εἶπε τὰς ἰδέας αὐτῶν. τὸ δὲ ἄφαρ· οὐ γὰρ ἐδύναντο πάντα ἰδίᾳ καὶ καθ' ἕνα κεχωρισμένον ὀνομάσαι, οὐδὲ μαθεῖν ἕκαστον καὶ γνῶναι, οὕτω μεμιγμένων ὄντων, δυνατὸν ἦν. Ἀλλ' οἱ μὲν, καθαροῖς) Ἐπὶ τὸ ἑξῆς κατὰ τάξιν ἦλθε λοιπὸν εἰς τὸ περι-

μένον. ἀλλ' οἱ μὲν προειρημένοι ἀστέρες δυσωπόπτοί πως, εἰδώλοις ἡρμοσμένοι, καὶ ἡμῖν φανεροί εἰσι. τὰ δὲ παρακείμενα ἄστρα, κατωτέρω κείμενα τοῦ ἐπιδιωκομένου λαγωοῦ. εἴπομεν δὲ, πῶς διάκειται· πάντα ἐστὶ σκοτεινὰ καὶ ἀνονόμαστα· οὐ γὰρ μορφωθέντα ὀνομασίας ἔχειν, ἀλλ' ἀχλυώδη ὄντα, διὰ τὸ εἶναι νότια καὶ ἀπερισηγόρευτά ἐστι. δι' ἣν δὲ αἰτίαν μέμνηται μόνον αὐτῶν, προεξεθέμεθα.

Νειόθι δ' αἰγοκερῆος ὑπὸ πνοιῇσι νότοιο,
Ἰχθὺς ἐς κῆτος τετραμμένος ἠώρηται,
Οἶος ἀπὸ προτέρων, νότιον δέ ἑ κικλήσκουσιν.
Ἄλλοι δὲ σποράδην ὑποκείμενοι ὑδροχοῆϊ
Κήτεος αἰθερίοιο καὶ ἰχθύος ἠερέθονται,
Μεσσόθι, νωχελέες καὶ ἀνώνυμοι· ἐγγύθι δὲ σφεων
Δεξιτερῆς ἀπὸ χειρὸς ἀγαυοῦ ὑδροχόοιο,
Οἵη τίς τ' ὀλίγη χύσις ὕδατος ἔνθα καὶ ἔνθα
Σκιδναμένου, χαροποὶ καὶ ἀναλδέες εἱλίσσονται.
Ἐν δέ σφιν δύο μᾶλλον ἐρειδόμενοι φορέονται
Ἀστέρες, οὔτε τι πολλὸν ἀπήοροι, οὐδὲ μάλ' ἐγγύς·
Εἷς μὲν ὑπ' ἀμφοτέροισι ποσὶν καλός τε μέγας τε
Ὑδροχόου· ὁ δὲ, κυανέου ὑπὸ κήτεος οὐρῇ.
Τοὺς πάντας καλέουσιν ὕδωρ. ὀλίγοι γε μὲν ἄλλοι
Νειόθι τοξευτῆρος ὑπὸ προτέροισι πόδεσσι
Δινωτοὶ κύκλοι περιηγέες εἱλίσσονται.

Νειόθι δ' αἰγοκερῆος) Περὶ τοῦ νοτίου ἰχθύος διαλαμβάνει. καὶ τοῦτο πάλιν ἀπὸ τῶν προεγνωσμένων διδάσκει, ἀπὸ τοῦ αἰγοκέρωτος, ἐν ταῖς τοῦ νότου πνοαῖς· σφόδρα γὰρ νότιός ἐστιν ὁ τοῦ αἰγοκέρωτος ἰχθύς. οὗτος δὲ ὁ ἰχθύς ἐστιν ὁ μέγας καλούμενος, ὃς κάμπτειν λέγεται ὕδωρ, ἀπὸ τῆς τοῦ ὑδροχόου χύσεως. τούτου δὲ ἐκγόνους τοὺς δύο ἰχθῦς εἶναι λέγεται. Ἐς κῆτος τετραμμένος) Τὴν γὰρ ὄψιν ἐπὶ τὸ κῆτος ἔχει ἀφορῶσαν. δύο οὖν δίδωσι τεκμήρια τῆς καταλήψεως ἀπὸ τοῦ αἰγοκέρωτος. τὸ

δὲ

δὲ ἠώρηται, ἤτοι ἁπλῶς φέρεται, ἢ τὸ κυριώτερον, ἐπὶ νότον ἐστὶν, ἀναμετεωριζομένην ἔχων τὴν ὄψιν, ὡς ἐπὶ τὸ κῆτος. Οἶος ἀπὸ προτέρων) Σφόδρα ἀκριβῶς, ἵνα μὴ περὶ ἰχθύος διαλαμβάνων, λίαν πλανᾷ τὸν ἀκούοντα, ὡς πρὸς τοὺς προειρημένους προστίθησι τὸ οἶος ἀπὸ τῶν προτέρων, δηλαδὴ τῶν προεγνωσμένων ἐν τῷ ζωδιακῷ κύκλῳ. καλοῦσι δὲ τὸν ἰχθὺν νότιον ἀπὸ τῆς θέσεως, ἢ ὅτι πρὸς τὸν νότιόν ἐστι κύκλον. Ἄλλοι δὲ σποράδην) Πάλιν διαλαμβάνει περί τινων ἀστέρων κειμένων ἐν τῷ νοτίῳ, μεταξὺ τοῦ τε ἀστέρος καὶ ὑδροχόου καὶ τοῦ κήτους. μνημονεύει δὲ αὐτῶν πάλιν διὰ τὴν προειρημένην αἰτίαν, ὑπὲρ τοῦ μή τινα πλανηθῆναι ἰδόντα αὐτοὺς ἐν τῷ νότῳ κειμένους. φησὶν οὖν ὅτι ἀνονόμαστοί εἰσι. Νωχελέες) Βραδεῖαν ἔχοντες τὴν κατάληψιν, ἀμυδροὶ γάρ, διὰ τὸ εἶναι περιγειοτέρους. τὸ δὲ ἐγγύθι, ὅτι ὁ ὑδροχόος ἔχει ὥσπερ ὑδρεῖον ἀπὸ ἀστέρων, ἀφ' οὗ λοιπὸν ἑξῆς κάτω ἀστέρες φέρονται, ὑδάτων χύσιν ἀπομεμημένοι. ἔνθα δὲ καὶ ἔνθα, φησὶ, διὰ τὰς καμπὰς τῶν ἐκχεομένων ὑδάτων, τῇδε κἀκεῖσε· οὕτω γὰρ καὶ οἱ ἀστέρες ἐκεῖνοι. Χαροποὶ καὶ ἀναλδέες) Πυροειδεῖς καὶ ἐκλαμπροι, ἢ οἱ μὴ μεγάλοι· ἀλδαίνειν γὰρ τὸ αὐξάνεσθαι. τὸ δὲ ἐν σφίσιν, ἐν πᾶσι τοῖς τὸ ὕδωρ ἀποτελοῦσιν ἄστρασι μᾶλλον τῶν ἄλλων δύο ἀστέρες φαεινότεροι καὶ λαμπρότεροι φέρονται, οὔτε πολὺ ἀπ' ἀλλήλων διεστηκότες, οὔτε ἐπὶ πολὺ ψαύοντες ἀλλήλων. Εἷς μὲν) Ὁ μὲν εἷς καὶ πάνυ ἐστὶ φαιδρὸς, ὑπὸ τοῖς τοῦ ὑδροχόου ποσίν· ὁ δὲ ἕτερος, τοῦ κυανέου κήτους ὑπὸ τὴν οὐράν. Νειόθι τοξευτῆρος) Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι ὁμοίως ἀφανέστεροι ἐν κύκλου περιγραφῇ, οὓς τῶν νεωτέρων τινὲς οὐρανίσκον καλοῦσιν· οἱ δὲ, νότιον στέφανον. εἶναι δὲ αὐτοὺς, οἱ μὲν, Προμηθέα φασίν· οἱ δὲ, Ἰξίονος τροχόν. κεῖνται δὲ ὑπὸ τοῖς ἐμπροσθίοις ποσὶ τοῦ τοξότου, καί εἰσιν ἀστέρες ιθ'. τὸ δὲ, δινωτοὶ, περιηγμένοι εἰς κύκλον, παρὰ τὸν δῖνον, τὴν ἐγκύκλιον φοράν.

Αὐτὰρ ὑπ' αἰθομένῳ κέντρῳ τέραος μεγάλοιο
Σκορπίου, ἄγχι νότοιο Θυτήριον αἰωρεῖται.
Τοῦ δή τοι ὀλίγον μὲν ἐπὶ χρόνον ὑψόθ' ἐόντος
Πεύσεαι· ἀντιπέρην γὰρ ἀείρεται ἀρκτούροιο· ″πάγχυ
Καὶ τῷ μὲν μάλα ″πολλὰ μετήοροί εἰσι κέλευθοι
Ἀρκτούρῳ· τὸ δὲ θᾶσσον ὑφ' ἑσπερίην ἅλα νεῖται.
Ἀλλ' ἄρα καὶ περὶ κεῖνο Θυτήριον ἀρχαίη Νὺξ
Ἀνθρώπων κλαίουσα πόνον, χειμῶνος ἔθηκεν
Εἰνάλιον μέγα σῆμα· κεδαιόμεναι γὰρ ἐκείνῃ ″-λίου

Νῆες

Νῆες ἀπὸ φρενός εἰσι· τὰ δ' ἄλλοθεν ἄλλα πιφαύσκει
Σήματ' ἐποικτείρουσα ″πολυῤῥοθίοις ἀνθρώποις.
Τῷ μή μοι πελάγει νεφέων ˣεἰλυμμένον ἄλλων
Εὔχεο μεσσόθι κεῖνο φαήμεναι οὐρανῷ ἄστρον,
Αὐτὸ μὲν ἀνέφελόν τε καὶ ἀγλαόν, ὕψι δὲ μᾶλλον
Κυμαίνοντι νέφει πεπιεσμένον, οἷά τε πολλὰ
Θλίβετ' ἀνατέλλοντος ὀπωρινοῦ βορέαο·
Πολλάκι γὰρ καὶ τοῦτο, νότῳ ἔπι σῆμα πιτύσκει
Νὺξ αὐτή, μογεροῖσι χαριζομένη ναύτῃσιν.

″παλι- ˣκεκλιμ-

Ὑπ' αἰθομένῳ κέντρῳ) Λαμπρῷ· λαμπρότεροι γάρ εἰσιν οἱ ἐπὶ τοῦ κέντρου ὑποκείμενοι ἀστέρες. μέγα δὲ τέρας, τὸν σκορπίον φησὶ, διὰ τὰ προειρημένα· ὅτι δύο ζωδίων ἐπέχει τάξιν. ξ'. γὰρ μοιρῶν ἐστὶ τὸ ζώδιον· αἰθόμενον δὲ αὐτοῦ φησι τὸ κέντρον, ὡς πρὸς τοῦ σκορπίου τὰ δήγματα· ἔνιοι γὰρ σφόδρα διάπυρον ἔχουσι τοῦ κέντρου τὸ τύμμα. ὁ δὲ νοῦς, κάτω δὲ τοῦ διαπύρου κέντρου τοῦ σκορπίου θυτήριον αἰωρεῖται, ὅ ἐστιν ἤρτηται, φέρεται. τὸ δὲ ἄγχι νότοιο, ἀντὶ τοῦ σχεδὸν τοῦ νότου· νοτιώτερον γάρ ἐστι πάντων τῶν ζωδίων τὸ θυτήριον, τοῦ νοτίου πόλου ἐπιψαῦον. τὸ δὲ θυτήριον λιβανωτίδι ὅμοιόν ἐστιν, ᾧ φασι τοὺς θεοὺς χρήσασθαι, ὅτε τοὺς Τιτᾶνας κατηγωνίσαντο. Ἐρατοσθένης δέ φησι, τοῦτο τὸ θυτήριον εἶναι, ἐφ' ᾧ τὸ πρῶτον οἱ θεοὶ συνωμοσίαν ἐποιήσαντο, ὅτε ἐπὶ τοὺς Τιτᾶνας ἐστράτευσεν ὁ Ζεὺς, κυκλώπων κατασκευασάντων, ἔχον ἐπὶ τοῦ πυρὸς κάλυμμα, ὅπως μὴ ἴδωσι τὴν τοῦ κεραυνοῦ δύναμιν· ἐπιτυχόντες δὲ τῇ πράξει, ἔθηκαν καὶ εἰς οὐρανὸς τὸ αὐτὸ κατασκεύασμα· ὃ καὶ εἰς τὰ συμπόσια φέρουσιν οἱ κοινωνεῖν βουλόμενοι, ἢ αὐτοὺς αἱρούμενοι ἐν τοῖς ἀγῶσι, καὶ τοῖς ὀμνύειν δίδοται βουλομένοις, ὡς δικαιοτάτην πίστιν τηρῶσι, καὶ τῇ χειρὶ ἐφάπτονται, δεικνύντες σύγνωμοσύνης μαρτύριον τὸ πῦρ. ὁμοίως δὴ καὶ οἱ μάντεις τοῦτο ποιοῦσι. Τοῦ δή τοι ὀλίγον) Ἀντὶ τοῦ ἐπ' ὀλίγον χρόνον τοῦτο ἐπὶ γῆς φερόμενον θεάσῃ. ἑσπερίαν ἅλα δὲ, τὴν δύσιν λέγει. τὸ δὲ, ἀντιπέρην ἀείρεται, ἤγουν εἰς τὸ ἐναντίον. πῶς δὲ τὸ ἐναντίον τὰς περιφορὰς ἔχει, διδάσκει. Κέλευθοι ἀρκτούρῳ) Τῷ μὲν ἀρκτούρῳ σφόδρα μετέωροι καὶ μεγάλαι εἰσὶν αἱ περιφοραὶ, ἅτε δὴ καὶ βορείῳ ὄντι· τὸ δὲ θυτήριον ταχέως ὑπὸ τὸν ἑσπέριον ὠκεανὸν δύεται. ἔλαβε δὲ τὸν ἀρκτοῦρον, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ἐπιψαύει τοῦ βορείου κύκλου, ἢ πόλου, ὥσπερ καὶ τὸ θυτήριον τοῦ ἀνταρκτικοῦ. καί ἐστιν οὕτως· ἀνατέλλει μετὰ λέοντος ὁ ἀρκτοῦρος, ἰδοὺ δύο ὧραι· εἶτα παρθένος, ἰδοὺ δ'. εἶτα ζυγὸς, ἰδοὺ ὧραι ς'. εἶτα σκορπίος, ἰδοὺ ὧραι η'. καὶ τότε μετὰ ὥραν ὀγδόην,

τὸ

τὸ θυτήριον ἀνατέλλει, εἶτα τοξότης, ὧραι ί. αἰγόκερως, ιβ΄. ὑδροχόος ιδ΄. εἶτα ἰχθύες, ὧραι ις΄. καὶ τοῦ θυτηρίου, ὧραι ή. ὀκτὼ οὖν ὥρας ποιῆσαν, δύεται τὸ θυτήριον. ὁ δὲ ἀρκτοῦρος, ις΄. ὑπέργειος μὲν γὰρ οὗτος. ὑπόγειον δὲ ἐκεῖνο, καὶ ἐναντίον τούτου προσδύεται. διὸ καὶ τὸ μὲν θᾶττον δύνει. ὁ δὲ, μείζονας ἔχει τὰς περιφοράς. Αρχαίη νὺξ) Αρχαιοτέρα γάρ ἐστι τῶν θεῶν. καὶ παρ' Ησιόδῳ, Εκ χάεος δ' ἔρεβός τε, μέλαινά τε νὺξ ἐγένοντο. φασὶ δέ τινες, ὅτι μυθικῶς τι ἐπιψαύων καὶ φυσικῶς ἅπτεται, ὅτε ἡ νὺξ ὀδυρομένη τὴν τῶν ἀνθρώπων ταλαιπωρίαν τοῦ θαλαττίου χειμῶνος καὶ τοῦ πάθους σημεῖον ἔθηκεν ἐκεῖνο τὸ θυτήριον, ὅτε ὁ ἥλιός ἐστιν ἐν αἰγοκέρωτι, τῷ τοῦ δεκεμβρίου μηνὶ, ὅς ἐστι κατὰ ῥωμαίους ἰανουάριος, ὅτε καὶ ὁ νότος ἐν χειμῶνι πνεῖ. Νῆες ἀπὸ φρενὸς) Αἱ νῆες γὰρ ἀποφθειρόμεναι, ἐκείνῃ, ἤγουν τῇ νυκτὶ, οὐκ ἀρέσκον ἐστὶ αὐτῇ, ἀλλ' ἄχθεται ἐφ' οἷς κινδυνεύουσιν οἱ ἄνθρωποι κατὰ τὸ πέλαγος. οὐκ ἀρέσκουσιν οὖν αὐτῇ. ἀποθύμιαι γάρ εἰσι. Τὰ δ' ἄλλοθεν ἄλλα πιφάσκει) Ηγουν τὸ βιωφελές. ὡς γὰρ προείπομεν, καὶ φυσικῶς ἅπτεται, ὅτι ἡ νὺξ πολλὰ τεκμήρια ἐπιδείκνυσιν, οἰκτείρουσα τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς περικλυζομένους καὶ κινδυνεύοντας. δι' ὧν γὰρ προεπιδείκνυσι, προσκέψασθαι τὰ μέλλοντα ποιεῖ. τὸ δὲ παλιρρόθιους, περικλυζομένους ἀνθρώπους. ῥόθια γὰρ τὰ ῥεύματα. κυρίως δὲ αἱ τοῦ κλύδωνος ὁρμαί. ὅταν οὖν συννεφὴς ὁ ἀὴρ ᾖ, φανῇ δὲ τὸ θυτήριον καθαρὸν καὶ ἀνέφελον, τὰ δὲ ἄνω νέφη κατέχηται, οἷα πολλάκις γίνεται, μάνθανε ὅτι χειμὼν ἔρχεται παραυτίκα. ἔνιοι δὲ, τὸ εἰλυμένος, κεκλιμένος γράφουσι, καὶ συνάπτουσι τῷ πελάγει, ἵνα ᾖ, μή μοι κεκλιμένος τῷ πελάγει. σημεῖον δέ, φησιν, αὐτὸ νότου πνέοντος. ὁ νοῦς δὲ οὗτος, μή μοι ἐν τῷ πελάγει ὢν, τοῦ πλησίον τοῦ θυτηρίου καὶ ἀνωτέρω ἄλλων ἀστέρων ὑπὸ νεφέλῃ κεκαλυμμένων, εὔχου αὐτὸ ἐν μέσῳ τοῦ οὐρανοῦ ἀνέφελον καὶ δυσώπτον ἰδεῖν. τότε γὰρ σφοδρὸς χειμὼν ἔσται. ἐπειδὴ γὰρ αὐτὸ τὸ θυτήριον σφόδρα πλησιάζει αὐτῷ τῷ νότῳ, διὰ τοῦτο ὅταν τὰ ἐπιόντα εἰς αὐτὸν νέφη ὁ νότος κάτωθεν πνέων, ἀποπέμπῃ ἀφ' ἑαυτοῦ αὐτὰ, αὐτὸς δὲ μένῃ ἀνέφελος, κἀκεῖνο ἀνέφελον. μή μοι οὖν, φησιν, ἐν μέσῳ πελάγει ὢν εὔχου ἰδεῖν, τὰ μὲν ἀνωτέρω αὐτοῦ ἄστρα κεκαλυμμένα νέφεσιν, αὐτὸ δὲ ἀνέφελον. τότε γὰρ χειμὼν καὶ νότος ὁ ἀνδρὸς ἀήτης, ὅστις ὄρινε θύελλαν αὖ ὁμαρτεῖ δ' αὖ Διὸς ὄμβρος. εἰλυμένον δὲ ἄλλων, τουτέστιν ἐκ νεφελῶν ἄλλων εἰλυμένον τὸ θυτήριον. Κυμαίνοντι) Φιλεῖ προπέμπειν ὁ μέλλων πνεῖν ἄνεμος τὰ ὑπερκείμενα νέφη. Πολλάκι γὰρ) Τουτέστι σημεῖον αὐτὸ ποιεῖ ἐπὶ νότον. φοβοῦ τοίνυν ἐπὶ τῷ σημείῳ τοῦ θυτηρίου πνέοντα νότον, ἕως ἂν ἐπιστρέψαντος τοῦ βορέου αἰσθήσηται.

Οἱ δ' εἰ μέν κε πίθωνται ἐναίσιμα σημαινούσῃ,
Αἶψά τε κοῦφά τε πάντα, καὶ ἄρτια ποιήσωνται,
Αὐτίκ' ἐλαφρότερος "πέλεται πόνος. Εἰ δέ κε νηῒ
"φέρεται Υψόθεν

Ὑψόθεν ἐμπλήξῃ δεινὴ ἀνέμοιο θύελλα
Αὔτως ἀπρόφατος, τὰ δὲ λαίφεα πάντα ταράξῃ,
Ἄλλοτε μὲν καὶ πάμπαν ὑπόβρυχα ναυτίλλονται
Ἄλλοτε δ', αἴ κε Διὸς παρανισσομένοιο τύχωσιν
Εὐχόμενοι, βορέω δὲ ″παρατρέψει ἀνέμοιο ″-ψῃ
Πολλὰ μάλ' ὀτλήσαντες, ὁμῶς πάλιν ἐσκέψαντο
Ἀλλήλους ἐπὶ νηΐ. νότον δ' ἐπὶ σήματι τούτῳ
Δείδιθι μέχρι βορῆος ἀπαστράψαντος ἴδηαι.
Εἰ δέ ″κεν ἑσπερίης μὲν ἁλὸς κενταύρου ἀπείη ″τι
Ὦμος, ὅσον προτέρης· ὀλίγη δέ μιν εἰλύοι ἀχλὺς
Αὐτὸν, ἀτὰρ μετόπισθεν ἐοικότα σήματα τεύχοι
Νὺξ ἐπὶ παμφανόωντι θυτηρίῳ, οὐ σε μάλα χρὴ
Ἐς νότον, ἀλλ' εὔροιο περισκοπέειν ἀνέμοιο.

Οἱ δ' εἰ μέν κε πίθων) Οἱ δὲ ναῦται, ἐὰν μὲν πιστεύσωσι τῇ νυκτὶ, καθήκοντα καὶ ὠφέλιμα δηλούσῃ, καὶ εὐθέως τεκμήριον εἰδότες, ὅτι ταραχὴ ἔσται τῶν ὑδάτων, κοῦφα τὰ πάντα τὰ ἐν τῇ νηῒ ποιήσωνται, πρὸς σωτηρίαν τείνουσι. λέγει δὲ κοῦφα, τὸ ἐγχαλάσαι τοῖς τοῦ ἀρμένου ποσὶ, καὶ μὴ φιλονεικεῖν ἐναντίον τοῖς πνεύμασι, καὶ ὁ πόνος ἐλαφρότερος ἔσται. εἰ δὲ μὴ, ἀπρόφατος, ἤγουν ἀπροσδόκητος ἐμπεσεῖται, καὶ διαταράξει τὰ ἄρμενα μὴ χαλασθέντα, ἀλλ' ἐναντιούμενα τῷ κακῷ. τότε δὲ οἱ πλέοντες, ἔστιν ὅτε ὑποβρύχιοι, καὶ ὑπ' αὐτὸ τὸ ὕδωρ πλέουσιν, οὐκ ἐπὶ νηὸς, ἀλλ' ἐπ' αὐτῶν τῶν ὑδάτων φερόμενοι. ἔσθ' ὅτε δὲ ἐὰν ἐπιτύχωσι τοῦ Διὸς παριόντος, ῥύονται. τοῦτο δὲ ὡς ἐν θαύματί φησιν, ὅτι εἰ μὴ ἄρα ὁ Ζεὺς παριὼν τύχῃ, καὶ εὐχομένοις ἐπέλθῃ, καὶ τοῦ βορέου ἡ δύναμις ἐναντίον τῇ τοῦ νότου πνεούσῃ, καὶ διασκορπίσῃ τὰ νέφη, καὶ αἰθρίαν ποιήσῃ· πνεύσας γὰρ ὁ βορέας ἀεὶ σκεδαννύει τὰ νέφη. Ὅμηρος, Αἰθρηγενέος βορέαο. οἱ τότε πολλὰ παθόντες, πάλιν ὁρῶσιν ἀλλήλους ἐν τῇ νηΐ· οὐ γὰρ ἴσασιν ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ὅπου ἂν ὦσιν. Εἰ δέ κεν ἑσπερίης) Ἂν δὲ μεσουρανήσῃ ὁ τοῦ κενταύρου ὦμος, ὀλίγη δὲ περὶ αὐτὸν ἀχλὺς ᾖ, ἤτοι τὸν ὦμον, ἢ τὸν κένταυρον, τὰ δὲ ἐπὶ τοῦ θυτηρίου σημεῖα ὅμοια ᾖ, οὐ χρή σε νότον φαντάζεσθαι, ἀλλ' εὖρον. τῷ δὲ προτέρης, συνεπικουστέον θαλάσσης. τὸν γὰρ ὁρίζοντα, καὶ ὠκεανὸν, καὶ θάλασσαν καλεῖ. ὁ δὲ νοῦς, ἐὰν δὲ τοῦ νοτίου κενταύρου ὁ ὦμος τοσοῦτον ἀπέχῃ τῆς ἀνατολῆς, ὅσον καὶ τῆς δύσεως,

ἀντὶ

ἀντὶ τοῦ ὅτε μεσαίτατός ἐστι, καὶ αὐτὸν μὲν τὸν κένταυρον κατὰ πᾶν τὸ ἄλλο σῶμα περιβάλλῃ ἐκ νεφελῶν ὀλίγη ἀορασία. μετὰ ταῦτα δὲ ἐπὶ τῷ θυτηείῳ τὰ προειρημένα σημεῖα ἀποτελοίη ἡ νύξ, οὐκέτι φησὶ νότον προσδοκᾶν, ἀλλ' αὐτὸν εὖρον ἐπιτηρεῖν, ὃς ἀπὸ χειμερινῆς ἀνατολῆς πνεῖ. Ατὰρ μετόπισθεν) Μετὰ δὲ ταῦτα, ὡς διασαφεῖ εἶναι τὸν κένταυρον ἐπὶ τῷ λάμποντι θυτηείῳ, ἑπομένη δὲ ὅτι ἂν εἴη αὐτὸ μόνον ἀνέφελον, τὰ ὑπεράνω δὲ αὐτοῦ νεφελώδη, ἕψεται τὰ ἐοικότα σημεῖα.

Δήεις δ' ἄστρον ἐκεῖνο δύω ὑποκείμενον ἄλλοις·
Τοῦ γάρ τοι, τὰ μὲν ἀνδρὶ ἐοικότα, νείόθι κεῖται
Σκορπίου ἱππούραια δ' ὑπὸ σφίσι χηλαὶ ἔχουσιν.
Αὐτὰρ ὁ δεξιτερὴν αἰεὶ τανύοντι ἔοικεν,
Ἀντία δινωτοῖο θυτηείου. ἐν δέ οἱ ἀπρὶξ
Ἄλλο μάλ' ἐσφήκωται, ἐληλάμενον διὰ χειρὸς
Θηείον· ὡς γάρ μιν πρότερον ἐπεφημίξαντο.

Δήεις δ' ἄστρον) Ὁ κένταυρος δυσὶ ζωδίοις ὑποκέκλιται. τὰ μὲν γὰρ ἀνδρὶ ἴκελα αὐτοῦ, ὑπὸ τῷ σκορπίῳ κεῖται· τὰ δὲ ἵππῳ παραπλήσια, ὑπὸ ταῖς χηλαῖς. αὐτὸν μὲν οὖν Ἕρμιππος Χείρωνά φησιν εἶναι· τὸ δὲ θηείον, σύμβολον θήρας. τὸ θυτήειον, τοῦ Πηλέως γάμου σημεῖον. ὁ δὲ Χείρων ἐν τῷ σπηλαίῳ κατοικήσας, δικαιοσύνῃ συνέζη· καὶ παιδεύσας Ἀσκληπιὸν τὸν υἱὸν Ἀπόλλωνος, καὶ Ἀχιλλέα τὸν Πηλέως τὴν ἰατρικὴν, καὶ Ἰάσονα, πρὸς τιμὴν κατηστερίσθη. τὸ δὲ ἐσφήκωται, δυσαποσπάστως καὶ ἀσφαλῶς ἐστήρικται, ἐρήρεισται. Ἀντία δινωτοῖο) Ἐνταῦθα συνέλαβε σῶμά τι ἀδιάρθρωτον, ὃ καὶ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων θηείον προσηγορεύθη. Ἄλλο μάλ' ἐσφήκωται) Τὸ λέγειν, ἄλλο θηείον, οὐ πρὸς αὐτὸν τὸν κένταυρον ἀντιδιέστειλεν· ἄτοπον γάρ, θηείον λέγειν τὸν κένταυρον χείρωνα, πάντων κενταύρων λογιώτατον καὶ δικαιότατον· ἀλλὰ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ σκορπίου, ὃς ὑπέρκειται τοῦ κενταύρου, τὸ ἄλλο θηείον εἶπεν· ἄμεινον γὰρ οὕτως ἀκοῦσαι.

Ἀλλ' ἔτι γάρ τε καὶ ἄλλο περαιόθεν ἕλκεται ἄστρον,
Ὕδρην μιν καλέουσι· τὸ δ' ἤτοι, ζώοντι ἐοικὸς
Ἠνεκὲς εἰλεῖται· καί οἱ κεφαλὴ ὑπὸ μέσον
Καρκίνον ἱκνεῖται· σπείρη δ' ὑπὸ σῶμα λέοντος·

Οὐρὴ

Οὐρὴ δὲ κρέμαται ὑπὲρ αὐτοῦ κενταύροιο·
Μέσσῃ δὲ σπείρῃ κρητὴρ· πυμάτῃ δ' ἐπίκειται
Εἴδωλον κόρακος, σπείρην κόπτοντι ἐοικός.

Περαιόθεν) Περαίην λέγει τὴν ἀνατολήν. καὶ Ὅμηρος, Νύκτα μὲν ἐν περάτῃ δολιχήν. λέγεται δὲ περαία καὶ ἡ δύσις· πέρα γάρ τῆς γῆς ἐστί. τὸ δὲ ἕλκεται, σφόδρα κυριολεκτήσας εἶπε· λίαν γὰρ καὶ πάνυ ἐπὶ μήκιστον ἐκτέταται ἡ ὕδρα, ὡς τριῶν ζωδίων μοίρας ἐπέχουσα, τοῦ τε καρκίνου, καὶ τοῦ λέοντος, καὶ τῆς παρθένου. τοῦτο γάρ τὸ ζῶον οἱ ἕλληνες ὕδραν ἐκάλεσαν, ὅπερ Ἡρακλῆς κατηγωνίσατο. οἱ μέντοι αἰγύπτιοι νεῖλον εἶναι τὸ ἄστρον τοῦτο λέγουσι, καὶ λόγους πιθανοὺς περιφέρουσιν· ἡ γὰρ κεφαλὴ τοῦ ζωδίου ἐστὶ περὶ τὴν ἱερὴν μοῖραν τοῦ καρκίνου, περὶ τὸν ἐπιφὶ μῆνα, ὅς ἐστι κατὰ ῥωμαίους αὔγουστος, ὅτε τὸ μεσαίτατόν ἐστι τῆς τοῦ νείλου ἀναβάσεως· τὰ δὲ τελευταῖα αὐτοῦ περὶ τὴν παρθένον περὶ τὸν θὼθ, ὅς ἐστι σεπτέμβριος, ὅτε καὶ τὰ τελευταῖά εἰσι τῆς τοῦ νείλου ἀναβάσεως· ἡ δὲ οὐρὰ αὐτοῦ, περὶ τὴν κεφαλὴν ὀφείλει εἶναι τοῦ κενταύρου, ἵνα καὶ ὑπὸ τὰς χηλὰς ἢ τὸ τέλος αὐτοῦ· τῷ γὰρ φαωφὶ παύεται ὁ νεῖλος ὅς ἐστι κατὰ ῥωμαίους ὀκτώβριος. ἄλλως τε καὶ ὁ κόραξ ἐπὶ τὴν οὐρὰν αὐτοῦ, συμφανὲς ἡμῖν παρίστησι· ἐκ τῆς γὰρ χροιᾶς αὐτοῦ δηλονότι τοῦ κόρακος μελαινούσης, νοοῦμεν ὅτι τότε ἀφανὴς γίνεται ὁ νεῖλος. καὶ ὁ κρατὴρ δὲ, οἰκεῖος τῇ γῇ. Εἴδωλον κόρακος) Τινές φασι τὸν κόρακα θεράποντα Ἀπόλλωνος ὄντα, ὑπ' αὐτοῦ πεμφθῆναι, σπονδῶν χάριν, ἔκ τινος κρήνης κομιοῦντα καθαρὸν ὕδωρ ἐν κρατῆρι· ἰδόντα δὲ συκῆν ὀλύνθους ἔχουσαν, ἀναμεῖναι μέχρι πεπανθῶσι· φαγόντα δὲ οὕτω, καὶ τὸ ἁμάρτημα σιωθήσαντα, ἁρπάσαντά τε ὕδραν ἐκ πηγῆς, ὁμοῦ τῷ κρατῆρι φέρειν, καὶ λέγειν ὡς διεκωλύετο ὑδρεύσασθαι ὑπ' αὐτῆς· Ἀπόλλωνα δὲ γνόντα τὸ ἀληθὲς, εἰς ὄρνεον αὐτὸν μεταμορφῶσαι, καὶ ποιῆσαι δίψαν περὶ τὴν ἀκμὴν τῆς ὀπώρας.

Ναὶ μὴν καὶ προκύων διδύμοις ὕπο καλὰ φα-
Ταῦτά κε θηήσαιο, περερχομένων ἐνιαυτῶν, (είνει.
Ἑξείης παλίνορσα· τὰ γὰρ καὶ πάντα μάλ' αὔτως
Οὐρανῷ εὖ ἐνάρηρεν ἀγάλματα νυκτὸς ἰούσης.

Ναὶ μὴν καὶ προκύων) Λοιπός ἐστι προκύων ὑπὸ τοῖς διδύμοις κείμενος. καλεῖται δὲ οὕτως, ἐπειδὴ πρὸ τοῦ κυνὸς ἐῴαν ποιεῖται ἀνατολὴν, ἐν τῷ δι' ἑλλάδος κλίματι, ὅτι τοῦ κυνὸς ἀνατολικώτερός ἐστιν. ἀστέρων δέ ἐστι δέκα λαμπρῶν οὗτος, ὧν εἷς ὁμωνύμως προκύων, οὗτος δὲ πρὸ τοῦ μεγάλου κυνός ἐστιν. ὠρίων δὲ λέγεται κύων, ἐπειδὴ φιλο-

κύνηγος

κύνηγος ἦν, διὸ καὶ ταῦτα αὐτῷ προσετέθη τὰ σημεῖα· καὶ γὰρ ἄρκτος συνορᾶται, καὶ θηρία παρ' αὐτῷ.
Ταῦτά κε θηήσαιο) Πληρώσας τὰ περὶ τῆς ἀστροθεσίας, ἐπιφέρει λέγων, ταῦτα τὰ προειρημένα θεωρήσειας, τῶν ἐνιαυτῶν ἀνυομένων, ἐφεξῆς κείμενα, καὶ κατὰ τάξιν τὰς αὐτὰς ὥρας ἀνατέλλοντα καὶ δύνοντα· ἥτε γὰρ παρθένος ἀεὶ τῷ αὐτῷ καιρῷ ἀνατέλλει καὶ δύνει, καὶ ὁ λέων ὡσαύτως, καὶ τὰ ἄλλα πάντα τὰ ἀπλανῆ. τοῦτο οὖν εἶπε πρὸς τοὺς πλανήτας, ὅτι ἄτακτοι ἐκεῖνοι, καὶ οὐ τὴν αὐτὴν ὡρισμένην ἔχουσι φοράν. τὰ δὲ κατὰ τάξιν κείμενά εἰσιν· οἱ γὰρ πλάνητες οὐκ ἔχουσι τάξιν τῆς θέσεως τοιαύτην, ἀλλὰ πλανώμενοι καὶ μετανάσται εἰσίν. τὸ δὲ παλίνωρα, πάλιν τῆς ὥρας, ἢ πάλιν κατὰ τὰς ὥρας ἀνατέλλοντα καὶ δύνοντα.

Οἱ δ' ἐπιμὶξ ἄλλοι πέντ' ἀστέρες, οὐδὲν ὁμοῖοι
Πάντοθεν εἰδώλων δυοκαίδεκα δινεύονται.
Οὐκ ἂν ἔτ' εἰς ἄλλους ὁρόων ἐπιτεκμήραιο
Κείνων, ἧχι κέονται, ἐπεὶ πάντες μετανάσται.
Μακροὶ δὲ σφέων εἰσὶν ἑλισσομένων ἐνιαυτοί,
Μακρὰ δὲ σήματα κεῖται ἀπόπροθεν εἰς ἓν ἰόντων·
Οὐκέτι θαρσαλέος κείνων ἐγώ, ἄρκιος εἴην   οὐδέτι
Ἀπλανέων τά τε κύκλα τά τ' αἰθέρι σήματ' ἐνισπεῖν.

Οἱ δ' ἐπιμὶξ ἄλλοι πέντε) Προειπὼν περὶ τῶν ἀπλανῶν, μεταβαίνει ἐπὶ τὸν τῶν πλανήτων λόγον. πέντε δὲ τούτους φησὶν εἶναι, δηλονότι ὑπεξαιρουμένου ἡλίου καὶ σελήνης· οὗτοι γὰρ οἱ δύο τὸ ἀνάπαλιν πορεύονται, ἀπὸ καρκίνου ἐπὶ λέοντα, καὶ ἀπὸ λέοντος ἐπὶ παρθένον· οἱ δὲ ἄλλοι ἀτάκτως φέρονται, ὁτὲ μὲν τοῦ ἡλίου προβαίνοντες ρκ΄. μοίρας, ὁτὲ δὲ ὄπισθεν ἀπομένοντες. ὁ δὲ λόγος, οἱ δὲ ἄλλοι πέντε πλάνητες ἐπιμὶξ δινεύονται, ἀντὶ τοῦ ἀναμεμιγμένως, οὐκ ὄντες ὅμοιοι τοῖς προτέροις ἀπλανέσι· διὰ δὲ τῶν ιβ΄. ζωδίων πλανῶνται. Πάντοθεν εἰδώλων) Πάντοθεν φέρονται ἡρμοσμένην μὴ ἔχοντα τάξιν· ἔχει γὰρ ὁ οὐρανὸς ζ΄. ζώνας, οὐκ ἐπιψαυούσας τοῦ ζωδιακοῦ· ὧν τὴν μὲν πρώτην ἔχει ὁ κρόνος, τὴν δὲ δευτέραν ὁ ζεύς, τὴν δὲ τρίτην ὁ ἄρης, τὴν δὲ τετάρτην ὁ ἥλιος, τὴν δὲ πέμπτην ἡ ἀφροδίτη, τὴν δὲ ἕκτην ὁ ἑρμῆς, τὴν δὲ ἑβδόμην ἡ σελήνη· ὁ μὲν δὴ ζωδιακὸς κύκλος ἀνώτερός ἐστι πάντων· αὐτοὶ δὲ εἰς ἰδικοὺς κύκλους κεῖνται, ὑποκάτω δέ εἰσι τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου, ταπεινότεροι τῶν ἀπλανῶν· ἄλλοι δὲ ἐν ἄλλῳ ὕψει κατὰ τὸν ζωδιακὸν κύκλον πλανῶνται, ἐκτρεπόμενοι τῆς ἴσης ὁδοῦ, δι' ἧς τὸν ἥλιον ἐπινοοῦμεν φερόμε-

νον. καὶ ὁ μὲν κρόνος εἰς ἕκαστον ζώδιον ποιεῖ ἐνιαυτοὺς δύο καὶ μῆνας ἕξ, μείζων γὰρ αὐτοῦ ἡ περιφορά· καὶ ἀνύει πάντα τὸν ζωδιακὸν κύκλον δι' ἐτῶν λ΄. ὁ δὲ ζεὺς, δι' ἐτῶν ιβ΄. ὁ δὲ ἄρης εἰς ἕκαστον ζώδιον ἡμέρας οϛ΄. ποιεῖ, καὶ πάντα τὸν κύκλον ἀνύει εἰς δύο ἐνιαυτοὺς καὶ μῆνας ε΄. ὁ δὲ ἥλιος εἰς ἕκαστον ζώδιον ποιεῖ μῆνα, καὶ τὸν κύκλον εἰς ἐνιαυτὸν πληροῖ· ἡ δὲ Ἀφροδίτη, κατὰ τινὰς μὲν ἐνιαυσιαίαν, κατὰ δὲ ἐνίους ὀκταμηνιαίαν τὴν περίοδον ποιεῖ. ὁ δὲ ἑρμῆς εἰς ἓξ μῆνας καὶ ἡμέρας ἓξ τὸν ἴδιον κύκλον ἀπαρτίζει· ἡ δὲ σελήνη εἰς ἕκαστον ζώδιον δύο ἥμισυ ἡμέρας ποιεῖ, ἐπειδὴ καὶ πάντων βραχύτερός ἐστιν αὐτῆς ὁ κύκλος, ὡς καὶ τὸν πάντα ζωδιακὸν ἀνύειν ἐνὶ μηνί. αὕτη μὲν ἡ τῶν πλανήτων διακόσμησις. αὐτὴ δὲ ἡ σελήνη καθ' ἑαυτὴν ἀφανὴς ἡμῖν ἐστιν, ὑπὸ δὲ τοῦ ἡλίου φωτιζομένη φανερὰ ἡμῖν γίνεται, καὶ ὅτε μὲν αὐτῷ πλησιάζει, τότε καὶ φαίνει, ὅτε δὲ αὐτοῦ χωρίζεται, κατ' ὀλίγον ἀπολήγει, καὶ πάλιν ὅσον πλησιάζει, γεννᾶται. διὸ καὶ παρὰ τοῖς τραγικοῖς ἡλίου θυγάτηρ λέγεται, ἐπειδὴ τὸ φῶς ἐξ αὐτοῦ ἔχει. Οὐκ ἂν ἔτ' εἰς ἄλλους ὁρόων) Ἐπειδὴ αὐτὴν τὴν διδασκαλίαν τῶν φαινομένων ἐποιήσατο ἁπάντων, καὶ ἀπὸ μὲν βοώτου τὴν παρθένον, ἀπὸ δὲ τῆς ἄρκτου καὶ τοῦ δράκοντος τὸν ἐν γόνασι, καὶ δι' ὅλου ἀπὸ τῶν παρακειμένων καὶ προεγνωσμένων τὰ ἑξῆς ἐδίδαξε, νῦν φησιν, ὅτι περὶ τῶν πλανήτων οὐκ ἔστι τοῦτο εἰπεῖν· οὐδὲ γὰρ εἰς ἀλλήλους ἀφορῶν, καὶ τοὺς πλησίον αὐτῶν, ἐκείνους ἂν εὕροις, ποῦ ποτὲ κεῖνται, ἐπειδὴ πάντες μετανάσται, καὶ οὐκ ἐν ταὐτῷ κείμενοι· ὥστε οὐκ ἂν αὐτοὺς σημειώσαιτό τις ἔκ τινος τῶν ἀπλανῶν, ὥσπερ τῇ κεφαλῇ τῆς ἀνδρομέδης τὸν ἵππον σημειούμεθα, καὶ τοῖς ποσὶ τὸν περσέα· οὐ γὰρ τῶν μενόντων εἰσὶν, ἀλλὰ ἀντιφέρονται τῷ κόσμῳ. Μακροὶ δὲ σφέων εἰσὶ) Μακροὶ δὲ καὶ πολλοὶ κυκλουμένων αὐτῶν ἐνιαυτοὶ ἔσονται, καὶ σφόδρα πολὺς ὁ τοῦ χρόνου λόγος, καὶ μακρὰ τὰ τεκμήρια ἀπόπροθεν εἰς ἓν αὐτῶν ἰόντων, ἀντὶ τοῦ διὰ μακροῦ χρόνου κατὰ τὴν περιφορὰν εἰς ταὐτὸν συνερχομένων, ἐκ τοῦ διεστηκέναι αὐτὰ πάμπολυ. αἰνίττεται δὲ τὸ εἰρημένον ὑπὸ τῶν φυσικῶν φιλοσόφων καὶ μαθηματικῶν, ὧν ὁ δοκιμώτερος Πλάτων· ἐκεῖνον γὰρ εἶπον μέγαν ἐνιαυτὸν, ὅταν συνέρχωνται οἱ ζ΄. οὗτοι ἀστέρες ἐν ἑνὶ ζωδίῳ ὑπὸ τὴν αὐτὴν μοῖραν· τότε γὰρ συμπέρασμα τῆς οἰκουμένης γίνεται, καὶ ἀπόλλυται οὗτος ὁ κόσμος. συνελθόντων αὐτῶν, καὶ πάλιν κινηθέντων ἐκ τοῦ αὐτοῦ, ἀνανέωσιν καὶ κτίσιν εἶναι κόσμου ἄλλου ἔφασαν· ἐψήφισαν δὲ καὶ εὗρον γίνεσθαι ἐν μυριάσι πολλῶν ἐνιαυτῶν. ὅταν οὖν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σημείου, ἐπὶ τὸ αὐτὸ σημεῖον καταντήσωσιν οἱ πάντες, ἐνιαυτός ἐστιν· ὅταν γὰρ ἀφ' οὗ τις ἄρξηται σημείου ἢ χρόνου, ἐπὶ τὸ αὐτὸ πάλιν ἔλθῃ, ἐνιαυτός ἐστιν. Οὐκέτι θαρσαλέος κείνων ἐγὼ) Μέχρι τούτου στικτέον· εἶτ' ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς, τὸ, ἄρκιος εἴην, ἀναγνωστέον, ἵν' ᾖ οὐκ ἂν εὐθαρσὴς περὶ τῶν πλανήτων εἰπεῖν· ἀρκοῦν δὲ ἂν εἴη μοι τὸ περὶ τῶν ἀπλανῶν μάθημα. γενοίμην οὖν, φησιν, αὐτάρκης καὶ τῶν ἀπλανῶν τὰς περιτροπὰς, καὶ περιφορὰς, καὶ τὰ ἐν ἑκάστῳ σημεῖα εἰπεῖν· αἴτια δὲ τούτων, ἡ τῶν περὶ αὐτὰ γινομένων ποικιλία, στηριγμοὶ, προηγήσεις, ὑπολείψεις, ἐπιτολαὶ ἑωθιναί τε καὶ ἑσπέριοι, καὶ τὰ τούτων ἀδελφά· φαίνονται δὲ ἀνώμαλοι, καὶ ταῖς χρόαις ἀνόμοιοι πρὸς ἀλλήλους· καὶ ἴσως οὐδὲ προηκρίβωσαν περὶ τούτων, ἐπεὶ οὐδὲ ῥᾴδιόν ἐστι τὸ περὶ τούτων θεῖ-

ναι

ναι εἰσποίησιν· ἐχώρει γὰρ ἂν εἰς ἀριθμοὺς καὶ μέτρα, καὶ λεπτὰ, καὶ μόρια· ὁπόταν δὲ τῶν πλανήτων οὐ δυνατόν ἐστι τοὺς κύκλους εἰπεῖν, εὔδηλον ὅτι οὐδὲ τὰ ἐν τῷ αἰθέρι σημεῖα· ὅθεν καὶ εἰκότως ἐπιτιμῶσι τῷ Ἀράτῳ ἀδυναμίαν, φήσαντι ἀδύνατον εἶναι περὶ τούτων λέγειν, ἀπαξαπλῶς προθέμενος περὶ τῶν φαινομένων εἰπεῖν. ἡ δὲ φράσις πέπλεκται, καί ἐστι κοινὸν, τά τε κύκλα καὶ τὰ σημεῖα εἰπεῖν, ἵν᾽ ᾖ, τῶν μὲν πλανήτων τὰ σημεῖα καὶ τὰ κύκλα, οὐ θαρρῶ εἰπεῖν· ἐκείνων δὲ, τουτέστι τῶν ἀπλανῶν, ἄρκιός εἰμι.

Ἤτοι μὲν, τά γε κεῖτ᾽ ἐναλίγκια δινωτοῖσι
Τέσσαρα, τῶν κε μάλιστα ποθὴ ὄφελός τε γένοιτο
Μέτρα περισκοπέοντι* πλειομενάων ἐνιαυτῶν.
Σήματα δ᾽ οὐ μάλα πᾶσιν ἐπιρρήδην περίκειται
Πολλά τε, καὶ σχεδόθεν πάντη συνεργμένα πάντα·
Αὐτοὶ δ᾽ ἀπλανέες καὶ ἀρηρότες ἀλλήλοισι
Πάντες· ἀτὰρ μέτρῳ γε δύω δυσὶν ἀντιφέρονται.

* ἀνυομένων

Ἤτοι μὲν, τά γε κεῖται) Διδάξας τὰ περὶ τῶν φαινομένων, ἦλθε πάλιν ἐπὶ τὴν τῶν κύκλων διδασκαλίαν, οἵτινες αὐτοὶ μὲν καθ᾽ αὐτοὺς ἀφανεῖς εἰσιν ἡμῖν, πλὴν τοῦ γαλαξίου, ὅτι ἐστὶ νεφελώδης· ἀπὸ τῶν ἐπιψαυόντων δὲ αὐτῶν ζῳδίων, ποιεῖται τὴν κατάληψιν. ποιεῖται δὲ λόγον περὶ τῶν τεσσάρων κύκλων, τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ, καὶ ἰσημερινοῦ, καὶ τοῦ χειμερινοῦ, καὶ τοῦ ζῳδιακοῦ. οὗτοι γάρ εἰσι μάλιστα βιωφελεῖς· ὁ δὲ ἀρκτικὸς, καὶ ἀνταρκτικὸς, καὶ ὁ γαλαξίας, οὐδεμίαν τροπῆς ὠφέλειαν ἔχουσι. καὶ ὁ μὲν θερινὸς τροπικὸς, ὅτι ἐν καρκίνῳ γενόμενος ὁ ἥλιος, ἄρχεται τὸ θέρος ποιεῖν· ὁ δὲ ἰσημερινὸς, ὅτι δύο γίνονται ἰσημερίαι, μία μὲν ἐαρινὴ, ἐν τῷ κριῷ, φαμενὼθ, ὅς ἐστι κατὰ ῥωμαίους μάρτιος, ὅτε προσθήκην λαμβάνουσιν αἱ ἡμέραι. ἑτέρα δὲ, χειμερινὴ, ἐν ταῖς χηλαῖς ἐν τῷ ζυγῷ τῷ φαωφὶ μηνὶ, ὅς ἐστιν ὀκτώβριος, ὅτε καὶ αἱ νύκτες προσθήκην λαμβάνουσιν· ὁ δὲ χειμερινὸς, ὅτε ἐν αἰγοκέρωτι ἄρχεται τὸν χειμῶνα ποιεῖν· ὁ δὲ ζῳδιακὸς, ὅτι διαπορευόμενος τοῦτον ὁ ἥλιος ἐνιαυσίως, τοῦ χειμῶνός τε καὶ τοῦ θέρους αἴτιος γίνεται. τὸ δὲ, ἐναλίγκια δινωτοῖσιν, ἤγουν ὅμοια ὄντα περιφερέσιν, οἱονεὶ τροχοειδῆ, κυκλοτερῆ. Τῶν κε μάλιστα) Τούτων τῶν τεσσάρων κύκλων φησὶ, ποθὴ γένοιτο καὶ ὠφέλεια· ποθὴ μὲν, ὅτι δεῖ εἰδέναι ποίου ἐπιψαύσας ποίαν τροπὴν ποιεῖ, ὠφέλεια δὲ, ὅτι τοῖς πράγμασιν εὐκαίρως ἐπιβαλλόμενοι, ἢ ἐν τῷ γεωργεῖν, ἢ ἐν τῷ πλεῖν. Μέτρα) Ἤγουν τὰς τοῦ ἔτους τροπὰς καὶ περιόδους περισκοποῦντι, ἀνυομένων τῶν ἐνιαυτῶν· ἑκάστου γὰρ τροπὴ ἡ περίοδος. Σήματα δ᾽ οὐ μάλα) Ἐπειδὴ οὗτοι καθ᾽ ἑαυτοὺς ἀόρατοί εἰσι, καὶ οὐ καταλαμβάνονται, διὰ τοῦτό φησιν, ὅτι σημεῖα ἑκάστου ἐπιρρήδην καὶ δυνά-

μεθα

μένα ληφθῆναι ἐκ τοῦ σύνεγγυς καὶ πανταχόθεν συνημμένα κεῖνται. ἐρεῖ δὲ τὰ σημεῖα κατωτέρω. λέγει δὲ σήματα αὐτοὺς τοὺς ἀστέρας τῶν κύκλων, δι' ὧν γράφονται σαφῶς, ὧν τὰ μὲν, περὶ αὐτούς· τὰ δὲ, ἐπ' αὐτούς· τὰ δὲ, σύνεγγυς. συνεργμένα δὲ, ἀντὶ τοῦ συνηρμοσμένα. Αὐτοὶ δ' ἀπλανέες) Αὐτοὶ δὲ οἱ κύκλοι ἀπλανεῖς καὶ παρηρμοσμένοι ἀλλήλοις εἰσὶν, εἴ γε καὶ παραλλήλους αὐτοὺς εἰρήκασιν εἶναι, ἀρηρότες οὖν, ἤγουν ἡρμοσμένοι ἀλλήλοις κατὰ τὸ μέγεθος, πλὴν οὐχὶ πάντες ἴσοι εἰσὶν, ἀλλ' ὁ μὲν ἰσημερινὸς, τῷ ζωδιακῷ· οὗτοι γὰρ μεσάζουσι τὴν σφαῖραν. ὁ δὲ θερινὸς τροπικὸς, τῷ χειμερινῷ· καὶ ὅτι τοῦτό ἐστιν, ἐπιφέρει καὶ αὐτὸς, ἀτὰρ μέτρα γε δύω δυσὶν ἀντιφέρονται. τινὲς δὲ οὕτως ἤκουσαν τὸ ἀντιφέρονται, ἀντὶ τοῦ ἐναντιοῦνται· καὶ γὰρ ἀντιφερίζειν, τὸ ἐναντιοῦσθαι, ἵν' οὕτως ἀκούωμεν, ὅτι ὁ ζωδιακὸς καὶ ὁ θερινὸς ἐναντίοι εἰσίν· ὁ μὲν γὰρ ζωδιακὸς, μείζων, ὁ δὲ θερινὸς, ἐλάσσων· καὶ πάλιν, ὁ μὲν ἰσημερινὸς, μείζων, ὁ δὲ χειμερινὸς, ἐλάσσων.

Εἴποτέ τοι νυκτὸς καθαρῆς ὅτε πάντας ἀγαυοὺς
Ἀστέρας ἀνθρώποις ἐπιδείκνυται οὐρανίη νύξ.
Οὐδέ τις ἀδρανέων φέρεται* νεομήνι σελήνη,
Ἀλλά τάγε κνέφαος διαφαίνεται ὀξέα πάντα·
Εἴποτέ τοι, τῆμος δὲ περὶ φρένας ἵκετο θαῦμα,
Σκεψαμένῳ πάντη κεκεασμένον εὐρέϊ κύκλῳ
Οὐρανόν· εἰ καί τις τοῦθ' παρεστὰς ἄλλος ἔδειξε,
Κεῖνο περιγληνὲς τροχαλὸν, γάλα μιν καλέουσι.
Τῷ δ' ἤτοι χροιὴν μὲν ἀλίγκιος οὐκέτι κύκλος
Δινεῖται· τὰ δὲ μέτρα τόσοι πισύρων περ ἐόντων
Οἱ δύο τοὶ δὲ σφέων μέγ' ἀμείνονες εἱλίσσονται.

* διχόμηνι.

Εἴποτέ τοι) Εἴποτέ σοι ἀνεφέλου νυκτὸς οὔσης· τότε γὰρ τοὺς ἀστέρας ἀκριβέστερον ἐπιδείκνυται ἡ νύξ· καὶ οὐδεὶς τῶν ἀστέρων ἀδρανὴς κατὰ τὸ φῶς ἐκ τῆς ἡλίου περιφορᾶς, ἀλλὰ πᾶς φαίνεται· εἴποτε οὖν σοι τηνικαῦτα ἔκπληξις ἦλθε καὶ θαυμασμὸς, κατανοήσαντι τὸν οὐρανὸν πανταχόθεν ἡπλωμένον σφαιροειδῶς καὶ περιφερῶς, ἢ καὶ ἄλλός τις παρεστηκὼς ἔδειξεν ἐκεῖνο τὸ περίβλεπτον, ὅπερ καλοῦσι γάλα. λέγει δὲ τὸν γαλαξίαν κύκλον· οὗτος γὰρ μόνος τῶν ἄλλων ὄψει καταληπτὸς, διὰ τὴν ἐν αὐτῷ ὥσπερ νεφελώδη πίλησιν. ἴσθι ὅτι τούτῳ τῷ γαλαξίᾳ ὁμόχρους ἄλλος οὐδεὶς κύκλος ἐστί· τὸ οὖν, ὅτε πάντας ἀγαυοὺς, ἤτοι ὅτε τὰ οὐράνια ὁρῶνται,

ἢ ἐφ' ἧς μάλιστα ἐμφανὴς ὁ οὐρανὸς, ἢ τάχα κατὰ τὸ μεσονύκτιον· τότε γὰρ ἀκριβοῦνται μάλιστα τὰ ἄστρα ὀξέα φαινόμενα. τὸ δὲ ἀδρανέων, ἤγουν ἐκ τοῦ φωτὸς τοῦ ἡλίου ἀδρανιζόμενος. τὸ δὲ διχόμηνι, γράφεται καὶ νεόμηνι, ἤγουν τῇ νεωστὶ καὶ πρῶτον ἐκ συνόδου φαινομένῃ, ἐπειδὴ τότε ἐμφανῆ εἰσι τὰ ἄστρα, μὴ καταυγαζόμενα ὑπὸ τοῦ σεληνιακοῦ φωτὸς πάντη γε κεκασμένα. εἴτουν ἀσελήνου νυκτὸς οὔσης, θελήσεις τὸν γαλαξίαν σκέψασθαι, ᾧ πᾶς διχοτομεῖται οὐρανός· ἔστι γὰρ τῶν μεγίστων κύκλων· φανήσεταί σοι ὅμοιος γάλακτι· ἔστι γὰρ οὗτος λευκὸς λοξούμενος διὰ τῶν τροπικῶν, καὶ μικρὸν ὑπερπίπτων αὐτοὺς, τέμνει ζωδιακὸν κύκλον κατὰ διδύμους καὶ τοξότην. εἴρηται δὲ οὕτω, διὰ τὸ λευκαῖς νεφέλαις σημαίνεσθαι τὴν περιγραφὴν αὐτοῦ. Ἐρατοσθένης δέ φησι, μυθικῶς αὐτὸν διηγούμενος, ὑπὸ τοῦ τῆς Ἥρας γάλακτος γεγενῆσθαι ἐκχυθέντος· ἤκουσε γὰρ παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ, ὅτι οὐκ ἴδιός ἐστι. θεάσῃ οὖν ἐκεῖνο τὸ περιγλυκὲς, τὸ καλούμενον γάλα, ὅπερ κύκλῳ τὸν οὐρανὸν περιλαμβάνει· καὶ γὰρ τοῦ ζωδιακοῦ μᾶλλον περιέλαβε τὸν οὐρανόν· ὁ μὲν γὰρ ζωδιακὸς μέχρι τῶν τροπικῶν κάτεισιν· ὁ δὲ, καὶ τῶν λοιπῶν σχεδὸν ἐπιψαύει. Τῷ δὴ χροιήν) Νοοῦνται μὲν καὶ ἄλλοι κύκλοι ἄπειροι, ἐφ' ἑκάστου τῶν ἀστέρων τῇ περιφορᾷ γραφόμενοι, παράλληλοι περὶ τοὺς αὐτοὺς τοῦ κόσμου πόλους κείμενοι· ἄπειροι δὲ καὶ οἱ διὰ τῶν πόλων ὄρθιοι πρὸς τοὺς παραλλήλους καλούμενοι κόλουροι. ἄπειροι δὲ, καὶ οἱ μήτε παράλληλοι, μήτε διὰ τῶν πόλων, ἀλλὰ λοξοὶ, πεπαρμένοι· οἱ δὲ ἐν τοῖς ἀπείροις· κόλουροι δὲ, ὅτι τὸ μέρος αὐτῶν ἀφαιρεῖται, καί ἐστιν ὑπὸ γῆν. ὁ δὲ Ἄρατος τούτων οὐκ ἐμνήσθη οὐδενός. ὁ δὲ νοῦς, τούτῳ δὲ τῷ γαλαξίᾳ οὐδεὶς ἄλλων ἐστὶ τὴν χροιὰν ὅμοιος· διὸ καὶ οἱ ἄλλοι ἀφανεῖς, αὐτὸς δὲ φανερός ἐστι. τὸ δὲ δινεῖται, συμπεριφέρεται τῷ οὐρανῷ, τῷ δὴ γαλαξίᾳ, οἱ δύο τῶν εἰρημένων τεσσάρων ἰσόμοιροί εἰσιν, ὅ, τε ζωδιακὸς, καὶ ὁ ἰσημερινός· καὶ γὰρ καὶ οὗτοι μέγιστοι· οἱ δὲ λοιποὶ τούτου μείονες, ὅ, τε χειμερινὸς καὶ θερινὸς τροπικός.

Τῶν, ὁ μὲν ἐγγύθεν ἐστὶ κατερχομένου Βορέαο·
Ἐν δέ οἱ ἀμφότεραι κεφαλαὶ διδύμων φορέονται·
Ἐν δέ τά γοῦνατα κεῖται ἀρηρότος ἡνιόχοιο·
Λαιὴ δὲ κνήμη καὶ ἀριστερὸς ὦμος ἐπ' αὐτῷ
Περσέος· ἀνδρομέδης δὲ μέσην ἀγκῶνος ὕπερθεν
Δεξιτερὴν ἐπέχει· τὸ μὲν οἱ θέναρ ὑψόθι κεῖται,
Ἀσσότερον Βορέῳ γε, νότῳ δ' ἐπικέκλιται ἀγκών·
Ὁπλαὶ δ' ἵππειοι, καὶ ὑπαύχενιον ὀρνίθειον

Ἄκρη

Ἄκρη σὺν κεφαλῇ, καὶ οἵ τ' ὀφιούχεοι ὦμοι,
Αὐτὸν δινεύονται, ἐληλάμενοι περὶ κύκλον.
Ἡ δ' ὀλίγον φέρεται νοτιωτέρη, οὐδ' ἐπιβάλλει
Παρθένος· ἀλλὰ λέων καὶ καρκίνος, οἱ μὲν ἄρ' ἄμφω
Ἑξείης κέαται βεβολημένοι· αὐτὰρ ὁ κύκλος,
Τὸν μὲν ὑπὸ στῆθος καὶ γαστέρα, μέχρι παρ' αἰδῶ
Τέμνει· τὸν δὲ, διηνεκέως ὑπένερθε χελείου
Καρκίνον, ἧχι μάλιστα διχαιόμενόν κε νοήσῃς
Ὀρθὸν, ἵν' ὀφθαλμοὶ κύκλου ἑκάτερθεν ἴοιεν.
Τοῦ μὲν, ὅσον τε μάλιστα δι' ὀκτὼ μετρηθέντος,
Πέντε μὲν ἔνδια στρέφεται καθ' ὑπέρτατα γαίης·
Τὰ τρία δ' ἐν περάτῃ· θέρεος δέ οἱ ἐντροπαί εἰσιν·
Ἀλλ' ὁ μὲν, ἐν βορέῳ περὶ καρκίνον ἐστήρικται.

Τῶν ὁ μὲν ἐγγύθεν) Λοιπὸν ἑξῆς διδασκαλίαν ποιεῖται, ἀκολούθως πάλιν ἀπὸ τοῦ βορείου κύκλου· καί φησιν, ὁ μὲν θερινὸς, πλησίον ἐστὶ τοῦ βορέου. Ἐν δέ οἱ ἀμφότεραι) Ἐν αὐτῷ δὴ καὶ τοῦ ἡνιόχου τὰ γόνατα. ἀρηρότος δὲ, ἤγουν συνηρμοσμένου καὶ συμπεφυκότος τῷ ταύρῳ. Ὁπλαὶ δ' ἵππειοι) Αἱ δὲ τοῦ ἵππου ὁπλαὶ, καὶ ὁ τοῦ ὄρνιθος αὐχὴν, σὺν αὐτῇ τῇ ἄκρᾳ κεφαλῇ, καὶ οἱ λαμπροὶ τοῦ ὀφιούχου ὦμοι, περὶ τὸν κύκλον κινοῦνται, περιελαθέντες καὶ ἐγκείμενοι. Ἡ δ' ὀλίγον φέρεται) Σημειοῦται, καί φησιν, ἡ δὲ παρθένος ὀλίγον εἰς τὸ νοτιώτερον τοῦ κύκλου φέρεται, καὶ οὐκ ἐπιψαύει αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ λέων καὶ ὁ καρκίνος ἐπιψαύει αὐτοῦ· ὁ γὰρ κύκλος, τὸν μὲν λέοντα ὑπὸ τὸ στῆθος, καὶ τὴν γαστέρα, καὶ μέχρι τῶν αἰδοίων τέμνει· τὸν δὲ καρκίνον δι' ὅλου τέμνει, ἄχρι τοῦ νοτιαίου ὀστράκου· ὑπὸ γὰρ τὰ ζώδιά ἐστιν ὁ κύκλος· αὐτὰ γὰρ ὑπέρκειται ὑπερθεν. Ἧχι μάλιστα) Ὅπου μάλιστα ἐν τούτῳ τῷ ζωδίῳ γνωρίσῃ, καὶ διχῶς τεμνόμενον θεωρήσεις τὸν καρκίνον· ὀρθῶς καὶ σφόδρα καλῶς. Πέντε μὲν ἔνδια στρέφεται) Πρὸς τὸ κλίμα τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ Λακεδαίμονος δοκεῖ τὴν τῶν φαινομένων πραγματείαν συνθεῖναι, καὶ ἔστι πιθανὸν ἐκεῖσε διατρίβειν, ἔνθα καὶ τοὺς λόγους ἐποίησεν. ἀντιπίπτει δὲ τὸ ῥηθὲν αὐτοῦ; Κείνου που κεφαλὴ τῇ νίσσεται ᾗχί περ ἄκραι, τουτέστιν ἐπὶ τοῦ ἀρκτικοῦ φέρεται κύκλου, καθ' ὃ κλίμα ἡ μεγίστη ἡμέρα ὡρῶν δεκατεσσάρων, καὶ τριῶν πεμπτημορίων ὥρας, τουτέστι καθὸ τὰς Ἀθήνας καὶ

τὴν

τὴν Ἔφεσον κεῖσθαί φασι, καὶ ὁ πόλος ἐξήρτηται μόνος. Τὰ τρία δ' ἐν περάτῃ) Τούτου φησὶ τοῦ κύκλου· οὐκ εἶπε τῆς καταλήψεως, τὰ ιβ΄. ζώδια ἢ σημεῖα· εἰς η΄. μετρηθέντα καὶ μερισθέντα. τὰ μὲν πέντε μέρη ὑπέργεια εὑρεθήσεται, καὶ ἐν ὕψει κινούμενα· τὰ δὲ τρία, ἐν δύσει καὶ ὑπόγεια· ἐν δὲ τούτῳ τῷ κύκλῳ τροπαὶ θεριναὶ γίνονται· ἐκ δὲ τούτου τοῦ μέτρου ἐστὶν οὕτω συνιδεῖν· θῶμεν τὰς νυχθημέρους ὥρας, αἵ εἰσιν κδ΄. τῶν οὖν τῶν ὀκτὼ μερῶν αὐτοῦ τὰ πέντε διηνεκῶς ὑπέργεια, τὰ δὲ τρία ὑπόγεια. ἀριθμήσωμεν ἕκαστον μέρος, εἰς τρεῖς ὥρας συμπληρούμενον, οὕτως, γ΄. ε΄. ιε΄. ὥστε εἶναι τὴν θερινὴν ἡμέραν ὡρῶν ιε΄. πάλιν τὰ ὑπόγεια μοίρας ἔχοντα τρεῖς, οὕτω, γ΄. γ΄, θ΄. καὶ ἔστιν ἡ θερινὴ νὺξ ὡρῶν θ΄. τὸ δὲ ἀνάπαλιν ἐπὶ τοῦ χειμῶνος, τὴν μὲν ἡμέραν ὡρῶν θ΄. τὴν δὲ νύκτα ιε΄. συμβαίνει γίνεσθαι. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις τόποις τοῖς ἀρκτικωτέροις, ἥτε θερινὴ ἡμέρα καὶ ἡ χειμερινὴ νὺξ πλειόνων εἰσὶν ὡρῶν ἢ ιε΄. διὰ τὸ καὶ πλείους μοίρας τῶν πέντε ὑπεργείους εἶναι· ὅθεν εἰ καὶ ἕκαστον ζώδιον δύο ὥρας ἐπέχει, καὶ ἥτε χειμερινὴ νὺξ, ἥτε θερινὴ ἡμέρα δωδεκάωρος ὀφείλει εἶναι, ὅμως διὰ τὰς διαφόρους περιφορὰς, ἀλλαχοῦ μὲν μείζων, ἀλλαχοῦ δὲ ἐλάττων γίνεται. τὸ δὲ ἔνδια, ἡμεριναὶ, ὑψηλαὶ ὑπὲρ γῆν, παρὰ τὸν ἔνδιον καιρὸν τὸν μεσημβρινὸν, εἴγε ἡ μεσημβρία μεσαίτατόν ἐστι πάσης τῆς σφαίρας. Θέρεος δέ οἱ) Ἐν τῷ θερινῷ κύκλῳ τροπαί εἰσι τοῦ ἡλίου κατὰ λόγον· αἱ γὰρ θεριναὶ τροπαὶ ἐν τῷ καρκίνῳ γίνονται, η΄. μοῖραν αὐτοῦ τοῦ ἡλίου ἐπέχοντος· ὃ δὴ ζώδιον ἐν τούτῳ τῷ κύκλῳ ἐστί. μετὰ οὖν τὴν η΄. μοῖραν τοῦ καρκίνου, ταπεινότερος ὁ ἥλιος πρὸς ἀναλογίαν ἄρχεται γίνεσθαι. καὶ διὰ τοῦτο οὐκέτι ἐπιδίδωσιν ἡ ἡμέρα, ἀλλ' ὑφαιρεῖται. μαρτυρεῖ δὲ τῷ λόγῳ τούτῳ ἡ διὰ τῶν ὡρολογίων ἐνέργεια. ἡ γὰρ σκιὰ τοῦ γνώμονος μετὰ τὸ παραλλάξαι τὸν ἥλιον τὴν ὀγδόην μοῖραν τοῦ καρκίνου, οὐκέτι ἐπεκτείνεται, ἀλλ' ἀνασπᾶται. τὸ δὲ ἐντροπαὶ, τουτέστιν ἐν τῷ ζωδίῳ τούτῳ τὸ τέλος τοῦ ὕψους καταλιμπάνει, καὶ τὴν ἐπὶ τὸ νοτιώτερον τροπὴν ποιεῖται.

Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν βορέῳ) Οὗτος μὲν οὖν, φησιν, ὁ κύκλος ὡς εἴρηται, ἐπὶ τὸν καρκίνον ἐστήρικται. ἐν γὰρ τούτῳ ὁ ἥλιος ὑψούμενος, ποιεῖ τὴν θερινὴν τροπικὴν ὥραν.

Ἄλλος δ' ἀντιόωντι νότῳ μέσον αἰγοκερῆα
Τέμνει, καὶ πόδας ὑδροχόου, καὶ κήτεος οὐρήν.
Ἐν δέ οἱ ἐστὶ λαγωὸς ἀτὰρ κυνὸς οὐ μάλα πολλήν
Αἴνυται, ἀλλ' ὁπόσην ἐπέχει ποσίν· ἐν δέ οἱ ἀργώ,
Καὶ μέγα κενταύροιο μετάφρενον· ἐν δέ τε κέν- (τρον
Σκορπίου, ἐν καὶ τόξον ἀγαυοῦ τοξευτῆρος·
Τὸν πύματον καθαροῖο παρερχόμενος βορέαο

Ἐς

Ἐς νότον ἠέλιος φέρεται· τρέπεται γε μὲν αὐτοῦ
Χειμέριος· καί οἱ, τρία μὲν περιτέλλεται ὑψοῦ
Τῶν ὀκτώ, τὰ δὲ πέντε κατώρυχα δινεύονται.

Ἄλλος δ' ἀντιόωντι) Περὶ τοῦ χειμερινοῦ τροπικοῦ διαλαμβάνει, καί φησιν, ἄλλος δὲ κύκλος ἐν τῷ νότῳ ἀντιόωντι, ἤγουν τῷ ἐξ ἐναντίας τοῦ βορέω, ὃς τέμνει τὸν αἰγόκερων· ἐν τούτῳ γὰρ τῷ ζωδίῳ τροπαὶ χειμεριναὶ γίνονται. τινὲς δὲ ἐναντιόωντι νότον, ἀμαθῶς ἔγραψαν, ἵν' ᾖ μεταλαμβάνοντι τῶν τοῦ νότου πνευμάτων. Ὅμηρος, Καὶ ἐμὸν λέχος ἀντιόωσαν. οὐκ ἔστι δὲ, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τοῖς ἄνω πλησίον βορέου εἶπε, λέγει καὶ νῦν ἐν τῷ νότῳ τῷ ἐναντίαν θέσιν ἔχοντι βορέῳ. Διὰ δὲ τούτου δηλοῦται, ὅτι ὁ χειμερινὸς τροπικὸς, νοτιωτέραν ἔχων τὴν θέσιν, ἐναντίος ἐστὶ τῷ θερινῷ τροπικῷ, καὶ περιγράφει τὸν αἰγόκερων· λοιπὸν δὲ ἀπὸ τῶν ἐπιψαυόντων δίδωσιν αὐτοῦ τὴν κατάληψιν. Αὐτὰρ κυνὸς οὐ μάλα πολλὴν αἴνυται) Ἤγουν μερίδα τοῦ σώματος λαμβάνει· αἴνυσθαι γὰρ τὸ λαμβάνειν· ἀλλ' ὀλίγην μερίδα ἐπέχει τοῦ σώματος τοῦ κυνὸς, ἄχρι τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν. τοσαύτην οὖν αἴνυται μερίδα, ὅσην οἱ ἄκροι πόδες τοῦ κυνὸς ψαύουσι. Μετάφρενον) Αἱ φρένες ἐν τῷ στήθει περίκεινται. μετάφρενον οὖν, τὸ μετὰ τὴν φρένα, ἤγουν τὸ ὄπισθεν τῆς φρενὸς, τουτέστι τὸ δίμοιρον τῆς ῥάχεως. Τὸν πύματον) Τοῦ τοξότου οὐκ ἔστι νοτιώτερος ἄλλος. τοῦτο οὖν φησιν, ὅτι εἰς τὸν τοξότην πύματον καὶ ἔσχατον φέρεται ὁ ἥλιος, ὡς ἐπὶ τὸν νότον κατιὼν, ἀπὸ τοῦ καθαροῦ βορέου. κἀκεῖνον διελθὼν, ὡς ἐπὶ τὰ βόρεια ἔρχεται ἄνω ἀπὸ τοῦ αἰγοκέρωτος. τὸ δὲ καθαροῖο, ὅτι αἰθρηγενέτης ὁ βορέας. Τρέπεταί γε μὲν αὐτοῦ) Ἐν αὐτῷ δὲ τῷ τοξότῃ ἐν τοῖς τελευταίοις χειμερινὸς τρέπεται ὁ ἥλιος, ἀπὸ τοῦ τοξότου τελευτῶν, καὶ ἄρχεσθαι μέλλων τῷ αἰγοκέρωτι. Καὶ οἱ τρία μὲν) Οὗτοι ἴσοι ὄντες κατὰ τὸ μέγεθος, ὁ χειμερινὸς τροπικὸς, καὶ ὁ θερινός· ὅμως ἐναντίον τι πέπονθεν ὁ χειμερινὸς τῷ θερινῷ κατὰ τὴν θέσιν· τρία μὲν γὰρ αὐτοῦ διαστήματα ὑπέργεια, τὰ δὲ πέντε ὑπόγεια. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἥλιος αἰγοκέρωτος ἐπέχων μοῖραν η΄. θ΄. μὲν ὡρῶν τὴν ἡμέραν ποιεῖ. ιε΄. δὲ τὴν νύκτα. κατὰ γὰρ τὴν χειμερινὴν τροπὴν, τὰ μὲν ε΄ ὑπὸ γῆν, τὰ δὲ γ΄. ὑπὲρ γῆν.

Μεσσόθι δ' ἀμφοτέρων, ὅσσος πολιοῖο γάλακτος,
Γαῖαν ὑποστρέφεται κύκλος διχάοντι ἐοικώς·
Ἐν δέ οἱ ἤματα νυξὶν ἰσαίεται ἀμφοτέρῃσι,
Φθίνοντος θέρεος, τότε δ' εἴαρος ἱσταμένοιο. τοῦτ

Σῆμα

Σῆμα δέ οἱ κριὸς, ταύροιό τε γούνατα κεῖται·
Κριὸς μὲν κατὰ μῆκος ἐληλαμένος διὰ κύκλου·
Ταύρου δὲ σκελέων, ὅσση περιφαίνεται ὀκλάξ.
Ἐν δέ τέ οἱ ζώνη εὐφεγγέος ὠρίωνος·
Καμπή τ' αἰθομένης ὕδρης ἔνι οἱ καὶ ἐλαφρὸς
Κρητὴρ, ἐν δὲ κόραξ· ἔνι δ' ἀστέρες οὐ μάλα πολλοὶ
Χηλάων· ἐν τῷ δ' ὀφιοῦχεα γοῦνα φορεῖται.
Οὐ μὴν αἰητοῦ ἀπαμείρεται· ἀλλά οἱ ἐγγὺς
Ζηνὸς ἀητεῖται μέγας ἄγγελος. ἠδὲ κατ' αὐτοὺς
Ἱππείη κεφαλὴ καὶ ὑπαύχενον εἱλίσσονται.
Τοὺς μὲν παρβολάδην ὀρθοὺς περιβάλλεται ἄξων,
Μεσσόθι πάντας ἔχων.–

Μεσσόθι δ' ἀμφοτέρων) Διαλαμβάνει περὶ τοῦ ἰσημερινοῦ, καὶ τούτου τὸ μέγεθος δίδωσιν ἀπὸ τοῦ ἤδη ἐγνωσμένου κύκλου τοῦ γαλαξίου· ἴσον δὲ ἀποφαίνεται εἶναι κατὰ τὸ μέγεθος τὸν ἰσημερινὸν, τοῦ τε γαλαξίου καὶ τοῦ ζωδιακοῦ· πάντες γὰρ διχῶς τέμνουσι τὴν σφαῖραν· ὁ δὲ νοῦς, ἀμφοτέρων, τοῦ τε θερινοῦ τροπικοῦ, καὶ τοῦ χειμερινοῦ, κατὰ τὸ μέσον ἐστὶν ὁ κύκλος, ὅσος καὶ ὁ τοῦ γαλαξίου. Ἐν δέ οἱ ἤματα) Ἀμφότεραι δὲ αἱ ἰσημερίαι ἐν αὐτῷ γίνονται, αἱ ἡμέραι δηλαδὴ ἴσαι ταῖς νυξίν· ἰσοῦνται γὰρ περὶ μόνας τὰς περάτας μοίρας· δύο δὲ γίνονται ἰσημερίαι· μία μὲν, ὅτε φθίνει τὸ θέρος· τῇ κε'. τοῦ θώθ, ὅς ἐστι κατὰ ῥωμαίους σεπτέμβριος, γίνεται δ' ἐν ταῖς χηλαῖς ἡ τροπὴ, καὶ ἰσημερία ἐστὶ μειουμένων τῶν ἡμερῶν. ἑτέρα δὲ κατὰ τὸν μάρτιον, μειουμένων τῶν νυκτῶν. Σῆμα δέ οἱ κριός) Τὴν κατάληψιν αὐτοῦ δίδωσιν ἐκ τῶν ἐπιψαυόντων αὐτοῦ ζωδίων. σημεῖον δὲ ὁ κριὸς, ὅπου καὶ τὰ τοῦ ταύρου γόνατα κεῖται· ἀλλ' ὁ μὲν κριὸς κατὰ τὸ μῆκος καὶ δι' ὅλου ἡρμοσμένος φέρεται τῷ κύκλῳ· τοῦ δὲ ταύρου ὁπόση ἐστὶ ὄκλασις καὶ καμπὴ τῶν σκελῶν γίνεται. ὁ μὲν γὰρ κριὸς ὅλος ἐστὶ τῷ κύκλῳ προσηρμοσμένος· ὁ δὲ ταῦρος κατὰ μόνην τὴν τῶν σκελῶν καμπήν. Καμπή τ' αἰθομένης) Ἤγουν ἡ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς πρώτη καμπή. αἰθομένης δὲ, ἤγουν τῆς ἐχούσης καυσώδη ἰόν· καυστικὸς γάρ ἐστιν αὐτῆς ὁ ἰός. καὶ Εὐφορίων, Ἣ μὲν πάνθ' ὅσα που φύει δυσδείελος αἶα, Ἢ φύλλον γ', ἢ ποίην, ὅτ' ἐχρίμψατο, λυθρὸν Ὡς πυρὶ καρφόμενον, ψαφαρῇ ἰνδάλλεται τέφρῃ. ἢ αἰθομένης, τῆς καιομένης, ὑπὸ τοῦ ἡλίου· σφόδρα

γὰρ καταλάμπεται ὑπὸ τὰ ζώδια ταῦτα ὄντα. Καὶ ἐλαφρὸς κρητὴρ) Εν αὐτῷ τῷ ἰσημερινῷ, φησι, κύκλῳ καὶ ὁ ἐλαφρὸς κρατήρ ἐστιν. ἐλαφρὸς δὲ, ὁ ἐγκείμενος τῷ τῆς ὕδρας σώματι, ἢ ὁ ἀλαμπής· ἀμυδροὺς γὰρ ἔχει τοὺς ε'. ἀστέρας. Ενι δὲ ἀστέρες) Οὐ τοῦτό φησιν, ὅτι οὐ πολλοὶ ἀστέρες εἰσὶ τῶν χηλῶν, εἰσὶ γὰρ, ἀλλ' ὅτι οὐ πολλοὶ τῶν ἐν χηλαῖς ἀστέρων ἐπιψαύουσι τοῦ κύκλου· αἱ γὰρ ἄκραι χηλαὶ ἐπιψαύουσιν. Οὐ μὴν αἰητοῦ) Ηγουν οὐκ ἀπολαμβάνει τινὰ μοῖραν τοῦ ἀετοῦ ὁ κύκλος, ἀλλ' ἔστιν ἐγγὺς αὐτοῦ ὁ τοῦ Διὸς ἄγγελος ἀετός.

Τοὺς μὲν, παρβολάδην) Τοὺς μὲν οὖν τρεῖς κύκλους φησὶ, τούς τε τροπικοὺς, καὶ τὸν ἰσημερινὸν, ὁ ἄξων παραβολάδην κειμένους ἔχει· περιβάλλεται γὰρ αὐτοὺς καὶ περιέχεται ὑπ' αὐτῶν, διαπείρων αὐτούς· οἱ δὲ ὥσπερ ἐξορθούμενοί εἰσιν ἐπ' αὐτῷ, ἢ ὅτι τούτους τοὺς κύκλους παραβολάδην, ὡσανεὶ παραβλητικῶς καὶ παραλλήλως κειμένους ὁ ἄξων τοὺς ὀρθοὺς περιφέρει· διαπείρων γὰρ τοὺς πάντας, μόνους τούτους τοὺς ὀρθοὺς κύκλους παραλλήλους ἔχει ἐπικειμένους.

-ὁ δὲ τέτρατος ἐσφήκωται)

Λοξὸς ἐν ἀμφοτέροις· οἱ μὲν ῥ' ἑκάτερθεν ἔχουσιν
Αντιπέρην τροπικοί, μέσσος δέ ἑ μεσσόθι τέμνει.
Οὐκ ἂν ἀθηναίης χεῖρας δεδιδαγμένος ἀνὴρ
Αλλῃ κολλήσαιτο κυλινδόμενα τροχάλεια,
Τοῖά τε καὶ τόσα πάντα περισφαιρηδὸν ἑλίσσων,
Ως τά γ' ἐν αἰθερίῳ πλαγίῳ συναρηρότα κύκλῳ,
Εξ ἠοῦς ἐπὶ νύκτα διώκεται ἤματα πάντα.
Καὶ τὰ μὲν, ἀντέλλει τε καὶ ἀντία "νειόθι δύνει "αὐτίκα
Πάντα παραβλήδην· μία δέ σφεων ἐστὶν ἑκάστου
Εξείης ἑκάτερθε "κατηλυσίη ἄνοδός τε. "-ήλυσις ἠδ'
Αὐτὰρ ὅγ' ὠκεανοῦ τόσον παραμείβεται ὕδωρ,
Οσσον ἀπ' αἰγοκερῆος ἀνερχομένοιο μάλιστα,
Καρκίνον εἰς ἀνιόντα κυλίνδεται, ὅσσον ἅπαντη
Αντέλλων ἐπέχει, τόσσον γε μὲν ἄλλοθι δύνων·

Οσσον

Ὅσσον δ' ὀφθαλμοῖο βολῆς ἀποτέμνεται αὐγή,
Ἑξάκις ἂν τόσ' ἡμῖν " ὑποδράμοι· αὐτὰρ ἑκάστη
Ἴση μετρηθεῖσα, δύω x περιτέμνεται ἄστρα.

" ὑπέκ- x περιτέλλε)

Ὁ δὲ τέτρατος ἐσφήκωται) Περὶ τοῦ ζωδιακοῦ λέγει, ἐπειδὴ περὶ τῶν ἄλλων τριῶν διέλαβε. τὸ δὲ ἐσφήκωται, ἀντὶ τοῦ συνέχεται. Ὅμηρος, Πλοχμοί θ' οἳ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκωντο. ὁ δὲ λόγος, ὁ δὲ ζωδιακὸς ὁ τέταρτος, συνέχεται ὑπ' ἀμφοτέρων τοῦ χειμερινοῦ καὶ τοῦ θερινοῦ λελοξωμένος. διὰ γὰρ τοῦτο ὑπὸ τῶν κύκλων συνέχεται· ἐπειδὴ λελόξωται. καὶ οἱ μὲν τροπικοὶ ἀντιπέραν καὶ ἐναντίοι ἀλλήλοις κείμενοι. ὁ μὲν γὰρ βόρειος, ὁ δὲ νότιος ἑκατέρωθεν αὐτὸν ἔχουσι· καὶ ὁ μὲν θερινὸς, τοῦ καρκίνου ἐπιψαύει· ὁ δὲ χειμερινὸς, τοῦ αἰγοκέρωτος. Οὐκ ἂν Ἀθηναίης) Οὐκ ἂν παρὰ τῆς Ἀθηνᾶς ἀνὴρ ζωγράφος μαθὼν τοιαύτην σφαῖραν οὕτω γράψειεν, ὡς ἔστιν ἐν τῷ οὐρανῷ. λείπει ἡ ὑπὸ πρόθεσις, ἵν' ᾖ, ὑπὸ τῶν χειρῶν τῆς Ἀθηνᾶς. τὸ δὲ κολλήσειεν ἀντὶ τοῦ κατασκευάσειεν. οὐκ ἂν οὖν ὁ τεχνικώτατος τῆς Ἀθηνᾶς μαθητὴς ἄμεινον συνήρμοσε τοὺς κύκλους, ἢ εἰσίν· ἢ οὐκ ἂν ὑπὸ τῶν χειρῶν τῆς Ἀθηνᾶς δεδιδαγμένος ἀνήρ τις, ἄλλως κολλήσειε κυλιομένους τοὺς κύκλους, ὡς αὐτοὶ ἐν τῷ αἰθέρι περὶ τὸν πλάγιον κύκλον τὸν ζωδιακὸν ἀφ' ἡμέρας εἰς νύκτα κεκόλληνται. εἴη δ' ἂν τὸ, χειρῶν δεδιδαγμένος, ἑλληνισμὸς, ἀντὶ τοῦ κατὰ χεῖρας μαθὼν, καὶ παρὰ τῆς Ἀθηνᾶς διδαχθείς. καὶ Ὅμηρος, Εὖ εἰδὼς τεκτοσυνάων. οὐκ ἂν οὖν ἄλλος τις κατασκευάσειε περιφερεῖς τροχοὺς οὕτως, ὡς ἔχουσιν οἱ κύκλοι. τὸ οὖν κυλινδόμενα, ἀντὶ τοῦ περιφερῆ, τροχάλεια, ἀντὶ τοῦ τροχούς. τὸ δὲ, τοῖά τε καὶ τόσα, ἀντὶ τοῦ τηλικαῦτα καὶ τοσαῦτα κυκλοτερῆ περιέχων καὶ περιγράφων τροχάλεια. τὸ δὲ περισφαιρηδὸν, ἤγουν περὶ τὴν σφαῖραν. συναρηρότα δὲ, συνηρμοσμένα. λέγει δὲ τοῦτο ὅτι ἀκίνητά εἰσι τὰ τροπικὰ σημεῖα, ἐξ ἠοῦς, ἐξ ἀνατολῆς, ἐπὶ νύκτα, ἐπὶ τὴν δύσιν· ἤματα πάντα, ὅτι κατὰ τοὺς λόγους τῶν ἑλλήνων ἀεικίνητός ἐστιν ὁ κόσμος.

Καὶ τὰ μὲν) Καὶ τὰ κύκλα μὲν ταῦτα ἀνατέλλει καὶ δύει, τὰ πάντα κείμενα παραλλήλως· μία δέ ἐστιν ἑκάστου ἄνοδος καὶ δύσις· ἕκαστος γὰρ τῶν κύκλων τὸ αὐτὸ σημεῖον ἔχει, ὅθεν ἀνατέλλει καὶ ὅπου δύει. τὸ δὲ, ἑξείης ἑκάτερθεν, ἀντὶ τοῦ ἐξ ἑκατέρου μέρους, καὶ ἐκ δύσεως καὶ ἐξ ἀνατολῆς ἑκάστου κύκλου, ἓν σημεῖον τὸ αὐτὸ ἀνατέλλειν καὶ δύειν νομίζεται. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι ἐν παραλλήλῳ σχήματι κατεστηριγμένοι, ἀνατέλλουσί τε καὶ δύουσιν· ὁ μέντοι ζωδιακὸς οὐκέτι. Αὐτὰρ ὅγ' ὠκεανοῦ) Ὁ ζωδιακὸς κύκλος, κατὰ τὴν ἀΐδιον τοῦ κόσμου κίνησιν, ἥ φασιν ἕλληνες, ἀπ' ἀνατολῆς ἐπὶ τὴν ἑξῆς ἀνατολήν· ὠκεανὸς γὰρ ὁ ὁρίζων· ὅσον ἔχει διάστημα ἀπὸ αἰγοκέρωτος ἀνατέλλοντος, ἕως ἀνατέλλοντος καρκίνου, ἀπὸ αἰγοκέρωτος μὲν χειμερινοῦ τροπικοῦ, μέχρι καρκίνου θερινοῦ τροπικοῦ ὑπὲρ γῆν, τοσοῦτον πάλιν ἀπὸ τοῦ καρκίνου μέχρι τοῦ αἰγοκέρωτος ὑπὸ γῆν διηνεκῶς γίνεται· ἴσον γὰρ αὐτοῦ τὸ ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα τμῆμα τῷ ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα· ὅσον γὰρ ἡ ἀνατολὴ τῆς δύσεως ἀπέχει, τοσοῦ-

τον ἡ δύσις τῆς ἀνατολῆς. τὸ δὲ, ὅσον ἀπάντη, ἤγουν ὅσον ἀπ' ἀνατολῆς ἔχει τοῦ ὁρίζοντος, τοσοῦτον καὶ ἐν τῇ δύσει ἐν τῷ καταφέρεσθαι. τὸ οὖν, μία δέ σφεων, ἔοικε πρὸς ἀντιδιαστολὴν εἰρῆσθαι τοῦ ζωδιακοῦ, διὰ τὸ, τοὺς μὲν ἄλλους ἀπὸ ἑνὸς σημείου ἀνατέλλοντας, εἰς ἓν πάλιν δύειν· τὸν δὲ ζωδιακὸν πλάτος ἀξιόλογον ἔχειν. Ὅσσον δ' ὀφθαλμοῖο) Ἑξάγωνόν ἐστι τοῦτο τὸ σχῆμα, καὶ φυσικώτατον· καὶ γὰρ αἱ μέλισσαι φύσει ζῶσαι, καὶ οὐ λόγῳ, τὰς κατατρήσεις τῶν κηρίων ἑξαγώνους ποιοῦσι. τὸν μὲν οὖν κόσμον σφαιρικὸν συμβέβηκεν εἶναι, τὴν δὲ γῆν, κέντρον· ἀνάγκη οὖν ἐκβαλλομένας ὑπὸ τῆς ὄψεως ἐπὶ τὸν οὐρανὸν εὐθείας, βεβηκότων ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τοῦ σχήματος τυγχάνοντος σφαιροειδοῦς ἴσας πάσας εἶναι. ὅση οὖν, φησιν, ὄψεως γίνεται εὐθεῖα, ἄνω βλεπόντων ἡμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν, τοσαῦται ὀφείλουσιν ἓξ νοεῖσθαι δι' ὅλης τῆς περιφερείας. αὗται δὲ λαμβανόμεναι κατὰ παράλληλον σχῆμα, καὶ ἴσον ἀλλήλων ἀφεστῶσαι, δύο περιλαμβάνουσι κατὰ τὴν ἑαυτῶν μεσότητα ζώδια· οὕτω γὰρ ἀποτελοῦσι τὸ ἑξάγωνον σχῆμα. πάνυ οὖν τεχνικῶς καὶ γεωμετρικῶς διήρηκε τὸν ζωδιακὸν κύκλον εἰς τὰ δωδεκατημόρια· λέγει γὰρ, ὅση ἡ ὁρατικὴ ὄψις ἐστὶ, τουτέστιν ἡ ἀκτὶς ἡ ἀφ' ἡμῶν ἀφιεμένη, ἐπὶ τὴν ἀνωτάτω τοῦ οὐρανοῦ ἐπιφάνειαν, τηλικαύτην εὐθεῖαν ἐγγράψας τῷ κύκλῳ ἑξάκις· εἶτα ἑκάστην αὐτῶν τέμνων διχῶς, εὑρήσεις ιβ'. τῶν ζωδίων δωδεκατημόρια· εἶτα καταριθμεῖται τὰ ζώδια. τὸ δὲ θεώρημα, ὡς ἄρα ἡ ἐκ τοῦ κύκλου τοῦ κέντρου, ἴση ἐστὶ τῇ ἐγγραφομένῃ ἐν κύκλῳ ἑξαγώνῳ πλευρᾷ. ἀποτέμνεται δὲ, ἀντὶ τοῦ περιγράφεται καὶ δείκνυσι. μὴ θαυμάζωμεν δὲ, εἰ ἕκαστον τῶν ζωδίων τηλικοῦτον ὂν κατὰ τὸ μέγεθος, ὡς τὸ ἥμισυ ἐπέχειν τοῦ ἀπὸ γῆς ἐπὶ τὸν οὐρανὸν διαστήματος, σμικρότατον ὁρᾶται· διὰ γὰρ τὸ πόῤῥωθεν ἡμᾶς εἶναι ἐκείνων, διὰ τοῦτο ἡμῖν μικρὰ φαίνεται, καίπερ ὄντα μεγάλα, ὡς ὁ ἥλιος παρὰ τοῖς μαθηματικοῖς ἐπιστεύθη τῆς γῆς ὀκτωκαιδεκαπλασίων ὢν, καὶ ἡ πᾶσα γῆ τοῦ μεγέθους αὐτοῦ ὀκτωκαιδέκατόν ἐστι, καὶ ὅμως ἡ περιφέρεια αὐτοῦ πάνυ δοκεῖ μεγάλη εἶναι, ἐπειδὴ σφόδρα αὐτοῦ ἐσμεν κεχωρισμένοι. οὕτω καὶ τὰ ἄστρα μεγάλα ἐστὶ σφόδρα, καὶ ἐπιπολὺ ἐκτείνεται. ἀλλὰ τῷ χωρισμῷ ἡμῶν βραχέα φαίνεται· ὁ Σπόρος δὲ, οὕτως ἐξέλαβεν· ὅσον δὲ τὸ ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ βολίδος καὶ ἀκτῖνος ἀποτέμνεται καὶ ἀφαιρεῖται ἡ αὐγὴ τοῦ αἰθέρος, ἑξάκις ἂν ὑποδράμοι τὸν ζωδιακὸν ἀπηρτισμένον. ἕκαστον δὲ τῶν ἓξ εἰς δύο τεμὼν, περιτέμοι ἂν καὶ περιλάβοι τὰ ὑποκείμενα ιβ'. ζώδια. ἐπειδὴ γὰρ ἐν παντὶ κύκλῳ ἡ ἐκ τοῦ κέντρου πρὸς τὴν περιφέρειαν ἀχθεῖσα εὐθεῖα, ἑξάκις ὑποτείνει τὴν ὅλην περιφέρειαν, διὰ τοῦτο χρησάμενος τῷ πρὸς γῆν σημείῳ, τῇ ἡμετέρᾳ ὄψει, (ἥτις ἡ γῆ κέντρου λόγον ἐπέχει πρὸς τὴν τῶν ἀπλανῶν ἄστρων σφαῖραν· ἡ δὲ ἡμετέρα ὄψις οὐδὲν τοῦ κέντρου τῆς σφαίρας διαφέρει, κατά τε τὴν θέσιν πρὸς τὸ πᾶν, καὶ ὅτι οὐδὲν διαφέρει, ἀπό τε τοῦ κέντρου, τουτέστι τῆς γῆς, ὁρᾶν τὰ οὐράνια, ἢ ἀπό τινος τῶν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας κειμένων, οὕτω δὴ μικροῦ καὶ σημείου λόγον ἐπέχοντος.) χρησάμενος οὖν ὡς σημείῳ τῇ ἡμετέρᾳ ὄψει, οὕτω τὴν τοῦ ζωδιακοῦ πεποίηται περιμέτρησιν.

Ζωΐδιον δέ ἑ κύκλον ἐπίκλησιν καλέουσι.
Τῷ ἔνι καρκίνος ἐστί, λέων τ' ἐπὶ τῷ, καὶ ὑπ' αὐτῷ
Παρθένος. αἱ δ' ἐπὶ οἱ χηλαί, καὶ σκορπίος αὐτός,
Τοξευτής τε καὶ αἰγόκερως, ἐπὶ δ' αἰγοκερῆϊ
Ὑδροχόος· δύο δ' αὐτὸν ἔπ' ἰχθύες ἀστερόωνται·
Τοῖς δὲ μέτα κριός, ταῦρός τ' ἐπὶ τῷ, δίδυμοί τε
Ἐν τοῖς ἠέλιος φέρεται δυοκαίδεκα πᾶσι,
Πάντ' ἐνιαυτὸν ἄγων· καί οἱ περὶ τοῦτον ἰόντι
Κύκλον, ἀέξονται πᾶσαι ἐπικάρπιοι ὧραι.

Ζωΐδιον δέ ἑ κύκλον) Λοιπὸν τῶν ιβʹ. ζωδίων ὀνομασίαν ποιεῖται, καὶ ἄρχεται πάλιν ἀπὸ τοῦ ἐπισημοτέρου ἐν τοῖς βορείοις, τοῦ καρκίνου. διὰ τί δὲ ἀπὸ καρκίνου ἤρξατο, καὶ ταῦτα τῶν αἰγυπτίων ἀεὶ ἀπὸ κριοῦ λαμβανόντων τὴν ἀρχήν; ὅτι εἰώθει ἀεὶ ἀπὸ τῶν βορείων ἄρχεσθαι· βορειότερος δέ ἐστι πάντων ὁ καρκίνος. οἱ δὲ αἰγύπτιοι εἰκότως ἀπὸ τοῦ κριοῦ ποιοῦνται τὴν ἀρχήν, πάντα τὰ ζώδια κατὰ ἀναλογίαν λαμβάνοντες τῶν μελῶν· καὶ δή, τὸν μὲν κριὸν κεφαλὴν εἶναί φασιν, ἐν ᾗ τὸ ἡγεμονικόν· ἐπειδὴ ὁ κριὸς τῶν προβάτων ἡγεμὼν καὶ πρόοδός ἐστι, καὶ ὅτι ἐν τῷ κριῷ ὁ ἥλιος ἰσημερίαν ποιεῖται· ταῦρον δέ, τὸν αὐχένα ἄχρι τῶν ποδῶν, οἵ εἰσιν οἱ ἰχθύες· πολλὰ δὲ αὐτῶν καὶ καθ' ὁμοιότητά εἰσιν· ἔνια δὲ καὶ κατὰ πάθος, ὡς ὑδροχόος, πολλῶν τηνικαῦτα καταφερομένων ὑετῶν, τοῦ ἡλίου διαβαίνοντος αὐτόν. διαφέρει δὲ ζώδιον δωδεκατημορίου, τῷ μὴ συναπαρτίζειν ἕκαστον ζώδιον τὸ δωδέκατον τοῦ ζωδιακοῦ, ἀλλ' ἔνια μὲν ἐλλείπειν, ὡς ἐπὶ τοῦ κριοῦ καὶ καρκίνου. ὅπου δὲ ὑπερβάλλειν, ὡς ἐπὶ τοῦ σκορπίου καὶ τῆς παρθένου. Ἐν τοῖς ἠέλιος φέρεται) Ἐναντίαν τῷ παντὶ κίνησιν ποιεῖται ὁ ἥλιος, ἑκάστης ἡμέρας μίαν μοῖραν οὐχ ὅλην κινούμενος. τξʹ. οὖν πασῶν οὐσῶν τῶν κύκλου μοιρῶν, ἐν τξεʹ. ἡμέραις, καὶ δʹ. μάλιστα μέρει τοῦ νυχθημέρου, ὁ ἥλιος διανύει πάντα τὸν ἐνιαυτόν. ἐν τούτοις οὖν τοῖς δώδεκα ζωδίοις ὁ ἥλιος φέρεται, τὸν ἐνιαυτὸν συντελῶν ἅπαντα. ἐν ἑκάστῳ γὰρ ζωδίῳ ποιεῖ μῆνα καὶ ιαʹ. που ὥρας, ἐφ' ἑκάστης γὰρ μοίρας μίαν ἡμέραν καὶ μικρόν τι προσαποτελεῖ. πορεύεται δὲ τὴν μέσην γραμμὴν τοῦ ζωδιακοῦ, πρὸς μῆκος κινούμενος, καὶ οὐχ ὡς οἱ ἄλλοι πλάνητες εἰς πλάτος. ποιεῖται δὲ τὴν πορείαν ἐναντίαν τῷ παντὶ κύκλῳ· ὁ μὲν γὰρ κύκλος ἀπὸ ἀνατολῶν ἐπὶ δύσεως φέρεται· ὁ δέ, ὡς ἐπὶ ἀνατολάς. τὸ δέ, ταῦρός τ' ἐπὶ τῷ, ὅτι τοῦ κριοῦ ὁ ταῦρος βραδύτερον δύνει, ὅσῳ καὶ ἀνώτερος αὐτοῦ ἐστι. καὶ καταφερομένου ταύρου οἱ δίδυμοι, καὶ ἑξῆς τὰ λοιπά. τῆς τοίνυν καταφορᾶς καὶ δύσεως τοῦ

παντὸς

παντὸς, ἀεὶ ὑψηλότερος καὶ ἀνώτερος φαίνεται ὁ ζωδιακὸς, ὡς ἐπὶ τὸ φανερὸν τοῖς ἀνθρώποις. Καί οἱ περὶ τοῦτον ἰόντι) Τῶν γὰρ ὡρῶν τὰς μεταβολὰς ἡ τοῦ ἡλίου κίνησις ποιεῖ, ἃς ἐπικαρπίους καλεῖ, διὰ τὸ μητέρας εἶναι τῶν καρπῶν· καιροὶ γὰρ καρπῶν γεννήτορες. αὔξονται δὲ, διανύοντος τοῦ ἡλίου τὸν πάντα κύκλον.

Τοσσ' ὅσον κοίλοιο κατ' ὠκεανοῖο δύωνται,
Τόσσον ὑπὲρ γαίης φέρεται· πάσῃ δ' ἐπὶ νυκτὶ,
Ἓξ αἰεὶ δύνουσι δυωδεκάδος κύκλοιο·
Τόσσαι δ' ἀντέλλουσι· τόσον δ' ἐπὶ μῆκος ἑκάστη
Νὺξ αἰεὶ τετάνυσται, ὅσον τέ περ ἥμισυ κύκλου
Ἀρχομένης ἀπὸ νυκτὸς, ἀείρεται ὑψόθι γαίης.

Τοσσ' ὅσον κοίλοιο) Κοῖλον ὀρθῶς ἔφη τὸν ὁρίζοντα· τῷ μὲν γὰρ ἔξωθεν νοοῦντι, κυρτὸς φαίνεται· τῷ δὲ ἔνδοθεν καὶ ἀπὸ γῆς, κοῖλος. ὁ δὲ νοῦς, ὅσον δ' αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα πίπτει, τοσοῦτον καὶ ὑπὲρ γῆν ἀναφέρεται· ἀεὶ γὰρ κατὰ τὸ ἀκριβὲς, ἓξ μὲν ὑπὲρ γῆν ζώδια, ἓξ δὲ πάλιν ὑπὸ γῆν. γεωμετρικῶς οὖν καὶ ἀστρονομικῶς τοῦτο ἔφη. Δυωδεκάδος κύκλοιο) Τὰ μὲν γὰρ ζώδια οὔτε ἐντὸς τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου εἰσὶν ὅλα, οὔτε ἐκπεπλήρωται λ'. μοιρῶν. ἔστι δὲ ἃ καὶ ὑπερεπέπλωκε· τὰ δὲ πολλὰ αὐτῶν καὶ πλάγια καταδύνει, καὶ οὐκ ὀρθὰ ἀναφέρεται, ὥστε οὐκ ἄν τις ἐξ αὐτῶν λάβοι τὸ ἀκριβές. τῶν δωδεκατημορίων δὲ ἕκαστον, λ'. μοίρας ἔχει· κἂν γὰρ καὶ τὸν ἡλιακὸν λογίζηταί τις κύκλον, εὑρήσει μόγις ρπ'. ὑπὲρ γῆς ἀεὶ καὶ διὰ παντὸς μοίρας. Τόσον δ' ἐπὶ μῆκος) Διὰ συνωνυμίαν εἶπε τὰ τῶν νυκτῶν τὰ διαστήματα, ἀφ' ὧν καὶ τὰ τῶν ἡμερῶν νοητέον· ὅμοιον γάρ. ὁ δὲ λόγος, ἑκάστη νὺξ ἐπὶ τοσοῦτον μῆκος γίνεται, ἢ τοσοῦτον ἔχει διάστημα τῆς περιφερείας, ὅσον ἀπὸ νυκτὸς ἀρχομένης ἐπαίρεται καὶ περιάγεται μέρος τοῦ κύκλου τὸ ἥμισυ ἐπέχον ἓξ ζώδια· οἷον, εἰ ἀρχομένης τῆς νυκτὸς, ἀνατέλλει καρκίνος περὶ πρώτην καὶ δευτέραν ὥραν, τοσοῦτον ἕξει διάστημα, ἕως οὗ πάλιν ἐπὶ δύσιν ἔλθῃ. καὶ ἀνυψωθέντος τοῦ ἡμικυκλίου ἀπὸ καρκίνου ἕως τοξότου, τὸ πᾶν τῆς νυκτὸς μῆκος τελεῖται. πάλιν δὲ ἀνατέλλειν ἀπὸ αἰγοκέρωτος ἤρχετο ἡ νύξ. κατὰ διάμετρον οὖν ἕως τῶν διδύμων, εἶχε τὴν περιφοράν. φησὶν οὖν, ὅτι ἑκάστης νυκτὸς, τοιοῦτόν ἐστι τὸ μῆκος, οἷον ἐπαίρεται μέρος τοῦ κύκλου, λέγω δὴ τὸ ἥμισυ, ἀρχομένης αὐτῆς. καλῶς δὲ εἶπεν, ὅσον ἥμισυ· ἐπειδὴ, τὰ μὲν μεγάλην ἔχει τὴν περιφορὰν, τὰ περὶ τὰ βόρεια· τὰ δὲ, ἥμισυ ἐλάττονα, τὰ περὶ τὰ νότια, ἐφ' ὧν τοσοῦτον ἔσται τὸ μῆκος, ὅσον καὶ τὸ ἐπιφερόμενον ἡμικύκλιον. Ὅσον ἄρ' ἥμισυ κύκλου ἀρχομένης ἀπὸ νυκτὸς) Τοσοῦτον ἐπὶ μῆκος, φησιν, ἑκάστη νὺξ ἀεὶ τείνεται, καθ' ὅσον

ἴσον καὶ τὸ ἡμικύκλιον. διὰ δὲ τὸ, τὰς νύκτας, ποτὲ μὲν μείζους εἶναι, ποτὲ δ' ἐλάττους, καὶ μὴ φθάνειν τὸν κύκλον περιλαμβάνεσθαι πάντως, διὰ τοῦτο προσέθηκε, τὸ, ἀείρεται ὑψόθι γαίης, ὡς τῶν βορείων ἅτε ὑψηλοτέρων ὄντων, καὶ τὸ ὅλον ἡμικύκλιον διὰ τῆς νυκτὸς περιλαμβανόντων.

Οὔ κεν ἀπόβλητον δεδοκημένῳ ἤματος εἴη,
Μοιράων σκέπτεσθαι ὅτ' ἀντέλλησιν ἑκάστη·
Αἰεὶ γὰρ τάων γε μιῇ συνανέρχεται αὐτὸς
Ἠέλιος· τὰς δ' ἄν γε περισκέψαιο μάλιστα
Εἰς αὐτὰς ὁρόων· ἀτὰρ εἰ νεφέεσσι μέλαιναι
Γίνοντ', ἢ ὄρεος κεκρυμμένοι ἀντέλλοιεν
Σήματ' ἐπερχομένοισιν ἀρηρότα ποιήσασθαι·
Αὐτὸς δ' ἂν μάλα τοι κεράων ἑκάτερθε διδοίη
Ὠκεανός, τά τε πολλὰ περιστρέφεται ἑοῖ αὐτῷ,
Νειόθεν ὁππῆμος κείνων φορέῃσιν ἑκάστην.

Οὔ κεν ἀπόβλητον) Σφόδρα φροντίζει ὁ Ἄρατος τῶν ναυτιλλομένων, καὶ διὰ πολλῶν τεκμηρίων πειρᾶται αὐτοῖς χειμαζομένοις καθ' ὅσον ἔξεστι βοηθεῖν, παρόμοιόν τι ποιῶν Ἡσιόδῳ. ὁ μὲν γὰρ σφόδρα τῶν γεωργικῶν· ὁ δὲ, τῶν ναυτιλλομένων ποιεῖται ἐπιμέλειαν. οὐκ ἀδόκιμον οὖν, οὐδὲ πάρεργον σημεῖον λέγει τοῖς ναυτιλλομένοις, ὅτι ἐὰν νυκτὸς συμβῇ τινα κινδυνεύσαι, ἀφοράτω, καὶ μαθήσεται μετὰ πόσας ὥρας ἔσται ἡ ἡμέρα. καὶ ἐκ τούτου γινωσκέτω τί δεῖ ποιεῖν. ὁ δὲ νοῦς, οὐκ ἂν εἴη σοι ἀδόκιμον, ἐπιτηροῦντι τὴν ἡμέραν καὶ ἐκδεχομένῳ, περισκοπεῖν ἕκαστον τῶν ἄστρων, ἐπειδὰν ἀνατείλῃ· ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου ὠφέλιμον ἂν εἴη. ἢ, οὐκ ἀδόκιμον ἔσται σοι τοῦτο παρατηροῦντι, σκέπτεσθαι τὰς τῶν ζωδίων ἀνατολὰς, καὶ ἐν ποίῳ τούτων ἐστὶν ὁ ἥλιος· μαθὼν γὰρ ἐν κριῷ εἶναι αὐτὸν, ἔαρος ἀρχὴν γνώσῃ· ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν· ταῦτα δέ τις γνοὺς, πότε δεῖ σπείρειν καὶ θερίζειν εἴσεται. ἕτεροι δὲ οὕτως ἐξέλαβον· ἐπιτήρει πότε ἡ ἡμέρα ἐστὶν, ἤγουν ἐν τίνι ζωδίῳ ἐστὶν ὁ ἥλιος. ὁ γὰρ εἰδὼς τοῦτο, εἴσεται πόση τῆς νυκτός ἐστιν ἡ ὥρα· ἐκ δὲ τούτου καὶ τὴν ἀρχὴν τῶν ἀνατολῶν καὶ συγκαταδύσεων· μοίρας δὲ εἶπε νῦν τὰ ζώδια, δι' ὧν ὁ ἥλιος φέρεται. ἐν δὲ τῷ ἤματος εἴη, λείπει ἡ περὶ, ἵν' ᾖ, περὶ τοῦ ἤματος τῶν μοιρῶν, τουτέστι τῶν ζωδίων οὐκ ἀδόκιμόν ἐστιν ἐννοοῦντι καὶ θεωροῦντι, σκέψασθαι καὶ διαγνῶναι, πότε ἀνατέλλει ἑκάστη μοῖρα, ἤ-

γοῦν ἕκαστον ζώδιον· τὸ γὰρ καθ' ἓν ζώδιον μοῖρά ἐστι τοῦ ὅλου κύκλου, λέγονται μὲν γὰρ μοῖραι καὶ αἱ διῃρημέναι εἰς λεπτὰ ἑξήκοντα· λέγεται καὶ αὐτὰ τὰ ζώδια. νῦν οὖν τὴν ὅλην τοῦ ζωδίου περιπόλησιν μοῖραν ὠνόμασεν. Αἰεὶ γὰρ τάων) Τούτων γὰρ μοιρῶν, ἀντὶ τοῦ, τούτων τῶν ζωδίων, ἑνὶ ἀεὶ συνανατέλλει ὁ ἥλιος. σὺν αὐτῷ δὲ πάλιν ἐκείνῳ τῷ ἄστρῳ, ἤγουν ζωδίῳ δύνοντος τοῦ ἡλίου, τὰ ἄλλα ἐκ τῆς νυκτὸς ἀνιόντα, δυνατὸν περισκοπεῖν. Τὰς δ' ἂν κε περισκέψαιο) Ταύτας δὲ τὰς μοίρας περισκοπούμενος ἀκριβῶς, καὶ εἰς αὐτὰς ὁρῶν, ἤγουν εἰς ἓν ἕκαστον τῶν δώδεκα ζωδίων ἀφορῶν, πάνυ ἂν δύναιο καταλαβέσθαι αὐτάς. εἰ δὲ ἐξ ὄμβρων καλύπτονται, ἢ ἐκ τῶν παρακειμένων ὁρᾶν γίνονται ἀφανεῖς, κεκρυμμέναι, ἢ ἀπὸ ὄρους ἔχουσι τὰς ἀνατολάς, ὥστε συνορᾶν ἡρμοσμένα καὶ ἀσφαλῆ, πάλιν ποιοῦ σοι τεκμήρια ἐν τοῖς ἐπερχομένοις, τοῖς συνανατέλλουσι τοῦ ζωδιακοῦ, παρ' ἑκάτερα, ἔν τε τῷ νοτίῳ, καὶ ἐν τῷ βορείῳ, καὶ ἐν ἄλλοις ἄστροις. Αὐτὸς δ' ἂν μάλα τοι) Περὶ τοῦ ὁρίζοντός φησιν, οὗ κέρατα τὴν ἀνατολὴν καὶ τὴν δύσιν λέγει· καὶ γὰρ περιφερεῖς οὖσαι, ἥ τε δύσις καὶ ἡ ἀνατολή, κέρασιν εἰσὶ παραπλήσιαι. ὁ δὲ νοῦς, αὐτὸς δὲ ὁ ὠκεανὸς, ἐκ τοῦ ἀνατολικοῦ μέρους καὶ τοῦ δυτικοῦ, τεκμήρια δίδωσιν ἔκδηλα, καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀνατέλλοντα καὶ δύνοντα, τῶν ζωδίων καὶ τῶν λοιπῶν. καὶ γὰρ εἴτε τῆς ἀνατολῆς ἄστρα κατέχοιτο, ἐκ τῶν δύσεων τεκμήριά σοι δίδωσιν· εἴτε τὰ ἐκ τῶν δύσεων, ἐκ τῆς ἀνατολῆς. Τά τε πολλὰ περιστρέφεται) Ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν δηλαδὴ τοῦ ὁρίζοντος, ἔκ τε τοῦ ὑπὲρ γῆν ἡμισφαιρίου, καὶ τῶν λοιπῶν ζωδίων, λέγει δὲ τῶν ἄστρων, τουτέστιν ὁ ὠκεανὸς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν ἀρκτικῶν ἄστρων παρέχει τεκμήρια δι' ἄστρων, ἅπερ ἕκαστον ἐκ τούτων πολλὰ ἐπιστεφανοῦται ἑαυτῷ, καὶ ἐπίκειται· σὺν ἑκάστῃ γὰρ μοίρᾳ ἕκαστον ἀναφέρεται. ἐν τῷ ὑπογείῳ οὖν κύκλῳ ὑποτίθεται εἶναι τὸν ἥλιον καρκίνῳ· πρὶν δὴ ἀνέλθῃ, δεῖ σκοπεῖν, τά τε ἄστρα συμβάλλειν, ὅτι μέλλει ἡμέρα γίνεσθαι· εἶτα μεταφέρει τὸν ἥλιον ἐπὶ τὸν λέοντα, καί φησι, πρὶν ἀνελθεῖν τὸν λέοντα, σκόπει τὰ παρακείμενα ἄστρα, καὶ συμβαλεῖς. εἶτα ἐπάγει ἐπὶ τὴν παρθένον τὸν ἥλιον. τὸ δὲ ὀππῆμος, ὑφὲν ἀναγνωστέον. ὃ δὲ λέγει, τοιοῦτόν ἐστιν. αὐτὸς δέ σοι ὁ ὁρίζων κατὰ ἀνατολὴν καὶ δύσιν δείξει τὰ ζώδια, ἃ περιστρέφει ἐν ἑαυτῷ· τὸ δὲ περιστρέφεται, ἀντὶ ἐνεργητικοῦ ἐστι· δείξει οὖν τότε ἑκάστην τῶν μοιρῶν, ἀντὶ τοῦ δωδεκατημορίων, ἀναφέρων ὁπότε ἀνατέλλουσαν παρέχεται.

Οὔ οἱ ἀφαυρότατοι, ὅτε καρκίνος ἀντέλλησιν,
Ἀστέρες ἀμφοτέρωθεν ἑλισσόμενοι περίκεινται),
Τοὶ μὲν δύνοντες, τοὶ δ' ἐξ ἑτέρης ἀνιόντες.
Δύνει μὲν στέφανος, δύνει δὲ κατὰ ῥάχιν ἰχθύς.
Ἥμισυ μέν κεν ἴδηαι μετήορον, ἥμισυ δ' ἤδη.

Ἐσχατιαὶ

Ἐσχατιαὶ βάλλουσι κατερχομένου στεφάνοιο.
Αὐτὰρ ὅγ᾽ ἐξόπιθεν τετραμμένος, ἀλλὰ μὲν οὔπω
Γαστέρι νειαίρῃ, τὰ δ᾽ ὑπέρτερα νυκτὶ φορεῖται.
Τὸν δὲ καὶ εἰς ὤμους κατάγει μογερὸν ὀφιοῦχον (γύς.
Καρκίνος ἐκ γονάτων, κατάγει δ᾽ ὄφιν αὐχένος ἐγ-
Οὐδ᾽ ἂν ἔτ᾽ ἀρκτοφύλαξ εἴη πολὺς ἀμφοτέρωθεν
Μείων ἠμάτιος, τὸ δ᾽ ἐπὶ πλέον ἔννυχος ἤδη.
Τέτρασι γὰρ μοίραις "ἤδη κατιόντα Βοώτην" ἄμυδις
Ὠκεανὸς δέχεται· ὁ δ᾽ ἐπὴν φάεος κορέσηται,
Βουλυτῷ ἐπέχει πλεῖον δίχα νυκτὸς ἰούσης,
Ἦμος ὅτ᾽ ἠελίοιο κατερχομένοιο δύηται.
Κεῖναί τοι καὶ νύκτες ἐποψὲ δύοντι λέγονται.
Ὣς, οἱ μὲν, δύουσιν· ὁ δ᾽ ἀντίος, οὐδὲν ἀεικὴς,
Ἀλλ᾽ εὖ μὲν ζώνῃ, εὖ δ᾽ ἀμφοτέροισι φαεινὸς
Ὤμοις, Ὠρίων, ξίφεος γε μὲν ἶφι πεποιθὼς,
Πάντα φέρων ποταμὸν, κέραος παρατείνεται ἄλλου.

Οὐ οἱ ἀφαυρότατοι) Μέλλων διεξέρχεσθαι τὸν περὶ ἀνατολῶν καὶ δύσεων λόγον, καὶ συνανατελλόντων καὶ συγκαταδυόντων, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ καρκίνου ποιεῖται, ὃν καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου πρῶτον ὠνόμασε· καί φησιν, ὅτι καρκίνου ἀνατέλλοντος, οὐκ ἀμαυρὰ οὐδὲ ἄσημα ἄστρα συνανατέλλει αὐτῷ, καὶ ἀντικαταδύνει. δύειν δὲ τὸν στέφανόν φησι κατὰ τὸ ἥμισυ, καὶ τὸν νότιον ἰχθὺν κατὰ ῥάχιν, κατὰ ἀνατολὰς ἐστραμμένων αὐτοῦ τῶν περὶ τὴν γαστέρα μερῶν. καὶ ἀντικαταδύνειν δέ φησι τὸν ὀφιοῦχον ἀπὸ ποδῶν μέχρι ὤμων, καὶ τὸν ὄφιν, ὃν ἔχει ἐν ταῖς χερσὶ, μέχρι τραχήλου. Κατὰ ῥάχιν ἰχθὺς) Εἰς δυσμὰς φέρεται ὡς ἐπὶ τὴν ῥάχιν ὁ νότιος ἰχθύς· ἄνω γὰρ νένευκε. δύεται δὲ ταῦτα, ἀνατέλλοντος τοῦ καρκίνου, πρώτῃ ἢ δευτέρᾳ ὥρῃ τῆς νυκτός. Ἐσχατιαὶ βάλλουσι) Πάλιν περὶ τοῦ στεφάνου ἀναλαμβάνει. μέλλοντος οὖν ἀνατέλλειν τοῦ καρκίνου, τὸ ἥμισυ τοῦ στεφάνου ἴδοις ἂν ὑπέργειον· τὸ δ᾽ ἄλλο ἥμισυ αἱ δύσεις παρέλαβον, καὶ ἀφανίζουσιν, εἰς δύσιν τοῦ στεφάνου κατιόντος. ἐσχατιὰς

δὲ τὰς δύσεις φησὶν, ἐπειδὴ καὶ προτέρην τὴν ἀνατολὴν λέγει. Αὐτὰρ ὅγ᾽ ἐξόπιθεν) Ὁ νότιος ἰχθὺς, εἰς τοὐπίσω τραπεὶς, καὶ οὕτως ἔχων τὴν θέσιν, τὰ μὲν ὑπέρτερα τὰ οὐραῖα ἐν τῷ ἀφανεῖ ἔχει, τὰ δὲ ὑπὸ τὴν γαστέρα, ἐν τῷ μετεώρῳ. ὅπερ βίαιόν ἐστι, τὸ τὰ ὑπέρτερα λέγειν τὰ οὐραῖα, οὗ τὸ ἐναντίον ἔδει. διὸ τινὲς ἐπὶ τοῦ ἐν γόνασι τοῦτο μετενηνόχασι· τὰ γὰρ ὑπέρτερα αὐτοῦ ἐπὶ κεφαλὴν ἤδη δέδυκεν, ὅτε καὶ ὁ στεφάνου. τὰ δὲ κάτω περὶ τὴν ἐσχάτην γαστέρα ἐν τῷ μετεώρῳ ἔχει. Τὸν δὲ καὶ εἰς ὤμους) Τὸν δὲ ὀφιοῦχον ἀπὸ γονάτων μέχρι τῶν ὤμων ἐπὶ δυσμαῖς ἄγει ἀνατέλλων ὁ καρκίνος, καὶ τὸν ὄφιν ἄχρι αὐχένος. μογερὸν δὲ αὐτὸν λέγει, ὅτι ὅλος περὶ τὸν ὄφιν πονεῖ. τὸ δὲ αὐχένα ἐγγὺς, ἤγουν μέχρις αὐχένος αὐτοῦ τοῦ ὀφιούχου. προσλαβεῖν δὲ τοῦτο ἀναγκαῖον, ὅτι ὁ ὀφιοῦχος ἅμα διδύμοις ἀναφερομένοις, ἄρχεται δύνειν ἀπὸ ποδῶν μέχρι γονάτων· ὥστε ἀκόλουθόν ἐστι τὸ νῦν εἰρημένον. καὶ οὕτως ἔχει ὁ λόγος, μέχρι τῶν ὤμων καταφέρεται, καὶ μέχρι τοῦ αὐχένος τοῦ ὄφεως. ὀρθοῦ γὰρ αὐτοῦ δύνοντος, μέχρι τῶν γονάτων ἀπὸ τῶν ποδῶν προκαταδέδυκεν ἤδη τῶν διδύμων ἀναφερομένων. Οὐδ᾽ ἂν ἔτ᾽ ἀρκτοφύλαξ) Οὐ πολὺς οὐδ᾽ ἐξ ἴσου φαίνεται ἀμφοτέρωθεν, τουτέστιν ἐκ τοῦ ὑπὲρ γῆν καὶ τοῦ ὑπὸ γῆν· ἀλλὰ τὸ μὲν ὀλίγον ἄνω ὑπὲρ γῆν, τὸ δὲ πλέον ὑπὸ γῆν. ἠμάτιος οὖν, ὑπέργειος· ἔννυχος, ὑπόγειος. οὐκ ἂν οὖν ἔτι πολὺς εἴη οὔτε ὑπὲρ γῆν, οὔτε ὑπὸ γῆν, τοῦ καρκίνου ἤδη ἀρξαμένου ἀνατέλλειν. ἀνατείλαντος δὲ, τὸ πλεῖον αὐτοῦ δεδυκός ἐστιν· ἐλάχιστον γάρ ἐστι τὸ ὑπὲρ γῆν. ἐπειδὴ γάρ φησιν αὐτὸν τέσσαρσι ζωδίοις ἀνατέλλουσιν ἀντικαταδύεσθαι, ταύρῳ, διδύμοις, καρκίνῳ, λέοντι, ὅταν ὁ καρκίνος ἀνατέλλειν ἄρχηται, οὔθ᾽ ὑπὲρ γῆν πολύς ἐστιν, οὔθ᾽ ὑπὸ γῆν· δύο μὲν γὰρ αὐτοῦ παρεληλύθασιν ἤδη μοῖραι, δύο δ᾽ ἔτι λείπονται. ὅταν δὲ ἀνενεχθῇ, τρεῖς μὲν αὐτοῦ δεδύκασι, μία δ᾽ ἔτι ὑπολέλειπται. ταύρου δὲ ἀνατέλλοντος, αὐτὸς δύνειν ἄρχεται. Τέτρασι γὰρ μοίραις) Τοῦτ᾽ ἦν αἴτιον τοῦ, ἀνατείλαντος καρκίνου, τὸ φαινόμενον ὀλίγον ἔχειν ὑπὲρ γῆν τὸν βοώτην. μοίραις δὲ νῦν, τοῖς ζωδίοις. ὁ δὲ λόγος, τέτρασι ζωδίοις ὁμοῦ κατιόντα τὸν βοώτην ὑποδέχεται ὁ ὁρίζων· ὁ γὰρ βοώτης ἐπιψαύει τῆς δύσεως μετὰ χηλῶν, εἶτα μετὰ σκορπίου, καὶ τοξότου· καὶ ὅτε ὁ αἰγόκερως δύνει, ἐπὶ δύσιν καὶ αὐτὸς τελείως καὶ ὁλοσχερῶς δύεται. καὶ οὕτω τεσσάρων ζωδίων ἐπέχει χρόνον ἐν τῷ δύεσθαι. ἐπειδὴ τοίνυν τοῦ αἰγόκερωτος ἐλθόντος εἰς δύσιν, ὁ βοώτης τελείως δύεται, ὁ δὲ καρκίνος τότε κατὰ διάμετρον γίνεται τοῦ αἰγόκερωτος, διὰ τοῦτό φησιν, ὅτι ὁ βοώτης τηνικαῦτα ἠμάτιος ὀλίγον αἴρεται. ἐπειδὴ ἐν τέτρασι μοίραις δέχεται αὐτὸν ὁ ὠκεανός. διηνύθησαν δὲ λοιπὸν τοῦ καρκίνου ἀνιόντος. Ὁ δ᾽ ἐπὴν φάεος) Ὁ δὲ βοώτης ἐπειδὰν τοῦ φωτὸς καὶ τοῦ φαίνεσθαι κορεσθῇ ὑπέργειος ὢν, πρὸς δύσιν βαδίζει. καλῶς δὲ εἶπε κορεσθῇ, ἐπειδὴ ὑπέργειος φαινόμενος, πολὺν χρόνον ἀναλίσκει, τῆς μὲν ἡμέρας ὥρας ἓξ, τῆς δὲ νυκτὸς πάσης τὰς ιβ´. διὸ χαριέντως εἶπεν, ἐπὴν κορέσηται, ὅτι τοσοῦτον χρόνον ἀναλίσκει φαινόμενος. ἀνατέλλει γὰρ τῇ παρθένῳ περὶ ἕκτην ὥραν ἡμερινὴν, εἰ καθ᾽ ὑπόθεσιν ἐν καρκίνῳ λάβωμεν τὸν ἥλιον· δύο γὰρ ὧραι καρκίνου, λέοντος δύο, παρθένου δύο· ὥστε περὶ ἕκτην ὥραν ἀνατέλλει. ἐπεὶ τοίνυν τάς τε

τῆς

τ̃ ἡμέρας λοιπὰς ἓξ ὥρας ἐν τῷ ὑπεργείῳ ἐστί, καὶ τὰς τ̃ νυκτὸς δώδεκα, ἕως ἂν εἰς τελείαν δύσιν ἔλθῃ· ἕως γὰρ ἂν οἱ δίδυμοι ἀνέλθωσι, φαίνεται· ἐν δὲ τοῖς διδύμοις, τὸ τ̃ νυκτὸς συμπέρασμα· ἐπεὶ οὖν ὅλας ιή. ὥρας μὲν φαινόμενος καὶ ὑπέργειός ἐστι, διὰ τοῦτο εἶπεν, ἐπειδὰν τοῦ φωτὸς κορεσθῇ, λοιπὸν πάλιν μέλλοντος καρκίνου ἀνατέλλειν, τῇ δύσει πλέον ἔχει τοῦ σώματος. Βουλυτῷ ἐπέχει) Τουτέστιν ὅταν ἀναχωρήσῃ τοῦ ὑπὲρ γῆν μέρους, καὶ πανδυσίαν ποιήσῃ, προσλαμβάνει τῷ μεσονυκτίῳ, τουτέστι ταῖς ϛ'. ὥραις τ̃ νυκτὸς ἄλλας ὥρας δύο· ὥστε ἐν ὀκτὼ ὅλαις ὥραις γίνεσθαι αὐτοῦ τὴν παντελῆ κατάδυσιν. διὸ εἶπε, Κεῖναί τοι καὶ νύκτες ἐποψὲ δύοντι λέγονται. ἐπεὶ μακροτάτην ποιεῖται τὴν κατάδυσιν. βουλυτὸν δὲ λέγει τὴν ἑσπέραν, καθ' ἣν οἱ βόες λύονται. ἢ τὸ, δίχα νυκτὸς ἰούσης, τοῦτό φησι, τὸ διπλασίω τῆς νυκτὸς καιρὸν ἀνύειν προσδυόμενον τ̃ τῆς ἡμέρας. καὶ ἀπὸ τούτου ἐδίδαξεν ἡμᾶς, ὅτι ἓξ ὥρας ποιεῖται τῆς ἡμέρας, τῆς δὲ νυκτὸς ιβ'. φησὶν οὖν, ἐπειδὰν τοῦ φωτὸς κορεσθῇ, ἐν τῇ δύσει λοιπὸν ἔχει τὸ πλεῖον τοῦ σώματος, ἐπειδὴ ἄκρα αὐτοῦ ἡ κεφαλὴ ἀπολείπεται, καὶ χεῖρες, τ̃ νυκτὸς τηνικαῦτα διπλάσιον ἴσης τ̃ ἓξ ἡμερινῶν ὡρῶν. ἢ ὅταν τὸ πλέον τοῦ ἡμίσεος τῆς νυκτὸς παρέλθῃ, εἰς δύο αὐτῆς τεμνομένης, τοῦ καρκίνου ἀνατέλλοντος, τότε ὁ ἀρκτοφύλαξ, τὸ μὲν ὑπὲρ γῆν ὀλίγον, τὸ δὲ ἐν τῷ βουλυτῷ, τουτέστιν ἐν τῇ δύσει καὶ ὑπὸ γῆν, πλέον ἔχει· ἐμβραδύνει δὲ καὶ ἐγχρονίζει τῷ βουλυτῷ, ἤγουν τῇ δύσει, δύων πλέον τοῦ ἡμίσεως τ̃ νυκτὸς, εἰς δύο αὐτῆς τεμνομένης, ὁπηνίκα τοῦ ἡλίου δύοντος καὶ αὐτὸς δύνηται. Ἐποψὲ δύοντι λέγονται) Ὁ ψὲ δύνων ἐστὶν ὁ Βοώτης διὰ τ̃ ὡρῶν τ̃ τεσσάρων μοιρῶν, τουτέστιν ή· ὥρας ἐπέχει· ὃν καὶ Ὅμηρος, Ὀψὲ δύοντα βοώτην φησὶν, ἀντὶ τοῦ βραδέως δυόμενον· αὗται δὲ μάλιστα αἱ περιφοραὶ ὀψὲ δύοντος ἂν κληθείησαν, οὐ μόνον διὰ τὸ ἐν τῷ κάτω φέρεσθαι ὀκτὼ ὥρας ἐπέχειν· ἀλλ' ὅτι καὶ ή. ὧραι γεγόνασιν, ἕως ἂν δύηται παντελῶς. αὗται δὴ οὖν αἱ νύκτες μάλιστα ἐποψὲ δύοντι ἂν κληθείησαν. Ὡς, οἱ μὲν, δύνουσι) Τοῦτον τ̃ τρόπον οἱ προειρημένοι δύνουσιν, ὁ στέφανος, ὁ ἐν γόνασι, καὶ ὅσα προεῖπεν. εἰπὼν δὲ περὶ τ̃ ἀπὸ δύσεως δώδεκα ζωδίων σημείων, νῦν καὶ περὶ τ̃ ἀπ' ἀνατολῆς λέγει. ἀνατέλλει οὖν, φησιν, ὁ ὠρίων λαμπρὸς ὢν κατά τε τὴν ζώνην καὶ τοὺς ὤμους· ἔχων δὲ καὶ ἐν τῷ ξίφει λαμπροὺς ἀστέρας, καὶ συναναφέρων ποταμὸν, κέρας ἄλλου, τουτέστι τοῦ ἀνατολικοῦ. Ὁ δ' ἀντίος) Τὰ μὲν οὖν προειρημένα ζῴδια ἀνατέλλοντι τῷ καρκίνῳ αὐτίκα δύνει· ὁ δὲ ὠρίων συνανατέλλει αὐτῷ, οὐκ ἀπρεπὴς, ἀλλὰ καὶ τὴν ζώνην εὐδηλοτάτην ἔχων, καὶ τοὺς ὤμους, καὶ τὸ ξίφος· ἀνατέλλει δὲ σὺν τῷ ἠριδανῷ ποταμῷ, καὶ ὅλως θεωρεῖται ὑπὲρ τ̃ ὁρίζοντα.

Ἐρχομένῳ δὲ λέοντι, τὰ μὲν κατὰ πάντα φέρονται
Καρκίνῳ ὅσσ' ἐδύοντο καὶ αἰετὸς· αὐτὰρ ὅγε γνὺξ
Ἥμενος, ἄλλα μὲν ἤδη, ἀτὰρ γόνυ καὶ πόδα λαιὸν

Οὔπω

Οὔπω κυμαίνοντος ὑποστρέφει ὠκεανοῖο.
Αντέλλει δ' ὕδρης κεφαλὴ, χαροπός τε λαγωὸς,
Καὶ προκύων, πρότεροί τε πόδες κυνὸς αἰθομένοιο.

Ερχομένῳ δὲ λέοντι) Ανατέλλοντος δὲ τοῦ λέοντος, ὅσα μὲν ἀντικατέδυνε τῷ καρκίνῳ, παντελῆ ποιεῖ τὴν κατάδυσιν· δύνει δὲ ὁ ἀετὸς ὅλος· τοῦ δὲ ἐν γόνασι, τὰ μὲν ἄλλα μέρη δέδυκε, τὸ δὲ γόνυ τὸ λαιὸν, καὶ ἡ κνήμη, καὶ ὁ πούς ἀκμὴν εἰσὶν ὑπὸ γῆν. Αντέλλει δ' ὕδρης κεφαλὴ) Συνανατέλλει δὲ τῷ λέοντι ἡ κεφαλὴ τῆς ὕδρας, ὁ λαγωὸς, ὁ προκύων, καὶ τοῦ μεγάλου κυνὸς οἱ ἐμπρόσθιοι πόδες. τὸ δὲ χαροπὸς, ἤγουν λαμπρός. καὶ ἐν τῇ ἀναβολῇ δὲ τοῦ καρκίνου, ἡ κεφαλὴ τοῦ λαγωοῦ ἄκρως ἦν ἀνατείλασα· ἀλλ' ἐπειδὴ οὐ δυνατὸν ἦν ἄκρας μόνης κεφαλῆς μνημονεῦσαι, οὕτω μικροῦ ἄστρου, ὅτε σὺν τῷ λέοντι πᾶσα ἀνῆλθεν, εἶπε καὶ ἐμνημόνευσεν.

Οὐ μὲν θὴν ὀλίγους γαίης ὑπὸ νείατα βάλλει
Παρθένος ἀντέλλουσα, λύρη τότε κυλληναίη,
Καὶ δελφὶς δύουσι, καὶ εὐποίητος ὀϊστός·
Σὺν τοῖς, ὄρνιθος πρῶτα πτερὰ μέσφι παρ' αὐτὴν
Οὐρὴν, καὶ ποταμοῖο παρηορίαι σκιόωνται.
Δύνει δ' ἱππείη κεφαλὴ, δύνει δὲ καὶ αὐχήν·
Αντέλλει δ', ὕδρη μὲν, ἐπὶ πλέον ἄχρι παρ' αὐτὸν
Κρητῆρα· φθάμενος δὲ κύων πόδας ἄνυται ἄλλους,
Ελκων ἐξόπιθεν πρύμνην πολυτειρέος ἀργοῦς.
Η δὲ θέει γαίης ἴσον διχόωσα κατ' αὐτὸν
Παρθένος, ἦμος ἅπασα περαιόθεν ἄρτι γένηται.

Οὐ μὲν θὴν) Περὶ τῆς τοῦ λέοντος φαύσεως ἱκανῶς εἰπὼν, λοιπὸν καὶ περὶ ἀνατολῆς τῆς παρθένου τεκμήρια δίδωσιν. ἡ δὲ παρθένος ἀνατέλλουσα, οὐκ ὀλίγους ἀστέρας ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα βάλλει, ἀλλὰ πολλοὺς εἰς δύσιν κατάγει, καὶ λέγει ποίους· ἡ γὰρ ἀρκαδικὴ τοῦ Ερμοῦ λύρα, καὶ ὁ δελφὶς, καὶ ὁ ὑπὲρ τὸν ἀετὸν ὀϊστός· οὗτοι γὰρ ὑπὸ δυσμὰς φέρονται. σὺν τούτοις καὶ τοῦ κύκνου τὰ πρῶτα πτερὰ περὶ ἄκρους τοὺς ὤμους ἄχρι

καὶ

καὶ τῆς οὐρᾶς δύνει· καὶ τοῦ ἠριδανοῦ τὰ ἄκρα ἄρχεται σκιάζεσθαι· λοιπὸν γὰρ καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ ἠριδανοῦ πρὸς δυσμὰς φέρεται· παρηορίας γὰρ τὰς ἄκρας φησί· καὶ τοῦ ἵππου δὲ ἡ κεφαλὴ δύνει. ἀνατέλλει δὲ ἡ ὕδρα ἐπὶ πλέον, ἕως τοῦ κρατῆρος. ἀναφέρονται δὲ οἱ ὀπίσθιοι πόδες τοῦ κυνὸς, καὶ ἡ πρύμνα τῆς ἀργοῦς. ἐμφατικῶς δὲ εἶπεν, ἕλκων ἐξόπιθεν πρύμναν. ἡ δὲ, ἡμίτομος οὖσα, καὶ μέχρι τοῦ ἱστοῦ κατηστερισμένη φαίνεται, ὅταν ἀνατέλλῃ ὅλη ἡ παρθένος. Ὑπὸ νείατα βάλλει) Ἱκανῶς περὶ τῶν τῆς ἀνατολῆς παρθένου τεκμηρίων ὑπεξελθὼν, ἐπὶ τὰς χηλὰς ἔρχεται, καί φησιν, ἐπερχόμεναι δὲ αἱ χηλαὶ, καὶ μέλλουσαι ἀνατέλλειν, εἰ καὶ λεπταὶ φαίνουσι καί εἰσιν ἀμαυραὶ, ἀλλ' οὖν οὐδαμῶς ἄγνωστοι καὶ ἀκατάληπτοι παρέχονται, ἐπειδὴ μετ' αὐτῶν τεκμήριον ὁ βοώτης ἅπας ἀνατέλλει, καταλαμπόμενος ὑπὸ τοῦ ἀρκτούρου, ὅς ἐστι μέρος αὐτοῦ· κεῖται γὰρ παρὰ τὸ ἐν τοῖς μηροῖς ζῶμα· Φθάμενος δὲ κύων) Ὁ δὲ σείριος τοὺς ὀπισθίους πόδας ἀναφέρεται, ἀνατειλάντων τῶν ἐμπροσθίων. διὰ τοῦτο οὖν φησι φθάμενος, ὅτι τοὺς ὀπισθίους πόδας φθάνει ἀνατέλλων. Η δὲ θέει γαίης) Λείπει ἡ ὑπὲρ πρόθεσις, ἵν' ᾖ, ὑπὲρ γαίης· ἡ γὰρ ἀργὼ φέρεται ὑπέργειος, κατὰ τὸν ἱστὸν διχαζομένη· ὁ γὰρ ἱστὸς ἐπ' ἄκρου ἐστὶ τοῦ διχοτομήματος. ἐπεὶ ἡμίτομός ἐστιν, ὁ δὲ ἐν τῷ μέσῳ τῆς νηός ἐστι· διὸ καὶ ὁ τόπος ἔνθα κεῖται, μεσόδμη καλεῖται. ὁ δὲ λόγος, ἡ δὲ ἀργὼ πᾶσα ὑπέργειος φέρεται, ἥτις κατὰ ἱστὸν ἔχει διχοτόμημα, ὁπηνίκα πᾶσα ἡ παρθένος ἀνατείλῃ. παραιόθεν δὲ, ἤγουν ἐκ τοῦ ὑπὸ γῆν μέρους ἀνέλθῃ εἰς ἀνατολήν.

Οὐδ' ἂν ἐπερχόμεναι χηλαὶ καὶ λεπτὰ φάουσαι,
Ἄφραστοι περιίοιεν, ἐπεὶ μέγα σῆμα βοώτης
Ἀθρόος ἀντέλλει βεβολημένος ἀρκτούροιο,
Ἀργὼ δ' οὐ μάλα πᾶσα μετήορός ἐστιν ἤδη,
Ἀλλ' ἕδρη (κέχυται γὰρ ἐν οὐρανῷ ἤλιθα πολλή)
Οὐρῆς ἂν δεέοιτο, μόνον δ' ἐπὶ χηλαὶ ἄγουσι
Δεινὸν ἐφεστηῶτ' ὀφιοῦχεα, τοῦ μὲν ἔπειτα
Δεξιτερὴν κνήμην αὐτῆς ἐπιγουνίδος ἄχρις
Αἰεὶ γνὺξ, αἰεὶ δὲ λύρῃ παραπεπτηῶτος.
Οἵτινα τοῦτον ἄϊστον ὑπουρανίων εἰδώλων
Ἀμφότερον δύοντα, καὶ ἐξ ἑτέρης ἀνιόντα,

Πολλάκις

Πολλάκις αὐτονυχεὶ θηεύμεθα. τοῦ μὲν ἄρ' οἴη
Κνήμη σὺν χηλῇσι φαείνεται ἀμφοτέρῃσιν.
Αὐτὸς δ' ἐς κεφαλὴν ἔτι που τετραμμένος ἄλλῃ,
Σκορπίον ἀντέλλοντα μένει καὶ ῥύτορα τόξου·
Οἱ γάρ μιν φορέουσιν, ὃ μὲν, μέσον, ἄλλα τε πάντα.
Χεῖρα δέ οἱ σκαιὴν κεφαλῇ θ' ἅμα τόξον ἄγουσι·
Ἀλλ' ὃ μὲν, ὥστ τρίχα πάντα καταμφοτέροισι φορεῖται
Ἥμισυ δὲ στεφάνοιο καὶ αὐτὴν ἔσχατον οὐρὴν,
Κενταύρου φορέουσιν ἀνερχόμεναι ἔτι χηλαί.
Τῆμος ἀποιχομένην κεφαλὴν μεταδύεται ἵππος,
Καὶ προτέρου ὄρνιθος ἐφέλκεται ἔσχατος οὐρή.
Δύεται δ' ἀνδρομέδης κεφαλή· τὸ δέ οἱ μέγα δεῖμα
Κήτεος ἠερόεις ἐπάγει νότος, ἀντία δ' αὐτὸς
Κηφεὺς ἐκ βορέω μεγάλῃ ἀνὰ χειρὶ κελεύων·
Καὶ τὸ μὲν ἐς λοφιὴν τετραμμένον ἄχρι παρ' αὐτὴν
Δύεται, ἀτὰρ κηφεὺς κεφαλῇ, καὶ χειρὶ, καὶ ὤμῳ.

Οὐδ' ἂν ἐπερχόμεναι) Ἀλλ' οὐδὲ αἱ χηλαὶ ἐπερχόμεναι, τουτέστιν ἀνατέλλουσαι, ἀσημειότατοί εἰσι. συνανατέλλει γὰρ αὐταῖς ὁ βοώτης. ἀθρόος δὲ εἶπε, τὴν ἰδιότητα τῆς ἀνατολῆς δηλῶν, ὅτι τὰ ἐν πολλῷ χρόνῳ δύνοντα ἀθρόως ἀνατέλλει· ἐκ δὲ τοῦ ἐναντίου, τὰ ταχέως δύνοντα, πλείονι χρόνῳ ἀνατέλλει, ὥσπερ ὁ ὠρίων· ἡ δὲ ἀργὼ μετήορος ἤδη πᾶσα· μέρη γὰρ αὐτῆς συνανατέλλει τῷ λέοντι· ὥστε ὁμοῦ ταῖς χηλαῖς πᾶσαν ἀνατεταλκέναι. τὸ δὲ, οὐ μάλα πᾶσα, φησὶν, ἐπειδὴ οὐχ ὅλη κατηστέρισται, καθὰ εἴπομεν, ἀλλ' ἡμίτομος. τὸ δὲ βεβολημένος, ἀντὶ τοῦ καταλαμβανόμενος, ἢ καταλαμπόμενος τῷ ἀστέρι. Χηλαὶ καὶ λεπτὰ φάουσαι) Ἐπειδὴ εἶπεν, ὅτε ἄνεισιν ὁ λέων, ἡ κεφαλὴ τῆς ὕδρας φαίνεται, ὅτε ἡ παρθένος ἀνατέλλει μέχρι τοῦ κρατῆρος, ὅτε αἱ χηλαὶ, λοιπὸν ἅπαν τὸ σῶμα πλὴν μόνης τῆς ἄκρας οὐρᾶς, ἐπάγει εἰκότως, ὅτι πολλή τις ἐν οὐρανῷ κειμένη. οἱ δὲ τὸ, ἀργὼ δ' οὐ μάλα πᾶσα, οὕ-

τως ἤκουσαν, ὅτι οὐ τηνικαῦτα ἡ ἀρχὴ ἐστὶ μετέωρος, ἀλλὰ καὶ πρὶν τὴν πᾶσαν ἀνελθεῖν παρθένον· ὅτε μέντοι ἡ πᾶσα ἀνέρχεται, τότε κἀκείνη, καὶ ἡ ὕδρα ὁλοσχερῶς φαίνεται. Αἰεὶ γνὺξ) Τοῦ δὲ διὰ παντὸς γνὺξ πεπληκότος, λέγει δὲ τοῦ ἐν γόνασιν, αἱ χηλαὶ ἀνιοῦσαι, μόνην τὴν δεξιτερὴν κνήμην μέχρι τῆς ἐπιγουνίδος ἄγουσι. τὸ δὲ, αἰεὶ λύρῃ, πρὸς τὴν διδασκαλίαν ἐστὶ τῆς θέσεως· πλησίον γάρ ἐστι τῆς λύρας· καὶ ἔοικεν ὀκλάζοντι πλησίον αὐτῆς, καὶ ἐν τοῖς πρώτοις δὲ εἶπεν, Γούνατί οἱ σκαιῷ πελάει. Αμφότερον δύνονται) Δύνειν φησὶ τὸν ἐν γόνασι, καὶ διὰ τῆς αὐτῆς νυκτὸς ἀνιέναι, ἐπειδὴ τῶν ἀμφιφανῶν ἀστέρων ἐστὶν, ὃν συμβέβηκε διὰ τῆς αὐτῆς νυκτὸς θεωρεῖσθαι καὶ ἀνατέλλοντα καὶ δύνοντα· ἀμφιφανῆ γὰρ τὰ ἐπιδέξια τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ, ὅσα ἀρχομένης νυκτὸς ἀνατέλλοντα φαίνεται, ὥσπερ καὶ ὁ ἀρκτοῦρος. τὸ δὲ, πολλάκις αὐτονυχεὶ, ἀντὶ τοῦ κατὰ τὴν αὐτὴν νύκτα· μεταξὺ γὰρ τοῦ ἀρκτικοῦ κατηστέρισται, ὃν εἴρηκεν ἀμφιφανῆ τυγχάνειν καὶ μεταξὺ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ, ὃν παρέδωκε πέντε μέρη τῶν ὀκτὼ ὑπέργεια ἔχειν, καὶ τρία ὑπόγεια. ὅταν οὖν ὁ ἥλιος τὸν χειμερινὸν τροπικὸν διοδεύῃ, ἔχοντος αὐτοῦ τῶν ὀκτὼ μερῶν τὰ πέντε ὑπόγεια, τὰ δὲ τρία ὑπέργεια, τῆς νυκτὸς κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ιε΄. ὡρῶν γινομένης, ὁ ἐν γόνασι μεταξὺ τοῦ θερινοῦ καὶ τοῦ ἀρκτικοῦ κύκλου τεταγμένος καὶ περιενηνεγμένος ἤδη διὰ τῆς ἡμέρας τὸ ὑπόγειον μέρος ποιούμενος, δύνας ἀπὸ α΄. ὥρας τῆς ἡμέρας, ἀναγκαίως καὶ περὶ ὥραν θ΄. τῆς ἡμέρας ἀνατέλλων εὑρίσκεται σὺν ταῖς χηλαῖς καὶ τῷ τοξότῃ, οἷς συνανατέλλει καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ στεφάνου, καὶ ἡ οὐρὰ τοῦ ταύρου. Τοῦ μὲν ἄρ' οἴη) Σὺν ταῖς χηλαῖς, φησὶ, τοῦ ἐν γόνασιν ἡ κνήμη φαίνεται, μελλουσῶν ἀνιέναι τῶν χηλῶν. Αὐτὸς δ' ἐς κεφαλὴν) Κείμενός, φησιν, ἐν τῇ ἀνατολῇ ἐκδέχεται τὰς τοῦ σκορπίου ἀνατολὰς καὶ τοῦ τοξότου· οὗτοι γὰρ τέλεον αὐτὸν ἄγουσι· ταῖς μὲν γὰρ χηλαῖς ἡ κνήμη αὐτοῦ συναναφαίνεται, τὰ δὲ μέσα τῷ σκορπίῳ, ἡ δὲ ἀριστερὰ χεὶρ ἅμα τῇ κεφαλῇ τοῦ τοξότου, ὥστε τρισὶ ζωδίοις αὐτὸν συναναφαίνεσθαι. Τῆμος ἀποιχομένην) Εν τῷ ἀνιέναι μέλλειν τὴν παρθένον, ἡ κεφαλὴ τοῦ ἵππου εἰς δυσμὰς κατενεχθεῖσα μόνη, νῦν μελλουσῶν τῶν χηλῶν ἀνιέναι σὺν ἡλίῳ, ἔστιν ἰδεῖν τὸν πάντα ἵππον σὺν ἡλίῳ δύοντα. διό φησι, τηνικαῦτα μετὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑαυτοῦ κεφαλὴν καὶ δύσασαν, ὁλοσχερῶς ὁ ἵππος ὅλος δύεται. τὸ δὲ, προτέρου ὄρνιθος ἐφέλκεται) ἔσχατος οὐρὴ, εἶπεν, ἢ διὰ τὴν θέσιν· τοῦ γὰρ ἵππου ἐπίπροσθέν ἐστι κατὰ τὴν θέσιν, ἢ πρὸς ἀντιδιαίρεσιν καὶ σύγκρισιν τοῦ ἀετοῦ· βορειότερος γὰρ αὐτοῦ ὁ κύκνος. τὰ δὲ βορειότερα, καὶ ἀνώτερα, ἐπεὶ προανατέλλει τῶν νοτίων· ἄνω δὲ τὰ βόρεια, ὅτι μετεωρότερα, ὡς πρὸς τὸν ὁρίζοντα. Δύει δ' ἀνδρομέδης) Δύει δὲ ἡ τῆς ἀνδρομέδης κεφαλή· τῶν δὲ νοτίων, τὸ κῆτος, ὥσπερ ἐπ' αὐτὴν καταφέρεται. ὁ δὲ κηφεὺς, ὥσπερ ἀποσοβῶν τὸ κῆτος φαίνεται. τοῦ μὲν οὖν κήτους τὰ μέχρι τῆς λοφιᾶς δύνει, τοῦ δὲ κηφέως ἡ κεφαλή. Τὸ δέ οἱ μέγα δεῖγμα) Επάγει τῇ ἀνδρομέδῃ ὁ νότος τὸ κῆτος· συνδυόμενον γὰρ δοκεῖ ὥσπερ ἐπ' αὐτὴν σπεύδειν. τὸ δὲ ἠερόεις, ἀχλυώδης, καὶ χειμερινὸς, καὶ σκοτεινός· ἐν γὰρ τῷ χειμῶνι πνεῖ μᾶλλον. Αντία δ' αὐτὸς) Ποιητικεύεται, καί φησιν ἐκτείνειν τὸν κηφέα

τὴν

τὴν χεῖρα, ὥσπερ παρακελευόμενος τῇ παιδὶ ἐκκλίνειν τὸ κῆτος, ἐπειδὴ σὺν αὐτῇ κατῆλθε. Καὶ τὸ μὲν ἐς λοφιὴν) Καὶ τὸ μὲν κῆτος μέχρι ὤμων καὶ στήθους δύει· ὁ δὲ κηφεὺς, μόνῃ τῇ κεφαλῇ· τὰ δὲ λοιπὰ αὐτοῦ, ἄδυτα, ὅτι ἔνδον ἐστὶν ἐν τῷ βορείῳ.

Καμπαὶ δ' ἂν ποταμοῖο, καὶ αὐτίκ' ἐπερχομένοιο
Σκορπίου, ἐμπίπτοιεν ἐϋρρόου ὠκεανοῖο,
Ὃς καὶ ἐπερχόμενος, φοβέει μέγαν ὠρίωνα·
Ἄρτεμις ἱλήκοι, προτέρων λόγος, οἵ μιν ἔφαντο
Ἑλκῆσαι πέπλοιο χίῳ, ὅτε θηρία πάντα
Καρτερὸς ὠρίων στιβαρῇ ἐπέκοπτε κορύνῃ,
Θήρης ″ἀρνύμενος, κείνῳ χάριν οἰνοπίωνι. ″αἰνυ-
Ἡ δέ οἱ ἐξ αὐτῆς ″ἐπετείνατο θηρίον ἄλλο, ″-λαβ
Νήσου ἀναρρήξασα μέσας ἑκάτερθε κολώνας,
Σκορπίον, ὅς ῥά μιν οὖτα, καὶ ἔκτανε πολλὸν ἐόντα,
Πλειότερος προφανεὶς· ἐπεὶ ἄρτεμιν ἤκαχεν αὐ-
Τοὔνεκα δὴ καὶ φασὶ περαιόθεν ἀρχομένοιο (τήν.
Σκορπίου, ὠρίωνα περὶ χθονὸς ἔσχατα φεύγειν.

Καμπαὶ δ' ἂν ποταμοῖο) Ἅμα τῷ σκορπίῳ ἀνατέλλοντι αἱ τοῦ ποταμοῦ καμπαὶ δύουσι, καὶ ὁ ὠρίων, ὃς κυνηγετῶν περὶ Χίον, τὴν Ἄρτεμιν ἐθεάσατο, καὶ τῶν πέπλων αὐτῆς ἐλάβετο. ἡ δὲ θυμωθεῖσα, παραυτὰ σκορπίον ἐκ τῆς γῆς ἀνέδωκεν, ὑφ' οὗ ἐπλήγη ὁ Ὠρίων· καὶ νῦν οὖν ὡς διὰ φόβον ἀνατέλλοντος σκορπίου, ὁ ὠρίων δύει. Ὃς καὶ ἐπερχόμενος) Ὅστις ὁ σκορπίος ἀνατέλλων, ἐκφοβεῖ καὶ εἰς δυσμὰς ἄγει τὸν ὠρίωνα. εἶτα ἐπάγει βιωφελῶς τὴν ἱστορίαν, δεικνὺς ὅτι δεῖ μὴ ἀσεβεῖν, ἐξ ὧν ὁ ὠρίων πέπονθεν. ἀρχόμενος δὲ τῆς ἱστορίας, ἐξευμενίζεται τὴν Ἄρτεμιν, ὅτι ἄρχεται λέγειν ὡς ὑπ' ἀνθρώπου ἐβιάζετο. καὶ ἀφοσιοῦται αὐτὴν λέγων, ὅτι τῶν παλαιοτέρων ἐστὶν ἡ φήμη, καὶ οὐκ ἐμή. καὶ σφόδρα ἀστείως αὐτὸ πεποίηκε. βιωφελῆ γὰρ ἐκτιθέμενος τὴν ἱστορίαν, ἐξ ὧν προευμενίζεται, δείκνυσιν ὅτι οὐδὲ λόγῳ θεμιτὸν τὰ τοιαῦτα λέγειν, μήτε δὲ καὶ πράττειν. ἔχει δὲ ὧδε ἡ ἱστορία ἀπ' ἀρχῆς, Οἰνοπίων ὁ Διονύσου καὶ Ἀριάδνης παῖς ἐν Χίῳ τῇ νήσῳ ᾤκει, ταύτης βασιλεύων. αὕτη ἡ Χίος ἔχει πλεῖστα ἑρπετὰ, ἃ καὶ διὰ τὸ πολύθηρον αὐτὴν εἶναι, ὀφιοῦσσαν

φιοῦσαν κληθῆναι. πρὸς χάριν τοίνυν Οἰνοπίωνος ἦλθεν ἀπὸ Βοιωτίας ὁ Ὠρίων, ἄριστος ὢν κυνηγός, ὅπως καθάρῃ τὴν νῆσον. ἔχων δὲ σὺν αὐτῷ τὴν Ἄρτεμιν κυνηγετοῦσαν, ἀκόσμως ἐβιάζετο. ἡ δὲ κολώνην τῆς νήσου ἐποίησε διαρραγῆναι, καὶ ἀναδοθῆναι τὸν σκορπίον, ὑφ' οὗ ὁ Ὠρίων πληγεὶς ἀπώλετο· καὶ κατηστερίσθη καὶ αὐτός, καὶ ὁ σκορπίος. ὥσπερ δὲ καὶ ἐν οὐρανῷ δεδοικὼς αὐτὸν ὁ Ὠρίων, ἀεὶ φεύγει· καὶ ὅτε ἐκεῖνος ἀνατέλλει, ὁ ὠρίων δύνει· ὅτε δὲ δύνει ὁ σκορπίος, ὁ ὠρίων ἀνατέλλει. ὁ μὲν οὖν Νίκανδρος, τῆς τῶν θεῶν εὐσεβείας γινόμενος, βραχύν τινα φησὶν εἶναι τὸν σκορπίον, δεικνὺς ὅτι θεῶν βουλήσει καὶ μικρὸς ὤν, ἰσχύει κατὰ μειζόνων. ἔτος δὲ ὁ Ἄρατος ἐκ τῆς ἀστροθέσεως κατανοήσας τὸ μέγεθος, φησὶν ὅτι καὶ ὅλον ὄρος ἀνέρρηξεν, ἵνα ἀναδοθῇ ὁ σκορπίος. Θήρης ἀρνύμενος) Ἤγουν περιποιούμενος, ἀντικαταλλασσόμενος, διὰ τὸ φονεύειν τὰ ζῶα, χάριν Οἰνοπίωνος. εἰ δὲ αἰνύμενος γράφοιτο, σημαίνει τὸ λαμβάνων. ἔστι δὲ ὁ ὠρίων κατὰ διάμετρον τοῦ σκορπίου. Ἡ δέ οἱ ἐξ αὐτῆς) Ἡ Ἄρτεμις, φησιν, ἐξ αὐτῆς τῆς Χίου ἐπετείλατο ἀναδοθῆναι, τουτέστιν ἐποίησε θηρίον ἄλλο, ὡς πρὸς τὰ ὄντα ἐν τῇ Χίῳ, ὧν φόνον εἰργάσατο ὁ Ὠρίων. τὸ οὖν ἐπετείνατο, γράφεται καὶ ἐπετείλατο. Πολλὸν ἐόντα) Οὐ γὰρ σφόδρα μέγας ἦν ὁ Ὠρίων, καὶ κατὰ τὸν Ὅμηρον ἔξεστι μαθεῖν· λέγων γὰρ τὸ μέγεθος τῶν παίδων τῆς Ἰφιμεδείας, ἐννεόργυιον κατὰ τὸ μῆκος ἐπιφέρει μετά γε κλυτὸν Ὠρίωνα. Πλειότερος προφανείς) Τὸν σκορπίον φησὶ πλείονα αὐτοῦ καὶ μείζονα στοχαζόμενος, ὅτι καὶ δύο ἄστρων μῆκος ἐπέχει, καὶ ἑξηκοντάμοιρός ἐστι μόνος. Ὠρίωνα περὶ χθονὸς) Καὶ αὐτὸς ἀπ' αὐτῶν τῶν λέξεων σφόδρα ὑπογράφει τὸν ὠρίωνα δεδοικότα, τὰ τῆς γῆς ἔσχατα καταλαμβάνειν, ὑπερβολῇ τοῦ φόβου καὶ τῆς δειλίας.

Οὐδὲ μὲν Ἀνδρομέδης καὶ κήτεος ὅσσ' ἐλέλειπτο,
Κείνου δ' ἀντέλλοντος ἀπευθέες, ἀλλ' ἄρα καίτοι
Πανσυδίῃ φεύγουσιν· ὁ δὲ ζώνῃ τότε Κηφεὺς
Γαῖαν ἐπιξύει, τὰ μὲν, εἰς κεφαλὴν μάλα πάντα
Βάπτων ὠκεανοῖο· τὰ δ' οὐ θέμις, ἀλλὰ τά γ' αὐταὶ
Ἄρκτοι κωλύουσι πόδας καὶ γοῦνα καὶ ἰξύν.
Ἡ δὲ καὶ αὐτὴ παιδὸς ἐπείγεται εἰδώλοιο
Δειλὴ Κασσιέπεια· τὰ δ' οὐκέτι οἱ κατὰ κόσμον
Φαίνεται, ἐκ δίφροιο πόδες καὶ χεῖρες ὕπερθεν·
Ἀλλ' ἥγ' εἰς κεφαλὴν ἴση δύετ' ἀρνευτῆρι

Μειρομένη γονάτων· ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλεν ἐκείνη
Δωρίδι καὶ Πανόπῃ μεγάλων ἄτερ ἰσώσασθαι.
Ἡ μὲν ἄρ' εἰς ἑτέρην φέρεται· τὰ δ' νειόθι μᾶλλον
Οὐρανὸς ἀντιφέρει στεφάνοιό τε δεύτερα κύκλα,
Ὕδρης τ' ἐσχατιήν, φορέει τ' ἐπὶ Κενταύροιο
Σῶμά τε καὶ κεφαλήν, καὶ θηρίον ὅ ῥ' ἐνὶ χειρὶ
Δεξιτερῇ Κένταυρος ἔχει. τοὶ δ' αὖθι μένουσι
Τόξον ἐπερχόμενον πρότεροι πόδες ἱππότα θηρός.
Τόξῳ καὶ σπείρη ὄφιος, καὶ σῶμ' ὀφιούχου
Ἀντέλλει ἐπιόντι. κάρηατα δ' αὐτὸς ἀγινεῖ
Σκορπίος ἀντέλλων, ἀνάγει δ' αὐτὰς ὀφιούχου
Χεῖρας, καὶ προτέρην ὄφεος πολυτειρέος αὐγήν.
Τοῦ γε μὲν ἐν γόνασιν· περὶ γὰρ τετραμμένος αἰεὶ
Ἀντέλλει, τά τε μὲν περάτης ἐξέρχεται ἄλλα τότε
Γυῖά τε, καὶ ζώνη, καὶ στήθεα πάντα καὶ ὦμοι,
Δεξιτερῇ σὺν χειρί.

Οὐδὲ μὲν ἀνδρομέδης) Τότε καὶ τῆς ἀνδρομέδης καὶ τοῦ κήτους ὅσα ὑπελείπετο τῇ τῶν χηλῶν ἀνατολῇ, καὶ ταῦτα δύνει· τοῦ δὲ κηφέως τὰ μέχρι ζώνης δέδυκε· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ἀπὸ τῶν ποδῶν μέχρι τῆς ἰξύος ἐν τῷ ἀεὶ φανερῷ ἐστι κύκλῳ· ἡ δὲ ζώνη ἅπτεται τοῦ ὁρίζοντος· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ γαῖαν ἐπιξύει· ἀρκτίους δὲ εἶπε τὸν ἀρκτικὸν κύκλον. Πανσυδίῃ φεύγουσιν) Ἤγουν σὺν παντὶ τῷ πλήθει κατάγονται· ὁ γὰρ ὠρίων δυόμενος, ἐκ τοῦ σπεύδειν καὶ δεδοικέναι, τὰ προειρημένα αὐτῷ πάντα ἄστρα διώκει καὶ προωθεῖ. διὸ εἶπε, σὺν πᾶσι τοῖς μετὰ ὠρίονος κατιοῦσι, τῷ δελτωτῷ, τῷ ταύρῳ, τῷ κηφεῖ, τῷ περσεῖ. τὸ δὲ ἀπευθέες, ἄσκεπτοι καὶ παρημελημένοι· δεῖ δὲ νοεῖν, ὅτι καὶ αὐτό, τό τε κῆτος, καὶ ἡ ἀνδρομέδη, καταδεδύκασιν. Ἡ δὲ καὶ αὐτὴ παιδὸς) Λείπει ἡ μετὰ, ἵν' ᾖ, μετὰ τοῦ εἰδώλου τῆς θυγατρὸς αὐτῆς φέρεται ἡ Κασσιέπεια. οἱ δὲ πόδες αὐτῆς καὶ τὰ γόνατα οὐ κοσμίως φέρονται, ἀλλὰ ἀκόσμως· ἐπὶ κεφαλὴν γὰρ δίκην κυβιστητῆρος δύεται. Μειρομένη γονάτων) Ἤγουν ὑπὸ τῆς δύσεως μεριζομένη κατὰ τὰ γόνατα· ὁ γὰρ ὁρίζων οὐ δέχεται αὐτῆς τὰ γόνατα, ὡς

ἐπὶ

ἐπὶ τὰ βόρεια ὄντα. Επεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλεν) Επειδὴ ἐκείνη ἡ Κασσιέπεια οὐκ ἔμελλεν ἰσώσασθαι, καὶ περὶ κάλλους ἐναντιωθῆναι ταῖς Νηρηΐσιν, ἄνευ μεγάλων τιμωριῶν καὶ ζημιῶν· διὰ γὰρ τὴν αἰτίαν ταύτην, καὶ ὁ Ποσειδῶν ἀνέπεμψε τὸ κῆτος τῇ χώρᾳ αὐτῆς, ὡς ἀναγκασθῆναι θοίνην αὐτῷ προθεῖναι τὴν Ανδρομέδην. Η μὲν, ἄρ εἰς ἑτέραν φέρεται) Οὕτω μὲν οὖν ἡ κασσιέπεια ἐπὶ δυσμὰς κατάγεται· νῦν γὰρ ἑτέραν τὴν δύσιν φησίν· ὁ δὲ οὐρανὸς κάτωθεν ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος ἄστρα ἄλλα ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς φέρει, ὡσανεὶ τὰ μὲν ἀνατέλλει· τὰ δὲ δύνει. Στεφάνοιό τε δεύτερα κύκλα) Αντὶ τοῦ δευτέραι περίοδοι· ἐν γὰρ τῷ ἀνιέναι τὸν καρκίνον, εἶπεν, ὅτι ὁ στέφανος δύεται· νῦν οὖν ἐπειδὴ ἀνῆλθεν, εἶπε δεύτερα κύκλα. ἢ ἐπειδὴ μελλουσῶν τῶν χηλῶν ἀνιέναι, ἡ τοῦ κενταύρου οὐρὰ ἐφαίνετο, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ ἦν φανερόν. νῦν δὲ ὅτε ὁ σκορπίος ἀνῆλθεν, ὁ πᾶς φαίνεται· διὰ τοῦτο δεύτερα κύκλα. ἢ τοῦτό φησι δύο κύκλα, ὅταν δύῃ εἰς κύκλος, καὶ ὅταν μέλλῃ ἕτερος ἀνατέλλειν, καὶ λοιπὸν δύο εἰσὶ κύκλοι. Υδρης τ' ἔσχατιὴν) Καὶ τὴν οὐρὰν τῆς ὕδρας· ὅτε γὰρ ἔμελλον αἱ χηλαὶ ἀνιέναι, εἶπεν αὐτὴν ἀνεληλυθέναι· νῦν δὲ καὶ τὰ ἔσχατα μέρη αὐτῆς φησι συναναβαίνειν, καὶ τοῦ κενταύρου τὸ λοιπὸν σῶμα μέχρι τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς δεξιᾶς, ἐν ᾗ τὸ θηρίον κρατεῖ. οἱ δὲ ἐμπρόσθιοι πόδες τεκμήριον τοῦ μέλλειν ἀνιέναι σὺν ἡλίῳ. Ιππότα φηρὸς) Παρὰ τὸ ὁμηρικὸν ἔθος· τῷ γὰρ ἱππότα ἀντὶ εὐθείας ἐχρήσατο ὁ ποιητής· οὗτος δὲ ἀντὶ γενικῆς. φῆρα δὲ λέγει τὸν κένταυρον ποιητικῶς. Τόξῳ καὶ σπείρῃ ὄφιος) Επιόντος δὲ τοῦ τοξότου καὶ ἀνατέλλοντος, ἀνατέλλει ἡ τοῦ ὄφεως σπεῖρα, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ὀφιούχου· ἀνάγει δὲ αὐτὸς τὰς τοῦ ὀφιούχου χεῖρας, καὶ τὴν προτέραν περίκλασιν καὶ καμπὴν τοῦ δράκοντος. τὸ δὲ πολυτειρέος, οὐ τοῦ πολλὴν καμάτην παρέχοντος τῷ φέροντι, ἢ κόπον, παρὰ τὸ τείρειν· οὐ γὰρ φυσικὸν τὸ οὕτως ἐξηγεῖσθαι, ἀλλὰ πολυτειρέος τοῦ πολυάστρου· τοῦτο γὰρ μᾶλλον θεωρηματικόν· Τοῦ γε μὲν ἐν γόνασιν) Εἶτα παρένθεσις· ἀεὶ γὰρ ἀνατέλλει εἰς τὸ ἐναντίον προτεραπεὶς· οἱ γὰρ πόδες πρῶτοι ἀνάγονται, ὕστερον δὲ ἡ κεφαλή. ὁ δὲ λόγος, τοῦ γε μὴν ἐν γόνασιν ἀνατέλλει τὰ γόνατα, καὶ ἡ ζώνη, καὶ ὁ ὦμος, σὺν τῇ δεξιᾷ χειρί. τίνος δὲ ἕνεκεν οἱ πόδες πρῶτοι ἀνατέλλουσιν, εἶπεν· ἀεὶ γὰρ προτετραμμένος ἀνατέλλει· καὶ οὐχ ὅτι ζώνην ἔχει, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ζώνης τὸν τόπον ἴσον ἐπιτίθεται· δῆλον δέ· ἐπήγαγε γὰρ, καὶ στῆθος ἄχρις.

--κάρη δ' ἑτέρης μετὰ χειρὸς
Τόξῳ ἀνέρχονται καὶ τοξότῃ ἀντέλλοντι.
Σὺν τοῖς ἑρμαίη τε λύρη, καὶ στήθεος ἄχρις,
Κηφεὺς ἠῷος παρελαύνεται ὠκεανοῖο.
Ημος καὶ μεγάλοιο κυνὸς πᾶσαι ἀμαρυγαὶ

Δύο-

Δυόουσιν, καὶ πάντα κατέρχεται ὠρίωνος·
Πάντα γε μὴν ἀτέλεστα διωκομένοιο λαγωοῦ,
Ἀλλ' οὐχ ἡνιόχῳ ἔριφοι, οὐδ' ὠλενίη αἲξ
Εὐθὺς ἀπέρχονται· τὰ δέ οἱ μεγάλην ἀνὰ χεῖρα
Λάμπονται, καί οἱ μελέων διακέκριται ἄλλων
Κινῆσαι χειμῶνας, ὅτ' ἠελίῳ συνίωσιν.

Κάρη δ' ἑτέρης μετὰ χειρὸς) Ἡ δὲ κεφαλὴ μετὰ χειρὸς τῆς ἑτέρας, τουτέστι τῆς ἀριστερᾶς, τῷ τόξῳ ἀνέρχονται, καὶ τῷ τοξότῃ ἀνατέλλοντι. ἢ ἡ κεφαλὴ τοῦ ἐν γόνασι μετὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς σὺν τῷ τοξότῃ ἀνέρχεται. Σὺν τοῖς ἑρμαίη τε λύρη) Σὺν δὲ τοῖς προειρημένοις, ἡ τοῦ Ἑρμοῦ λύρα, καὶ ὁ κηφεὺς ἄχρι τοῦ στήθους, ἐκ τοῦ ἀνατολικοῦ ὠκεανοῦ ἀναπέμπεται· καλῶς δὲ εἶπε τὸ παρελαύνεται. ὥσπερ γὰρ παρωθεῖται· ἐπειδή ἐστι τὰ αὐτοῦ βόρεια, ἃ εἶπε μὴ δύεσθαι. διὸ καὶ ὀλίγον παντελῶς μένει χρόνον ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα. τὸ οὖν στήθεος ἄχρις, διότι τὰ ἄλλα αὐτοῦ ἄδυτα. τοῦτο δὲ μόνον αὐτοῦ τὸ ἄχρι στήθους, καὶ δύει καὶ ἄνεισιν. Ἦμος καὶ μεγάλοιο κυνὸς) Τηνικαῦτα, φησι, καὶ τοῦ σειρίου αἱ λαμπηδόνες εἰς δύσιν φέρονται, ὅτε ὁ τοξότης ἀνατέλλει· καὶ τὸ πᾶν σῶμα τοῦ ὠρίωνος δέδυκε, πλὴν τῆς δεξιᾶς χειρός. ἀνερχομένου γὰρ τοῦ τοξότου, τὰ τοῦ ὠρίωνος πάντα δύνει, πλὴν τῆς δεξιᾶς χειρός· αὕτη γὰρ μένει ὡς βορειοτέρα. μεγάλοιο δὲ εἶπεν ἀμαρυγαί, διὰ τὸν σείριον αὐτοῦ ἀστέρα· Πάντα γε μὴν ἀτέλεστα) Τοῦ παραλλήλου γὰρ αὐτοῦ εἰσιν, ὅ, τε λαγωὸς καὶ ὁ κύων, ὥστε συνανατέλλειν ἀεὶ τὸν λαγωὸν καὶ συγκαταδύνειν, καὶ μηδέποτε ἑτέρως ἔχειν, ὡς ἐν ἄλλῳ· τὸ δὲ ἀτέλεστα, ἐπειδὴ οὐδέποτε καταλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ κυνός· οὕτω γὰρ κατηστέρισται ὑπὸ τοῦ κυνὸς διωκόμενος. Ἀλλ' οὐχ ἡνιόχῳ ἔριφοι) Οἱ ἔριφοι καὶ ἡ αἲξ κατὰ τὴν χεῖρα τοῦ ἡνιόχου, σημεῖα μὲν χειμῶνος φέρουσιν, ὅταν ἑσπερίαν δύσιν ποιῶνται· οὐ μέντοι εὐθὺς δύονται, ἀλλὰ τὰ μὲν, περὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἡνιόχου, καὶ τὴν χεῖρα τὴν ἑτέραν, καὶ τὴν ἰξὺν τῷ αἰγοκέρωτι κατέρχεται· τὰ δὲ λοιπά, τῷ τοξότῃ ἀνατέλλοντι· ὁ μέντοι περσεὺς ὅλος ἄνευ τοῦ γόνατος καὶ τοῦ δεξιοῦ ποδὸς δύνει· καὶ τῆς ἀργοῦς ἡ περιφέρεια κατὰ πρύμναν. αὐτὴ δὲ ἡ ἀργὼ ἅμα αἰγοκέρωτι ἀνιόντι κατέρχεται, καὶ ὁ προκύων· ἀνατέλλουσι δέ, ὅ, τε κύκνος, καὶ ὁ αἰετός, καὶ ὁ καλούμενος ὀϊστός, καὶ τὸ θυτήριον· Μεγάλην ἀνὰ χεῖρα) Ἔχειν φησὶ τὴν χεῖρα ταύτην ἐξαίρετον διαφορὰν πρὸς τὸ λοιπὸν σῶμα τοῦ ἡνιόχου· κατὰ γὰρ τὴν ἑῴαν ἀνατολὴν τῆς αἰγὸς καὶ τῶν ἐρίφων, χαλεπώτατος χειμὼν γίνεται. Καί οἱ μελέων) Καὶ οἱ ἔριφοι διακριτικοί εἰσιν ἀστέρες ἐν πᾶσι τοῖς τοῦ ἡνιόχου ἄστρασιν, ὡς εἶναι ἱκανοὶ πρὸς τὸ κινῆσαι χειμῶνα, ὅταν σὺν τῷ ἡλίῳ ὦσι καὶ προδύωνται. δοκεῖ δὲ μὴ εἶναι ἀληθές· οὐ γὰρ γίνεται πλησίον τῆς αἰγὸς καὶ τῶν ἐρίφων, μᾶλλον δὲ

δὲ τοῦ ἡνιόχου, χειμὼν, ὅτε τῷ ταύρῳ ἢ τῷ διδύμων θατέρῳ ἐστίν. ἀλλὰ φαμὲν, ὅταν ὁ ἥλιος ᾖ ἐν τῷ τοξότῃ κατὰ τὴν τάξιν αὐτὴν, ἣν νῦν ἐξηγούμεθα, ἑῴους ἀνατέλλοντας ἐκείνους, ἑῷοι αὐτοὶ δύονται, καὶ χειμὼν ἄκρος ἐστίν. ἔχουσιν οὖν τινὰ πρὸς τὸν ἥλιον κοινωνίαν ἐκ τοῦ καιροῦ, διὰ τὸ ἑῷον, ὅτι ὁ μὲν ἀνατέλλει, οἱ δὲ δύνουσιν.

Ἀλλὰ τὰ μὲν, κεφαλήν τε, καὶ ἄλλην χεῖρα, καὶ ἰξὺν
Αἰγόκερως ἀνιὼν κατάγει· τὰ δὲ νείατα πάντα
Αὐτῷ τοξευτῆρι κατέρχεται. οὐδέ τι περσεὺς,
Οὐδέ τι ἄκρα κόρυμβα μένει πολυτειρέος Ἀργοῦς·
Ἀλλ' ἤτοι περσεὺς μὲν ἄτερ γουνός τε ποδός τε
Δεξιτεροῦ δύεται· πρύμνης δ' ὅσον ἐς περιαγὴν,
Αὐτὴ δ' αἰγοκερῆϊ κατέρχεται ἀντέλλοντι,
Ἦμος καὶ προκύων δύεται, τὰ δ' ἀνέρχεται ἄλλα,
Ὄρνις τ', αἰητός τε, τά τε πτερόεντος ὀϊστοῦ
Τείρεα, καὶ νοτίου θυτηρίου ἱερὸς ὕδρη.

Ἀλλὰ τὰ μὲν, κεφαλήν τε) Ἀνελθόντος τοῦ τοξότου, οὐχ ὁ πᾶς ἡνίοχος εἰς δυσμὰς φέρεται, ἀλλ' ἀπὸ ποδῶν μέχρι ἰξύος· ἀνερχομένου δὲ αἰγοκέρωτος, ἡ ἄλλη χεὶρ, ἐφ' ἧς εἰσὶν οἱ ἔριφοι, δύει. λέγει δὲ τὴν ἀριστεράν· ἡ γὰρ δεξιὰ ἤδη δέδυκε. τὰ δὲ ἔσχατα μέρη τοῦ ἡνιόχου, τὰ ἀπὸ ποδῶν ἕως ἰξύος, σὺν τῷ τοξότῃ ἀνιόντι εἰς δυσμὰς κατάγεται. Οὐδέ τι περσεὺς) Μέλλοντος δὲ αἰγοκέρωτος ἀνιέναι, οὔτε ὁ περσεὺς, οὔτε τὸ ἀκροστόλιον τῆς ἀργῴας πρύμνης ἐπιφαίνεται· ἀλλ' ὁ μὲν περσεὺς δύνει, πλὴν μόνου τοῦ γόνατος, καὶ τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ· ταῦτα γὰρ ἔχει φαινόμενα· τῆς δὲ, τοσοῦτον δέδυκεν, ὅσον εἰς τὴν περίκλασιν καὶ καμπὴν τῆς πρύμνης. Αὐτὴ δ' αἰγοκερῆϊ) Αὐτὴ δὲ πᾶσα ἡ ἀργὼ ἀνατέλλοντος αἰγοκέρωτος κάτεισιν, ὅτε καὶ ὁ προκύων εἰς δυσμὰς φέρεται· ἀνατέλλοντος γὰρ αὐτοῦ, αὐτίκα δύνει ὁ κύων, καὶ ὁ ὠρίων ὅλος, καὶ ὁ λαγωὸς, ὃν ἀτέλεστα διωκόμενον εἶπε, πιθανῶς πάνυ· ἀμετακίνητος γὰρ ἡ τῶν ἄστρων θέσις. δύνει δὲ καὶ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ σώματος τοῦ ἡνιόχου, ἡ ἀριστερὰ χεὶρ δηλαδὴ, ἐφ' ἧς κατεστήρικται ἡ αἲξ καὶ οἱ ἔριφοι.

Ἵππος δ' ὑδροχόοιο νέον περιτελλομένοιο
Ποσσί τε καὶ κεφαλῇ ἀνελίσσεται· αὐτίκα δ' ἵππου

Ἐξ

Ἐξ οὔρης κένταυρον ἐφέλκεται ἀστερίη νύξ.
Ἀλλ᾽ οὔ οἱ δύναται κεφαλὴν, οὐδ᾽ εὐρέας ὤμους
Αὐτῷ σὺν θώρηκι χαδεῖν, ἀλλ᾽ αἴθοπος ὕδρης
Αὐχενίην κατάγει σπείρην, καὶ πάντα μέτωπα.

Ἵππος δ᾽ ὑδροχόοιο) Ἵππος δὲ τοῦ ὑδροχόου ἐπιτελλομένου, τοῖς ποσὶ καὶ τῇ κεφαλῇ ἀναδύεται καὶ ἀνατέλλει. Ἀντία δ᾽ ἵππου) Κατὰ διάμετρον δὲ τοῦ ἵππου κατ᾽ οὐρὰν ὁ κένταυρος δύνει. ὁ δὲ λόγος, δύνει δὲ κατ᾽ οὐρὰν καὶ ὁ κένταυρος· οἱ μέντοι ὦμοι αὐτοῦ, καὶ ἡ κεφαλὴ, καὶ ὁ θώραξ οὐ δύνανται ἅμα τῷ ὑδροχόῳ καταφέρεσθαι· ἀποβλέπων δὲ εἰς τὴν θέσιν, ποιητικεύεται, λέγων, ἕλκουσα αὐτὸν ἡ νὺξ, οὐ δύναται αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ὤμους σὺν τῷ στήθει χωρῆσαι καὶ λαβεῖν. Ἀλλ᾽ αἴθοπος ὕδρης) Διάπυρος ἡ ὕδρα, ὅτι ὑπὸ τὰ θερινὰ ζώδιά ἐστι. ταύτης οὖν τὴν τοῦ αὐχένος σπεῖρωσιν καὶ τὰ μέτωπα καταφέρει· τὰ μέντοι πλείω αὐτῆς ὑπὲρ γῆν ἐστιν, ἀναφερομένων δὲ τῶν ἰχθύων, συγκαταφέρεται ἅμα κενταύρῳ. αἴθοπα δὲ αὐτὴν φησιν, ἢ διὰ τὸ εἶναι πλησίον τῶν θερινῶν ζωδίων, ὡς ἔφην· ἢ διὰ τὸ λαμπρὸν τῶν ἀστέρων αὐτῆς· ἢ διὰ τὸ δάκνον· ἐὰν γὰρ δήξῃ, ὡσανεὶ καίει.

Ἡ δὲ, καὶ ἐξόπιθεν πολλὴ μένει· ἀλλ᾽ ἄρα καὶ τὴν
Αὐτῷ κενταύρῳ, ὁπότ᾽ ἰχθύες ἀντέλλωσιν,
Ἀθρόον ἐμφέρεται· ὁ δ᾽ ἐπ᾽ ἰχθύσιν ἔρχεται ἰχθὺς
Αὐτῷ κυανέῳ ὑποκείμενος αἰγοκερῆϊ.
Οὔτι γ᾽ ἄδην, ὀλίγον δὲ δυωδεκάδα μένει ἄλλην.
Οὕτω καὶ μογεραὶ χεῖρες καὶ γοῦνα, καὶ ὦμοι
Ἀνδρομέδης δίχα πάντα, τὰ μὲν πάρος, ἄλλα δ᾽ ὀ-
πίσσω
Τείνεται, ὠκεανοῖο νέον ὁπότε προγένωνται
Ἰχθύες ἀμφότεροι, τὰ μέν οἱ κατὰ δεξιὰ χειρὸς
Αὐτοὶ ἐφέλκονται, τὰ δ᾽ ἀριστερὰ νειόθεν ἕλκει
Κειὸς ἀνερχόμενος. --

Ἡ δὲ, καὶ ἐξόπιθεν) Εἰ καὶ τὰ πρῶτα μέρη δέδυκε τῆς ὕδρας, ἀλλὰ καὶ ὄπιθεν

ὅθεν πολλή τις ἐκτεταμένη φαίνεται, ἤγουν τὰ ὄπισθεν αὐτῆς μέρη· ἀλλ' ὅμως καὶ αὐτὴν πᾶσαν τὴν ὕδραν, σὺν παντὶ κενταύρῳ, ἐπειδὰν οἱ ἰχθύες ἀνατέλλωσιν, ἀθρόως ἐμφέρεται. Ὁ δ' ἐπ' ἰχθύσιν ἔρχεται) Καὶ φαίνεται ὅσον ὀπίσω τοῦ αἰγοκέρωτος, κινεῖται νότιος. ὑποκείμενος δὲ, ἤγουν ὑποκάτω κείμενος τοῦ αἰγοκέρωτος, πλὴν καὶ ὑποκάτω τῶν ἰχθύων· δύο γὰρ ζώδια ἐπέχει. Οὔτι γ' ἄδην) ἤτουν οὐ μὴν παντελῶς καὶ δι' ὅλου ἀνέρχεται ὁ ἰχθύς· ἐκδέχεται γὰρ κατ' ὀλίγον ἄλλου ἄστρου ἀνατολήν. λέγει δὲ ὅτι αὐτῶν τῶν ἰχθύων ἀνελθόντων, οὐ πᾶς φανερὸς γίνεται. τῶν οὖν ἰχθύων ἀναφερομένων, ἀναφέρεται καὶ ὁ νότιος ἰχθύς, ὑπὸ τῷ αἰγοκέρωτι κείμενος, οὐχ ὅλος. μέρη γὰρ αὐτοῦ, τῷ ἑξῆς δωδεκατημορίῳ συναναφέρεται τῷ κριῷ. Οὕτω καὶ μογεραὶ χεῖρες) Κακοπαθεῖς φησι τὰς χεῖρας τῆς ἀνδρομέδης, διὰ τὰ δεσμὰ ἃ περίκειται. ὥσπερ δὲ ὁ ἰχθὺς οὐχ ἅπας ἄνεισιν, ἀλλὰ ἄλλου ἄστρου ἐπιτολὴν περιμένει, τουτέστι τοῦ δωδεκατημορίου, οὕτω καὶ ἡ ἀνδρομέδη. καὶ ὅπως λέγει, ὅτι πάντα τὰ μέρη αὐτῆς τοῦ σώματος διχῶς ἀνέρχεται· ὥστε, τὸ μὲν ἥμισυ αὐτῆς ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα θεωρεῖσθαι, τὸ δὲ ἥμισυ συγκαταλείπεσθαι. Τὰ μέν οἱ κατὰ δεξιὰ) Τὰ μὲν οὖν δεξιὰ μέρη αὐτῆς, τῶν ἰχθύων ἀνατελλόντων ἀναφέρεται. τὰ δὲ ἀριστερὰ ὁ κριὸς ἀνιὼν ἕλκει· οὗ ἀνιόντος, κατὰ διάμετρον θεωρεῖται ἐπὶ τῆς δύσεως τὸ θυτήριον, τοῦ δὲ περσέως καὶ τὴν κεφαλὴν, καὶ τοὺς ὤμους ἀνατέλλοντας.

τοῖ καὶ περιτελλομένοιο

Ἑσπερόθεν κεν ἴδοιο θυτήριον· αὐτὰρ ἐν ἄλλῃ
Περσέος ἀντέλλοντος ὅσον κεφαλήν τε καὶ ὤμους.
Αὐτὴ δ' ἂν ζώνη, καί κ' ἀμφήριστα πέλοιτο
Ἢ κριῷ λήγοντι φαείνεται, ἢ ἐπὶ ταύρῳ
Σὺν τῷ πανσυδίῃ ἀνελίσσεται, οὐδ' ὅ γε ταύρου
Λείπεται ἀντέλλοντος, ἐπεὶ μάλα οἱ συναρηρὼς
Ἡνίοχος φέρεται, μοίρῃ γε μὲν οὐκ ἐπὶ ταύτῃ
Ἀθρόος ἀντέλλει· δίδυμοι δέ μιν οὖλον ἄγουσιν.

Καί κ' ἀμφήριστα) Ἐπειδὴ πλησίον εἰσὶν ἀλλήλων τὰ ζώδια ταῦτα, ὅ, τε κριὸς καὶ ὁ ταῦρος, φησὶν ὅτι ἀμφίβολον ἂν γένοιτο, πότερον καὶ αὐτὴ ἡ ζώνη λήγοντι τῷ κριῷ συνανέχεται, ἢ τοῖς προτέροις μέρεσι τοῦ ταύρου· ὅλως μέντοι γε ὑπέργειος γίνεται τοῦ ταύρου ἀνατέλλοντος. Οὐδ' ὅ γε ταύρου λείπεται) Οὐδὲ ὁ ἡνίοχος ὑστερεῖ τότε, ἀλλὰ συνανατέλλει τῷ ταύρῳ, ἐπιβεβηκὼς αὐτοῦ τῷ ἀριστερῷ κέρατι, καὶ οὐδαμῶς ἀνιόν-

τος

τος τοῦ ταύρου ὁ ἡνίοχος ἀπολείπεται. Μοίρῃ γέμων) Οὐχ ἅπας, φησὶν, ἅμα ἀνατέλλει ὁ ἡνίοχος τῷ ταύρῳ· μοῖραν γὰρ τὸ ζώδιον εἶπεν, ἤγουν τὸν ταῦρον· ἀλλ' ὅλον τὸν ἡνίοχον οἱ δίδυμοι ἀνάγουσιν.

Ἀλλ' ἔριφοι, λαιοῦ τε θέναρ ποδὸς, αἰγὶ σὺν αὐτῇ,
Ταύρῳ συμφορέονται· ὅτε λοφιή τε καὶ οὐρὴ
Κήτεος αἰθερίοιο περαιόθεν ἀντέλλωσι.
Δύνει δ' ἀρκτοφύλαξ ἤδη προτέρῃ τότε μοίρῃ.
Τάων, αἳ πίσυρες μὲν ἄτερ χειρὸς κατάγουσι
Λαιῆς· ἡ δ' αὐτῷ μεγάλη ὑποτέλλεται ἄρκτος.

Ἀλλ' ἔριφοι) Οἱ μέντοι ἔριφοι καὶ ἡ αἲξ, καὶ τὸ θέναρ τοῦ ἀριστεροῦ ποδὸς ἅμα τῷ ταύρῳ συναναφέρεται. ὁμοίως δὲ καὶ τοῦ κήτους ἥτε λοφιὰ καὶ ἡ οὐρά. καθ' ὃν δὲ καιρὸν συμβέβηκε τοῦ κήτους τήν τε λοφιὰν, καὶ τὴν οὐρὰν, ἐκ τῶν νοτίων μερῶν ἀνατέλλειν, τότε δὴ καὶ ὁ ἀρκτοφύλαξ ἄρχεται μετὰ τοῦ προτέρου ζωδίου δύνειν, τουτέστι τοῦ σκορπίου, ὅς ἐστι κατὰ διάμετρον τῷ ταύρῳ. εἴπομεν δὲ πρότερον, ὅτι ὁ ἀρκτοφύλαξ ἐν τέτρασι μοίραις δύνει, ἤγουν ἐν τέτρασι ζωδίοις. κατὰ διάμετρον τούτων ἄρχεται τότε δύνειν, ἀνελθόντος κριοῦ, ὅτε αἱ χηλαὶ δύνουσι. προτέρη γὰρ μοῖρα τῆς τοῦ βοώτου δύσεως, αἱ χηλαί. αἱ δὲ τέσσαρες μοῖραι, χηλαὶ, σκορπίος, τοξότης, αἰγόκερως, κατάγουσιν ἐπὶ δύσιν ἄνευ χειρὸς τὸν βοώτην· ἄδυτος γὰρ αὐτοῦ ἡ χεὶρ, ἐπειδὴ τοῦ ἀρκτικοῦ ἐστιν ἔνδον· αὕτη γὰρ ἡ λαιὰ αὐτοῦ χεὶρ, πλησίον ἐστὶ τῆς μεγάλης ἄρκτου.

Ἀμφότεροι δὲ πόδες καταδυομένου ὀφιούχου,
Μέσφ' αὐτῶν γονάτων, διδύμοις ἐπὶ σῆμα τετύχθω
Ἐξ ἑτέρης ἀνιοῦσι· τότ' οὐκέτι κήτεος οὐδὲν
Ἕλκεται ἀμφοτέρωθεν, ὅλον δέ μιν ὄψεαι ἤδη.
Ἤδη καὶ ποταμοῦ πρώτης ἁλὸς ἐξανιοῦσαν
Καμπὴν ἐν καθαρῷ πελάγει σκέψαιτό κε ναύτης,
Αὐτὸν ἐπ' ὠρίωνα μένων, εἴ οἱ ποθι σῆμα

Ἢ νυκτὸς, μέζειν γ' ἠὲ πλόου ἀγγείλαιε·
Πάντη γὰρ τάγε πολλὰ θεοί γ' ἄνδρεσσι λέγουσιν.

Ἀμφότεροι δὲ πόδες) Οἱ δὲ τοῦ ὀφιούχου πόδες μέχρι γονάτων καταδυόμενοι, ἔστωσάν σοι τεκμήριον τῶν διδύμων ἀνιόντων, καθ' ὃν καιρὸν καὶ ὅλον τὸ κῆτος ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα θεωρεῖται· ἅμα σὺν αὐτῷ καὶ ὁ ἠριδανὸς ποταμὸς κατηστερισμένος, ὑπὸ τὸν ἀριστερὸν πόδα τοῦ ὠρίωνος. τὸ δὲ, κήτεος οὐδὲν ἕλκεται, ἤγουν τῶν διδύμων ἀνιόντων οὐδὲν τοῦ προειρημένου κήτους ἔτι ἕλκεται ἐπ' ἀνατολὰς, ἀλλ' ὅλον ἤδη ἐπὶ τὸ φανερόν ἐστι. τὸ δὲ ἀμφοτέρωθεν, ἤγουν οὔτε ἐξ ἀνατολῶν, οὔτε ἐκ δύσεων. Ηδη καὶ ποταμοῦ) Τότε τὴν τοῦ ποταμοῦ πρώτην καμπὴν ἐν καθαρῷ καὶ εὐδίῳ πελάγει ναύτης ἀφορῶν ἴδοι ἄν. ἐζήτηται δὲ, διὰ ποίαν αἰτίαν ἐν τούτῳ μόνον αὐτοῦ ἐμνήσθη· καί φαμεν, ὅτι ἐπειδὴ ἐπάγει τὸν ὠρίωνα, πρὸς ὃν μάλιστα ἀφορῶντες πλέουσιν οἱ ναῦται, ὑπὸ δὲ τοὺς τοῦ Ὠρίωνος πόδας αὐτός ἐστι, διὰ τοῦτο αὐτοῦ ἐμνήσθη. Αὐτὸν ἐπ' ὠρίωνα μένων) Ἤγουν ἐκδεχόμενος. οἱ γὰρ ναῦται δύνανται ἐν αἰθερίῳ καταστήματι ταῦτα τὰ ἄστρα ἐπιτηροῦντες, καὶ μάλιστα τὸν ὠρίωνα, τεκμήρασθαι πόσον τῆς νυκτὸς ὑπολείπεται μέρος, καὶ πόσον διάστημα πεπλεύκασιν· ἰδόντες γὰρ τὴν τοῦ ποταμοῦ α'. καμπὴν, κατανοήσουσιν ὅτι λοιπὸν ὁ ὠρίων ἀνατέλλει· τοῦ δὲ ὠρίωνος φανέντος, γνώσονται πόση τῆς νυκτός ἐστιν ὥρα· πανταχῇ γὰρ ἐν παντὶ τῷ οὐρανῷ ταῦτα τὰ διὰ τῶν ἄστρων τεκμήρια οἱ θεοὶ παρέχουσιν. Εἴ οἱ πόθι σῆμα) Ἐάν ποτε αὐτῷ ἢ νυκτὸς σημεῖον, ἢ πλοῦ μέτρον εἴποι· τεκμαίρεται γὰρ ἀπὸ τοῦδε τοῦ ἄστρου ἀνατέλλοντος, πόσον πλοῦν περαιώσει, δύνοντος τοῦ σεσημειωμένου ἀστέρος, οἷον ἔστ' ἂν δύνῃ ὁ δεῖνα ἀστὴρ, ἡμεῖς ἀποπλεύσομεν εἰς τὸν δεῖνα τόπον, ἢ τοὐναντίον, ἔστ' ἂν ὁ δεῖνα ἀστὴρ μέλλῃ ἀνατέλλειν, τόδε ἔσται· παρασημειοῦνται γὰρ αὐτοὺς ὡς ἔφημεν. ἕως ὧδε τὰ περὶ τῶν ἄστρων, ἤγουν τῶν φαινομένων.

ΑΡΑΤΟΥ
ΔΙΟΣΗΜΕΙΑ.

ΟΥΧ ὁράας, ὀλίγη μὲν ὅταν κεράεσσι σελήνη
Ἑσπερόθεν φαίνηται, ἀεξομένοιο διδάσκει
Μηνός· ὅτε πρώτη ἀποσκίδναται αὐτόθεν αὐγὴ
Ὅσσον ἐπισκιάειν ἐπὶ τέτρατον ἦμαρ ἰοῦσα·
Ὀκτὼ δ' ἐν διχάσι διχόμηνα δὲ, παντὶ προσώπῳ.
Αἰεὶ δ' ἄλλοθεν ἄλλα περικλίνουσα μέτωπα
Εἴρῃ ὁπποστη μηνὸς περιτέλλεται ἠώς.

Οὐκ ὁράας) Διαλεχθεὶς ἡμῖν, καὶ πληρώσας τὸν περὶ τῶν ὡρῶν καὶ τῆς τῶν ἄστρων καταλήψεως λόγον, ἔρχεται ἐπὶ ἄλλο βιβλίον σφόδρα βιωφελές, ὃ καλεῖται διοσημεῖα· καὶ βούλεται περὶ σελήνης διαλαβεῖν, ἀπὸ γὰρ τοῦ ποιοῦ τῆς σελήνης σχήματος, καὶ ἀπὸ τῶν τοῦ ἡλίου ἀκτίνων, δηλοῖ ἡμῖν εἰ ἔσται, ἢ μή, χειμών. ἔδοξε δέ τισιν ὅτι τό, οὐχ ὁράας, β΄. πρόσωπον ὄν, πρὸς ἵνα ἀναφέρεται, πρὸς ὃν ὁ Ἄρατος διαλεγόμενος προοιμιάζεται, Ἀσκληπιάδην καλούμενον. ἠγνόησαν δέ, ὅτι οὐχ ὡς προσφωνῶν τινι, τῷ δευτέρῳ ἐχρήσατο προσώπῳ, ἀλλὰ ποιητικῷ ἔθει οὕτω τὸν λόγον ἐσχηματίσατο. καὶ Ὅμηρος, Ενθ' οὐκ ἂν βρίζοντα ἴδοις. καί, Πάτροκλες ἱππεῦ. καί, Οὐδὲ σέθεν Μενέλαε· διὰ γὰρ τῶν τοιούτων ἦθος ἐγγίνεται τοῖς ὑποκειμένοις. Ολίγη μέν) πειρᾶται διὰ πολλῶν παραστῆσαι, ὅτι πολλὰ τεκμήρια ἡμῖν οἱ θεοὶ παρέχουσι, καὶ οὐ μόνον διὰ ἡλίου, καὶ σελήνης, ἀλλ' ἤδη καὶ ζώων, καὶ ἑρπετῶν, καὶ φυτῶν, καὶ ἄλλων παντοίων, δεικνὺς ὅτι διὰ πάντων προνοοῦνται ἡμῶν οἱ θεοί. ἄρχεται οὖν τὰς τῆς σελήνης φάσεις ἐκτιθέναι, καί φησιν, ὅτι μετὰ τὴν τοῦ ἡλίου δύσιν ἐπὶ τῆς ἑσπέρας, ἐὰν φανῇ μηνοειδής, καὶ λεπτὰς τὰς κεραίας ἔχουσα, αὔξησιν τοῦ αὐτοῦ φωτὸς ἐπιδείκνυται· ὅταν δὲ ἄρχηται σκιὰν τῶν σωμάτων ἀποτελεῖν, τετράδα τοῦ μηνὸς σημαίνει· ὅταν δὲ εἰς ἡμικύκλιον διαιρεθῇ, διχότομος ὀνομάζεται, η΄. μοίρας ἐπέχουσα· πλήρης δὲ γινομένη, πανσέληνος καλεῖται. ἐντεῦθεν δὲ πάλιν μειουμένη τῷ φωτί, πολλὰς ἀλλάσσει φύσεις, καὶ καθ' ἑκάστην φαῦσιν αὐτῆς ἐπινοίας λαμβάνομεν τῶν τοῦ μηνὸς ἡμερῶν. ἡ μὲν γὰρ ἀμφίκυρτος, ἐννεακαιδεκάτην δηλοῖ· διχότομος δὲ γινομένη, κβ΄. ἢ κγ΄. μετὰ δὲ τὴν διχότομον, λεπτὰς πάλιν ἔχουσα καὶ μηνοειδεῖς τὰς κεραίας, δηλοῖ τὰς ἐπὶ ἄνοδον ἡμέρας· εἶτα συνοδεύουσα τῷ ἡλίῳ, καὶ περιφωτιζομένη ὑπ' αὐτοῦ, ἀφανὴς γίνεται ἡμέραις δυσὶ καὶ μοίραις ὀλίγαις.

ὀλίγαις. τὸ δὲ ἑξῆς οὕτως, οὐχ ὁρᾷς ὅταν ἀπὸ δύσεως ἡ σελήνη φαίνηται, αὐξανομένου μηνὸς, ἤγουν τοῦ φωτὸς, σημεῖον διδάσκει δ΄. δὲ ἡμέραν, ὅταν πρῶτον ἀποβάλλῃ σκιὰν ἀπὸ τῶν σωμάτων ἡμῶν· η΄. δὲ ἡμιλάμπερου ὄντος τοῦ φωτός· διχομηνίαν δὲ, πανσέληνον πᾶν τὸ ἐν αὐτῇ πρόσωπον καὶ πλῆρες φωτὸς ἔχουσα. τὸ οὖν ἑσπερόθεν φαίνηται, ἤγουν ὅτε φαίνεται ἀπὸ τῆς ἑσπέρας. ἑσπέραν δὲ, τὸν ὑπὸ γῆς τόπον καλεῖ· ἀποστᾶσα γὰρ ἡ σελήνη ιβ΄. μοίρας τίκτεται. Ἰστέον δὲ ὅτι μῆνα κυρίως ἔλεγον οἱ Ἕλληνες, τὸν χρόνον τὸν ἀπὸ τῆς σεληνιακῆς συνόδου, παρὰ τὸ μένειν, ἢ παρὰ τὴν μήνην μῆνα ὀνομάσαντες. ἐμέτρουν γὰρ οἱ Ἕλληνες τοὺς μῆνας πρὸς τὸν τῆς σελήνης δρόμον· αἰγύπτιοι δὲ, πρὸς τὸν τοῦ ἡλίου. ἀπὸ δὲ γέννης τρίτην ἡμέραν ἄγουσα ἡ σελήνη, μηνοειδὴς κατὰ τὸ σχῆμα τοῦ φωτὸς καλεῖται, ἡνίκα λεπτὸν φῶς τοῖς κέρασιν ἐπιτρέχει. ὀγδοαία δὲ οὖσα, διχότομος ὀνομάζεται, ὅταν τοῦ κύκλου αὐτῆς τὸ ἥμισυ φωτισθῇ· δεκαταία δὲ, ἀμφίκυρτος, ὅταν τῷ διχοτόμῳ κυρτώσεις προσγένωνται φωτὸς, ὥστε πλέον ἢ τὸ ἥμισυ τοῦ κύκλου φωτισθῆναι· πεντεκαιδεκαταία δὲ οὖσα, πανσέληνος καὶ διχόμηνος, πληρωθεῖσα τῷ φωτί. πᾶσα γὰρ ἐν διαμέτρῳ οὖσα τοῦ ἡλίου, διχασθέντα ἐν ιε΄. ἡμέραις, δηλοῖ τὸν μῆνα. ἐντεῦθεν λοιπὸν κατὰ τὸ ἀνάπαλιν, β΄. ἀμφίκυρτος, β΄. διχότομος, δευτέρω μηνοειδής· ἔπειτα ἁρπαγιμαία· ἀφανὴς γὰρ λοιπὸν γίνεται, ὑπὸ τὰς τοῦ ἡλίου αὐγὰς γινομένη· ἔπειτα συνοδικὴ, ἡνίκα ἐν τῷ αὐτῷ ζῳδίῳ τὰς αὐτὰς μοίρας ἔχει. ἐπειδὰν δὲ τὴν ἰσομοιρίαν παραλλάξῃ, τότε πάλιν γεννᾶν φαμέν. Ὅτε πρώτη) Ἐν ταῖς ἀρχαῖς τοῦ μηνὸς πρῶτον ἄρχεται ἀποσκιδνάναι φῶς τῆς σελήνης, καὶ αὐγὴ ἀπ᾽ αὐτῆς, ὅσον ἀμυδρὰν σκιὰν ἡμῶν τοῖς σώμασι ποιεῖν. ὅταν γὰρ πανσέληνος ᾖ, ἤγουν ὁλόκυκλος, τότε καὶ τὸ φῶς πλεῖον ἔχουσα, σκιὰν οὐχὶ μικρὰν ἡμῖν ἀποτελεῖ· ἐπὶ τέταρτον οὖν ἦμαρ, τουτέστι τεταρταία γινομένη ἡ σελήνη, ἄρχεται δύνασθαι σκιάζειν ἐν τῷ φωτὶ αὐτῆς· τριταία γὰρ οὐ δύναται, διὰ τὴν περικειμένην τοῦ φωτὸς ἀδράνειαν. Ὀκτὼ δ᾽ ἐν διχάσιν) Ὀκτὼ δὲ ἡμέρας ἄγει, διχότομος οὖσα· τὰ δὲ διχόμηνα ἄγει, ἤγουν τὴν μέσην τοῦ μηνὸς, ὅταν ἐν παντὶ προσώπῳ, ἤγουν κύκλῳ, πληρωθῇ φωτὸς, τουτέστιν ὅταν ᾖ πεντεκαιδεκαταία. Αἰεὶ δ᾽ ἄλλοθεν ἄλλα) Διὰ παντὸς δὲ ἀλλαχόθεν καὶ πολυπλασίως τὰ πλάτη τοῦ φωτὸς ἐπικλείνουσα, δηλοῖ καὶ λέγει ὁποία καὶ πόση ἐστὶ τοῦ μηνὸς ἡ ἡμέρα. προείπομεν δὲ, ὅτι τῶν μηνῶν αἱ καταλήψεις ἐκ τοῦ φωτὸς αὐτῆς γίνονται. Αἰεὶ δ᾽ ἄλλοθεν ἄλλα) Δεικνῦσα πρόσωπα, ἤγουν εἴδη, τουτέστιν ἐν πολλαῖς μορφαῖς γινομένη, εἴρει καὶ λέγει ἡμῖν, πόση ἡμέρα τοῦ μηνὸς ἀνατέλλει.

Ἄρα γε μὴν νυκτῶν, κεῖναι δυοκαίδεκα μοῖραι
Ἄρκιαι ἐξειπεῖν· τὰ δέ που μέγαν εἰς ἐνιαυτόν,
Ὥρη μέν τ᾽ ἀρόσαι νειοὺς, ὥρη δὲ φυτεῦσαι,
Ἐκ Διὸς ἤδη πάντα πεφασμένα πάντοθι κεῖται·

Καὶ

Καὶ μέν τις καὶ νηὶ πολυκλύστου χειμῶνος
Ἐφράσατ', ἢ δεινοῦ μεμνημένος ἀρκτούροιο,
Ἠέ τεων ἄλλων οἵτ' ὠκεανοῦ ἄρνυνται
Ἀστέρες ἀμφιλύκης, οἵ τε πρώτης ἐπὶ νυκτός.
Ἤτοι γὰρ τοὺς πάντας ἀμείβεται εἰς ἐνιαυτὸν
Ἠέλιος μέγαν ὄγμον ἐλαύνων, ἄλλοτε δ' ἄλλῳ
Ἐμπελάσει, τοτὲ μέν τ' ἀνιὼν, τοτὲ δ' αὐτίκα δύνων·
Ἄλλος δ' ἀλλοίῃ ἀστὴρ ἐπιδέρκεται ἠῷ.
Γινώσκεις τάδε καὶ σύ· τὰ γὰρ συναείδεται ἤδη
Ἐννέα καὶ δέκα κύκλα φαεινοῦ ἠελίοιο,
Ὅσα τ' ἀπὸ ζώνης εἰς ἔσχατον ὠρίωνα
Νὺξ ἐπιδινεῖται, κύνα τε θρασὺν ὠρίωνος.

Ἄκρα χειμῶνι νυκτῶν) Περὶ μὲν τῆς ἐν νυκτὶ τῶν ὡρῶν διακρίσεως, ἤδη προείπομεν· αὐτὴν δὲ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν, ἥτις ἐστὶ τοῦ μηνὸς, ἑξῆς διδάσκει. μῆνα δὲ λέγομεν, τὸν ἀπὸ συνόδου σελήνης καὶ ἡλίου χρόνον ἐπὶ σύνοδον, ὅς ἐστιν ἡμερῶν κθ΄. ἐπὶ δὲ τῶν τοιούτων συνόδων ἡμέραν ἀκούει, τὸν ἐκ τῆς νυκτὸς καὶ ἡμέρας χρόνον. τούτῳ δὲ τῷ μηνὶ ἐχρῶντο πρὸς τὴν τῶν πολιτικῶν ἡμερῶν διαγωγήν· καὶ νῦν ἔτι χρῶνται πολλοὶ τῶν ἑλλήνων. ἄκρα δὲ νυκτῶν, ἡ ἑσπέρα καὶ ὄρθρος, ἅπερ ἱκαναὶ πρὸς τὸ σαφὲς δηλῶσαι αἱ δώδεκα μοῖραι τῶν ζωδίων δηλονότι. Τὰ δέ που μέγαν εἰς ἐνιαυτὸν) Μέγαν ἐνιαυτὸν τὸν ἡλιακὸν λέγει· οἱ γὰρ παλαιοὶ τρία ᾔδεσαν μέτρα χρόνου, τὴν τῆς σελήνης περίοδον, τὴν ἑκάστην ὥραν τοῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ τὴν ἡλιακὴν περίοδον· μεγίστη δὲ τῶν ἄλλων, ἡ ἡλιακή. ὅτι δὲ τὸν ἡλιακὸν χρόνον λέγει, δῆλον ἐξ ὧν ἀρότου καὶ φυτείας μνήμην ποιεῖται. ἡ δὲ διάνοια ὁμοία τῇ τοῦ προοιμίου, Ἐσκέψατο δ' εἰς ἐνιαυτὸν Ἀστέρας, οἵ κε μάλιστα τετυγμένα σημαίνοιεν. τὰ οὖν ιβ΄. ζώδια, οὐ μόνον τὰ ἄκρα τῶν νυκτῶν ποιοῦσι φανερὰ, ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν ἐνιαυσιαίων καιρῶν διαφορὰν ἱκανῶς διασαφοῦσιν, ἔαρος δηλαδὴ, θέρους, μετοπώρου, καὶ χειμῶνος. διὰ γὰρ τούτων καταλαμβάνομεν τὴν διαφορὰν τῶν κατὰ τὴν γεωργίαν ἔργων, σπόρου, φυτείας, ἀμήτου, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων. ἐμφανεῖς δὲ τοῖς βουλομένοις ἀκριβῶς προσέχειν τυγχάνουσιν, αἵ τε ἀνατολαὶ καὶ δύσεις τῶν ζωδίων, διὰ τὴν τοῦ θεοῦ πρόνοιαν. ὁμοία δὲ καὶ αὐτὴ ἡ διάνοια τῇ τοῦ προοιμίου, Ἐκ Διὸς ἤδη πάντα, ἤ-

γοῦν ὑπὸ τοῦ Διὸς παρεδόθη τοῖς ἀνθρώποις, ἵνα οἱ μὲν πρὸς ἀντίληψιν τῶν κατὰ γεωργίαν ἔργων ὠφεληθῶσιν· οἱ δὲ πρὸς ναυτιλίαν, φυλασσόμενοι τὰς χειμερίους ἀνατολάς τε καὶ δύσεις τῶν ἄστρων, οἷον ἀρκτούρου, ἐρίφων, αἰγός· ἀπό τε τῆς ἑσπέρας σημείωσιν ποιούμενοι τοῦ μέλλοντος, καὶ ἀπὸ τοῦ ὄρθρου, ἤγουν ἀπὸ τῆς ἑκάστης τῶν ιβʹ. ζῳδίων ἀνατολῆς τε καὶ δύσεως. ὁ γὰρ ἥλιος ἐν τῇ ἐνιαυσιαίᾳ περιόδῳ διεξιὼν τὸν ζῳδιακὸν κύκλον, κατὰ τάξιν εἰς ἓν ἕκαστον τῶν ζῳδίων μεταβαίνει· διὸ ὄγμον τὴν πορείαν αὐτοῦ ὠνόμασε. καὶ Ὅμηρος, Ὄγμον ἐλαύνων. Καὶ μέν τις καὶ νηὶ) Τὰ ἀπλανῆ, φησι, δηλοῖ τοὺς καιροὺς, καὶ τεκμήρια δίδωσι τοῦ πλοῦ· καὶ γάρ τις καὶ νηὶ ἑαυτὸν δεδωκὼς, τοῦ πολυκλύστου χειμῶνος ἐσκέψατο, τοῦ ἀρκτούρου μνημονεύσας· οὐκ ὀλίγη γὰρ ἡ χειμερινὴ αὐτοῦ δύσις ἐστί· ταῖς γὰρ χηλαῖς συγκατέρχεται, τῷ σκορπίῳ, τῷ τοξότῃ, καὶ τῷ αἰγοκέρωτι, ὥστε τετράμηνός ἐστιν. ἔμαθεν οὖν περὶ τοῦ ἐσομένου χειμῶνος ὁ ναυτίλος, ἢ τοῦ δύνοντος ἀρκτούρου μνημονεύσας, ἤγουν τοῦ βοώτου· ἀπὸ μέρους γὰρ τὸ πᾶν· ἢ τινων ἄλλων ἀστέρων, οἵ τινες ἐξ ὠκεανοῦ ἀρύονται, ἤγουν ἀνατέλλουσι. δεινὸν δὲ τὸν ἀρκτοῦρον εἶπεν, ἢ διὰ τὸ λαμπρὸν, ἢ μᾶλλον διὰ τὸ χειμερινόν. ἀμφιλύκην δὲ τὴν ἀνατολήν φησι, διὰ τὸ τὸν λύκον ἀνακεῖσθαι τῷ Ἀπόλλωνι· ὡς γὰρ ἐκεῖνος μακρόθεν ὢν ὁρᾶν δύναται, οὕτω δὴ καὶ ὁ λύκος ὀξυδερκής ἐστι. διὰ δὲ τὸ ὀξυδερκὲς αὐτοῦ, προσήρμοσαν αὐτὸν τῷ Ἀπόλλωνι. ταύτῃ τοι καὶ λυκόφως τὴν αὐγὴν λέγουσιν, ἤγουν ὅταν ὁ λύκος θεᾶται. τὸ δὲ ὄγμος, σημαίνει μὲν κυρίως τὴν τάξιν τῶν θεριζόντων, ὅπου ἀμῶνται· σημαίνει δὲ καὶ τὸν μεταξὺ δύο φυτειῶν τόπον ἀργόν. ἐπεὶ οὖν τὴν μέσην γραμμὴν τοῦ ζῳδιακοῦ ὁ ἥλιος πορεύεται, ἔχει δὲ ὁ κύκλος ἄλλας δύο ἑκατέρωθεν γραμμάς. διὰ τοῦτο εἶπεν ὄγμον τὸν τοῦ ἡλίου κύκλον. Τοτὲ μέν τ' ἀνιὼν) Ἡ γὰρ ἀνατέλλων, ἑῴας αὐτοῖς τὰς φαύσεις παρέχει· ἢ δύνων, ἑσπερίας. τὸ δὲ αὐτίκα, ἐπ' ἀμφοτέρων· ἢ καὶ αὐτίκα ἀνιὼν μετὰ τὴν ἑῴαν τοῦ ἄστρου φαῦσιν. ἢ πρὸ ὀλίγου τῆς τοῦ ἄστρου ἑσπερίας φαύσεως δεδυκώς. Ἄλλος δ' ἀλλοίην ἀστὴρ) Ἐφ' ἕκαστον ὁ ἥλιος τῶν ἐν ταῖς μοίραις ἀστέρων ἔρχεται. οἷον σήμερον τυχὸν τῷ ἐπὶ αʹ. μοίρᾳ συνανατέλλει· ἐκείνῳ δὲ ἑξῆς οὐκέτι σὺν αὐτῷ· ἔρχεται γὰρ ἐπὶ τὴν δευτέραν μοῖραν, καὶ ἐπιψαύει τοῦ ἀστέρος τοῦ ἐν τῇ βʹ. μοίρᾳ ὄντος. διὸ εἶπεν, ἄλλος δ' ἀλλοίην ἐπιδέρκεται ἡμέραν σὺν ἡλίῳ ἀστήρ· ἢ ἄλλος κατὰ ἄλλην ἡμέραν τῶν ἀστέρων θεωρεῖται), κατὰ τὴν ἑῴαν δηλονότι ἀνατολὴν, ἢ δύσιν, ἤ τινα τούτων, ἐπείτοι γε καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἕκαστος αὐτῶν καὶ ἀνατέλλει καὶ δύεται, ὡς τοῦ κόσμου καὶ ἐν νυκτὶ καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἀπὸ σημείου ἐπὶ σημεῖον φερομένου. Γινώσκεις τάδε) Μέτων τις γέγονε παλαιὸς ἀστρονόμος. ὃς ἀκριβῶς ἀριθμήσας, εἶπε μικρὸν ἐνιαυτὸν, ὡς πρὸς σύγκρισιν τοῦ μεγάλου, περὶ οὗ πρότερον εἴπομεν, ἤγουν ὅταν σύνοδος γένηται ἐπ' ἀπωλείᾳ τοῦ παντός· οἱ δὲ μετὰ Μέτωνα ἀστρονόμοι, καὶ πίνακας ἐν ταῖς πόλεσιν ἔθηκαν, περὶ τῶν τοῦ ἡλίου περιφορῶν τῶν ἐννεακαιδεκαετηρίδων, ὅτι καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν τοιόσδε ἔσται χειμὼν, καὶ τοιόνδε ἔαρ, καὶ τοιόνδε θέρος, καὶ τοιόνδε φθινόπωρον, καὶ τοιοίδε ἄνεμοι, καὶ πολλὰ πρὸς βιωφελεῖς χρείας τοῖς ἀνθρώποις. ἐπειδὴ οὖν ἤδη ταῦτα ἐγνώσθη ἐκ τῶν πινάκων, καὶ αὐτὸς ἐκεῖθεν ἔγνω τὰ πολλὰ ὁ Ἄρατος, φησὶν ὅτι καὶ αὐτὸς γινώσκεις αὐτά· πάλαι γὰρ ἀείδεται), καὶ ᾄδεται), καὶ

φανερὰ

φανερὰ τοῖς Ἕλλησι γέγονεν. ἐδέξαντο δὲ αὐτὰ Ἕλληνες παρ' αἰγυπτίων καὶ χαλδαίων. ποῖα οὖν ἐστι ταῦτα, ἃ συναείδεται, ἐπήγαγε, τὰ κύκλα καὶ αἱ περιφοραὶ τοῦ ἡλίου, αἱ διὰ ἐννεακαίδεκα ἐτῶν γινόμεναι. φησὶν οὖν ὅτι πάντας τοὺς ἀστέρας ὁ ἥλιος ἐπέρχεται καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν, ἄλλοτε ἄλλῳ ἐμπελάζων, ὁτὲ μὲν ἀνιὼν, ὁτὲ δὲ καὶ δύνων. ἢ γινώσκεις ταῦτα καὶ σὺ, ἀντὶ τοῦ γίνωσκε, ὁριστικὸν ἀντὶ προστακτικοῦ. συνάδεται δὲ, ἤγουν περιέχεται, κύκλα, ἐνιαυτοί. Ἐπιδινεῖται) Παρέρχεται, γίνωσκε οὖν φησιν, ὅτι ἀναλογοῦσιν ἀλλήλοις καὶ σύμφωνοι γίνονται οἱ τοῦ ἡλίου δρόμοι, διὰ ιθ'. ἐτῶν ἐπιθεωρούμενοι. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ ἀνατολὴ τῆς τοῦ ὠρίωνος ζώνης, μέχρι τῆς παντελοῦς δύσεως αὐτοῦ· ἔτι γε μὴν καὶ ἡ τοῦ κυνὸς ἀνατολὴ καὶ δύσις, διὰ τῶν ἴσων ἐτῶν σύμφωνοι γίνονται. τὰς μὲν οὖν ἡμέρας τῶν ἐννεακαίδεκα ἐτῶν, ἀπὸ τῆς τοῦ ἡλίου ἐνεργείας ὑπέδειξε. τὰς δὲ νύκτας, ἀπὸ τῆς τοῦ ὠρίωνος ἀνατολῆς τε καὶ δύσεως, διὰ τὸ ἐκεῖνα τὰ ἄστρα καταληπτὰ τοῖς ἀνθρώποις ἐν τῇ νυκτὶ μάλα γίνεσθαι. Ὅσσα τ' ἀπὸ ζώνης) Ὅσα, φησὶν, ἔμαθες ἀπὸ τῶν παλαιοτέρων, ἀπὸ τῆς ζώνης τοῦ ὠρίωνος πάλιν εἰς αὐτὸν τὸν ὠρίωνα τὴν νύκτα ἄστρα περιφέρειν· βούλεται δὲ περὶ πάντων λέγειν τῶν ἀπλανῶν· καὶ ὅσα ἀπὸ τοῦ κυνὸς εἰς αὐτὸν τὸν κύνα, προεῖπον γὰρ περὶ τῶν ἄλλων οἱ περὶ Ἄρατον, Εὔδοξός τε, καὶ Ἵππαρχος, καὶ ἄλλοι τινές. ἤρξαντο δὲ ἀπὸ ὠρίωνος, ὅτι ὑπόκειται καρκίνῳ, καὶ ὅτι μάλιστα εἰς αὐτὸν οἱ πλέοντες ὁρῶσι, καὶ ὅτι νότιός ἐστιν. ἐκ δὲ νοτίων μερῶν ἐκδέχονται ἀεὶ ἐσόμενον χειμῶνα. ἢ γινώσκεις, καὶ ὅσα ἄστρα ἀπὸ τῆς ζώνης τοῦ ὠρίωνος εἰς ἔσχατον ὠρίωνα, ὅ ἐστι μέχρι τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ἡ νὺξ ἐπιδινεῖται. κατὰ κοινοῦ δὲ τὸ γινώσκεις. ἀρχὴ δὲ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐστιν, ἡ τῆς ζώνης τοῦ ὠρίωνος ἐπιτολή· τέλος δὲ, τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἡ ἐπιτολὴ, καὶ τοῦ κυνός. εἰς τρία δὲ αὐτοῦ διήρηται ἡ ἐπιτολὴ, ὦμον, πόδα, ζώνην. "Μέτων

Οἵ τε Ποσειδάωνος ὁρώμενοι, ἢ Διὸς αὐτοῦ
Ἀστέρες, ἀνθρώποισι τετυγμένα σημαίνουσι·
Τῶν κείνων πεπόνησο. μέλει δέ τοι, εἴποτε νηὶ
Πιστεύεις, "οὕρειν ὅσα που κεχρημένα κεῖται "εὑρεῖν
Σήματα χειμερίοις ἀνέμοις, ἢ λαίλαπι πόντου·
Μόχθος μέν τ' ὀλίγος, ὁ δὲ μυρίον αὐτίκ' ὄνειαρ
Γίνετ' ἐπιφροσύνης ἀεὶ πεφυλαγμένῳ ἀνδρί·
Αὐτὸς μὲν τὰ πρῶτα σαώτερος, εὖ δὲ καὶ ἄλλον
Παρειπὼν ὤνησεν ὅτ' ἐγγύθεν ὦρορε χειμών·

Πολ-

Πολλάκι γὰρ καὶ τίς τε γαληναίῃ ὑπὸ νυκτὶ
Νῆα περιστέλλει πεφοβημένος ἠρὶ θαλάσσης,
Ἄλλοτε μὲν τρίτον ἦμαρ ἐπιτρέχει, ἄλλοτε πέμπτον,
Ἄλλοτε δ' ἀπρόφατον κακὸν ἵκετο· πάντα γὰρ οὔπω
Ἐκ Διὸς ἄνθρωποι γινώσκομεν, ἀλλ' ἔτι πολλὰ
Κέκρυπται, τῶν αἴκε θέλῃ, καὶ ἐσαυτίκα δώσει
Ζεύς· ὁ γὰρ οὖν γενεὴν ἀνδρῶν ἀναφανδὸν ὀφέλλει,
Πάντοθεν εἰδόμενος, πάντῃ δ' ὅγε σήματα φαίνων·
Ἄλλα δέ που ἐρέει, ἤ που διχόωσα σελήνη
Πλήθους ἀμφοτέρωθεν, ἢ αὐτίκα πεπληθυῖα,
Ἄλλα δ' ἀνερχόμενος· τότε δ' ἄκρῃ νυκτὶ κελεύων
Ἠέλιος. τὰ δέ τοι καὶ ἀπ' ἄλλων ἔσσεται ἄλλα
Σήματα καὶ περὶ νυκτὶ καὶ ἤματι ποιήσασθαι.

Οἵ τε Ποσειδάωνος ὀρώμενοι) Οὐ μόνον, φησὶν, ὁ ἀριθμὸς τῆς ἐννεακαιδεκαετηρίδος ἐστὶν εὔχρηστος τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν ἀστέρων αἱ παρατηρήσεις, τῶν τε Ποσειδῶνος καὶ τῶν τοῦ Διός. εἰσὶ δὲ Ποσειδῶνος μὲν ἀστέρες, οἱ τοὺς χειμῶνας καὶ τὰς εὐδίας δηλοῦντες· Διὸς δὲ, οἱ τὰ πρὸς γεωργίαν εὔχρηστα δεικνύοντες· ὅταν οὖν μέλλῃς πελαγίῳ δρόμῳ σεαυτὸν ἐμπιστεύειν, πολυπραγμόνησον πρότερον τὴν παρατήρησιν τῶν τὰς εὐδίας ἢ τοὺς χειμῶνας δηλούντων ἀστέρων· κόπος μὲν γάρ ἐστι τῷ βουλομένῳ βραχὺς τὴν τῶν σημείων μαθεῖν ἀκρίβειαν· ἡ δὲ ὠφέλεια πολλή. ἑαυτούς τε γὰρ σώζουσιν οἱ ἄνθρωποι πρῶτον, οἱ τὴν παρατήρησιν αὐτῶν ἔχοντες τῶν ἀνατολῶν καὶ δύσεων τῶν ἄστρων, καὶ τοῖς ἄλλοις παραίτιοι γίνονται ἀσφαλείας, προμηνύοντες αὐτοῖς μελλούσας τοὺς ἀστέρας ἐπιστάσεις, ἐκ τῶν περὶ οὐρανὸν σημείων. Τῶν κείνων πεπόνησο) Διὸ ἐκείνων τῶν ἄστρων τῶν βιωφελῆ χρείαν ἐχόντων ἐπιμέλειαν ἔχε, καὶ γίνωσκε καὶ μάνθανε αὐτούς· ὀλίγος μὲν γὰρ ἐκ τούτων κάματος, τουτέστιν ἐκ τῆς μαθήσεως· πολὺ δὲ τὸ βιωφελές ἐστι τῷ ταῦτα παρατηροῦντι ἀνδρὶ, ἐν ταῖς ἐπιφροσύναις καὶ λογισμοῖς. Μέλει δέ τοι) Περὶ δὲ τούτων τῶν ἄστρων μελέτω σοὶ, ὅσα κεχρημένα καὶ ἀσφαλῶς εἰρημένα περὶ πλοῦ ἐστιν, ὅταν ἐν νηῒ σαυτὸν πιστεύῃς, καὶ μέλλῃς οὐρεῖν καὶ ὁρμᾶν, ἐπάνω τῶν κυμάτων δηλαδή.

Πολλάκι γὰρ) Πολλάκις γάρ φησι, γαλήνης οὔσης, θεασάμενός τις ἀνὴρ ἔμπειρος σημεῖον διὰ τῆς νυκτὸς,

περὶ δὲ χειμῶνα ἐπιγινησόμενον, καὶ ἀσφαλισάμενος τὴν θάλασσαν ἐμπειρίᾳ ναυτικῇ, διεσώθη· ἢ πολλάκις γαλήνης οὔσης ἐν τῇ νυκτὶ, ἀσφαλίζεταί τις περὶ τῆς νηὸς, ἐκ τῆς περὶ τὰ μέλλοντα προγνώσεως· οὐ γὰρ ἐκ τοῦ παραυτίκα δεῖ προσμένειν τὸν χειμῶνα, ἀλλὰ πολλάκις ἐκ τῶν σημείων τεκμαιρόμεθα, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας χειμῶνα, καὶ μετὰ πέντε γινησόμενον. καὶ πολλάκις ἀπροσδοκήτως ὁ χειμὼν ἐπέρχεται· οὐ γὰρ πάντα οἱ ἄνθρωποι τὰ σημεῖα ἐπιστάμεθα, ἀλλ᾽ ἔτι καταλείπεται ἡμῖν ἄδηλά τινα, ὧν ἴσως καὶ ἐς ὕστερον δώσει ἡμῖν ὁ θεὸς τὴν γνῶσιν. Ἄλλοτε μὲν τρίτον) Ποτὲ μὲν μετὰ τρεῖς ἡμέρας γίνεται χειμὼν, ποτὲ δὲ μετὰ πέντε, ποτὲ δὲ καὶ ἀπροοράτως· ἀλλ᾽ ὅμως ἐκ τῶν προγινομένων σημείων γινώσκομεν. Δώσει Ζεὺς) Ἤγουν οὐρανὸς, ὡς καὶ ἐν ἄλλῳ Ζεὺς αἴτιος. καὶ ὁ μὲν οὐρανός, φησιν, ἐκ τῶν ἐγκειμένων αὐτῷ ἀστέρων δίδωσιν ἡμῖν σημεῖα· ἄλλα δὲ ἡμῖν παρέχει ἡ σελήνη, διχότομος γινομένη ἀμφοτέρωθεν· καὶ γὰρ καθ᾽ ἑκάστην αὐτῆς περίοδον, διχότομος γίνεται δίς· ἄλλα καὶ πεπληθυῖα, τουτέστι πλησισέληνος οὖσα· συμβάλλεται δὲ οὐκ ὀλίγα εἰς πρόγνωσιν εὐδίας τε καὶ χειμῶνος τὸν ἥλιον δύνοντα καὶ ἀνατέλλοντα, ἃ μὲν, εἰς ὅλον μῆνα, ἃ δὲ, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἡμέραν· ὁ γὰρ ἥλιος ἀνατέλλων, σημεῖα τῆς ἡμέρας παρέχει χειμερίου ἢ εὐδιεινῆς· καὶ δύνων γε, τῆς νυκτός. ὁποῖα μέντοι γε τοῦ μηνὸς σημεῖα γίνεται, ὅτε τὰ ζώδια διέρχεται, δείκνυσιν· ὁ γὰρ Εὔδοξος, κριὸν μέν φησιν ἡλίου διερχομένου, μαλακὰ γίνεσθαι πνεύματα, ὁμοίως δὲ καὶ ταῦρον· διδύμους δὲ, ζέφυρόν τε πνεῖν καὶ βορέας ψυχρούς. Ὁ γὰρ οὖν γενεήν) Οὗτος γὰρ ἀεὶ ὁ Ζεὺς τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος ὠφελεῖ, πανταχόθεν καὶ ἐν παντὶ ὁρώμενος, καὶ παρέχων τὰ φανερὰ σημεῖα· τὸ οὖν, πάντοθεν εἰδόμενος, οἱ μὲν, οὕτως ἐξέλαβον, ἤγουν διὰ γῆς, διὰ θαλάσσης, διὰ παντὸς μέρους τοῦ κόσμου· οἱ δὲ οὕτως, ἤγουν διὰ κληδόνων, διὰ μαντείων, δι᾽ ὀνείρων, διὰ σημείων, καὶ διὰ τῶν παραπλησίων πάντων.

Σκέπτεο δὲ πρῶτον κεράων ἑκάτερθε σελήνην·
Ἄλλοτε γάρ τ᾽ ἄλλη μιν ἐπιγράφει ἕσπερος αἴγλη,
Ἄλλοτε δ᾽ ἀλλοῖαι μορφαὶ κερόωσι σελήνην
Εὐθὺς ἀεξομένην, αἱ μὲν, τρίτῃ, αἱ δὲ, τετάρτῃ·
Τάων καὶ περὶ μηνὸς ἐφεσταότος κε πύθοιο,
Λεπτὴ μὲν καθαρή τε περὶ τρίτον ἦμαρ ἐοῦσα,
Εὔδιός κ᾽ εἴη. λεπτὴ δὲ καὶ εὖ μάλ᾽ ἐρευθὴς
Πνευματίη· παχίων δὲ καὶ ἀμβλείῃσι κεραίαις,

Τέτρα-

Τέτρατον ἐκ τριτάτοιο φόως ἀμβλιωδὸν ἔχουσα,
Ἢ νότῳ ἀμβλύνεται, ἢ ὕδατος ἐγγὺς ἐόντος· Ἠὲ -νετ
Εἰ δέ κ' ἐπ' ἀμφοτέρων κεράων τρίτον ἦμαρ ἄγουσα,
Μήτε τι ἰθυστάζοι, μήθ' ὑπτιόωσα φαείνοι,
Ἀλλ' ὀρθαὶ ἑκάτερθε περιγνάμπτωσι κεραῖαι,
Ἑσπέριοί κ' ἄνεμοι κείνην μετὰ νύκτα φέροιντο.
Εἰ δ' αὔτως ὀρθὴ καὶ τέτρατον ἦμαρ ἀγινοῖ,
Ἦ τ' ἂν χειμῶνος συναγειρομένοιο διδάσκοι.
Εἰ δέ κεν οἱ κεράων τὸ μετήορον εὖ ἐπινεύοι,
Δείδεχθαι βορέω· ὅτε δ' ὑπτιάησι, νότοιο.
Αὐτὰρ ἐπὴν τριτόωσαν ὅλος περὶ κύκλος ἑλίσσῃ,
Πάντη ἐρευθόμενος, μάλα κεν τότε χείμερος εἴη·
Μείζονι δ' ἂν χειμῶνι, πυρώτερα φοινίσσοιτο.

Σκέπτεο δὲ) Περισκέπτου δὲ τρίτον, τουτέστιν ἐν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ καὶ φαίνεται τὰ κέρατα αὐτῆς τῆς σελήνης· ἐξ αὐτῆς γὰρ ἐστι καταλαβεῖν τὰ ἐναντία ὄντα ἀλλήλοις, τουτέστι χειμῶνος καὶ εὐδίας. Ἄλλοτε γάρ τ' ἄλλη μιν) Πρὸς τὴν ἑσπέραν, ἤγουν δύσιν, ὅτε καὶ ἀρχὴν ἔχει ἀπὸ συνόδου· συνοδεύουσα γὰρ πλησίον τοῦ ἡλίου, πρὸς τὴν ἑσπέραν φαίνεται. εἰκότως· εἰ γὰρ νομίζεται ἐν ταύρῳ εἶναι ὁ ἥλιος περὶ τρίτην ἢ τετάρτην μοῖραν, αὐτὴ δὲ τοῦ ταύρου περὶ τριακοστὴν μοῖραν, δύνοντος τοῦ ἡλίου, λοιπὸν αὐτὴ πρὸς τὴν δύσιν φαίνεται, ἕως οὗ ὅλος ὁ ταῦρος κατενεχθῇ· ἐὰν δὲ ᾖ ἐν διδύμοις, τοῦ ἡλίου μετὰ τοῦ ταύρου δύνοντος, αὐτὴ ἄλλας δύο ὥρας ἔχει ὑπὲρ γῆν, ἕως καὶ οἱ δίδυμοι κατέλθωσι. καὶ οὕτως ὅσον αὐτὸς ἀποκλίνει, μεῖζον τὸ φῶς αὐτῆς γίνεται, καὶ ἀνωτέρω φαίνεται τῆς δύσεως. ὅτε οὖν ἀπὸ συνόδου οὖσα, ἄγει τρίτην ἢ τετάρτην ἡμέραν, καὶ ἔχει λαμπρὸν τὸ φῶς, εὐδίας ἐστὶ σημαντική. ἢ πολλὰς φαντασίας ἔχει, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ὑδάτων· ὡς γὰρ ἂν ταῦτα ἔχει φύσεως, οὕτω καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς ἡμῖν προσπίπτει. ἀλλοῖα γοῦν τὰ ἐν θολερῷ καὶ παχεῖ τῷ ὕδατι, ἀλλοῖα δὲ τὰ ἐν καθαρῷ. ποτὲ μὲν οὖν διάφορόν ἐστι τὸ φῶς, ποτὲ δὲ καὶ ἡ μορφή· ὁτὲ μὲν γὰρ κερατοειδής ἐστιν, ὁτὲ δὲ ἀλλοία καὶ διάφορος. ὁ δὲ νοῦς, εὐθὺς ἀπὸ συνόδου οὖσα καὶ γεννήσεως περὶ γ'. καὶ δ'. ἡμέραν, διάφορον τῶν κεράτων αὐτῆς ἔχει σχῆμα. τὸ δὲ ἐπιγράφει, ἐπιχρωματίζει· ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν σωμάτων. κερόωσι δὲ, κερατοποιοῦσι, σχηματίζουσιν

εἰς κεραίας· Τάων καὶ περὶ μηνὸς) Ἀπὸ γὰρ τῶν περὶ τὴν αὔξησιν αὐτῆς σημείων, δυνήσῃ [illegible] ὅλου τοῦ μηνὸς, εἰ ὀμβρεινὸς, ἢ ἀνεμώδης, ἢ αὐχμηρὸς, ἢ νήνεμος ἔσται.

Λεπτὴ μὲν, καθαρή τε) Τουτέστι, τριταία οὖσα, εἰ μὲν λαμπρὸν ᾖ τὸ φῶς, εὐδίας ἐστὶ σημαντική· εἰ δὲ πυῤῥὸν καὶ ξανθὸν, ἀνέμων δηλοῖ· εἰ δὲ μέλαν καὶ ζοφῶδες, χειμῶνος καὶ ὑετοῦ. ἔστι μὲν οὖν αὐτὸ τὸ σεληνιακὸν φῶς δι' ὅλου ἀπαθὲς καὶ λαμπρόν· ἄτοπον γὰρ τοῖς στοιχείοις δίδυναι πάθη. ὁ δὲ παρακείμενος ἡμῖν οὗτος ἀὴρ πρὸς πάντα συμπάθειαν ἔχων, τοιοῦτον αὐτῆς ἀποδεικνύει τὸ φῶς· ὅταν γὰρ πνεῖν μέλλωσι ξηροὶ ἄνεμοι, τῆς ξηρότητος τῆς ἐσομένης ἀντιλαμβανόμενος ὁ ἀὴρ, πυῤῥὸς γίνεται καὶ ξανθός· καυστικὸν γὰρ ἀεὶ τὸ ξηρὸν καὶ πυρῶδες. καὶ οὗτος ὁ ἀὴρ τοιοῦτος γινόμενος, σφάλλει ἡμῶν τὴν ὄψιν, οὕτως ὁρᾶν τῆς σελήνης τὸ φῶς· καί ἐστι σημεῖον ἀνέμων ξηρῶν. ἢ τριταία οὖσα, ἤγουν γ'. ἡμέραν ἄγουσα ἀπὸ συνόδου, καὶ οὖσα λεπτὴ (τοιαύτη γάρ ἐστι τριταία οὖσα) καθαρὸν καὶ διαυγὲς τὸ φῶς ἔχουσα, εὐδίας ἐστὶ σημαντική· λεπτὴ δὲ οὖσα, τουτέστι τριταία, καὶ σφόδρα ἐρευθὴς οὖσα, καὶ πυρῶδες τὸ φῶς ἔχουσα, πνευμάτων ἐστὶ δηλωτική. Πνευματίη) Ὅταν ἄνεμοι μέλλωσι πνεῖν, πάλιν τῆς ἐσομένης ὑγρότητος ὁ ἀὴρ ἀντιλαμβανόμενος, παχυμερής τις ἐκ τῆς ὑγρότητος γίνεται καὶ ζοφώδης, καὶ τοιοῦτον ἡμῖν δείκνυσι μέλαν καὶ ζοφῶδες τὸ τῆς σελήνης φῶς· καὶ γὰρ καὶ τὰς μελαίνας τῶν νεφελῶν καὶ ζοφώδεις, ὑετοῦ αἰτίας φαμὲν εἶναι· τὰς δὲ καθαρὰς, ἀνέμων· τὰ γὰρ πνεύματα, ἃ σίφωνας καλοῦσιν οἱ ναῦται, συστρεφόμενα ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἀνιμῶνται τὸ ὕδωρ· καὶ συνιστάμενα, παχέα καὶ ζοφώδη γίνεται, καὶ ἀποτελοῦσι πιλώσεις νεφελώδεις, ἐξ ὧν φέρεται καὶ ὁ ὑετός. σίφωνας δὲ αὐτοὺς λέγουσιν οἱ ναῦται, ἐπειδὴ πολλάκις καὶ αὔτανδρον τὸ σκάφος μετὰ τοῦ ὕδατος ἀνιμῶνται εἰς ὕψος. καὶ πάλιν ἐξασθενοῦντες, ἀφιᾶσι κάτωθεν· ἐκ γῆς τινων πολλαὶ ἀναθυμιάσεις γίνονται, αἳ τὸν ἀέρα μεταβάλλουσι. Παχίων δὲ καὶ ἀμβλείῃσι) Παχυμερὴς καὶ ζοφωδεστέρα φαινομένη, καὶ ἔχουσα τὰς κεραίας ἀμβλυτέρας καὶ ἀμαυροτέρας, ἐν δ'. ἡμέρᾳ, ὅτε οὐκ ἔδει, εἴγε καὶ σκιὰν πέμπειν τεταρταίαν οὖσαν εἰκὸς, ὑπὸ νότου ἀμβλύνεται· ὑγρὸς γὰρ καὶ χειμερινὸς οὗτος, καὶ δηλονότι παχυμερῆ ποιῶν τὸν ἀέρα τῇ ὑγρότητι, τοιαύτην ὁρᾶσθαι ποιεῖ τὴν σελήνην· ἢ οὖν ὑπὸ νότου ἀμβλύνεται, ἢ ὑετοῦ ἐπιγιγνομένου. ἢ καὶ οὕτως, ὅταν δὲ παχεῖα ᾖ, καὶ ἀμβλυτέρας τὰς κεραίας ἔχῃ, νότον προσδοκᾶν δεῖ ἢ ὄμβρον· ὅταν δὲ τρίτην ἄγουσα ἡμέραν, μήτε παρακεκλασμένας ἔχῃ τὰς κεραίας, μήτε ὑπτιάζηται, ζεφύρου σημαντική. εἰ δὲ ἀπὸ γ'. ἡμέρας μέχρι δ'. τὸ αὐτὸ τηρήσει σχῆμα, χειμῶνος ὑπογύου σημαντική ἐστιν· ὅθεν κελεύει θεωρεῖν αὐτὰς ἀμφοτέρας τὰς κεραίας ἀπὸ πρώτης αὐξήσεως. Τέτρατον ἐκ τριτάτοιο) Ἐν δ'. ἡμέρᾳ οὐκ ἔδει εἶναι τὸ φῶς αὐτῆς ἀμβλινὸν, ἀλλ' ἔδει καὶ σκιὰν ἀποπέμπειν ἐξ αὐτῆς· ἢ δηλονότι ὀφείλουσα ἔχειν ἰσχυρὸν τὸ φῶς, ἀμβλινὸν ἔχει. ἄρα οὖν ἐξ αἰτίας τινὸς τοῦτο πέπονθεν· ἢ γὰρ νότῳ ἀμβλύνεται, ἢ ἐσομένῳ ὕδατι· καὶ γὰρ ὁ νότος ἐξ ὑγροῦ ἀέρος συνίσταται· διὸ καὶ καρηβαρής. πάντα δὲ τὰ πυρώδη, διὰ μὲν πυκνοῦ τοῦ ἀέρος ὁρώμενα, ἐρυθρὰ φαίνεται· διὰ ὀρατοῦ δὲ, καθαρά. καὶ ἡ σελήνη δὲ καὶ οἱ ἀστέρες πάντες φλογώδους οὐσίας κεκοινωνήκασι

κασι, καὶ αἰθέρος εἰσὶν ἐπιλείμματα. διαυγὴς τοίνυν καὶ αὐτὴ φαινομένη, σημαίνει εὐδίαν, ἅτε διὰ ξηροῦ τοῦ ἀέρος φαινομένη· ἐρυθρὰ δὲ, κίνησιν πνευμάτων, διὰ τὴν περὶ τὸν ἀέρα πύκνωσιν, ὃς διαχεόμενος ἀνέμους ποιεῖ· καὶ γὰρ οὐδέν ἐστιν ἄλλο ἄνεμος, ἢ ῥύσις ἀέρος. Εἰ δὲ κ' ἐπ' ἀμφοτέρων) Οἱ ἄνεμοι πάλιν οἱ πνέοντες, τοῦτον τὸν περικείμενον ἡμῖν ἀέρα ἐπίπροσθεν ἑαυτῶν ὠθοῦνται. καὶ εἰ μὲν ζέφυρος πνεύσῃ, ἀπὸ τῆς δύσεως ἐπίπροσθεν αὐτοῦ διωθούμενος τὸν ἀέρα, ἔμφασιν ἡμῖν παρέχει, τοῦ δοκεῖν τῆς σελήνης τὰ κέρατα ὡς ἐπὶ ἀνατολῆς πρηνῆ φέρεσθαι· ἐὰν δὲ ἀπηλιώτης πνεύσῃ, τότε ἀνάπαλιν νενευκότα τὰ κέρατα φαίνεται ὡς ὑπτιούμενα. ἐὰν δὲ βορέας πνεύσῃ, τὸ ἓν κέρας τὸ βόρειον ἐπικαμπὲς γίνεται· πάλιν, ἐὰν νότος, τὸ πρὸς νότον κέρας καμπτόμενον. ὡς οὖν εἴπομεν, ὁ ἀήρ ἐστιν αἴτιος. ἐὰν οὖν φησι γ΄. ἡμέραν ἀπὸ συνόδου ἔχουσα, ἀμφοτέροις τοῖς κέρασι μήτε νευστάζῃ, ὡς ἐπὶ ἀνατολῆς, μήτε ὕπτιος φαίνηται, ἀλλ' αἱ κεραῖαι αὐτῆς ὀρθαὶ ὦσι, κυκλοτερεῖς φαίνωνται, τότε μὲν, οὐκ ἔστιν ἄνεμος δηλονότι· τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ πρὸς τὴν ἑσπέραν μετ' ἐκείνην τὴν νύκτα, ἐν ᾗ τριάδε ἐφάνη ἡ σελήνη, γενήσεται· καὶ πολλοί δέ, φησι, πνεύσουσι. Μήτέ τι νευστάζοι) Ἐάν, φησι, τετάρτην ἡμέραν ἄγουσα, μήτε ὑπτιάζῃ, μήτε ἐπινεύῃ τοῖς κέρασι, τότε προσδέχου τοὺς ἑσπερίους ἀνέμους, τουτέστι τοὺς ἀπὸ δύσεως, οἷον ζεφύρους καὶ ἀργέστας· ξηρὸς γὰρ ὢν ὁ ἀὴρ εἰς τὰ τοιαῦτα πνεύματα τὴν μεταβολὴν λαμβάνει, διὰ τὴν ἑσπερινὴν ψύξιν· ἐὰν μέντοι ἐπιμένῃ, καὶ τῇ δ΄. ἡμέρᾳ ταύτας τὰς κεραίας ἔχουσα, λέγω δὴ ὀρθάς, χειμῶνός ἐστι σημαντική· πλείων γὰρ ἡ ξηρασία ἐπιμένουσα κατὰ τὴν ἐπιπλέον ἐκπύρωσιν, ἐν αὐτῇ ἕλκει τὸ ὑγρόν. ἡ δὲ μεταβολὴ τῶν τῆς σελήνης κεράτων, κατὰ διαφόρους καιρούς· ἐν μὲν τοῖς βορείοις καταστήμασι, λεπτότερος ὁ ἀὴρ ὑπάρχων, ἀκριβῆ τὴν θέαν ἡμῖν παρέχει τότε· διὸ καὶ ἐπινεύειν τοιαῦτα δοκεῖ τὰ κέρατα αὐτῆς· ὅταν δὲ καὶ ἰκμάδος τινὸς πλήρης ὁ ἀὴρ ᾖ, τότε φαίνονται ἀνανεύουσαι αἱ κεραῖαι, ἐπεὶ καὶ πάντα τὰ κάθυγρα πλατύτερα φαίνεται. Εἰ δ' αὔτως ὀρθή) Εἰ δὲ τὴν ὁμοίαν φαντασίαν καὶ τεταρταία οὖσα παρέχοιτο, ἀρχὴν χειμῶνος ἀθροιζομένου μαντεύει, ἐμοὶ δοκεῖ πυκνουμένου τοῦ ἀέρος, διὰ τὴν τῶν ἀπὸ τῆς ἑσπέρας πνευμάτων ῥύσιν. αἴτιον δὲ τῆς πυκνώσεως, τὸ διὰ πολλοῦ τοῦ διαστήματος ἀπὸ τοῦ ὠκεανοῦ τὸ φερόμενον πνεῦμα, ἀδυνατεῖν τὴν παχύτητα τοῦ ἀέρος ὠθεῖν, ὅθεν ἱσταμένου καὶ ἀντεχομένου ἀπαντᾷ ἡ πύκνωσις. διὰ τί δὲ, ἐν μὲν τῇ γ΄. ἡμέρᾳ ἄνεμος, ἐν δὲ τῇ δ΄. χειμών; ἐν μὲν τῇ γ΄. ὅτι τὸ συνιστάμενον μήπω πεπιεσμένον, εὐκίνητόν ἐστιν· ἐν δὲ τῇ δ΄. ἀδιάλυτον γενόμενον, πύκνωσιν δηλοῖ. Εἰ δέ κεν οἱ κεράων) Κέρας φησὶν ὑψηλὸν, τὸ βόρειον· ὁ δὲ λόγος, τὸ ὑψηλότερον αὐτῆς τῶν κεράτων, ἐὰν ἐπινεύῃ ὡς ἐπὶ τὸ ἔμπροσθεν ὀξυνόμενον, προσδόκα τὸν βορέαν πνευσόμενον· ὅτε δὲ ὕπτιόν ἐστι τὸ περικείμενον κέρας, τὸν νότον· ἀντιπνεῖ γὰρ ὁ νότος τῷ βορρᾷ· καὶ ὁ μὲν ὕπτιον ποιεῖ τὸ κέρας· ὁ δὲ βορρᾶς, πρηνές. ἢ τὸ μετέωρον κέρας τῆς σελήνης, τουτέστι τὸ βόρειον, ἐὰν μὲν ἐπινεύῃ, προσδέχου πνεῦσαι βορέαν· ἐὰν δὲ ὕπτιον, νότον. μετέωρον δὲ κέρας, τὸ βόρειον κέκληκεν, ὡς πρὸς τὴν ἡμετέραν φαντασίαν.

Αὐτὰρ

Αὐτὰρ ἐπὴν τελέθωσιν) Διχοτόμου μὲν οὔσης τῆς σελήνης τὸ πρὸς εὐδίαν καθαρὸν, περιλαμπές ἐστι· τὸ δὲ ἐρυθόμενον, ἀνεμῶδες· τὸ δὲ διαστάσματα ἔχον, καὶ μελανίας λαμβάνον, ἐπομβρίαν δηλοῖ. ἐπὰν δὲ τριταίαν οὖσαν ἀπὸ συνόδου, ὅλην τὴν μηνοειδῆ κύκλος περιλάβῃ πανταχόθεν φοινισσόμενος, σφόδρα ἂν τότε χειμερινὸς εἴη καιρὸς, ὡς ἐν τοῖς πρώτοις εἶπε· λεπτὴ δὲ καὶ εὖ μάλα ἐρυθὴς, πνευματίη· ἐκ δὲ τῶν πνευμάτων τεκμαίρεται τὸ καὶ χειμῶνα γενέσθαι. Περὶ κύκλος ἑλίσσῃ) Ὅταν ἴδῃς, φησὶν, περὶ τρίτην ἡμέραν κύκλον τινὰ ἐρυθρὸν περὶ αὐτὴν ἔχουσαν, σημεῖόν ἐστι χειμῶνος· καὶ ὅσῳ μᾶλλον πυῤῥότερος ὁ κύκλος θεωρεῖται, χειμῶνα σημαίνει σφοδρότερον. ἢ ἐὰν αὐτὴν τριταίαν οὖσαν κύκλος περιέχῃ ἐρυθόμενος πανταχόθεν, χειμῶνα γενησόμενον ἴσθι. σαφὴς δὲ ἡ τούτου αἰτία· συγκαταδυόμεναι γὰρ αἱ ἀκτῖνες τῆς σελήνης, ὑγροῖς τοῖς νέφεσι, κωλύονται μὴ ἐξικνεῖσθαι μέχρι ἡμῶν, διὰ τὴν παχύτητα τῶν νεφῶν· αὐτὸν δὲ τὸν κύκλον, τὰ νέφη διαυγοῦσι καὶ ἀλδαίνουσι.

Σκέπτεο δ' ἐς πληθύν τε καὶ ἀμφοτέρην διχόωσαν,
Ἠμὲν ἀεξομένην, ἠδ' ἐς κέρας αὖθις ἰοῦσαν·
Καί οἱ ἐπὶ χροιῇ τεκμαίρεο μηνὸς ἑκάστου·
Πάντῃ γὰρ καθαρῇ κε μάλ' εὔδια τεκμήραιο·
Πάντα δ' ἐρευθομένῃ, δοκέειν ἀνέμοιο κελεύθους·
Ἄλλοθι δ' ἄλλο μελαινομένῃ, δοκέειν ὑετοῖο.
Σήματα δ' οὐκ ἄρ πᾶσιν ἐπ' ἤμασι πάντα τέτυκται·
Ἀλλ' ὅσα μὲν τριτάτῃ τετραταίῃ τε πέλονται, (αὐτὴν
Μέσφα διχαιομένης, διχάδος γε μὲν ἄχρις ἐπ'
Σημαίνει διχόμηνον· ἀτὰρ πάλιν ἐκ διχομήνης,
Ἐς διχάδα φθιμένην. ἔχεται δέ οἱ αὐτίκα τετρὰς
Μηνὸς ἀποιχομένου τῇ καὶ τριτάτῃ, ἀπιόντος.
Εἰ δέ κέ μιν περὶ πᾶσαν ἅλωαὶ κυκλώσωνται
Ἢ τρεῖς, ἠὲ δύω περικείμεναι, ἠὲ μί' οἴη,
Τῇ μὲν ἰῇ ἀνέμοιο γαληναίης τε δοκεύειν·

Ῥη-

Ῥηγνυμένη, ἀνέμοιο· μαραινομένη δὲ, γαλήνης.
Ταὶ δύο δ' ἂν χειμῶνι περιτροχάοιτο σελήνη·
Μείζονα δ' ἂν χειμῶνα φέροι τριέλικτος ἀλωὴ,
Καὶ μᾶλλον μελανεῦσα· καὶ εἰ ῥηγνύατο, μᾶλλον.
Καὶ τὰ μὲν οὖν ἐπὶ μηνὶ σεληναίης κε πύθοιο.

Σκέπτεο δ' ἐς πληθύν τε) Περισκόπει δὲ ἐς τὴν πανσέληνον, καὶ ἐς ἀμφότερα αὐτῆς τὰ διχάσματα, αὐξομένης τε, καὶ πάλιν ἐς μηνοειδῆ β'. ἐρχομένης. πληθὺν μὲν οὖν τὴν πανσέληνον λέγει, τὴν διχόμηνον· πεπλήρωται γὰρ τηνικαῦτα φωτός· ἀμφότερον δὲ διχόωσαν, τὴν διχότομον ἐξ ἀμφοτέρων, ἵνα λέγῃ τὴν ἀπὸ συνόδου ὀγδοαίαν οὖσαν διχότομον, καὶ τὴν ἐν τῇ ἀποφθίσει ἑτέραν διχότομον, ἣν φασιν ἀπιόντος τρίτην· ὁ δὲ λόγος, ὅταν τὴν σελήνην διχότομον ἴδῃς ἀμφότερον (δὶς γὰρ τοῦ μηνὸς γίνεται τοιαύτη) σκέψαι τὴν χρόαν αὐτῆς ἐν ταῖς φαύσεσιν· ὅταν μὲν γὰρ καθαρὰ ᾖ δι' ὅλου τοῦ κύκλου, εὐδίαν σημαίνει. ἐρυθρὰ δὲ, ἀνέμους· ὅταν δὲ ἄλλο μέρος τοῦ κύκλου μελαίνηται, ὄμβρον δεῖ προσδέχεσθαι. Σήματα δ' οὐκ ἐπ' ἄρ πᾶσιν) Οὐ πάσαις ἡμέραις, φησὶν, ἐφαρμόζεται τὰ σημεῖα ταῦτα, ἀλλὰ τὰ περὶ τρίτην ἢ δευτέραν ἡμέραν γινόμενα τοῦ μηνὸς σημεῖα μέχρι ὀγδόης δεῖ παρατηρεῖν, τουτέστιν αὐξανομένης διχοτόμου ἀπὸ δὲ διχοτόμου, μέχρι πανσελήνου· καὶ ἀπὸ πανσελήνου, μέχρι διχοτόμου φθίνοντος μηνός. εἶτα ἀπὸ ταύτης, μέχρι ἡμερῶν περὶ τῆς συνόδου τριῶν ἢ τεσσάρων. ἢ τὸ σημεῖον τὸ γινόμενον ἀπὸ γ'. ἢ δ'. ἡμέρας τῆς σελήνης, μὴ ἔλπιζε τοῦτο ἕως τέλους ἐκβῆναι. ἀλλὰ τὰ ἀπὸ τρίτης ἢ τετάρτης, ἕως ὀγδόης· τὰ δὲ ἀπὸ η'. ἕως ιε'. τουτέστι διχομήνου οὔσης. Ἀλλ' ὅσα μὲν) Ἤγουν τὰ μὲν ἀπὸ τρίτης ἢ δ'. μέχρι ὀγδόης, τὰ δὲ ἀπ' αὐτῆς μέχρι ιε'. ἀπὸ δὲ ταύτης, μέχρι τῆς β'. διχοτόμου. ἀφ' ἧς μέχρι τρίτης ἢ τετάρτης φαινούσης· συμπίπτει γὰρ οὕτω κατὰ τάξιν αὐτά. τούτων δὲ αἰτίαν οἱ πυθαγορικοὶ τὸν ζ'. ἀριθμὸν ὑποτίθενται, φυσικώτατόν τε καὶ θαυμαστὸν εἶναι λέγοντες. τοῦ δὲ ἐν διαφόροις μέρεσι μελαίνεσθαι τὴν σελήνην αἴτιον, τὸ μὲν πλησίον τοῦ ἀέρος λευκὸν φαίνεσθαι, διὰ τὴν τοῦ φωτὸς ἐπικράτειαν. τὸ δὲ ἑξῆς τούτου μέλαν, διὰ τὴν πρὸς τὰ νέφη παράθεσιν. Εἰ δέ κέ μιν) Ἐὰν δὲ κύκλῳ περὶ πᾶσαν τὴν σελήνην, ἅλωαι κείμεναι περιφέρωνται, ἢ β'. ἢ γ'. ἢ δ'. (ἐπεὶ γίνονται πολλάκις καὶ τέσσαρες) ἀπὸ μὲν τῆς μιᾶς, ἐὰν μὲν ῥήγνυται, ἄνεμον ἀπὸ τῆς χύσεως προσδοκᾶν (ῥηγνυμένην δὲ, τὴν διχαιομένην λέγει) ἐὰν δὲ κατ' ὀλίγον μαραίνηται, γαλήνην δεῖ προσδοκᾶν· ἐὰν δὲ δύο γίνωνται περὶ αὐτὴν κύκλοι, χειμῶνα σημαίνει· ἐὰν δὲ καὶ τρεῖς, ἢ καὶ τέσσαρες, μείζονα τὸν χειμῶνα· καὶ τὰ μὲν περὶ τὴν σελήνην λαμβανόμενα σημεῖα ἐπὶ τοῦ καταστήματος τοῦ ἀέρος, ταύτην ἔχει τὴν κατάληψιν. τῶν δὲ γινομένων καὶ ἐν τῷ μετεώρῳ

συνισταμένων, μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, τὰ μὲν κατ' ἔμφασίν ἐστι· τὰ δὲ, μικτά· τὰ δὲ, καθ' ὑπόστασιν. κατ' ἔμφασιν μὲν, οἷον ἶρις· μικτὰ δὲ, παρήλιος· καθ' ὑπόστασιν δὲ, κομῆται, πωγωνίαι, δοκίδες, λαμπάδες, ἄττοντες. τὰς δὲ ἅλωας τῷ σχήματι κυκλοτερεῖς διαγράφουσι, καί ἐστιν ἅλως περὶ τὴν σελήνην κύκλος, καὶ αὐτὴ ἐν μέσῳ ἀμυδροτέρα φαίνεται. ἡ τοίνυν ὄψις κατὰ τὴν ἔνστασιν τοῦ ἀέρος, τραχέσι μὲν προσπεσοῦσα, αὐτοῦ που καταπαύεται, μηκέτι λαμβάνουσα ἑτέρας φορᾶς ἀρχήν. λείοις δὲ καὶ ὁμαλοῖς προσφερομένη, οἷά ἐστι τὰ ἔσοπτρα καὶ ὕδατα, ἤτοι ἐνδοτέρω διαδύεται. οἱονεὶ ἐγκατακλωμένη· ἢ εἰ παρὰ τοῦτο ἀδυνατεῖ ποιεῖν δι' ἀντιτυπίαν τῶν σωμάτων, ἀνακλᾶται, ἐμφανίζουσα τὰ κατ' ἐκεῖνον τὸν τόπον ὁρώμενα, ἀφ' οὗ καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀνακλάσεως ποιεῖται. ὅταν τοίνυν περί τι ἄστρον νέφη συστῇ συνεχῆ καὶ κοῖλα, ἐνταθῇ δὲ ὁ ἀὴρ περὶ ταῦτα, εἶτα κατάκλασιν σχῇ εἰς αὐτὸ τὸ ἄστρον, ἐμφαίνεται τοῦτο καθ' ἑκάστην ἀνάκλασιν. καὶ οὕτως ἡ ἅλως ἀποτελεῖται· καὶ τὸ μὲν πλησίον τοῦ ἄστρου φαίνεται λευκὸν, διὰ τὴν τοῦ φωτὸς ἐπικράτειαν· τὸ δὲ ἔξω τούτου, μέλαν, διὰ τὴν πρὸς τὰ νέφη παράθεσιν. γίνεται δὲ περὶ τὴν σελήνην, καὶ ἐὰν μία γένηται, εὐδίαν προσδόκα· διαλύεται γὰρ ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον ἡ πύκνωσις. εἰ δὲ ῥήγνυται, ἄνεμον ἐξ ἐκείνου τοῦ μέρους καθ' ὃ τὴν ῥῆξιν λαμβάνει. εἰ δὲ δύο, χειμῶνα προσδόκα, καὶ ἔτι μείζονα ἐὰν τρεῖς· καὶ ἔτι μᾶλλον μελαινομένη· ἢ ἔτι μᾶλλον εἰ ῥήγνυται. ἡ δὲ αἰτία, διότι διακρουομένη μᾶλλον ἁπλοῦται μὴ δυναμένη διικνεῖσθαι. διὸ καὶ πλείονα τὴν ὑποκειμένην παχύτητα τοῦ ἀέρος δεικνύει. οὐ μόνον δὲ περὶ σελήνην, ἀλλὰ καὶ ἥλιον γίνεται, καὶ ἀστέρας. ὁρίζεται δὲ οὕτως ἅλως, ἔστιν ὑγροῦ τοῦ ἀέρος ἐπικειμένου καὶ παχέος ὄντος, φαντασία φωτὸς κυκλοειδοῦς, περὶ τὸν ἥλιον ἢ τὴν σελήνην συνισταμένη. ταῦτα μὲν δὴ περὶ τῶν ἀπὸ σελήνης σημείων.

Ἠελίοιο δέ τοι μελέτω ἑκάτερθεν ἰόντος·
Ἠελίῳ καὶ μᾶλλον ἐοικότα σήματα κεῖται,
Ἀμφοτέρων, δύνοντι, καὶ ἐκ περάτης ἀνιόντι·
Μή οἱ ποικίλλοιτο νέον βάλλοντος ἀρούραις
Κύκλος, ὅτ' εὔδιον κεχρημένος ἤματος εἴης,
Μηδέ τι σῆμα φέροι, φαίνοιτο δὲ λιτὸς ἁπάντῃ.
Εἰ δ' αὔτως καθαρόν μιν ἔχοι βουλύσιος ὥρη,
Δύνοι δ' ἀνέφελος μαλακὴν ὑποδείελος αἴγλην,
Καί μιν ἐπερχομένης ἠοῦς ἔθ' ὑπεύδιος εἴη·

Ἀλλ'

Ἀλλ' οὐχ ὁππότε κοῖλος ἐειδόμενος περιτέλλῃ,
Οὐδ' ὁπότ' ἀκτίνων, αἱ μὲν νότον, αἱ δὲ βορῆα
Σχιζόμεναι βάλλωσι, τὰ δ' αὖ περὶ μέσσα φαείνῃ,
Ἀλλά που ἢ ὑετοῖο διέρχεται, ἢ ἀνέμοιο.

Ἠελίοιο δέ τοι μελέτω) Πληρώσας τὸν περὶ τῆς σελήνης τεκμηρίων λόγον, ἐπὶ τὰ τοῦ ἡλίου σημεῖα ἔρχεται, ἅπερ καὶ αὐτὰ ἀκολούθως καὶ ἀκριβῶς διδάσκει. τὸ δὲ ἑξῆς, περὶ τοῦ ἡλίου, φησὶ, μελέτω σοι ἑκατέρωθεν προσιόμενος· τῷ γὰρ ἡλίῳ μᾶλλον τῆς σελήνης ἐπίκειται τεκμήρια ἐοικότα καὶ ἁρμόζοντα τοῖς σκοποῦσι τἀληθῆ· καὶ δύνοντος οὖν, καὶ ἀνατέλλοντος. (τοῦτο γάρ ἐστι τὸ, ἑκάτερθεν ἰόντος) σκόπει· καὶ γὰρ ἀνατέλλοντος αὐτοῦ, ἔστιν ἰδεῖν τεκμήρια, καὶ δυομένου ὁμοίως· παρατήρει οὖν, φησι, μάλιστα τὰ περὶ τὸν ἥλιον γινόμενα σημεῖα, καὶ γὰρ ἀνατέλλων καὶ δύων, ἀληθῆ τεκμήρια μᾶλλον παρέχει. διὰ τί δὲ τὰ τοῦ ἡλίου σημεῖα βεβαιότερα τῆς σελήνης; ἐπειδὴ πολλὴν ἔχων ἰσχὺν, πρὸς τὸ διαλύειν ταῖς ἀκτῖσι τὰ ὑποπίπτοντα παχέα, νικώμενος ὑπ' αὐτῶν, μείζονα τὸν χειμῶνα προαγγέλλει· ἢ ὅτι αἱ τοῦ ἡλίου πρὸς τὸν ἀέρα διαφοραὶ, κυριώτεραι τῶν τῆς σελήνης εἰσί· δυναστεύων γὰρ ἡμέρας, σαφέστερα δείκνυσι τὰ τεκμήρια. ἢ ὅτι λαμπρότερός ἐστι, καὶ εἰ μὴ μεγάλη καὶ ἰσχυρὰ τοῦ ἀέρος εἴη μεταβολὴ, οὐκ ἂν κρατηθείη· τὰς γὰρ μικρὰς καὶ ἐλαφρὰς, ἀνατέλλει. οὕτω Πλούταρχος. διὰ τί δὲ ἀνατέλλοντος μόνον καὶ δύνοντος, καὶ οὐ καὶ μεσουρανοῦντος; ἢ ὅτι τότε φαίνεται διὰ τοῦ ὑπεργείου ἀέρος, τοῦ δεχομένου πάχη καὶ μεταβολὰς, διὰ τὰς ἀναθυμιάσεις, ἃς ἡ γῆ ἀναδίδωσι, τοῦ ἡλίου ταῦτα κινοῦντος· ἐξαρθεὶς δὲ καὶ ὑψωθεὶς, τὸ οἰκεῖον αὐτοῦ χρῶμα εἰλικρινὲς ἐμφαίνει. Μή οἱ ποικίλλοιτο) Ἐὰν μέλλοντος αὐτοῦ ἀνατέλλειν, ἴδῃς τὸν κύκλον μὴ ἔχοντα λαμπρὸν καὶ εἰλικρινὲς τὸ φῶς, γίνωσκε χειμῶνα ἐπιγενησόμενον· ἐὰν δὲ δύνειν μέλλων, καθαρὸς καὶ ἀνεπιθόλωτος ἐπὶ τὴν δύσιν χωρῇ, τὸ ἑξῆς ἡμέρας εὐδίαν προσδόκα· ὅταν δὲ μέλλοντος ἀνατέλλειν, κοιλότητος φαντασίαν ὁ κύκλος ἐμφαίνῃ, καὶ τῶν ἀκτίνων, τινὲς μὲν πρὸς νότον, τινὲς δὲ πρὸς βορρᾶν τρέπωνται, τινὲς δὲ καὶ κατὰ μέσον τὸν κύκλον, ἄνεμον ἢ ὄμβρον δεῖ προσδοκᾶν. τῷ δὲ ἀπαγορευτικῷ μὴ, ἐξ ἀρχῆς χρησάμενος, ἐμφαίνει τὸ ἀπευκταῖον, καί φησι, μηδαμῶς ποικίλος καὶ κατάστικτος φανῇ σοι, ὁ τοῦ ἡλίου κύκλος νεωστὶ ἀνατέλλοντος ὁπόταν εὐδιεινῆς ἡμέρας εἰς χρείαν ἔλθῃς· διὰ γὰρ τὴν τοῦ ἀέρος παχυμέρειαν ἐμπίπτων ὁ ἥλιος, ἀποτελεῖ τὴν ἶριν ταύτην ποικίλην καὶ κατάστικτον οὖσαν, περὶ ἧς καὶ ἑξῆς διαλαμβάνει· τοῦτο δὲ συμβαίνει διὰ τὴν τῶν ἀνέμων ἐπιπρόσθησιν, ἥτις οὐκ ἐᾷ καθαρὸν ἡμῖν φαίνεσθαι αὐτόν. καθαρὸς μέντοι, φησὶν, ἀνατέλλων, καὶ μηδὲν ἔχων σημεῖον, εὐδίας ἐστὶ σημαντικός· ὁμοίως κἂν δύνῃ καθαρὸς καὶ ἀνέφελος, τὴν ἐπιοῦσαν ἀγγέλλει ἡμέραν εὐδιεινήν· εἴθε δὲ, φησὶ φαίνοιτο λιτὸς ἁπάντη· ὁ γὰρ λιτὸς καὶ ἁπλοῦς, διὰ καθαροῦ ἀ-

ἀέρος σίλβει· διὸ καὶ εὐδίας ἐστὶ σημαντικός. Εἰ δ' αὔτως καθαρόν μιν) Ὁ νοῦς οὕτως, εἰ κατὰ τὸ δείελον καθαρὸς φαίνοιτο, καὶ ἀνέφελος δύνοι, καὶ ἠοῦς ἐπερχομένης, ἤγουν ἐπὶ τὴν αὔριον εὐδία ἔσται. δείελον δέ φησιν αὐτὸν, ἐπειδὴ ἀπόκλισιν ἀπολαμβάνων, ἀμβλεῖαν ποιεῖται τὴν ἀκτῖνα καὶ λείαν τὴν ἐπαφήν· μαραίνεται γὰρ τὰ τῆς θερμότητος· διὸ καὶ δείελος ἐκλήθη, ὡς ἐνδεῶς ἔχων τῆς ἕλης, ἤγουν τῆς θερμασίας. ὅταν οὖν μάλιστα τοῦ θερμοῦ ἐξασθενοῦντος, διαφανὴς ὁ ἀὴρ ᾖ, ἔοικε κεκρατῆσθαι βιαίως ἡ ἄγουσα τὰ νέφη περίψυξις· διὸ καὶ εὐδίας ἐστὶ τὸ σημεῖον. Βουλυτὸς δὲ ὥραν, τὴν δύσιν κέκληκε. μαλακὴν δὲ αἴγλην, ἐπειδὴ τὸ πολὺ τοῦ πυρώδους αὐτοῦ πρὸς ἑσπέραν πέπαυται· τοῦ γὰρ περὶ αὐτὸν ἀέρος μηδεμίαν ἔχοντος πύκνωσιν, ἀλλ' ὄντος ἀτρέπτου, καθαρὰ καὶ ἡ ἀνατολὴ καὶ ἡ δύσις γίνεται αὐτοῦ. Ἀλλ' οὐχ ὁππότε κοῖλος) Αἱ ἐν τῷ ἡλίῳ κοιλότητες, οὐκ εἰσὶν αὐτοῦ· φαντασίαι δέ εἰσι τῆς ὄψεως, κατ' ἐπιπρόσθησιν ζοφεροῦ ἀέρος· οὐ γὰρ τὸ μέσον ὁρᾶται, ἀλλ' ἡ κύκλῳ ἀψίς· λαμπρὰ δὲ οὖσα, δοκεῖ περιφεύγειν εἰς τὸ ἐκλιπές, ὡς ἔμφασιν κοιλότητος παρέχειν· ὃν τρόπον γὰρ οἱ ζωγράφοι ἀντρώδεις τόπους γράφοντες, φωτὶ τραχύνουσι τὴν ὄψιν, ἀπὸ φύσεως, τοῦ μὲν λαμπροῦ προσβάλλοντος ἔξω καὶ διωθοῦντος τὴν φαντασίαν, τοῦ δὲ μέλανος ὑποσκιάζειν καὶ βαθύνεσθαι δοκοῦντος· οὕτω καὶ περὶ τὸν ἥλιον, τὸ φαινόμενον τῆς ὄψεως κατὰ ἀντίφραξιν τοῦ ἀέρος, ἐκκοπὴν τοῦ μέσου λαμπροῦ διὰ τὴν σκιὰν ποιεῖ ὑποφαίνεσθαι· ἢ ὅτι τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἱστάμενα νέφη μελαινόμενα, διὰ τὴν πολλὴν πύκνωσιν, τὴν κοιλότητα ἀποτελεῖ· πέφυκε γὰρ πάντα τὰ διὰ τῶν μελανῶν ὁρώμενα, κοιλότητος φαντασίαν ποιεῖν· καὶ γὰρ καὶ οἱ ζωγράφοι, ὅσα μὲν βούλονται προέχειν δείκνυσθαι, τῷ λευκῷ ἀπογράφουσιν· ὅσα δὲ κοῖλα καὶ ἐν βάθει, τῷ μέλανι. ἐὰν οὖν, φησι, τοιοῦτόν τι γένηται, ἢ τὰς ἀκτῖνας μὴ κατ' εὐθεῖαν φερομένας ἔχῃ, ἀλλ' ἐσχισμένας, καὶ τὰς μὲν, τῇ δὲ τετραμμένας· τὰς δὲ τῇ δέ· ὅπερ συμβαίνει ὑπὸ τῆς τοῦ ἀέρος παχύτητος, οὐκ ἐωμένων αὐτῶν κατ' εὐθεῖαν φέρεσθαι, ἢ ἄνεμον ἴσθι γενησόμενον, ἢ ὑετόν. ἀπὸ κοινοῦ οὖν τὸ εὔδιος, ἴν ᾖ, ἀλλ' οὐκ ἔσται εὔδιος, ὅταν ἀνατέλλων κεκοιλωμένον ἔχῃ τὸ μέσον τοῦ κύκλου, δηλονότι ὥσπερ κακωθέντος τοῦ φωτός· ὃ δὴ συμβαίνει ἐκ τῆς τοῦ ἀέρος δυσκρασίας· ὥσπερ γὰρ καὶ ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ὅταν συμβαίνῃ κοιλαίνεσθαι αὐτοὺς, δηλονότι ἐξασθενήσαντος τοῦ σώματος· ἢ ὥσπερ ὅταν βλέφαρον κατάγοντες, ἢ παραθλίψαντες τὴν ὄψιν, τῷ λύχνῳ προσβάλλωμεν, οὐ φαίνεται συνεχὲς τὸ φῶς, ἀλλὰ πλάγιαι καὶ σποράδες αἱ αὐγαί· οὕτως ὅταν ἀχλὺς ἢ νέφωσις ἀνώμαλος περὶ τοῦ ἡλίου στᾶσα, παραθλίψῃ καὶ σείσῃ τὸν τῆς ὄψεως κῶνον, εἰς λοξὰς ἀκτῖνας καὶ ῥομβοειδεῖς, ὃ πάσχομεν αὐτῇ τῇ αἰσθήσει, τοῦτο περὶ τὸν ἥλιον εἶναι δοκοῦμεν· οὕτω Πλούταρχος. Σχιζόμεναι βάλλωσιν) Εἰ οὖν ἐκ τῆς τοῦ ἀέρος παχύτητος δι' ὅλου τοῦ κύκλου αἱ ἀκτῖνες ἀποφέρονται, καὶ αἱ μὲν πρὸς νότον, αἱ δὲ πρὸς βορρᾶν βάλλουσι, τὰ δὲ μέσα τοῦ δίσκου φαίνεται ἄνευ τινῶν ἀκτίνων, τότε δι' ὕδατος ὁ ἥλιος ἔρχεται ἢ ἀνέμου. Τὰ δ' αὖ περὶ μέσσα) Εἰ οὖν τὸ μέσον αὐτοῦ φαίνοιτο μόνον, τὸ δὲ ἑκατέρωθεν διὰ νέφους πυκνότητα μὴ ὁρῷτο σχιζομένων τῶν ἀκτίνων, καὶ πρὸς βορρᾶν καὶ νότον πεμπομένων, καὶ τοῦτο σύνθημα πνεύματος ἢ ὑετοῦ.

Σκέπτεο

Σκέπτεο δ', εἴ κέ τοι αὐγαὶ ὑπείκειν ἀπ' ἠελίοιο
Αὐτὸν ἐς ἠέλιον· τοῦ γὰρ σκοπιαὶ καὶ ἄρισται.
Εἴ τί που ἢ καὶ ἔρευθος ἐπιτρέχει, οἷά τε πολλὰ
Ἑλκομένων νεφέων ἐρυθαίνεται ἄλλοθεν ἄλλα·
Ἢ εἴπου μελαίνει, καί σοι τὰ μὲν, ὕδατος ἔστω
Σήματα μέλλοντος· τὰ δ' ἐρευθέα πάντ', ἀνέμοιο.
Εἴ γε μὲν ἀμφοτέροις ἅμυδις κεχρωσμένος εἴη,
Καί κεν ὕδωρ φορέοι, καὶ ὑπηνέμιος τανύοιτο.

Σκέπτεο δ' εἴ κέ τοι αὐγαὶ) Κατανοεῖν δεῖ, φησι, τὰ περὶ τὸν ἥλιον σημεῖα, ἐνατενίζοντας αὐτῷ τῷ κύκλῳ· οὕτω γὰρ γνώσεται σαφῆ τὰ τεκμήρια. ἐὰν οὖν, φησιν, ἐρευθὴς γένηται, οἵαν χροιὰν συμβαίνει γίνεσθαι πολλάκις περὶ τοῖς νέφεσι, δύνοντος αὐτοῦ· ἢ μελανίζων, ὅταν μὲν ἀχλυωδέστερος θεωρῆται, ὕδωρ σημαίνει· ὅταν δὲ ἐρευθὴς, ἀνέμους. ὅταν δὲ ἀμφότερα τὰ σημεῖα περὶ τὸν ἥλιον φαίνηται, ὥστε μέρη μὲν αὐτοῦ κύκλου μελαίνεσθαι, μέρη δὲ φοινίσσεσθαι, τότε δεῖ καὶ ἀνέμους καὶ ὄμβρους προσδοκᾶν, ἢ ὅτι τὸ τοῦ ἡλίου φῶς, ὅταν καθαρὸν ᾖ, οὐ συγχωρεῖ ἀντωπεῖν τινι πρὸς τὰς ἀκτῖνας· ὅταν δὲ ἐξ ἀκρασίας ἀέρος ἐξασθενῇ, τότε δυνατὸν αὐτῷ προσβλέπειν. φησὶν οὖν, περισκέπτου εἰς αὐτὸν, εἰ αὐγαὶ αὐτοῦ εἴκουσι τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἐκ τούτου γνώσῃ, ἀκρασίας οὔσης, ὡς χειμῶνός ἐστι σύμβολον. ὁ οὖν πεπυκνωμένος ἀὴρ τῇ πρὸς τὸ φῶς μίξει, ἐρυθραίνεται, καὶ διὰ λεπτότητα πρὸς γένεσιν ἀνέμων ὀξύρροπός ἐστιν· ὁ δὲ συνηγμένος μᾶλλον ὡς ἐπιμελαίνειν, οὐ μακρὰν ἐστι τῇ διαθέσει ταῖς εἰς τὸ ὕδωρ μεταβολαῖς. Τοῦ γὰρ σκοπιαὶ) Τοῦ ἡλίου ἔξοχοί εἰσι καὶ εὐσύμβολοι αἱ σκοπιαί· οἷον τὸ σκοπεῖν εἰς ἥλιον, καὶ ἐξ αὐτοῦ δέχεσθαι τεκμήρια, ἄριστόν ἐστι. προεῖπε δὲ ἐν τοῖς ἀνωτέρω, Ἠελίῳ καὶ μᾶλλον ἐοικότα σήματα κεῖται. Εἴ τί που ἢ καὶ ἔρευθος) Εἰ δέ τι αὐτῷ ἢ ἔρευθος ἐπίκειται τοιοῦτον, οἷον ἔχουσι καὶ αἱ νεφέλαι, ὅταν αὐτὸν τὸν ἥλιον περιτρέχωσι (λαμπόμεναι γὰρ ἐξ αὐτοῦ, τοιοῦτο χρῆμα ἀποτελοῦσι) σκόπει δὴ τὸ τοιοῦτο. καὶ ἔτι εἰ μελανεῖ, σκόπει ἀπὸ κοινοῦ. μελάντερον δὲ καὶ ζοφωδέστερον εἶναι δοκεῖ αὐτοῦ τὸ φῶς ἐκ τῆς πολλῆς τοῦ ἀέρος ὑποκειμένης ὑγρότητος. τὸ οὖν τεκμήριον τοῦ εἶναι αὐτὸν ζοφώδη, ὑετοῦ ἔστω σοι σημεῖον· τοῦ δὲ ἐρυθρὸν, ἀνέμων.
Εἴ γε μὲν ἀμφοτέροις) Ἐὰν δέ φησιν, ἀμφοτέροις τοῖς καταστήμασι, τῷ μέλανι καὶ τῷ ἐρυθρῷ, ἅμα καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἐμπεριέχηται ὁ ἥλιος, καὶ τὸ μὲν αὐτοῦ μέλαν φαίνηται, τὸ δὲ, ξανθὸν, ἐκ τοῦ ποικίλου δὴ τούτου ἀμφότερα προσδόκα, καὶ ὑετὸν ἐσόμενον, καὶ ἀνέμον.

Εἰ δέ οἱ ἀνιόντος, ἢ αὐτίκα δυομένοιο
Ἀκτῖνες συνίωσι, καὶ ἀμφ' ἑνὶ πεπλήθωσιν,
Ἤ ποτε καὶ νεφέων πεπιεσμένος, ἢ ὅτ' ἐς ἠῶ
Ἔρχηται παρὰ νυκτὸς, ἢ δ' ἐξ ἠοῦς ἐπὶ νύκλα,
Ὕδατί κεν κατιόντι παρατρέχοι ἤματα κεῖνα.

Εἰ δέ οἱ ἀνιόντος) Ἐὰν δέ, φησιν, ἀνιόντος τοῦ ἡλίου ἢ καὶ δύοντος, εἰς τὸν αὐτὸν τόπον συνίοιεν αἱ ἀκτῖνες, ἢ νέφεσιν αὐτὸς εἴη πεπιεσμένος, τὸ τοιοῦτον ποιοῦ ὕδατος σημεῖον, καταινικωμένου δηλονότι τοῦ ἡλίου ὑπὸ τῆς περὶ τὰ νέφη παχύτητος. τὸ οὖν, ἀμφ' ἑνὶ πεπλήθωσιν, αὐτοῦ εἰς ἕνα τόπον περιστρέφονται, ὅταν πεπλησμένος ὑπὸ νεφῶν, ἧττον ἐκφαίνῃ τῆς θερμότητος τὰς ἀκτῖνας. τὸ δὲ, ὕδατί κεν κατιόντι, ἐὰν ἀνατέλλοντός, φησιν, ἢ δύνοντος τοῦ ἡλίου, αἱ ἀκτῖνες ἐκ τῆς περιφερείας εἰς τὸ μέσον ἕλκωνται, ἢ καὶ εἰς ἕνα τόπον συστρέφωνται, κωνοειδὲς τὸ σχῆμα ποιοῦσαι, ἢ ὁ κύκλος ὑπὸ τοῦ νέφους ἐπιπροσθῆται ἀνατέλλοντος καὶ δύοντος, ὑετὸν δεῖ προσδοκᾶν.

Μηδ' ὅτε οἱ ὀλίγη νεφέλη πάρος ἀντέλλησι,
Τὴν δὲ μετ' ἀκτίνων κεχρωσμένος αὐτὸς ἀερθῇ,
Ἀμνηστεῖν ὑετοῖο. πολὺς δ' ὅτε οἱ περὶ κύκλος
Οἷον τηκομένῳ ἐναλίγκιος εὐρύνηται,
Πρῶτον ἀνερχομένοιο, καὶ ἂψ ἐπὶ μεῖον ἴησιν,
Εὔδιός κε φέροιτο· καὶ εἴποτε χείματος ὥρῃ,
Ὠχρήσῃ κατιών. ἀτὰρ ὕδατος ἡμερινοῖο
Γινομένου, κατόπισθε περὶ νέφεα σκοπέεσθαι.
Καὶ δὴ δυομένου τετραμμένος ἠελίοιο,
Ἢν μὲν ὑποσκιάῃσι μελαινομένη εἰκυῖα
Ἠέλιον νεφέλη, ταὶ δ' ἀμφί μιν ἔνθα καὶ ἔνθα

Ἀκτῖνες

Ἀκτῖνες μεσσηγὺς ἑλιαζόμεναι διχόωνται·
Ἦ τ' ἂν ἔτ' εἰς ἠῶ σκέπαος κεχρημένος εἴης.

Μηδ' ὅτε οἱ ὀλίγη νεφέλη) Καὶ ὅταν προανατέλλῃ ὀλίγη νεφέλη τοῦ ἡλίου, εἶτα αὐτὸς ἐπιφέρηται κεχρωσμένος, ὑετὸν προσδόκα· οὐ γὰρ ἂν οὕτω ταῖς ὄψεσιν ἡμῶν προσέπιπτεν, εἰ μὴ ἐπεπάχυντο ὁ ἀήρ. ἢ οὕτως, ἐὰν ἀνατεῖλαι μέλλοντος τοῦ ἡλίου, νεφέλη προανατέλλῃ μέλαινα ἐπισκιάζουσα, καὶ σχίζωνται περὶ αὐτὴν αἱ ἀκτῖνες, μεσσυλλαβοῦσαι τὴν νεφέλην, καὶ χρώζουσαι, τὸ συμπεριέχειν εἰς ταύτην τὰς ἀκτῖνας, ὑγρότητα κατηγορεῖ τοῦ ἀέρος· λεῖος γὰρ ὢν ἐπιταράττει τὴν ὄψιν, ὡς ἐν τῷ δακρύειν φαίνεσθαι τὸ φῶς οὐ καθεστηκὸς, ἀλλ' ἐφαλλόμενον καὶ τρομῶδες, εἴτε τοῦ λαμπροῦ ἐκ τοῦ ὑγραίνεσθαι σβεννυμένου περὶ αὐτὸν, εἴτε κλωμένης πρὸς τὸ ὑγρὸν αὐτῆς διὰ τὴν ἀνωμαλίαν. ὁ δὲ λόγος ἄνωθεν οὕτως, σκόπει χειμῶνος σημεῖον, ὅταν ἢ ἀνατέλλοντος, ἢ δυομένου ἡλίου, αἱ ἀκτῖνες συνέρχωνται, καὶ ἐν ἑνὶ μέρει τοῦ δίσκου πᾶσαι πληρῶνται καὶ φαίνωνται· ἐκ γὰρ τῆς τοῦ ἀέρος παχυμεροῦς συστάσεως, ἀνατρεπόμεναι αἱ ἀκτῖνες, εἰς ἓν μέρος τοῦ δίσκου φαίνονται, καὶ ἀφ' ἑνὸς μέρους φαίνουσιν· ἢ καὶ ὅταν ὑπὸ νεφῶν πιεσθεὶς ἔρχηται ἐπὶ τὰς ἀνατολὰς, ἀπὸ τῆς νυκτός· ἢ ὅταν ἐξ ἀνατολῆς, ἐπὶ δύσιν· τεκμήριον γὰρ ὡς ἐκεῖναι αἱ ἡμέραι ὑετοῦ εἰσι, καὶ ἔτι ὑετοῦ σημεῖον, ἐὰν πρὸ μὲν ἀνατολῆς ἡλίου νεφέλη ἀνέλθῃ, εὐθὺς δὲ μετ' αὐτὴν ἐκεῖνος ἀνατείλῃ. Πολὺς δ' ὅτε οἱ περὶ κύκλος) Περὶ τὰς ἀνατολὰς καὶ τὰς δύσεις δοκεῖ ὁ τοῦ ἡλίου κύκλος μείζων φαίνεσθαι. καὶ ἔστιν ἡ αἰτία τοιαύτη, αἱ τῆς γῆς περὶ ἀνατολὰς καὶ δύσεις ἀναθυμιάσεις, ἀερώδεις εἰσὶ καὶ παχεῖαι· διὰ μέσων οὖν αὐτῶν αἱ ὄψεις προσβάλλουσαι τῷ ἡλίῳ, παχύτερον δοκοῦσιν ὁρᾶν αὐτόν. ἀνιὼν δὲ ὁ ἥλιος καὶ ἀπὸ τῶν ἀναθυμιάσεων χωριζόμενος, καὶ εἰς τὸ ὕψος χωρῶν, εὑρίσκει καθαρὸν τὸν ἀέρα. καὶ ταύτῃ δοκεῖ πάλιν ὁ κύκλος αὐτοῦ ἐλάττων φαίνεσθαι. ὅταν οὖν, φησιν, ὁ κύκλος πολὺς εὐρύνηται καὶ πλατύνηται, τηκομένῳ καὶ διαλυομένῳ ὅμοιος, ἀνερχομένου τοῦ ἡλίου, ἔπειτα μειῶται, οὐ δεινῶς ἂν δοκιμάζοις, καθαροῦ ὄντος τοῦ ἀέρος. ὁ δὲ νοῦς, ἐὰν ἀνατέλλοντος τοῦ ἡλίου, νέφος προανατεῖλαν κύκλῳ περιαγόμενον, ἐπὶ πλέον εὐρύνηται, εὐδίαν προσδόκα· διαχεῖται γὰρ ὁ κύκλος οὗτος, νικώμενος ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων. τὸ δὲ ὅμοιον φησὶ γίνεσθαι, καὶ ἐὰν χειμῶνος ὠχρὸς δύνηται, τῶν νεφῶν ὥσπερ διαχεομένων ὑπ' αὐτοῦ καὶ διαλυομένων. ἐὰν μέντοι γε δύοντος αὐτοῦ ἐπισωρεύωνται νέφη, τῇ ἑξῆς ὕδωρ προσδέχου· πληρουμένου γὰρ ἱκανῶς τοῦ ἀέρος, ἡ μεταβολὴ αὐτοῦ γίνεται εἰς τὴν συγγενεστάτην αὐτοῦ τοῦ ὕδατος φύσιν· καὶ γὰρ ἡ τῶν νεφῶν πύκνωσις, οὐδέν ἐστιν ἄλλο ἢ πάχος ἀέρος ὑπὸ ὑγροῦ πεπαχυμμένου. ἐντεῦθεν τὰ σημεῖα, ἢ ὄμβρων γίνεται διὰ τὴν συγγένειαν, ἢ ἀνέμων· καὶ γὰρ ὁ ἄνεμος οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ ἀὴρ ῥέων, καὶ ποιὰν λαμβάνων κίνησιν, ὥσπερ ἐκ τῆς αὐτῆς τροπῆς συμβαίνει γίνεσθαι. Ὠχρήσῃ κατιὼν) Ἀπὸ κοινοῦ τὸ, εὔδιος φέρει. παραδίδωσι δὲ ἑτέραν κατάληψιν εὐδίας· ὅταν γὰρ διαλυομένης τῆς ὑγρότητος ἐκείνης,

καὶ

καὶ παχύτητος τοῦ ἀέρος, περὶ δυσμὰς ὁ ἥλιος χωρῶν ὠχρὸν ἔχει τὸ φῶς, εὔδιός ἐστιν, ὡς περὶ τὴν τοῦ ἀέρος λοιπὸν διάλυσιν. Αὐτὰρ ὕδατος) Δυομένου δὲ τοῦ ἡλίου σκόπει, εἰ ἔστι περὶ αὐτὸν νέφη συνεχῆ, ἃ δὴ ὕδατος ἡμερινοῦ μὲν ταῦτά ἐστι σύμβολα, ἤγουν μετὰ τὴν νύκτα ἐκείνην καὶ τὴν ἑσπέραν, ὅτε συνίσανται περὶ τὸν ἥλιον τὰ νέφη. ἡμερινοῖο οὖν, τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ φαινομένου. Καὶ δὴ δυομένου πεπταμμένος) Ἐὰν δὲ δύνοντα τὸν ἥλιον ὑποσκιάζῃ μέλαινα νεφέλη, τὰ δὲ ἑκατέρωθεν αὐτοῦ περιλαμβάνωσιν ἀκτῖνες, ἴσθι κατὰ τὴν ὑστεραίαν ἐσόμενον ὑετόν. ἢ οὕτως, εἰ δύνοντα τὸν ἥλιον ἐπίπροσθεν ἱσταμένη νεφέλη ἐπισκιάζει, αἱ δὲ ἀκτῖνες αὐτοῦ ἑκατέρωθεν τοῦ νέφους σχίζονται, χειμῶνα προσδέχου· ἀδύνατος γὰρ γέγονεν ὁ ἥλιος διασχέσαι τὴν πύκνωσιν, ἐντεῦθεν καὶ σχίζονται περὶ τὴν νεφέλην αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου τῆς κατ' εὐθεῖαν φορᾶς ὑπὸ τῆς περὶ τὸν ἀέρα πυκνώσεως διακωλυομένης· ἢ οὕτως, καὶ δὴ περὶ δυόμενον τὸν ἥλιον ἀφορῶν, ἐὰν αὐτὸν σκιάζῃ νεφέλη μέλαινα τὴν χροιὰν, αἱ δὲ ἀκτῖνες ἅπασαι κατὰ μέσον τὸν δίσκον ἑλισσόμεναι, εἰς δύο μέρη τοῦ δίσκου διαχωθῶσι, καὶ αἱ μὲν, ἐπὶ τοῦδε τοῦ μέρους, αἱ δὲ, ἐπὶ τοῦδε χωρήσωσιν, εἰς τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν σκέπης ἂν χρήζοις· χειμὼν γὰρ ἔσται. ἢ τὸ ὑποσκιάησιν ὥστε δύνειν ποιεῖν αὐτὸν καὶ ἀμαυροῦσθαι μάλιστα, ὡς ὅταν σκιάζῃ κατ' εὐθὺ τῆς γῆς καὶ τοῦ ἡλίου ἡ σελήνη ἐν τῇ ἐκλείψει. ὅταν οὖν κατ' εὐθὺ τοῦ ἡλιακοῦ κώνου καὶ τοῦ γηΐνου ταῦτα ἴδῃς τὰ σημεῖα, χειμῶνα προσδόκα.

Εἰ δ' ὁ μὲν ἀνέφελος βάπτοι ῥόου ἑσπερίοιο,
Ταὶ δὲ κατερχομένου νεφέλαι καὶ οἰχομένοιο
Πλησίον ἑστήκωσιν ἐρευθέες, οὔ σε μάλα χρὴ
Αὔριον οὐδ' ἐπὶ νυκτὶ περιτρομέειν ὑετοῖο·
Ἀλλ' ὁπότ' ἠελίοιο μαραινομένῃσιν ὁμοῖαι
Ἐξαπίνης ἀκτῖνες ἀπ' οὐρανόθεν τανύωνται,
Οἷον ἀμαλδύνονται, ὅτε σκιάῃσι κατ' ἰθὺ,
Ἱσταμένη γαίης τε καὶ ἠελίοιο σελήνη.
Οὐδ' ὅτε οἱ ἐπέχοντι φανήμεναι ἠῶθι πρὸ
Φαίνωνται νεφέλαι ὑπερευθέες, ἄλλοθεν ἄλλη,
Ἄρραντοι γίνονται ἐπ' ἤματι κείνῳ ἄρουραι.

Εἰ δ' ὁ μὲν ἀνέφελος) Ἐὰν δὲ, φησιν, ὁ ἥλιος αὐτὸς δίχα νεφελῶν δυό-

δύνηται, ἀνωτέρω δὲ αὐτοῦ νεφέλαι ὑπάρχωσιν ἐρυθραὶ, καταδύνοντος αὐτοῦ καὶ ἤδη δεδυκότος, εὐδίαν ἴσθι ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ καὶ τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ γενησομένην. αἴτιον δὲ τούτου, τὸ μὴ σφόδρα πυκνὰ εἶναι τὰ νέφη, ἀλλ' ἀραιὰ, καὶ οὕτως ἐνδιαυγεῖσθαι. ἐξ αὐτοῦ δὲ τοῦ ἡλίου νεφέλαι φαίνονται, καθάπερ χρυσίζουσαι, ὅταν σφόδρα αὗται καθαρὸν δέχωνται τὸ φῶς· ὅταν δὲ πυρρῶνται, οὐ πάνυ τοι καθαρὸν δέχονται τὸ φῶς· ἀλλ' ἔστι μὲν εὐδία τῇ ἐπιούσῃ νυκτί τε καὶ ἡμέρᾳ, οὐχ ἑξῆς δὲ ἄλλων ἡμερῶν· ὅταν δὲ χρυσίζωσι, καθαρὸν ἐδέξαντο τὸ φῶς· διὸ καὶ ἑξῆς εὐδιεινὸς ὁ καιρὸς ἔσται. ῥόον δὲ ἑσπέριόν φησι τὸν ὁρίζοντα. ἐὰν οὖν καθαρὰν καὶ ἀνεπιθόλωτον νέφους ὁ ἥλιος τὴν δύσιν ποιήσῃ, αἱ δὲ πλησίον τοῦ ὁρίζοντος νεφέλαι ἐρυθραὶ, προσδόκα εὐδίαν. Ἀλλ' ὁπότ' ἠελίοιο μαραινομένῃσιν) Ἤγουν σκοτεινοτέραις· ὅταν γὰρ ἐπὶ μιᾶς καθέτου τὰ τρία ἄστρα γένηται, γῆ, ἥλιος, σελήνη· καλείσθω γὰρ καὶ ἡ γῆ ἄστρον· ἀνάγκη τότε, εἰ μὲν μέση ἡ γῆ εὑρίσκοιτο, σελήνης ἔκλειψιν γενέσθαι· ἐμπιπτούσης αὐτῆς εἰς τὸν σκιερὸν κῶνον, ὃν ἀποτείνει ἡ γῆ. μέσης δ' αὐτῆς σελήνης εὑρισκομένης, ἡλίου μέρει τινὶ ἐπιπροσθούσης, τηνικαῦτα ἡλίου σκότωσιν ἐπιγενέσθαι· ἣν δι' ἀγνωσίαν ἔκλειψιν οἱ παλαιοὶ κεκλήκασι. κυρίως δὲ καὶ τῇ λέξει κέχρηται εἰπὼν, ὅτε σκιάησι κατ' ἰθὺ, ὥσπερ ἐστὶν ἐπιπροσθουμένῳ αὐτῷ, ὑποθεούσης τῆς σελήνης· ὅλος δὲ οὐδέποτε ἐκλείπει. διὰ δὲ τὸ πολλῷ μείζονα εἶναι τὴν σελήνην τῆς ὄψεως ἡμῶν, ἐπισκοτεῖται πάντα ὑπ' αὐτῆς. ἢ οὕτως, ὅτε κατὰ κάθετον ἰσομοιρίᾳ ἡ σελήνη πρὸς τὸν ἥλιον ἔρχεται, τότε ἀποφράττει αὐτὸν καὶ ἀφανῆ ποιεῖ, καὶ γίνεται τηνικαῦτα ἡλίου ἔκλειψις, ἐπὶ δύο ἢ καὶ τρεῖς ὥρας, ἕως οὗ ἡ σελήνη τὴν ἰσομοιρίαν παραδράμῃ· γίνεται δὲ τοῦτο πολλάκις καὶ δεύτερον τοῦ ἐνιαυτοῦ, πολλάκις καὶ διὰ πολλοῦ τοῦ χρόνου παρὰ τὴν τῆς σελήνης κίνησιν· καὶ γίνεται μὲν αὐτῷ κατὰ μίαν ὑπὸ τὴν ἰσομοιρίαν ἡ σελήνη, ἀλλ' οὐ κατὰ κάθετον τῆς μέσης γραμμῆς τοῦ ζωδιακοῦ· ἀλλὰ καὶ κατὰ πλάτος κινεῖται, ἢ τὰ πρὸς βορρᾶν ἡλίου, ἢ τὰ πρὸς νότον. ὅτε μέντοι ἰσομοιρεῖ κατὰ κάθετον, αὐτὴ ἐν τῇ ἑβδόμῃ ζώνῃ οὖσα, αὐτῷ δὲ ἐν τῇ β'. ὄντι κατὰ κάθετον, ἀφανῆ ποιεῖ αὐτὸν, καὶ ἀκούει ἡλιακὴ ἔκλειψις, παρ' οἷς τελεία, παρ' οἷς μερικὴ, παρ' οἷς οὐδὲ ὅλως περιϊκνουμένη ἡ ἀκτὶς παρέχει τι τοιοῦτον. τὸ δὲ, οἷον ἀμαλδύνονται, ἀντὶ τοῦ ὥσπερ ἀμαυροῦνται, ὅτε ὑπὸ τῆς σελήνης ἐκλείπει· σφόδρα γὰρ ὥσπερ μαρανθεῖσαι καὶ ἀποσβεσθεῖσαι ὁρῶνται. Ὅτε σκιάησι κατ' ἰθὺ) Οἷον κατὰ κάθετον γῆς καὶ ἡλίου· καὶ γὰρ τῆς ὄψεως ἡμῶν πολὺ μείζων ἐστὶν ἡ σελήνη· ὥστε ἀποφράττει ἡμῶν τὰς ὄψεις μὴ ὁρᾶν αὐτὸν, ἐν ἰσομοιρίᾳ κατὰ κάθετον γινομένη. αἱ δὲ ἡλιακαὶ ἐκλείψεις φθίνοντος μηνὸς γίνονται. τὸ δὲ ἱσταμένη, ἤγουν, ὅταν κατὰ τὸν οἰκεῖον δρόμον ἡ σελήνη ἐν μήκει γενομένη, ἐπισκιάζῃ τὸν ἥλιον, ἱσταμένη κατ' εὐθὺ τῆς γῆς καὶ τοῦ ἡλίου. Οὐδ' ὅτε οἱ ἐπέχοντι) Οὐδ' ὅταν φανῶσιν αὐτῷ ἐπέχοντι καὶ μέλλοντι ἀνατεῖλαι, πρὸ τοῦ ὄρθρου φανῶσιν αἱ νεφέλαι ὑπέρυθροι πανταχοῦ ἐν τῇ ἀνατολῇ, ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἄρραντοι μένουσιν αἱ γαῖαι, ἀλλ' ὑετῷ περιρραίνονται, ὄμβρου κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν γενομένου.

Μηδ'

Μηδ' αὔτως ἔτ' ἐόντι περὶ ἦω ὁπότε περισταθεῖσαι
Ἀκτῖνες φαίνονται ἐπίσκιοι ἠῶθι πρό,
Ὕδατος ἢ ἀνέμοιο κατισσομένου λελαθέσθαι.
Ἀλλ' εἰ μὲν κεῖναι μᾶλλον κνέφαος φορέοιντο
Ἀκτῖνες, μᾶλλόν κεν ἐφ' ὕδατι σημαίνοιεν·
Εἰ δ' ὀλίγος τανύοιτο περὶ δνόφος ἀκτίνεσσιν,
Οἷόν που μαλακαὶ νεφέλαι φορέουσι μάλιστα,
Ἦτ' ἂν ἐπερχομένοιο περιδνοφέοιντ' ἀνέμοιο.
Οὐδὲ μὲν ἠελίου σχεδόθεν μελανοῦσαι ἀλωαὶ
Εὔδιοι· ἀσσότεραι δὲ καὶ ἀστεμφὲς μελανοῦσαι,
Μᾶλλον χειμέριαι· δύο δ' ἂν χαλεπώτεραί εἰσι.

Μηδ' αὔτως ἔτ' ἐόντι) Οὐδ' ὅταν τοῦ ἡλίου μέλλοντος ἀνατέλλειν, ἀκμὴν δὲ ὄντος ὑπὸ τῷ ὁρίζοντι, αἱ ἀκτῖνες αὐτοῦ περὶ τὸν ὄρθρον περιαναφερόμεναι, θεωρῶνται ὑπονέφελοι καὶ ζοφώδεις, οὐκ εὐδίαν δεῖ προσδοκᾶν, ἀλλ' ὄμβρον καὶ ἄνεμον· μελαινομένων μὲν ἄγαν, ὄμβρον· ἐπ' ὀλίγον δὲ σκιαζομένων καὶ ὁμοίων τυγχανουσῶν ταῖς διαυγέσι νεφέλαις, ἄνεμον· ὁ δὲ νοῦς, μηδὲ τοῦ ἡλίου ἔτι ἐν τῷ ἀνατέλλειν ὄντος, ὁπόταν ἀπὸ τοῦ δίσκου περιπεμφθεῖσαι αἱ ἀκτῖνες, πρὶν τελέως ἡμέραν φανῆναι, ὥσπερ ἐσκιασμένον καὶ οὐ πάνυ φαιδρὸν φαίνωσιν, ὕδατος ἐσομένου ἢ ἀνέμου ἐπιλανθάνου· ἀλλ' εἰ μὲν ἀκτῖνες ἐκεῖναι πάνυ ζοφώδεις φαίνονται (τοῦτο γάρ ἐστι τὸ κνέφαος) μᾶλλον ἐπὶ πλείονι ὕδατι τὴν σημασίαν ἔχουσιν· εἰ δὲ ὀλίγος γνόφος καὶ ὀλίγη ἀμαύρωσις περὶ τὰς ἀκτῖνας κεῖται, ὁποία περὶ τὰς πεπιλημένας νεφέλας ἀμαύρωσις φαίνεται, ἐπερχομένου ἀνέμου σημεῖον. τὸ δὲ ἐπίσκιοι, οὐ καθαραί, ἀλλ' οἷον σωματοειδεῖς καὶ παχεῖαι. τὸ δέ, μᾶλλον κνέφαος φορέοιντο, ἀντὶ τοῦ μᾶλλον μελαινόμεναι. τότε δὲ ὕδωρ σημαίνουσιν. εἰ δὲ βραχύς τις σκιασμὸς περὶ αὐτὰς εἴη, οἷος ἐκ μαλακοῦ νέφους ἐπιγίνεται, ἄνεμος ἔσται.

Οὐδὲ μὲν ἠελίου) Καὶ περὶ τὸν ἥλιον ἅλωνες συνίστανται, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῆς σελήνης ἔφημεν. ὁ δὲ λόγος, οὐδὲ πλησίον τοῦ ἡλίου μελαινόμεναι ἅλωνες εὐδίας εἰσὶ σημαντικαί. πλησίον δὲ μᾶλλον τυγχάνουσαι, καὶ διηνεκῶς μέλαιναι, ἐπίτασιν ἔχουσι χειμῶνος, πολλῷ δὲ μᾶλλον, ἐὰν δύο τυγχάνωσι. τὸ δὲ ἀστεμφές, ἀμετακινήτως καὶ σκληρῶς· τοιαῦται γὰρ οὖσαι μᾶλλον ποιοῦσι χειμῶνα· ἐὰν γὰρ ὡς προείπομεν ὁ χειμερινὸς ἀὴρ ἀπὸ τοῦ πλήθους ἀναδιδῶσιν αὐτὰς εἰς οὐρανόν, αὗται δὲ ἐλθοῦσαι

ἐγγὺς

ἐγγὺς ἡλίου, καταφλεχθῶσιν, ἀλλ' ἐκ τῆς στερρότητος μένωσιν οὕτω, πάντως μέγαν πάνυ χειμῶνα σημαίνουσι· καὶ μᾶλλον, ἐὰν δύο γίνωνται.

Σκέπτεο δ' ἢ ἀνιόντος, ἢ αὐτίκα δυομένοιο,
Εἴ που οἱ νεφέων τὰ παρήλια κικλήσκονται,
Ἠ νότου, ἠὲ βορῆος ἐρεύθεται, ἢ ἑκάτερθεν,
Μηδ' οὕτω σκοπιὴν ταύτην ἀμενηνὰ φυλάσσειν·
Οὐ γὰρ ὅτ' ἀμφοτέρωθεν ὁμοῦ περὶ μέσσον ἔχωσιν
Ἠέλιον κεῖναι νεφέλαι σχεδὸν ὠκεανοῖο,
Γίγνεται ἀμβολίη, διόθεν χειμῶνος ἰόντος·
Εἴγε μὲν ἐκ βορέαο μί' οἴη φοινίσσοιτο
Ἐκ βορέω πνοιάς κε φέροι, νοτίη δὲ νότοιο.
Ἢ καί που ῥαθάμιγγες ἐπιτροχόωσ', ὑετοῖο.
Ἑσπερίοις καὶ μᾶλλον ἀληθέα τεκμήραιο·
Ἑσπερόθεν γὰρ ὁμῶς σημαίνεται ἐμμενὲς αἰεί.

Ἔσθ' ὅτε καὶ

Σκέπτεο δ' ἢ ἀνιόντος) Διὰ τούτων παραινεῖ ἐπιμελέστερον ἀεὶ σκέπτεσθαι περὶ τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα ἢ μέλλοντα δύνειν, εἰ θεωρεῖται τὰ παρήλια λεγόμενα νέφη, καὶ παρατηρεῖν πότερον τὸ πρὸς βορρᾶν νέφος ἐρυθραίνεται, ἢ τὸ πρὸς νότον, ὡς τῆς ἀπὸ τούτων σημειώσεως βεβαίου οὔσης· ὅταν γὰρ ἐξ ἑκατέρων μερῶν βορέου καὶ νότου, τὰ παρήλια φοινισσόμενα φαίνοιτο, ἐπίγειον χειμῶνα βαρὺν σημαίνει· ἐὰν δὲ μόνον τὸ βόρειον τοιοῦτον ᾖ, βορέαν ἄνεμον μηνύει· τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ νότου, νότον. ἐὰν δέ ποτε καὶ σταλαγμοὶ μεγάλοι ῥαβδῶοι περὶ τὴν ἑσπέραν γίνωνται, χειμῶνα σημαίνουσιν· εἶναι μέντοι ἀκριβέστερα τὰ περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου συνιστάμενα σημεῖα. παρήλια δὲ, ὁ Ποσειδώνιός φησι νέφη εἶναι στρογγύλα, περὶ τὴν τοῦ ἡλίου ἔλλαμψιν, ἐκ τοῦ ἡλίου λαμπόμενα· οὐ γὰρ ἰδίῳ φωτὶ κέχρηται, ἀλλὰ τῷ τοῦ ἡλίου, ὥσπερ καὶ ἡ σελήνη· διὸ καὶ παρήλια εἴρηται, τῷ τε στρογγύλα εἶναι, καὶ τῷ ἐλλάμπεσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου. ὅμοια οὖν αὐτὰ γίνεται, παρεπόμενα τῷ ἡλίῳ, παρ' ὅσον ἐκ πλαγίου αὐτοῦ ὁρᾶται. διὸ καὶ λευκὰ φαίνεται· περὶ γὰρ ἔλλαμψιν τοῦ ἡλίου, τὰ τοιαῦτα αὐτῷ συμπίπτει. πέφυκε γὰρ ἐκ πλαγίων τοῦ ἡλίου ταῦτα γίνεσθαι, ἐπεὶ τὰ μὲν ὑπὸ τὸν ἥλιον νέφη παχεῖαν λαμβάνει τὴν διάλυσιν· τὰ δὲ πολὺ ἀπηρτισμένα, οὐ δύναται τὴν ἀνάκλασιν τῶν ἀκτίνων ποιεῖσθαι· ἐκ δὲ

τῶν

τῶν πλαγίων ῥᾳδίαν τὴν ἔλλαμψιν συμβαίνει γίνεσθαι· ὅθεν καὶ δυομένου ἢ ἀνιόντος τοῦ ἡλίου, ταῦτα συνίσταται, τῷ λοξὰς ἐμπίπτειν εἰς αὐτὰ τὰς ἀκτῖνας μὴ οὔσας καθετικάς· συνίσταται δὲ ταῦτα ἑκατέρωθεν τοῦ ἡλίου πολλάκις. Ἀριστοτέλης δὲ τὰ παρήλιά φησιν ἔμφασιν εἶναι μὴ ἔχοντα ὑπόστασιν. ἢ παρήλια καλοῦνται νεφέλαι, αἱ τῷ ἡλίῳ παρεοίκασι, οὐ μόνον κατὰ τὴν χροιὰν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ κυκλοτερὲς τοῦ δίσκου αὐτοῦ. πλησίον δὲ αὐτοῦ τοῦ ἡλίου εἰσὶν αἱ νεφέλαι αὗται, καὶ ἐξ αὐτοῦ φωτιζόμεναι, τὴν χροιὰν αὐτοῦ ἀπομιμοῦνται. εἰσὶν οὖν κυκλοτερεῖς τὰ σχήματα· διὸ παρήλιοι ἐκλήθησαν φερωνύμως· παρεοίκασι γὰρ ἡλίῳ. ἢ παρήλιά ἐστιν, ἔμφασις ἡλίου περιφερὴς, ὁμοία καὶ ἴση αὐτῷ, πεπιλημένου νέφους τὰς ἀκτῖνας ὑποδεχομένου, καὶ διὰ τῆς ἐκλάμψεως ἡλιοειδῆ παρέχοντος τὴν φαντασίαν, καὶ οἷον ἂν φλογοειδῆ, καὶ εἰς ἓν συνηγμένην, καὶ μεταξὺ μηδὲν παραλείπουσαν διάστημα, παρεπομένην τῇ τοῦ ἡλίου περιφορᾷ. ἢ τὰ παρήλια καλεῖται ἀνθήλια· νέφη δέ εἰσι στρογγύλα, ἀντιλάμποντα τῷ ἡλίῳ, ὥστε δοκεῖν ἡλιοειδῆ ὄντα ἥλιον εἶναι. γίνεται δὲ τὰ παρήλια ἀπὸ τοῦ περὶ τὴν θάλασσαν ὑγροῦ ἀέρος, ὃς ἀναδιδόμενος, εἰς νέφη διαφορεῖται. ψυχρὸς δὲ ἄνεμος ἐμπεσὼν, πήγνυσιν αὐτὰ, κἀκεῖνα, ἅτε δὴ καὶ τὰς ἀκτῖνας δυνάμενα δέχεσθαι, ἐρυθραίνονται. διὸ καὶ ἀνέμων φησὶν αὐτὰ σημεῖα. ὕλης δὲ πυκνῆς δεῖται ἡ τούτων σύστασις καὶ πολλῆς· διά τοι τοῦτο καὶ ἀμφὶ τὸν εὔξεινον πόντον, τὰ πολλὰ φαίνεται συνιστάμενα· σπανίως δὲ κατὰ τὴν ἑλλάδα. σημεῖον δέ ἐστιν ἐναργὲς χειμῶνος. ὁ δὲ νοῦς, περισκόπει δὲ, ἢ ἀνατέλλοντος, ἢ εὐθέως δυομένου τοῦ ἡλίου, εἴπου αὐτοῦ εἰσὶ νεφέλαι πλησίον, αἵπερ καλοῦνται παρήλιοι, ἐκ τῶν νοτίων μερῶν τοῦ ἡλίου, ἢ ἐκ τῶν βορείων, ἢ ἐξ ἑκατέρου μέρους, καὶ ἐκ νοτίου καὶ ἐκ βορείου. μηδαμῶς δὲ τὴν ὄψιν ταύτην τῶν παρηλίων νεφῶν ἀμελημένως καὶ ὡς ἔτυχε φυλάσσου, ἀλλ' ἐπιμελῶς· ἔστι γὰρ χειμῶδες καὶ κάλλιστον τεκμήριον· οὐδὲ γὰρ ὅτε ἐκεῖναι αἱ παρήλιοι νεφέλαι ἐξ ἑκατέρων μερῶν ἔχουσι τὸν ἥλιον, πλησίον τοῦ ὠκεανοῦ ἢ τοῦ ἀνατολικοῦ, ἢ τοῦ δυτικοῦ, γίνεται παρὰ Διὸς ἀναβολὴ χειμῶνος· ἀλλ' εὐθέως ἐπιπεσεῖται μέγας χειμών. ὁρίζοντα οὖν τὸν ὠκεανὸν λέγει, τόν τε ἀνατολικὸν καὶ τὸν δυτικόν· καὶ γὰρ ἐν τῇ ἀνατολῇ καὶ ἐν τῇ δύσει φαίνεται τὰ παρήλια ἑκατέρωθεν τοῦ ἡλίου. καὶ εἰ μὲν ἐκ τοῦ βορέου ἡ νεφέλη φοινίσσοιτο, βορέαν δηλοῖ· εἰ δὲ ἐκ νότου, νότον.

Ἔσθ' ὅτε καὶ ῥαθάμιγγες) Γράφεται, Εἰ καί που ῥαθάμιγγες, ὃ καὶ ἄμεινον. ἐὰν καί που οὖν ῥαθάμιγγες καὶ σταγόνες ὑετοῦ ἐπιτρέχωσι μετ' αὐτῶν τῶν παρηλίων, κατὰ κοινοῦ οὐ γίνεται ἀναβολὴ τοῦ σχεδὸν ὄντος καὶ τοῦ ἐκ Διὸς ἐπερχομένου χειμῶνος. ἢ, ἐὰν δέ ποτε σταλαγμοὶ μεγάλοι καὶ ῥαγδαῖοι περὶ τὴν ἑσπέραν γίνωνται, χειμῶνα σημαίνουσιν.

Ἑσπερίοις καὶ) Ἐκθέμενος πάντα τὰ ἐκ τοῦ ἡλίου τεκμήρια παραγγελίαν τινὰ εἰσάγει, καὶ παραινεῖ μᾶλλον τοῖς πρὸς τῇ δύσει τεκμηρίοις προσέχειν τὸν νοῦν, ἐπειδὴ τὰ ἐν τῇ ἀνατολῇ συνιστάμενα τεκμήρια, ἢ ἀπὸ νεφῶν, ἢ ἀπὸ ἄλλων τινῶν, ἀνιόντος τοῦ ἡλίου, εὐθέως διαλύεται, καὶ πολλάκις οὐδὲ πάνυ τις τὴν κατάληψιν δέχεται. τά γε μὴν περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου συνιστάμενα σημεῖα, ἀληθῆ· ἐπεὶ φαμὲν ἐνταῦθα τὸν ἀέρα ἐπὶ πλεῖον συνῆχθαι κρατηθέντα τῇ ἀναθυμιάσει· διὸ καὶ παχύτερον λεγόμενον τὸν νότιον ἀέρα, ὅτι πορρωτέρω ἐστὶ τῆς ἡλιακῆς περιόδου. ἐπίτρεχε οὖν τὴν

τῶν

τῶν σημείων κρίσιν. τὸ δὲ ἔχειν ταῦτα ἀκριβῶς, αἱρετόν ἐστι τινὰ διακρίνοντα τὸ ἀμφισβητήσιμον. τὸ δὲ ἑσπέρας σημεῖον πιστόν ἐστι, μᾶλλον ἀεὶ καὶ ἰσχυρὸν καὶ βέβαιον ὂν μᾶλλον, ἢ τὸ ἑωθινόν.

Σκέπτεο καὶ φάτνην· ἡ μέν τ' ὀλίγη εἰκυῖα
Ἀχλύϊ, βορραίη ὑπὸ καρκίνῳ ἡγηλάζει·
Ἀμφὶ δέ μιν δύο λεπτὰ φαεινόμενοι φορέονται
Ἀστέρες, οὔτέ τι πολλὸν ἀπήοροι, οὔτε μάλ' ἐγγύς,
Ἀλλ' ὅσσον τε μάλιστα πυγούσιον οἰήσασθαι·
Εἷς μὲν πὰρ βορέαο, νότῳ δ' ἐπιέρχεται ἄλλος·
Καίτοι μὲν καλέονται ὄνοι· μέσση δέ τε φάτνη,
Ἥτε καὶ ἐξαπίνης πάσῃ Διὸς εὐδιάοντος,
Γίνετ' ἄφαντος ὅλη· τοὶ δ' ἀμφοτέρωθεν ἰόντες
Ἀστέρες, ἀλλήλων αὐτοσχεδὸν ἰνδάλλονται.
Οὐκ ὀλίγῳ χειμῶνι τότε κλύζονται ἄρουραι·
Εἰ δὲ μελαίνηται, τοὶ δ' αὐτίκ' ἐοικότες ὦσιν
Ἀστέρες ἀμφότεροι, περὶ χ' ὕδατι σημαίνοιεν·
Εἰ δ' ὁ μὲν ἐκ βορέω φάτνης ἀμενηνὰ φαείνῃ
Λεπτὸν ἐπαχλυόων, νότιος δ' ὄνος ἀγλαὸς εἴη,
Δείδεχθαι ἀνέμοιο νότου. βορέω δὲ μάλα χρὴ
Ἔμπαλιν ἀχλυόεντι φαεινομένῳ τε δοκεύειν.

μὲν βορρείαο

Σκέπτεο καὶ φάτνην) Θεωρεῖταί τις ὑπὸ καρκίνῳ φάτνη, νεφελώδης τῇ συστροφῇ, μικρὰ καὶ μάλα ἀμυδρά, ὑπὸ τὸ νοτιαῖον ὄστρακον τοῦ καρκίνου, ἥτις ὑπὸ τῶν νεωτέρων φιλοσόφων οὕτω φάτνη προσηγόρευται. εἰσὶ δὲ καὶ παρ' ἑκάτερα τῆς φάτνης δύο ἀστέρες, ὁ μὲν, βόρειος, ὁ δὲ, νότιος, οὓς ὄνους ἐκάλεσε, διὰ τὸ παρακεῖσθαι τῇ φάτνῃ· δίδωσιν οὖν ἡμῖν ἐκ ταύτης τῆς φάτνης τεκμήρια χειμῶνος ὁ θαυμάσιος. Ἡ μέν τ' ὀλίγη εἰκυῖα) Ἥτις ἡ φάτνη ὀλίγῃ ἀορασίᾳ ἐοικυῖα, οἱονεὶ μάλα τις ἀμυδρὰ οὖσα, ὑπὸ τῷ καρκίνῳ συνῆπται καὶ συνέσπασται. τὸ δὲ βορραίη, ἀντὶ τοῦ βορειν(ὴ), εἰκότως· εἰ γὰρ ὑπὸ τὸ νοτιαῖον ὄστρα-

κόν ἐστι τοῦ καρκίνου, ὅς ἐστι παντὸς τοῦ ζωδιακοῦ βορειότερος, εἰκότως ἂν εἴη βορειὴν ὑπὸ καρκίνου. Ἠγηλάζει) Ὁ καρκίνος ἐπὶ πρόσωπόν ἐστιν ἐμπεπηγὼς τῷ οὐρανῷ. ὑποκάτω δὲ αὐτοῦ, ἐν τῷ νοτιαίῳ ὀστράκῳ δηλονότι, ἡ φάτνη ἀγηλάζει, ἤγουν συνέσταλται, συνέσταλται, ἢ ὑπόκειται. ἐν ὀλίγῳ γάρ ἐστιν ἡ κίνησις καὶ συστροφὴ αὐτῆς καὶ ἡ νεφελώδης ἐπίλυσις. Ἄλλο, περὶ φάτνης. Ἐν τῷ δωδεκατημορίῳ τοῦ καρκίνου, νεφέλιόν τί ἐστι προσεοικὸς τῷ γαλαξίᾳ, μεταξὺ ἀστερίσκων κείμενον, οἳ δοκοῦσιν ὀφθαλμοὶ εἶναι καρκίνου. καλεῖται δὲ, τὸ μὲν νεφέλιον, φάτνη· οἱ δὲ ἀστέρες, ὄνοι· καὶ ὁ μὲν, βόρειος, ὁ δὲ, νότιος· μεταξὺ δὲ αὐτῶν διάστημα, ὅσον πυγωνός ἐστιν. Ἀμφὶ δέ μιν δύο λεπτὰ) Τὸ λεπτὰ, ἀντὶ τοῦ λεπτῶς καὶ ἀμυδρῶς· εἰσὶ γὰρ οὗτοι οἱ ἀστέρες οὐ μάλα λαμπροί. τὸ δὲ, Φαεινόμενοι φορέονται, ἀντὶ τοῦ φαίνονται. ὁ δὲ νοῦς, περὶ δὲ τὴν φάτνην δύο ἀστέρες λεπτῶς φαίνονται, οὔτε σφόδρα ἀλλήλων ἀπηρτημένοι, οὔτε μὴν συνημμένοι. ἐν τῷ συνορᾶσθαι δὲ τοσοῦτον φαίνονται ἀφεστηκότες, ὅσον ἐστὶ πυγούσιον ὑπονοῆσαι τινά. πυγούσιον δὲ, ἤγουν πυγῶνα· πύγων δέ ἐστι, τὸ ἀπὸ τοῦ ὠλεκράνου ἐπὶ τὸν μικρὸν δάκτυλον τῆς χειρὸς ἐκτεταμένον μέτρον. Εἷς μὲν πὰρ βορέαο) Καὶ ὁ μὲν εἷς αὐτῶν, βορειότερός ἐστιν· ὁ δὲ ἕτερος, νοτιώτερος· οὗτοι δὲ καλοῦνται ὄνοι· ἀνὰ μέσον δὲ αὐτῶν ἡ φάτνη ἐστίν. Ἥτε καὶ ἐξαπίνης) Ἥτις ἡ φάτνη, καὶ παντελῶς οὔσης εὐδίας αἰφνιδίως ἀφανὴς γίνεται, οἱ δὲ ἑκάτεροι περὶ αὐτὴν ἀστέρες, ὥσπερ συνεχόμενοι πλησίον ἀλλήλων φαντασίαν παρέχουσιν. ὅταν δὲ τοῦτο γίνηται, καὶ τὸ τὴν φάτνην ἄφαντον γίνεσθαι αἰφνιδίως, εὐδίας οὔσης, μέλλοντος χειμῶνος ἔσεσθαι σημεῖόν ἐστι. τὸ δὲ αἴτιον, τοιοῦτο· ὑγρότης ἀέρος γίνεται ἡμῖν ἀνεπαίσθητος, καὶ ἐκ τῆς παχύτητος καὶ ὑγρότητος ἐκείνης ἡ φάτνη οὖσα κατὰ φύσιν ἀμυδρὰ, ἀφανὴς γίνεται. διείργουσα δὲ τοὺς ὄνους, ὅτε ἀφαντοῦται, ὑπόνοιαν ἡμῖν παρέχει τοῦ πλησιάζειν ἀλλήλοις. ὁ δὲ νοῦς, ἐάν, φησιν, οἱ μὲν ἀστέρες ἐγγὺς ἀλλήλων φαίνωνται, ἀφανὴς δὲ ἡ φάτνη, τηνικαῦτα βραχὺν χειμῶνα προσδόκα. αἴτιον δὲ, τοῦ μὴ τὴν φάτνην ὁρᾶσθαι, τοὺς δὲ ἀστέρας ἐγγὺς ἀλλήλων εἶναι, τὸ διὰ νεφώδους αὐτοὺς ἀέρος ὁρᾶσθαι, καὶ ὅσον οὐδέπω μεταβαλόντος εἰς ὕδωρ· συγκλέπτεσθαι γὰρ φιλεῖ τὸ μεταξὺ διάστημα τῶν δι' ὑδάτων ὁρωμένων. ὁμοίως δὲ κἂν μελαίνηται μὲν ἡ φάτνη, οἱ δὲ ἀστέρες καταφαίνωνται, τὴν αὐτὴν θέσιν ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους, ὑετὸν προδηλοῖ· πάλιν γὰρ ἡ φάτνη μελαίνεται, τοῦ ἀέρος εἰς αὐτὴν στελλομένου. ἐὰν δὲ τῶν ἀστέρων τούτων, ὁ μὲν βόρειος ἀμαυρὸς φαίνηται, ὁ δὲ νότιος λαμπρὸς, νότον ἴσθι πνευσόμενον· καὶ ἔμπαλιν, ἐὰν μὲν ἀμαυρὸς ὁ νότιος, λαμπρὸς δὲ ὁ πρὸς βορέαν, βορέαν προσδέχου πνευσόμενον· ἢ, ἐὰν εὐδίας οὔσης ἴδῃς τὴν φάτνην αἰφνιδίως γινομένην ἀφανῆ, τοὺς δὲ ὄνους ἐξ ἑκατέρων τῶν μερῶν φαινομένους λαμπροὺς, μέγαν χειμῶνα προσδόκα· ἐὰν δὲ μὴ ἀφανὴς μὲν γένηται ἡ φάτνη, ἀλλὰ μελαίνηται ὁ τόπος, ἐφ' ᾧ κατεστήρικται, οἱ δὲ ὄνοι οὐκ ἀμαυροὶ φαίνωνται, ὄμβρον προσδόκα· ὥστε, ἐὰν μὲν ἐξαίφνης ἀφανὴς ἡ φάτνη γένηται, οἱ δὲ ἀστέρες ἐγγύτερον ἀλλήλων φανῶσι, χειμῶνα ἐπόμενον δηλοῖ. ἐὰν δὲ μέλαινα μὲν ἐκείνη τῇ φαντασίᾳ, οἱ δὲ ἀστέρες τὴν αὐτὴν σχέσιν πρὸς ἀλλήλους ἔχωσιν, ὑετὸν προσδόκα.

Εἰ δὲ μελαίνηται) Ἐὰν δὲ μέλαιναν

καὶ

καὶ ζοφώδη ἔχῃ τὴν χροιὰν ἡ φάτνη. καὶ τοῦτο δὲ ἐκ τῆς τοῦ ἀέρος παχύτητος γίνηται, οἱ δὲ ἀστέρες ὦσιν ἐοικότες αὐτοῖς, μηδέν τι περὶ τὸ φῶς ἀμαυρούμενοι, τότε σημεῖόν ἐστιν ὄμβρου ἐσομένου· τὰ γὰρ ζοφώδη τῶν διασημειῶν, πολλάκις ὡς προείπομεν, δηλωτικά ἐστιν ὕδατος. Εἰ δ' ὁ μὲν ἐκ βορέω) προείπομεν καὶ ἐν φαινομένοις, ὡς ἐπὶ τοῦ θυτηρίου καὶ τοῦ κενταύρου, ὅταν μέλλωσι πνεῖν ἄνεμοι τοῖς πλησίον αὐτῶν ἄστροις παχυμερεῖς συστάσεις προανατέλλουσιν· αὐτὰ δὲ λαμπρὰ ἐπιδείκνυται· οὕτως οὖν καὶ νῦν, ἐάν, φησιν, ὡς ἐκ βορείου μέρους τῆς φάτνης ἀστὴρ ἀμαυρὸς φανῇ, ἠρέμα πως ἀχλυώδης ὤν, ὁ δὲ νότιος ὄνος φαίνηται, τότε ἐπισκόπει καὶ ζήτει πευσόμενον τὸν νότον· τὰ γὰρ πρὸ ἑαυτοῦ ὁ ἄνεμος ἀνατείλας, τὸν νότιον ὄνον φανερώτερον πεποίηκε. τὸν βορρᾶν δὲ ἐπιτηρεῖν χρὴ πνέοντα, ὅταν τὸ ἔμπαλιν τοῦ εἰρημένου γένηται, ἀχλυώδους μὲν δηλαδὴ τοῦ νοτίου, λάμποντος δὲ τοῦ βορείου.

Σῆμα δέ τοι ἀνέμοιο καὶ οἰδαίνουσα θάλασσα
Γιγνέσθω· καὶ μακρὸν ἐπ' αἰγιαλοὶ βοόωντες,
Ἀκταί τ' εἰνάλιοι, ὁπότ' εὔδιοι ἠχήεσσαι
Γίγνονται, κορυφαί τε βοώμεναι οὔρεος ἄκραι.

Σῆμα δέ τοι ἀνέμοιο) Ἀπὸ τῶν οὐρανίων σημείων μεταβέβηκεν εἰς τὰ ὑπέργεια, καὶ ἀπὸ πρώτης ἄρχεται θαλάσσης. ὁπόταν, γάρ φησιν, εὐδίας οὔσης, ἡ θάλασσα μετεωρίζηται, καὶ μακροὺς ἀπὸ τῶν αἰγιαλῶν ἤχους ἀποτελῇ, ἄνεμον δεῖ προσδοκᾶν· ὁμοίως δὲ καὶ αἱ πλησίον τῆς θαλάσσης ἀκταί, πλεῖον τοῦ κατὰ φύσιν ἠχοῦσαι, μέλλοντας ἀνέμους σημαίνουσιν· ὡσαύτως δὲ καὶ ὅταν αἱ ἀκρώρειαι τῶν ὀρῶν βοὴν ἀποτελῶσιν. ἀρξάμενος οὖν ἀπὸ κρατίστου τῶν ἐπὶ γῆς στοιχείων πρὸς τὸ σημῆναι φυσήσοντας ἀνέμους, τῆς θαλάσσης δηλαδή, φησιν, ἐπαιρομένη τοῖς ὕδασιν ἡ θάλασσα, σημεῖόν σοι ἔστω ἀνέμων· καὶ εἰ αἰγιαλοὶ μέγα κράζονται, ἐκ τῶν κυμάτων δηλονότι. καὶ Ὅμηρος, Αἰγιαλῷ μεγάλῳ βρέμεται, σμαραγεῖ δέ τε πόντος, Ῥόχθει γὰρ μέγα κῦμα ποτὶ ξερὸν ἠπείροιο. συμβαίνει δὲ ταῦτα, διότι ἀκροσφαλὴς ἡ γειτνίασις τοῦ ἀέρος, καὶ τῷ ὕδατι καὶ τῇ γῇ πρὸς ἠρεμίαν τε καὶ στάσιν. ἀρχομένου οὖν τοῦ ἀέρος ἡσυχῇ ῥεῖν, σημεῖον ὁ ψόφος· καὶ γὰρ μεταβολὴ μὲν γίνεται ἀέρος, οὐδέπω μέντοι γε ἡμῖν αἰσθητή· καὶ γὰρ ἡ θάλασσα οἰδαίνουσα, τοῦτο πάσχει κατ' ἔμπλωσιν ἀνέμων. αἵ τε ἀκταὶ ἠχοῦσιν· ἡ γὰρ λαλιὰ τῶν ἀνθρώπων οὐκ ἐᾷ τὴν τοῦ ἀέρος κινήσεως αἴσθησιν λαμβάνειν, μὴ σφοδρᾶς ὑπαρχούσης· ἐν δὲ τοῖς ἠρέμοις τοῦτο συμπίπτει. Ἄλλως. Εἰρήκαμεν πολλάκις ὅτι σφόδρα πεφρόντικε τοῦ ἐπιδεῖξαι τεκμήρια πολλὰ χειμῶνος ὁ Ἄρατος, προνοούμενος τῶν ἀνθρώπων. δεδωκὼς οὖν ἐξ ἄστρων καὶ σελήνης καὶ ἡλίου καὶ τῆς φάτνης τεκμήρια θεῖά τε καὶ ἀληθῆ, γινώσκων ὡς οὐχὶ πάντες εἰσὶν ἐπιστήμονες τῶν οὐρανίων, οὔτε ἀκριβεῖς καὶ πεπαιδευ-

δευ-

δευμένοι εἰς τὸ καταλαμβάνειν τὰ ἐν οὐρανῷ τεκμήρια, καὶ ἐκ τῶν παρ' ἡμᾶς καὶ μᾶλλον ἡμῖν γνωστῶν τὴν διδασκαλίαν ποιεῖται· οἷον, ἐκ θαλάσσης, ἐκ πλωτῶν, ἐκ πυρὸς, ἐκ ζώων, καὶ ἐξ ἄλλων, καὶ ἐκ πάντων τὴν κατάληψιν ἡμῖν παρέχει τοῦ χειμῶνος.

Καί δ' ἂν ἐπὶ ξηρὴν ὅτ' ἐρωδιὸς οὐ κατὰ κόσμον
Ἐξ ἁλὸς ἔρχηται, φωνῇ περὶ πολλὰ λεληκὼς,
Κινυμένου κε θάλασσαν ὑπερφορέοιτ' ἀνέμοιο.
Καί ποτε καὶ κέπφοι, ὁπότ' εὔδιοι ποτέωνται,
Ἀντία μελλόντων ἀνέμων εἰληδὰ φέρονται.

Καὶ δ' ἂν ἐπὶ ξηρὴν ὅτ' ἐρωδιὸς) Καὶ ὅταν ὁ ἐρωδιὸς ἐκ τῆς θαλάσσης ἐπὶ τὴν ξηρὰν σφόδρα κράζων ἔρχηται, γίνωσκε ὅτι ἀνέμου κινουμένου σημεῖόν ἐστιν. ὁ δὲ ἐρωδιὸς, τὸ ὄρνεον τῶν ἀμφιβίων ἐστὶ, ποτὲ μὲν ἐν ξηροῖς, ποτὲ δὲ ἐν ὑγροῖς διάγων. πολλάκις οὖν ἐπὶ θαλάσσης διατελῶν, αἰσθάνεται πνεύματος μέλλοντος κινεῖσθαι, καὶ δεδοικὼς μήποτε αὐτὸν ἡ ἐκ τῆς θαλάσσης τρικυμία περιέχῃ, τεθορυβημένος ἔξεισιν ἐπὶ γῆν, καὶ κραυγάζων τῇ φωνῇ καὶ τῇ ἀτάκτῳ πτήσει, τὸν φόβον δηλοῖ. γίνονται δὲ αἱ τῶν ζώων προσημασίαι, ἢ τοῦ νοὸς ὀξύτητι, ἢ αἰσθήσεως ταχύτητι· ἡ δὲ ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως διαιρεῖται· ἢ γὰρ ἁφῇ, ἀπὸ ψυχρότητος· προσβολῆς· ἢ ἀπὸ ἀναθυμιάσεως, ὀσφρήσει. ὁ μὲν οὖν ἄνθρωπος διὰ τὰ σκεπάσματα τοῦ ψύχους παραλλαγεὶς οὐκ αἰσθάνεται, οὐδὲ τῇ ὀσφρήσει διὰ μίξιν τῶν χυμῶν ἀντιλαμβάνεται· τὰ δὲ θηρία δι' εὐαισθησίαν προφοιτοῦντα, σημαίνει τὰ ἐσόμενα. φεύγει τοίνυν ὁ ἐρωδιὸς τὴν θάλασσαν, τὸν χειμῶνα προαισθόμενος. τὸ δὲ, κινυμένου θάλασσαν, ἤγουν κινουμένου καὶ πνεῖν μέλλοντος ἀνέμου, ὑπὲρ τὴν θάλασσαν φορέοιτο καὶ κομίζοιτο ἐπὶ τὴν ξηρὰν ὁ ἐρωδιός. Καί ποτε καὶ κέπφοι) Ἀπὸ κοινοῦ τὸ κινουμένου ἀνέμου καὶ τόδε ἐστὶ σημεῖον. ὁ δὲ κέπφος τὸ ὄρνεον τῶν λειποστέρνων ἐστί· σφόδρα γὰρ αὐτὸν ἐπιλείπει ἡ στέρξις. καὶ ἔστιν ὀστέον μόνον σχεδὸν καὶ πτερά. ἔστι δὲ ὅλον τὸ ὄρνεον ἰσχνόν· ἀεὶ δὲ φιληδοῦν τῷ ἀφρῷ· τοῦτον γὰρ καὶ σιτεῖται περὶ τὰ ὕδατα ἀναστρεφόμενον, ὡς καὶ Νίκανδρος, Θηρείων ἀφροῖο νέον κλύδα λευκαίνουσαν· ἐπειδὰν οὖν αἴσθηται ὀλίγου πνεύματος πνεῖν μέλλοντος, ἵπταται, οὐ φεύγων τὸν ἄνεμον, ἀλλ' αὐτοῦ τοῦ ἀνέμου ἀντιπρόσωπος, ἵνα πνέων ἐκεῖνος, τοῦτο ὡς ἐπ' αὐτὸν φερόμενος, σκέπῃ αὐτὸν τοῖς πτεροῖς. τέχνη δὲ αὐτὸ ποιεῖ ὁ κέπφος· εἰ γὰρ ἐπίπροσθεν ἔφευγεν, ὄπισθεν ἔχων τὸν ἄνεμον ἀνασπωμένων τῶν περὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ πτερῶν ἐκ τοῦ ἀνέμου, κακῶς ἂν διετίθετο. νῦν δὲ ἀντιπρόσωπος ἵπταται, ἵνα πνέων ὁ ἄνεμος σκέπῃ αὐτοῦ τὰ πτερὰ, καὶ οὕτως ἐνέγκῃ τὸ πνεῦμα. ὅταν οὖν ἐναντίοι τῶν μελλόντων ἀνέμων πνεῖν οἱ κέπφοι εἰληδὰ πέτωνται, τουτέστι κατὰ συστροφὴν, κατὰ ἀγέλην κινῶνται, τότε πνεύσεται ἄνεμος. Εὔδιοι ποτέωνται) Εὐδιεινῶς φέρονται

ται ὅταν περαιώθωνται τῶν ἀνέμων, ὅτι πνεύματα ἔσται· τότε γὰρ ἀντιπρόσωποι τῶν ἀνέμων ἵπτανται. φέρονται δὲ ἀντιπρόσωποι, ὥσπερ καὶ οἱ ἰχθύες, πρὸς ἄνεμον νηχόμενοι· καταστέλλει γὰρ τὸ κῦμα τὴν φρίκην τῆς λεπίδος, ἐκ κεφαλῆς ἐπερχόμενον.

Πολλάκι δ' ἀγριάδες νῆσσαι, ἢ εἰν ἁλὶ δῖναι
Αἴθυιαι χερσαῖα τινάσσονται πτερύγεσσιν.
Ἢ νεφέλη ὄρεος μηκύνεται ἐν κορυφῆσιν·
Ἤδη καὶ πάπποι, λευκῆς γήρειον ἀκάνθης,
Σῆμ' ἐγένοντ' ἀνέμου, κωφῆς ἁλὸς ὁππότε πολλοὶ
Ἄκροι ἐπιπλείωσι, τὰ μὲν πάρος, ἄλλα δ' ὀπίσσω.
Καὶ θέρεος βρονταί τε καὶ ἀστραπαὶ ἔνθεν ἴωσιν,
Ἔνθεν ἐπερχομένοιο περισκοπέειν ἀνέμοιο,
Καὶ διὰ νύκτα μέλαιναν ὅτ' ἀστέρες ἀΐσσωσι
Ταρφέα, τοὶ δ' ὄπιθεν ῥυμοὶ ὑπολευκαίνωνται,
Δειδέχθαι κείνοις αὐτὴν ὁδὸν ἐρχομένοιο
Πνεύματος· εἰ δέ κεν ἄλλοι ἐναντίον ἀΐσσωσιν
Ἄλλοι δ' ἐξ ἄλλων μερέων, τότε δὴ πεφύλαξο
Παντοίων ἀνέμων, οἵτ' ἄκριτοί εἰσι μάλιστα·
Ἄκριτα δὲ πνείουσιν ἐπ' ἀνδράσι τεκμήρασθαι.

Πολλάκι δ' ἀγελάδες νῆσσαι) Νήσσας νῦν ἀγελάδας τὰς ἐν ταῖς νήσοις διατριβούσας ὄρνιθας λέγει, τὰς ἀνημέρους καὶ ἀγελαίας· τὰς δὲ αἰθυίας, εἰν ἁλὶ δίνας φησίν, ἐπειδὴ δινουσῶν αὐτῶν τῇ θαλάσσῃ ἐπιγίνεταί τις δῖνος, τουτέστι κυκλοτερὴς τοῦ ὕδατος φορά. ταῦτα ἐπὶ τῆς χέρσου φησίν, ὅταν τινάσσηται τὰ πτερά, ἄνεμον σημαίνει· φεύγοντα γὰρ τὸν θαλάττιον χειμῶνα, τὴν ἐκ τῆς θαλάττης ὑγρότητα ἀποβάλλουσιν, ἐπὶ τὴν χέρσον παραγινόμενα.

Ἢ νεφέλη ὄρεος) Καὶ τὰς ἐπὶ τῶν ὀρῶν δὲ μηκυνομένας νεφέλας, πνεύματος εἶναί φησι σημαντικάς· καὶ γὰρ αὗται εἰς μῆκος ἐπιδιδόασι κατὰ πύκνωσιν τοῦ ἀέρος. ἴσμεν δὲ ὅτι συνιστάμεναι νεφέλαι ἐπὶ ταῖς τῶν ὀρῶν ἀκρωρείαις, ἀναπαύονται, ἕως ἂν ἄνεμος πνεύσας, ὠθήσῃ αὐτάς. ὅταν οὖν ἄνεμος ἄρξηται διώκων

τὴν

τὴν νεφέλην ἐπικλείνειν αὐτήν, καὶ τοῦτο τεκμήριον τίθησιν ἀνέμου μηκύνοντος τὴν νεφέλην. Ἤδη καὶ πάππει, λευκῆς) Ἡ ἄκανθα ἡ καλουμένη κινάρα, ἐπειδὰν ἐξανθήσῃ, αὐξεῖται. γήραμμος δὲ αὐτῆς ἐστιν, ὁ καλούμενος πάππος. ἐν δὲ τοῖς παραθαλαττίοις χωρίοις, ἐπειδὰν πνεύσῃ ἄνεμος, οἱ πάπποι κοῦφοι ὄντες καὶ εὐέμπτωτοι ἢ εὔθρυπτοι, καὶ ὑπὸ ὀλίγου ἀνέμου ἀνατρεπόμενοι, ἐμπίπτουσι τῷ ὕδατι, καὶ ἐπιπλέοντες, δῆλοί εἰσιν, ὅτι ἀνέμου κατιόντος σημεῖόν εἰσιν. ὁ δὲ λόγος, καὶ οἱ πάπποι οἵτινές εἰσι γηράματα ἀκάνθης, σημεῖον ἐγγύοντος ἀνέμου, κωφῆς καὶ ἀναισθήτου οὔσης τῆς θαλάσσης. τὸ οὖν κωφῆς ἁλὸς, τῆς ἀνεπαισθήτου ἀνέμου. καὶ Ὅμηρος, Κύματι κωφῷ, τῷ ἠρεμοῦντι δηλαδή.

Τὰ μὲν πάρος, ἄλλα δ' ὀπίσω) Ὅταν πολλὰ γηράματα τῆς ἀκάνθης εἰς τὸ ἄκρον ὕδωρ πλέωσι, τότε ἄνεμον δηλοῖ, τὰ μὲν καταπίπλοντα εἰς τὸ ὕδωρ, ἄλλα δὲ ὕστερον καταφερόμενα. πάππος δέ ἐστιν, ὑμενώδης κελυφανώδης. Καὶ θέρεος βρονταί τε) Παρὰ τοῖς αἰγυπτίοις κεκελευμέναι εἰσὶν αἱ ὧραι τοῦ ἔτους, καὶ ὁ χειμὼν ἔχει τὰ προσήκοντα, οἷον ἀστραπὰς καὶ βροντάς. καὶ θέρος ὁμοίως. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις μέρεσι, ἄκελτοί εἰσιν καὶ ἀόριστοι, καὶ πολλάκις ἐν καιρῷ θέρους βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ γίνονται καὶ ὑετός. τοῦτο οὖν φησι, καὶ θέρευς δὲ, ὅθεν αἱ βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ γίνονται, καὶ ἢ ἐκ νοτίων, ἢ ἐκ βορείων, ἢ ὅθεν δήποτε, ἐκ τούτου τοῦ μέρους σκόπει ἐσόμενον ἄνεμον. τὴν βροντὴν μὲν οὖν φασι κατὰ ῥῆξιν γίνεσθαι τῶν νεφῶν· τὴν δὲ ἀστραπὴν κατὰ περίτριψιν τῶν ῥηγνυμένων νεφῶν. τούτων οὖν, φησι, θέρους γινομένων, ἄνεμον ἴσθι πνευσόμενον ἐκεῖθεν ὅθεν γίνονται· ἡ γὰρ τοῦ θέρους ἔκκαυσις ἐκκαίουσα τὸν παχὺν ἀέρα, τὴν μὲν εἰς ὕδωρ οὐ ποιεῖ μεταβολήν, λεπτύνουσα δὲ αὐτὸ ἀεραιοῖ, καὶ εἰς ἄνεμον διαλύει.

Καὶ διὰ νύκτα μέλαιναν) Ὁ αἰθὴρ σφόδρα ἐστὶ διάπυρος, ὅθεν καὶ ὠνόμασαι παρὰ τὸ αἴθω. ἔστι δὲ ὅτε καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου ξηρὰς ἀναθυμιάσεις δέχεται ἀπὸ τῆς γῆς. καὶ ξηρὸς ὢν καὶ πυρώδης, πυκνούμενος, ἀποπέμπει τινὰς ὥσπερ σπινθῆρας, οὓς δὴ ὑπονοοῦσιν ἀστέρων εἶναι διαδρομάς. οὐκ εἰσὶ δέ· οὐ γὰρ οἱ ἀστέρες κινοῦνται, ἀλλὰ στιλβηδόνες πυρώδεις εἰσὶν, ἃς, ὡς ἔφην, ἀποπέμπει ὁ αἰθήρ· διὸ καὶ ὀλίγον δραμοῦσαι, παύονται, ὥσπερ καὶ οἱ σπινθῆρες. ὥστε τοῦ αἰθέρος ἐστὶ πύκνωσις τὸ τοιοῦτο. ἐν νυκτὶ οὖν, φησιν, ὅταν τόπων μεταβάσεις ποιῶνται οἱ ἀστέρες (τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἴσσωσι ταρφέα.) ὄπισθεν δὲ αὐτῶν οἱ ὁλκοὶ λαμπροὶ φαίνονται, προσδοκᾶν δεῖ αὐτοῖς τοῖς ἄστρασι τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἐρχομένου πνεύματος· οἷον ἐὰν ἀπὸ τῶν βορείων τὰς ὁρμὰς ποιῶνται, βορέας πνεύσεται· ἐὰν δὲ τῶν νοτίων, νότος, κατὰ τὴν τῶν ἄστρων κίνησιν. ῥυμοὶ δὲ ἤγουν ὁλκοὶ, εἰς μῆκος τοῦ πυρὸς ἐκτάσεις. ὑπολευκαίνονται, λευκανθίζονται, τουτέστιν οἱ ἀστέρες ἐπισπῶνται συριγμὸν ἢ συρμὸν λευκόν. λέγει δὲ τοὺς διάττοντας, οἳ ἀστέρες μὲν οὐκ εἰσὶ, γένεσις δὲ πυρὸς φερομένου ἐκ παρατρίψεως ἀστέρων. σημεῖον δέ εἰσι πνεύματος, ὥσπερ καὶ ἡ ἀστραπὴ καὶ ἡ βροντὴ γίνεται ἐκ τῆς τῶν νεφῶν παρατρίψεως. καὶ ἡ ἔκθλιψις ἑκάστου σημεῖον τοῦ πλησίον γίνεται πνεύματος. καὶ οἱ διάττοντες οὖν ἀστέρες ὅθεν ἐκπηδῶσιν, ἐκεῖθεν δεῖ τὸ πνεῦμα προσδοκᾶν· ὠθεῖ γὰρ αὐτοὺς ἐκεῖθεν· ὅθεν καὶ ἡ κατὰ τὴν ὁδὸν λευκότης φαίνεται· ἐξωθουμένων γὰρ ὑπὸ πνοῆς ἀστέρων, καὶ πιπτόντων ὀλίγον ἐκ τοῦ αἰθέρος εἰς τὸν ἀέρα, τὸ πνεῦμα, ὅθεν ἂν μέλλῃ πνεύσειν, κινεῖ ἐκεῖθεν αὐτά.

αὐτά· καὶ ἡ πορεία, καθ' ἣν χωροῦσι, λυμαίνεται, κατὰ φύσιν τῶν ἀστέρων ποιούντων. μένει τε ἐπ' ὀλίγον, ἄχρις ἂν πάλιν εἰς τὸν αἰθέρα ἀνελθόντων, ἡ ἔκλαμψις σβεσθῇ, ὑπὸ τῆς θερμότητος τοῦ αἰθέρος. Εἰ δέ κεν ἄλλοι) Ἐὰν δὲ καὶ ἄλλοι ἀστέρες ἐναντίοι τῶν προειρημένων ὁρμῶσι, καὶ ἄλλοι ἐξ ἄλλων μερῶν, τότε δὴ καὶ ταῦτα φυλάσσου παντοίων ἀνέμων, οἵτινες ἀναπνέοντες, ἄτακτοι καὶ ἀδιόριστοί εἰσι, καὶ πνέουσιν ἅμα ἔνθεν κἀκεῖθεν, ὥστε μὴ διακρίνεσθαι. τὸ δὲ, ἄλλοι ἐξ ἄλλων μερῶν, τουτέστιν ἐκ παντὸς μέρους τοῦ κόσμου, ἀπ' ἀνατολῆς, δύσεως, ἄρκτου καὶ μεσημβρίας. τὸ δὲ ἐπ' ἀνδράσι τεκμήρασθαι, ἤτοι ὅσον ἐπὶ τῇ τῶν ἀνθρώπων νοήσει καὶ σημειώσει, συγκεχυμένους ἀνέμους ἀεὶ προσδόκα. ἢ οὐδ' οἱ ἄνδρες τεκμήριον δυνηθεῖεν ἔχειν, ἐπὶ τῇ τούτων συγχύσει καὶ ἀκρισίᾳ.

Αὐτὰρ ὅτ' ἐξ εὔροιο καὶ ἐκ νότου ἀστράπτῃσιν,
Ἄλλοτε δ' ἐκ ζεφύροιο, καὶ ἄλλοτε πὰρ βορέαο,
Δὴ τότε τις πελάγει ἔνι δείδιε ναυτίλος ἀνήρ,
Μή μιν, τῇ μὲν ἔχῃ πέλαγος, τῇ δ' ἐκ Διὸς ὕδωρ·
Ὕδατι γὰρ τοσσαίδε περὶ στεροπαὶ φορέονται.

Αὐτὰρ ὅτ' ἐξ εὔροιο) Ἐπειδὰν δὲ ἐκ τοῦ εὔρου ἀστράπτῃ, καὶ ἐκ τοῦ νότου, πάλιν δὲ ἐκ τοῦ ζεφύρου, καὶ τοῦ βορέου, τότε ἐν πελάγει ναύτης τις ὢν, φοβεῖται, μήποτε ὁ καιρὸς αὐτὸν ἐκβάλλῃ, τῷ τε ἐκ τοῦ πελάγους ὕδατι, καὶ τῷ ἐκ τοῦ Διός· αἱ γὰρ ἀστραπαὶ αὗται, ἐπὶ ἐσομένου σφόδρα πολὺ ὑετοῦ γίνονται· φαίνονται γὰρ πανταχόθεν ἀστραπαὶ, διέξοδον οὐ διδόντος τῇ πυκνότητι τοῦ ἀέρος· καὶ χειμέριον διὰ τοῦτο τὸ σημεῖον, μενούσης τῆς συστάσεως. Μή μιν, τῇ μὲν ἔχῃ πέλαγος) Ἄπορον ἐνταῦθά φησιν, εἰπὼν, μὴ αὐτὸν τότε ἔχῃ τὸ πέλαγος· εἴασε γὰρ ἀτελῆ τὸν λόγον. τοῦτο οὖν ἐστι, μηδὲ τὸ πέλαγος, μηδὲ ὁ τοῦ Διὸς ὄμβρος, ἤγουν τοῦ οὐρανοῦ· εἰπὼν γὰρ, τῇ δ' ἐκ Διὸς, εἴασε τὸ λοιπόν. σὺ δὲ νόει μὴ πέλαγος, ἀλλ' ἐκ τοῦ παρακολουθοῦντος, ὄμβρον· τῷ γὰρ οὐρανῷ οὐ πέλαγος, ἀλλ' ὄμβρος παρέπεται.

Πολλάκι δ' ἐρχομένων ὑετῶν νέφεα προπάροιθεν,
Οἷα μάλιστα πόκοισιν ἐοικότα ἰνδάλλονται·
Ἢ διδύμη ἔζωσε διὰ μέγαν οὐρανὸν ἶρις·
Ἢ καί που τις ἅλωα μελαινομένην ἔχει ἀστήρ,
Πολλάκι λιμναῖαι ἢ εἰνάλιαι ὄρνιθες

Ἀπλη-

Ἄπληστον κλύζονται ἐνιέμεναι ὑδάτεσσιν·
Ἢ λίμνην περὶ δηθὰ χελιδόνες ἀΐσσονται,
Γαστέρι τύπτουσαι αὔτως εἰλυμένον ὕδωρ·
Ἢ μᾶλλον δειλαὶ γενεαὶ, ὕδροισιν ὄνειαρ,
Αὐτόθεν ἐξ ὕδατος, πατέρες βοόωσι γυρίνων·
Ἢ τρύζει ὀρθρινὸν ἐρημαίη ὀλολυγών·
Ἤ που καὶ λακέρυζα παρ' ἠΐονι προὐχούσῃ
Χείματος ἐρχομένου χέρσῳ ὑπέκυψε κορώνη·
Ἤ που καὶ ποταμοῖο ἐβάψατο μέχρι παρ' ἄκρους
Ὤμους ἐκ κεφαλῆς· ἢ καὶ μάλα πᾶσα κολυμβᾷ,
Ἢ πολλὴ στρέφεται παρ' ὕδωρ παχέα κρώζουσα.

Πολλάκι δ' ἐρχομένων ὑετῶν) Πολλάκι δ' ἐρχομένων ὑετῶν, προπάροιθεν, καὶ πρὶν ἐλθεῖν τὸν ὑετὸν, φαίνεται νέφη ὁποῖα πόκοι ἐρίων, ἵνα λέγῃ νέφη τὰ μὴ πάνυ ζοφώδη· ἐκεῖνα γὰρ ἐλθόντος ἤδη ὑετοῦ εἰσιν· ἀλλὰ μᾶλλον ὀλίγον λευκὰ, καὶ μὴ πάνυ συνεστραμμένα, οἷά ἐστι καὶ τὰ ἔρια, καὶ δηλονότι προϊόντος τοῦ καιροῦ, ὡς ἐπὶ ζοφωδέστερον χωροῦσι, κατ' ὀλίγον τοῦ ὠθουμένου πυκνώματος αὐξομένου· ἢ ὅτι τὰ ὑγρὰ νέφη σημεῖά ἐστιν ὑετοῦ, ἃ δὴ πόκοις παρείκασε· σχεδὸν γὰρ σπόγγοις ἔοικεν ἀβρόχοις. Ἡ διδύμη) Καὶ τὴν διδύμην ἶριν ἀκριβέστερον ὄμβρων σημεῖον ἡμῖν δίδωσιν· ἀπὸ γὰρ ὀλίγης τῆς ἀέρος συγχύσεως μίαν ἶριν συμβαίνει γίνεσθαι· ὅταν δὲ πολὺ τὸ πύκνωμα ᾖ τῶν νεφῶν, ἀπὸ τῆς προτέρας γινομένης ἴριδος, ἄλλη γίνεται ὁμοία τῇ περιγραφῇ, ὄμβρον πολὺν σημαίνουσα· διδύμη γὰρ ἡ διπλῆ· οὕτω γὰρ αὐτῆς ἐστιν ἡ σύστασις τῆς χροιᾶς. ἡ δὲ ἶρις οὐ μονόχροός ἐστι· συνίσταται γὰρ ἐξ ὑγρότητος καὶ παχύτητος τοῦ ἀέρος· ἐμπίπτουσα γὰρ ἡ τοῦ ἡλίου ἀκτὶς, καὶ ἐκ τῆς παχύτητος διϊκνεῖσθαι μὴ δυναμένη, ἐπὶ πολὺ ἁπλοῦται, καὶ ἀποτελεῖ τὴν ζώνην ταύτην· ἥτις ἐκ τῆς τῶν νεφῶν ὑγρότητος καὶ παχύτητος τοῦ ἀέρος, καὶ τὸ ποικίλον ἔχει. Ἀναξιμένης δὲ τὴν ἶριν φησὶ γίνεσθαι, ἡνίκα ἂν ἐπιπέσωσιν αἱ τοῦ ἡλίου αὐγαὶ εἰς παχὺν καὶ πυκνὸν ἀέρα· ὅθεν τὸ μὲν πρότερον αὐτοῦ τοῦ ἡλίου φοινικοῦν φαίνεται, διακαιόμενον ὑπὸ τῶν ἀκτίνων· τὸ δὲ μέλαν, κρατούμενον ὑπὸ τῆς ὑγρότητος. καὶ νυκτός, φησι, γίνεσθαι τὴν ἶριν ἀπὸ τῆς σελήνης· ἀλλ' οὐ πολλάκις, διὰ τὸ μὴ πανσέληνον εἶναι διὰ παντὸς, καὶ ἀσθενέστερον αὐτὴν φῶς ἔχειν τοῦ ἡλίου. Μητρόδωρος δὲ τὴν ἶριν αἰτιολογῶν, φησιν, ὅταν ἐξ ἐναντίας τῷ ἡλίῳ ἐνσταθῇ νέφος πεπυκνωμένον, τηνικαῦτα ἐμπιπτούσης τῆς αὐγῆς, τὸ νέφος

κυα-

κυανοῦ διὰ τὴν κρᾶσιν γίνεται· τὸ δὲ περιφαινόμενον τῇ αὐγῇ, φοινικοῦν, τὸ δὲ ὂν κάτω, λευκόν. τοῦτο εἶναι ἔθεσαν ἡλιακὸν φῶς. Ἀριστοτέλης δὲ, κατὰ τὴν ἀνάκλασιν ἐποιήσατο ἔμφασιν· πέφυκε γὰρ τοῦτο, ὥσπερ τὴν ὄψιν προσπίπτουσαν τοῖς λείοις σώμασι, καὶ κατακλωμένην καὶ ἀνακλωμένην. τοιοῦτον δὲ εἶναι τὸν ἀέρα καὶ τὸ ὕδωρ. ἐπὰν τοίνυν ἀντικρὺ τοῦ ἡλίου νέφος συστῇ, συνεστὼς κατὰ ῥανίδα, ἐκκλίνεσθαι τὴν ὄψιν καθ' ἑκάστην ῥανίδα, καὶ τὴν ἐπὶ τὸν ἥλιον ἀνάκλασιν ἴσχειν. δόξαν δὲ ἐμποιεῖν τοῦ συνεχεῖς εἶναι τὰς ἐμφάσεις, κἂν ὁπόσην ἔχωσι διάστασιν, διὰ τὸ ἀφ' ἡμῶν ἐπ' ἐκείνους τόπους διάστημα. Η καί που τις ἅλωα) Οἱ λαμπροὶ τῶν ἀστέρων ὡς πῦρ εἰσι, καὶ μαρμαρυγὰς ἔχουσι καὶ παρέχουσιν, ὥσπερ ἡ σελήνη καὶ ὁ ἥλιος, ἐκ τῆς τοῦ ἀέρος παχύτητος, καὶ αὐτοὶ ἅλωας ἔξωθεν αὐτῶν ἔχουσι. δῆλον οὖν ὅτι ἡ μέλαινα ἅλως ὕδατός ἐστι ποιητικὴ καὶ σημαντική. Πολλάκι λιμναῖαι) Οταν γὰρ αἴσθηται ἐσομένου χειμῶνος τὰ ὄρνεα, τὰ φιληδοῦντα τοῖς ὕδασιν, ἐπειδὴ μετ' οὐ πολὺ ἔσται χειμὼν, καὶ μέλλουσιν ἀφίστασθαι τῶν ὑδάτων· πρὶν οὖν ἐλθεῖν τὸν χειμῶνα, ἀπολαύουσι τῶν ὑδάτων, ὡς μέλλοντα αὐτῶν ἀφίστασθαι, ἢ ἀποχοινίζεσθαι καὶ ἀποχωρίζεσθαι. τὸ δὲ, ἐνιέμεναι ὑδάτεσσιν, ἤγουν ἐγκαθεῖσαι ἑαυτὰς τοῖς ὕδασιν. Η λίμνην περὶ δηθὰ) Εὰν δὲ περὶ λίμνην χελιδόνες συνεχὲς ὁρμῶσιν ἐν τῷ ἵπτασθαι, τῇ γαστέρι τύπτουσαι τὸ λιμναῖον ὕδωρ, τότε ἔσται χειμών. εἰλυμένον δὲ ὕδωρ, τὸ ἤδη ἐκ τοῦ ἀνέμου συστραφὲν, καὶ ἤδη ἀρξάμενον κινεῖσθαι. Η μᾶλλον δειλαὶ γενεαὶ, ὕδροισιν) Ο ὕδρος ἕτερος εἶδός ἐστιν ὄφεως, ὃς τοὺς βατράχους σιτεῖται, ὡς ἔχομεν παρὰ Νικάνδρου· διὰ τοῦτο ὕδροις ὄνειαρ τὸ τῶν βατράχων γένος· αὐτοὺς γὰρ σιτοῦνται. ὁ δὲ λόγος, ἔσται, φησὶ, τεκμήρια χειμῶνος, ὅταν μᾶλλον παρὰ τὴν συνήθειαν κραυγάζωσιν οἱ βάτραχοι, οἵτινές εἰσιν ὕδροις ὄνειαρ. παρ' αἰγυπτίοις δὲ ἐν τῷ θέρει μεῖζον κραυγάζουσι, προσδοκίᾳ τῶν νειλώων ὑδάτων, οἷς φιληδοῦσι, καὶ ἀφ' ὧν ζῶσι. σημεῖον δὲ χειμῶνος αἱ φωναὶ τῶν βατράχων, ἐπειδὴ προαισθάνονται μὲν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ὕδατος μεταβαλλομένου εἰς ψυχρότητα. χαίροντες δὲ πάνυ βοῶσιν ὁμοῦ. εἰσὶ μὲν γὰρ καὶ φίλυδροι, μάλιστα δὲ φιλοῦσι τὸ ὄμβριον· γλυκύτερον γάρ ἐστι τοῦ πηγαίου. διὸ εὐφραίνει αὐτοὺς, καὶ πλέον ζωογονεῖν ποιεῖ, ὡς καὶ τὰ φυτὰ μᾶλλον ὑπὸ τοῦ ὀμβρεινοῦ θάλλουσι. γυρῖνοι δὲ λέγονται), οἱ ἀδιάπλαστοι βάτραχοι, τουτέστι τὰ γεννήματα τῶν βατράχων· ἀδιάπλαστα γὰρ τίκτονται) καὶ ἄποδα ὡς ἐπὶ τὸ ἀρκτοῦ. Η τρύζει) Η ὀλολυγὼν ὄρνεόν ἐστι, κατὰ τὴν τρυγόνα, τῇ ἐρήμῳ φιληδοῦν. ἐν ἐρήμοις τοίνυν οὖσα, καὶ ὑπὸ ψυχροῖς τόποις, ἀντιλαμβάνεται τοῦ κρύους, καὶ τρύζει τὰ προσόρθρια. οἱ δέ φασιν, ὅτι καὶ ὀλολυγὼν ὁμοίως ἐπὶ τοῖς ὕδασι χαίρουσα, κράζει ἡμερέλῳ, ζῶον οὖσα λιμναῖον καὶ φιλόψυχρον. ἔστιν οὖν ὑπόμηκες, ἀδιάρθρωτον, ὅμοιον γῆς ἐντέρῳ, πολὺ μέντοι ἰσχνότερον. Ἀριστοτέλης δὲ ταῦτα οὐκ οἶδεν, ἀλλὰ τὴν τοῦ ἄρρενος βατράχου φωνὴν, σημεῖον εἶναί φησι πρὸς συνουσίας ὀργῶντος ἐπὶ τὴν θήλειαν. Ἤπου καὶ λακέρυζα) Υπέκυψεν, ἀντὶ τοῦ ὑπῆλθε. λέγει δὲ τὴν χερσαίαν κορώνην· εἰσὶ γὰρ καὶ θαλάττιαι κατ' Ομηρον, Τανύγλωσσοί τε κορῶναι. ὁ δὲ νοῦς, καὶ ἡ κορώνη ἡ χερσαία ἐν αἰγιαλοῖς προσῆλθε, καὶ παρὰ τῇ θαλάσσῃ ὤφθη, ἀρχομένου χειμῶνος· φιληδεῖ γὰρ τοῖς ὕ-

δασιν. Ἤ που καὶ ποταμοῖο) Καὶ ἡ κορώνη, καὶ ὁ κόραξ· οὗτοι γὰρ αὐτοῦ γένους εἰσί· σφόδρα κατάξηρον τὸ σῶμα ἔχοντες, τοῖς ὑγραίνουσι σφόδρα φιληδοῦσιν. ὅταν οὖν ἀρχῆς χειμῶνος ἐπαίσθωνται, καὶ ὑγραίνῃ αὐτῶν τὸ περιέχον τὰ σώματα, τότε καὶ ἐπινήχονται τοῖς ὕδασι, σφόδρα γὰρ χαίρουσιν αὐτοῖς· ἄνευ γὰρ χειμῶνος, οὐ τοσοῦτον τὸ ὕδωρ, τὸ ποτάμιον ἢ τὸ θαλάσσιον αὐτὰς ὀνίνησιν, εἰ μὴ καὶ τὸ περιέχον ὑγρὸν ὑπάρχει. ὁ δὲ λόγος, πολλάκις καὶ ἐν ποταμῷ ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ἄκρων τῶν ὤμων ἐβάπτισεν αὐτήν, ἔσθ' ὅτε καὶ πᾶσα νήχεται. Ἢ πολλὴ στρέφεται) Ἢ πολλάκις ἐὰν ἀναστρέφηται ἐν ποταμίοις ὕδασιν ἢ θαλασσίοις, παχεία τῇ φωνῇ κρώζουσα. τὸ δὲ τοιαύτην ἀφιέναι φωνήν, δηλοῖ τὴν ἐκ παντὸς τοῦ σώματος ἐκ διαθέσεως κραυγήν, ἐπὶ τοῖς γινομένοις καθ' ἡδονὴν ὕδασιν. Ἄλλως. Ὅσαι τῶν ὀρνίθων βρέχουσι ἑαυτὰς τῷ ὕδατι, προσημαίνουσιν ὑετούς, ὑπομιμνήσκονται τοῦ πάθους, διὰ τὸν μέλλοντα ὄμβρον, καθάπερ τὰ ἀπορριῶντα τῶν ὑποζυγίων ἐν ταῖς διαβάσεσι τῶν ποταμῶν. λιμναῖαι μὲν οὖν ὄρνιθες, νῆσσαι, χῆνες, ἐρωδιοί. ἐνάλιαι δέ, αἴθυιαι· γυρῖνοι δέ, οἱ ἀδιάπλαστοι βάτραχοι. κεκράγασι δὲ οἱ βάτραχοι, χαίροντες τῷ ὑγρῷ. τὴν δ' ὀλολυγόνα φασὶν εἶναι ζῶον, λιμναῖον, ἄπλουν, ἰσχνόν. βάπτει δὲ ἑαυτὴν ἡ κορώνη, ψύχος ζητοῦσα, ἤτοι ψυχομένου τοῦ ἔξω ἀέρος, καὶ εἰς τὸ βάθος περιωθουμένης τῆς θερμότητος τοῖς ζώοις, ἢ καὶ διὰ τὴν ἔξω θερμότητα· ὡς γὰρ ἐπιτοπολὺ πρὸ τῶν ὑετῶν θερμότερος αὐτὸς ἑαυτοῦ ὁ περίγειος ἀήρ, ἐκθλιβομένου τοῦ πυρώδους ἐκ τῆς ψυχομένης νεφέλης καὶ εἰς ὕδωρ μεταβαλλούσης, καὶ εἰς τὸν περίγειον χωροῦντος τόπον. ἢ πολλὰ χαίρει τε καὶ σκιρτᾷ, ἐπειδὴ φιλεῖ τὰ ψυχρά, διὰ τὸ φλέγεσθαι· ἔστι γὰρ ἡ κορώνη φυσικῶς θερμή.

Καὶ βόες ἤδη τοι πάρος ὕδατος ἐνδίοιο,
Οὐρανὸν εἰσανιδόντες, ἀπ' αἰθέρος ὠσφρήσαντο.
Καὶ κοίλης μύρμηκες ὀχῆς ἐξ ὤεα πάντα
Θᾶσσον ἀνηνέγκαντο· καὶ ἀθρόον ὤφθεν ἴουλοι
Τείχη ἀνέρποντες· καὶ πλαζόμενοι σκώληκες
Κεῖνοι, τοὺς καλέουσι μελαίνης ἔντερα γαίης.
Καὶ τιθαὶ ὄρνιθες, ταὶ ἀλέκτορος ἐξεγένοντο,
Εὖ ἐφθειρίσαντο καὶ ἔκρωξαν μάλα φωνῇ,
Οἷόν τε σταλάον ψοφέει ἐπὶ ὕδατι ὕδωρ.

Καὶ βόες ἤδη τοι) Οἱ βόες ἠραιωμένους καὶ διαχάσκοντας ἔχοντες τοὺς μυκτῆρας, αἰσθητικώτεροι μᾶλλόν εἰσι. καὶ πᾶν μὲν τετράποδον τῶν ἀνθρώπων αἰσθητικώτερόν ἐστιν· ἐξαιρέτως δὲ οἱ βοῦς διὰ τὴν τῶν μυκ-

μυκτήρων ἀραίωσιν. ὅταν γὰρ ἀναθυμιάσεών τινων ἐκ τῆς τοῦ ἀέρος ἀκρασίας αἴσθωνται, ἀφορῶντες ὡς ἐπὶ τὸν οὐρανὸν, ὀσφραίνονται τῆς τοῦ ἀέρος παχύτητος, πρὶν γενέσθαι τὸν ὄμβρον· καὶ δηλοῦσιν ἐκ τῆς ὀσφρήσεως, ὅτι ἔσται χειμών. διὸ καὶ εὐρύτεροι οἱ μυκτῆρες γεγόνασι, παχυνομένου τοῦ ἀέρος, καὶ οὐκ εὐμαρῶς ἑλκομένου, ἀλλὰ βιαιότερον· ὅθεν τὸν ἄνωθεν ἕλκουσιν ἀέρα μᾶλλον ἐψυγμένον. ἢ καὶ τοῦ δέρματος μᾶλλον πεπιλημένου, καὶ τοῦ θερμοῦ ἐναποκλειομένου, δεόμενοι πλείονος ἐμψύξεως, τὸν κατεψυγμένον ἕλκουσιν ἀέρα. ἢ οἱ βόες ἐν τῇ ὀσφρήσει ἄνωθεν ἕλκοντες τὸν ἀέρα, χειμῶνα σημαίνουσι· πυκνωμένου γὰρ τοῦ περιγείου ἀέρος καὶ θερμοτέρου γινομένου, τὸν λεπτότερον καὶ ψυχρότερον ποθοῦσιν ἀναπνεῖν τε καὶ ἕλκειν ἔξωθεν. τὸ δὲ, ὕδατος ἐνδίοιο, ἤγουν μεσημβρινοῦ καὶ οὐρανίου. ὁ δὲ λόγος, ἐπιγείου καθεστῶτος ὄμβρου, οἱ βόες πρότερον ἀναβλέψαντες εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπισπῶνται τὸν ἀέρα, καὶ παραπλήσιοι γίνονται ὀσφραινομένοις. Καὶ κοίλης μύρμηκες) Η γῆ σῶμά ἐστι τριχῆ διάστατον· καὶ ἀναίσθητον σῶμα αὐτὴν οὖσαν, κεκρᾶσθαι ὑγρῷ τε καὶ θερμῷ. ἔνιοι οὖν τόποι αὐτῆς καπνὸν ἀφιᾶσιν, ἄλλοι δὲ φρέατα καὶ ὕδατα, καὶ δηλονότι κέκραται τοῖς ὀφειλομένοις· καὶ ἐν μὲν τῷ θέρει, ἐν βάθει αὐτῆς ἐστιν ἡ ψυχρότης, τὰ δὲ ἄνω θερμά· τῷ δὲ χειμῶνι, τοὔμπαλιν, τὰ μὲν βαθέα, σφόδρα θερμά· κατὰ βάθους γὰρ αὐτῆς ἡ θερμότης χωρεῖ· τὰ δὲ ἄνω ἔψυκται, ὡς ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων σωμάτων· τὰ μὲν γὰρ ἔνδον, τῷ χειμῶνι θερμά ἐστιν, ὥστε καὶ ἐκ τῶν οὔρων καὶ ἐκ τῶν σκυβάλων καπνὸν ἀφίεναι (διὰ τοῦτο οἱ αὐχμοὶ καὶ τὰ ὀρύγματα χειμῶνι, ἐπειδὴ ἐν βάθει ἐστὶ θερμά,) τῷ δὲ θέρει ψυχρά. οἱ τοίνυν μύρμηκες, ἐπειδὴ ἐν βάθει τῆς γῆς εἰσι, τῷ δὲ χειμῶνι τὰ ἐν τῷ βάθει πάντα πυροῦται, τὴν θερμότητα τὴν ὑπὸ γῆν οὐ φέροντες, χειμῶνος ὄντος ἀνέρχονται, καὶ τὰ ὠὰ αὐτῶν μετάγουσι, καί εἰσι σημεῖα χειμῶνος. εἶπον δὲ ἔνιοι τῶν φιλοσόφων, ὅτι ἐκ τῆς τοῦ ἡλίου κινήσεως τοῦτο συμβαίνει· ὅτε γὰρ χειμών ἐστι, τότε καὶ περιγειότερος γίνεται, νότιος ὤν· τὰ δὲ νότια χθαμαλὰ, καὶ τὴν γῆν θερμαίνει· τῷ δὲ θέρει, βόρειός ἐστιν· ὅθεν τὰ μὲν ἄνω θερμαίνεται· τὰ δὲ κάτω ἔψυκται. διὸ καὶ οἱ ποιηταὶ ἀστεϊζόμενοι, ἐνίαις τῶν πηγῶν χειμῶνι θερμὸν ῥέειν εἶπον, θέρει δὲ ψυχρόν. ἢ οἱ μύρμηκες ἐκ τῶν μυρμηκιῶν διὰ σπουδῆς ἔξω φέρουσι τὰ ὠὰ, ψύχοντες ὑποψίας σηπεδόνος· ἀντιπερισταμένου γὰρ τῷ θερμῷ τοῦ ψυχροῦ, καὶ τῶν μυρμηκιῶν πυρουμένων, αἰσθάνονται, ὅτι ψύχος ἔσται, οἱ μύρμηκες. Ιουλοι) Ο ἴουλος, σκώληξ ἐστὶ πολύπους· μυρίοις γὰρ ποσὶ χρῆται, ὁμοίως ταῖς σκολοπένδραις· οἱ δὲ αὐτὰς τὰς σκολοπένδρας ἰούλους φασί. τὰ δὲ τῆς γῆς ἔντερα οὕτω καλοῦνται, πρῶτον μὲν, ὅτι οὕτω πεφύκασι, καὶ οὕτω φύσεως ἔχουσιν· ἐντέροις γὰρ ἐοίκασιν, ἐπιμήκεις ὄντες, καὶ ὅτι ἐν βάθει τῆς γῆς εἰσιν ὥσπερ ἔντερα, σημεῖον οὖν χειμῶνος καὶ τὰ τῆς γῆς ἔντερα. πάντων δὲ τούτων αἴτιον, ὁ τῆς ἐπὶ τὰ ἔξω κινήσεως τοῦ ὑπεργείου θερμοῦ πλεονασμός. Καὶ τιθαὶ ὄρνιθες) Τὰς κατοικιδίους ὄρνιθας λέγει· ἐδήλωσε γὰρ εἰπὼν, αἵ τινες ἐκ τοῦ ἀλέκτορος ἐγένοντο. τιθαὶ δὲ λέγονται, αἱ ἥμεροι καὶ πραεῖαι. ἁπαλὸν δὲ τὸ σῶμα ἔχουσιν αἱ κατοικίδιοι ὄρνιθες· καὶ ἐπειδὰν ἀέρος ὑγρότητος αἴσθωνται,

καὶ

καὶ ψύξις ἐμπέσῃ, εὐθὺς περὶ τὸ σῶμα δήξεώς τινος ἀντιλαμβάνονται καὶ αἰσθάνονται, καὶ συνεχέστερον φθέγγονται, τῇ δήξει συνεχόμεναι· πιεζόμεναι δὲ μᾶλλον τῇ δήξει, καὶ μεγάλως κρώζουσιν. ἔπειτα δίδωσι μίμησιν τῆς ποιᾶς φωνῆς αὐτῶν, φησιν, ὥσπερ ὕδωρ ἐπὶ ὕδατι καταστάζον.

Δή ποτε καὶ γλυκεαὶ κοράκων, καὶ φῦλα κολοιῶν,
Ὕδατος ἐρχομένοιο Διὸς πάρα σήματ' ἐγένοντο,
Φαινόμενοι ἀγεληδά, καὶ ἰρήκεσσιν ὁμοῖον
Φθεγξάμενοι· καί που κόρακες δίους σταλαγμοὺς
Φωνῇ ἐμιμήσαντο σὺν ὕδατος ἐρχομένοιο·
Η ποτὲ καὶ κρώξαντε βαρείῃ διπλάκι φωνῇ
Μακρὸν ἐπιῤῥοιζοῦσι τιναξάμενοι πτερὰ πυκνά.
Καὶ νῆσσαι οἰκουραὶ, ὑπωρόφιοί τε κολοιοὶ
Ἐρχόμενοι κατὰ γεῖσα, τινάσσονται πτερύγεσσιν·
Η ἐπὶ κῦμα διώκει ἐρωδιὸς ὀξὺ λεληκώς·
Τῶν τοι μηδὲν ἀπόβλητον πεφυλαγμένῳ ὕδωρ
Γινέσθω. --

Δή ποτε καὶ γλυκεαὶ κοράκων) Ὁμοίως καὶ οἱ κόρακες, καὶ οἱ κολοιοὶ, κατὰ συστροφὴν καὶ ἀγέλας φαινόμενοι, τοῦ ἐκ Διὸς ἐρχομένου ὕδατος, οἷον χειμῶνος ἐσομένου σημεῖόν εἰσι, τοῖς ἱέραξιν ὁμοίως φθεγξάμενοι, δηλονότι ὀξείᾳ φωνῇ κραυγάζοντες· τοιαύτη γάρ ἡ τῶν ἱεράκων φωνή. Ἄλλως. καὶ κολοιοὶ δὲ, ἐστὶν ὅτε καὶ κόρακες ἀγεληδὸν πετόμενοι, καὶ ἱέραξι ὅμοιον φθεγγόμενοι, καὶ μιμούμενοι τὸν ἀπὸ τῶν σταλαγμῶν ψόφον κόρακες, ὑετὸν προδηλοῦσιν· ἢ καὶ ἀνακρώζοντες μεγάλῃ τῇ φωνῇ, καὶ τὰς πτέρυγας τινάσσοντες. καὶ αἱ κατοικίδιοι δὲ νῆσσαι, καὶ οἱ κολοιοὶ τινάσσοντες τὰ πτερὰ, τὰ ὅμοια δηλοῦσι. Δίους σταλαγμοὺς) Καὶ οἱ κόρακες ὕδατος καὶ ὄμβρου γενησομένου, ἐμιμήσαντο τῇ φωνῇ τοὺς μεγάλους σταλαγμοὺς, οὕτω, κλάξ. δίους δὲ, ἀντὶ τοῦ μεγάλους. καὶ Ὅμηρος, Εἰς ἅλα δῖαν. ἢ οὕτως, ἐὰν συγκεχυμένην τὴν φωνὴν ἔχωσιν, ὁμοίαν σταλαγμοῖς ὄμβρου, χειμῶνα σημαίνουσιν. Η ποτὲ καὶ κρώξαντε) Καὶ ποτε πάλιν βαρείᾳ τῇ φωνῇ καὶ συνεχείᾳ τῆς κραυγῆς, ἐσομένου χειμῶνος σημεῖον γίνονται· ἐκ διαθέσεως γὰρ αὐτοὺς βοῶντας παραδείκνυσι· φιληδοῦσι γὰρ τοῖς ὑγροῖς. τὸ δὲ, μακρὸν ἐπιῤῥοιζοῦσιν, ἀντὶ τοῦ μεγάλως

λως ἠχοῦσι τοῖς πτεροῖς, πάντα αὐτοῖν τὰ πτερὰ ἀνατιναξάμενοι. Καὶ νῆσσαι οἰκουροὶ) Νῆσσα εἶδός ἐστιν ὀρνέου· ὁ δὲ λόγος, καὶ αἱ τῶν νησσῶν οἰκουροὶ, καὶ οἱ περὶ τοὺς ὀρόφους ἀναστρεφόμενοι κολοιοὶ κατὰ τὰς τῶν οἰκημάτων ἐξοχὰς, ὑπὲρ τοῦ ζητεῖν σκέπας, ἀνατινάσσοντες τὰ πτερὰ, σημεῖά εἰσι χειμῶνος. πάντα δὲ τὰ ὄρνεα διαιγνόμενα, τινάσσουσι τὰ πτερά. γεῖσσα δὲ, ἡ τῶν οἰκημάτων ἐξοχὴ, εἰς ἣν ἐπικαθέζονται, ζητοῦντες σκέπας, ἢ τὸ λεγόμενον σκόμια. καὶ Εὐριπίδης, Ῥήξας παλαιὰ γεῖσσα τεκτόνων πόνον. Διατινάσσουσι δὲ τὰς πτέρυγας, διὰ τὴν τοῦ ἀέρος ὑγρότητα. Ἢ ἐπὶ κῦμα διώκει) Ἡ ὅταν ἐρωδιὸς μετὰ πολλῆς κλαγγῆς ἐπὶ τὴν θάλασσαν σπεύδῃ, τὸ αὐτὸ δηλοῖ. Τῶν τοι μηδὲν) Τούτων πάντων τῶν προειρημένων τεκμηρίων, μηδέν σοι ἔστω ἀπόβλητον. τῷ τὸ ἐκ Διὸς ὕδωρ σκοπουμένῳ καὶ ἐπιτηροῦντι χειμῶνα ἐσόμενον.

-- μηδ' εἴ κεν ἐπὶ πλέον ἠὲ πάροιθεν
Δάκνωσιν μυῖαι, καὶ ἐφ' αἵματος ἱμείρωνται·
Ἢ λύχνοιο μύκητες ἀγείρωνται περὶ μύξαν,
Νύκτα κατὰ σκοτίην, μηδ' ἣν ὑπὸ χείματος ὥρῃ,
Λύχνων ἄλλοτε μέν τε φάος κατὰ κόσμον ὀρώρῃ,
Ἄλλοτε δ' ἀΐσσωσιν ἀπὸ φλόγες, ἠΰτε κοῦφαι
Πομφόλυγες· μηδ' εἴ κεν ἐπαυτόφι μαρμαίρωσιν
Ἀκτῖνες· μηδ' ἢν θέρεος μέγα πεπταμένοιο
Νησαῖοι ὄρνιθες ἐπασσύτεροι φορέωνται.
Μηδὲ σύγ' ἢ χύτρης ἠὲ τρίποδος πυριβήτεω
Σπινθῆρες ὅτ' ἔωσι περιπλέονες, λήθεσθαι·
Μηδὲ κατὰ σποδιὴν ὁπότ' ἄνθρακος αἰθομένοιο
Λάμπηται περὶ σήματ' ἐοικότα κεγχρείοισιν.
Ἀλλ' ἐπὶ καὶ τὰ δόκευε περισκοπέων ὑετοῖο.

Μηδ' εἴ κεν ἐπὶ πλέον) Αἱ μυῖαι τοῖς ὑγροῖς σφόδρα χαίρουσι, καὶ ἀεὶ τὰς ὑγρὰς οὐσίας σιτοῦνται· ὅτε γίνεται ὑγρὸς ἀὴρ αἰσθάνονται χειμῶνος ἐσομένου, καὶ τὸ σῶμα ὑγραίνεται, τότε μᾶλλον καθάπτονται τοῦ αἵματος ὑγραινομένου ἐκ τοῦ περιέχοντος. ὁ δὲ λόγος, μηδὲ ἐὰν πλέον τοῦ χθὲς αἱ μυῖαι δάκνωσι, καὶ ἐπιθυμῶσι τοῦ αἵματος τῆς σαρκὸς, μηδενὸς τούτων καταφρόνει. ἢ διὰ τοῦτο αἱ μυῖαι σφοδρότερον

δρότερον διακινοῦνται, πύκνωσιν τοῦ ἀέρος δηλοῦσιν, ἐπειδὴ ἀναπληρουμένου τοῦ ὕδατος, μέγα καὶ σφοδρότερον νύσσουσι· ἢ καὶ πλείονος ὑγροῦ δέονται, διὰ τὴν θερμότητα· ἢ ἐν βάθει τοῦ αἵματος χωροῦντος, διακινοῦσι μᾶλλον διὰ τὴν πύκνωσιν τοῦ δέρματος, ἵνα ἐφίκωνται τοῦ αἵματος· ἢ καὶ δι᾽ αὐτὴν τὴν τοῦ δέρματος πύκνωσιν, πλείονος δεῖται πληγῆς. ἠραιωμένου γὰρ τοῦ δέρματος, ἐκ τῶν ἀδήλων πόρων ῥᾳδίως ἑλκούσαις εἴκει τὸ αἷμα.

Η λύχνοιο μύκητες) Τὸ πῦρ ὡμολόγηται ξηρᾶς οὐσίας, ὑγρὸς δὲ ὁ ἀήρ. πολλάκις οὖν ἐν χειμῶνι ἐμπίπτων τῷ πυρὶ, ἀποτελεῖ τούτους τοὺς σπινθῆρας· δύο γὰρ οὐσίαι ἐναντίαι ἀλλήλαις ἐμπίπτουσαι, τοῦτο ἀποτελοῦσι. τὸ γὰρ πῦρ μὴ φέρον τὸ ὑγρὸν τοῦ ἀέρος τοῦ ἐμπεσόντος, ἀφίησί τινας σπινθῆρας. ὅπερ καὶ ὁ Καλλίμαχος νοήσας, εἶπεν, Εὖτ᾽ ἂν λύχνου δαιομένου ἄδδλω ἐγγύονται μύκητες. παρέχειν οὖν δεῖ, ὁπόταν τε περὶ τὰς μύξας τῶν λύχνων μύκητες ἀθροίζωνται. συμβαίνει δὲ τοῦτο, διὰ τὸ πάχος τοῦ ἀέρος· καὶ γὰρ κατὰ τὴν χειμερινὴν ὥραν, τὸ παρὰ τῷ λύχνῳ φῶς, ποτὲ μὲν ἐν τάχει φέρεται, ποτὲ δὲ πομφόλυξιν ὅμοια ἀποβάλλει. ταραχῆς δὲ ἀέρος ταῦτα σημεῖα.

Μηδ᾽ ἣν ὑπὸ χείματος) Μηδὲ τοῦτό φησι τὸ τεκμήριον παραπέμπου, ὅταν ἐν καιρῷ χειμῶνος τὸ ἀπὸ τοῦ λύχνου φῶς, ἔσθ᾽ ὅτε μὲν κοσμίως φαίνηται, ἄλλοτε δὲ πολλῆς ὑγρότητος ἀέρος ἐμπιπλούσης, ἀπὸ τοῦ πυρὸς ὥσπερ τινὰ πυρώδη ἐπαναστήματα ὁρμᾷ τε φαίνηται. κυρίως μὲν οὖν πομφόλυξ ἐστὶν, ἡ ἐπιπεσόντος ὕδατος ἐν ὑποκειμένῳ ὕδατι ἐπανάστασις· νῦν δὲ ἐπὶ πυρὸς κατεχρήσατο· ὥσπερ οὖν ἐν πυρὶ ἢ λύχνῳ καιομένῳ, ἐὰν ὕδωρ ἐπιρραίνωμεν, εὐθέως τοῦ πυρὸς φλογώδεις γίνονται ἐπαναστάσεις. τὸν αὐτὸν τρόπον ὑγρότητος ἐμπιπτούσης μετά τινος ὀλίγου ἤχου, αἱ τοῦ πυρὸς γίνονται περὶ τὸν λύχνον πομφόλυγες. ὅταν οὖν περιαπτόμενον λύχνον μύκητες συνιστῶνται περὶ χειμῶνος ὥραν, καὶ ὅταν αἱ πομφόλυγες, ποτὲ μὲν τεταγμένως καὶ κατὰ φύσιν εἰς ὕψος ἀναφέρωνται, ποτὲ δὲ πλαγιάζωνται, καὶ λεπταὶ πομφόλυγες περὶ αὐτὰς γίνωνται, καὶ σπινθῆρας ἀπορρέωσι, μηδὲ τοῦτο ἔσω σοι ἀπόβλητον καὶ τὸ κοινὸν σημεῖον.

Μηδ᾽ εἴκεν ἐπ᾽ αὐτόφι) Ἤγουν ἐπ᾽ αὐτὸν τὸν λύχνον, τῆς παχύτητος καὶ ὑγρότητος ἐνικώσης σφόδρα, δι᾽ ὅλου ὁ λύχνος λάμπειν οὐ δύναται ἀλλ᾽ ἀκτῖνας ἀφίησι λεπτὰς καὶ ἐσκορπισμένας· ὅ ἐστιν ἰδεῖν πόρρωθεν τοῦ λύχνου ἀποστάντας, διηκούσας λεπτὰς ἀπ᾽ αὐτοῦ ἀκτῖνας, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι δι᾽ ὅλου λάμπειν ἐκ τοῦ ὑποκειμένου ἀέρος· μηδὲ τούτου οὖν τοῦ σημείου καταφρόνει.

Μηδ᾽ ἣν θέρεος) Εἴπομεν ὅτι ἀδιάκριτοί εἰσιν αἱ τοῦ ἔτους ὧραι ἐν ταῖς ἄλλαις χώραις. μὴ καταφρονήσῃς οὖν τούτου τοῦ σημείου, ἐάν ποτε θέρους ἀναπεπταμένου τε πάνυ καθαροῦ ὄντος, τὰς νήσσας τὰς ὄρνις ἀλλεπαλλήλας θεάσῃ ἀνερχομένας, μηδὲ παραπέμψῃς· χειμὼν γὰρ ἔσται. ἢ ἐὰν εὐδίας οὔσης, ὡς ἐν θερινῷ καταστήματι, αἱ νῆσσαι κατὰ πλῆθος συνηθροισμέναι φέρωνται ἐπ᾽ ἀλλήλαις, χειμῶνα ἐκδέχου ἐσόμενον.

Μηδὲ σύγ᾽ ἢ χύτρης) Μὴ ἀμελήσῃς δέ φησι, μηδὲ τῶν περὶ ταῖς χύτραις καὶ τοῖς πυριστάταις τρίποσι συμβαινόντων, ὅταν σπινθήρων πλῆθος περὶ αὐτοὺς βλέπηται.

Μηδὲ κατὰ σποδιάν) Ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τῇ σποδιᾷ ὑπὸ τοῖς διαπύροις ἄνθραξιν, ἐὰν ἀπόρροιαι γίνωνται κέγχροις ὅμοιαι, ὄμβρους δεῖ προσδοκᾶν καὶ χειμῶνα.

τὸ

τὸ δὲ τοιοῦτον συμβαίνει διὰ τὴν πολλὴν τοῦ ἀέρος ἀγωγήν. ἐὰν οὖν καιομένων ἀνθράκων ἐπὶ τῇ σποδιᾷ, οἱονεὶ κέγχροις ὅμοιοι σπινθῆρες ὁρῶνται, ὄμβρους ἐκδέχου. σποδιὰν δὲ λέγει αὐτὴν τὴν ἐσχάραν, τὴν ἑστίαν.

Εἰ γέ μὲν ἠερόεσσα πάρεξ ὄρεος μεγάλοιο
Πυθμένα τείνηται νεφέλη, ἄκραι δὲ κολῶναι
Φαίνωνται καθαραί, μάλα κεν τόθ' ὑπεύδιος εἴης.
Εὔδιός κ' εἴης, καί, ὅτε πλατέος παρὰ πόντου
Φαίνηται χθαμαλὴ νεφέλη, μηδ' ὑψόθι κύρῃ.
Ἀλλ' αὐτοῦ πλαταμῶνι παραθλίβηται ὁμοίη.

Εἰ γέ μὲν ἠερόεσσα) Ἠερίαν λεπτομερής. ἐὰν οὖν τοιαύτη νεφέλη ταῖς ὑπωρείαις παρεκτείνηται, αἱ δὲ ἀκρώρειαι καθαραὶ φαίνωνται, εὐδίαν ἴσθι γινομένην. ὁμοίως δὲ καὶ ἐὰν ἐν τῇ θαλάσσῃ ὁμαλῇ πλαταμῶνι ἐπικάθηται νεφέλη, λεία καὶ λευκή, καὶ αὐτοῦ οὐ μετεωρίζεται, εὐδίαν προσδόκα. αἱ γὰρ τοιαῦται, διὰ τὴν λεπτομέρειαν εὐδίαν μᾶλλον καὶ συστολὴν τοῦ ἀέρος ἐμφαίνουσι. τὸ δὲ πάρεξ, ἡ μὲν παρὰ τὴν ἐγγύτητα σημαίνει· ἡ δὲ ἐξ, τὴν ὀλίγην ἀπὸ τοῦ ὄρους ἀποχήν. πυθμένα δὲ, τὴν ὑπώρειαν λέγει· πυθμένες γὰρ ὀρῶν καλοῦνται αὐταὶ αἱ ὑπώρειαι. μεταβεβηκὼς οὖν ἐπὶ τὰ τῆς εὐδίας σημεῖα, φησὶν ὅτι καὶ ἐὰν ἀχλυώδης νεφέλη παρὰ τὸν πυθμένα, καὶ τὴν πεδιάδα τοῦ μεγάλου ὄρους τείνηται καὶ φέρηται, τὰ δὲ ἐν ὕψει τοῦ ὄρους καθαρεύοντα νεφῶν φαίνηται, σφόδρα εὔδιον ἂν εἴη τὸ κατάστημα τοῦ ἀέρος. ἢ ἐὰν αἱ νεφέλαι τὰ ἔσχατα τῶν ὀρῶν τὰ παρὰ τοῖς πυθμέσι σκοπῶσιν, αἱ δὲ ἀκρώρειαι καθαραὶ θεωρῶνται, εὐδίαν δεῖ προσδοκᾶν.

ὡσαύτως καὶ ὅταν παρὰ τοῖς αἰγιαλοῖς νέφος, οἷα ἀγχιβαθὴς καὶ ἐπιμήκης πέτρα θεωρῆται, εὐδίαν σημαίνει. ἢ ἐὰν ἐπὶ τὸν πόντον χθαμαλὴ νεφέλη φέρηται, ἀνέμων μὴ ἀναρριπιζόντων αὐτήν, ἐν ταπεινώσει οὖσαν, σχεδὸν καὶ πλησίον τοῦ ὕδατος, εὐδίαν σημαίνει. πλαταμὼν δέ ἐστι πέτρα, ὀλίγον ἐξέχουσα τῆς θαλάσσης, λεία τις οὖσα καὶ ὁμαλὴ καὶ πλατεῖα. Ἀπολλώνιος, Εἵματα εἴσατο λεῖα ἐπὶ πλαταμῶνι, τὸν οὐκ ἀπέβαλλε θάλασσα κύμασι, χειμερίη δὲ πάλαι ἀπέκλυζεν ἅλμη. ὁ δὲ λόγος· εὔδιον ἂν εἴη τὸ κατάστημα τηνικαῦτα, ὅταν ἐπὶ τοῦ πόντου φαίνηται νεφέλη, καὶ μὴ ἐν ὕψει ὑπάρχῃ, ἀλλ' αὐτοῦ πλησίον τοῦ πόντου παραθλίβηται, τοῖς πλαταμῶσιν ὁμοίως· καὶ γὰρ καὶ αὐτὴ ἡ νεφέλη ὁμοίως ὀλίγον προεκδυκυῖα τῆς θαλάσσης ὑπάρχει, καθάπερ ὁ πλαταμών. ἔστι γὰρ πλαταμὼν, ὡς ἔφην, ἡ ὀλίγον ὑπερκύπτουσα τῆς θαλάσσης ὁμαλὴ πέτρα καὶ ὕφαλος.

Σκέπτεο

Σκέπτεο δ', εὔδιος μὲν ἐὼν ἐπὶ χείματι μᾶλλον·
Εἰς δὲ γαλήνην χειμωνόθεν· οὗ γὰρ μάλα χρή,
Ἐς φάτνην ὁράαν, τὴν καρκίνος ἀμφιελίσσει
Πρῶτα καθαιρομένην πάσης ὑπένερθεν ὀμίχλης.
Κείνη γὰρ φθίνοντι καθαίρεται ἐν χειμῶνι,
Καὶ φλόγες ἡσύχιαι λύχνων, καὶ νυκτερίη γλαὺξ
Ἥσυχον ἀείδουσα, μαραινομένου χειμῶνος
Γινέσθω τοι σῆμα, καὶ ἥσυχα ποικίλλουσα,
Ὡρῇ ἑσπερίῃ κρώζῃ πολύφωνος κορώνη,
Καὶ κόρακες μοῦνοι μὲν, ἐρημαῖοι βοόωντες
Δισσάκις. αὐτὰρ ἔπειτα μετὰ θρόα κεκλήγοντες·
Πλειότεροι δ' ἀγεληδὸν ἐπὴν κοίτοιο μέδωνται,
Φωνῆς ἔμπλειοι, χαίρειν κέ τις ὠΐσαιτο,
Οἷα τὰ μὲν, βοόωσι, λιγαινομένοισιν ὁμοῖα.
Πολλὰ δὲ δενδρείοιο περὶ φλόον ἄλλοτ' ἐπ' αὐτὸν
Ἧχί τε κείουσιν καὶ ὑπότροποι ἀπτερύονται.

Σκέπτεο) Εὐδίας μὲν οὔσης, σημεῖον λάμβανε χειμῶνος· χειμῶνος δὲ ὄντος, σημεῖα ζήτει γαλήνης· μάλιστα δὲ πάντων σκόπει τὴν φάτνην καὶ ζήτει καθαιρομένης γὰρ τῆς ἀχλύος, μεταβολὴν τὴν ἐκ χειμῶνος εἰς εὐδίαν ὑποδηλοῖ· περισκόπει οὖν τὰ τεκμήρια τοῦ χειμῶνος, ὅταν ἂν εὐδία ᾖ· ἀπὸ δὲ χειμῶνος λήγοντος, τὰ τῆς γαλήνης· σφόδρα δὲ ἀναγκαῖόν ἐστιν ἀφορᾶν πρὸς τὴν φάτνην, ἣν ὁ καρκίνος περικύκλοις περιέχει. περισκόπει δὲ αὐτὴν πρῶτα καθαιρομένην, ἤγουν ἤδη ἀρχομένην αὐτὴν τοῦ καθαίρεσθαι, πάσης ὀμίχλης ὑπένερθεν γινομένης, ἐκτὸς αὐτῆς. Κείνη γὰρ φθίνοντι) Ἐκείνη γὰρ ἡ φάτνη φθίνοντος χειμῶνος καθαίρεται. καὶ δῆλον ὅτι σφόδρα ἀκριβές τὸ σημεῖόν ἐστιν εὐδίας· ἡ γὰρ φάτνη σφόδρα ἐστὶν ἀμαυρὰ καὶ δυσκατάληπτος, καὶ ὑπὸ ὀλίγης δυσκρασίας ἀέρος ἀφανιζομένη. ὅτε δὲ φαίνεται καθαρὰ, δηλονότι οὐδ' ἡ τυχοῦσα ὑπόκειται δυσκρασία, ἀλλὰ πάντῃ καθαρός ἐστιν ὁ ἀήρ. τὸ δὲ, πάσης ὑπένερθεν ὀμίχλης, οὐ τὴν φάτνην κατωτέρω πάσης ὀμίχλης φησίν· ἡ γὰρ τῶν ἀέ-

ρων

ρων δυσκρασία πολὺ τοῦ οὐρανοῦ κατωτέρω· ἀλλὰ πάσης ὁμίχλης κατωτέρω καὶ ἐκλιπὸς γινομένης τοῦ καρκίνου καὶ τῆς φάτνης. Καὶ φλόγες ἥσυχαι) Προείπομεν τινὰ συμβαίνει τῷ λύχνῳ ἐν τῷ χειμῶνι. ἥσυχα οὖν φαίνων, δηλοῖ εὐδίαν. ὁ δὲ νοῦς, καὶ τὰς τῶν λύχνων φλόγας ἡσυχίους, τουτέστι μὴ σπινθηροπόμπους οὔσας, μηδὲ κλυπούσας, σημεῖον εὐδίας ἴσθι, καὶ τὰς νυκτερινὰς γλαῦκας ἀταράχως βοώσας· (ἐν γὰρ τῷ χειμῶνι περιεχομένας τῷ κρύει, ἴδοι τις ἂν κραυγαζούσας ἀτάκτως·) καὶ τὰς κορώνας δὲ ἠρέμα καὶ ποικίλῃ τῇ φωνῇ χρωμένας· αἵ τε γὰρ φλόγες ὑπ' οὐδενὸς ταρασσόμεναι, κατὰ τὸν ἴδιον φέρονται θεσμὸν, τά τε ὄρνεα ἀτακτοῦντα ὑφ' ἡδονῆς τοῦτο πάσχει. τὸ δὲ, ἥσυχα ποικίλλουσα, τουτέστι ποικίλλουσα τὴν φωνὴν αὐτῆς εἰς διαφορὰς φωνῶν, καὶ πολύφωνα κρώζουσα. προείπομεν δὲ, ὅτι καὶ οἱ κόρακες καὶ αἱ κορῶναι, ἀρχομένου χειμῶνος εὐφραινόμενοι φαίνονται. λοιπὸν δὲ προϊόντος καὶ ἐπίτασιν τοῦ κρύους ἔχοντος, οὐκέτι χαίρουσιν, ἀλλ' ἀρχομένου θέρους πάλιν ἐφάνησαν ἡδόμεναι· τὰς γὰρ τῶν καιρῶν ὑπερβολὰς οὐ φέρουσι. φασὶ δὲ ὅταν ἡ κορώνη τῇ φωνῇ ποικίλῃ καὶ ἥσυχα κρώζῃ καὶ μὴ τραχέα, δηλοῖ ὑφ' ἡδονῆς εὐδίαν. Καὶ κόρακες μοῦνοι) Τὴν αἰτίαν αὐτὸς εἶπε· χαιρόντων γὰρ αἱ τοιαῦται φωναὶ, καὶ αἱ κινήσεις ἐνθαρρησάντων τῇ καθαρότητι τοῦ ἀέρος. πρῶτον δὲ ἰδίᾳ βοῶσιν, ἀλλήλοις προσημαίνοντες· εἶτα πιστεύσαντες ἅμα καὶ γεγηθότες διΐπτανται. ὁ δὲ νοῦς, καὶ οἱ κόρακες ἐπιεικῶς φθεγγόμενοι, καὶ ἐπαναδιπλοῦντες τὴν φωνὴν, ἔπειτα λαμπροτέρᾳ τῇ φωνῇ χρώμενοι, καὶ περὶ τὴν τοῦ ὕπνου ὥραν συνουσιαζόμενοι, καὶ μετὰ γεγωνοτέρας φωνῆς ἐπὶ τὴν ἀνάπαυσιν χωροῦντες, παραπλήσιοι ἡδομένοις ἐπὶ τῷ εὐδιεινῷ καταστήματι, καὶ ἐν τῇ ἐγρηγόρσει τῇ φωνῇ τερπόμενοι· ἐν δὲ τῷ ὀρθρινῷ καιρῷ, πολλοὶ μὲν ἐπὶ τῷ φλοιῷ τῶν δένδρων, πολλοὶ δὲ ἐπὶ τοῖς ἀκρέμοσι παρεικότες τὰ πτερὰ, καὶ ἥσυχα διαπελοῦντες, εὐδίαν σημαίνουσι. τὸ δὲ, πλειότεροι δ' ἀγεληδὸν, ἤγουν πλειοτέρας φωνῆς ἐχόμενοι, τουτέστιν ἔμπλεοι γινόμενοι, ἀγεληδὸν ὄντες, ἐπειδὰν τοῦ κοίτου φροντίδα ποιήσωσι. τὸ δὲ, χαίρειν κέ τις ὠΐσσοιτο, ὡς ἐκ τοῦ φθέγματος δηλαδὴ, χαίρειν ἄν τις ὑπολάβοι αὐτοὺς, ὅπως κρώζουσιν ἥσυχα καὶ ἀνειμένα· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ, λιγαινομένοισιν ὁμοῖα. τὸ δὲ, πολλὰ δενδρείοιο, ἀντὶ τοῦ πολλοὶ, καὶ ὅταν ἐν τῷ δένδρῳ, εἰς ὃ αὐλίζονται, περὶ τὸν φλοιὸν, καὶ τὸ στέλεχον καθεθέντες, κρώζωσι, καὶ μέλη ἄλλα λέγωσιν, εὐδίαν σημειούμενοι. τὸ δὲ, ἧχί τε κείουσι, ἤγουν ἐν ᾧ αὐλίζονται, καὶ καθέζονται· ἐὰν γὰρ ἀπ' αὐτοῦ αἰρόμενοι καὶ πετασθέντες, πάλιν ἐπ' αὐτὸ ὑποστραφεῖεν, εὐδιεινὸν τὸ περὶ τὸν ἀέρα κατάστημα γίνωσκε· χαιρόντων γὰρ αἱ τοιαῦται φωναὶ, καὶ κινήσεις ἐνθαρρησάντων τῇ καθαρότητι τοῦ ἀέρος. δηλῶσαι οὖν βουλόμενος τὸ δένδρον, ἔφη, ὅπου τε κείουσι. τινὲς οὖν τὸ, ἧχί τε κείουσιν, εἰς δύο μέρη μὴ διαιροῦντες, τὸ τεκείουσι ῥῆμά φασι ἀπὸ τοῦ τεκείω, ἵν' ᾖ, ὅπου γεννῶσι· κρεῖττον δὲ λέγειν ἧχί τε κείουσιν, ἤγουν ὅπου κοιμῶνται, ἀπὸ τοῦ κείω, τοῦ τε συνδέσμου ὄντος, ἵν' ᾖ, ὅπου καὶ τὴν κοίτην ἔχουσι, καὶ ὅπου αὐλίζονται, καὶ τῆς πτήσεως παύονται· τὸ γὰρ ἀπτερύονται, οἱονεὶ τὰ πτερὰ χαλῶσιν, ἢ διασείουσι τὰς πτέρυγας ὑποστρέψαντες· διακινοῦσι γὰρ τὰς πτέρυγας οὗτοι ὑφ' ἡδονῆς τὴν κοίτην καταλαβόν-

τες, ἢ τὴν ἐκ τοῦ ἀέρος ἰκμάδα διατινάσσοντες. καὶ παρ' Ἀρχιλόχῳ, Υφ' ἡδονῆς σαλευομένη κορώνη. ὁ δὲ ὑπότροποι, ἀντὶ τοῦ τραπέντες ἀπὸ τοῦ νομοῦ πάλιν ὡς ἐπὶ τὴν κοίτην. ἐν δὲ τῷ ἀπτερύονται, προσέθηκε τὸ α΄. διὰ τὸ μέτρον· πτερύσσειν γάρ ἐστι καὶ πτερύειν. ἐτυμολογεῖται δὲ, οἱονεὶ πτεροσείειν.

(λήνης

Καὶ δ' ἄν που γέρανοι, μαλακῆς προπάροιθε γα-
Ἀσφαλέως τανύσαιεν ἕνα δρόμον ἤλιθα πᾶσαι·
Οὐδὲ παλιρρόθιοί κεν ὑπεύδιοι φορέοιντο.
Ἦμος δ' ″ἐρημόθεν καθαρὸν φάος ἀμβλύνηται,
Οὐδέ ποθεν νεφέλαι πεπιεσμέναι ἀντιόωσιν,
Οὐδέ ποθεν ζόφος ἄλλος ὑποτρέχῃ, οὐδὲ σελήνη·
Ἀλλὰ τάγ' ἐξαπίνης αὕτως ἀμενηνὰ φέρωνται,
Μηκέτι τοι τόδε σῆμα γαληναίης ἐπικείσθω.
Ἀλλ' ἐπὶ χεῖμα δόκευε· καὶ ὁππότε, ταὶ μὲν ἐῶσιν
Αὐτῇ ἐν χώρῃ νεφέλαι· ταὶ δ' ἄλλαι ἐπ' αὐταῖς,
Ταὶ μὲν ἀμειβόμεναι, ταὶ δ' ἐξόπιθεν φορέονται·
Καὶ χῆνες κλαγγηδὸν ἐπειγόμεναι βρωμοῖο.

″ἀστερόθεν

Καὶ δ' ἄν που γέρανοι) Καὶ γέρανοι συνηθροισμέναι, ὅταν μακρὰν πτῆσιν ἀνύσωσι, καὶ μὴ εἰς τοὐπίσω ὑποστραφῶσιν, εὐδίαν δηλοῦσι· προγινώσκουσι γὰρ πολλῶν ἡμερῶν εὐδίαν γενησομένην, διαίρονται εἰς ὕψος, καὶ ἐπιθαῤῥοῦσι τῷ διαστήματι τῆς πτήσεως· αἱ γὰρ γέρανοι τὰς τῶν καιρῶν ὑπερβολὰς οὐ φέρουσιν, ἀλλὰ χειμῶνος μὲν ἀπὸ Θρᾴκης, ὡς ἐπὶ τὰ νοτιότερα φεύγουσι, καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον διατρίβουσι. πάλιν δὲ, ὅτε χειμὼν, τὸν αὐτὸν ἀνύουσι δρόμον. καὶ ἐὰν πετομένων αὐτῶν πνεύματα ποιητικὰ ἐμπέσῃ χειμῶνος, οὐκέτι αἱ πᾶσαι τὸν αὐτὸν ἀνύουσι δρόμον, ἀλλὰ φεύγουσιν τὰ πνεύματα ἐξ ὑποστροφῆς, ἀτάκτως ποιοῦσαι τὰς πτήσεις μετὰ κλαγγῆς καὶ ψόφου, δεδυκυῖαι τὸν χειμῶνα. βοῶσι δὲ πάλιν ὡς ἡδόμεναι, ὅταν εἰς τὰ θερμὰ τῶν τόπων ἐν χειμῶνι γένωνται· φησὶ γὰρ καὶ ὅτε τὸν αὐτὸν ἀνύουσι δρόμον, εὐδίαν δηλοῦσιν· ἐπάγει γὰρ, Οὐδὲ παλιῤῥόθιοί κεν ὑπεύδιοι φορέοιντο. καὶ Ὅμηρος, Κλαγγῇ ταί γε πέτονται ἐπ' ὠκεανοῖο ῥοάων. καὶ Ἡσίοδος, Φράζεσθαι δ' αὖ τε ἐὰν γεράνων φωνῆς ἐπακούσῃς, Υψόθεν ἐκ νεφέων ἐνιαύσια κεκληγυίης, Ἥτ' ἀροτοῖό τε σῆμα φέρει, καὶ χείματος ὥρην

Δει-

Δεικνύει ὀμβρεινοῦ. ἐν εὐδίᾳ οὖν καὶ ἂν παλίρροθοι καὶ ἀτάκτως φέρωνται, ἀλλὰ λεῖόν τινα καὶ τὸν αὐτὸν ἀποτελοῦσι δρόμον· ἢ ὅτι, πνεύματος μὴ σκληροῦ ὄντος, διὰ τὴν πύκνωσιν τοῦ ἀέρος, παλινδρομοῦσιν αἱ γέρανοι· ἐν δὲ ἀκύμονι καὶ κεχυμένῳ καὶ λείῳ καὶ ἀπλαίστῳ, εὐδρομοῦσιν. Ἦμος δ' ἀστέρες) Μεταβέβηκε πάλιν ἐπὶ τὰ τοῦ χειμῶνος σημεῖα, καί φησιν, ὅταν ἴδῃς ἐν καθαρῷ ἀέρι αἰφνιδίως ἀμβλυνομένους ἀστέρας, μήτε νέφους, μήτε ἄλλης τινὸς ἀχλύος ἐπισκιαζούσης, μήτε σελήνης ἐπιπροσθούσης, χειμῶνα προσδόκα. δηλοῖ δὲ, ὅτι ἡμῖν ἀνεπαίσθητος ὁ ἀὴρ παχυμερὴς γινόμενος, τοῦτο ποιεῖ. γίνεται δὲ τοῦτο, αὐχμοῦ ἐπιπροσθοῦντος τοῖς ἄστροις, καὶ τὸ λαμπρὸν αὐτῶν ἀμβλύνοντος. τὸ οὖν, οὐδὲ σελήνη, προσέθηκεν, ἐπειδὴ ἡ σελήνη σκέπει τῷ ἰδίῳ φωτὶ καὶ ἀμαυροῖ τοὺς ἀστέρας. εἰ οὖν ἄνευ τούτων ἐξαίφνης σκοτεινὰ τὰ ἄστρα γένηται, χειμὼν ἔσται. Καὶ ὁππότε, τοὶ μὲν ἐῶσιν) Ὡσαύτως καὶ ὅταν τῶν νεφελῶν αἱ μὲν ὑψηλότεραι ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ μένωσιν ἀκίνητοι· αἱ δὲ ὑπ' αὐταῖς ὑπορριπίζωνται· αἱ μὲν προηγούμεναι· αἱ δὲ καταλαμβάνουσαι· ὡσαύτως χειμῶνος σημεῖον, ὅταν ἔν τινι τόπῳ τῶν νεφελῶν, αἱ μὲν ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ μένωσιν ἀκίνητοι, ἄλλαι δὲ ἀπ' αὐτῆς ἐκείνης τῆς χώρας καὶ τοῦ τόπου ἐκείνου ἐξέλθωσιν, αἱ μὲν τὰς ἑσταμένας παρατρέχουσαι, ἄλλαι δ' ὄπισθεν ἐρχόμεναι. Καὶ χῆνες) Τὰς χῆνας, καὶ τὰ λοιπὰ ἐφεξῆς, ἃ καταλέγει ὄρνεα, ταραχωδῶς καὶ μετὰ πολλῆς κινούμενα κραυγῆς, σύμβολά φησι γίνεσθαι χειμῶνος· τῆς γὰρ τοῦ ἀέρος ἀκρασίας αἰσθανόμενα, οὐ φυλάττουσι τὴν προτέραν συνήθειαν. τὸ δὲ ἐπειγόμενοι, ἀντὶ τοῦ ἐξίασιν εἰς νομὴν, μετὰ φωνῆς πλείονος τοῦ εἰωθότος βοσκόμενοι, διὰ τὸ μηκέτι δύνασθαι εὐχερῶς ἐξελθεῖν καὶ βοσκηθῆναι ἐν τοῦ χειμῶνος τοῦ γινομένου.

Χειμῶνος μέγα σῆμα καὶ ἐννεάγηρα κορώνη
Νύκτερον ἀείδουσα, καὶ ὀψὲ βοῶντε κολοιοί,
Καὶ σπίνος ἠῷ ἀπίζων, καὶ ὄρνεα πάντα
Ἐκ πελάγευς φεύγοντα, καὶ ὀρχίλος, ἢ καὶ ἐριθεὺς
Δυόων ἐς κοίλας ὀχεάς, καὶ φῦλα κολοιῶν
Ἐκ νομοῦ ἐρχόμενα τραφεροῦ, ἐπὶ ὄψιον αὖλιν.
Οὐδ' ἂν ἐπιξουθαὶ μεγάλου χειμῶνος ἰόντος
Πρόσσω ποιήσαιντο νομὸν κηροῖο μέλισσαι,
Ἀλλ' αὐτοῦ μέλιτός τε καὶ ἔργων εἱλίσσονται·
Οὐδ' ὕψου γεράνων μακραὶ στίχες αὐτὰ κέλευθα

Τείνου-

Τείνονται· στροφάδες τε παλιμπετὲς ἀπονέονται.
Μηδ' ὅτε νηνεμίῃ ἐν ἀράχνια λεπτὰ φέρηται,
Καὶ φλόγες αἰθύσσωσι μαραινομένοιο λύχνοιο,
Ἢ πῦρ αὔηται σπουδῇ, καὶ ὑπεύδια λύχνα,
Πιστεύειν χειμῶνι.

Καὶ ἐννεάγηρα κορώνη) Εννέα γὰρ γενεῶν ἔτη ζῇ ἡ κορώνη. ἢ τὸ ἐννέα, ἀντὶ τοῦ πολλὰ ποιητικῶς λήπτεον· ἤγουν ἡ πολύγηρα κορώνη, ὀξέα κρώζουσα νυκτὸς, χειμῶνός ἐστι δηλωτική. Καὶ ὀψὲ βοῶντε) Καὶ περὶ τὴν ἑσπέραν βοῶντες οἱ κολοιοὶ, σημεῖόν εἰσι χειμῶνος, ὅταν δηλαδὴ ἑσπερίζοντος τοῦ καιροῦ κοίτης χρήζωσι· βοῶσι γὰρ χάριν τῆς αὐτῶν κοίτης· ὡς γὰρ εἴπομεν, περὶ τοῦ χειμῶνος ἔρχονται αὐτοῦ. τῷ δὲ βοῶντε, δυϊκῷ ἀριθμῷ ἐχρήσατο ἀντὶ πληθυντικοῦ· τοῦτο γὰρ ἔθος αὐτῷ, ὃ καὶ Ομηρος οἶδε. Καὶ σπίνος) Εἶδος ὀρνέου καὶ ὁ σπίνος. τὸ δὲ, ἠῷ ἀσπίζων, ἤγουν ὁ σπίνος ὑπὸ ὄρθρον φθεγγόμενος. Ορνεα πάντα) Καὶ πάντα τὰ ὄρνεά, φησιν, ἐκφεύγοντα τὸ πέλαγος διὰ τὴν ψύξιν, σημεῖόν εἰσι χειμῶνος. Καὶ ὀρχίλος, ἢ καὶ ἐριθεύς) Καὶ ταῦτα εἴδη εἰσὶν ὀρνέων. δῆλον δὲ ὅτι εἰς φωλεοὺς καταδυόμενα, τὸν ἐπιόντα προδεικνύουσι καὶ προσημαίνουσι χειμῶνα. Καὶ φῦλα κολοιῶν) Καὶ τὰ συστήματα τῶν κολοιῶν περὶ τὴν ἑσπέραν ἐπὶ κοίτην ἐρχόμενα ἀπὸ τῆς ἐν τῇ γῇ κατανομῆς, χειμῶνα δηλοῦσι. παραφερόμενοι δὲ, τῆς γῆς. ἐπειδὴ τὰς ἀρούρας βόσκονται, τὰ ἀποβαλλόμενα ἢ ἐκπίπτοντα τῶν καρπῶν διεπόμενοι. ἐπὶ ὄψιον δὲ αὖλιν, τὴν ἑσπερινὴν κοίτην. Οὐδ' ἂν ἐπὶ ξουθαὶ) Ηγουν αἱ κατοικίδιοι μέλισσαι. ὁ δὲ νοῦς, μεγάλου χειμῶνος ἰόντος, οὐδὲ αἱ ξουθαὶ μέλισσαι ἐπὶ τὸ πρόσω, ἤγουν ἐκτὸς τῶν σίμβλων τὴν κατανομὴν ποιοῦνται, ἀλλ' αὐτοῦ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ ἑλίσσονται καὶ ἀναστρέφονται. ἢ ἑλίσσουσι τὰ τοῦ μέλιτος καὶ τῶν ἔργων φροντίσματα. οἱ δὲ, ἔργων, τῶν γεωργικῶν ἀνθῶν· ἐν γὰρ τοῖς ἀγροῖς καὶ μόνοις αὐτῶν εἰσιν αἱ ὁδοί. ἐξιοῦσαι οὖν τῶν σίμβλων, εὐθέως ἔρχονται ἐπὶ τοὺς ἀγροὺς, καὶ πλησίον βόσκονται, μήποτε ἄφνω ἐπιγένηται χειμὼν, ἵνα ἐγγὺς ὦσι τῶν σίμβλων. ἢ ὅτι αἱ μέλιτται ἐγγὺς τῶν κυψελῶν ἀναστρεφόμεναι, καὶ μὴ πόῤῥω τὴν νομὴν ποιοῦσαι· (δυσριγώταται γάρ.) χειμῶνα προδηλοῦσι καὶ προφαίνουσιν ἐσόμενον. Οὐδ' ὑψοῦ γεράνων) Καὶ ταῦτα δὴ σημεῖα χειμῶνος· γέρανοι μὴ εὐθυπορεῦσαι ἱπτάμεναι, ἀράχνια νηνεμίᾳ μετακινούμενα, φλὸξ ἀπὸ λύχνου μὴ καθαρὰ, καὶ μόλις ἁπτόμενον πῦρ· πῆξις δὲ τέφρας, νιφετοῦ σημεῖον· καὶ τὰ περὶ τὰς μύξας τῶν λύχνων κέγχροις ὅμοια φαινόμενα· καὶ γὰρ καὶ τοῦτο νιφετοῦ σημεῖον· χαλάζης δὲ, διαπύρου ἄνθρακος τὸ μέσον νεφελῶδες. φασὶν οὖν τὰς γεράνους, ὄμβρων μελλόντων καταφερεσθαι, οὐ μετεώρους αἴρεσθαι, ἀλλὰ καὶ τῆς εὐθείας ἐμποδίζεσθαι πτήσεως· αὕτη γὰρ ἡ γέρανος δυσπαθὲς ἔχει τὸ σῶμα, καὶ πρὸς τὰς τῶν ὡρῶν ὑπερβολὰς ἀντέχειν οὐ δύναται. ὁ δὲ νοῦς, αἱ δὲ τῶν γεράνων μακραὶ τάξεις τὰς αὐτὰς ὁδοὺς τείνουσαι οὔ· (τοῦτο γὰρ ἦν εὐδίας

δίας σύμβολον·) ἀλλὰ ἀποσραφεῖσαι τὸ ὑγρὸν πνεῦμα, καὶ ἐξ ὑποστροφῆς πορευόμεναι, τὸ αὐτὸ σημεῖόν εἰσι. καὶ γέρανοι οὐ μὴ διαιρόμεναι εἰς ὕψος, μηδ᾽ ἐπ᾽ εὐθείας ποιούμεναι τὴν πτῆσιν, ἀλλ᾽ ὑποστρέφουσαι εἰς τοὺς τόπους, ὅθεν ἐκινήθησαν, τὸ αὐτὸ σημεῖόν εἰσι. Μηδ᾽ ὅτε νηνεμίη) Καὶ ὅταν τὰ ἀράχνια νηνεμίας οὔσης ἐν τῷ ἀέρι πλάζωνται· ὡσαύτως καὶ ὅταν ἀμαυρὸν ᾖ τὸ περὶ τοὺς λύχνους φέγγος, καὶ μὴ εἰς ὕψος ἀνάπτηται, ἀλλὰ περιστρέφηται), ὅμοιον γινόμενον τοῖς ἐπὶ τῶν θερμοτέρων ἀτμῶν τιθεμένοις λύχνοις, τὸ αὐτὸ σημεῖον. καὶ τὸ πῦρ ὑπὸ τῇ σποδιᾷ ἀφανιζόμενον, καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ σημεῖα γίνεται ἐπὶ τοῦ χειμερινῆς καταστάσεως. Ἄλλως. Ἡ ἀράχνη λεπτή ἐστι καὶ ἰσχνὴ, καὶ ἐν μετεώρῳ ἐστί· καὶ ἔτι ἡμῖν ἀνεπαισθήτου ὄντος τοῦ πνεύματος, αὕτη καὶ ἐκ βραχείας κινήσεως φέρεται καὶ κινεῖται. ὁ δὲ λόγος, ἐν νηνεμίᾳ δὲ, ὅτε ἡ ἀράχνη κινεῖται, μὴ καταφρόνει τοῦ σημείου· εἰ γὰρ καὶ αὐτίκα νηνεμία ἐστὶν, ἀλλ᾽ οὖν γε προδηλοῖ τὸν ἐσόμενον χειμῶνα. Καὶ φλόγες αἴθυσσωσι) Λύχνων φλόγες ἠρέμα περιφερόμεναι, πῦρ τε μόγις ἀναπτόμενον, καὶ τὰ ἐλλύχνια φῶτα, χειμῶνος σημεῖον· συμπίπτει γὰρ τὸ ὑποκείμενα ὑπὸ τοῦ ἀέρος. Ἡ πῦρ αὔηι) Ἀπὸ κοινοῦ τὸ, μηδὲ τότε πίστευε τῷ χειμῶνι, ὅταν πῦρ ἐφάπτηται μετὰ κακοπαθείας καὶ βραδέως, καὶ τὰ ὑπαίθρια λύχνα· δῆλον γὰρ ὅτι πολλοῦ ὄντος τοῦ περιέχοντος ὑγροῦ, βράδιον τὸ πῦρ ἐφάπτεται καὶ τὰ λύχνα. αὔηται οὖν, ἀντὶ τοῦ ἐφάπτηται, Πλούταρχος δέ φησι, τὰ καυστὰ βραδέως ἐξάπτεσθαι, παχυμερέστερος τοὺς πόρους ἐπιφράττοντος ἀέρος· διόπερ οἱ τὰς δᾷδας ἅπτοντες, περιτρίβουσιν ἐν τῇ τέφρᾳ, ἵνα ἀποκρουσθῇ εἴ τι ἐνικμον ᾖ, καὶ τὸ πῦρ τῆς ὕλης μᾶλλον ἅψηται.

-τί τοι λέγω ὅσσα πέλονται
Σήματ᾽ ἐπ᾽ ἀνθρώποις; δὴ γὰρ καὶ ἀζαλέη τέφρη
Αὐτοῦ πηγνυμένη νιφετοῦ ἐπιτεκμήραιο·
Καὶ λύχνῳ χιόνος, κέγχροις ὅτ᾽ ἐοικότα πάντη
Κύκλῳ σήματ᾽ ἔχῃ πυριλαμπέος ἐγγύθι μύξης·
Ἀνθρακι δ᾽ αὖ ζώοντι χαλάζης, ὁππότε λαμπρὸς
Αὐτὸς ἐείδηται, μέσσῳ δέ οἱ ἠΰτε λεπτὴ
Φαίνηται νεφέλη, πυρὸς ἔνδοθεν αἰθομένοιο.

Τί τοι λέγω) Τί σοι καταλέγω, ὅσα σημεῖα γίνεται ἐπ᾽ ἀνθρώποις χειμῶνος καὶ εὐδίας· καὶ γὰρ ἐν τῇ ἁπάντων ἀσφαλεστάτη τέφρα, περὶ ἐκεῖνον τὸν τόπον ἔνθα ἐστὶ πηγνυμένη, χειμὼν ἔσται· πολλοῦ γὰρ τοῦ περὶ τὸν ἀέρα νοτίσματος τὸ τοιοῦτο σημεῖον. ἡ τέφρα οὖν μὴ διαλυομένη καὶ ὥσπερ πεπηγυῖα, σημαντικὴ χειμῶνος. καὶ κέγχροι πολλαὶ ἐπὶ τοῦ

τοῦ λύχνου φωτὸς ἐπανισταμένας, νιφετὸν σημαίνουσιν. ὅταν δὲ τοῦ διαπύρου ἄνθρακος ἡ μὲν ἐπιφάνεια λαμπρὰ τυγχάνῃ, ἡ δὲ μεσότης μελαίνηται, χάλαζαν ἐσομένην δεῖ σημειοῦσθαι. Καὶ λύχνῳ χιόνος) Καὶ ἐπὶ τῷ λύχνῳ χιόνος γίνωσκε σημεῖον, ἐὰν κέγχροις ἐοικότα σημεῖα πανταχοῦ καὶ κύκλῳ ἔχῃ, ἐγγὺς τοῦ πυριλαμποῦς μύξης. ἐὰν οὖν καὶ περὶ τὰς μύξας κέγχροις ὅμοια σημεῖα γένηται, καὶ ταῦτα σημεῖον ὑγροῦ χειμῶνος. Ανθρακι δὲ ζώοντι) Ηγουν ἠνθρακωμένῳ καὶ καίοντι. ἐὰν οὖν ζῶντος ἄνθρακος, ἤγουν καιομένου, καὶ ἐπὶ τῆς αὐτοῦ φλογὸς μεταξὺ ὥσπερ νεφέλη τις γίνηται, χαλάζης τὸ τοιοῦτον σημεῖον. λευκὸν δὲ δεῖ φαντάζεσθαι τὸν ἄνθρακα, διὰ τὴν πεπηγυῖαν τέφραν. καὶ εἰκότως τὸ τοιοῦτον σημεῖον χειμῶνος· ἡ γὰρ τοῦ ἀέρος ψύξις τοιαύτη ἐστὶν, ὡς καὶ μέχρι τοῦ πυρὸς διήκειν.

Πρῖνοι δ' οὐ καρποῖο κατάχθεες, οὐδὲ μέλαιναι
Σχῖνοι ἀπείρητοι· περ' αὐτῇ δέ τε πολλὸς ἀλωεὺς
Αἰεὶ παπταίνει, μή οἱ θέρος ἐκ χερὸς ἔρρῃ·
Πρῖνοι μὲν θαμινῆς ἀκύλου κατὰ μέτρον ἔχουσαι,
Χειμῶνός κε λέγοιεν, ἐπὶ πλέον ἰσχύσοντος.
Μηδὲ ἄδην ἔκπαγλα περιβριθοῖεν ἁπάντῃ,
Τηλοτέρω δ' αὐχμοῖο συναστα χύοιεν ἄρουραι.

Πρῖνοι δ' οὐ καρποῖο) Αρχεται λοιπὸν ἀπὸ δένδρων τεκμήρια ἡμῖν διδόναι περὶ χειμώνων καιρῶν, ἐπιτήδεια πρὸς γεωργίαν. δεῖ οὖν λαβεῖν ἀπὸ πρίνου καὶ σχίνου σημεῖα· ὁ γὰρ τῆς πρίνου καρπὸς σύμμετρος ὢν, τοιοῦτον χειμῶνα δηλοῖ· ὁ δὲ πλείων τοῦ συνήθους, πλείονα αὐχμόν· μεταβὰς οὖν ἐπὶ τὰ τῆς γεωργίας σημεῖα, πειρᾶται διδάσκειν ἡμᾶς, καί φησιν, ὅτι πρῖνοι καὶ σχῖνοι μετρίαν τὴν καρποφορίαν ὅταν ἔχωσιν, αὐχμηρὸν τὸ τέλος σημαίνουσιν. αἱ μὲν οὖν πρῖνοι μὴ ὑπὲρ τὸ δέον εὐποροῦντες, μακρὸν ἐσόμενον τὸν χειμῶνα σημαίνουσιν· ἐὰν δὲ πολυφορῶσι περὶ τὰ ἔσχατα μέρη τοῦ θέρους, βλάβην τοῦ σιτικοῦ καρποῦ γενησομένην ὑπὸ αὐχμοῦ. ἡ δὲ τοῦ σχίνου καρποφορία τριστὴ τυγχάνει· τρὶς γὰρ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀνθεῖ, καὶ τρὶς τελεσφορεῖ· ἑκάστη γὰρ καρποφορία ἴδιον σημεῖον ποιεῖ· ἐὰν γὰρ ὁ πρῶτος καρπὸς κατὰ τρόπον γένηται, πρώϊμον δεῖ θέρος προσδοκᾶν· ἐὰν δὲ ὁ δεύτερος, κατὰ μέσον καιρὸν τὸν θερείας κρείσσονα σημαίνει· ὁ δὲ τρίτος, τὸν ἔσχατον. ἡ δὲ σύνταξις, οὕτως, κατάχθεες καρποῖο, τουτέστι βαρυνόμεναι τῷ καρπῷ, οὐκ ἀπείρητοί εἰσι χειμῶνος· ὅσα γὰρ τὴν σχῖνον ἐκ τοῦ ἀέρος ὠφελεῖ, ταῦτα καὶ τὸν σῖτον· ὁμοίως καὶ τὰ βλάπτοντα. δείγματα οὖν τῶν πρώτων σπόρων ὁ πρῶτος ἐν τῇ σχίνῳ ἐστὶ, καὶ τῶν μέσων ὁ μέσος, καὶ ὁ τρίτος τῶν τελευταίων. οὕτω Πλούταρχος.

χος. Πολλὸς ἀλωεὺς) Ὁ σπουδαῖος γεωργὸς καὶ ὁ ἀροτριεὺς ἀφορᾷ ἐπὶ τὰ σημεῖα τῆς γεωργίας. τὸ δὲ, μή οἱ θέρος ἐκ χερὸς ἔῤῥη, ἀντὶ τοῦ, ῥεύσῃ, φθαρῇ. ὁ δὲ σῖτος ὅταν ἀρχὴν ἔχῃ τοῦ ἀναφύεσθαι, οὔτε ὑπερβολὴν χειμῶνος δύναται βαστάζειν, οὔτε αὐχμοῦ συμπεσόντος. ἐν ἔαρι γὰρ φυόμενος, τοῦτο δοκεῖ ἀπαλλάττεσθαι. ἀλλ᾽ ἐπειδὰν ἐμπέσῃ, ἀπόλλυται. φησὶν οὖν ὅτι καὶ πρῖνοι οὐ μεσταὶ καρποῦ ὦσι, καὶ μέλαιναι σχῖνοι οὐκ ἀπείρητοί εἰσι χειμῶνος. δυνατὸν οὖν ἐκ τῆς τῶν καρπῶν αὐτῶν ἀναφύσεως συμβάλλειν καὶ χειμῶνος καιρούς. λέγει οὖν, ὁ μὲν τοῦ πρίνου καρπὸς σύμμετρος ὢν, χειμῶνα δηλοῖ· ὁ δὲ πλείων τοῦ συνήθους, αὐχμόν. Πρῖνοι μὲν θαμινῆς) Ὁ πρῖνος τὸ δένδρον τῶν πάνυ καταξήρων ἐστί. καὶ μαρτυρεῖ καὶ Ἀριστοφάνης λέγων, Σὺ δ᾽ ὥσπερ πρῖνος εὐθὺς ἐμπρησθεὶς, βοᾷς· τῶν ξύλων γὰρ τὰ κατάξηρα ἐμπρησθέντα καὶ καυθέντα, τῇ ξηρότητι ἀντέχει τῷ πυρί· αὕτη τοίνυν ἡ πρῖνος ξηρά τις οὖσα τὴν φύσιν, τοῖς ὑγραίνουσι τέρπεται· καὶ χειμῶνος ὄντος, σφόδρα ὑγροῦ τοῦ περιέχοντος γινομένου, τῇ ὑγρότητι ἡσθεῖσα καρποφορεῖ, καὶ δηλοῖ τὸν ἐσόμενον μέγαν χειμῶνα· ὑφ᾽ οὗ τῆς ὑγρασίας μεταλαβοῦσα ἐκαρποφόρησε. θαμινῆς δὲ, τῆς συνεχῶς φυομένης· τρέφων γὰρ τοῦ χειμῶνος φύεται. ὁ δὲ ἄκυλος, καρπός ἐστι τῆς πρίνου· καὶ Ὅμηρος Παρ᾽ ἄκυλον, βάλανόν τε. καὶ ἄμετρον δὲ ἔχουσαι, ἀντὶ τοῦ, συμμέτρως ἔχουσαι τῶν καρπῶν. φησὶν οὖν καὶ Θεόφραστος, ὅτι ἡ πρῖνος καὶ ἡ σχῖνος, αὐχμηραὶ τῇ κράσει καὶ ξηρότεραι τῶν ἄλλων πεφύκασι. πολὺν οὖν καρπὸν οὐ φέρει, ἐὰν μὴ εἰς βάθος ὑγρανθῇ. εἰκότως οὖν τῇ τούτων ἀφορίᾳ, καταμαντεύονται περὶ τῶν σπερμάτων, μιᾶς αἰτίας οὔσης, δι᾽ ἧς ἀμφοτέρων ἡ πολυκαρπία ἐπέρχεται. εἰ δὲ ὑπερβάλλει τοῦ καρποῦ τὸ πλῆθος, οὐκ ἀγαθὸν σημεῖον. ἄμετρον γὰρ ἐπομβρίαν καὶ πλεονασμὸν ὑγρότητος, ἢ περὶ τὸν ἀέρα ἄνεσιν καὶ θηλύτης δηλοῖ. οὕτω καὶ Πλούταρχος. Μηδὲ λίην ἔκπαγλα) Μηδὲ λίαν κρατερικῶς καὶ ἐξόχως βαρυνθεῖεν τῷ καρπῷ παντελῶς, ἤγουν μὴ λίαν ἔχοιεν καρπὸν, ἀλλὰ σύμμετρον· τότε γὰρ ἐκ τοῦ αὐχμοῦ αἱ ἄρουραι θάλλουσαί εἰσι· τὸ οὖν τηλοτέρω, ἀντὶ τοῦ πόῤῥωτέρω ὦσαι, αἱ ἄρουραι τοῦ αὐχμοῦ πληθύουσι τοῖς ἀστάχυσι.

Τριπλόα δὲ σχῖνος κυέει· τρισσαὶ δέ τε αὖξαι
Γίνονται καρποῖο· φέρει δέ τε σήματ᾽ ἑκάστη
Ἑξείης ἀρότῳ. καὶ γάρ τ᾽ ἀροτήσιον ὥρην
Τριπλόα μείρονται, μέσσην, καὶ ἐπ᾽ ἀμφότερ᾽ ἄκρα,
Πρῶτος μὲν πρώτην ἄροσιν, μέσσος δέ τε μέσσην
Καρπὸς ἀπαγγέλλει. πυμάτην γε μὲν ἔσχατος ἄλλων.
Ὅντινα γὰρ κάλλιστα λοχαίη σχῖνος ἀρεῖται,

Κείνῳ

Κείνῳ γ' ἐξ ἄλλων ἄροσις πολυλήιος εἴη·
Τῷ δέ γ' ἀφαυροτάτῳ ὀλίγη, μέσσῳ δέ τε μέσση.
Οὕτως δ' ἀνθέρικος τριχθὰ σκύλλης ὑπεραρθῇ,
Σήματ' ἐπιφράσσασθαι ὁμοίϊον ἀμήτοιο.
Ὅσσα δ' ἐπὶ σχῖνον ἀροτὴρ ἐπιφράσσατο καρπῷ,
Τόσσα καὶ ἐν σκύλλης τεκμαίρεται ἄνθει λευκῷ.

Τρίπλοα δὲ σχῖνος κυέει) Τρίτον φησὶ φέρειν τὴν σχῖνον καρπόν· ἕκαστον δὲ τούτων σημεῖον εἶναι σπόρου· καὶ γάρ φησι, τοὺς σπόρους τρεῖς εἶναι, πρῶτον, δεύτερον, ὕστατον. ὃν ἂν οὖν καρπὸν εὐφορήσῃ μάλιστα ἡ σχῖνος, κατὰ λόγον καὶ τὸν σπόρον ἐκεῖνον γίνεσθαι ἄριστον. τὸ δὲ, λοχαίη σχῖνος, βαθεῖα καὶ ὑψηλή, ἀπὸ τοῦ λοχῆσαι δύνασθαι καὶ ἐνεδρεῦσαι ἐν αὐτῇ κρυπτόμενον· οὕτως Ἀπολινάριος. τὸ δὲ ἄρηται, ἀντὶ τοῦ ἐνέγκῃ. ἐν ἐκείνῳ δὲ τῷ καρπῷ καὶ ἡ ἄροσις πολὺ κρείττων ἔσται· οὐ γὰρ μόνον τοῖς ζώοις συμπάθεια γίνεται, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς φυτοῖς· ὅταν οὖν κεκραμένην τῇ ὑγρότητι καὶ ψυχρότητι παραπλησίως ἔχῃ τὴν ἕξιν, καὶ τρέφεται ἀπὸ τῶν ὁμοίων, καὶ τοῖς αὐτοῖς εὐθαλεῖ καὶ μαραίνεται. διὸ πολλὰ μετ' ἀλλήλων συνακμάζει καὶ καρποφορεῖ, τὰ μὲν θέρει, τὰ δὲ χειμῶνι, τὰ δὲ καὶ ἔαρι. τῶν μὲν οὖν αἱ κράσεις διάφοροι, τῶν δὲ ὅμοιαι καὶ συγγενεῖς σφόδρα· τῶν οὖν μίαν κρᾶσιν ἐχόντων, εἰσὶ πρῖνος, σχῖνος, σκύλλα, πυρὸς, κατὰ Πλούταρχον. Οὕτως δ' ἀνθέρικος) Ἀνθέρικον νῦν εἴρηκε τὸ ἄνθος τῆς σκύλλης· κυρίως γὰρ τὸ ἄκρον τῶν ἀσταχύων. ἀκολούθως δέ, φησι, καὶ τὸ τῆς σκύλλης ἄνθος τεκμαίρεσθαι περὶ τῶν ἐσομένων καρπῶν· τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἄνθος περὶ τοῦ πρώτου σπόρου διδάσκει ἡμᾶς, τὸ δὲ δεύτερον, περὶ τοῦ δευτέρου· καὶ τὸ τρίτον, περὶ τοῦ τρίτου.

Αὐτὰρ ὅτε σφῆκες μετοπωρινὸν ἤλιθα πολλοὶ
Πάντῃ βεβρίθωσι, καὶ ἑσπερίων προπάροιθεν
Πληϊάδων, εἴποι τις ἐπερχόμενον χειμῶνα,
Οἷος ἐπὶ σφήκεσσιν ἑλίσσεται αὐτίκα δῖνος.
Θήλειαι δὲ σύες, θήλεια δὲ μῆλα, καὶ αἶγες,
Ὁππότ' ἀναστρωφῶσιν ὀχῆς, τὰ δέ γ' ἄρρενα πάντα
Δεξάμεναι πάλιν αὖτις ἀναβλήδην ὀχέωνται,

Αὐτῷ καὶ σφήκεσσι μέγαν χειμῶνα λέγοιεν.
Ὀψὲ δὲ μισγομένων αἰγῶν, μήλων τε, συῶν τε
Χαίρει ἄνολβος ἀνὴρ, ὅ οἱ οὐ μάλα θαλπιόωντι
Εὔδιον φαίνουσι βιβαιόμεναι ἐνιαυτόν.

Αὐτὰρ ὅτε σφῆκες) Ὅταν ἐν φθινοπωρινῇ τοῦ ἔτους ὥρᾳ, σφῆκες κατὰ πλῆθος συνηθροισμένοι, ἐν πολλοῖς τόποις βλέπωνται, καὶ περὶ τὴν ἑσπερίου τῶν πλειάδων ἀνατολῆς, δεῖ προσδοκᾶν χειμῶνα· προείρηται δὲ ὅτι ἡ ἑσπέριος πλειάδων ἀνατολὴ χειμῶνα ἐπιφέρει. τὸ οὖν ἑσπερίων προπάροιθεν, ἤγουν τῶν ἀπὸ ἑσπέρας ἀνατελλουσῶν· ἑῷαι γὰρ ἀνατέλλουσι θέρει. ὅτε οὖν εἰ καὶ πρὸ τῶν ἑσπερίων πλειάδων οἱ σφῆκες βλέπονται συνηθροισμένοι, εἴποι τις ἂν ἔσεσθαι χειμῶνα. γίνονται δὲ σφῆκες ἐκ γῆς· εὐφυὴς γὰρ πρὸς τὸ γεννᾶν τὰ τοιαῦτα ἡ γῆ, ὅταν ἰκμαδώδης ᾖ. Θήλειαι δὲ σύες) Ἡ ὑγρότης γόνιμον καὶ κινητικὸν τῆς σπερματικῆς δυνάμεως· διαχυθὲν γὰρ τὸ σῶμα καὶ τὸ ἔνδυμα τῇ ἀνέσει, ἀραιὸν γίνεται, καὶ ὑπόθερμον εἰς ὁρμὰς ἀγωγοὺς ἐπὶ τὸ τῆς γεννήσεως ἔργον. διὸ καὶ οἱ παλαιοὶ τὸν Διόνυσον τῇ Δημήτρᾳ συγκαθιέρωσαν, αἰνιττόμενοι τὸ γόνιμον τῆς ὑγρότητος. ὥσπερ οὖν τὰ φυτὰ ἐξασθενήσαντα διανθεῖ τῇ εὐκρασίᾳ, ἐπελθούσης τῆς ὑγρᾶς καὶ ἐπιρρεούσης τροφῆς, οὕτω καὶ τὰ ζῶα ἐν ὑγρῷ τῷ ἀέρι καὶ μαλακῷ μάλιστα πρὸς συνουσίαν κινεῖται. αἱ οὖν θήλειαι σύες, καὶ πρόβατα, καὶ αἶγες, ὅταν ὑπομείναντα τὴν τῶν ἀρρένων ὄχευσιν, ἐπιστρέψαντα ἐπιβαίνῃ τοῖς ἄρρεσι, μέγαν χειμῶνα καὶ οὐκ ἐλάσσονα τοῦ ἀπὸ τῶν σφηκῶν σημαίνουσιν· ὅταν δὲ μὴ προλαμβάνῃ τὰ προειρημένα τὴν μῖξιν, ἀλλὰ βραδίον τοῦ εἰθισμένου ὀχεύῃ, εὐθυμίαν τοῖς πένησι παρέχονται, ὅτι μὴ ἔχοντες εὐπορεῖν ἐσθημάτων, προσδοκῶσιν εὐδιεινότερον ἔσεσθαι τὸν χειμῶνα. ἢ ταῦτα τὰ ζῶα ἐπιθυμητικῶς ἔχουσι συνουσίας ἐν χειμῶνι, ἐπειδὴ ἔξωθεν τότε τοῦ ὑγροῦ ὄντος, τὸ θερμὸν ἔνδοθέν ἐστι, καὶ φλέγον αὐτὰ ἐγείρει πρὸς συνουσίαν. διὸ καὶ ἑξῆς φησιν, ὅτι ἐὰν βραδέως καὶ οὐ συνεχῶς συνουσιάζωσι, δηλοῦσιν οὐ ψυχρὸν τὸν χειμῶνα, ἀλλ' εὔκρατον· ὅθεν καὶ τὸν πένητα χαίρειν ποιοῦσιν. ἢ ἐν τοῖς αὐχμηροῖς καὶ ἀνόμβροις ἔτεσι, τὰ ζῶα πρὸς συνουσίαν οὐ πρόθυμα· διὰ γὰρ τὴν τῶν σωμάτων ὑγρότητα ὀλίγην οὖσαν, βραδύτερον τοῦτο δρᾷ· διό φησιν, ὀψὲ δρῶντα τὴν συνουσίαν, εὐθυμίαν παρέχονται τοῖς γεωργοῖς. ἡ γὰρ πλείων ἐπιθυμία ἐξ ὑγρότητος πλεοναζούσης γίνεται. χαίρει οὖν ὁ ἄνολβος ἀνήρ, ἤγουν ὁ πένης καὶ ἀνείμων, ὅτι οὐ πάνυ αὐτῷ θερμαινομένῳ ὑπὸ ἀμφίων, εὔδιον τὸν ἐνιαυτὸν γενήσεσθαι ὑποφαίνουσι. τὸ δὲ βιβαιόμεναι, ἀντὶ τοῦ βιαζόμεναι πρὸς συνουσίαν.

Χαίρει καὶ γεράνων ἀγέλαις ὡραῖος ἀροτρεύς
Ὥριον ἐρχομέναις· ὁ δ' ἀώριος αὐτίκα μᾶλλον.
Αὔτως γὰρ χειμῶνες ἐπέρχονται γεράνοισι,
Πρώϊα μὲν, καὶ μᾶλλον ὁμιλαδὸν ἐρχομένῃσι
Πρώϊον. αὐτὰρ ὅτ' ὀψὲ καὶ οὐκ ἀγεληδὰ φανεῖσαι,
Πλειότερον φορέονται ἐπὶ χρόνον, οὐδ' ἅμα πολ-
Ἀμβολίη χειμῶνος ὀφέλλεται ὕστερα ἔργα. (λαί,

Χαίρει) Καὶ ὅταν αἱ τῶν γεράνων ἀγέλαι ἐπὶ τοῖς εἰθισμένοις τόποις μετάβασιν παραλαμβάνωσιν, ὁ ἐπιθυμῶν γεωργὸς ἐν τάχει τοὺς καρποὺς ἀμῆσαι, γέγηθεν· ὅταν δὲ βραδύτερον διαίρωνται, ὁ βουλόμενος βραδύτερον ἀμῆσαι τὴν θερείαν γεωργὸς, γέγηθεν· ἀκόλουθος γὰρ χειμὼν γίνεται τῷ τῶν γεράνων διάρματι· ὅταν μὲν γὰρ παραλαμβάνωσι τὴν μετάβασιν, καὶ κατὰ μείζονα συστήματα ποιῶσι τὴν πτῆσιν, πρώϊμον δηλοῦσι τὸ ἔτος· ὅταν δὲ τοῖς αὐτοῖς τόποις ἐμβραδύνωσι, καὶ ἀναχωροῦσαι βραδεῖαν τὴν πτῆσιν ποιῶνται, καὶ μὴ συνηθροισμέναι φέρωνται), ὀψὲ γενησόμενον τὸν χειμῶνα σημαίνουσι, καὶ τὴν παρολκὴν τῶν γεωργιῶν χρησιμωτέραν οὖσαν τοῖς γεωργοῖς. Ὥριον ἐρχομέναις) Ταῖς καθ' ὥραν ἐρχομέναις γεράνοις, ὁ βουλόμενος καθ' ὥραν τῶν ἔργων ἅπτεσθαι γεωργὸς, χαίρει· ὁ βουλόμενος δὲ ὀψιέστερον σπείρειν, ταῖς ὀψιμωτέραις· ἐπειδὴ γὰρ αὐτῶν τῇ πτήσει πέφυκεν ὁ ὄμβρος· καὶ γὰρ αὗται αἰσθανόμεναι τῆς περὶ τὸν ἀέρα ψύξεως, ἐκ τῶν συνήθων ἐπὶ τοὺς ἀήθεις μετέρχονται τόπους. Πρώϊα μὲν, καὶ μᾶλλον) Ταῖς μὲν θᾶττον καὶ κατὰ πλῆθος φαινομέναις, θᾶττον καὶ πλείων ὁ χειμὼν ἐπιφαίνεται· ὅταν δὲ ὀψὲ καὶ μὴ ἀγεληδὸν φανῶνται, ἀλλὰ καὶ κατ' ὀλίγον καὶ ἐκ διαστημάτων, οὐδ' ἅμα πολλαί, ἀναβολὴ χειμῶνος ὠφελεῖ τὰς ὑστέρας σποράς.

Εἰ δὲ βόες καὶ μῆλα μετὰ βρίθουσαν ὀπώρην,
Γαῖαν ὀρύσσωσιν, κεφαλὰς δ' ἀνέμοιο βορῆος
Ἀντία τείνωσιν, μάλα κεν τότε χείμερον αὐταὶ
Πληϊάδες χειμῶνα κατερχόμεναι φορέοιεν·
Μηδὲ λίην ὀρύχοιεν, ἐπεὶ μέγας οὐ κατὰ κόσμον
Γίνεται, οὔτε φυτοῖς χειμὼν φίλος, οὔτ' ἀροτοῖσιν.

Ἀλλά

Ἀλλὰ χιὼν εἴη πολλὴ μεγάλαις ἐπ' ἀρούραις,
Μήπω κεκριμένῃ μηδὲ βλωθρῇ ἐπὶ ποίῃ,
Ὄφρα τις εὐετυΐ χαίρῃ ποτιδέγμενος ἀνήρ·
Μηδ' εἶεν καθύπερθεν ἐοικότες ἀστέρες αἰεί,
Μήθ' εἷς, μήτε δύω, μηδὲ πλέονες κομόωντες·
Πολλοὶ γὰρ κομόωσιν ἐπ' αὐχμηρῷ ἐνιαυτῷ.

Εἰ δὲ βόες καὶ μῆλα) Εἰ δὲ οἱ βόες καὶ τὰ μῆλα, ἤγουν τὰ πρόβατα ἐν τῇ παρακμῇ τοῦ φθινοπώρου τὴν γῆν τοῖς ποσὶν ὀρύσσουσι, τὰς δὲ κεφαλὰς πρὸς βορέαν ἀνατείνουσι, χειμὼν γενήσεται) μέγας κατὰ τὴν τῶν πλειάδων δύσιν· ἐὰν δὲ μᾶλλον ὀρύττωσι, μείζονα δεῖ τὸν χειμῶνα προσδέχεσθαι, καὶ ἀσύμφορον φυτοῖς τε καὶ σιτικῷ καρπῷ· πολλὴν γὰρ ἐσομένην χιόνα σημαίνει. ὥστε συμβήσεται τὸν ἐν ταῖς χώραις πυρὸν τρυφερὸν ὄντα, καὶ μηδέπω ἐπὶ τοσοῦτον ηὐξηκότα, ὥστε μὴ μαραίνεσθαι, ξηρανθῆναι ὑπὸ τῆς ψυχρότητος· εἰ γὰρ ἐτύγχανεν ἰσχυρὸς, οὐκ ἂν ἐδεδοίκει τὴν ἐκ τῆς χιόνος βλάβην. τότε οὖν κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἔστωσαν οἱ ἀστέρες τὸ κατὰ φύσιν σώζοντες καὶ τὸ σῆμα καθαρὸν καὶ ἀνεπιθόλωτον· μηδὲ οἱ καλούμενοι κομῆται θεωρηθείησαν, ἢ εἷς, ἢ δύο, ἢ καὶ τρεῖς· φανέντες γὰρ οὗτοι, αὐχμηρὸν τὸ ἔαρ σημαίνουσιν. ἡ δὲ ὑπὸ τῶν ζώων ὀρυσσομένη γῆ χειμῶνα δηλοῖ, ἐπειδὴ μαντεύονται δεῖσθαι ψύξεως, διὰ πλῆθος θερμότητος, ἥτις διὰ τὴν ἔξωθεν πυκνότητα ἐγκλείεται τοῖς ζώοις. εἰ δὲ πλέον ὀρύττει τὴν γῆν τὰ ζῶα, ὁ χειμὼν βλαβερώτερος καὶ φυτοῖς καὶ ἀρότοις. εὔχου δὲ πλείονα χιόνα γενέσθαι· σημεῖον γὰρ καρποῦ, ἐπειδὴ ῥιζοῦται τὰ σπέρματα μᾶλλον, ἐπερχόμενα τῆς ἐπὶ τὰ ἄνω αὐξήσεως· οἱ δὲ κομῆται ἀστέρες, αὐχμοῦ σημεῖον, ὑπερβάλλοντος τοῦ θερμοῦ τὸ ψυχρόν. Πληϊάδες χειμῶνα) Εἴπομεν ἀνωτέρω, ὅτι καὶ φθινοπωριναὶ ἀνατέλλουσιν αἱ πλειάδες· αὗται οὖν κατερχόμεναι, χειμῶνα φέρουσιν. ἐὰν οὖν εἰς τὸν καιρὸν ὅτε δύνουσιν αἱ πλειάδες, αἱ αἶγες, καὶ τὰ μῆλα κερατίζωσι τὴν γῆν, χειμὼν γενήσεται μέγας. Ἀλλὰ χιὼν εἴη πολλή) Ἀλλὰ χιὼν ἔστω πολλή, φησιν, ἐν ταῖς μεγάλαις ἀρούραις, περὶ τὴν μήπω κριθεῖσαν, καὶ οἱονεὶ διάκρισιν καὶ ἰσχὺν λαβοῦσαν πόαν, οὐδὲ τὴν βαθεῖαν, ἀλλ' ἐπιπόλαιον οὖσαν· ἤγουν ἐὰν ἡ χιὼν πίπτῃ, γενέσθω μὴ ἤδη εἰς πολὺ τῆς πόας ηὐξημένης, ἵνα μὴ κλᾶται αὐτή· ἀλλ' ἔτι ἁπαλῆς· ἡ γὰρ χιὼν τηκομένη κατ' ὀλίγον, καὶ ποτίζουσα τὴν γῆν, τρόφιμός ἐστι τοῖς ἐσπαρμένοις. Ὄφρα τις εὐετυΐ χαίρῃ) Τῇ εὐετηρίᾳ τοῦτο ἀκολουθεῖ, τὸ χαίρειν τὸν γεωργόν. ὁ δὲ νοῦς, ὅπως τις εὐθέως προσδεχόμενος χαίρῃ, μὴ οὖν ὀρωρύχοιεν λίαν οἱ βόες· οὐ γὰρ κατὰ κόσμον, ἀλλὰ χαλεπὸν καὶ τεταραγμένον τὸν ἀέρα μηνύουσι. καὶ χιὼν ἂν εἴη πολὺς ἐν ταῖς ἀρούραις, ἐπὶ τῇ μήπω κεκριμένῃ καὶ ἰσχυρᾷ πόᾳ τῶν ἀσταχύων, πρὸς τὸ χιόνα δύνασθαι φέρειν, καὶ τοιοῦτο

ψῦχος

ψύχος ἀναδέξασθαι. Μηδ' εἶεν καθύπερθεν) Τοὺς κομήτας οἱ πυθαγορικοὶ τοῖς πλανωμένοις συγκατηρίθμουν, κατὰ μακρὰς ἀνακυκλήσεις χρόνων, ἄλλοτε ἄλλη προφαινομένους, ἕνα τούτων ὑποτιθέμενοι κατὰ τὰ βόρεια ἐκτὸς τοῦ ζωδιακοῦ καὶ τῶν φαινομένων. οἷς αὐτὸ τοῦτο ἀντιπίπτει· τοῖς γὰρ πλανήταις ὡρισμένος τόπος ἐστὶν ὁ ζωδιακὸς κύκλος· οὗτος δὲ οὐκ ἂν εἴη τῶν πλανήτων, ἐκτὸς τούτου τοῦ τόπου φαινόμενος. καὶ ἅμα εἴπερ εἷς τῶν πλανήτων ἦν, πάντως ἂν καὶ τὰς τούτου περιόδους οἱ περὶ τὰ μαθήματα δεινοὶ παρετήρησαν, ὡς καὶ τῶν πλανήτων· ἀλλ' οὐδὲ εἷς ἐστιν, ἀλλὰ πλείονες, καὶ οὐχ ἑνὶ τόπῳ ὁρώμενοι. τοὺς μὲν οὖν ἄνω τῶν ἀστέρων ἔχοντας τὴν κόμην, κομήτας ἐκάλεσαν· τοὺς δὲ κάτω, πωγωνίας· ξιφηφόρους δὲ, τοὺς κάτωθεν. Δημόκριτος δὲ καὶ Αναξαγόρας, κατὰ σύλληψιν δύο πλανωμένων, ἡνίκα πλησίον ἀλλήλων γένωνται, καθάπερ ἐσόπτρων ἀντιλαμπόντων ἀλλήλοις, τοὺς κομήτας συνίστασθαι λέγουσι. καὶ οὔτοι δὲ πλανώμενοι τοῦτο λέγουσιν· οὔτε γὰρ ἐν τῷ ζωδιακῷ μόνῳ φαίνονται, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς βορείοις, καὶ τοῖς νοτίοις· τρεῖς τε ἐν τῷ αὐτῷ πολλάκις ὁρῶνται κομῆται. πέντε δὲ ὄντων πλανήτων, τρεῖς ὁρᾶσθαι κομήτας ἀδύνατον. καὶ τῶν ἀπλανῶν δέ τινες ὁρῶνται κόμας ἔχοντες. ἐπὶ γοῦν τῷ ἰσχίῳ τοῦ κυνὸς Αριστοτέλης φησὶ τετηρηκέναι κομήτην, καὶ τοῦτο προσιστορῶν, ὅτι χωρὶς δύσεως οἱ κομῆται κατὰ μικρὸν ἀπομαρανθέντες ἀφανίζονται. πολλάκις τε ἐγγὺς ἀλλήλων ἐγένοντο κομῆται καὶ πλανῆται, ὥς ἐστι σκοπεῖν. ὁ δὲ Ποσειδώνιος ἀρχὴν γενέσεως ἰσχὺν φησὶ τοὺς κομήτας, ὅταν τι τοῦ ἀέρος παχυμερέστερον ἐκθλιβὲν εἰς τὸν ἀέρα, τῇ τοῦ ἀέρος δίνῃ ἐνδεθῇ· εἶτα πρὸς πλείονα δῖνον ἐπιρρεούσης τῆς συστροφῆς φέρονται· διὸ συμβαίνει αὐτοὺς καὶ μείζονας αὐτῶν ὁρᾶσθαι καὶ ἥττονας, ὡς ἂν, ποτὲ μὲν ἐπιδηλούσης τῆς συστροφῆς αὔξεσθαι, ποτὲ δὲ λειπούσης συστέλλεσθαι· ταύτῃ γοῦν καὶ εἰς τὸν ἀρκτικὸν οὐ συνίστανται μάλιστα τόπον, ἀλλ' ἔνθα πεπιλημένος καὶ παχυμερής ἐστιν ὁ ἀήρ. κατὰ δὲ τὰς φαύσεις αὐτῶν καὶ πάλιν διαλύσεις, τροπὰς συμβαίνει γίνεσθαι τοῦ ἀέρος, αὐχμούς τε, καὶ ἐκ τῶν ἐναντίων ῥαγδαίους ὄμβρους κατὰ διάλυσιν γίνεσθαι αὐτῶν, ἅτε δὴ ἐν ἀέρι τῆς συστάσεως αὐτῶν γινομένης· ὅπερ καὶ ὁ Αρατος λέγει, αὐχμῶν αὐτοὺς σύμβολα παραδιδοὺς ὑπάρχοντας. Ιπποκράτης μέντοι ὁ πυθαγορικὸς ἕνα λέγει τὸν κομήτην. καὶ οἱ μὲν λοιποὶ ἰδίας αὐτῶν τὰς κόμας ἀποφαίνονται· ὁ δὲ, κατὰ τὴν ἀνάκλασιν, ὡς ἐπὶ τὸν ἥλιον ἀπὸ τῆς ὄψεως, διὰ τὴν τῶν ὑγρῶν ἀναθυμίασιν, εἰς αὐτὸν ὁλκῇ φαίνεσθαι. Σπόρος δέ φησιν, ὅτι ἡ ξηρὰ ἀναθυμίασις, ξηρᾶς τῆς γῆς καὶ αὐχμηρᾶς τυγχανούσης, ἀναδιδομένη, ποιεῖται κομήτας, ἀστέρας καλουμένους. ὑπὸ γὰρ τῆς ἰδίας θερμότητος ἐξαπτομένη ῥαδίως, ἐκ τῶν ὑποκειμένων, οἷον ἀστέρας, ἢ ἀκτῖνας ἀναπέμπει πρὸς τὸ ἄνω· τὸ γὰρ πῦρ ἄνω πέφυκε φέρεσθαι, τὰς δὲ ἀκτῖνας τοῦ παντὸς ἀστέρος κόμας εἶναι νομίζουσιν.

Οὐδὲ μὲν ὀρνίθων ἀγέλαις ἠπειρόθεν αὐὴρ,
Εκ νήσων ὅτε πολλαὶ ἐπιπλήσσωσιν ἀρούραις

Ερχομένην

Ερχομένου θέρεος χαίρει· περιδείδιε δ᾽ αἰνῶς
Αμήτῳ, μή οἱ κενεός τε καὶ ἀχυρμιὸς ἔλθῃ
Αὐχμῷ ἀνιηθείς. χαίρει δέ που αἰπόλος ἀνὴρ
Αὐταῖς ὀρνίθεσσιν, ἐπεὶ ὁ κατὰ μέτρον ἴωσιν,
Ελπόμενος μετέπειτα πολυγλαγέος ἐνιαυτοῦ·
Οὕτω γὰρ μογεροὶ καὶ ἀλήμονες ἄλλοθεν ἄλλοι
Ζώομεν ἄνθρωποι· τὰ δὲ παρ ποσὶ πάντες ἕτοιμοι
Σήματ᾽ ἐπιγνῶναι, καὶ ἐς αὐτίκα ποιήσασθαι.

Οὐδὲ μὲν ὀρνίθων) Οταν πολλαὶ ὀρνίθων ἀγέλαι ἀπὸ τῶν νήσων ἔρχωνται ἐπὶ τὴν χέρσον, οἱ γεωργοὶ περὶ τοῦ θέρους ἀγωνιῶσιν, αὐχμηρὸν τεκμαιρόμενοι γενήσεσθαι· οἱ δὲ βουκόλοι γεγήθασι μάλιστα, ὅταν μὴ κατὰ πλῆθος συνηθροισμέναι γένωνται ἐπὶ τὴν γῆν, ἀλλὰ τεταγμένως ἱπτάμεναι ὦσι· πολυγάλακτον γὰρ προσδοκῶσι τὸν ἐνιαυτόν. εἶτα ἐπιφέρει οἶκτόν τινα τῆς τῶν ἀνθρώπων ἀσθενείας, καί φησιν, ὅτι τούτῳ τῷ τρόπῳ ζῶμεν οἱ ἄνθρωποι, καὶ κακοπαθοῦντες, καὶ μηδὲν βέβαιον ἔχοντες ἐν τῷ βίῳ, ἀλλὰ μόνα τὰ περὶ τὸν κόσμον σημεῖα, ἃ μὲν, κατειληφότες ἐκ διηνεκοῦς ἐμπειρίας, ἃ δὲ καὶ προσδοκῶντες διὰ τῆς μελλούσης παρατηρήσεως γνώσεσθαι. περὶ δὲ τῶν ὀρνίθων Αριστοτέλης φησὶν, ὅταν μὲν ψυχρὸς καὶ ὑγρὸς ᾖ ὁ ἀὴρ, τηνικαῦτα καὶ αἱ νῆσοι βρεχόμεναι, ἀναφύουσι, καὶ τὰ ἐν αὐταῖς ὄρνεα ἀνατρέφουσιν· ὅταν δὲ αὐχμώδης ᾖ καὶ ξηρὸς, τότε παντελῶς τῶν νήσων μὴ ἀναφυουσῶν, ἐπὶ τὴν γῆν τὰ ἐν ταῖς νήσοις ὄρνεα φεύγουσιν, εἰς ἣν δύνανται κἂν ἐξ ὀλίγου τρέφεσθαι. καὶ οἱ κολοιοὶ δὲ ἐκ τῶν νήσων πετόμενοι, τοῖς γεωργοῖς σημεῖον αὐχμοῦ καὶ ἀφορίας εἰσίν· ἐὰν δὲ ἔμμετροι χωρῶσιν, εὐκαρπίαν δηλοῦσι. τὸ δὲ αὐχμῷ ἀνιηθεὶς, ἤγουν βλαβεὶς ὑπὸ τοῦ αὐχμοῦ· ξηρότεραι γὰρ αἱ νῆσοι τῶν ἠπείρων τυγχάνουσαι, ὥς φησι Πλούταρχος, θᾶττον καὶ ῥᾷον τοῦ αὐχμηροῦ καταστήματος ἀντιλαμβάνονται· διὸ καὶ τὰ ὄρνεα φεύγει, καὶ ταῖς ἠπείροις προσπελάζει· καὶ ἄχθεται μὲν ὁ γεωργὸς τῇ τῶν ὀρνίθων ἐπιδημίᾳ, τὸν αὐχμὸν ὑποπτεύων. χαίρει δὲ ταῖς αὐταῖς ὄρνισιν ὁ αἰπόλος, ὅταν ἐν κόσμῳ καὶ τεταγμένως φέρωνται, ὡς πλείονος γάλακτος γενησομένου, διὰ τὸ ἔνθερμον εἶναι τὸν ἀέρα· Οὕτω γὰρ μογεροὶ) Ηγουν κακοπαθεῖς καὶ πλανώμενοι ἐν πολλοῖς πράγμασιν, ἄλλος ἐξ ἄλλων ἔργων καὶ ἐλπίδων ζῶντες· ὁ μὲν γεωργὸς, ἀπὸ σπερμάτων· ὁ δὲ αἰπόλος, ἀπὸ τῶν αἰπολίων· οἱ δὲ ναῦται, ἀπὸ θαλάσσης. καὶ τὰ παρ ποσὶ σημεῖα, τουτέστι τὰ πλησίον γινώσκειν πάντες ἕτοιμοι, ἐξ ὧν μεταχειρίζονται καὶ τὰ ἐκ τῆς σημειώσεως, ἤγουν ἅπαντα ἀποβάντα, δυνατὰ εἰς πρόγνωσιν ἀγαγεῖν ὕστερον· εἶτα ἐπέξεισι τὰ ἑκάστου.

Ἄρνασι μὲν χειμῶνας ἐτεκμήραντο νομῆες,
Ἐς νομὸν ὁππότε μᾶλλον ἐπειγόμενοι τροχόωσιν·
Ἄλλοι δ' ἐξ ἀγέλης κριοί, ἄλλοι δὲ καὶ ἀμνοὶ
Εἰνόδιοι παίζωσιν ἐρειδόμενοι κεράεσσιν·
Ἢ ὁπότ' ἄλλοθεν ἄλλοι ἀναπλήσσωσι πόδεσσι
Τέτρασιν οἱ κοῦφοι, κεραοί γε μὲν ἀμφοτέροισι,
Ἢ καὶ ὅτ' ἐξ ἀγέλης ἀεκούσια κινήσωσι,
Δείλον εἰσελάοντες ὅμως· τὰ δὲ πάντοθι ποίης
Δάκνωσιν πυκινῆσι κελευόμενα λιθάκεσσιν.

Ἄρνασι μὲν) Οἱ ποιμένες, φησὶν ὅταν θεάσωνται τοὺς ἄρνας μετὰ κατεπείξεως ἐπὶ τὴν νομὴν ἐρχομένους, χειμῶνα τεκμαίρονται. Ἄλλοι δ' ἐξ ἀγέλης κριοὶ) Ὡσαύτως δὲ ὅταν κριοὺς ἢ ἀμνοὺς ἐν ταῖς τριόδοις ἴδωσι τοῖς κέρασι διερειδομένους, τινὰς δὲ τοῖς ποσὶν ἁλλομένους, τοὺς μὲν ἄρνας τοῖς τέτρασι, τοὺς δὲ τελείους τοῖς ἐμπροσθίοις, καὶ ὁμοίους γινομένους ὀρχουμένοις, χειμῶνος ἡγοῦνται σημεῖον. τὸ μὲν οὖν τοῖς κέρασιν ἐρείδεσθαι, πάσχουσι, τῆς περὶ τὸν ἀέρα αἰσθανόμενοι ψύξεως· ψυχραινόμενα γὰρ αὐτῶν τὰ κέρατα, κνησμώδη γίνεται. τὸ δὲ ἀναπλήττειν τοῖς ποσίν, ὁπόταν κατὰ τὴν ἀγέλην ὦσι, τοὺς μὲν τοῖς τέτρασιν ἁλλομένους ποσὶ τοὺς κουφοτέρους, τοὺς δὲ τελείους τοῖς δυσίν, ἅτε βαρυτέρους, χειμῶνός ἐστι σημεῖον· ταράττονται γὰρ, τοῦ μέλλοντος καταρρήξειν ὄμβρου αἰσθανόμενοι. ἡ μὲν οὖν μάχη, ὑγρότητα τοῦ ἐγκεφάλου δηλοῖ· ἡ δὲ ἐπὶ τὴν νομὴν ἄφιξις, ὅτι πλεῖον τὸ θερμὸν διὰ τὴν ἀντιπερίστασιν ἀθροίζεται εἰς βάθη χωροῦν. καὶ ὅταν οὖν ἐκ τῆς ἀγέλης ἄκοντες ἐπὶ τὸν σταθμὸν ἐπείγωνται, εἰωθότες δείλης ὑπὸ τοῦ ποιμένος ἐλαύνεσθαι, αὐτοὶ δὲ πλησίον ὄντες τῶν ποιμένων, ἀπληστότερον πανταχόθεν τὴν νομὴν προσφέρωνται, καίπερ ὑπὸ τῶν ποιμένων τυπτόμενοι τοῖς λίθοις, πάντα τὰ τοιαῦτα σημεῖα χειμῶνος. Δείελον εἰσελάοντες) Ἤγουν κατὰ τὴν δείλην ἐλαύνοντες αὐτούς, ἀκούσια δὲ εἰσέρχονται), ἐπειδὴ αἰσθανόμενα τῆς ταραχῆς τοῦ ἀέρος, ἐμφορεῖσθαι βούλονται τροφῆς. ὅταν οὖν οἱ νομεῖς ἴδωσι τοὺς ἄρνας ἐπὶ τὰς νομὰς προθυμότερον ὁρμῶντας, χειμῶνα σημαίνουσι, τῷ βέλεατι δεδοικότα τὰ θρέμματα, μήποτε συγκλεισθέντα κωλυθῇ, ἀπολαύειν τροφῆς.

Ἐκ δὲ βοῶν ἐπύθοντ' ἀρόται καὶ βουκόλοι ἄνδρες,
Κινυμένου χειμῶνος ἐπεὶ βόες ὁππότε χηλὰς

Γλώσσῃ

Γλώσσῃ ὑπωμαίοιο ποδὸς περιλιχμήσωνται,
Ἢ κοίτῳ πλευρᾶς ἐπὶ δεξιτερᾶς τανύσωνται,
Ἀμβολίην ἀρότοιο γέρων ἐπέλπετ' ἀροτρεύς.
Ἢ δ' ὅτε μυκηθμοῖο περίπλειοι ἀγέρωνται,
Ἐρχόμεναι σταθμόνδε βόες βουλύσιον ὥρην,
Σκυθραὶ λειμῶνος πόριες καὶ βουβοσίοιο,
Αὐτίκα τεκμαίρονται ἀχείμεροι ἐμπλήσασθαι·
Οὐδ' αἶγες πρίνοιο περισπεύδουσαι ἀκάνθαις,
Εὔδιοι, οὐδὲ σύες φορυτῷ ἐπιμαργαίνουσαι.

Ἐκ δὲ βοῶν ἐπύθοντο) Καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν σημειοῦνται οἱ γεωργοὶ γενησόμενον χειμῶνα, ὅταν τὰς χηλὰς τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν τῇ γλώσσῃ περιλείχωσιν, ἢ κατὰ τὸν δεξιὸν μηρὸν ἀνακλίνωνται. ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ χειμῶνος ψυχρὰ ἡ γῆ γίνεται, ὁ βοῦς ψυχομένην τὴν χηλὴν τὴν ἐμπροσθίαν, τῇ περιλιχμήσει πειρᾶται θερμαίνειν· τοῦ γὰρ ὀπισθίου ποδὸς οὐ δύναται τῇ γλώσσῃ ἐφικέσθαι· φησὶν οὖν τοῦτο ἀρχὴν χειμῶνος. Ἐπὶ δεξιτερᾶς) Τὸ γὰρ φυσικὸν σχῆμά ἐστιν αὐτῶν, τὰ εὐώνυμα· προθερμαίνουσι δὲ αὐτῶν οἱ βόες τὸ ἧπαρ, ἐν τοῖς δεξιοῖς τόποις καὶ μέρεσι κείμενον, οὕτω κατακείμενοι. τὸ δὲ, ἀμβολίην ἀρότοιο, εἶπεν, ἐπειδὴ οὐκ εὐθὺς ἀροτριῶμεν, εἰ μὴ καὶ βροχὴν ὀλίγην ἴδωμεν· ὁ δὲ βοῦς ἐν ἀρχῇ τοῦ χειμῶνος τοῦτο ποιεῖ, τὴν μέλλουσαν ψῦξιν προφυλαττόμενος· ἀναβολὴν οὖν ἀρότου ἀπὸ τούτου ὁ ἔμπειρος ἀροτρεὺς ἐτεκμήρατο. Ἢ δ' ὅτε μυκηθμοῖο) Ὁμοίως δὲ καὶ ὅταν μετὰ πλείονος μυκηθμοῦ αἱ βόες ἐπείγωνται ἐπὶ τὸν σταθμὸν, αἱ δὲ δαμάλεις ἐνάλλωνται τοῖς ποσὶ, καθάπερ ἐπὶ τῶν κριῶν, χειμῶνα σημαίνει. τὸ οὖν περίπλειοι, ἀντὶ τοῦ πεπληρωμέναι· σκυθραὶ δὲ, σκυθρωπαί. τὴν οὖν δείλην σκυθρωπαὶ ἀπὸ τοῦ χειμῶνος καὶ τοῦ βουβοσίου, ἤγουν τοῦ τὴν βόσιν καὶ τροφὴν παρέχοντος τόπου, ἐπὶ τὸν σταθμὸν παραγινόμεναι, ὡς πολυχείμεροι βουλόμεναι ἐμπλήσασθαι, καὶ διὰ τοῦτο ὀκνηρῶς ἐπὶ τὸν σταθμὸν ἐρχόμεναι, χειμῶνα προσδέχονται καὶ συγκλεισμόν· διὸ βούλονται ἐμπλησθῆναι. Οὐδ' αἶγες πρίνοιο) Καὶ αἱ αἶγες δὲ, ὅταν μετά τινος ἐπείξεως δρέπωνται τὰς πρίνους, καὶ τοὺς κλάδους ἀποσπῶσι, χειμῶνα σημαίνουσι, προσλαμβάνουσαι τὸν ἀπὸ τῆς νομῆς κόρον. Οὐδὲ σύες φορυτῷ) Καὶ οἱ σύες δὲ πρὸς τὸν φορυτὸν ὅ ἐστι βόρβορον, ὅταν ἀπλήστως ἔχωσι, τὰ ὅμοια σημαίνουσι· τὸν γὰρ ἐσόμενον δεδοικότες χειμῶνα καὶ συγκλεισμὸν, τοῖς βοσκήμασιν ἐγχρονίζειν βούλονται.

Καὶ

Καὶ λύκος ὁππότε μακρὰ μονόλυκος ὠρύηται.
Ἢ ὅτ᾽ ἀροτρήων ὀλίγον πεφυλαγμένος ἀνδρῶν
Ἔργα, κατέρχηται σκέπαος χατέοντι ἐοικὼς
Ἐγγύθεν ἀνθρώπων, ἵνα οἱ λέχος αὐτόθεν εἴη,
Τρὶς περιτελλομένης ἠοῦς, χειμῶνα δοκεύειν.
Οὕτω καὶ προτέροις ἐπὶ σήμασι τεκμήραιο
Ἐσσομένων ἀνέμων, ἢ χείματος, ἢ ὑετοῖο,
Αὐτὴν, ἢ ἐ μετ᾽ αὐτὴν, ἢ τριτάτην ἔτ᾽ ἐς ἠῶ.

Καὶ λύκος ὁππότε) Καὶ λύκοι ὁπόταν κατὰ μόνας γενόμενοι ἐπιμηκέστερον ὠρύωνται, καὶ ὅταν σύνεγγυς παραγίνεσθαι τοῖς τῶν γεωργῶν ἔργοις τολμῶσι, μὴ καταπλησσόμενοι τοὺς ἀνθρώπους, διὰ τὸ χρείαν εἶναι αὐτοῖς σκέπης· χειμῶνα σημαίνουσι μέχρι τρίτης ἡμέρας. καὶ ἐπὶ τῶν προειρημένων δὲ πάντων τὸ αὐτὸ δεῖ παρατηρεῖν, ἀπὸ τῆς ἐνεστώσης ἡμέρας μέχρι τῆς δευτέρας ἢ καὶ τρίτης. λέχος δὲ, οἱ μὲν, τὴν κοίτην· οἱ δὲ, τὴν ἐνέδραν ἐξέλαβον, ἵνά τι ἁρπάσῃ· τότε οὖν χειμῶνα δεῖ προσδοκᾶν τρίτῃ ἡμέρᾳ· τοῦτο γὰρ ποιεῖ, ὑπὲρ τοῦ προλαβεῖν τὴν τοῦ ἀέρος ταραχὴν, καὶ πρὶν ἢ συγκλεισθῆναι τὰ θρέμματα, ἁρπάσαι τι καὶ παρασχεῖν ἑαυτῷ τροφήν· τὸ οὖν, τρὶς περιτελλομένης ἠοῦς, ἀντὶ τοῦ τρίτον τῆς ἡμέρας παρελθούσης; ἤγουν μετὰ γ΄. ἡμέραν. Οὕτω καὶ προτέροις) Ὁμοίως, φησὶ, καὶ περὶ τῶν προειρημένων σημείων ἔχε, ὡς ἢ παραχρῆμα τοῦ ἀέρος σημαινομένου, ἢ περὶ δύο ἡμέρας ἢ τρεῖς.

Ἀλλὰ γὰρ οὐδὲ μύες τετριγότες εἴποτε μᾶλλον
Εὔδιοι ἐσκίρτησαν, ἐοικότες ὀρχηθμοῖσιν,
Ἄσκεπτοι ἐγένοντο παλαιοτέροις ἀνθρώποις·
Οὐδὲ κύνες· καὶ γάρ τε κύων ὠρύξατο ποσσὶν
Ἀμφοτέροις, χειμῶνος ἐπερχομένοιο δοκεύων.
Καὶ μὴν ἐξ ὕδατος καὶ καρκίνος ᾤχετο χέρσῳ,
Χειμῶνος μέλλοντος ἐπαΐσσεσθαι ὁδοῖο.

Καὶ

Καὶ μύες ἠμέριοι ποσὶ στιβάδα στρωφῶντες
Κοίτης ἱμείρονται, ὅτ᾽ ὄμβρου σήματα φαίνοι,
Κἀκεῖνοι χειμῶνα μύες τότε μαντεύονται.

Ἀλλὰ γὰρ οὐδὲ μύες) Καὶ οἱ μύες φθεγγόμενοι καὶ σκιρτῶντες, ὅμοιοί τε γινόμενοι ὀρχουμένοις, χειμῶνα σημαίνουσι· καὶ γὰρ καὶ οὗτοι τοῦ ἀέρος πιλήσεως αἰσθανόμενοι, τοῦτο ποιοῦσιν· ἢ ὅτι ἀσθενὲς καὶ λεπτὸν τὸ δέρμα ἔχοντες, ἐπειδὰν ψυχρὰν γινομένην τὴν γῆν πατήσωσι, μὴ φέροντες τὸ κρύος, ἅλλονται. Οὐδὲ κύνες) Ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἄσκεπτοι. καὶ οἱ κύνες σὺν τοῖς ἐμπροσθίοις ποσὶ τὴν γῆν ὀρύττοντες, καὶ οἱονεὶ βαθεῖαν ἑαυτοῖς κοίτην εὐτρεπίζοντες, χειμῶνα σημαίνουσιν· ἀπὸ γὰρ τῆς τοῦ ἀέρος ὑγρασίας, ὥσπερ κατάδυσίν τινα ζητοῦντες, ταῦτα σημαίνουσιν. ἢ ὅτι φιλόψυχρος ὢν ὁ κύων, καὶ χαίρων ἐπὶ τῷ ἐσομένῳ χειμῶνι, σκάπτει τὴν γῆν παίζων. τινὲς δὲ τὸ ὠρύξατο, ὠρέξατο γράφουσιν, ἵν᾽ ᾖ ἀντὶ τοῦ ἐξέτεινεν· ἀρχομένου γὰρ τοῦ σώματος αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ψύχους πυκνοῦσθαι, ὄντος κατὰ φύσιν ψυχροῦ, βουλόμενος τὸ σῶμα διαλύειν, ἐκτείνει αὐτό, ὡς ἡμεῖς μετὰ τὸν ὕπνον.

Τῶν μηδὲν κατόκνησο, καλὸν δ᾽ ἐπὶ σήματι σῆμα
Σκέπτεσθαι, μᾶλλον δὲ δυοῖν εἰς ταὐτὸν ἰόντοιν
Ἐλπωρὴ τελέθοι· τριτάτῳ δέ κε θαρσήσειας.
Αἰεὶ δ᾽ ἂν παριόντος ἀριθμοίης ἐνιαυτοῦ
Σήματα, συμβάλλων εἴπου καὶ ἐπ᾽ ἀστέρι τοίη
Ἠὼς ἀντέλλουσα κατέρχεται, ἢ κατιόντι
Ὁπποῖον καὶ σῆμα λέγοι. μάλα δ᾽ ἄρκιον εἴη
Φράζεσθαι φθίνοντος, ἐφισταμένοιό τε μηνὸς
Τετράδας ἀμφοτέρας· αἱ γάρ τ᾽ ἀμυδὶς συνιόντων
Μηνῶν πείρατ᾽ ἔχουσιν, ὅτε σφαλερώτατος αἰθὴρ
Ὀκτὼ νυξὶ πέλει, χήτει χαροποῖο σελήνης.
Τῶν ἄμυδις πάντων ἐσκεμμένος εἰς ἐνιαυτόν,
Οὐδέ ποτε σχεδίως κεν ἐπ᾽ αἰθέρι τεκμήραιο·

Τῶν μηδὲν) Τῶν καταριθμηθέντων σημείων μηδὲν καταμεμψάμενος παροδεύσῃς, ἀλλὰ κἂν δύο σοὶ ἐν τῷ αὐτῷ γίνωνται) σημεῖα, βεβαιοτέρα σοι ἔστω ἡ πρόγνωσις· μᾶλλον δὲ τῶν δύο, εἰ εἰς ταὐτὸν συνέλθωσι τρία· τὴν γὰρ σημείωσιν εἰ βουλοίμεθα βεβαίαν καὶ ἀκριβῆ ἔσεσθαι, οὐκ ὀφείλομεν ἐν ἑνὶ σημείῳ πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ δευτέρῳ· ἐὰν μέντοι γε καὶ τρίτον προστεθῇ, βεβαιοτέρα γίνεται ἡ κατάληψις. Αἰεὶ δ' ἂν περιιόντος) Χρήσιμον δὲ καὶ τοῦτο, τὸ τὰ σημεῖα τοῦ παρελθόντος χρόνου μεταβάλλειν τοῖς τοῦ ἐνεστῶτος, καὶ ἀπὸ τῆς τῶν ἀστέρων ἀνατολῆς τε καὶ δύσεως στοχάζεσθαι περὶ τοῦ μέλλοντος, εἰ τοῖς προλαβοῦσιν ὅμοια γίνεται τὰ σημεῖα. Εἴπου καὶ ἐπ' ἀστέρι) Ἤγουν εἰ τοῦ αὐτοῦ ἀστέρος ἀνατέλλοντος καὶ δύνοντος τὰ αὐτὰ σημεῖά ἐστιν· ἢ εἰ πρὸς τὸ σημεῖον τοῦ ἀστέρος τοιαύτη καὶ ἡ ἡμέρα φανήσεται· οἷον ἂν ὁ ἀστὴρ χειμῶνα δηλώσῃ, εἰ καὶ ἡ ἡμέρα εὑρεθείη σκοτεινὴ καὶ χειμερινή· ἢ ἐάν που καὶ ἀστέρι ἀνατέλλοντι ἢ δύνοντι τοιαύτη γένηται ἡ ἡμέρα, οἵαν λέγει καὶ τὸ σημεῖον. ἢ ἐὰν πρὸς τὸ σημεῖον, ἤγουν πρὸς ἃ λέγει τὸ σημεῖον, τοιαῦτα σύμβολα καὶ ἐπὶ ἀστέρι ἀνατέλλοντι ἢ δύνοντι εἶεν· ἢ ἐὰν ἐπὶ τοιούτῳ ἀστέρι προσφόρῳ ἀνατέλλοντι ἢ δύνοντι, ὁποῖον λέγει τὸ σημεῖον ἡ ἡμέρα ἔλθῃ· ἢ ἐὰν πρὸς τὰ σημεῖα καὶ ἀστὴρ ἀνατέλλων ἢ δύνων, σύμβολον ἡμῖν δείξῃ τοιαύτης γινησομένης ἡμέρας. Μάλα δ' ἄρκιον) Χρὴ δέ, φησι, περὶ πάντων τὰς τετράδας τοῦ μηνὸς παρατηρεῖν, ἀρχομένης τε καὶ ληγούσης τῆς σελήνης. αὗται γὰρ αἱ ὀκτὼ ἡμέραι, δ'. ἀρχομένου μηνὸς, καὶ ζ'. καὶ εἰκάδι λήγοντος, ἀκριβεστάτην ἔχουσι τὴν παρατήρησιν, διὰ τὸ τὴν σελήνην ἐνδεῖν ἐν αὐταῖς, ὡς πρὸς τὴν πληροσέληνον. ἢ προσήκει τὰς τετράδας τῶν μηνῶν φθινόντων τε καὶ ἱσταμένων προσορᾶν· ἐν γὰρ ταύταις καὶ σύνοδοι ἐπέρχονται σελήνης, ὅτε καὶ μάλιστα ὁ ἀὴρ μεταβολὰς ποιεῖ τῇ νυκτὶ, διὰ τὸ μὴ καταλάμπειν τὴν σελήνην, μηδὲ θερμαίνειν τὸν ἀέρα παχὺν ὄντα. ὁ δὲ νοῦς, φυλάσσου τὰς τετράδας τὰς δύο, ἐπεὶ πέρατα τῶν δύο μηνῶν εἰσὶν ὁμοῦ συνερχομένων, ὡς οἷον μεθόριον ὑπαρχούσας, ὅτε καὶ ὁ αἰθὴρ σφαλερός ἐστι καὶ ὀμβροφόρος· σφαλερὰ γὰρ τὰ περὶ τὸν ἀέρα, ἐν ταῖς ὀκτὼ ταύταις ἡμέραις, διὰ τὸ ἀπεῖναι τὴν σελήνην, καὶ κατεψύχθαι ἅπαντα τὸν ἀέρα· ἐνδεεῖς γὰρ τοῦ σεληνιακοῦ φωτὸς αἱ ὀκτὼ νύκτες εἰσί, καὶ ἐπισφαλεῖς, διὰ τὸ ἄνευ φωτὸς εἶναι καὶ κατεψύχθαι. Τῶν ἄμυδις πάντων) Τούτων ἀθρόως, ὡς εἴπομεν, συνελθόντων, τῶν τε ἀπὸ τῶν μετεώρων, καὶ τῶν περιγείων ζώων καὶ φυτῶν, οὐκ ἂν σχεδίως τεκμήραιο, ἐπὶ ταῖς γινομέναις τοῦ περιέχοντος ἡμᾶς ἀέρος μεταβολαῖς, ἀλλ' ἀκριβώσεις τὰ περὶ αὐτόν· ἢ τούτων πάντων εἰ ποιήσαιο κατάληψιν καὶ παρατήρησιν ἀκριβῆ, τῶν τε ἀπὸ τῶν μετεώρων καὶ τῶν ἄλλων τῶν προειρημένων, οὐδέποτε πλανηθήσῃ περὶ τὸν ἀέρα, ἤγουν περὶ τὴν πρόθεσιν τοῦ καταστήματος· τὸ οὖν οὐδέποτε σχεδίως, ἀντὶ τοῦ, οὐκ ἂν σχεδιάσαις εἰκῇ τι σημειώσαιο, ὅταν ταῦτα μὴ σκοπῇς, μέτρον δὲ τῆς τηρήσεως τοῦ ἐνιαυτοῦ συνεχῆς. τὸ σχεδίως οὖν, ἀντὶ τοῦ προσφάτως, ἀσκόπως, παρέργως, προπετῶς, καὶ ὡς ἔτυχε.

ΕΠΙ-

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Ταῦτά σοι, ὦ Ἰουλιανὲ, συναγαγόντες, ταχεῖαν πεποιήμεθα τὴν ἐπιτελείαν. ἄλλοις μὲν μελέτω γραφὰς ἀλλοίας ποιεῖν, καὶ εἰ μὲν περὶ τάξεως ὁ Ἄρατος μνησθείη, πάντα τὰ περὶ τάξεως διερευνᾶν· εἰ δὲ περὶ Βοώτου, τὰ περὶ ἐκεῖνον· εἰ δὲ περὶ Ἀργοῦς, τὰ περὶ τοὺς Ἀργοναύτας. τοῖς γὰρ βουλομένοις τὰ περιμήκιστα βιβλία καταλιπεῖν, καὶ πλείονα καὶ τοῦ ἀναγκαίου τέλος, τοσαύτη ὁδός· ἡμεῖς δὲ ἐγκαίρους τὰς ἐξηγήσεις ποιησάμενοι, κατελίπομεν τὸ περιττὸν τῆς συντακτικῆς ἐκδόσεως· εἴρηται δὲ πάντα τὰ ἀναγκαῖα καὶ συντελοῦντα πρὸς τὸ σαφὲς, ἀπεριέργως, καὶ ὡς ἂν ἀνδρὶ διὰ τῶν μαθημάτων φιλοσοφοῦντι ἐξηγήσασθαι πρέπον ἦν. τὰ ποιήματα δὲ λίαν φανερῶς ὡς λέγουσιν ἐξ ἀγωνίας παραλέλειπται. τί γὰρ ἤπειγεν ἄκαιρον ἐνδείκνυσθαι πολυμάθειαν, καὶ καταλέγειν ὅσων καὶ ἡλίκων ἀστέρων ἕκαστον ἄστρον, καὶ θέσεις διηγεῖσθαι κύκλων πολλῶν, μηδὲν εἰς τὸ ποίημα συντελούντων, καὶ τὰ ὅλα ὅσα γράφουσιν ἀμέτρως, οὐ πολυμάθειαν τὴν αὐτῶν εἰς μέσον τιθέντες, πάντες δὲ φιλόσοφοι θέλοντες εἶναι.

Τέλος τῶν τοῦ Ἀράτου Φαινομένων, καὶ Διοσημείων,
καὶ τῶν τοῦ Θέωνος σχολίων.

Ἀποσπασμάτια τοῦ Ἀράτου.

Ἐξ Ἰουλίου Πολυδεύκους.

Ἄρατος ἐν τοῖς Ἰατρικοῖς.

Ἤδη γάρ ποτ' ὄπωπα καρήατα πολλὰ μὲν αὔτως
Μεσσατίης κορυφῆς μούνῃ συνεέργμενα γραμμῇ
Πολλαὶ δὲ ἀρραφέσιν κεφαλαὶ πάγεν ἀνθρώποισι.

Ἐκ Στεφάνου περὶ πολέων.

Αἰάζω Διότιμον, ὃς ἐν πέτραισι κάθηται
Γαργαρέων παισὶν βῆτα καὶ ἄλφα λέγων,

In Manuſcriptorum altero quibus uſi ſumus, in libri fere medio, editionis noſtræ *pag.61.* quæ ſequuntur carmina occurrebant, à reliquis exemplaribus prorſus aliena; quanquam videntur à Maximo Planude interpolata, ut Ptolomæi placitis accederetur; qualiacunque fuerint, ne aliquid ſubduxiſſe videremur, apponenda duximus.

Ἐν δέ οἱ ἑσπομένου διδύμων τὸ μέσον καθορᾶται,
Ἐν δέ τοι ὑάδες, ἃς ἀνέχει λοφιῆς ἔπι ταύρου
Γλωχὶν πληϊάδων, ἥγ᾽ ἐς βορέην σκοπιάζει.
Ἰχθύος αὖ κεφαλὴ βορεωτέρου ἐστὶν ἐν αὐτῷ,
Ἀνδρομέδης κεφαλὴν δὲ καὶ ὀρνίθιον ἀθρήσεις
Ῥάμφος, ὑπερκύκλοιο βορειοτέρης ἐπὶ χώρης,
Μικρὰ βορειοτέρης, καὶ ἀπέσταθεν ἄμφω ἐς ἴσην·
Ἐς μέσον ἀμφοτέρων δ᾽ ἵππου γόνυ μᾶλλον ἐκείνων
Ἀγχι τροχοῦ κέκλιται, καὶ μικροῦ δεῖν ἐν ἐκείνῳ.
Τοῦ τ᾽ ἐν γένασι δεξιτερὸς διατέμνεται ὦμος,
Καὶ πολυπλεθροτάτου μυκτὴρ ὄφεως ὀφιούχου,
Αὐτοῦ τ᾽ Ἀρκτούρου ἀειδείκετος ἐς πόλον ἀστήρ.
Αὐτὰρ ἔπειτα λεοντείη ὀσφὺς, ἔπειτα δὲ χαίτη.
Εἶτα δ᾽ ὄνων ὁ βόρειος ἐπόψια σήματα κύκλου,
Καρκίνου ἐς μῆκος γὰρ ὅλον τροχαλὸς διαμείβων,
Δοιὰ μὲν ἐς νότον, ἓν δὲ βόρειον ἐς ἄντυγα λείπει·
Τοῦ μὲν ὅσον τε μάλιστα δι᾽ ὀκτὼ μετρηθέντος,
Πέντε μὲν ἔνδια στρέφεται καθυπέρτερα γαίης,
Τὰ τρία δ᾽ ἐν περάτῃ, θέρεος δὲ αἱ ἔντροπαι εἰσί.
Ἀλλ᾽ ὁ μὲν ἐν βορέω περὶ καρκίνον ἐστήρικται,

Ἄλλος

Ἄλλος δ' ἀντιόωντι νότων, ὅτι αἰγοκερῆος
Τέμνῃ, καὶ στροφάλιγγα μέσην ὑδροχόμενος ὕδατος·
Οἷς ἅμα κῆτος οὐραῖον νοτιώτατον αἱρεῖ,
Καὶ πόδα προθάδιον νότιόν τε θοοῖο λαγωοῦ.
Μεσσάτιός τε κύων ἀπομείρεται ἔνθα καὶ ἔνθα,
Εἶτα δ' ἀκροστόλιόν τε καὶ ἱστίον ἀργοῦς ἄκρον
Σχίζει· καὶ κεφαλὴν κόρακος βορέην δ' ἀπολείπει.
Αὐτὰρ ὕδροιο δίεισιν ἀειρομένης ἄκρον οὐρῆς,
Ἀνταρέως τ' ἔχεται, τὸν σκορπίος ἴσχει ἐν αὐτῷ
Ἀστέρα παμφανόωντα. καὶ οὐδέ σὺ τοξότα φεύγεις
Ἀλλὰ καὶ ὑμετέρην κεφαλὴν διὰ μέσσον ὁρίζει
Τὸν πύματον &c. p. 63. inde p. 65.
Σῆμα δέ οἱ σύνδεσμος, ὃς ἰχθύας εἰς ἓν ἐλαύνει.
Ἐν δὲ γένος μεγάλη μεγακήτεος ἔπλετο κήτευς,
Καὶ μέσσον Ὠρίωνος, ὅπῃ ζώνη κατὰ μῆκος
Ἐκτέταται, καὶ ὕδρου πρώτη καμπὴ κρυεροῖο.
Παρθενικῆς δ' εἴδωλον ἔπειτα διάνδιχα τέμνει
Λοξὸν ἀπὸ πτέρυγος λαιῆς, ἄλλην ἐπιπέξαν.
Εἶτ' ὄφεως μεγάλοιο, τὸν ἀμφοτέραις Ὀφιοῦχος
Δραξάμενος κατέχει καμπὴν πρώτην μετὰ χερσὶν,
Οὐρὴν δ' ἀκροτάτην, καὶ δεξιὸν ἀνέρος ὦμον.
Οὐ πολὺ πρὸς βορέην ἀπολείπεται, ἐς μέτρα δ' ἴσα
Αἰετὸς ὀκτανύσας, δ' ὠκύπτερον ἐς νότου οἶμον
Δεξιτερὸν κύκλοιο παράπτεται· ὑδροχόος δὲ
Αὐτοῦ ἔχει κεφαλὴν ἐπικύκλου· τῶν νεπόδων δὲ
Ὃς νοτιώτερός ἐστι, διχάζεται ἀλλ' ἐπὶ μῆκος.
Τοὺς μὲν τῶν βολάδην ὀρθοὺς περιτέλλεται ἄξων.

Σω-

Συνέταξεν Ἄρατος Σολεὺς κατὰ Σουίδαν.

ΦΑινόμενα. Ὕμνους εἰς Πᾶνα. Σπονδοφόρους. Παίγνια. Ἀστρολογίαν καὶ Ἀστροθεσίαν. Σύνθεσιν φαρμάκων θηριακῶν ἐπιτηδείαν. Ἀνθρωπογονίαν. Ἐπιθυτικὸν εἰς Θεόπροπον. εἰς Ἀντίγονον. Ἠθοποιίας. Ἐπιστολάς. Ἐπιγράμματα εἰς Φίλαν τὴν θυγατέρα Ἀντιπάτρου, γυναῖκα δὲ Ἀντιγόνου. Ἀνατομὴν εἰς Παυσανίαν τὸν Μακεδόνα. Ἐπικήδειον Κλεομβρότου. Διόρθωσιν Ὀδυσσείας. Ἐπιστολὰς καταλογάδην.

Περὶ τοῦ Ἀράτου συνταξάμενοι.

ΑΤταλος ῥόδιος. Ἀρίσταρχος σάμιος. Ἀπολλώνιος γεωμέτρης. Ἀντίγονος γραμματικός. Ἀγησίαναξ. Ἀρίστυλλοι δύο γεωμέτραι. Βοηθός. Γεμῖνος. Διόδωρος. Δίδυμος κνίδιος. Ἐρατοσθένης. Ἕρμιππος. Εὐαίνετος. Ζήνων. Ἡλιόδωρος στωϊκός. Θάλης. Ἵππαρχος βιθυνικός. Κράτης. Πύρρος μάγνης. Παρμενίσκος γραμματικός. Σμίνθης. Τιμόθεος. Εὐαίνετος ἕτερος. Ἕρμιππος περιπατητικός. Καλλίμαχος κυρηναῖος. Καλλίστρατος τενέδιος. Νουμήνιος γραμματικός. Παρμενίδης. Ἀπολλώνιος γραμματικός. Ἀρίστυλλος μέγας. Ἀρίστυλλος μικρός. Ἀρίσταρχος γραμματικός. Ἀριστοφάνης. Ἀλέξανδρος αἰτωλός. Ἀλέξανδρος ἐφέσιος. Δίδυμος πονηρός.

ΤΕΛΟΣ.

ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ ΚΥΡΗΝΑΙΟΥ

ΚΑΤΑΣΤΕΡΙΣΜΟΙ.

Ἐπιστολὴ πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα περὶ τοῦ
Κύβου διπλασιασμοῦ.

Μέτρον τῆς γῆς Κύκλου.

Κόσκινον.

Κανόνος Πυθαγόρου κατατομή.

Περὶ Νείλου, καὶ ἄλλα τινά.

LECTORI
Præfatio.

DEsideratam diu & quasi ὑστερόποτμον Eratosthenis *prolem postliminii jure laribus patriis reddituro, prima de Capite ipso & Personâ lis erit: amolienda sc. doli mali invidia, quo sæpissime infimo loco nati per mendacium se clarissimis familiis inseruerunt, & suppostitii partus latrocinio quodam alienas opes & nomina vendicârunt sibi, posterisque transmisêrunt.*

Ne moram faciam, in confesso est Eratosthenem *Cyrenæum* Arateorum Phænomenωn *fuisse Enarratorem, librumque de* Astris *conscripsisse, quem alii* καταμερισμῶν, *alii* καταστηριγμῶν, *alii demum* καταστερισμῶν *appellavêrunt. Quin de opere illo spem olim fecit* Gesnerus *id aliquando proditurum, siquidem in* Bibliothecâ Vaticanâ *asservaretur; sed ut quod verum est fatear, suspicio non levis subest, librum quem Is designat, non aliud quidquam esse quàm fragmenta quæ,* Victorius Hipparchi *Editioni subjecit sub* Eratosthenis & Hipparchi *nominibus, quasi incertus esset, ad quem duorum pertineret:*

ret: sed litem eam rectissimè diremit Doctissimus Petavius *ab utrisq; abjudicans. Interim huc tantùm spectâsse* Gesnerum *eo fidentiùs assero, quia in veteri Catalogo librorum Mss.* Vaticanæ *Bibliothecæ scriptum reperio titulum ita conceptum,* Ἐρατοσθένους, ἐν ἄλλῳ Ἱππάρχου (Ἱππάρχου *dixisset*) εἰς τὰ Ἀράτου φαινόμενα ἐξηγήσεων τρίτη, *quæ illa ipsa esse quæ* Victorius *edidit, dubitare vix datur.*

Ut autem Exemplaris nostri quod ostentamus fidem felicius tueamur, dicimus imprimis, ea quæ Achilles Tatius *in commentariis suis in* Aratum *ex* Eratosthene *citat, in hoc nostro comparere; pariter quæ* Theon *non semel ex eodem producit, ibidem reperiri. Sed ne ex verborum apicibus totus pendere videar,* Julius Hyginus *locupletior accedet testis, cujus Poetici Astronomici utramque paginam implet quem coram exhibemus* Eratosthenes; *illum subinde nominatim citat, at ubique exhaurit, & quasi pro suo tractat. Si autem vel hæc minùs persuaserint, in probationis subsidium alterum testem adhibemus, omni exceptione ut & laude majorem* Germanicum Cæsarem, *cujus Commentarii in* Aratum *nihil prorsus sunt, si excerpta ex* Nigidii Figuli *sphærâ Græcanicâ, & nupera quædam assumenta (quæ satis se ubique produnt) eximamus, nisi purus putus noster Codex. Aio autem Commentarium istum, (quicquid* Scaliger, *aliique viri docti aliter senserint)*

Ger-

Germanici *ipsius esse, eumque non* Aratum *modo, sed &* Eratosthenem *transtulisse; idq; non tantùm conjecturis ductus, quòd nimirum in veteri Ms. Exemplari, quod olim in Sicilia dicitur repertum, nec non altero veteri apographo Collegii Etonensis Regii, utrique simul compareant; aut quod restrictior stellarum in singulis asterismis numerus ævum profitetur, saltem* Claudio Ptolomæo *antiquius: sed quòd* Lactantius Firmianus *hoc affirmatò statuerit. sc. lib. 1. c. 11. ubi* Cæsaris Aratum *laudans, illa ipsa refert verba, quæ in Commentariis istis, pariter & Græcis nostris reperiuntur. Plura addere liceret huc facientia, si quod scriptoribus nonnullis nimium placet, in re manifestâ supervacua ingerendo, multæ lectionis laudem captarem: id potiùs monuisse è re fuerit, eam intercedere inter Græcum nostrum Codicem & duas latinas versiones summam necessitudinem & perpetuum ferè concentum, ut si quando de* Eratosthenis *genuina lectione mihi hærere contigerit (quod aliquandò futurum ab unico exemplari editionem instituenti prorsus expectandum) latinarum ope pleraque ultro sese restituerent: pari prorsus lege quâ flumina, quæ post longos errores in mare præcipitantur, licèt limum & salsuginem sibi ex itinere contrahant, sinceros tamen latices, limpidasque undas fontibus suis reddunt, & iisdem (aliàs minime duraturis) perennes*

aquas

aquas ſuppeditant. Nè tamen pro impotenti Criticorum tyrannide ſcriptorem male habitum, & pro libidine immutatum literato Orbi videar obtrudere; ſciat ſtudioſus lector à Ms. codice rarò admodum me receſſiſſe: ſi autem id factum], rem geſtam ingenuè profiteri, rationibus palam & apertè redditis.

At interim quota hæc pars laborum Pentathli *noſtri (hoc enim* Eratoſtheni *idque ex merito cognomen) quorum reliqua ferè omnia penitus interciderunt, levibus titulis quaſi è naufragio ægre enatantibus? Ille quidem* Muſæi Alexandrini *Præfectus, par ipſe Bibliotheca, parem utique ſcripſerat: nunc autem vel ipſa Nomenclatura nos pene effugit; at quæ inter legendum mihi occurrebant, ſic fere ſe habent.*

1. *Elucubravit* Eratoſthenes *Grammaticen duobus voluminibus, unde Philologi nomen primus meruit: Eam laudat* Clemens *Alexandrinus* 1. *Strom.* Heſychius *etiam ſæpe in Lexico.*

2. *Geographiam, quam paſſim citat* Strabo, Stephanus *de urbibus*, Vitruv. Plin. Cleomedes, Theon, aliique.

3. *Galaticam Hiſtoriam* 40. *voluminibus, quam ſæpius laudat* Stephanus *de urbibus.*

4. *Amathuſiam, cujus nonum librum citat* Heſychius *in Lexico.*

5. *Chronologiam, quam citat* Euſebius *ſæpius,*

us, Censorinus, *& præ aliis* Dionysius *Halicarnassæus, qui lib.* 1. *Archæol. aliorum quorumcunque supputationibus insuper habitis* Eratosthenis *Canones pro certissimo fundamento sibi præstruit.*

6. *De Chronographis. Citat* Clem. *Alex. l.* 1. *Strom.*

7. *De Olympionicis. Citat* Laert. *in* Empedocle. *Forte inde desumpta pleraque quæ* Scaliger *in* Euseb. *edidit.*

8. *De veteri Comœdia. Citat idem* Laert. *in* Zenone.

9. *De ventis. Citat* Achilles Tatius *com. in Arat. &* Lexicon *Astron. Græcum.*

10. *Architectonica & sceuographica, de quibus* Sophocles *in* poll. *l.* 1. *&* 3. Jul. Pollux *in præf. l.* 10.

11. *Pastoralia, quæ laudat* Proclus *in* Hesiod. *l.* 2.

12. *Mercurium, sive Hermetem, carmine Heroico. Citat* Stephanus *de urbibus*, Heraclides Ponticus, Achilles Tatius: *quin refert* Valerius Probus, Virgilii *pleraque in Georgicis inde desumpta.*

13. *De divitiis. Citat* Plutarchus *in* Themist. *Quanquam verisimile admodum, (quod ex conjectura affert doctissimus* Vossius *) potius esse Periplum,* περὶ πλέτυ *enim à* περιπλῶ *non multum abludit.* recte legitur περὶ πλέτης. Fabricii Bibl. gr. l. 3. c. 16.

14. *Ari-*

14. *Aristonem, ex nomine Præceptoris. Citat* Athenæus.

15. *Homeri diorthosin. Citat idem* Athenæus *l.* 1. *qua in re, ut in aliis,* Arati *videtur æmulus* Eratosthenes.

16. *Harmonica, quæ* Ptolemæus, Nicomachus, Proclus, *aliique citant.*

17. *Arithmeticam, de qua mentio apud* Nicomach. Iamblicum, Philoponum, Boetium, *aliosque.*

18. *De bonis & malis. Laudat* Harpocration, & Clem. Alex. *Strom.* 4.

19. *De Octaeteride.* Geminus *laudat in Isagoge: ut &* Achilles Tatius *in Comm. qui tamen dubitare videtur num genuinum sit opus.*

20. *Epistolas. Citat* Macrobius, Eutochius *in* Archimed. *Quæ autem in Græcanicarum epistolarum sylloge ad* Æschinem *habetur,* Simochatum *habuit authorem.*

21. *Platonicum. Citat* Theo Smyrn. *Mathem. c.* 1. *& etiam c.* 30. *unde censet* Menagius Eratosthenem *vocatum* Platonem *juniorem; & huc referendum illud quod à* Laertio *in* Eudoxo *citatum habetur, è libris ad* Platonem; *licet* Batonis *cujusdam Sinopensis meminerit Athen. l.* 10.

22. *Poemata, de quibus* Suidas. Eutochius *in* Arch. *At Epigrammata in Anthologia, ut & quædam in* Stobæo *carmina,* Eratosthenis *cujusdam Scholastici sunt.*

23. *Astro-*

23. *Astronomica, de quibus idem* Suidas *&* Plutarch. *de placit. Philosoph. l.* 2. *c.* 31. *nec non* Hipparchus, Ptolom. *&* Proclus *in Tim.*

24. *Declamationes, de quibus* Strabo *l.* I. *Geogr. quas* μελέτας *is appellat.*

25. *De sectionibus Conicis; quod testatur* Proclus *ad* Euclidem.

26. *Dialogos, de quibus meminit* Suidas; *nisi forte quædam ex prædictis illo dicendi charactere scripta fuerant.*

ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ ΒΙΟΣ.

Ἐρατοσθένης Ἀγλαοῦ, οἱ δὲ Ἀμβροσίου, Κυρηναῖος. μαθητὴς φιλοσόφου Ἀρίστωνος Χίου. γραμματικοῦ δὲ Λυσανίου τοῦ Κυρηναίου, καὶ Καλλιμάχου τοῦ ποιητοῦ. μετεπέμφθη δὲ ἐξ Ἀθηνῶν ὑπὸ τοῦ τρίτου Πτολεμαίου καὶ διέτριψε μέχρι τοῦ πέμπτου. διὰ δὲ τὸ δευτερεύειν ἐν παντὶ εἴδει παιδείας τοῖς ἄκροις ἐγγίσασι, τὰ * βήματα ἐπεκλήθη. οἱ δὲ, καὶ δεύτερον ἢ νέον Πλάτωνα, ἄλλοι πένταθλον ἐκάλεσαν. ἐτέχθη δὲ ρκϛʹ. ὀλυμπιάδι· καὶ ἐτελεύτησεν * πʹ. ἐτῶν γεγονώς· ἀποσχόμενος τροφῆς διὰ

* Notandum non βήματα sed βῆτα legi debere, ita enim *Martianus Heracleota* in periplo suo Ἐρατοσθένης ὃν βῆτα ἐκάλεσαν: quin & *Hesychius* Milesius Ἐρατοσθένης διὰ τὸ δευτερεύειν παντὶ εἴδει παιδείας τοῖς ἄκροις ἐγγίζων, βῆτα ἐκλήθη.

* Aliqui Octuagesimum primum, alii 82. ætatis annum attigisse ferunt.

τὸ

δὲ ἀμβλυώττειν, μαθητὴν ἐπίσημον καταλιπὼν Ἀριστοφάνην τὸν Βυζάντιον, οὗ πάλιν Ἀρίσταρχος μαθητής. μαθηταὶ δὲ αὐτοῦ Μνασέας, καὶ Μένανδρος, καὶ Ἄριστις. ἔγραψε δὲ φιλόσοφα, καὶ ποιήματα. καὶ ἱστορίας. ἀστρονομίαν, ἢ καταστηριγμούς. περὶ τῶν κατὰ φιλοσοφίαν αἱρέσεων· περὶ ἀλυπίας διαλόγους πολλούς, καὶ γραμματικὰ συχνά.

ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΚΑΤΑΣΤΕΡΙΣΜΟΙ.

Ἄρκτος ἡ μεγάλη.

Ταύτην Ἡσίοδός φησι Λυκάονος θυγατέρα ἐν Ἀρκαδίᾳ οἰκεῖν, ἑλέσθαι δὲ μετὰ Ἀρτέμιδος τὴν περὶ τὰς θήρας ἀγωγὴν ἐν τοῖς ὄρεσι ποιεῖσθαι, φθαρεῖσάν τε ὑπὸ Διὸς ἐμμεῖναι λανθάνουσαν τὴν θεόν· φωραθῆναι δὲ ὕστερον ἐπὶ τόκον ἤδη οὖσαν ὀφθεῖσαν ὑπ' αὐτῆς λουομένην, ἐφ' ᾧ ὀργισθεῖσαν τὴν θεὸν ἀποθηριῶσαι αὐτήν, καὶ οὕτως τεκεῖν Ἄρκτον γενομένην τὸν κληθέντα Ἀρκάδα. οὖσαν δ' ἐν τῷ ὄρει θηρευθῆναι ὑπὸ αἰπόλων τινῶν, καὶ παραδοθῆναι μετὰ τοῦ βρέφους τῷ Λυκάονι. μετὰ χρόνον δέ τινα δόξαι εἰσελθεῖν εἰς τὸ τοῦ Διὸς ἄβατον ἱερὸν ἀγνοήσασαν τὸν νόμον· ὑπὸ δὲ τοῦ ἰδίου υἱοῦ διωκομένην καὶ τῶν Ἀρκάδων, καὶ ἀναιρεῖσθαι μέλλουσαν διὰ τὸν εἰρημένον νόμον, ὁ Ζεὺς διὰ τὴν συγγένειαν αὐτὴν ἐξείλετο, καὶ ἐν τοῖς ἄστροις αὐτὴν ἔθηκεν· Ἄρκτον δὲ αὐτὴν ὠνόμασε διὰ τὸ συμβεβηκὸς αὐτῇ σύμπτωμα. ἔχει δὲ ἀστέρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ζ΄ ἀμαυρούς, ἐφ' ἑκατέρων ὤτων β΄. ἐπ' ὠμοπλάτων λαμπρὸν α΄. ἐπὶ τοῦ στήθους β΄. ἐπὶ τῆς ῥάχεως λαμπρὸν α΄. σκέλεσιν (ἐμπροσθίοις β΄.) ὀπισθίοις β΄. ἐπ' ἄκρῳ τῷ ποδὶ β΄. ἐπὶ τῆς κέρκου γ΄. τοὺς πάντας κδ΄.

Ἄρκτος ἡ Μικρά.

Αὕτη ἐστὶν ἡ μικρὰ καλουμένη, προσηγορεύθη δὲ ὑπὸ τῶν πλείστων Φοινίκη, ἐτιμήθη δὲ ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος· γνοῦσα δὲ ὅτι ὁ Ζεὺς αὐτὴν ἔφθειρεν, ἠγρίωσεν αὐτήν· ὕστερον δὲ σεσωσμένη λέγεται δόξαν αὐτῇ περιθεῖναι, ἀντιθεῖσαν ἕτερον εἴδωλον ἐν τοῖς ἄστροις, ὥστε δισσὰς ἔχειν τιμάς. Ἀγλαοσθένης δὲ ἐν τοῖς Ναξικοῖς φησι τροφὸν γενέσθαι τοῦ Διὸς Κυνόσουραν, εἶναι δὲ μίαν τῶν Ἰδαίων νυμφῶν, ἀφ' ἧς ἐν μὲν τῇ πόλει τῇ καλουμένῃ Ἰστοῖς, τοὔνομα τοῦτο ἦν, ἣν οἱ περὶ Νικόστρατον ἔκτισαν, καὶ τὸν ἐν αὐτῇ δὲ λιμένα, καὶ τὸν ἐπ' αὐτῇ τόπον Κυνόσουραν κληθῆναι. Ἄρατος δὲ αὐτὴν καλεῖ Ἑλίκην ἐκ Κρήτης οὖσαν, γενέσθαι δὲ Διὸς τροφὸν, καὶ διὰ τοῦτο ἐν οὐρανοῖς τιμῆς ἀξιωθῆναι. ἔχει δὲ ἀστέρας ἐπὶ μὲν ἑκάστης γωνίας τοῦ πλινθίου λαμπρὸν α΄. ἐπὶ δὲ τοῦ κέρκου λαμπροὺς γ΄. τοὺς πάντας ζ΄. ὑπὸ δὲ τὸν ἕτερον τῶν ἡγουμένων κατώτερός ἐστιν ἄλλος ἀστὴρ, ὃς καλεῖται πόλος, περὶ ὃν δοκεῖ ὁ πόλος στρέφεσθαι.

Δράκων.

Οὗτός ἐστιν ὁ μέγας τε καὶ διὰ ἀμφοτέρων τῶν ἄρκτων κείμενος· λέγεται δὲ εἶναι ὁ τὰ χρύσεα μῆλα φυλάσσων, ὑπὸ δὲ Ἡρακλέους ἀναιρεθείς, ᾧ καὶ ἐν τοῖς ἄστροις τάξις ἐδόθη διὰ Ἥραν, ἡ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ Ἑσπέρας φύλακα τῶν μήλων. Φερεκύδης γάρ φησιν, ὅτε ἐγαμεῖτο ἡ Ἥρα ὑπὸ Διὸς, φερόντων αὐτῇ τῶν θεῶν δῶρα, τὴν Γῆν ἐλθεῖν φέρουσαν τὰ χρύσεα μῆλα· ἰδοῦσαν δὲ τὴν Ἥραν θαυμάσαι καὶ εἰπεῖν καταφυτεῦσαι εἰς τὸν τῶν θεῶν κῆ-

πον, ὃς ἦν παρὰ τῷ Ἄτλαντι. ὑπὸ δὲ τῶν ἐκείνου παρθένων ἀεὶ ὑφαιρουμένων τῶν μήλων, κατέστησε φύλακα τὸν ὄφιν ὑπερμεγέθη ὄντα. μέγιστον δὲ ἔχει σημεῖον· ἐπίκειται δὲ αὐτῷ Ἡρακλέους εἴδωλον, ὑπόμνημα τοῦ ἀγῶνος Διὸς θέντος ἐναργέστατον τῇ σχηματοποιΐᾳ. ἔχει δὲ ἀστέρας ἐπὶ μὲν τῆς κεφαλῆς λαμπροὺς γ΄. ἐπὶ δὲ τοῦ στόματος ἕως τῆς κέρκου ιβ΄. παραπλησίους ἀλλήλοις, διεστὼς δὲ διὰ τῶν ἄρκτων. (τοὺς πάντας ιε΄.)

Ὁ ἐν Γόνασιν.

ΟΥτός φασιν Ἡρακλῆς ἐστιν ὁ ἐπὶ τοῦ ὄφεως βεβηκὼς, ἐναργῶς δὲ ἕστηκε τό τε ῥόπαλον ἀνατεταχὼς, καὶ τὴν λεοντῆν περιειλημμένος. λέγεται δὲ ὅτε ἐπὶ τὰ χρύσεα μῆλα ἐπορεύθη, τὸν ὄφιν τὸν τεταγμένον φύλακα ἀνελεῖν. ἦν δὲ ὑπὸ Ἥρας δι' αὐτὸ τοῦτο τεταγμένος, ὅπως ἀνταγωνίζηται τῷ Ἡρακλεῖ· ὅθεν ἐπιτελεσθέντος τοῦ ἔργου μετὰ κινδύνου, ἄξιον ὁ Ζεὺς κρίνας τὸν ἆθλον μνήμης, ἐν τοῖς ἄστροις ἔθηκε τὸ εἴδωλον. ἔστι δὲ ὁ μὲν ὄφις μετέωρον ἔχων τὴν κεφαλὴν, ὁ δ' ἐπιβεβηκὼς αὐτῷ, τεθεικὼς τὸ ἓν γόνυ, τῷ δ' ἑτέρῳ ποδὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἐπιβαίνων, τὴν δὲ δεξιὰν χεῖρα ἐκτείνων, ἐν ᾗ τὸ ῥόπαλον ὡς παίσων, τῇ δ' εὐωνύμῳ χειρὶ τὴν λεοντῆν περιβεβλημένος. ἔχει δ' ἀστέρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς λαμπρὸν α΄. βραχίονος δεξιοῦ λαμπρὸν α΄. ἐφ' ἑκατέρων ὤμων λαμπρὸν α΄. ἄκρας χειρὸς α΄. ἐφ' ἑκατέρας λαγόνος α΄. λαμπρότερον δὲ τὸν ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς· δεξιοῦ μηροῦ β΄. γόνατος α΄. καμπῆς α΄. κνήμης β΄. ποδὸς α΄. ὑπὲρ τὴν δεξιὰν χεῖρα α΄. ὃς καλεῖται ῥόπαλον, ἐπὶ τῆς λεοντῆς δ΄. τοὺς πάντας ιθ΄.

Στέφανος.

ΟΥτος λέγεται ὁ τῆς Ἀριάδνης· Διόνυσος δὲ αὐτὴν εἰς τὰ ἄστρα ἔθηκεν, ὅτε τοὺς γάμους οἱ θεοὶ ἐν τῇ καλουμένῃ Δίᾳ ἐποίησαν, ᾧ πρώτῳ ἡ νύμφη ἐστεφανώσατο παρὰ Ὡρῶν λαβοῦσα καὶ Ἀφροδίτης. Ἡφαίστου δὲ ἔργον εἶναί φασιν, ἐκ χρυσοῦ πυρώδους καὶ λίθων Ἰνδικῶν. Ἱστορεῖται δὲ καὶ διὰ τούτου τὸν Θησέα σεσῶσθαι ἐκ τοῦ λαβυρίνθου φέγγος ποιοῦντος· φασὶ καὶ τὸν πλόκαμον ταύτης εἶναι τὸν φαινόμενον ἐπὶ τῆς κέρκου τοῦ λέοντος. ἔχει δὲ ἀστέρας ὁ στέφανος ἐννέα κύκλῳ κειμένους, ὧν εἰσι λαμπροὶ οἱ κατὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ ὄφεως τοῦ διὰ τῶν Ἄρκτων.

Ὀφιοῦχος.

ΟΥτός ἐστιν ὁ ἐπὶ σκορπίου ἑστηκὼς, ἔχων ἐν ἀμφοτέραις χερσὶ τὸν ὄφιν. λέγεται δὲ εἶναι Ἀσκληπιὸς, ὃν Ζεὺς χαριζόμενος Ἀπόλλωνι εἰς τὰ ἄστρα ἀνήγαγε· τοῦτον τέχνῃ ἰατρικῇ χρώμενον, ὡς καὶ τοὺς ἤδη τεθνηκότας ἐγείρειν· ἐν οἷς καὶ Ἱππόλυτον ἔχαρον τοῦ Θησέως· καὶ τῶν θεῶν δυσχερῶς τοῦτο φερόντων, εἰ αἱ τιμαὶ καταλυθήσονται αὐτῶν, τηλικαῦτα ἔργα Ἀσκληπιοῦ ἐπιτελοῦντος· λέγεται τὸν Δία ὀργισθέντα κεραυνοβολῆσαι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, εἶτα διὰ τὸν Ἀπόλλωνα τοῦτον εἰς τὰ ἄστρα ἀναγαγεῖν. ἔχει δὲ ἐπιφάνειαν ἱκανὴν ἐπὶ τοῦ μεγίστου ἄστρου, λέγω δὴ τοῦ σκορπίου, εὐσήμῳ τῷ τύπῳ φαινόμενος. ἔχει δὲ ἀστέρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς λαμπρὸν α΄. ἐφ' ἑκατέ-

ρων

ρων ὤμων λαμπρὸν α΄. ἐπὶ τῆς δεξιᾶς χειρὸς γ΄. ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς δ΄. ἐφ᾽ ἑκατέρων ἰσχίων α΄. ἐφ᾽ ἑκατέρων γονάτων α΄. τὸν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ (ποδὸς) λαμπρὸν α΄. τοῦ δὲ ὄφεως ἐπ᾽ ἄκρας κεφαλῆς β΄. τοὺς πάντας ιζ΄.

Σκορπίος.

ΟΥτος διὰ τὸ μέγεθος εἰς δύο δωδεκατημόρια διαιρεῖται· καὶ τὸ μὲν ἐπέχουσιν αἱ χηλαί, θάτερον δὲ τὸ σῶμα καὶ τὸ κέντρον. τοῦτόν φασιν ἐποίησεν Ἄρτεμις ἀναδοθῆναι τῆς Κολώνης τῆς Χίου νήσου, καὶ τὸν Ὠρίωνα πλῆξαι, καὶ οὕτως ἀποθανεῖν, ἐπειδὴ ἐν κυνηγεσίῳ ἀκόσμως αὐτὴν ἐβιάσατο· ὃν Ζεὺς ἐν τοῖς λαμπροῖς ἔθηκε τῶν ἀστέρων, ἵν᾽ εἴδωσιν οἱ ἐπιγινόμενοι ἄνθρωποι τὴν ἰσχύν τε αὐτοῦ καὶ τὴν δύναμιν. ἔχει δὲ ἀστέρας ἐφ᾽ ἑκατέρας χηλῆς δύο· ὧν εἰσὶν οἱ μὲν πρῶτοι μεγάλοι, οἱ δὲ δεύτεροι ἀμαυροί· ἐπὶ δὲ τοῦ μετώπου λαμπροὺς γ΄. ἐπὶ τῆς κοιλίας β΄. ἐπὶ τῆς κέρκου ε΄. ἐπὶ τοῦ κέντρου δ΄. προηγεῖται μὲν αὐτοῖς πάντων φαιδρότερος ὢν ὁ ἐπὶ τῆς βορείας χηλῆς λαμπρὸς ἀστήρ· (τοὺς πάντας ιθ΄.)

Ἀρκτοφύλαξ.

ΠΕρὶ τούτου λέγεται, ὅτι Ἀρκάς ἐστιν ὁ Καλλιστοῦς καὶ Διὸς γεγονώς, ὃν κατακόψας Λυκάων, ἐξένισε τὸν Δία παραθεὶς ἐπὶ τράπεζαν· ὅθεν ἐκείνην μὲν ἀνατρέπει, ἀφ᾽ οὗ ἡ Τραπεζοῦς καλεῖται πόλις. τὴν δὲ οἰκίαν αὐτοῦ κεραυνοῖ τῆς ὠμότητος αὐτὸν μυσαχθείς, τὸν δὲ Ἀρκάδα πάλιν συμπλάσας, ἔθηκεν ἄρτιον, καὶ ἐν τοῖς ἄστροις ἀνήγαγεν. ἔχει δὲ ἀστέρας ἐπὶ μὲν τῆς δεξιᾶς χειρὸς β΄. οἳ οὐ δύνουσιν· ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς λαμπρὸν α΄. ἐφ᾽ ἑκατέρων τῶν ὤμων λαμπρὸν α΄. ἐπὶ τῶν μαστῶν ἑκατέρων α΄. λαμπρὸν τὸν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ· καὶ ὑπ᾽ αὐτὸν α΄. ἀμαυρόν· καὶ ἐπὶ τοῦ ἀγκῶνος λαμπρὸν α΄. ἀνὰ μέσον τῶν γονάτων α΄. λαμπρότατον, ὃς δὴ Ἀρκτοῦρος καλεῖται· ἐφ᾽ ἑκατέρῳ ποδὶ λαμπρὸν α΄. (τοὺς πάντας ιδ΄.)

Παρθένος.

ΤΑύτην Ἡσίοδος ἐν Θεογονίᾳ εἴρηκε θυγατέρα Διὸς καὶ Θέμιδος, καλεῖσθαι δὲ αὐτὴν Δίκην· λέγει δὲ καὶ Ἄρατος παρὰ τούτου λαβὼν τὴν ἱστορίαν· ὡς οὖσα πρότερον ἀθάνατος, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς σὺν τοῖς ἀνθρώποις ἦν, καὶ ὅτι Δίκην αὐτὴν ἐκάλουν· μεταστάντων δὲ αὐτῶν, καὶ μηκέτι τὸ δίκαιον συντηρούντων, οὐκέτι σὺν αὐτοῖς ἦν, ἀλλ᾽ εἰς τὰ ὄρη ὑπεχώρει· εἶτα στάσεων καὶ πολέμων αὐτοῖς ὄντων, διὰ τὴν παντελῆ αὐτῶν ἀδικίαν ἀπομισήσασαν, εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνελθεῖν. λέγονται δὲ καὶ ἕτεροι λόγοι περὶ αὐτῆς πλεῖστοι· οἱ μὲν γὰρ αὐτήν φασιν εἶναι Δήμητραν διὰ τὸ ἔχειν στάχυν· οἱ δὲ Ἶσιν· οἱ δὲ Ἀταργάτην· οἱ δὲ Τύχην, διὸ καὶ ἀκέφαλον αὐτὴν σχηματίζουσιν. ἔχει δὲ ἀστέρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς α΄. ἀμαυρόν· ἑκατέρῳ ὤμῳ α΄. πτέρυγι ἑκατέρᾳ β΄. ὁ δ᾽ ἐν τῇ δεξιᾷ πτέρυγι τοῦ τε ὤμου καὶ τοῦ ἄκρου τῆς πτέρυγος, Προτρυγητὴρ καλεῖται. ἀγκῶνος ἑκατέρου α΄. χειρὸς ἄκρας ἑκατέρας α΄. ὁ δ᾽ ἐπὶ τῆς εὐωνύμου λαμπρός, καλεῖται στάχυς. ἐπὶ τῆς πέζης τοῦ χιτῶνος ἀμαυροὺς ς΄. ἑκατέρου ποδὸς α΄. τοὺς πάντας ιθ΄.

Δίδυ-

Δίδυμοι.

Οὗτοι λέγονται Διόσκουροι εἶναι, ἐν δὲ τῇ Λακωνικῇ τραφέντες ἐπιφάνειαν ἔσχον, φιλαδελφίᾳ δὲ ὑπερήνεγκαν πάντας· οὔτε γὰρ περὶ ἀρχῆς, οὔτε περὶ ἄλλου τινὸς ἤρισαν· μνήμην δὲ αὐτῶν Ζεὺς θέσθαι βουλόμενος τῆς κοινότητος, διδύμους ὀνομάσας, εἰς τὸ αὐτὸ ἀμφοτέρους ἔστησεν ἐν τοῖς ἄστροις. ἔχουσι δὲ ἀστέρας, ὁ μὲν ἐποχούμενος τοῦ καρκίνου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς α΄. λαμπρὸν (ὤμου ἑκατέρου λαμπρὸν α΄. δεξιᾶς ἀγκῶνος α΄. ἐπὶ δεξιᾶς χειρὸς α΄.) ἑκατέρῳ γόνατι α΄. ὁ δεχόμενος ἔχει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἕνα λαμπρὸν, ἀριστερῷ ὤμῳ λαμπρὸν α΄. ἐπὶ μαστῷ ἑκατέρῳ α΄. ἀριστεροῦ ἀγκῶνος α΄. ἄκρας χειρὸς α΄. ἀριστερῷ γόνατι α΄. ἑκατέρῳ ποδὶ α΄. ὑπὸ τὸν ἀριστερὸν πόδα α΄. ὃς καλεῖται πρόπους. (τοὺς πάντας ιζ΄.)

Καρκῖνος.

Ὄνοι καὶ Φάτνη.

Οὗτος δοκεῖ ἐν τοῖς ἄστροις τεθῆναι δι᾽ Ἥραν, ὅτι μόνος, Ἡρακλεῖ τῶν ἄλλων συμμαχέντων, ὅτε τὴν Ὕδραν ἀνῄρει, ἐκ τῆς λίμνης ἐκπηδήσας ἔδακεν αὐτοῦ τὸν πόδα, καθάπερ φησὶ Πανύασις ἐν Ἡρακλείᾳ· θυμωθεὶς δ᾽ ὁ Ἡρακλῆς, δοκεῖ τῷ ποδὶ συνθλάσαι αὐτὸν, ὅθεν μεγάλης τιμῆς τετύχηκε καταριθμούμενος ἐν τοῖς ιβ΄. ζωδίοις. καλοῦνται δέ τινες αὐτῶν ἀστέρες, ὄνοι, οὓς Διόνυσος ἀνήγαγεν εἰς τὰ ἄστρα. ἔστι δὲ αὐτοῖς καὶ φάτνη παράσημον, ἡ δὲ τούτων ἱστορία αὕτη.

Ὅτε ἐπὶ Γίγαντας ἐστράτευον οἱ θεοὶ, λέγεται Διόνυσον καὶ Ἥφαιστον, καὶ Σατύρους ἐπὶ ὄνων πορεύεσθαι, οὔπω δὲ ὁρωμένων αὐτοῖς τῶν γιγάντων, πλησίον ὄντες ὠγκήθησαν οἱ ὄνοι· οἱ δὲ γίγαντες ἀκούσαντες τῆς φωνῆς, ἔφυγον· διὸ ἐτιμήθησαν ἐν τῷ καρκίνῳ εἶναι ἐπὶ δυσμάς. ἔχει δὲ ὁ καρκῖνος ἐπὶ τοῦ ὀστράκου ἀστέρας λαμπροὺς β΄. οὗτοί εἰσιν οἱ ὄνοι· τὸ δὲ νεφέλιόν ἐστιν ἡ ἐν αὐτῷ ὁρωμένη φάτνη, παρ᾽ ἣν δοκοῦσιν ἑστάναι. ἐπὶ τοῖς δεξιοῖς ποσὶν ἐφ᾽ ἑκατέρῳ ἕνα λαμπρὸν, ἐπὶ δὲ τοῖς ἀριστεροῖς τοῦ πρώτου β΄. λαμπροὺς, καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου, καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου, ὁμοίως ἐπ᾽ ἄκρας αὐτοῦ τετάρτου· ἐπὶ τοῦ στόματος καὶ ἐπὶ τῆς χηλῆς τῆς δεξιᾶς γ΄. ὁμοίως μεγάλους ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς χηλῆς (β΄.) οἱ πάντες ιζ΄.

Λέων.

Οὗτός ἐστι μὲν τῶν ἐπιφανῶν ἀστέρων· δοκεῖ δ᾽ ὑπὸ Διὸς τιμηθῆναι τοῦτο τὸ ζώδιον διὰ τὸ τῶν τετραπόδων ἡγεῖσθαι. τινὲς δέ φασιν, ὅτι Ἡρακλέους πρῶτος ἆθλος ἦν εἰς τὸ μνημονευθῆναι, φιλοδοξῶν γὰρ μόνον τοῦτον οὐχ ὅπλοις ἀνεῖλεν, ἀλλὰ συμπλακεὶς ἀπέπνιξε. λέγει δὲ περὶ αὐτοῦ Πείσανδρος ὁ Ῥόδιος, ὅτι καὶ τὴν δορὰν αὐτοῦ ἔσχεν ὡς ἔνδοξον πεποιηκώς· οὗτός ἐστιν ὁ ἐν τῇ Νεμέᾳ ὑπ᾽ αὐτοῦ φονευθείς. ἔχει δὲ ἀστέρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς γ΄. ἐπὶ τοῦ στήθους β΄. ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ποδὸς λαμπρὸν α΄. ἐπὶ μέσης (κοιλίας) α΄. ὑπὸ τὴν κοιλίαν α΄. ἐπὶ τοῦ ἰσχίου α΄. ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου γόνατος α΄. ποδὸς ἄ-

κρου

κρου λαμπρὸν α΄. ἐπὶ τοῦ τραχήλου β΄. ἐπὶ τῆς ῥάχεως γ΄. ἐπὶ μέσης τῆς κέρκου α΄. ἐπ᾽ ἄκρας λαμπρὸν α΄. ἐπὶ τῆς κοιλίας, α΄, ὁρῶνται δὲ ὑπὲρ αὐτὸν ἐν τριγώνῳ κατὰ τὴν κέρκον ἀμαυροὶ ἑπτὰ, οἱ καλοῦνται πλόκαμοι Βερενίκης Εὐεργέτιδος (τοὺς πάντας ιθ΄.)

Ἡνίοχος.

ΟΥτός ἐστιν Ἐριχθόνιος ἐξ Ἡφαίστου καὶ Γῆς γενόμενος· τοῦτον λέγουσιν, ὅτε ὁ Ζεὺς εἶδεν πρῶτον ἐν ἀνθρώποις ἅρμα ζεύξαντα ἵππων, θαυμάσαι, ὅτι τῇ τοῦ ἡλίου ἀντίμιμον ἐποιήσατο διφρείαν, ὑποζεύξας ἵππους λευκούς· πρῶτόν τε Ἀθηνᾶ πομπὴν ἤγαγεν ἐν ἀκροπόλει· καὶ ἐποιήσατο πρὸς τούτοις ἐπιφανῆ τὴν θυσίαν αὐτῆς σεμνύνων. λέγει δὲ καὶ Εὐριπίδης περὶ τῆς γενέσεως αὐτοῦ τὸν τρόπον τοῦτον, Ἥφαιστον ἐρασθέντα Ἀθηνᾶς, βούλεσθαι αὐτῇ μιγῆναι· τῆς δὲ ἀποστρεφομένης, καὶ τὴν παρθενίαν μᾶλλον αἱρουμένης, ἔν τινι τόπῳ τῆς Ἀττικῆς κρύπτεσθαι, ὃν λέγουσι καὶ ἀπ᾽ ἐκείνου προσαγορευθῆναι Ἡφαιστον, ὃς δόξας αὐτὴν κρατήσειν καὶ ἐπιθέμενος, πληγεὶς ὑπ᾽ αὐτῆς τῷ δόρατι, ἀφῆκε τὴν ἐπιθυμίαν, φερομένης εἰς τὴν γῆν τῆς σπορᾶς, ἐξ ἧς γενηθῆναι λέγουσι παῖδα, ὃς ἐκ τούτου Ἐριχθόνιος ἐκλήθη· καὶ αὐξηθεὶς τοῦτ᾽ εὗρε, καὶ ἐθαυμάσθη ἀγωνιστὴς γενόμενος. ἤγαγε δὲ ἐπιμελῶς τὰ Παναθήναια, καὶ ἅμα Ἡνίοχον ἔχων παραβάτην ἀσπίδιον ἔχοντα, καὶ τριλοφίαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἀπ᾽ ἐκείνου δὲ κατὰ μίμησιν ὁ καλούμενος ἀποβάτης· ἐσχημάτισται δ᾽ ἐν τούτῳ ἡ αἲξ καὶ οἱ ἔριφοι. Μουσαῖος γάρ φησι Δία γεννώμενον, ἐγχειρισθῆναι ὑπὸ Ῥέας Θέμιδι· Θέμιν δὲ Ἀμαλθείᾳ δοῦναι τὸ βρέφος, τὴν δὲ ἔχουσαν αἶγα ὑποθεῖναι, τὴν δ᾽ ἐκθρέψαι Δία· τὴν δὲ αἶγα εἶναι ἡλίου θυγατέρα φοβερὰν οὕτως, ὥστε τοὺς κατὰ Κρόνον θεοὺς βδελυττομένους τὴν μορφὴν τοῦ παιδὸς, ἀξιῶσαι γῆν κρύψαι αὐτὴν ἔν τινι τῶν κατὰ Κρήτην ἄντρων. καὶ ἀποκρυψαμένην ἐπιμέλειαν αὐτῆς τῇ Ἀμαλθείᾳ ἐγχειρίσαι, τὴν δὲ τῷ ἐκείνης γάλακτι τὸν Δία ἐκθρέψαι· ἐλθόντος δὲ τοῦ παιδὸς εἰς ἡλικίαν, καὶ μέλλοντος γίγασι πολεμεῖν, οὐκ ἔχοντος δὲ ὅπλα, θεσπισθῆναι αὐτῷ τῆς αἰγὸς τῇ δορᾷ ὅπλῳ χρήσασθαι, διά τε τὸ ἄτρωτον αὐτῆς καὶ φοβερὸν, καὶ διὰ τὸ εἰς μέσην τὴν ῥάχιν γοργόνος πρόσωπον ἔχειν· ποιήσαντος δὲ ταῦτα τοῦ Διὸς, καὶ τῇ τέχνῃ φανέντος διπλασίονος, τὰ ὀστᾶ δὲ τῆς αἰγὸς καλύψαντος ἄλλῃ δορᾷ, καὶ ἔμψυχον αὐτὴν καὶ ἀθάνατον κατασκευάσαντος, αὐτὴν μέν φασιν ἄστρον οὐράνιον κατασκευάσαι. τινὲς δέ φασι Μυρτίλον ὀνόματι τὸν ἡνίοχον εἶναι τὸν ἐξ Ἑρμοῦ γεγονότα. ἔχει δὲ ἀστέρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς α΄. ἐφ᾽ ἑκατέρων τῶν ὤμων α΄. ὧν τὸ μὲν ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ λαμπρὸν, ὃς καλεῖται αἴξ. ἐφ᾽ ἑκατέρου ἀγκῶνος α΄. (ἐκ δεξιᾶς χειρὸς α΄.) ἀριστερᾶς χειρὸς β΄. οἱ δὲ καλοῦνται ἔριφοι· τοὺς πάντας ὀκτώ.

Ταῦρος.

ΟΥτος λέγεται ἐν τοῖς ἄστροις τεθῆναι, διὰ τὸ Εὐρώπην ἀγαγεῖν ἐκ Φοινίκης εἰς Κρήτην, διὰ τοῦ πελάγους, ὡς Εὐριπίδης φησὶν ἐν τῷ Φρίξῳ· χάριν δὲ τούτου ἐν τοῖς ἐπιφανεστάτοις ἐστὶν ὑπὸ Διὸς τιμηθείς. ἕτεροι δέ φασι βοῦν εἶναι τῆς Ἰοῦς μίμημα, χάριν δὲ ἐκείνης ὑπὸ Διὸς ἐτιμήθη τὸ ἄστρον. τοῦ δὲ ταύρου τὸ μέτωπον σὺν τῷ προσώπῳ αἱ ὑάδες καλούμεναι

περιέ-

περιέχουσι, πρὸς δὲ τῇ ἀποτομῇ τῆς ῥάχεως, ἡ πλειάς ἐστιν ἀστέρας ἔχουσα ἑπτά, διὸ καὶ ἑπτάστερος καλεῖται. οὐχ ὁρῶνται δὲ εἰ μὴ ἕξ, ὁ δὲ ἕβδομος ἀμαυρός ἐστι σφόδρα. ἔχει δὲ ταῦρος ἀστέρας ζ'. ὃς δὲ ὑπεναντία ἕρπει καθ' ἑαυτὸν ἔχων τὴν κεφαλήν· ἐφ' ἑκατέρων δὲ τῶν κεράτων ἐπὶ τῆς ἐκφύσεως α'. ὧν λαμπρότερος ὁ ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ· ἐφ' ἑκατέρων τῶν ὀφθαλμῶν α'. ἐπὶ τοῦ μυκτῆρος α'. ἐφ' ἑκατέρων τῶν ὤμων, α'. οὗτοι ὑάδες λέγονται, ἐπὶ δὲ τοῦ ἀριστεροῦ γόνατος τοῦ ἐμπροσθίου α'. ἐπὶ τῶν χηλῶν α'. ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ γόνατος α'. ἐπὶ τραχήλου β'. ἐπὶ τῆς ῥάχεως γ'. τὸν ἔσχατον λαμπρὸν, ὑπὸ τὴν κοιλίαν ἕνα. ἐπὶ τοῦ στήθους λαμπρὸν α'. τοὺς πάντας ιη'.

Κηφεύς.

ΟΥτος ἐν τάξει τέτακται τέταρτος, ὁ δ' ἀρκτικὸς κύκλος αὐτὸν ἀπολαμβάνει ἀπὸ ποδῶν ἕως στήθους, τὸ δὲ λοιπὸν εἰς τὸ ἀνὰ μέσον πίπτει αὐτοῦ, τοῦ τε ἀρκτικοῦ καὶ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ. ἦν δὲ ὡς Εὐριπίδης φησὶν, Αἰθιόπων βασιλεὺς, Ἀνδρομέδας δὲ πατὴρ, τὴν δ' αὐτοῦ θυγατέρα δοκεῖ παραθεῖναι τῷ κήτει βορὰν, ἣν Περσεὺς ὁ Διὸς διέσωσε, δι' ἣν καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς ἄστροις ἐτέθη, Ἀθηνᾶς γνώμῃ. ἔχει δ' ἀστέρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς λαμπροὺς β'. ἐφ' ἑκατέρων ὤμων α'. καὶ χειρῶν ἑκατέρων α'. ἀγκώνων ἑκατέρων α'. ζώνης γ'. λοξοὺς ἀμαυρούς. κοιλίας μέσης λαμπρὸν α'. δεξιᾶς λαγόνος, α'. γόνατος α'. ποδὸς ἄκρου α'. (τοὺς πάντας ιε'.)

Κασσιέπεια.

ΤΑύτην ἱστορεῖ Σοφοκλῆς ὁ τῆς τραγῳδίας ποιητὴς ἐν Ἀνδρομέδᾳ ἐρίσασαν περὶ κάλλους ταῖς Νηρηΐσιν, εἰσελθεῖν εἰς τὸ σύμπτωμα, καὶ Ποσειδῶνα διαφθεῖραι τὴν χώραν, κῆτος ἐπιπέμψαντα, δι' ἣν (αἰτίαν) πρόκειται τῷ κήτει ἡ θυγάτηρ οἰκείως· ἐσχημάτισται δὲ ἐγγὺς ἐπὶ δίφρου καθημένη. ἔχει δ' ἀστέρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς λαμπρὸν α'. ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ἀγκῶνος ἀμαυρὸν α'. ἐπὶ τῆς χειρὸς α'. γόνατος α'. ποδὸς ἄκρου α'. στήθους α'. ἀμαυρόν. ἀριστεροῦ μηροῦ λαμπρὸν α'. γόνατος α'. λαμπρόν· ἐπὶ τοῦ πλινθίου α'. τοῦ δίφρου οὗ κάθηται ἑκάστης γωνίας α'. (τοὺς πάντας ιγ'.)

Ἀνδρομέδα.

ΑΥτη κεῖται ἐν τοῖς ἄστροις, διὰ τὴν Ἀθηνᾶν τῶν Περσέως ἄθλων ὑπόμνημα, διαπεπαμένη τὰς χεῖρας, ὡς καὶ προσετέθη τῷ κήτει· ἀνθ' ὧν σωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Περσέως, οὐχ εἵλετο τῷ πατρὶ συμμένειν, οὐδὲ τῇ μητρὶ, ἀλλ' αὐθαίρετος εἰς τὸ Ἄργος ἀπῆλθε μετ' ἐκείνου, εὐγενές τι φρονήσασα. λέγει δὲ καὶ Εὐριπίδης σαφῶς ἐν τῷ περὶ αὐτῆς γεγραμμένῳ δράματι. ἔχει δὲ ἀστέρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς λαμπρὸν α'. ἐφ' ἑκατέρου ὤμου α'. δεξιοῦ ποδὸς β'. ἀριστεροῦ α'. ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ἀγκῶνος α'. ἐπ' ἄκρας τῆς χειρὸς λαμπρὸν α'. ἐπὶ τῆς ζώνης γ'. ὑπὸ τὴν ζώνην δ'. ἐφ' ἑκατέρου γόνατος λαμπρὸν α'. ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ποδὸς α'. ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ β'. (τοὺς πάντας κ'.)

Ἵππος.

Τούτου μόνου τὰ ἔμπροσθεν φαίνεται ἕως ὀμφαλοῦ. Ἄρατος μὲν οὖν φησι τοῦτον ἐπὶ τοῦ Ἑλικῶνος εἶναι ποιήσαντα κρήνην τῇ ὁπλῇ, ἀφ' οὗ καλεῖσθαι Ἱπποκρήνην. ἄλλοι δὲ τὸν Πήγασον εἶναί φασι τοῦτον εἰς τὰ ἄστρα ἀναπτάντα, ὕστερον τῆς Βελλεροφόντου πτώσεως, διὰ δὲ τὸ μὴ ἔχειν πτέρυγας, ἀπίθανον δοκεῖ τισι ποιεῖν τὸν λόγον. Εὐριπίδης δέ φησι Μελανίππην εἶναι τὴν τοῦ Χείρωνος θυγατέρα, ὑπ' Αἰόλου δὲ ἀπατηθεῖσαν φθαρῆναι, καὶ διὰ τὸν ὄγκον τῆς γαστρὸς φυγεῖν εἰς τὰ ὄρη· κἀκεῖ ὠδινούσης αὐτῆς τὸν πατέρα ἐλθεῖν κατὰ ζήτησιν, τὴν δὲ εὔξασθαι καταλαμβανομένην, πρὸς τὸ μὴ γνωσθῆναι, μεταμορφωθῆναι, καὶ γενέσθαι ἵππον. διὸ γοῦν τὴν εὐσέβειαν αὐτῆς τε καὶ τοῦ πατρὸς, ὑπ' Ἀρτέμιδος εἰς τὰ ἄστρα τεθῆναι, ὅθεν τῷ Κενταύρῳ οὐχ ὁρατή ἐστι, Χείρων γὰρ λέγεται εἶναι ἐκεῖνος· τὰ δὲ ὀπίσθια μέρη αὐτῆς ἀφανῆ ἐστι πρὸς τὸ μὴ γινώσκεσθαι θήλειαν οὖσαν. ἔχει δὲ ἀστέρας ἐπὶ τοῦ προσώπου β΄. ἀμαυρούς, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς α΄. ἐπὶ τῆς σιαγόνος α΄. ἐφ' ἑκατέρῳ ὠτίῳ ἀμαυρὸν α΄. τῷ τραχήλῳ δ΄. ὧν τὸν πρὸς τῇ κεφαλῇ λαμπρότερον· ἐπὶ τοῦ ὤμου α΄. στήθους α΄. ῥάχεως α΄. ὀμφαλοῦ ἔσχατον λαμπρὸν α΄. ἐμπροσθίων γονάτων β΄. ἐφ' ἑκατέρας ὁπλῆς α΄. (τοὺς πάντας ιη΄.)

Κριός.

Οὗτος ὁ Φρίξον διακομίσας καὶ Ἕλλην· ἄφθιτος δὲ ὢν, ἐδόθη αὐτοῖς ὑπὸ Νεφέλης τῆς μητρός. εἶχε δὲ χρυσῆν δορὰν, ὡς Ἡσίοδος καὶ Φερεκύδης εἰρήκασι· διακομίζων δὲ αὐτοὺς κατὰ τὸ στενότατον τοῦ πελάγους τοῦ ἀπ' ἐκείνης κληθέντος Ἑλλησπόντου, ἔρριψεν αὐτὴν καὶ τὸ κέρας ἀπολέσας· Ποσειδῶν δὲ σώσας τὴν Ἕλλην, καὶ μιχθεὶς, ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς παῖδα ὀνόματι Παίωνα· τὸν δὲ Φρίξον εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον σωθέντα πρὸς Αἰήτην διεκόμισεν, ᾧ καὶ ἐν Διὸς ἔδωκε τὴν χρυσῆν δορὰν, ὅπως μνημόσυνον ἔχῃ, αὐτὸς δὲ εἰς τὰ ἄστρα ἀπῆλθεν, ὅθεν ἀμαυρότερον φαίνεται. ἔχει δὲ ἀστέρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς α΄. ἐπὶ τῶν μυκτήρων γ΄. ἐπὶ τοῦ τραχήλου β΄· ἄκρου ἐμπροσθίου ποδὸς λαμπρὸν α΄. ῥάχεως δ΄. κέρκου α΄. ὑπὸ τὴν κοιλίαν γ΄. ἐπὶ τοῦ ἰσχίου α΄. ἐπ' ἄκρου (ἑκατέρου) ὀπισθίου ποδὸς α΄. τοὺς πάντας ιη΄.

Δελτωτόν.

Τοῦτό ἐστιν ὑπὲρ μὲν τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ κείμενον· λέγεται δὲ ἐκεῖνον ἀμαυρότερον εἶναι, εὔσημον δὲ τὸ γράμμα ἐπ' αὐτοῦ κεῖσθαι ἀπὸ Διὸς πρῶτον ἑρμηνευθέντος, ὃς τὸν διάκοσμον τῶν ἄστρων ἐποιήσατο. φασὶ δέ τινες καὶ τὴν τῆς Αἰγύπτου θέσιν, ἐκ τοῦ ἐν τοῖς ἄστροις εἶναι τριγώνου, καὶ τὸν Νεῖλον τοιαύτην περιοχὴν ποιήσασθαι τῆς χώρας, ἅμα τὴν ἀσφάλειαν αὐτῇ πορίζομενον, εἰς δὲ τὸν ἄφορον εὐμοιρεστέραν ποιούμενον, καὶ εἰς τὴν τῶν καρπῶν ἀνακομιδὴν εὐχέρειαν ὡρῶν ἐσόμενον. ἔχει δὲ ἀστέρας γ΄. ἐφ' ἑκάστῃ τῶν γωνιῶν λαμπρούς.

Ἰχθύες.

Ἰχθύες.

Οὗτοί εἰσι τοῦ μεγάλου ἰχθύος ἔκγονοι, περὶ οὗ τὴν ἱστορίαν ἀποδώσομεν σαφέστερον, ὅταν ἐπ' αὐτὸν ἔλθωμεν. τούτων δὲ ἑκάτερος κεῖται ἐν ἑκατέρῳ μέρει διαλάσσων· ὁ μὲν γὰρ βόρειος, ὁ δὲ νότιος καλεῖται. ἔχουσι δὲ σύνδεσμον ἐκ τοῦ ἐμπροσθίου ποδὸς τοῦ κριοῦ. ἔχει δὲ ἀστέρας ὁ μὲν βόρειος ιβ΄. ὁ δὲ νότιος ιε΄. τὸ δὲ λίνον αὐτῶν ᾧ συνέχονται, ἔχει ἀστέρας ἐπὶ τοῦ βορείου γ΄. ἐπὶ τοῦ νοτίου γ΄. πρὸς ἀνατολὰς γ΄. ἐπὶ τοῦ συνδέσμου γ΄. οἱ πάντες τῶν β΄. ἰχθύων καὶ τοῦ συνδέσμου ἀστέρες λθ΄.

Περσεύς.

Περὶ τούτου ἱστορεῖται, ὅτι ἐν τοῖς ἄστροις ἐτέθη διὰ τὴν δόξαν, τῇ γὰρ Δανάῃ ὡς χρυσὸς μιγεὶς ὁ Ζεὺς ἐγέννησεν αὐτόν, ὑπὸ δὲ τοῦ Πολυδέκτου ἐπέμφθη εἰς Γοργόνας, τήν τε κυνῆν ἔλαβε παρ' Ερμοῦ καὶ τὰ πέδιλα, ἐν οἷς διὰ τοῦ ἀέρος ἐποιεῖτο τὴν πορείαν· δοκεῖ δὲ τὴν ἅρπην παρ' Ηφαίστου λαβεῖν ἐξ ἀδάμαντος, ὡς Αἰσχύλος ἐν Φόρκυσί φησιν ὁ τῶν τραγῳδῶν ποιητής. Φορκίδας Γραίας εἶχον προφύλακας αἱ Γοργόνες, αὗται δὲ ἕνα εἶχον ὀφθαλμὸν, καὶ τοῦτον ἀλλήλαις ἐδίδοσαν κατὰ φυλακήν. τηρήσας δ' ὁ Περσεὺς ἐν τῇ παραδόσει, λαβὼν ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὴν Τριτωνίδα λίμνην, καὶ οὕτως ἐλθὼν ἐπὶ τὰς γοργόνας ὑπνωκύιας, ἀφείλετο τῆς Μεδούσης τὴν κεφαλὴν, ἣν ἡ Αθηνᾶ περὶ τὰ στήθη ἔθηκεν αὐτῆς· τῷ δὲ Περσεῖ, τὴν περὶ τὰ ἄστρα θέσιν ἐποίησεν, ὅθεν ἔχων θεωρεῖται, καὶ τὴν Γοργόνος κεφαλήν. ἔχει δ' ἀστέρας ἐπὶ μὲν τῆς κεφαλῆς α΄. ἐφ' ἑκατέρῳ ὤμῳ λαμπρὸν α΄. ἐπ' ἄκρας τῆς δεξιᾶς χειρὸς λαμπρὸν α΄. ἀγκῶνος α΄. ἄκρας χειρὸς ἀριστερᾶς α΄. ἐν ᾗ τὴν κεφαλὴν δοκεῖ τῆς Γοργόνος ἔχειν. (τῆς κοιλίας α΄.) δεξιοῦ μηροῦ λαμπρὸν α΄. γόνατος (ἑκατέρου) α΄. ἀντικνημίου (ἑκατέρου) α΄. (ποδὸς α΄. ἀμαυρὸν) περὶ τοὺς Γοργόνος πλοκάμους γ΄. ἡ δὲ κεφαλὴ καὶ ἡ ἅρπη ἄναστρος ὁρᾶται. διὰ δὲ νεφελώδους συστροφῆς δοκεῖ τισιν ὁρᾶσθαι. (τοὺς πάντας ιε΄.)

Πλειάς.

Ἐπὶ τῆς ἀποτομῆς τοῦ ταύρου τῆς καλουμένης ῥάχεως πλειάς ἐστιν, συνηγμένης δὲ αὐτῆς εἰς ἀστέρας ζ΄. λέγουσιν εἶναι τοῦ Ατλαντος θυγατέρων, διὸ καὶ ἑπτάστερον καλεῖται· οὐχ ὁρῶνται δὲ αἱ ζ΄. ἀλλ' αἱ ς΄. τὸ δὲ αἴτιον οὕτω πως λέγεται. τὰς μὲν γάρ φασι θεοῖς μιγῆναι, τὴν δὲ μίαν θνητῷ· τρεῖς μὲν οὖν μιγῆναι Διὶ Ηλέκτραν, ἐξ ἧς Δάρδανος, Μαῖαν ἐξ ἧς Ερμῆς, Ταϋγέτην, ἐξ ἧς Λακεδαίμων· Ποσειδῶνι δὲ δύο μιγῆναι, Αλκυόνην, ἐξ ἧς Υριεὺς, Κελαινώ, ἐξ ἧς Λεῦκος· Στερόπη δὲ λέγεται Αρεϊ μιγῆναι, ἐξ ἧς Οινόμαος ἐγένετο. Μερόπη δὲ Σισύφῳ θνητῷ, διὸ παναφανής ἐστι· μεγίστην δ' ἔχουσι δόξαν ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐπισημαίνουσαι καθ' ὥραν· θέσιν δ' ἔχουσιν εὖ μάλα κείμεναι κατὰ τὸν Ιππαρχον, τριγωνοειδοῦς σχήματος.

Λύρα.

Λύρα.

Αὕτη ἐννάτη κεῖται ἐν τοῖς ἄστροις, ἐστὶ δὲ μουσῶν· κατεσκευάσθη δὲ τὸ μὲν πρῶτον ὑπὸ Ἑρμοῦ ἐκ τῆς χελώνης, καὶ τῆς Ἀπόλλωνος βοῶν· εἶχε δὲ χορδὰς ἑπτὰ ἀπὸ τῶν Ἀτλαντηΐδων. κατέβαλε δὲ αὐτὴν Ἀπόλλων, καὶ συναρμοσάμενος ᾠδὴν, Ὀρφεῖ δέδωκεν· ὃς Καλλιόπης υἱὸς ὢν, μιᾶς τῶν μουσῶν, ἐποίησε τὰς χορδὰς ἐννέα, ἀπὸ τοῦ τῶν μουσῶν ἀριθμοῦ, καὶ προήγαγεν ἐπιπλέον ἐν τοῖς ἀνθρώποις δοξαζόμενος οὕτως, ὥστε καὶ ὑπόληψιν ἔχειν περὶ αὐτοῦ τοιαύτην, ὅτι καὶ τὰς πέτρας καὶ τὰ θηρία ἐκήλει διὰ τῆς ᾠδῆς· ὃς τὸν μὲν Διόνυσον οὐκ ἐτίμα, τὸν δὲ Ἥλιον μέγιστον τῶν θεῶν ἐνόμιζεν εἶναι, ὃν καὶ Ἀπόλλωνα προσηγόρευσεν· ἐπεγειρόμενός τε τῆς νυκτὸς κατὰ τὴν ἑωθινὴν ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Πάγγαιον, προσέμενε τὰς ἀνατολὰς, ἵνα ἴδῃ τὸν Ἥλιον πρῶτον. ὅθεν ὁ Διόνυσος ὀργισθεὶς αὐτῷ, ἔπεμψε τὰς Βασσαρίδας, ὥς φησιν Αἰσχύλος ὁ ποιητὴς, αἵ τινες αὐτὸν διέσπασαν, καὶ τὰ μέλη διέῤῥιψαν χωρὶς ἕκαστον· αἱ δὲ μοῦσαι συναγαγοῦσαι ἔθαψαν ἐπὶ τοῖς λεγομένοις Λειβήθροις· τὴν δὲ λύραν οὐκ ἔχουσαι ὅτῳ δώσειεν, τὸν Δία ἠξίωσαν καταστερίζειν, ὅπως ἐκείνου τε καὶ αὐτῶν μνημόσυνον τεθῇ ἐν τοῖς ἄστροις. τοῦ δὲ ἐπινεύσαντος, οὕτως ἐτέθη· ἐπισημασίαν δ᾽ ἔχει ἐπὶ τῷ ἐκείνου συμπτώματι, δυομένη καθ᾽ ὥραν. ἔχει δ᾽ ἀστέρας ἐπὶ τῶν κτενῶν ἑκατέρων α΄. ἐφ᾽ ἑκάστης πήχεος α΄. ἀκρότητι ὁμοίως α΄. ἐφ᾽ ἑκατέρων ὤμων α΄. ἐπὶ ζυγοῦ α΄. ἐπὶ τοῦ πυθμένος α΄. λευκὸν καὶ λαμπρόν. τοὺς πάντας θ΄.

Κύκνος.

Οὗτός ἐστιν (ὄρνις) ὁ καλούμενος μέγας, ὃν κύκνῳ εἰκάζουσι· λέγεται δὲ τὸν Δία ὁμοιωθέντα τῷ ζώῳ τούτῳ Νεμέσεως ἐρασθῆναι, ἐπεὶ αὐτὴ πᾶσαν ἤμειβε μορφὴν, ἵνα τὴν παρθενίαν φυλάξῃ, καὶ τότε κύκνος γένηται· οὕτω καὶ αὐτὸν ὁμοιωθέντα τῷ ὀρνέῳ τούτῳ, καταπτῆναι εἰς Ῥαμνοῦντα τῆς Ἀττικῆς, κἀκεῖ τὴν Νέμεσιν φθεῖραι· τὴν δὲ τεκεῖν ᾠὸν, ἐξ οὗ ἐκκολαφθῆναι καὶ γενέσθαι τὴν Ἑλένην, ὥς φησι Κράτης ὁ ποιητὴς, καὶ διὰ τὸ μὴ μεταμορφωθῆναι αὐτὸν, ἀλλ᾽ οὕτως ἀναπτῆναι εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ τὸν τύπον τοῦ κύκνου ἔθηκεν ἐν τοῖς ἄστροις· ἐστὶ δὲ ἱπτάμενος οἷος τότε ἦν. ἔχει δ᾽ ἀστέρας ἐπὶ μὲν τῆς κεφαλῆς λαμπρὸν α΄. ἐπὶ τοῦ τραχήλου λαμπρὸν α΄. ἐπὶ τῆς δεξιᾶς πτέρυγος ε΄. ἐπὶ τοῦ σώματος δ΄. ἐπὶ τοῦ ὀρθοπυγίου α΄. ὅς ἐστι μέγιστος. (τοὺς πάντας ιβ΄.)

Ὑδροχόος.

Οὗτος δοκεῖ κεκλῆσθαι ἀπὸ τῆς πράξεως ὑδροχόος, ἔχων γὰρ ἕστηκεν οἰνοχόην, καὶ ἔκχυσιν πολλὴν ποιεῖται ὑγροῦ. λέγουσι δέ τινες αὐτὸν εἶναι τὸν Γανυμήδην, ἱκανὸν ὑπολαμβάνοντες σημεῖον εἶναι τὸ ἐσχηματίσθαι τὸ εἴδωλον οὕτως, ὥσπερ ἂν οἰνοχόον χέειν. ἐπάγονται δὲ καὶ τὸν ποιητὴν μάρτυρα διὰ τὸ λέγειν αὐτὸν, ὡς ἀνηρπάσθη οὕτως πρὸς τὸν Δία κάλλει ὑπερενέγκας ἵνα οἰνοχοῇ, ἄξιον κρίναντα αὐτὸν τῶν θεῶν· καὶ ὅτι τέτευχεν ἀθανασίαν, τοῖς ἀνθρώποις ἄγνωστον οὖσαν· ἡ δὲ γινομένη ἔκχυσις εἰκάζεται τῷ νέκταρι, ὃ καὶ ὑπὸ τῶν θεῶν πίνεται, εἰς μαρτύριον (ὥς τινες λέγουσιν) τῆς εἰρημένης πόσε-

ως τῶν θεῶν ὑπολαμβάνοντες τοῦτο εἶναι. ἔχει δ' ἀστέρας, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἀμαυροὺς β'. ἐφ' ἑκατέρων ὤμων α'. ἀμφοτέρους μεγάλους. ἐφ' ἑκατέρῳ ἀγκῶνι α'. ἐπ' ἄκρας χειρὸς δεξιᾶς λαμπρὸν α'. ἐφ' ἑκατέρου μαστοῦ α'. ὑπὸ τοὺς μαστοὺς ἑκατέρωθεν α'. ἀριστεροῦ ἰσχίου α'. ἑκατέρου γόνατος α'. δεξιᾶς κνήμης α'. ἑκατέρῳ ποδὶ α'. (τοὺς πάντας ιζ'.) ἡ δὲ ἔκχυσις τοῦ ὕδατός ἐστιν ἐξ ἀριστερῶν· ἔχουσα ἀστέρας (λ'.) ιβ'. οἵ εἰσι λαμπροί, (λοιποὶ δὲ ἀμαυροί.)

Πάν.

ΟΥτός ἐστι τῷ εἴδει ὅμοιος τῷ αἰγίπανι, ἐξ ἐκείνου δὲ γέγονεν· ἔχει δὲ θηρίου τὰ κάτω μέρη, καὶ κέρατα ἐπὶ τῇ κεφαλῇ. ἐτιμήθη δὲ διὰ τὸ σύντροφον εἶναι τῷ Διΐ, καθάπερ Επιμενίδης ὁ τὰ Κρητικὰ ἱστορῶν φησιν, ὅτι ἐν τῇ Ιδῃ συνῆν αὐτῷ, ὅτε ἐπὶ τοὺς Τιτᾶνας ἐστράτευσεν. οὗτος δὲ δοκεῖ εὑρεῖν τὸν κόχλον, ἐν ᾧ τοὺς συμμάχους καθώπλισε, διὰ τὸ τοῦ ἤχου πανικὸν καλούμενον, ὃ οἱ Τιτᾶνες ἔφυγον. παραλαβὼν δὲ (ὁ Ζεὺς) τὴν ἀρχὴν ἐν τοῖς ἄστροις αὐτὸν ἔθηκε, καὶ τὴν αἶγα τὴν μητέρα. διὰ δὲ τὸν κόχλον ἐν τῇ θαλάσσῃ, παράσημον ἔχει ἰχθύος. ἔχει δ' ἀστέρας ἐφ' ἑκατέρου κέρατος α'. λαμπρὸν, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς β'. τραχήλου γ'. στήθους β'. ἐμπροσθίου ποδὸς α'. ῥάχεως ζ'. γαστρὸς ε'. οὐρᾶς β'. λαμπροὺς, τοὺς πάντας κδ'.

Τοξότης.

ΟΥτός ἐστιν ὁ τοξότης, ὃν οἱ πλεῖστοι λέγουσι κένταυρον εἶναι· ἕτεροι δ' οὔ φασι, διὰ τὸ μὴ τετρασκελῆ αὐτὸν ὁρᾶσθαι, ἀλλ' ἑστηκότα καὶ τοξεύοντα· κενταύρων δὲ οὐδεὶς τόξῳ κέχρηται, οὗτος δ' ἀνὴρ ὢν σκέλη ἔχει ἵππου, καὶ κέρκον καθάπερ οἱ Σάτυροι· διόπερ αὐτοῖς ἀπίθανον ἐδόκει εἶναι· ἀλλὰ μᾶλλον Κρότον τὸν Εὐφήμης τῆς μουσῶν τροφοῦ υἱόν· οἰκεῖν δ' αὐτὸν καὶ διατρίβειν ἐν τῷ Ελικῶνι, ὃν καὶ αἱ μοῦσαι τὴν τοξείαν εὑράμενον, τὴν τροφὴν ἀπὸ τῶν ἀγρίων ἔχειν ἐποίησαν, καθάπερ φησὶ Σωσίθεος· συμμισγόντα δὲ ταῖς μούσαις, καὶ ἀκούοντα αὐτῶν ἐπισημασίας, ἐπαινεῖσθαι κρότον ποιοῦντα· τὸ γὰρ τῆς φωνῆς ἀσαφὲς ἦν ὑπὸ ἑνὸς κρότου σημαινόμενον, ὅθεν ὁρῶντες τοῦτον, καὶ οἱ ἄλλοι ἔπραττον τὸ αὐτό· διόπερ αἱ μοῦσαι δόξης τυχοῦσαι τῇ τούτου βουλήσει, ἠξίωσαν τὸν Δία ἐπιφανῆ αὐτὸν ποιῆσαι ὅσιον ὄντα, καὶ οὕτως ἐν τοῖς ἄστροις ἐτέθη τῇ τῶν χειρῶν χρήσει, τὴν τοξείαν προσλαβὼν σύσσημον. ἐν δὲ τοῖς ἀνθρώποις ἔμεινεν ἡ ἐκείνου πρᾶξις, ὅ ἐστι καὶ πλοῖον αὐτοῦ μαρτύριον, ὅτι πᾶσιν ἔσται σαφὴς, οὐ μόνον τοῖς ἐν χέρσῳ, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν πελάγει, διόπερ οἱ γράφοντες αὐτὸν κένταυρον, διαμαρτάνουσιν. ἔχει δ' ἀστέρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς β'. ἐπὶ τοῦ τόξου β'. ἐπὶ τῆς ἀκίδος β'. ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ἀγκῶνος α'. ἄκρας χειρὸς α'. ἐπὶ τῆς κοιλίας λαμπρὸν α'. ῥάχεως β'. κέρκου α'. ἐμπροσθίου γόνατος α'. ὁπλῆς α'. τοὺς πάντας ιδ'. τοὺς δὲ λοιποὺς ζ'. ἀστέρας ὑπὸ τὸ σκέλος· ὅμοιοι δὲ εἰσὶ τῶν ὀπισθίων μὴ δεικνυμένων ὅλων φανερῶν.

Τόξον.

ΤΟῦτο τὸ βέλος ἐστὶ τοξικὸν, ὅ φασιν εἶναι Απόλλωνα, ὅτε δὴ τοὺς Κύκλωπας τῷ Διΐ κεραυνὸν ἐργασαμένους, ἀπέκτεινε δι' Ασκληπιόν· ἔκρυ-

ψε

ψε δὲ αὐτὸ ἐν Ὑπερβορείοις, οὗ καὶ ὁ ναὸς ὁ πτέρινος. λέγεται δὲ πρότερον ἀπενηνέχθαι, ὅτε τοῦ φόνου αὐτὸν ὁ Ζεὺς ἀπέλυσε, καὶ ἐπαύσατο τῆς παρὰ Αδμήτῳ λατρείας, περὶ ἧς λέγει Εὐριπίδης ἐν τῇ Αλκήστιδι. δοκεῖ δὲ τότε ἀνακομισθῆναι ὁ ὀϊστὸς μετὰ τῆς καρποφόρου Δήμητρος διὰ τοῦ Αρεος. ἦν δὲ ὑπερμεγέθης, ὡς Ηρακλείδης ὁ Ποντικός φησιν ἐν τῷ περὶ δικαιοσύνης, ὅθεν εἰς τὰ ἄστρα τέθεικε τὸ βέλος ὁ Απόλλων, εἰς ὑπόμνημα τῆς ἑαυτοῦ μάχης κατασκευάσας. ἔχει δ' ἀστέρας δ'. ἐπὶ τοῦ ἄκρου α'. κατὰ τὸ μέσον ἀμαυρὸν α'. ἐπὶ τοῦ χηλώματος β'. δύσημος ταύτης δέ ἐστιν ὁ εἷς. οἱ πάντες δ'.

Αετός.

ΟΥτός ἐστιν ὁ Γανυμήδην ἀνακομίσας εἰς οὐρανὸν τῷ Διὶ, ὅπως ἔχῃ οἰνοχόον. ἐστὶ δὲ ἐν τοῖς ἄστροις, διόσον καὶ πρότερον, ὅτε οἱ θεοὶ τὰ πτηνὰ διεμερίζοντο, τοῦτον ἔλαχεν ὁ Ζεύς. μόνον δὲ τῶν ζώων ἀνθήλιον ἵπταται ταῖς ἀκτῖσιν οὐ ταπεινούμενον, ἔχει δὲ τὴν ἡγεμονίαν ἁπάντων. ἐσχημάτισται δὲ διαπεπταμένος τὰς πτέρυγας, ὡς ἂν καθιπτάμενος. Αγλαοσθένης δέ φησιν ἐν τοῖς Ναξιακοῖς γενόμενον τὸν Δία ἐν Κρήτῃ, καὶ κατὰ κρύφος ζητούμενον, ἐκεῖθεν ἐκκλαπῆναι καὶ ἀχθῆναι εἰς Νάξον· ἐκτραφέντα δὲ καὶ γενόμενον ἐν ἡλικίᾳ, τὴν τῶν θεῶν βασιλείαν καταχεῖν· ἐξορμῶντος δὲ ἐκ τῆς Νάξου ἐπὶ τοὺς Τιτᾶνας, καὶ ἀετὸν αὐτῷ φανῆναι σιωπῶντα· τὸν δὲ οἰωνισάμενον, ἱερὸν αὐτὸν ποιήσασθαι κατηστερισμένον, καὶ διὰ τοῦτο τῆς ἐν οὐρανῷ τιμῆς ἀξιωθῆναι. ἔχει δὲ ἀστέρας δ'. ὧν ὁ μέσος ἐστὶ λαμπρός.

Δελφίν.

ΟΥτος ἐν τοῖς ἄστροις λέγεται τεθῆναι δι' αἰτίαν τοιαύτην· τοῦ Ποσειδῶνος βουλομένου τὴν Αμφιτρίτην λαβεῖν εἰς γυναῖκα, εὐλαβηθεῖσα ἐκείνη ἔφυγε πρὸς τὸν Ατλαντα, διατηρῆσαι τὴν παρθενίαν σπεύδουσα. ὡς δὲ καὶ αἱ πλεῖσται Νηρηΐδες ἐκρύπτοντο κεκρυμμένης ἐκείνης, πολλοὺς ὁ Ποσειδῶν ἐξέπεμψε μνηστῆρας, ἐν οἷς καὶ τὸν Δελφῖνα· πλανώμενος δὲ κατὰ τὰς νήσους τοῦ Ατλαντος, περιπεσὼν αὐτῇ προσαγγέλλει καὶ ἄγει πρὸς Ποσειδῶνα. ὁ δὲ γήμας αὐτὴν, μεγίστας τιμὰς ἐν τῇ θαλάσσῃ αὐτῷ ἀπένειμεν, ἱερὸν αὐτὸν ὀνομάσας εἶναι, καὶ εἰς τὰ ἄστρα αὐτοῦ σύστημα ἔθηκεν. ὅσοι δ' ἂν αὐτῷ τῷ Ποσειδῶνι χαρίσασθαι θέλωσιν, ἐν τῇ χειρὶ ποιοῦσιν ἔχοντα τὸν δελφῖνα, τῆς εὐεργεσίας μεγίστην δόξαν αὐτῷ ἀπονέμοντες. λέγει δὲ περὶ αὐτοῦ καὶ Αρτεμίδωρος ἐν ταῖς Ελεγείαις ταῖς περὶ ἔρωτος αὐτῷ πεποιημέναις βίβλοις. ἔχει δ' ἀστέρας ἐπὶ τοῦ στόματος α'. ἐπὶ τῆς λοφίας β'. ἐπὶ τῶν πρὸς τῇ κοιλίᾳ πτερύγων γ'. νωτιαῖον α'. οὐρᾶς β'. τοὺς πάντας θ'. λέγεται δὲ καὶ φιλόμουσον εἶναι τὸ ζῶον, διὰ τὸ ἀπὸ τῶν μουσῶν τὸν ἀριθμὸν ἔχειν τῶν ἀστέρων.

Ωρίων.

ΤΟῦτον Ησίοδός φησιν Εὐρυάλης τῆς Μίνωος, καὶ Ποσειδῶνος εἶναι· δοθῆναι δὲ αὐτῷ δωρεὰν, ὥστε ἐπὶ τῶν κυμάτων πορεύεσθαι, καθάπερ

ἐπὶ

ἐπὶ τῆς γῆς. ἐλθόντα δὲ αὐτὸν εἰς Χίον, Μερόπην τὴν Οἰνοπίωνος βιάσασθαι οἰνωθέντα· γνόντα δὲ τὸν Οἰνοπίωνα, καὶ χαλεπῶς ἐνεγκόντα τὴν ὕβριν, ἐκτυφλῶσαι αὐτὸν, καὶ ἐκ τῆς χώρας ἐκβαλεῖν· ἐλθόντα δὲ εἰς Λῆμνον, ἀλητεύοντα Ἡφαίστῳ συμμίξαι· ὃς αὐτὸν ἐλεήσας, δίδωσιν αὐτῷ Κηδαλίωνα τὸν αὐτοῦ οἰκεῖον οἰκέτην, ὅπως ὁδηγῇ καὶ ἡγῆται αὐτοῦ· ὃν λαβὼν, ἐπὶ τῶν ὤμων ἔφερε, σημαίνοντα τὰς ὁδούς. ἐλθὼν δ' ἐπὶ τὰς ἀνατολὰς, καὶ ἡλίῳ συμμίξας, δοκεῖ ὑγιασθῆναι, καὶ οὕτως ἐπὶ τὸν Οἰνοπίωνα ἐλθεῖν πάλιν, τιμωρίαν αὐτῷ ἐπιθήσων, ὁ δὲ ὑπὸ τῶν πολιτῶν ὑπὸ γῆν ἐκέκρυπτο. ἀπελπίσας δὲ τὴν ἐκείνου ζήτησιν ἀπῆλθεν εἰς Κρήτην, καὶ περὶ τὰς θήρας διῆγε κυνηγετῶν, τῆς Ἀρτέμιδος παρούσης καὶ τῆς Λητοῦς· καὶ δοκεῖ ἀπειλήσασθαι ὡς πᾶν θηρίον ἀνελεῖ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς γινομένων· θυμωθεῖσα δὲ αὐτῷ Γῆ, ἀνῆκε σκορπίον εὐμεγέθη, ὑφ' οὗ τῷ κέντρῳ πληγεὶς ἀπώλετο· ὅθεν διὰ τὴν αὐτοῦ ἀνδρείαν ἐν τοῖς ἄστροις αὐτὸν ἔθηκεν ὁ Ζεὺς, ὑπὸ Ἀρτέμιδος καὶ Λητοῦς ἀξιωθείς· ὁμοίως καὶ τὸ θηρίον, τοῦ εἶναι μνημόσυνον καὶ τῆς πράξεως. ἄλλοι δέ φασιν αὐξηθέντα τοῦτον ἐρασθῆναι τῆς Ἀρτέμιδος, τὴν δὲ σκορπίον ἀνενεγκεῖν κατ' αὐτοῦ, ὑφ' οὗ κρουσθέντα ἀποθανεῖν. τοὺς δὲ θεοὺς ἐλεήσαντας αὐτὸν ἐν οὐρανῷ καταστερίσαι, καὶ τὸ θηρίον εἰς μνημόσυνον τῆς πράξεως. ἔχει δ' ἀστέρας ἐπὶ μὲν τῆς κεφαλῆς γ'. ἀμαυρούς· ἐφ' ἑκατέρῳ ὤμῳ λαμπρὸν α'. ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ἀγκῶνος α'. ἐπ' ἄκρας χειρὸς α'. ἐπὶ τῆς ζώνης γ'. ἐπὶ τοῦ ἐγχειριδίου γ'. ἀμαυροὺς, ἐφ' ἑκατέρῳ γόνατι λαμπρὸν α'. ἐφ' ἑκατέρῳ ποδὶ ὁμοίως λαμπρὸν α'. (τοὺς πάντας ιζ'.)

Κύων.

ΠΕρὶ τούτου ἱστορεῖται, ὅτι ἐστὶν ὁ δοθεὶς Εὐρώπῃ φύλαξ μετὰ τοῦ δράκοντος· ἀμφότερα δὲ ταῦτα Μίνως ἔλαβε· καὶ ὕστερον ὑπὸ Πρόκριδος ὑγιασθεὶς ἐκ νόσου, ἐδωρήσατο αὐτῇ. μετὰ δὲ χρόνον Κέφαλος ἀμφοτέρων αὐτῶν ἐκράτησε διὰ τὸ εἶναι Πρόκριδος ἄνδρα. ἦλθε δὲ εἰς τὰς Θήβας ἐπὶ τὴν ἀλώπεκα ἄγων αὐτὴν, εἰς ἣν λόγιον ἦν ὑπὸ μηδενὸς ἀπολέσθαι· οὐκ ἔχων οὖν ὅ, τι ποιήσαι ὁ Ζεὺς, τὴν μὲν ἀπελίθωσε, τὸν δὲ εἰς τὰ ἄστρα ἀνήγαγεν ἄξιον κρίνας. ἕτεροι δὲ φασιν αὐτὸν εἶναι κύνα Ὠρίωνος, καὶ περὶ τὰς θήρας γινομένῳ συνέπεσθαι, καθάπερ καὶ τοῖς κυνηγετοῦσι πᾶσι τὸ ζῶον συναμύνασθαι δοκεῖ τὰ θηρία· ἀναχθῆναι δὲ αὐτὸν εἰς τὰ ἄστρα, κατὰ τὴν τοῦ Ὠρίωνος ἀναγωγὴν, καὶ τούτου εἰκότως γεγονότος, διὰ τὸ μηδὲν ἀπολείπειν τῶν συμβεβηκότων Ὠρίωνι. ἔχει δ' ἀστέρας, ἐπὶ μὲν τῆς κεφαλῆς (α'. ὃς ἴσις λέγεται) τῆς γλώττης α'. ὃν καὶ σείριον καλοῦσι· μέγας δ' ἐστὶ καὶ λαμπρός· τοὺς δὲ τοιούτους ἀστέρας οἱ ἀστρολόγοι σειρίους καλοῦσι, διὰ τὴν τῆς φλογὸς κίνησιν· ἐφ' ἑκατέρῳ ὤμῳ α'. ἀμαυρὸν, στήθους β'. (τῆς ῥάχεως β'.) ἐμπροσθίου ποδὸς γ'. κοιλίας β'. ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ἰσχίου α'. ἄκρῳ ποδὶ α'. ἐπὶ δεξιοῦ ποδὸς α'. κέρκου δ'. τοὺς πάντας (κ'.)

Λαγωός.

ΟΥτός ἐστιν ἐν τῇ καλουμένῃ κυνηγίᾳ εὑρεθεὶς, διὰ δὲ τὴν ταχυτῆτα τοῦ ζώου, ὁ Ἑρμῆς δοκεῖ θεῖναι αὐτὸν ἐν τοῖς ἄστροις· μόνον δὲ τῶν τετραπόδων δοκεῖ κύειν πλείονα, ὧν τὰ μὲν κύει, τὰ δ' ἔχει ἐν τῇ κοιλίᾳ,

λία, καθάπερ Ἀριστοτέλης ὁ Φιλόσοφος λέγει ἐν τῇ περὶ τῶν ζώων πραγματείᾳ. ἔχει δ' ἀστέρας ἐφ' ἑκατέρων ὠτίων α'. ἐπὶ τοῦ σώματος γ'. ὧν ὁ ἐπὶ τῆς ῥάχεως λαμπρός· ἐφ' ἑκατέρων ὀπισθίων ποδῶν α'. (τοὺς πάντας ζ'.)

Ἀργώ.

Αὕτη διὰ τὴν Ἀθηνᾶν ἐν τοῖς ἄστροις εἰσήχθη· πρώτη γὰρ αὕτη ναῦς κατεσκευάσθη, καὶ ἀρχῆθεν ἐτεκτονήθη· φωνήεσσα δὲ γενομένη, πρώτη τὸ πέλαγος διεῖλεν ἄβατον ὄν, ἵν' ᾖ τοῖς ἐπιγινομένοις παράδειγμα σαφέστερον. εἰς δὲ τὰ ἄστρα ὑπετέθη τὸ εἴδωλον οὐχ ὅλον αὐτῆς, οἱ δ' οἴακές εἰσιν ἕως τοῦ ἱστοῦ σὺν τοῖς πηδαλίοις, ὅπως ὁρῶντες οἱ τῇ ναυτιλίᾳ χρώμενοι, θαρρῶσιν ἐπὶ τῇ ἐργασίᾳ, αὐτῆς τε ἡ δόξα ἀγήρατος διαμείνῃ οὔσης ἐν τοῖς θεοῖς. ἔχει δὲ ἀστέρας ἐπὶ τῆς πρύμνης δ'. ἐφ' ἑνὶ πηδαλίῳ ε'. καὶ τῷ ἑτέρῳ δ'. στολίδος ἄκρας γ'. καταστρώματι ε'. ὑπὸ τρόπων ϛ'. παραπλησίους ἀλλήλοις. (τοὺς πάντας κζ'.)

Κῆτος.

Τοῦτό ἐστιν ὃ Ποσειδῶν ἔπεμψε Κηφεῖ, διὰ τὸ Κασσιέπειαν ἐρίσαι περὶ κάλλους ταῖς Νηρηΐσι· Περσεὺς δ' αὐτὸ ἀνεῖλε, καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὰ ἄστρα ἐτέθη ὑπόμνημα τῆς πράξεως αὐτοῦ· ἱστορεῖ δὲ ταῦτα Σοφοκλῆς ὁ τῶν τραγῳδιῶν ποιητὴς ἐν τῇ Ἀνδρομέδᾳ. ἔχει δ' ἀστέρας ἐπὶ τοῦ οὐραίου β'. ἀμαυρούς, ἀπὸ δὲ τῆς οὐρᾶς τοῦ κυρτώματος ὑπὸ τοῦ κενεῶνος ε'. ὑπὸ τὴν κοιλίαν ϛ'. τοὺς πάντας ιγ'.

Ἠριδανός.

Οὗτος ἐκ τοῦ ποδὸς τοῦ Ὠρίωνος τοῦ ἀριστεροῦ τὴν ἀρχὴν ἔχει· καλεῖται δὲ κατὰ μὲν τὸν Ἄρατον Ἠριδανός, οὐδεμίαν δὲ ἀπόδειξιν περὶ αὐτοῦ φέρει. ἕτεροι δέ φασιν δικαιότατον αὐτὸν εἶναι Νεῖλον, μόνος γὰρ οὗτος ἀπὸ μεσημβρίας τὰς ἀρχὰς ἔχει, πολλοῖς δὲ ἄστροις διακεκόσμηται· ὑπόκειται δὲ αὐτῷ καὶ ὁ καλούμενος ἀστὴρ Κάνωβος, ὃς ἐγγίζει τῷ πηδαλίῳ τῆς Ἀργοῦς· τούτου δὲ οὐδὲν ἄστρον κατώτερον φαίνεται, διὸ καὶ περίγειος καλεῖται. ἔχει δ' ἀστέρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς α'. ἐπὶ τῇ πρώτῃ καμπῇ γ'. ἐπὶ τῇ δευτέρᾳ γ'. ἐπὶ τῆς τρίτης ἕως τῶν ἐσχάτων ζ'. οὓς φασιν εἶναι τὰ στόματα τοῦ Νείλου. τοὺς πάντας ιδ'.

Ἰχθύς.

Οὗτός ἐστιν ὁ μέγας καλούμενος ἰχθύς, ὃν καὶ πίνειν λέγουσι τὸ ὕδωρ τῆς τοῦ ὑδροχόου ἐκχύσεως. ἱστορεῖται δὲ περὶ τούτου, ὡς φησι Κτησίας, εἶναι πρότερον ἐν λίμνῃ τινὶ κατὰ τὴν Βαμβύκην· ἐμπεσούσης δὲ τῆς Δερκητοῦς νυκτός, (σῶσαι αὐτήν) ἣν οἱ περὶ τοὺς τόπους οἰκοῦντες Συρίας θεὸν ὠνόμασαν. τούτου καὶ τοὺς β'. φασιν ἰχθύας ἐκγόνους εἶναι, οὓς πάντας ἐτίμησαν καὶ ἐν τοῖς ἄστροις ἔθηκαν. ἔχει δ' ἀστέρας ιβ'. ὧν τοὺς ἐπὶ τοῦ ῥύγχους λαμπροὺς γ'.

Νέκταρ.

Τοῦτό ἐστιν ἐν ᾧ πρῶτον οἱ θεοὶ τὴν συνωμοσίαν ἔθεντο, ὅτε ἐπὶ Κρόνον ὁ Ζεὺς ἐστράτευσεν· ἐπιτυχόντες δὲ τῆς πράξεως, ἔθηκαν καὶ αὐτὸ ἐν τῷ οὐρανῷ εἰς μνημόσυνον, ὃ καὶ εἰς τὰ συμπόσια οἱ ἄνθρωποι φέρουσι καὶ θύουσιν, οἱ κοινωνεῖν ἀλλήλοις προαιρούμενοι καὶ ὀμνύειν, καὶ τῇ χειρὶ ἐφάπτονται τῇ δεξιᾷ, μαρτύριον εὐγνωμοσύνης τοῦτο ἡγούμενοι. ἔχει δὲ ἀστέρας ἐπὶ τῆς ἐσχαρίδος β΄. ἐπὶ τῆς βάσεως β΄. τοὺς πάντας δ΄.

Χείρων.

Οὗτος δοκεῖ Χείρων εἶναι, ὁ ἐν τῷ Πηλίῳ οἰκήσας, δικαιοσύνῃ δὲ ὑπερενέγκας πάντας ἀνθρώπους, καὶ παιδεύσας Ασκληπιόν τε καὶ Αχιλλέα· ἐφ' ὃν Ηρακλῆς δοκεῖ ἐλθεῖν δι' ἔρωτα, ᾧ καὶ συνεῖναι ἐν τῷ ἄντρῳ, τιμῶν τὸν Πᾶνα· μόνον δὲ τὸν κένταυρον οὐκ ἀνεῖλεν, ἀλλ' ἤκουεν αὐτοῦ, καθάπερ Αντισθένης φησὶν ὁ σωκρατικὸς ἐν τῷ Ηρακλεῖ· χρόνον δὲ ἱκανὸν ὁμιλούντων αὐτῶν ἐκ τῆς φαρέτρας αὐτοῦ βέλος ἐξέπεσεν εἰς τὸν πόδα τοῦ Χείρωνος, καὶ οὕτως ἀποθανόντος αὐτοῦ, ὁ Ζεὺς διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ τὸ σύμπτωμα ἐν τοῖς ἄστροις ἔθηκεν αὐτόν. ἔστι δὲ τὸ θηρίον ἐν ταῖς χερσὶ πλησίον τοῦ θυτηρίου, ὃ δοκεῖ προσφέρειν θύσων, ὅ ἐστι μέγιστον σημεῖον τῆς εὐσεβείας αὐτοῦ. ἔχει δὲ ἀστέρας ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς ἀμαυροὺς γ΄. ἐφ' ἑκατέρων τῶν ὤμων λαμπρὸν α΄. ἀριστεροῦ ἀγκῶνος α΄. ἄκρας χειρὸς α΄. ἐπὶ μέσου τοῦ ἱππείου στήθους α΄. ἐφ' ἑκατέρων τῶν ἐμπροσθίων ὁπλῶν α΄. ῥάχεως δ΄. κοιλίας β΄. λαμπροὺς, κέρκου γ΄. ἐπὶ τοῦ ἱππείου ἰσχίου α΄. λαμπρὸν, ἐφ' ἑκατέρων τῶν ὀπισθίων γονάτων α΄. ἐφ' ἑκατέρας ὁπλῆς α΄. τοὺς πάντας κδ΄. ἔχει δὲ καὶ ἐν ταῖς χερσὶ τὸ λεγόμενον θηρίον, ὃ ποιοῦσι τὸ σχῆμα πεπλεγμένον. τινὲς δὲ ἀσκόν φασιν αὐτὸ εἶναι οἴνου, ἐξ οὗ σπένδει τοῖς θεοῖς ἐπὶ τὸ θυτήριον, ἔχει δὲ αὐτὸ ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ θύρσον· ἔχει δὲ ἀστέρας τὸ θηρίον ἐπὶ τῆς κέρκου β΄. ἐπ' ἄκρου τοῦ ὀπισθίου ποδὸς λαμπρὸν α΄. καὶ ἐπὶ τοῦ ἐμπροσθίου ποδὸς α΄. λαμπρὸν, καὶ ὑπ' αὐτὸν α΄. ἐπὶ τῆς κεφαλῆς γ΄. τοὺς πάντας η΄.

Κόραξ.

Τοῦτο τὸ ἄστρον κοινόν ἐστι ἀπὸ πράξεως γεγονὸς ἐναργοῦς, ἡνίκα γὰρ ἔχει ὁ κόραξ παρὰ τῷ Απόλλωνι, ἑκάστῳ γὰρ τῶν θεῶν ὄρνεόν ἐστιν ἀνακείμενον. θυσίας δὲ γινομένης τοῖς θεοῖς, σπονδὴν πεμφθεὶς ἐνέγκαι ἀπὸ κρήνης τινὸς, ἰδὼν παρὰ τὴν κρήνην συκῆν ὀλύνθους ἔχουσαν, ἔμεινεν ἕως πεπανθῶσιν. μεθ' ἱκανὰς δὲ ἡμέρας πεπανθέντων τούτων καὶ φαγὼν τῶν συκῶν, αἰσθόμενος τὸ ἁμάρτημα, ἐξαρπάσας καὶ τὸν ἐν τῇ κρήνῃ ὕδρον, ἔφερε σὺν τῷ κρατῆρι· φάσκων αὐτὸν ἐκπίνειν καθ' ἡμέραν τὸ γινόμενον ἐν τῇ κρήνῃ ὕδωρ. ὁ δὲ Απόλλων ἐπιγνοὺς τὰ γινόμενα, τῷ μὲν κόρακι ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐπιτιμῶν ἔθηκεν ἱκανὸν τοῦτον τὸν χρόνον διψᾶν (καθάπερ Αριστοτέλης εἴρηκεν ἐν τοῖς περὶ θηρίων) μνημόσυνα δώσας τῆς εἰς θεοὺς ἁμαρτίας· σαφὲς εἰκονίσας ἐν τοῖς ἄστροις ἔθηκεν εἶναι τόν τε ὕδρον, καὶ μὴ δυνάμενον πιεῖν καὶ μὴ προσελθεῖν· ἔχουσι δὲ ἀστέρας, ὁ μὲν ὕδρος ἐπ' ἄκρας τῆς κεφαλῆς γ΄. λαμπροὺς, ἐπὶ τῆς πρώτης καμπῆς ς΄. λαμπρὸν δὲ α΄. τὸ ἔσχατον· ἐπὶ τῆς

δευτέρας

δευτέρας καμπῆς γ΄. ἐπὶ τῆς τρίτης δ΄. ἐπὶ τῆς τετάρτης β΄. ἀπὸ τῆς ε΄. καμπῆς μέχρι τῆς κέρκου θ΄. ἀμαυρούς, τοὺς πάντας κζ΄. ἔστι δὲ καὶ ἐπὶ τῆς κέρκου ὁ κόραξ βλέπων εἰς δυσμάς. ἔχει δ΄ ἀστέρας ἐπὶ τοῦ ῥύγχους ἀμαυρὸν α΄. ἐπὶ τῆς πτέρυγος β΄. ἐπὶ τοῦ ὀρθοπυγίου β΄. ἐφ΄ ἑκατέρων ποδῶν ἄκρων α΄. τοὺς πάντας ζ΄. τούτου δὲ ἱκανὸν ἀπέχων ἀπὸ τῆς καμπῆς ὁ κρατὴρ, κεῖται ἐγκεκλιμένος πρὸς τὰ γόνατα τῆς παρθένου· ἔχει δὲ ἀστέρας ὁ κρατὴρ ἐπὶ τοῦ χείλους β΄. ἀμαυρούς, ἐπὶ τὸ μέσον β΄. καὶ παρὰ τῷ πυθμένι β΄. τοὺς πάντας ϛ΄.

Προκύων.

Αὐτός ἐστιν ὁ πρὸ τοῦ μεγάλου κυνὸς, προκύων δὲ λέγεται ὡς πρὸ τοῦ κυνὸς, Ὠρίωνος δὲ κύων ἐστι· λέγεται δὲ διὰ τὸ φιλοκυνήγετον αὐτὸν εἶναι, ἀνατεθῆναι τοῦτον αὐτῷ· καὶ γὰρ λαγωὸς ἐχόμενος καὶ ἄλλα θηρία παρ΄ αὐτὸν συνορᾶται· ἔχει δὲ ἀστέρας γ΄. ὧν εἷς ὁ πρῶτος ἀνατέλλει λαμπρὸς, καὶ ποιεῖ ὁμοιότητα τοῦ κυνὸς, διὸ καὶ προκύων καλεῖται, καὶ πρῶτος ἀνατέλλει καὶ δεύτ᾽ ἐκείνου, τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἄστρα γίνεται ἐν τῷ ζωδιακῷ κύκλῳ, ὃν ὁ ἥλιος διαπορεύεται ἐν ιβ΄. μησὶν, διόπερ καὶ τὰ ζώδια τούτου ἰσάριθμα ἐστίν.

Πέντε Ἀστέρες.

Περὶ τῶν πέντε ἀστέρων τῶν καλουμένων πλανητῶν, διὰ τὸ κίνησιν ἔχειν ἰδίαν αὐτοῖς, λέγονται δὲ θεῶν εἶναι πέντε· πρῶτον μὲν Διὸς φαίνοντα μέγαν, ὁ δεύτερος ἐκλήθη μὲν φαέθων οὐ μέγας, οὗτος ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ ἡλίου· ὁ δὲ τρίτος Αρεως, πυροειδὴς δὲ καλεῖται, οὐ μέγας τὸ χρῶμα, ὅμοιος δὲ ἐν τῷ ἀετῷ· ὁ δὲ τέταρτος φωσφόρος Αφροδίτης, λευκὸς τῷ χρώματι, πάντων δὲ μέγιστός ἐστι τούτων τῶν ἄστρων, ὃν καὶ ἑωσφόρον καὶ φωσφόρον καλοῦσι· πέμπτος δὲ Ερμοῦ στίλβων, λαμπρὸς καὶ μικρός· τῷ δὲ Ερμῇ ἐδόθη διὰ τὸ πρῶτον αὐτὸν διάκοσμον ὁρίσαι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τῶν ἄστρων τὰς τάξεις καὶ τὰς ὥρας μετρῆσαι, καὶ ἐπισημασιῶν καιροὺς δεῖξαι· στίλβων δὲ καλεῖται, διὰ τὸ φαντασίαν τοιαύτην αὐτὸν ποιεῖν.

Κύκλος Γαλαξίας.

Οὗτος γίνεται ἐν τοῖς φαινομένοις κύκλοις, ὃν προσαγορεύεσθαί φασι γαλαξίαν· οὐ γὰρ ἐξεῖναι τοῖς Διὸς υἱοῖς τῆς οὐρανίου τιμῆς μεταχεῖν, εἰ μή τις αὐτῶν θηλάσει τὸν τῆς Ηρας μαστόν. διόπερ φασὶ τὸν Ερμῆν ὑπὸ τὴν γένεσιν ἀνακομίσαι τὸν Ηρακλέα, καὶ προσχεῖν αὐτὸν τῷ τῆς Ηρας μαστῷ, τὸν δὲ θηλάζειν· ἐπινοήσασαν δὲ Ηραν, ἀποσείσασθαι αὐτόν, καὶ οὕτως ἐκχυθέντος τοῦ περισσεύματος, ἀποτελεσθῆναι τὸν γαλαξίαν κύκλον.

Annotationes.

Ursa Major.

Δ οξαι] Vocem hanc à librario perperam additam crederem, ſed quia ſenſus aliquatenus conſiſtit, nihil muto. Fabulam hanc *Pauſanias* in Arcadicis aliter narrat, ſcil. τῇ Καλλιςοῖ συνεγένετο ἐρασθεὶς Ζεὺς, Ηρα δὲ ἐφώρασεν καὶ ἐποίησεν ἄρκτον τὴν Καλλιςὼ, Αρτεμις δὲ ἐς χάριν τῆς Ηρας κατετόξευσεν αὐτήν. καὶ ὁ Ζεὺς Ερμῆν πέμπει σῶσαι τὸν παῖδά οἱ προστάξας, ὃν ἐν τῇ γαςρὶ εἶχεν ἡ Καλλιςώ. Καλλιςὼ δὲ αὐτὴν ἐποίησεν ἀςέρα καλεμένην Αρκτον μεγάλην. Obſervare porro licebit in numerorum ſupputatione, convenire *Eratoſthenem*, & *Germanicum*, licet in ſingulis ſtellis recenſendis diſcrepent, ſcil. in *Eratoſthenis* Exemplari duæ ſtellæ in priore pede omiſſæ ſunt, quas reſtituimus; verba autem ex latinis addita uncis incluſimus: quod diligenter à me factum quando ab exemplari receſſerim, quod hic ſemel monendum duxi. *Hyginus* ſtellas tantum 21. agnoſcit, qui pro αἰπόλων videtur legiſſe Αἰτωλῶν, ſed *Germanicus* noſtram lectionem tuetur.

Ursa Minor.

In MS. legebatur *Agaſthenes*, nos *Aglaoſthenem* repoſuimus. Minor Arctos, *Helice* olim vocabatur: *Thales* autem Mileſius primus nomenclaturam immutavit, de quâ re *Callimachus*.

Καὶ τῆς ἁμάξης ἐλέγετο ςαθμήσασθαι
Τὲς ἀςερίσκες ᾗ πλέεσι Φοίνικες.

Hiſto portum diſertis verbis *Germanicus* in Creta ponit quod fabulæ quidem accommodum, ſed *Strabo* non alibi quam in *Icariâ* inſula agnoſcit. Stellæ duæ quæ polo proximo χορευταὶ vocantur, *Germanicus* appellat ludentes; in numeris apud omnes convenit.

Dra-

Draco.

Φερεκύδης] Sc. in Thegoniâ. Is primus dicitur qui prosâ oratione libros contexuit. *Hyginus* ait nonnullos dicere hunc Draconem à Gigantibus *Minervæ* objectum esse, cum eos oppugnaret: *Minervam* autem arreptum Draconem contortum ad sidera jecisse, & ad ipsum Axem cœli fixisse. In numeris stellarum prorsus convenit.

Engonasi.

Πανύασις] Heracleas scripsit, & asterismum hunc *Herculi* tribuit cum Dracone decertanti. *Hyginus* *Cetea Lycaonis* filium vult , aut *Thesea*, *Thamyrin*, *Orphea*, *Prometheum*, aut etiam *Herculem* cum Liguribus pugnantem. Stellas *Eratosthenes* & *Hyginus* numerant 19. *Germanicus* duas superaddit; siquidem enim *Eratost.* dixerat in utroque latere duas esse stellas, è *quibus* clarior illa quæ ad sinistram; tertiam *Germanicus* reponit in sinistrâ. Sic etiam cum stella, quæ clavam exhibet, pedis loco statuitur, alteram pedi donat: demum & in supputatione ab ipso erratum.

Corona.

Δίᾳ] M S. ἴδᾳ, sed nostra sunt potiora ; nuptiæ enim *Ariadnes* in Dia insulâ, quæ una *Cycladum*, dicuntur celebratæ. Tertiam fabellam addit *Hyginus*, dicitque Coronam *Baccho* fuisse à *Venere* donatam, quam in loco qui *Stephanus* dicitur reliquit, quando ad inferos descendit ad repetendam matrem ; addit & quartam, sc. fuisse *Thesei* ex munere *Thetidis*. In numeris convenit.

Anguitenens.

M S. legit εἰς τὰ ὅπλα, rectius certe εἰς τὰ ἄστρα. Fulmina quidem *Jovis* arma , quibus *Æsculapius*, quem hic repræsentari ait *Eratost.* oppressus fuerat; sed duriusculum esset ut quis dicat illum cœlo receptum,ad ea arma evectum esse. *Hyginus* dicit *Car-*

nabonta esse Getarum regem, aut *Herculem* in Lydia apud flumen Sagarin anguem interficientem; aut *Triopum* Thessalorum regem, aut *Phorbanta Triopi* filium, aut denique *Glaucum Minois* filium. In numeris apud omnes convenit, nisi quod in Græco ιϛʹ. pro ιζʹ. malè poneretur.

Scorpius.

Ait *Eratosthenes* eum duo signa possidere; olim siquidem totum Zodiacum Animalia tenebant, & Chelis Scorpii id in solidum tribuebatur, quod libra nunc vendicat. Ut Romæ suæ gratificaretur *Manilius* huic signo eam subjicit l. 4. Astron. dicens,

Hesperiam sua libra tenet, quâ condita Roma,
Et propriis frænat pendentem nutibus orbem.

In numeris omnino convenit.

Arctophylax.

Dicit *Hyginus* ex aliquorum sententia hunc esse Icarum patrem *Erigones*, qui à Libero patre modum serendi vites accepit; virginis vero signum, quod in propinquo est, *Erigonen* referre; quin & septentriones ejus esse Armentum. In hac certe sententiâ erat *Propertius* qui ait, *Flectant Icarii sidera tarda boves.* In numeris convenit.

Virgo.

Ἀταργάντην] Quæ hic ex Ctesia mutuatus est Eratosthenes, exinde etiam sumit *Athenagoras* in Apol. Meminit etiam *Plinius* l. 5. hist. nat. c. 23. *Cœle-Syria*, inquit, *habet Bambisen, quæ alio nomine Hieropolis vocatur*, Syris *vero Magog; ibi prodigiosa Atargatis, Græcis autem Derceto dicta colitur.* Paria dicit *Strabo* l. 16. ὑπέρκειται τοῦ ποταμοῦ σχοίνους τέτταρας διέχουσα ἡ Βαμβύκη, ἣν καὶ Ἔδεσσαν καὶ Ἱερὰν πόλιν καλοῦσι, ἐν ᾗ τιμῶσι τὴν Συρίαν θεὸν τὴν Ἀταργάτιν: locus iste inferius in pisce notio Βοββύκη dicitur. Quòd etiam Fortuna dicatur, ideo quia sine capite astris infertur, sc. velatâ facie appareat, certe hoc non minus commodè Justitiæ,

tiæ, cui asterismus iste ab *Arato* assignatur, conveniet, utraque enim oculis fascia restrictis pingi solet. Numeri hic malè respondent. *Germanicus* 19. recenset stellas, *Hyginus* 17. Græca quatuor stellas in capite collocant, quod non admodum quadrat cum ea quæ supra attingitur capitis jacturâ; latina, quod videtur rectius, unicam admittunt: quinimo cum græca etiam in supputatione peccabant, *Germanici* numeros apposui.

Gemini.

In Ms. quædam stellæ omnino omissæ fuerant, quas ex latinis supplevi. ἐπιφάνεια de qua hic mentio occurrit, Numinum aut Heroum apparitionem inter mortales designat, cujus generis Dioscurorum apparitio à *Pausania* in Laconicis refertur; in Romana Historia nihil magis celebratum quam eorum ἐπιφάνεια post pugnam ad Regillum lacum; quin isti *Anaces* & salutares dei vel apparendo videbantur prodesse. Aliqui tamen *Zethum* & *Amphionem*, alii *Herculem* & *Apollinem*, alii demum *Triptolemum* & *Iasiona* fuisse volunt. *Germanici* numeros hic apponendos duxi.

Cancer.

Καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου] Locus prorsus deformatus, qui in Ms. sic se habuit, καὶ ἐπὶ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τοῦ προπικοῦ, ὁμοίως ἐπ' ἄκρας αὐτοῦ δ'. & paulo post ὁμοίως μεγάλους ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς χηλῆς· sed præeunte *Hygino*, assentientibus etiam vocularum quæ supererant ductibus, in integrum restitutam periodum totam confido. quod in Cancro dicitur poni præsepe, à *Ptolomæo* & *Proclo* νεφελώδης συστροφὴ appellatur. In numeris non satis convenit, *Eratosthenes* 18. *Germanicus* 16. *Hyginus* 17. agnoscit.

Leo.

MS. legit Πίνδαρος, nos *Pisandrum* reposuimus adstipulante *Hygino*; *Germanicus* novo errore Periandrum scripsit. *Suidas* ait hunc Ἡρακλειάδα duobus libris elaborasse; quod vero ex *Nigidio* affert *Germanicus*,

nicus, leonem iſtum nutritum apud lunam juſſu Junonis, & in ſpeluncam *Mihdimon* Arcadiæ dimiſſum, ex *Plinio* emaculandum videtur: is Hiſt. Nat. l. 4. c. 6. in Arcadiæ recenſione ait, *Clitorium, Cleone, inter quæ duo oppida regio Nemea, Bembinadia* vocitata, *Stephanus* hanc *Bembinam* appellat; ita *Strabo* Geog. l. 8. ἐνταῦθα δ' καὶ ἡ Νεμέα, μεταξὺ Κλεωνῶν, καὶ φλιοῦντος, καὶ τὸ ἄλσος, ἐν ᾧ καὶ τὰ Νέμεα συντελεῖν ἔθος τοῖς Αργείοις, καὶ τὰ περὶ τ Νεμαῖον λέοντα μυθολόγμνα, καὶ ἡ Βέμβινα κώμη. In numeris apud omnes convenit. De *Berenicis* Coma, ait *Hyginus* à *Conone* Samio Mathematico cœlo dedicatam; cum nimirum Ptolomæus Aſiam oppugnatum profectus eſſet, voviſſe *Berenicem*, ſi victor *Ptolomæus* rediiſſet, ſe detonſuram crinem: quo voto damnatum crinem in Veneris *Arſinœes* Zephyritidis poſuiſſe templo, eoſque poſtero die non comparuiſſe: quod factum cum rex ægre ferret, *Conon* mathematicus cupiens inire gratiam regis, dixit crinem inter ſidera videri collocatum, & quaſdam vacuas à figura ſeptem ſtellas oſtendit, quas eſſe fingeret crinem. *Callimacho* etiam ea nomenclatura tribuitur, qui carminibus ſuis factum celebravit.

Heniochus.

Οὗτός ἐστιν Εριχθόνιος] Locus iſte luxatus in exemplari ſic ſe habuit, Τοῦτον λέγουσιν, ὅτι ὁ Ζεὺς ἰδὼν πρῶτον ἐν ἀνθρώποις ἅρμα ζεύξαντα ἵππων, ὅς ἐστιν Εριχθόνιος ἐξ Ηφαίστου καὶ γῆς γενόμενος, καὶ θαυμάσαι &c. ſed puto verba ſedibus aliquanto mutatis, multo rectius procedere, eo ordine quo à nobis collocantur.

Ut conſtet numerus, addenda eſt una ſtella, quam Germanicus in dextrâ ponit: is autem in ſupputatione labitur, ſiquidem bis numerat Hædos in Heniochi ſiniſtrâ.

Taurus.

Germanicus refert habere ſtellas in capite quinque

que (potius 7. dixisset) quæ Hyades appellantur. *Pherecydes* Atheniensis nutrices Liberi dixit. ἡμίτομος pingitur Taurus, modestiæ causâ, ut ait *Hyginus*, in gratiam *Europæ*. *Germanicus* ex *Eratosthenis* sententiâ, dicit hunc esse Taurum qui coiit cum *Pasiphae*, sed in nominis designatione erravit, siquidem *Eratosthenes* ait esse Ἰοῦς μίμημα, *Isidis* nimirum, ut Ægypto suæ gratificaretur.

Cepheus.

Dicitur Hic quarto loco positus, non respectu habito ad ordinem in quo describitur, sed Paralleli in quo collocatur; ex sententiâ autem Arati

Πέντε μὲν ἔνδια στρέφεται καθ' ὑπέρτερα γαίης,
Τὰ τρία δ' ἐν πρώτῃ, θέρεος δέ οἱ ἐντροπαί εἰσιν.

Addunt *Germanicus* & *Hyginus* quatuor stellas, de quibus ait *Grotius*, scriptores eos *Ptolomæum* liberalitate, non veritate superare.

Cassiepæa.

Cathedram ejus siliquastrum appellat *Hyginus*; quod *Festus* dicit esse sellam muliebrem. In numeris prorsus convenit.

Andromeda.

Δι' ἣν] Addidi αἰτίαν ut sensus constaret. In stellarum numero prorsus convenit.

Equus.

Τούτου μόνου] Imo vero hoc etiam tauro obtigit; fortasse μόνα scribebantur. siquidem *Germanicus* ait, *Equus præterea dimidius.* In stellarum numero convenit.

Aries.

Ποσειδῶν δὲ] Hæc in Parenthesi legenda, ita ut quæ sequuntur, de Ariete dicta videantur; sic certe *Hyginus* disertis verbis refert. *Eratosthenes ait Arietem ipsum sibi pellem auream detraxisse, & Phryxo memoriæ causa dedisse: ipsum ad sidera pervenisse: quare obscurius videatur.* Ex *Nigidio* dicit *Germanicus*, quemadmodum etiam & *Hyginus*, hunc esse arietem

rietem, qui *liberum* Patrem cum exercitu in Africam tendentem, ad aquas divinitus perduxit; etiam ipſum eſſe qui pro *Jove Hammone* colitur; cum autem ait idem *Germanicus*, Arietem genitum Neptuno & *Theophane Altidis* filia, dixiſſe debuiſſet *Biſaltidis*; de qua vid. Ovid. Met. l. 6. In *Germanico* & *Hygino* 18. numerantur ſtellæ. In Exemplari 16. recenſitis, ſumma ιζʹ. apponebatur, ſed potiora prorſus videntur latina.

Deltoton.

Τὸν διάκοσμον] Illo ſc. more quo ſtatuarii aut pictores ſignis egregie factis nomina adſcribunt.

Ωρῶν ἐσσόμενον] In Ms. habetur ὁρῶν ἐσσόμενα.

Piſces.

Καλεῖται] In Ms. ſcribebatur κεῖται, ſed minus commode bis eadem vox ſimul ingeritur. *Germanicus ex Nigidio Piſces eos ovum ex quo Venus excludebatur, Columbæ quæ eidem incubuit tradidiſſe refert; in cujus rei mercedem, petente Cytherea, à Jove cœlo ſunt donati*; addit etiam quæ de *Bambyce* ſtagno ſuperius retulimus; & Syrorum à piſcium eſu abſtinentiam. Poſt hæc verba ἀστέρας ὁ μὲν βόρειος ιβʹ. in Ms. ponebatur καὶ ἐπὶ τοῦ μυείου β. ſed cum latina minime agnoſcant, nec ad aſteriſmi explicationem faciant, nec quidquam ſignificent, diſpunximus.

Perſeus.

Πολυδέκτου] Legit Ms. Πολυδεύκου.

Φορκίδαι Γραίας εἶχον προφύλακας] In Manuſcripto legebatur φόρκυσιν ἃς εἶχον προφύλακας αἱ Γοργόνες, quæ ita reſtituenda eſſe minime dubito. Sed nec levius vulnus, quod paulo inferius occurrit in Ms. ἡ δὲ κεφαλὴ ηʹ. ἡ δ' ἅρπη ἔχουσα εʹ. ἄναστρος ὁρᾶται· διὰ δὲ νεφελώδους συστροφῆς δοκεῖ ὁρᾶσθαι. Cui etiam manu ducentibus *Proclo* & *Hygino* medicinam feciſſe me ſpero.

Pleias.

Ἵππαρχον] Fieri non poteſt, ut *Hipparchus* iſte ſit

Bithy-

Bithynus, neque enim temporis ratio id patitur, nec res ipsa; is etenim ubi de vergiliis scribit, nil habet de hac triquetrâ earundem forma; referenda hæc potius alicui alteri *Hipparcho* superioris seculi, quales duo à *Suidâ* celebrantur: reverà Pleiades à veteribus βότρυς dictæ, ob congestas stellas in figuram triangularem. Interea tamen suspicio admodum gravis subest, aut in nomine erratum, quod codici nostro solenne fere est, aut quod veri similius, assumentum hoc esse ab amanuensi interpolatum, siquidem post enarrationem absolutam apponitur; & quod indicium maximi momenti fuerit, hujus rei nec in *Germanico* aut *Hygino*, vola comparet aut vestigium.

Lyra.

Ἐννάτη] Nona hæc dicitur, in parallelo nimirum quo collocatur; quâ de re supra monuimus. Apud Neotericos scriptores lyra, vultur cadens dicitur, sc. Arabes cum in tabulis Astronomicis Testudinem depictam viderent, avem imaginabantur. Cadere dicitur συμπλώματος χάριν, ut ait Noster, vel ut *Hyginus*, quia summum cacumen ad polum notium tendit: qui etiam dicit fœminas non furore aut odio, sed præ importuno amore, & quod quælibet sibi appeteret, membra ejus discerpsisse; ita ferè perinde habetur sive ament, aut aversentur. Bubuli capitis formam retulisse videtur veterum lyra; in quâ oris angustiæ attollebantur, dimisso capitis gibbo.

Ἐπὶ τῶν κτενῶν] Κτεὶς proprie est plectrum, sed in hoc loco eas partes designat quæ κέρατα *Ptolomæo* dicuntur, & summitati sunt proxima. πήχεις Hesychius vult esse ἀγκῶνας; sed *Pollux* aperte distinguit πήχεις, ἀγκῶνας, κέρατα, hæc quidem ad superiorem lyræ partem videntur pertinuisse, ὦμοι, quod sequitur, sunt exterior, & maxima curvatura, quam Nicandri scholiastes πεζὰς vocat, quibus in propinquo πυθμήν. fundum Germanico,

nico, ubi modiolus & tympanum juxta ponebantur, & ζυγὸν seu tranſtillum tranſverſum fuerat infixum.

Cygnus.

Ορνιν] Ex contextu videbatur addendum. Ovidius non Cygnum ſed Milvium vocat, plerique avem ceu Ορνιν *Hygino* teſte, ſc. *Aratus* & *Proclus*: quia autem ὄρνις græcis pro Gallina ſumitur, quemadmodum monet Athenæus, & etiam ſacræ literæ Mat. 23. Luc. 13. Arabes Gallinam appellant.

Ραμνοῦντα τῆς Αττικῆς] Fabulam diſtinctius narrat *Hyginus*; Jupiter cum amore inductus Nemeſin diligere cœpiſſet, neque ab eâ ut ſecum concumberet impetrare potuiſſet, jubet Venerem aquilæ ſimulatam ſe ſequi, ſeque ipſum in olorem convertit, & ut aquilam fugiens ad Nemeſin confugit, & in ejus gremio ſe collocavit: quem Nemeſis non aſpernata amplexum tenens ſomno eſt conſopita; quam dormientem Jupiter compreſſit. Nemeſis Menſibus actis, ovum procreavit, quod Mercurius auferens, Ledæ ſedenti in gremium projecit, ex quo naſcitur Helena &c. Alii in Apollinis honorem Cygnum cœlo receptum volunt cantus gratia. In ſtellarum numero non ſatis convenit, nimirum ab invicem unitate diſceditur, Erat. 12. *Hyginus* 13. Germ. 14. numerat.

Aquarius.

Οἰνοχόῳ] Heſychio οἰνοχόη τὸ ἀγγεῖον. Ex Nigidio Germanicus & Hyginus Aquarium iſtum ab aliquibus non pro Ganymede haberi, ſed Deucalione, alii autem pro Cecrope; alii Ariſteum volunt.

Αξιον κρίναντα]In Ms. ἄξιον κρίνειν. Quod ad ſtellarum aſteriſmi iſtius numerum ſpectat *Eratoſthenes* 16. recenſet, *Germanicus* 18. Hyginus tantum 14. In effuſione duas ſolummodo inſigniores ſtellas agnoſcit exemplar Ms. cui *Germanicus* 31. Hyginus vero 30. tribuit. Cum probabile non ſit tot ſtellas ab Eratoſthene fuiſſe præteritas; aut earum cenſum aliunde quam Ab

Era-

Eratosthenis penu desumptum fuisse, ex Germanico quæ desiderabantur restituimus.

Capricornus.

Αἰγίπανι] In Ms. divisim scribebatur, apud alios conjunctim: *Theon* ex nostro ait Αἰγόκερως ὅμοιός ἐστι τῷ Αἰγίπανι, &c. Sic *Germanicus* & *Hyginus* unà afferunt; ita *Plinius*, *Plutarchus*, *Solinus* & *Mela*. Hujus autem signi videtur peculiaris nota, quod in Piscem desinat, & legendum putarem pro θηρίου τὰ κάτω μέρη, ἰχθύος τὰ κάτω μέρη.

Παραλαβὼν ὃ] Addo ὁ Ζεὺς, Ait uterque interpres sub hac Effigie *Panem* in astris comparere, quia illam olim induit, quando à *Typhone* fugerat, & reliqui Dii se in varia animalia permutabant, *Mercurius* scil. in Ibin, *Apollo* in Avem Threiciam, *Diana* in Merulam, &c. Quod ad stellarum numerum spectat, illis, quas noster agnoscit, duas addit *Germanicus*, totidem detrahit *Hyginus*, in medio forsan veritas lectionis constiterit.

Sagittarius.

Hanc de Croto fabulam author noster à Sositheo poetâ Tragico desumptam dicit, de quo videatur *Suidas*. *Germanicus* & *Hyginus* 15. stellas agnoscunt, noster tantum 14. septem illæ quas *Eratosth.* & *Germanicus* seorsim numerant, ab *Hygino* corona centauri appellantur; sc. Sileni, Satyri & Centauri coronis induti solent pingi, ita & *Virgilius* eos describit. *Proclus* νότιον στέφανον, Theon οὐρανίσκον appellat. Sagittarium μονόφθαλμον describit *Manilius*, fortasse ut rectius collinearet, is & aliam assignat causam,

Lumina Cancro
Desunt, Centauro superest & quæritur unum;
Sic nostros casus solatur mundus in astris.

Sagitta.

Refert *Hyginus* hanc unam esse de telis Herculis, quibus Aquilam dicitur interfecisse, quæ Promethei

jecur excediſſe fertur. Notandum venit, fabulam hanc de ſagittâ ſpiceo ſerto redimitâ, non ab *Heraclide* Pontico petitam, qui *Caii Claudii* & *Neronis* temporibus vixit, quique *Eratoſthenem* noſtrum citat; ſed antiquiorem illum Platonis auditorem deſignare: de quo *Diogenes Laertius*, *Plinius*, aliique. In ſtellarum numeris convenit.

Ναὸς ὁ πτέρινος] Hac de re *Pauſanias* in Phociac. ſic loquitur, λέγουσιν οἱ Δελφοὶ γενέσθαι ὑπὸ μελισσῶν τὸν ναὸν, ἀπό τε τοῦ κηροῦ τῶν μελισσῶν, καὶ ἐκ πτερῶν· πεμφθῆναι δὲ εἰς ὑπερβορέους φασὶν αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος.

Aquila.

Ἀγλαοσθένης] In Ms. erat Ἐρατοσθένης errore maniſeſtiſſimo. Præter ominis meritum, aliud affert *Mœro* poetria, nimirum quod cum in Antro Jupiter abſconderetur.

Νέκταρ δ' ἐκ πέτρης μέγας Αἰετὸς αἰὲν ἀφύσσων
Γαμφηλῇ φορέεσκε ποτὸν Διῒ μητιόεντι·
Τὸν καὶ νικήσας πατέρα Κρόνον εὐρύοπα Ζεὺς,
ἀθάνατον ποίησε. In numeris convenit. Huic aſteriſmo ſequiora tempora Antinoum addidere, qui Adriano Cæſari in deliciis.

Delphin.

Μεγίστας τιμὰς ἐν τῇ θαλάσσῃ ἱερὸν αὐτὸν ὀνομάσας εἶναι] de qua re *Oppianus* de piſc. l. 1.

Δελφῖνας περὶ γάρ σφε Ποσειδάων ἀγαπάζει,
Οὕνεκα οἱ κούρην κυανώπιδα νηρηΐνην
Μαιομένῳ φεύγουσαν ἑὸν λέχος Ἀμφιτρίτην
Φρασσάμενοι Δελφῖνες ἐν ὠκεανοῖο δόμοισι
Κευθομένην ἤγγειλαν· Quin idem ſcriptor inexpiable ſcelus eſſe ait hos violare.

Δελφίνων δ' ἄγρη μὲν ἀπότροπος, οὐδὲ θεοῖσι
Κεῖνος εἰ ἐμπελάσειε θυτὴρ φίλος οὐδέ κε βωμοῦ
Εὐαγέως ψαύσειεν· ὁμωροφίους δὲ μιαίνει,
Οἵ κεν ἑκὼν δελφῖσιν ἐπιφράσσηται ὄλεθρον.

In ſtellarum numero prorſus convenit.

Orion.

Nomen is & originem à deorum urinâ sumpsit, *Jugulam* latini appellant. Quidam *Arionem* esse volunt, & ideo juxta delphinum positum. In stellarum numero consentiunt.

Canis.

Οὐκ ἔχων ἦν ὅτι ποιῆσαι ὁ Ζεὺς] Quid rei fuerit quod *Jovem* ad incitas redegerit, non eloquitur *Eratosthenes*: fabula sic se habet; quemadmodum oraculo responderetur vulpem Thebanam occidi non posse; fatale utique erat ut nunquam prædâ frustraretur Canis; ut ergo ratæ manerent fatorum leges, se interposuit *Jupiter*, & alteram in lapidem, alterum in stellam permutabat. *Isidis* apellationem stellæ claræ in capite, monitu *Germanici* & *Hygini*, ut & duas stellas, quæ omissæ videbantur, addendas duxi.

Lepus.

Καλυδῶνι κυνηγίᾳ ἀρεθεὶς] Ait *Suidas*, ἐν τῷ κυνηγίῳ καλυδωνίῳ ἐῤῥίπτουντο οἱ βιοθάνατοι. Quod huc respexerit *Eratosthenes* fidem non fecerim. Quod de leporum superfætatione dicitur, illos solos ὑπερκυεῖν, dasypodes, sive cuniculi illis accensendi sunt, ut id verum sit. Quin pro certo habetur Equas & Mulieres aliquando superfætare, sed quia hoc rarius occurrit, non in rationes deducitur. Id fæcunditatis leporum certum fuerit indicium, *Balearicos*, illis impugnandis impares, coactos fuisse ab *Augusto* petere auxilium militare, quod refert *Plin.* l. 8. c. 55. & *Strabo* Geog. l. 3. nec immerito, cum adeo validi fuerint hostes, ut urbem evertisse dicantur à *Varrone* de re rust. & *Plin* l. 8. c. 29. *Aristoteles* hic laudatus de leporum superfætatione agit l. 4. c. 5. de Gen. anim. In stellis recensendis omnes conveniunt.

Argo.

Φωνήεσσα δὲ γενομένη] Vocalis illa, siquidem ex Dodonæis

donæis arboribus fabrefacta. Verba *Æschyli*, quæ respicit Author noster, citat etiam *Philo* in tractatu πάντα σπουδαῖον, &c. πῆ δ' ἐστὶν Ἀργοῦς ἱερὸν αὐδάζον ξύλον. Notandum apud veteres duplex fuisse gubernaculum, καπάστρωμα quod *Hesychio* τῆς νεὼς μέρος, ἐν ᾧ ἑστῶτες ναυμαχοῦσι, quod *fori* apud alios; *Hyginus rejectum* vocare videtur, quod *Grotius reticulum*, sive pavimentum cancellatum esse vult. Fieri autem potest *Hyginum* potius *retinaculum* scripsisse, & τρόπους intellexisse, qui *Hesychio* οἱ ἱμάντες τῶν κωπῶν, ἢ οἱ κατέχοντες τὰς κώπας δεσμοὶ δερμάτινοι. *Eratosthenes* numerat 27. stellas *Germanicus* 26. *Hyginus* viginti tres tantum, sc. numero stellarum in puppi non adscripto.

Τῇ ναυτιλίᾳ χρώμενοι θαῤῥῶσιν] Nimirum ut ait *Hyginus*, ne homines fractis navibus pertimescerent. *Eratosthenes* & *Hyginus* 13. stellas agnoscunt, addidit *Germanicus* decimam quartam.

Eridanus.

Ut Ægypto gratificaretur, *Nilum* esse vult *Eratosthenes*; qui quidem fluvius non Justitiæ solum laude celebris, sed summæ liberalitatis; quem *Heliodorus* Æthiopicorum l. 9. Ὧρον τε καὶ τὸν ζείδωρον nominari refert, Σωτῆρα Plato, *Homerus* ποταμὸν διιπετῆ, *Bysant. Parmena* Αἰγύπτιον Δία. Κρονίδην *Pindarus*, χρυσοῤῥόαν alii vocant. *Diod.* sic Sic. l. 1. de Nilo ait, ταῖς εἰς ἀνθρώπους εὐεργεσίαις ὑπερβάλλει πάντας τοὺς κατὰ τὴν οἰκουμένην ποταμούς. Prærogativa quæ à decursu petitur, non est prorsus singularis. *Canopus* vero stella quæ hic fluvio tribuitur (& non immerito cum ad Nili ostia sit insula) ab aliis ipsi *Argo* assignatur. *Proclus* eum sic describit, ἐν ἄκρῳ τῷ πηδαλίῳ τῆς Ἀργοῦς κείμενος λαμπρὸς ἀστήρ.

Περίγειος καλεῖται] In Ms. φαίνεται, sed lectione corrupta & à *Germanico* restituenda. Ab adulatoribus aulæ Ægyptiacæ *Ptolemæus* etiam appellabatur. *Hyginus*

ginus & *Eratosth.* 14. numerant ſtellas Germ 17. tertiæ flexuræ tres addens.

Piſcis Notius.

Βαββύκων] De Bambyce ſuperius dictum. In Ms. Βοββύκων legitur, monendum autem *Avienum* piſces Bombycios appellare. In numeris prorſus convenit.

Sacrarium.

In Ms. legebatur ἐυγνωμοσυνην & ἐυχάειδος, ſed utrumque vitioſe. Tres tantum ſtellas agnovit exemplar, ſed cum ipſa altaris forma quartam exigat, & *Germanicus* cum *Hygino* in eo numero conſentiant, illam addidi.

Centaurus.

Ἀντισθένης ἐν τῷ Ηρακλεῖ] Librum recenſet *Diog. Laertius* ſub hoc titulo, Ηρακλῆς ὁ μείζων ἢ περὶ ἰσχύος.

Βέλος ἐξέπεσεν] Satis notum eſt *Herculis* ſagittis fatale fuiſſe, ut nunquam fruſtra mitterentur.

Σπένδει] In Ms. σπένδει.

Θηρίον] Norunt omnes vina à torcularibus pellibus animalium paſſim convehi, unde non prorſus abſurda eſt iſta dubitatio, an feram aut utrem hoc Centauri geſtamen deſignet. In Chirone 24. ſtellas omnes agnoſcunt; in beſtiolâ *Eratoſthenes* & *Germanicus* ſtatuunt 8. *Hyginus* 10. admittit, unam intervallo pedum, alteram tergo addens, feram vero hoſtiam vocat, quaſi non Thuribulum ſed altare in propinquo eſſet.

Corvus.

Κοινόν ἐστι] Sc. ex æquo aſteriſmum hunc inter ſe partiuntur *Hydra*, *Crater*, & *Corvus.*

Τοῦτον τὸν χρόνον διψῶν] Sc. quando ficus matureſcunt, de quâ re *Ovid.* l. 2. de faſtis.

At tibi dum lactens hærebit in arbore ficus,
De nullo gelidæ fonte bibantur aquæ.

Quod ea tempeſtate Corvi à potu abſtineant, plurimi

mi ſcriptores aſſerunt; rationem vero reddit *Ælianus* à naturâ ductam, l. 1 de anim. c. 47. quod ſc. alvi profluvio tunc laborant, & ideo ab humidis tanquam ſibi noxiis abſtinent. *Hyginus* bibere negat quod guttur eo tempore pertuſum habeant: ſed inconſultis Anatomicis videtur locutus. Stellæ eodem ferè modo ab omnibus recenſentur, niſi quod cum *Eratoſthenes* & *Hyginus* 27. ponant, *Germanicus* 26. ſolum admittat, ſc. in flexura quinta non novem, ut illi, ſed octo tantum ſtellas numerans. In Corvi ſtellis ſupputandis non prorſus conſentiunt, ſiquidem *Germanicus* octo ſtatuit, in Cratere ſex agnoſcit *Eratoſthenes*, *Germanicus* ſeptem, *Hyginus* 8.

Canis Minor.

Tres ſtellas hic agnoſcunt *Eratoſthenes* & *Hyginus*. ultimæ paginæ verſionis *Germanici* in exemplaribus omnibus deſiderantur; & proinde nihil de hoc aſteriſmo apud ipſum occurrit.

De quinque Stellis.

Ad *Arati* mentem qui Planetas πέντ' ἀςέρας vocat, ſole & lunâ tanquam in ſuperiorem claſſem evectis; in quinario numero ſiſtit *Eratoſthenes*: ſed quandoquidem non prorſus cum *Hygino* aliiſque convenit, operæ pretium erit *Achillis Tatii* nomenclaturam interponere. Τὰ ὀνόματα τῶν πλανήτων διαφόρως ἐκλήθησαν, καὶ περὶ τοῦ χρόνου ἑκάςου διαφωνία πολλὴ γέγονε πολλοῖς, Αἰγυπτίοις γὰρ καὶ Ελλησι τοῦ Κρόνου ὁ ἀςὴρ καί τοι ἀμαυρότατος ὢν, Φαίνων λέγεται· ἀλλὰ παρ' Ελλησι μὲν κατὰ τὸ εὔφημον λέγεται οὕτω· παρὰ δὲ Αἰγυπτίοις Νεμέσεως ἀςήρ. δεύτερος ὁ τοῦ Διὸς, καθ' Ελληνας Φαέθων, κατὰ δὲ Αἰγυπτίους Οσίριδος ἀςήρ· τρίτος ὁ τοῦ Αρεως, παρὰ μὲν Ελλησι Πυρόεις, παρὰ δὲ Αἰγυπτίοις Ηρακλέους ἀςήρ. τέταρτος ὁ τοῦ Ερμοῦ καλεῖται, παρὰ μὲν Ελλησι Στίλβων, παρὰ δὲ Αἰγυπτίοις Απόλλωνος ἀςήρ. πέμπτος ὁ τῆς Αφροδίτης, παρὰ μὲν Ελλησι Εωσφόρος. Ait idem Achilles Eratoſthenem in Hermete, rationes harmonicas Planetarum ad invicem deſcri-

describere, *Tatius* eas sic proponit, τὸν ζωδιακὸν κύκλον ὡς ἐν ἁρμονίᾳ τάξιν ἔχειν φθόγγου τοῦ τῆς χρωματικῆς διεζευγμένου. τὸν δὲ τοῦ Κρόνου ἐπέχειν λόγον τῆς ἐναρμονίου τῆς διεζευγμένον. τὸν δὲ τοῦ Διὸς τάξιν ἔχειν ἐν μουσικῇ φθόγγου τοῦ καλουμένου διατόνου διεζευγμένου, τὸν δὲ τοῦ Ἄρεως τάξιν ἔχειν φθόγγου τοῦ καλουμένου παραμέσου· τὸν δὲ τοῦ Ἑρμοῦ τάξιν ἐπέχειν φθόγγου παρὰ μουσικοῖς τῆς μέσης. τὸν δὲ τῆς Ἀφροδίτης τάξιν ἔχειν φθόγγου λεγομένου μέσου διατόνου, &c.

Circulus Lacteus.

Quanquam à seculi nostri Astronomis hic circulus prorsus negligatur, apud veteres magnam dignationem habuit, utpote à Naturâ ipsa designatus: de eo meminit *Aratus*. In ejusdem descriptione multus est *Manilius* lib. 1. Astron. *Achilles Tatius* ait, ἔστιν ὁρατὸς καὶ μόνος ἐπὶ τῆς σφαίρας αἰσθητὸς, τῶν ἄλλων ὄντων νοητῶν.

CONSTELLAT. NUMERUS *& Ordo pro diversis seculis.*

	Eratosth.	*Ptol.*	*Keplero & Bullialdo*
Aries	18	18	23
Taurus & Pleiades.	25	44	52
Gemini	17	25	30
Cancer	17	13	17
Leo	19	35	40
Virgo	19	32	41
Libra	0	17	20
Scorpius	19	24	27
Sagittarius	21	31	31
Capricornus	24	28	28
Aquarius	47	45	45
Pisces	39	34	42
Ursa Minor	7	7	20
Ursa Major, Helice	24	35	56
Draco	15	31	32
Cepheus	15	13	12
Bootes	14	23	29

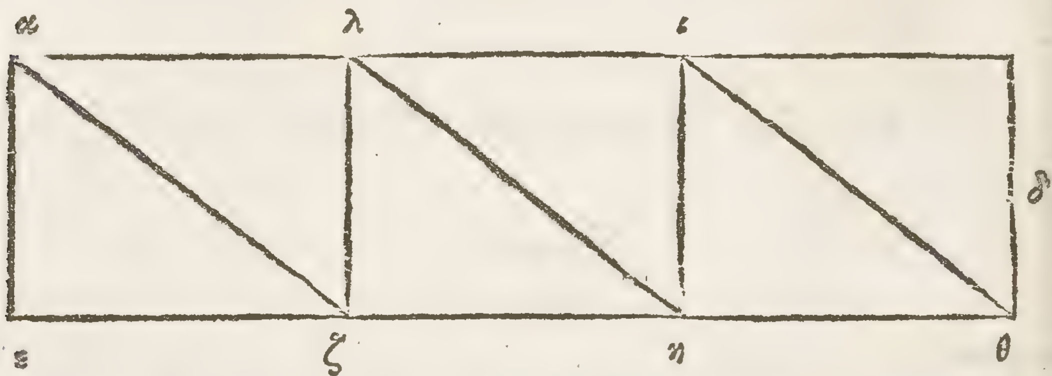
Corona	9	8	8
Hercules	19	28	31
Lyra vult. cad.	9	10	11
Cygnus	12	19	28
Cassiop.	13	13	45
Perseus	15	29	34
Auriga Ericht.	8	14	27
Serpentarius	17	29	56
Serpens	2	18	26
Sagitta	4	5	8
Aquila	4	15	12
Antinous		0	7
Delphin	9	10	10
Equiculus		4	4
Pegasus	18	20	24
Andromeda	20	23	26
Triangulum	3	4	4
Coma Berenices	7	0	15
Cetus	13	22	25
Orion	17	38	62
Eridanus	14	34	39
Lepus	7	12	13
Canis Major	20	29	29
Canis Min.	3	2	5
Argo navis	27	45	53
Centaurus	24	37	37
Lupus	8	19	19
Hydra	27	27	33
Crater	6	7	8
Corvus	7	7	7
Ara Thurib.	3	7	7
Corona Aust.	12	13	13
Piscis Aust.	0	18	17
Grus	0	0	13
Phœnix	0	0	15
Indus	0	0	12
Pavo	0	0	23
Apus avis ind.	0	0	11
Apis Musca.	0	0	4
Camæleon	0	0	10
Triang. Aust.	0	0	5
Piscis volans	0	0	7
Dorado piscis Xiph.	0	0	7
Toucan *Anser Americ.*	0	0	8
Hydrus.	0	0	21.

Ἐρατοσθένους τοῦ κύβου Διπλασιασμός.

Βασιλεῖ Πτολεμαίῳ Ἐρατοσθένης Χαίρειν.

ΤΩΝ ἀρχαίων τινὰ τραγῳδοποιῶν φασιν, εἰσαγαγεῖν τὸν Μίνω τῷ Γλαύκῳ κατασκευάζοντα τάφον· πυθόμενον δὲ ὅτι πανταχοῦ ἑκατόμπεδος εἴη, εἰπεῖν, Μικρόν γ' ἔλεξας βασιλικοῦ σηκὸν τάφου, Διπλάσιον ἔστω, τοῦ δὲ τοῦ κύβου μὴ σφαλῇς, Διπλασιάζων ἕκαστον κῶλον ἐν τάχει τάφου, ἐδόκει δὴ ἡμαρτηκέναι· τῶν γὰρ πλευρῶν διπλασιασθεισῶν, τὸ μὲν ἐπίπεδον γίνεται τετραπλάσιον, τὸ δὲ στερεὸν ὀκταπλάσιον. ἐζητεῖτο δὲ καὶ παρὰ τοῖς γεωμέτραις, τίνα ἄν τις τρόπον τὸ δοθὲν στερεὸν διαμένον ἐν τῷ αὐτῷ σχήματι διπλασιάσειεν· καὶ ἐκαλεῖτο τὸ τοιοῦτον πρόβλημα, κύβου διπλασιασμός. ὑποθέμενοι γὰρ κύβον, ἐζήτουν τοῦτον διπλασιάσαι. πάντων δὲ διαπορούντων ἐπὶ πολὺ χρόνον, πρῶτον Ἱπποκράτης ὁ Χῖος ἐπενόησεν, ὅτι ἐὰν εὑρεθῇ δύο εὐθειῶν γραμμῶν, ὧν ἡ μείζων τῆς ἐλάσσονος ἐστὶ διπλασία, δύο μέσας ἀνάλογον λαβεῖν ἐν συνεχεῖ ἀναλογίᾳ, διπλασιασθήσεται ὁ κύβος, ὥστε τὸ ἀπόρημα αὐτοῦ εἰς ἕτερον οὐκ ἔλασσον ἀπόρημα κατέστρεφεν. μετὰ χρόνον δέ τινά φασιν Δηλίους ἐπιβαλομένης νόσου κατὰ χρησμὸν διπλασιάσαι τινὰ τῶν βωμῶν ἐπιταχθέντας, ἐμπεσεῖν εἰς τὸ αὐτὸ ἀπόρημα. διαπεμψαμένους δὲ (πρὸς) τοὺς παρὰ τῷ Πλάτωνι ἐν Ἀκαδημίᾳ γεωμέτρας, ἀξιοῦν αὐτοῖς εὑρεῖν τὸ ζητούμενον. τῶν δὲ φιλοπόνως ἐπιδιδόντων ἑαυτοῖς, καὶ ζητούντων, δύο δοθεισῶν δύο μέσας λαβεῖν, Ἀρχύτας μὲν ὁ Ταραντῖνος λέγεται διὰ τῶν ἡμικυλίνδρων εὑρηκέναι, Εὔδοξος δὲ διὰ τῶν καλουμένων καμπύλων γραμμῶν. συμβέβηκε δὲ πᾶσιν αὐτοῖς ἀποδεικτικῶς γεγραφέναι· χειρουργῆσαι δὲ, καὶ εἰς χρεῖαν πεσεῖν μὴ δύνασθαι, πλὴν ἐπὶ βραχύ τι τοῦ Μενέχμου, καὶ ταῦτα δυσχερῶς. ἐπινενόηται δέ τις ὑφ' ἡμῶν ὀργανικὴ ῥᾳδία, δι' ἧς εὑρήσομεν δύο τῶν δοθεισῶν οὐ μόνον δύο μέσας, ἀλλ' ὅσας ἂν τις ἐπιτάξῃ. τούτου δὲ εὑρισκομένου δυνησόμεθα καθόλου τὸ δοθὲν στερεὸν παραλληλογράμμοις περιεχόμενον εἰς κύβον καθιστάναι, ἢ ἐξ ἑτέρου εἰς ἕτερον σχηματίζειν, καὶ ὅμοιον ποιεῖν καὶ ἐπαύξειν διατηροῦντας τὴν ὁμοιότητα. ὥστε καὶ βωμούς, καὶ ναούς, δυνησόμεθα δὲ καὶ τὰ τῶν ὑγρῶν μέτρα καὶ ξηρῶν, λέγω δὲ οἷον μετρητὴν μεδίμνων εἰς κύβον καθιστάναι, καὶ διὰ τῆς τούτου πλευρᾶς ἀναμετρεῖν τὰ τούτων δεκτικὰ ἀγγεῖα πόσον χωρεῖ. χρήσιμον δὲ ἔσται τὸ ἐπινόημα, καὶ τοῖς βουλομένοις ἐπαύξειν καταπελτικὰ καὶ λιθοβόλα ὄργανα. δεῖ γὰρ ἀνάλογον ἅπαντα αὐξηθῆναι, καὶ τὰ πάχη, καὶ τὰ μεγέθη, καὶ τὰς κατατρήσεις, καὶ τὰς χοινικίδας, καὶ τὰ ἐμβαλλόμενα νεῦρα, εἰ μένει καὶ ἡ βολὴ ἀνάλογον

ἐπαυξηθῆναι. ταῦτα δὲ οὐ δυνατὰ γενέσθαι ἄνευ τῆς τῶν μέσων εὑρέσεως· τὴν δὲ ἀπόδειξιν καὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ λεχθέντος ὀργάνου ὑπογέγραφά σοι.

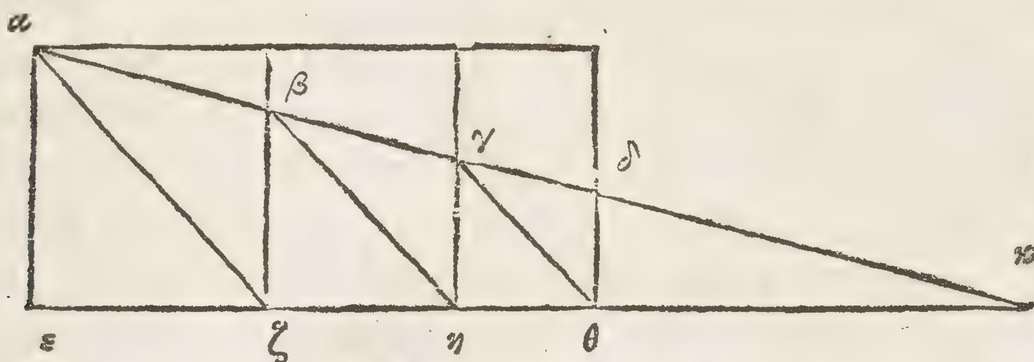
δεδόσθωσαν δύο ἄνισοι εὐθεῖαι, ὧν δεῖ δύο μέσας ἀνάλογον εὑρεῖν ἐν συνεχεῖ ἀναλογίᾳ, αἱ αε'. δθ'. καὶ κείσθω ἐπί τινος εὐθείας τῆς εθ'. πρὸς ὀρθὰς ἡ αε'. καὶ ἐπὶ τῆς εθ'. τρία συνεστάτω παραλληλόγραμμα ἐφεξῆς, τὰ αζ'. ζι'. ιθ'. καὶ ἤχθωσαν διάμετροι ἐν αὐτοῖς αἱ αζ'. λη'. ιθ'. ἔσονται δὲ αὗται [1] παράλληλοι, μένοντος δὲ τοῦ μέσου παραλληλογράμμου τοῦ ζι'. συνωθήτω, τὸ μὲν αζ'. ἐπάνω τοῦ μέσου, τὸ δὲ ιθ'. ὑποκάτω, καθάπερ ἐπὶ τοῦ δευτέρου σχήματος, ἕως οὗ γένηται τὰ αβγδ'. κατ' εὐθεῖαν. καὶ διήχθω διὰ τῶν α'. β'. γ'. δ'. σημείων εὐθεῖα. καὶ συμπιπτέτω τῇ εθ'. ἐκβληθείσῃ κατὰ τὸ κ'. ἔσται δὲ ὡς ἡ ακ'. πρὸς κβ'. ἐν μὲν ταῖς αε'. ζβ'. παραλλήλοις, ἡ εκ'. πρὸς κζ'. ἐν δὲ ταῖς αζ'. βη'. παραλλήλοις ἡ ζκ'. πρὸς κη'. ὡς ἄρα ἡ ακ'. πρὸς κβ'. ἡ εκ'. πρὸς κζ'. καὶ ἡ κζ'. πρὸς κη'. πάλιν ἐπεί ἐστιν ὡς ἡ βκ'. πρὸς κγ'. ἐν μὲν ταῖς βζ'. γη'. [2] παραλλήλοις ἡ ζκ'. πρὸς κη'. ἐν δὲ ταῖς βη'. γθ'. παραλλήλοις ἡ ηκ'. πρὸς κθ'. ὡς ἄρα ἡ βκ'. πρὸς κγ'. ἡ ζκ'. [3] πρὸς κη'. καὶ ἡ ηκ'. πρὸς κθ'. ἀλλ' ὡς ἡ ζκ'. πρὸς κη'. ἡ εκ'. πρὸς κζ'. καὶ ὡς ἄρα ἡ εκ'. πρὸς κζ'. ἡ ζκ'. πρὸς κη'. καὶ ἡ ηκ'. πρὸς κθ'. ἀλλ' ὡς ἡ εκ'. πρὸς κζ'. ἡ αε'. πρὸς βζ'. ὡς δὲ ἡ ζκ'. πρὸς κη'. ἡ βζ'. πρὸς γη'. ὡς δὲ ἡ ηκ'. πρὸς κθ'. ἡ γη'. πρὸς δθ'. καὶ ὡς ἄρα ἡ αε' πρὸς βζ'. ἡ βζ'. πρὸς γη'. καὶ ἡ γη'. πρὸς δθ'. ηὕρηνται ἄρα τῶν αε'. δθ'. δύο μέσαι, ἥτε βζ'. καὶ ἡ γη'.

ΤΑῦτα οὖν ἐπὶ τῶν γεωμετρουμένων ἐπιφανειῶν ἀποδέδεικται. ἵνα δὲ καὶ ὀργανικῶς δυνώμεθα τὰς δύο μέσας λαμβάνειν, διαπήγνυται πλινθίον ξύλινον, ἢ ἐλεφάντινον, ἢ χαλκοῦν ἔχον τρεῖς πινακίσκους ἴσους ὡς λεπτοτάτους. ὧν ὁ μὲν μέσος ἐνήρμοσται, οἱ δὲ δύο ἐπωστοί εἰσιν ἐν χολέδραις, τοῖς δὲ μεγέθεσι καὶ ταῖς συμμετρίαις ὡς ἕκαστοι ἑαυτοὺς πείθουσι. τὰ μὲν γὰρ τῆς ἀποδείξεως ὡσαύτως συντελεῖται. πρὸς δὲ τὸ ἀκριβέστερον λαμβάνεσθαι τὰς γραμμὰς, φιλοτεχνητέον ἵνα ἐν τῷ συνάγεσθαι τοὺς πινακίσκους παράλληλα διαμένῃ πάντα καὶ ἄσχαστα, καὶ ὁμαλῶς συναπτόμενα ἀλλήλοις. ἐν δὲ τῷ ἀναθήματι, τὸ μὲν ὀργανικὸν χαλκοῦν ἐστι, καὶ καθήρμοσται ὑπ' αὐτὴν τὴν στεφάνην τῆς στήλης προσμεμολυβδο-

1. Per 6. prop. lib. 6. Elem. Eucl. & 28. prop. lib. 1.
2. Per Quartam sexti.
3. Per Undecimam quinti, & decimam octavam quinti.

κειμένων,

κειμένων, ὑπ' αὐτοῦ δὲ ἡ ἀπόδειξις συντομώτερον φραζομένη καὶ τὸ σχῆμα, μετ' αὐτὸ δὲ ἐπίγραμμα. ὑπογεγράφθω οὖν σοι καὶ ταῦτα, ἵνα ἔχοις καὶ ὡς ἐν τῷ ἀναθήματι. τῶν δὲ δύο σχημάτων τὸ δεύτερον γέγραπται ἐν τῇ στήλῃ.

Δύο τῶν δοθεισῶν εὐθειῶν δύο μέσας ἀνάλογον εὑρεῖν ἐν συνεχεῖ ἀναλογίᾳ. δεδόσθωσαν αἱ αε. δθ. συνάγω δὲ τοὺς ἐν τῷ ὀργάνῳ πίνακας ἕως ἂν κατ' εὐθεῖαν γένηται τὰ α, β, γ, δ σημεῖα. νοείσθω δὴ ὡς ἔχει ἐπὶ τοῦ δευτέρου σχήματος. ἔστιν ἄρα ὡς ἡ ακ πρὸς κβ, ἐν μὲν ταῖς αε. βζ παραλλήλοις ἡ εκ πρὸς κζ. ἐν δὲ ταῖς αζ, βη, ἡ ζκ πρὸς κη. ὡς ἄρα ἡ εκ πρὸς κζ, ἡ κζ πρὸς κη. ὡς δὲ αὗται πρὸς ἀλλήλας, ἥτε αε. πρὸς βζ. καὶ ἡ βζ. πρὸς γη. ὡσαύτως δὲ δείξομεν, ὅτι καὶ ὡς ἡ ζβ. πρὸς γη. ἡ γη πρὸς δθ. ἀνάλογον ἄρα αἱ αε, βζ. γη. δθ. ηὕρηνται ἄρα δύο τῶν δοθεισῶν δύο μέσαι. ἐὰν δὲ αἱ δοθεῖσαι μὴ ἴσαι ὦσι ταῖς αε. δθ. ποιήσαντες αὐταῖς ἀνάλογον τὰς αε. δθ τούτων ληψόμεθα τὰς μέσας, καὶ ἐπανοίσομεν ἐπ' ἐκείνας, καὶ ἐσόμεθα πεποιηκότες τὸ ἐπιταχθέν. ἐὰν δὲ πλείους μέσας ἐπιταχθῇ εὑρεῖν, ἔτι πλείους πινακίσκους καταστησόμεθα ἐν τῷ ὀργανίῳ τῶν ληφθησομένων μέσων, ἡ δὲ ἀπόδειξις ἡ αὐτή.

Εἰ κύβον ἐξ ὀλίγου διπλάσιον ὦγαθε τεύχειν
  Φράζεαι, τὴν στερεὴν πᾶσαν ἐς ἄλλο φύσιν
Εὐμεταμορφῶσαι, τὸ δέ τοι πάρα κἂν σύγε μάνδρην
  Ἡ σιρὸν, ἢ κοίλου φρείατος εὐρὺ κύτος.
Τῇδ' ἀναμετρήσαιο μέσας ὅτε τέρμασιν ἄκροις
  Συνδρομάδας δισσῶν ἐντὸς ἕλῃς κανόνων.
Μηδὲ σύγ' Ἀρχύτεω δυσμήχανα ἔργα κυλίνδρων,
  Μὴ δὲ Μενεχμείους κωνοτομεῖν τριάδας
Δίζηαι. μὴ δ' εἴ τι θεουδέος Εὐδόξοιο,
  Κάμπυλον ἐν γραμμαῖς εἶδος ἀναγράφεται.
Τοῖσδε σὺ ἐν πινάκεσσι μεσόγραφα μυρία τεύχοις,
  Ῥεῖα κεν ἐκ παύρου πυθμένος ἀρχόμενος.
Εὐαίων Πτολεμαῖε πατὴρ ὅτι παιδὶ συνήβων,
  Πάνθ' ὅσα καὶ μούσαις καὶ βασιλεῦσι φίλα.
Αὐτὸς ἐδωρήσω τὸ δ' ἐς ὕστερον οὐράνιε Ζεῦ,
  Καὶ σκήπτρων ἐκ σῆς ἀντιάσειε χερός.
Καὶ τὰ μὲν ὡς τελέοιτο, λέγοι δέ τις ἄνθεμα λεύσσων
  Τοῦ Κυρηναίου τοῦτ' Ἐρατοσθένεος.

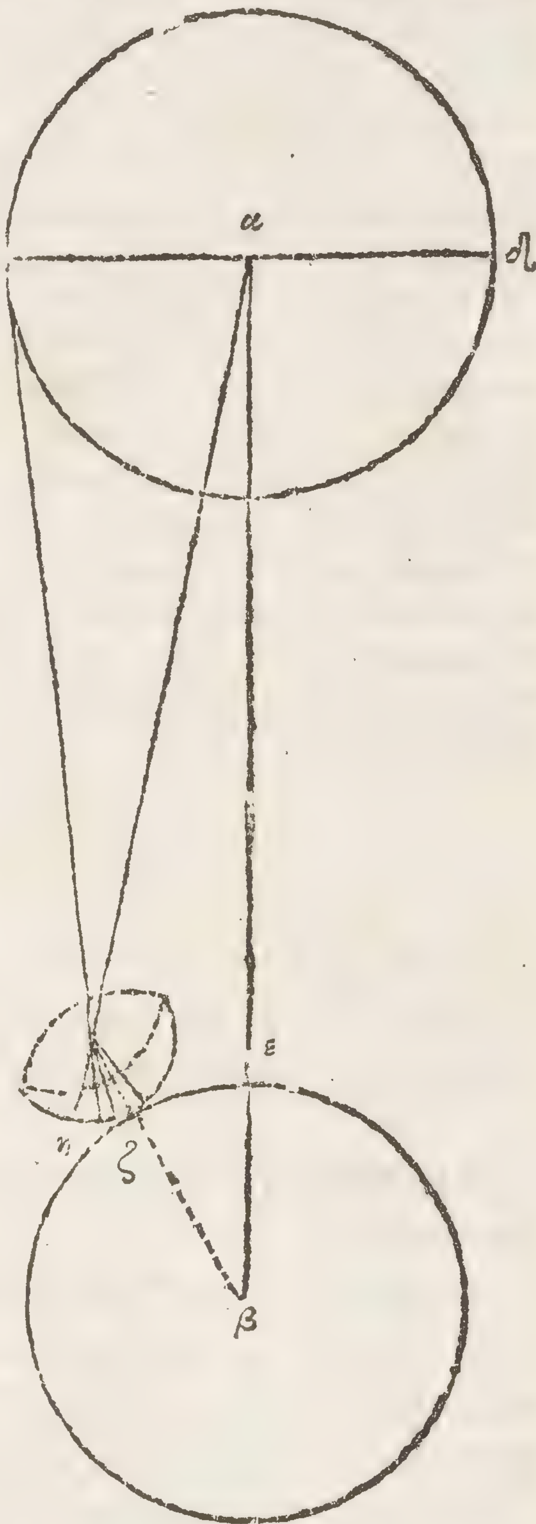
ANNOT.

Annotationes in duplicationem Cubi.

Μίνω τῷ Γλαύκῳ κατασκευάζοντα τάφον] *Glaucus* erat *Minois* regis Cretensium ex *Pasiphae* filius, qui in mellis dolio submersus dicitur; de cujus sepulchro meminerunt *Clearchus* & *Palæphatus*, dicuntque *Polyidum* Argivum in illud unà dimissum. Hinc accepta refertur prima occasio in cubi duplicationem disquirendi, gradusque factus ad perplexi istius Problematis solutionem: sed ut fieri amat, primo illo inquirendi ardore statim restincto, stimulos de novo addidit Delphicum oraculum, quod *Plutarchus* de *Socrat.* Dæm. sic conceptum fuisse refert, Δηλίοις καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι παῦλαν τῶν παρόντων κακῶν ἔσεσθαι διπλασιάζουσι τὸν ἐν Δήλῳ βωμόν. Et quidem licet *Plato* mentem oraculi non adeo problematis istius solutionem, quam literarum & Matheseos studium spectare dixerat, siquidem facili negotio Εὔδοξος ὁ κνίδιος, ἢ ὁ κυζικηνὸς Ἑλικὼν συντελέσειεν, proinde nodus Deo vindice minime dignus videbatur; ipse nihilominus cum *Eudoxo* in eodem enodando desudavit, quemadmodū & *Archytas* atque *Menechmus* fecêre: quinimo post illorum studia, quæ fere in Theoriâ se sistebant, mechanicum reperit Mesolabii artificium *Eratosthenes*; nec non & posteris animos addidit, ut in eodem stadio se, & ingenia sua exercerent: quod etiam deinceps fecêre *Archimedes*, *Hero*, *Philo* Byzantius, *Apollonius* Pergæus, *Diocles*, *Pappus*, *Sporus*, *Nicomedes*, aliique: ut *Eutocium* non prætercam, cui imprimis debetur, quod plurimorum, quos memoravi labores, hac ex parte non perierint. Imo vero seculi nostri homines aliquam laudis materiem sibi relictam gratulabundi agnoscant, siquidem *Vernerus*, *Gregorius à Vincentio*, & *Renatus Slusius*, aliique, in Deliaco hoc problemate discutiendo se natatores Delios etiamnum præstiterint.

Ἐρατοσθένους Μέτρον τῆς γῆς περιφερείας.

ΥΠΟ τῷ αὐτῷ κεῖσθαί φησιν (Ἐρατοσθένης) μεσημβρινῷ Συήνην καὶ Ἀλεξάνδρειαν. Ἐπεὶ οὖν μέγιστοι τῶν ἐν τῷ κόσμῳ οἱ μεσημβρινοί, δεῖ καὶ τοὺς ὑποκειμένους αὐτοῖς τῆς γῆς κύκλους μεγίστους εἶναι ἀναγκαίως. Ὥστε ἡλίκον ἂν τὸν διὰ Συήνης καὶ Ἀλεξανδρείας ἥκοντα κύκλον τῆς γῆς ἡ ἔφοδος ἀποδείξῃ αὕτη, τηλικοῦτός ἐστιν ὁ μέγιστος τῆς γῆς κύκλος. Φησὶ τοίνυν, καὶ ἔχει οὕτως, τὴν Συήνην ὑπὸ τῷ θερινῷ τροπικῷ κεῖσθαι κύκλῳ. Ὁπόταν οὖν ἐν καρκίνῳ γενόμενος ὁ ἥλιος, καὶ θερινὰς ποιῶν τροπὰς ἀκριβῶς μεσουρανήσῃ, ἄσκιοι γίνονται οἱ τῶν ὡρολογίων γνώμονες ἀναγκαίως, κατὰ κάθετον ἀκριβῆ τοῦ ἡλίου ὑπερκειμένου· καὶ τοῦτο γίνεσθαι, λόγος, ἐπὶ σταδίους τριακοσίους τὴν διάμετρον. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δέ, τῇ αὐτῇ ὥρᾳ ἀποβάλλουσιν οἱ τῶν ὡρολογίων γνώμονες σκιάν· ἅτε πρὸς ἄρκτῳ μᾶλλον τῆς Συήνης ταύτης τῆς πόλεως κειμένης. Ὑπὸ τῷ μεσημβρινῷ τοίνυν καὶ μεγίστῳ κύκλῳ τῶν πόλεων κειμένων, ἂν περιαγάγωμεν περιφέρειαν ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῆς τοῦ γνώμονος σκιᾶς, ἐπὶ τὴν βάσιν αὐτὴν τοῦ γνώμονος τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὡρολογίου, αὕτη ἡ περιφέρεια τμῆμα γενήσεται τοῦ μεγίστου τῶν ἐν τῇ σκάφῃ κύκλων, ἐπεὶ μεγίστῳ κύκλῳ ὑπόκειται ἡ τοῦ ὡρολογίου σκάφη. Εἰ οὖν ἑξῆς νοήσαιμεν, εὐθείας διὰ τῆς γῆς ἐκβαλλομένας ἀφ᾽ ἑκατέρου τῶν γνωμόνων, πρὸς τῷ κέντρῳ τῆς γῆς συμπεσοῦνται. Ἐπεὶ οὖν τὸ ἐν τῇ Συήνῃ ὡρολόγιον κατὰ κάθετον ὑπόκειται τῷ ἡλίῳ, ἂν ἐπινοήσωμεν εὐθεῖαν ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἥκουσαν ἐπ᾽ ἄκρον τοῦ ὡρολογίου γνώμονα, μία γενήσεται εὐθεῖα, ἡ ἀπὸ τοῦ ἡλίου μέχρι τοῦ κέντρου τῆς γῆς

α. Κέντρον τοῦ Ἡλίου.
β. Κέντρον τῆς γῆς.
γ. α. Διάφορα μέρη τοῦ Ἡλίου.
ε. Γνώμων Συήνης.
ζ. Γνώμων Ἀλεξανδρείας.
ζ. η. Σκιὰ τοῦ γνώμ. τῆς σκάφ. ἐν Ἀλεξ.
γ. ζ. Σκία περιφερείας τοῦ ἡλίου.

ἥκουσα.

ἥκουσα. Ἐὰν οὖν ἑτέραν εὐθεῖαν νοήσωμεν ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῆς σκιᾶς τοῦ γνώμονος, ἐπὶ τὸν ἥλιον ἀναγομένην ἀπὸ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ σκάφης, αὕτη καὶ ἡ προειρημένη εὐθεῖα, παράλληλοι γενήσονται, ἀπὸ διαφόρων γε τοῦ ἡλίου μερῶν, ἐπὶ διάφορα μέρη τῆς γῆς διήκουσαι. Εἰς ταύτας τοίνυν παραλλήλους οὔσας ἐμπίπτει εὐθεῖα, ἡ ἀπὸ κέντρου τῆς γῆς ἐπὶ τὸν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γνώμονα ἥκουσα, ὥστε τὰς ἐναλλὰξ γωνίας ἴσας ποιεῖν. Ὧν ἡ μέν ἐστι, πρὸς τῷ κέντρῳ τῆς γῆς κατὰ σύμπτωσιν τῶν εὐθειῶν, αἳ ἀπὸ τῶν ὡρολογίων ἤχθησαν ἐπὶ τὸ κέντρον τῆς γῆς, γινομένη. ἡ δὲ κατὰ σύμπτωσιν ἄκρου τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γνώμονος, καὶ τῆς ἀπ' ἄκρας αὐτοῦ τῆς σκιᾶς ἐπὶ τὸν ἥλιον διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν ψαύσεως ἀναχθείσης γεγενημένη. Καὶ ἐπὶ μὲν ταύτης βέβηκε περιφέρεια, ἡ ἀπ' ἄκρας τῆς σκιᾶς τοῦ γνώμονος, ἐπὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ περιαχθεῖσα· ἐπὶ δὲ τῆς πρὸς τῷ κέντρῳ τῆς γῆς, ἡ ἀπὸ Συήνης διήκουσα εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Ὅμοιαι τοίνυν αἱ περιφέρειαί εἰσιν ἀλλήλαις, ἐπὶ ἴσων γωνιῶν βεβηκυῖαι. Ὃν ἄρα λόγον ἔχει ἡ ἐν τῇ σκάφῃ, πρὸς τὸν οἰκεῖον κύκλον, τοῦτον ἔχει λόγον καὶ ἡ ἀπὸ Συήνης εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἥκουσα. Ἡ δέ γε ἐν τῇ σκάφῃ, πεντηκοστὸν μέρος εὑρίσκεται τοῦ οἰκείου κύκλου. Δεῖ οὖν ἀναγκαίως καὶ τὸ ἀπὸ Συήνης εἰς Ἀλεξάνδρειαν διάστημα, πεντηκοστὸν εἶναι μέρος τοῦ μεγίστου τῆς γῆς κύκλου. Καὶ ἔστι τοῦτο, σταδίων πεντακισχιλίων. Ὁ ἄρα σύμπας κύκλος, γίνεται * μυριάδων εἴκοσι πέντε. Καὶ ἡ μὲν Ἐρατοσθένους ἔφοδος τοιαύτη.

* Ut grad 7. 8'. ad ſtadia 5000.
Ita grad. 1. ad ſtad. 700.
Circumferentia itaque erit Stadiorum 252000.

Qui numeros hoſce corrigendos ſuſcipiunt, ita calculos ponunt,

Ut grad. 7. 27'. ad ſtadia 5000.

Ita grad. 1. ad ſtadia 671. vel potius (correctione adhibitâ, ex eo quod *Syene* & *Alexandria* non ſint præciſè ſub eodem meridiano) 600.

Totaque circumferentia erit ſtadiorum 216000.

ANNOT.

Annotationes in Globi Terrestris mensuram.

QUanquam *Eratosthenes* adeo feliciter tractavit literas, ut ad illas natus, & à natura factus videretur, ita in scientiis omnibus eruditus, tanquam singulis unice vacasset, cum nulla fuerit quam non exhausit, imo & novo aliquo invento auxit & locupletavit; uberiorem tamen vix alibi reportavit laudis messem, quam in Terrarum ambitu dimetiendo: siquidem illic de toto orbe triumphos duxisse videbatur, calculis subjiciens suis, quodq; certissimum imperii indicium, limites eidem finesque assignans; qua de re Plinius nat. Hist. l.2. c.8. sic loquitur, *Universum hunc circuitum Eratosthenes, in omnium quidem literarum subtilitate & hac utique præter cæteros solers, quem cunctis probari video, ducentorum quinquaginta duorum millium stadium prodidit, quæ mensura Romanâ computatione efficit trecenties quindecies centena millia passuum.* Calculo huic non superstites modo, sed & vita defunctos assentire perhibet idem Plin. l. 2. c. ult. siquidem in *Dionysiodori sepulchro repertam fuisse ait Epistolam, quæ scripta erat ad superos, quâ testabatur semidiametrum terræ ad 42000. stadiorum continere*, qui quidem numerus sexies assumptus 252000 producit, & hexagonon peripheriæ inscriptum, licet non ipsam peripheriam prorsus exæquat. Revera *Strabo, Vitruvius, Plinius* & *Censorinus* illum ipsum, quem supra proposuimus, esse *Eratosthenis* calculum unanimes consentiunt: unde mirari subest quid *Cleomedi*, qui præ se fert *Eratosthenis* vestigiis insistere, in mentem venerit, ut restrictiores substituerit numeros, atq; etiam solares radios à diversis disci ejus partibus profluentes descripserit. Sed scholiastes pridem notavit imperitiam *Cleomedis* tùm hoc in negotio, tum etiam in aliis: illiq; dicenti quod radii παράλληλοι γίνονται

σονται ἀπὸ διαφόρων τοῦ Ἡλίου μερῶν, ingerit ἀλλὰ οἱ ἀστρονόμοι κωνοειδῶς σχηματίζεσθαί φασι τὰς ἀκτῖνας τοῦ Ἡλίου καὶ οὐ παραλλήλως. Quin adnotari poterit *Posidonium*, ut & *Claudium Ptolemæum*, qui *Eratosthenis* supputationem reformandam sensere, diversissimis itineribus ab eodem discessisse, altero terræ ambitum minuente, altero augente, proinde sibi ipsis magis quam illius placitis adversos; utrisque autem in opposita tendentibus medius locus qui veritati assignari solet, *Eratosthenis* sententiæ optimo omine videtur relictus.

Κόσκινον Ἐρατοσθένους.

γ'.	ε'.	ζ'.	γ'.γ'. θ'.	ια'.	ιγ'.	γ'.ε'. ιε'.	ιζ'.
ιθ'.	γ'.ζ'. κα'.	κγ'.	ε'.ε'. κε'.	γ'.θ'. κζ'.	κθ'.	λα'.	γ'.ια'. λγ'.
ε'.ζ'. λε'.	λζ'.	γ'.ιγ'. λθ'.	μα'.	μγ'.	ε'.θ'. γ'.ιε'. με'.	μζ'.	ζζ'. μθ'.
γ'.ιζ'. να'.	νγ'.	ε'.ια'. νε'.	γ'.ιθ'. νζ'.	νθ'.	ξα'.	ζ'.θ'. γ'.κα'. ξγ'.	ε'.ιγ'. ξε'.
ξζ'.	γ'.κγ'. ξθ'.	οα'.	ογ'.	ε'.ιε'. γ'.κε'. οε'.	ζ'.ια'. οζ'.	οθ'.	θ'.θ'. γ'.κζ'. πα'.
ϖγ'.	ε'.ιζ'. πε'.	γ'.κθ'. πζ'.	πθ'.	ϟα'.	γ'.λα'. ϟγ'.	ε'.ιθ'. ϟε'.	ϟζ'.
θ'.ια'. γ'.λγ'. ϟθ'.	ρα'.	ργ'.	ε'.κα'. γ'.λε'. ρε'.	ρζ'.	ρθ'.	γ'.λζ'. ρια'.	ριγ'.

Annotationes in Cribrum.

CRibrum *Eratosthenis* ad numeros compositos à simplicibus secernendos, & proinde communem divisorem admittentes, respuentesve dignoscendos accommodatissimum, *Nicomachi* scriptis imprimis debemus: illius itaque verba commentarii loco apponere æquissimum duco.

Τρία εἴδη εὑρίσκεται (ἀριθμῶν διαφερόντων) ὧν τὸ μὲν καλεῖται πρῶτον καὶ ἀσύνθετον, τὸ δὲ ἀντικείμενον τούτῳ δεύτερον καὶ σύνθετον· τὸ δὲ ἐν μεταιχμίῳ ἀμφοῖν τούτοιν θεωρούμενον, ὡς μεσότης ἐν ἀκρότησιν, ὃ καθ' ἑαυτὸ μὲν δεύτερον καὶ σύνθετον, πρὸς ἄλλο δὲ πρῶτον καὶ ἀσύνθετον. τὸ μὲν οὖν πρώτιστον εἶδος, τὸ πρῶτον καὶ ἀσύνθετον, ὅταν ἀριθμὸς περισσὸς μόριον μηδὲν ἕτερον ἐπιδέχηται, εἰ μὴ τὸ παρώνυμον ἑαυτῷ, ὃ καὶ ἐξ ἀνάγκης μονὰς ἔσται, οἷον ὁ γ΄. ὁ ε΄. ὁ ζ΄. ὁ θ΄. ὁ ια΄. ὁ ιγ΄. ὁ ιε΄. ὁ ιζ΄. ὁ ιθ΄. ὁ κα΄. καὶ τὰ ἑξῆς. τούτων δὲ ἕκαστος οὐδὲ μιᾷ μηχανῇ εὑρεθήσεται ἔχων ἑτερώνυμον μόριον, ἀλλὰ μόνον τὸ ἑαυτῷ παρώνυμον, καὶ τοῦτο μονάδα πάντως ἐν ἑκάστῳ. ὁ μὲν γὰρ γ΄. μόνον τρίτον, τὸ ἑαυτοῦ παρώνυμον· καὶ τοῦτο πάντως μονάδα, ὁ δὲ πέντε μόνον πέμπτον, καὶ ὁ ια΄· μόνον ἑνδέκατον, καὶ ὁ τριάκοντα ἓν τριακοστὸν ἓν μόνον, καὶ ἐν πᾶσι ταῦτα τὰ μέρη, μονὰς ὑπάρχει. τέτευχε δὲ τοῦ ὀνόματος τούτου, ὅτι τῷ κοινῷ πάντων ἀριθμῷ καὶ πρωτίστῳ μονάδι μόνῃ δύναται μετρεῖσθαι, ἑτέρῳ δὲ οὐδενί· ἀλλὰ καὶ ὑπ' οὐδενὸς ἀριθμοῦ ἑαυτῷ συντεθέντος γένηται, ἀλλὰ μόνης μονάδος. πεντάκις μὲν συντεθείσης ὁ ε΄. ἑπτάκις δὲ ὁ ζ΄. καὶ οἱ λοιποὶ κατὰ τὴν αὐτῶν ποσότητα. αὐτῶν μέντοι συντεθέντων ἑαυτοῖς δύναιντο ἄλλοι γενέσθαι ἀπὸ πηγῆς ὡσανεὶ καὶ ῥίζης αὐτῶν τούτων ἀρχόμενοι. διόπερ πρῶτοι καλοῦνται, ὡσανεὶ ἀρχαὶ ἐκείνων προϋποκείμεναι· ἀρχὴ δὲ πᾶσα, στοιχειώδης καὶ ἀσύνθετος εἰς ἣν τὰ πάντα ἀναλύονται, καὶ ἐξ ἧς πάντα συνίσταται, αὐτὴ δὲ εἰς οὐδὲν, καὶ ἐξ οὐδενός.

Dein ad compoſitorum ſpecies deſcendit, & eorundem comparatione ad invicem inſtituta addit.

Ἐὰν σημείοις τισὶν ἐπιστίξῃς τοὺς ἀριθμούς, εὑρήσεις τοὺς μεταλαμβάνοντας τὸ μετρεῖν, οὔτε ἅμα πάντας τὸν αὐτόν ποτε μετροῦντας, ἔστι δὲ ὅτε οὐδὲ δύο τὸν αὐτὸν, οὔτε πάντας ἁπλῶς τοὺς ἐκκειμένους, ὑποπίπτοντας μέτρῳ τινὶ αὐτῶν· ἀλλὰ τινὰς μὲν, παντελῶς διαφεύγοντας τὸ μετρηθῆναι ὑφ' οὑτινοσοῦν, τινὰς δὲ ὑπὸ ἑνὸς μόνου μετρουμένους· τινὰς δὲ ὑπὸ δύο ἢ καὶ πλειόνων. οἱ μὲν οὖν οὐδαμῶς μετρηθέντες, ἀλλὰ διαφεύγοντες τοῦτο, πρῶτοί εἰσι καὶ ἀσύνθετοι, ὡς ὑπὸ κοσκίνου διακριθέντες. &c.

Brevius fortaſſis Abaci hujus, ſive Cribri explicationem dabunt *Philoponi* verba in commentario ejus ad Nicomachum; quem totum unà cum *Aſclepio Tralliano*, ſi cœptis noſtris faveat propitius Deus, non irritâ ſpe expectet ſtudioſus Lector.

Ἰδοὺ τοίνυν, οἱ μὲν μὴ ἔχοντες ἄνω τὰ μέτρα, πρῶτοι καὶ ἀσύνθετοί εἰσιν· οἱ δὲ δύο ἔχοντες ἐπάνω, δεύτεροι καὶ σύνθετοι. οἱ δὲ ἓν, καθ' ἑαυτοὺς μὲν δεύτεροι καὶ σύνθετοι, πρὸς ἀλλήλους δὲ πρῶτοι, καὶ ἀσύνθετοι· ἔστι δὲ καθόλου εἰπεῖν, ὅτι ὅσοι μὲν γίνονται ἀριθμοὶ ἑκάστου τῶν περιττῶν ἐφ' ἑαυτὸν πολυπλασιασθέντος, οὗτοι πρὸς ἀλλήλους πρῶτοί εἰσι καὶ ἀσύνθετοι. &c.

Vide J. A. Fabricii B. Gr. L. 3. c. 17. p. 447.

Τοῦ Νείλου πηγαί.

Τοῦ Ἀραβίου κόλπου πρὸς τὴν ἑσπέραν ἐννακοσίους σταδίους διέχει ὁ Νεῖλος, παραπλήσιος ὢν κατὰ τὸ σχῆμα τῷ ν γράμματι τῷ κειμένῳ ἀνάπαλιν. ῥυεὶς γὰρ ἀπὸ Μερόης ἐπὶ τὰς ἄρκτους, ὡς δισχιλίους καὶ ἑπτακοσίους σταδίους πάλιν ἀναστρέφει πρὸς μεσημβρίαν, καὶ τὴν χειμερινὴν δύσιν, ὡς τρισχιλίους, καὶ ἑπτακοσίους σταδίους, καὶ σχεδὸν ἀντάρας τοῖς κατὰ Μερόην τόποις, καὶ εἰς τὴν Λιβύην πολὺς προπεσὼν, καὶ τὴν ἑτέραν ἐπιστροφὴν ποιησάμενος, πρὸς τὰς ἄρκτους φέρεται, πεντακισχιλίους μὲν καὶ τριακοσίους σταδίους ἐπὶ τὸν μέγαν καταρράκτην, παρεπιστρέφων μικρὸν πρὸς τὴν ἕω, χιλίους δὲ καὶ διακοσίους τοὺς ἐπὶ τὸν ἐλάττω τὸν κατὰ Συήνην, πεντακισχιλίους δὲ ἄλλους καὶ τριακοσίους ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Ἐμβάλλουσι δ' εἰς αὐτὸν δύο ποταμοὶ, φερόμενοι μὲν ἔκ τινων λιμνῶν ἀπὸ τῆς ἕω. περιλαμβάνοντες δὲ νῆσον εὐμεγέθη τὴν Μερόην· ὧν ὁ μὲν Ἀσταβόρας καλεῖται κατὰ τὸ πρὸς ἕω πλευρὸν ῥέων, ἕτερος δ' Ἀστάπους. οἱ δ' Ἀστοσάβαν καλοῦσι. τὸν δὲ Ἀστάπουν ἄλλον εἶναι, ῥέοντα ἔκ τινων λιμνῶν ἀπὸ Μεσημβρίας, καὶ σχεδὸν τὸ κατ' εὐθεῖαν σῶμα τοῦ Νείλου τοῦτον ποιεῖν· τὴν δὲ πλήρωσιν αὐτοῦ τοὺς θερινοὺς ὄμβρους παρασκευάζειν. Ὑπὲρ δὲ τὰς συμβολὰς τοῦ Ἀσταβόρα καὶ τοῦ Νείλου σταδίοις ἑπτακοσίοις, Μερόην εἶναι πόλιν ὁμώνυμον τῇ Νήσῳ. ἄλλην δὲ εἶναι νῆσον ὑπὲρ τῆς Μερόης, ἣν ἔχουσιν οἱ Αἰγυπτίων φυγάδες οἱ ἀποστάντες ἐπὶ Ψαμμιτίχου, καλοῦνται δὲ Σεβρῖται ὡς ἂν ἐπήλυδες. βασιλεύονται δὲ ὑπὸ γυναικός. ὑπακούουσι δὲ (αὐτῇ οἱ) ἐν Μερόῃ τά· δὲ κατωτέρω ἑκατέρωθεν Μερόης, παρὰ μὲν τὸν νεῖλον πρὸς τὴν Ἐρυθρὰν, Μεγάβαροι, καὶ Βλέμμυες, Αἰθιόπων ὑπακούοντες, Αἰγυπτίοις δὲ ὅμοροι· περὶ θάλατταν δὲ Τρωγλοδύται. διεστᾶσι δὲ εἰς δέκα, ἢ δώδεκα ἡμερῶν ὁδὸν, οἱ κατὰ τὴν Μερόην Τρωγλοδύται τοῦ Νείλου. ἐξ ἀριστερῶν δὲ τῆς ῥύσεως τοῦ Νείλου Νοῦβαι κατοικοῦσιν ἐν τῇ Λιβύῃ μέγα ἔθνος ἀπὸ τῆς Μερόης ἀρξάμενον μέχρι τῶν Ἀγκώνων, οὐχ ὑποταττόμενοι τοῖς Αἰθίοψιν, ἀλλ' ἰδίᾳ κατὰ πλείους βασιλείας διειλημμένοι. τῆς δὲ Αἰγύπτου τὸ περὶ τὴν θάλασσαν ἐστὶ ἀπὸ τοῦ Πηλουσιακοῦ στόματος πρὸς τὸ Κανωβικὸν στάδιοι τρισχίλιοι τριακόσιοι.

Annotationes in Nili Originem.

Quam egregiè orbis menſor *Eratoſthenes* de Nili origine & incrementis ſenſerit, facile is intelliget, qui chartas Geographicas itineraria & hiſtorias nuper emiſſas evolvit. Quiſquis enim ingentes Nili gyros in ejus per Æthiopiam decurſum figuram literæ *v* transverſæ exhibentes, apud ſe conſiderat, inundationes æſtivas à pluviis unice acceptas, fluminis ipſius Originem ex lacubus longe ad meridiem poſitis deductam; demum undas exinde per duo brachia in Nili alveum transmiſſas recognoſcit, facile dubitabit, utrum hodierni enarratores, res ipſas quas viderunt, an tantum *Eratoſthenis* ſchedas quas legerant, deſcripſere. Quos ille rivos Aſtaboram, & Aſtoſaban appellabat, hos ſi Tagazium & Abannum, aut forte Tacaſe & Mareb, aut Anquet & Maleg nominemus; quoſque ille Megabaros, Blemmyas, aut Sebritas nuncupat, aliâ, & non minus barbara nomenclaturâ Amaharæ, Bizami, Congas, Bugihos, aut Goiamæ inſigniamus, noviſſimam protenus & accuratiſſimam Æthiopiæ chartam Geographicam exhibebimus: adeo verum eſt quod Clariſſimus & Eruditiſſimus vir D. *Iſaacus Voſſius* in tractatu ſuo de Nili & aliorum fluminum origine cap. 20. oſtendit, *locum fontium Nili quibuſdam antiquorum non penitus fuiſſe ignotum*; inſuper patebit quod nec veram cauſam incrementorum ejus ignorarunt.

Οἱ Αἰγυπτίων φυγάδες] Rem geſtam narrat hiſtoriæ pater *Herodotus* in Euterpe. Illos autem non Sebritas, ſed Ασμὰχ ſeu Αχὰμ appellitat.

Βασιλεύονται ὑπὸ γυναικός.] Id etiam teſtatur Plinius l. 6 cap. 36. Imo & ſacræ literæ idem profitentur. Act. c. 8. Quæ uncis includuntur ex l. 16. Strab. adduntur.

Μέχρι

Μέχρι τῶν Αςγόνων] monet Casaubonus ab aliis legi ἀγκώνων, ut Nili flexus, de quibus mentio superius habita, intelligantur. Monendus hic videtur lector, *Strabonem*, à quo hæc desumpsimus, multum esse in citando *Eratosthene*, adeo ut primo & secundo præsertim libro Geog. ejus vix pagina transeat, in quâ illius repetita non fiat mentio : sed quæ *Strabonis* insignis est malignitas, id potissimum agit ut criminaretur & refutet ; levissimas subinde captans calumniandi ansas ; imo non raro egregiè dicta redarguit vitioque vertit. Libro tamen ultimo quasi factorum pœniteret, *Eratosthenem* & *Callimachum* Elogio ipsis non indigno ornat, his verbis, Ὁ μὲν (nimirum Callimachus) ποιητὴς ἅμα καὶ περὶ γραμματικὴν ἐσπουδακώς, ὁ δὲ καὶ ταῦτα καὶ περὶ φιλοσοφίαν καὶ τὰ μαθήματα εἴ τις ἄλλος διαφέρων.

Ex

Ἐκ τοῦ Ἐρατοσθένους Ἑρμοῦ περὶ σφαίρας, καὶ ζωνῶν.

" Αὐτὴν μέν μιν ἔτετμε μεσηρέα παντὶ ὀλύμπου
Κέντρου ἀπὸ σφαίρας· διὰ δ' ἄξωνος ἠρήρειστο.

" Πέντε δέ οἱ ζῶναι περιειλάδες ἐσπείρηντο,
Αἱ δύο μὲν γλαυκοῖο κελαινότεραι κυάνοιο,
Ἡ δὲ μία ψαφαρήτε, ὡς ἐκ πυρὸς οἷον ἐρυθρή.
Ἡ μὲν ἔην μεσάτη. ἐκέκαυτο δὲ πᾶσα περὶ πρὸ
Τυπτομένη φλογμοῖσιν. ἐπεί ῥα ἑ μοῖραν ὑπ' αὐτὴν
Κεκλιμμέναι ἀκτῖνες ἀειθερέες πυρόωσιν.
Αἱ δὲ δύο ἑκάτερθε πόλοις περιπεπληγυῖαι
Αἰεὶ φρικαλέαι, αἰεὶ θ' ὕδατι νοσέουσι·
Οὐ μὲν ὕδωρ, ἀλλ' αὐτὸς ἀπ' οὐρανόθεν κρύσταλλος
Κεῖ γαῖαν ἀμπέχε. περίψυκτος δὲ τέτυκτο.
Ἀλλὰ τὰ μὲν χερσαῖα, καὶ ἄμβατα ἀνθρώποισι.
Δοιαὶ δ' ἄλλαι ἔασιν ἐναντίαι ἀλλήλῃσι
Μεσσηγὺς θέρεός τε καὶ ὑετίου κρυστάλλου,
Ἄμφω εὔκρητοί τε καὶ ὄμπνιον ἀλδίσκουσαι
Καρπὸν Ἐλευσίνης Δημητέρος. ἐν δέ μιν ἄνδρες
Ἀντίποδες ναίουσι.

Quæ hic exhibemus, apud *Achillem Tatium*; & eorum nonnulla apud *Heraclidem Ponticum* habentur. *Heraclides* autem pro περιειλάδες legit περιηγέες, pro ἐκ πυρὸς, ἔκπυρος, pro ὑπ' αὐτὴν, ἐπ' αὐτὴν, pro κεκλιμέναι, κεκλιμένην, pro πόλοις περιπεπτηυῖαι, πόλοις περιπεπηγυῖαι, demum pro

Αἰεὶ φρικαλέαι, αἰεὶ θ' ὕδατι νόσευσι.
Αἰεὶ κρυμαλέαι, αἰεὶ δ' ὕδατι μογέουσαι.

Siquis hæc cum Virgilianâ zonarum descriptione Georg.l.1. contulerit, sentiet non temerè observatum à *Valerio Probo*, *Maronem* non solum *Homerum*, sed & *Eratosthenem* compilasse.

Ἐρατοσθένους

Ἐρατοσθένους Κυρηναίου κανόνος τοῦ Πυθαγόρου τομή.

Ἁρμονικά.		Χρωματικά.		Διατονικά.	
ξ.	ο.	ξ.	ο.	ξ.	ο.
οϛ.	ο.	οζ.	ο.	ξζ.	ο.
οη.	ο.	οϛ.	ο.	οξ.	ο.
π.	ο.	π.	ο.	π.	ο.
ϟ.	ο.	ϟ.	ο.	ϟ.	ο.
ριδ.	ο.	ρη.	ο.	ρα.	ο.
ριζ.	ο.	ριδ.	ο.	οιγ.	ο.
ρκ.	ο.	ρκ.	ο.	ρκ.	ο.

Iſta Claudio Ptolemæo *accepta referimus. Ad Canonis vero ſectionem, & ad totius rei harmonicæ veteris aditum aperiendum, uſui futurum duximus, ſubjicere quæ ſola ſuperſunt cantionum Græcarum ſpecimina, modo quidem Lydio, & genere Diatonico compoſita; additis Eruditiſſimi viri* Edmundi Chilmead *Eccleſ. Chriſti apud nos nuper Capellani annotationibus, unà cum characteribus muſicis antiquis, ad hodiernam formam accommodatis: quæ ex Hiberniâ, ubi inter ſchedas Reverendiſſimi* Uſſerii *latuerunt, feliciter redemit copiamque fecit vir de bonis literis optime meritus D*us Bernardus *Coll. D. Johanis Baptiſtæ Socius.*

Ex

Ex istis facile despiciet Eruditus lector, quantum inter hodiernam Musicam à Guidone Aretino *ortam, & antiquam illam, de quâ tantopere veteres gloriantur, intersit: quin examine habito, liquido patebit, licet sequaces non habeamus silvas, auritas rupes, aut attonitas feras: quanquam spondæis nostris insaniam minime temperamus, aut morbos tanquam incantamento profligamus, nostra veteribus longe esse potiora; si artificium & cultus, numeri & opes, vis demum & Majestas spectentur.*

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΥΜΝΟΙ

[1] Διονυσίȣ εἰς Μȣ̃σαν Ιαμβος
Βακχεῖος.

σΖΖ φ φ σ σ
ΑΕιδε μȣ̃σά μοι φίλη,
σπον 5 ἵ φ Μ Μ
[2] Μολπῆς δ' ἐμῆς κατάρχȣ,
Ζ Ζ Ζ Ε Ζ Ζ ἵ ἵ
[3] Αὔρη δὲ σῶν ἀπ' ἄλσεων
ΜΖ4Ν ἵ φ σ ρ Μ φ σ
Εμὰς φρένας δονείτω.
σ ρ Μ ρ σ φ ς
× Καλλιόπα σοφὰ
φ4Νσ σ σ σ Ζ β φ
Μȣσῶν προκαθαγέ τι τερπνῶν.
ρ φσ ς Μ ἵ Μ
Καὶ σοφὲ μυσοδότα
Μ ἵ Ε Ζ Γ Μς σΜ ἵ
Λατȣ̃ς γόνε Δήλιε παίαν,
Μ ἵ Ζ Μ φ σ σ
Εὐμθυεῖς πάρεστέ μοι.

ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ.

σ σ σ ἵ σ ρ σ φσ
Χιονοβλεφάρȣ πάτερ αὖς
φ Μ Μ Μ Μ σ φ Μ Ί Μ
[1] Ροδόεσσαν ὃς ἄντυγα πώλων
Μ ἵ Μ ρ Μ Ζ Ί Ζ
[2] Πτανοῖς ὑπ' ἴχνεσι διώκεις,

Dd Χρυ-

M Z M Z ї M ї M Z ї
Χρυσέαισιν ἀγαλλόμενος κόμαις
M ї Z ї Z M ї ρ φ σ ς ρ σ
Περὶ νῶτον ἀπείρατον οὐρανοῦ.
σ ρ M M M M M M ї M
Ἀκτῖνα πολύστροφον ἀμπλέκων,
ї M ρ M ї Z M ρ σ
Αἴγλας πολυδερκέα παγὰν,
σ ρ M M M σ β φ M M
Περὶ γαῖαν ἅπασαν ἑλίσσων.
M ї Z Z Z Z Z Z E ї E Z
Ποταμοὶ δὲ σέθεν πυρὸς ἀμβρότου
ς M ї Z Z Z ї M ς σ
Τίκτουσιν ἀπέρατον ἁμέραν.
σ φ σ ρ M M M ς ρ σ
Σοὶ μὲν χορὸς εὔδιος ἀστέρων
M ї M M ї ρ M ї Z Z
Κατ' ὄλυμπον ἄνακτα χορεύει,
Z Z M Z Z M Z ї E Z
Ἄνετον μέλος αἰὲν ἀείδων,
M ї Z Z M ї ρ φ Z Z
Φοιβηΐδι τερπόμενος λύρᾳ.
σ ρ M M ʒ M σ ρ M M M ї T M
Γλαύκα δὲ παρ' οἶτε σελάνα
ї M ї M M ρ M ї Z Z
Χρόνον ὥριον ἁγεμονεύει,
M ї Z ї M ї φ σ ρ M ς σ
Λευκῶν ὑπὸ σύρμασι μόσχων
σ σ σ σ σ σ ρ σ ρ φ ρ M
Γάννυται δέ τε οἱ νόος εὐμενής,
4 M ї Z ї M ї φ σ ς M ς σ
Πολυείμονα κόσμον ἑλίσσων.

ΥΜΝΟΣ

ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΝΕΜΕΣΙΝ.

ἰ M M M M ϊ M M ϊ σ ρ M
Νέμεσι, πτερόεσσα βίου ῥοπὰ
φ M Z Z Z Z E Z ϊ Z M
[1] Κυανῶπι θεὰ θυγάτερ δίκας.
M Π Π Π Π E Z E ꓶ Π
[2] Α κοῦφα φρυάγματα θνατῶν
Π Π M ϊ Π Z ϊ ϊ M M
Επέχεις [3] ἀδάμαντι χαλινῷ.
M M M M M M M σ M φ
Εχθουσα δ' ὕβριν ὀλοὰν βροτῶν,
ρ σ φ ξ ρ
Μέλαινα φθόνον ἐκτὸς ἐλαύνεις.

* * * *

ANNO-

ANNOTATIONES

In Odam primam Dionysii.

1. Διονυσίου] Nudum hunc titulum præ se ferunt fragmenta ista poëtica: verum quinam tandem Dionysius sit Hymnographus iste noster, parum constat. Dionysios plurimos memorant tum Suidas, tum scriptores alii gravissimi: inter quos etiam varios Ἐποποιοὺς versificatores enumerat Suidas: Dionysium viz. Mitylenæum, qui scripsit Bacchi & Minervæ expeditionem; Dionysium Byzantinum, qui descripsit navigationem Bosphori; Dionysium Corinthium, cujus recenset Philosophica varia scripta. Præter hos, Dionysium etiam alium quendam Halicarnassæum, ab Historico illo Halicarnassæo, qui sub Augusto Imperatore floruit, diversum. Διονύσιος ἁλικαρνασσεὺς ἐπ' Ἀδριανοῦ καίσαρος σοφιστὴς, καὶ μουσικὸς κληθεὶς, διὰ τὸ πλεῖστον ἀσκηθῆναι τὰ τῆς μουσικῆς· ἔγραψε δὲ ῥυθμικῶν ὑπομνημάτων βιβλία κδ'. μουσικῆς ἱστορίας βιβλίους λς'. Hæc Suidas Cæterum ut nihil dicam de tyranno illo Siculo, qui tamen Tragœdias, & Comœdias, aliaque poëmata scripsisse traditur: Dionysii cujusdam, Iambi cognomento, meminit Plutarch. l. de Musicâ P. 1136. Clemens etiam Alexandrinus, Στρωμ. ε'. ex cujus etiam scriptis versiculum citat. Istis commemorare libet Dionysium sophistam, aliumque Cyzicenum; quorum in Anthologiâ extant epigrammata varia: Tertium item quendam ibidem Dionysium ἀνεπωνύμαστον; quem tamen alium ab hoc nostro Dionysio fuisse, nullus dubito; hâc fretus conjecturâ, quod diverso usi

a De Dionysio [illegible] scriptore vid. [illegible] Biblioth. Gr. l. 3. c. 10. § 5. p. 261. [illegible]

uſi ſunt idiomate, quippe Ionicè ſcripſit iſte Epigrammatiſta, cum noſter potius Doricâ gaudeat dialecto. Veruntamen, an hujus ſint iſta Pægnia, aut alicujus ex prædictis, vel cujuſdam denique ab his omnibus diverſi, videant eruditi.

2. Στπον] Quid characteres iſti denotant, non ita facile eſt explicare. Bottrigarius ſcriptor Italus, qui ex Vincentii Galilæi Dialogo Muſico initium hujus odæ exſcripſit, τὸ σ, primam hujus voculæ literam, aliunde irrepſiſſe ſuſpicatur: hoc ſcilicet argumento nixus, quod dictio immediatè præcedens, quum ſit diſſyllaba, unicum tamen habet Characterem ſuperimpoſitum. Verum hanc conjecturam fallacem eſſe, ne dicam falſam, exinde clarè liquet, quod cum Oda tam in M S°. quam in impreſſo codice στιχηδὸν ſcripta ſit, dictionum verò iſtarum (φίλη & μολπῆς) prior verſiculum antecedentem claudat, altera verò ſubſequentem inchoët, diſtantià tanta terminorum confuſionem hanc nullo modo admittere poſſit. Verum ſi hoc ei concedatur, quid tandem de reliquis fiet characteribus? Hic hæret in vado. Mihi itaque ſtrictiùs iſta perpendenti ſubit quandoque in mentem ſuſpicari (σπον) hoc loco ſpondæum denotare poſſe, cui peculiarem forſan, eamque ſeveriorem modulationem Antiqui Muſici adſignare ſoliti fuerint. Quinetiam certam fuiſſe cantûs ſpeciem, hoc nomine propriè notam veteribus, teſtatur Julius Pollux lib. 4. cap. 9. *Eſt etiam* (inquit) *tibiæ cantus rectus*, *firmus*, *plenus &c.* καὶ σπονδεῖον, Spondaicus, Trochæus, &c. Hanc ſuſpicionem noſtram confirmare utcunque videtur locus ille celebris de Pythagorâ ex Cicerone à Boëtio citatus, l. 1. de muſicâ cap. 1. hæc ſunt verba. *Sed ut aliquâ ſimilitudine adductus, maximis minima conferam; ut cum vinolenti adoleſcentes tibicinum etiam cantu (ut fit) inſtincti, mulieris pudicæ fores fran-*

gerent;

gerent; admonuiſſe tibicinam, ut Spondæum caneret, Pythagoras dicitur: Quod cum illa feciſſet, tarditate modorum, & gravitate canentis, illorum furentem petulantiam conſedâſſe. Hæc ille. Cæterùm in hâc re cuique judicium liberum eſto.

3. Αὔρη] Mendum hic ſubeſſe ſuſpicor. Dores enim nunquam α breve in η immutant. Sed nec Ionibus ipſis, quorum tamen peculiaris eſt harum vocalium commutatio, η pro α correpto ſufficere antiquitus in uſu fuit; ſicut teſtantur Joan. Grammaticus & Corinthus: Qui etiam immutationem hujuſcemodi recentiorem eſſe monent.

4. N.] Character iſte quibuſdam ſyllabis hujus odæ ſuper impoſitus, procul dubiò ſuppoſititius eſt, nunquam enim invenitur, in Lydio ſaltem modo, nec apud Ariſtidem, Quintilianum, nec Gaudentium, nec ipſum denique Alypium; qui tamen totus eſt in ſingulorum modorum Characteribus deſſcribendis. In Alypio Meibomiano ponitur in ſecundo ordine characterum, & pertinet ad συνημμένων διάτονον, ſive παρανήτη συνημμένων.

Annotationes

In Odam Secundam.

1. Ροδέεσσαν] leg. ῥοδόεσσαν.

2. Απέιρατον] Et paulo infra ἀπἱερατον] utroque loco corruptè ſcribitur pro ἀπέρατον.

3. Πάρειτε] Ego omnino disjunctim, παρ' οἵ τε, legendum eſſe hunc locum cenſeo.

4. Πολυοίμονα] πολυοίμων eſt vocabulum Lexicographis noſtris penitus ignotum: cujus tamen originem ab οἶμος, via, ſemita, ductam eſſe haud dubium eſt. Ideoque πολυοίμονα κόσμον, multas ſemitas-habentem-mundum non male quis reddiderit.

Anno-

Annotationes

In Odam tertiam.

1. Κυανῶ πιθεὰ] Tranſcribentis incuriâ neſcio an inſcitiâ ultima ſyllaba priori vocabulo exciderat, adhæſeratque ſequenti. Repono itaque κυανῶπι θεὰ, Dea cæſiis vel nigris oculis.

2. Ἀκοῦφα] Vocabulum hoc nuſquam apparet: ideoque, nec immeritò, ſuſpectum habeo: ac diviſim potius, ἃ κοῦφα, legendum eſſe puto, ubi ἃ Doricum eſt pro ἣ quæ, ita ut ſenſus ſit iſte, ἃ κοῦφα φρυάγματα θνατῶν ἐπέχεις &c. Quæ vanum ſeu levem faſtum mortalium cohibes.

3. Ἀδάμαντι] Rarum hoc ſyntaxeos exemplum: ubi ſubſtantivum ἀδάμαντι, pro Adjectivo ἀδαμαντίνῳ, uſurpatur, neque caſtigationem ullam legitimam carminis ratio poſſe pati videtur.

Atque hæc paucula ad has Dionyſii Odas muſicas annotâſſe ſatis ſit. Quod verò ad carminis rationem attinet, operam noſtram in re tam vagâ prodigere, nobis non viſum eſt. Adeo ſibi Poëtæ undique non conſtant, ac ſi certis teneri legibus liberior ipſorum genius dedignatus eſſet. Tuta igitur per me illorum ſit licentia.

2 [illegible] hujus constructionis exempla [illegible] Barnes in [illegible] v. 430.

De

DE MUSICA
Antiquâ Græcâ.

Ac primo de tribus generibus.

SUpereſt jam ut oſtendamus, quam conformitatem habeat Muſica noſtra cum antiquâ; quo etiam modo Græcorum veterum Cantilenæ Characteribus hodiernis exprimi debeant.

Itaque (ne ab ovo repetam, quicquid de Origine Muſices fabulantur veteres, & de Mercurii lyrâ τετραχόρδῳ, cui poſtea ſeptem chordas adaptavit Terpander, octavam addidit Samius Lycaon, Timotheus verò Mileſius undecim chordarum numero complevit) ſciendum eſt veteres tria omnino totius Muſicæ Genera conſtituiſſe. Diatonicum, Chromaticum, & Enharmonium. Eſt autem genus, ſecundum Gaudentium, ποιὰ τετραχόρδου διαίρεσις καὶ διάθεσις, diviſio quædam & diſpoſitio Tetrachordi. Harum vero appellationum rationem hanc reddit Boëtius, lib. 1. Muſ. cap. 21. *Genus Diatonicum, quod eſt aliquanto durius & naturalius, ita vocatur, quaſi quòd per tonum ac per tonum progrediatur. Chroma autem, quod dicitur color, eſt ab hujuſmodi primâ intentione quaſi mutatio. Tractum autem eſt hoc vocabulum, ut diceretur chroma à ſuperficiebus, quæ cum permutantur, in alium tranſeunt colorem. Enharmonium verò quod eſt, magis coaptatum eſt. Hæc Boëtius.* Diſtinguebantur autem iſta genera ab invicem, ſecundum variam tetrachordorum conſtitutionem. Erát autem Tetrachordorum intervallum Diateſſaron (nos vulgò

vulgò Quartam vocamus) constans ex quatuor chordis, seu vocibus, Ut, Re, Mi, Fa; quarum vocum intervalla unius Tetrachordi generis unius, differebant ab intervallis tetrachordi alterius Generis. In Genere enim Diatonico, quo & nostri hodiè utuntur, erat hujusmodi tetrachordum, cujus primum intervallum erat semitonium; reliqua vero duo erant toni; & à primâ voce Hypate ad ultimam Mesen erat consonantia Diatessaron. Hujus tetrachordi exemplum hoc esto.

Hypate,
Parhypate, *Semitonium.*
Lichanos, *Tonus.*
Mese, *Tonus.*

Hujusmodi intervallis ac tetrachordis, in Genere Diatonico cantabatur.

In Genere verò Chromatico progressus erat hujusmodi, ut per duo Semitonia & per illud spatium, quod superest ad Diatessaron perficiendum, hoc est, per Trihemitonium, tribus Semitoniis constans procedebatur. Hujus Tetrachordi figura sit ista.

Hypate,
Parhypate *Semitonium.*
Lichanos, *Semitonium.*
Mese, *Trihemitonium* seu tonus cum semitonio.

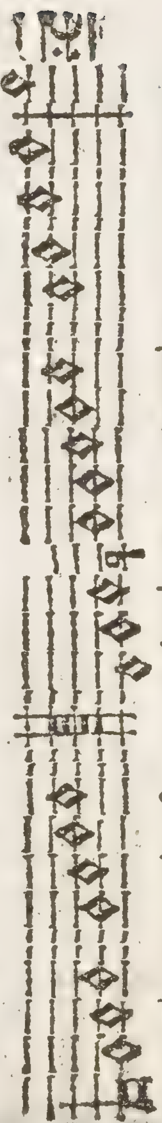
Enharmonium tandem genus Tetrachordo utebatur, cujus intervalla erant illa quæ sequuntur.

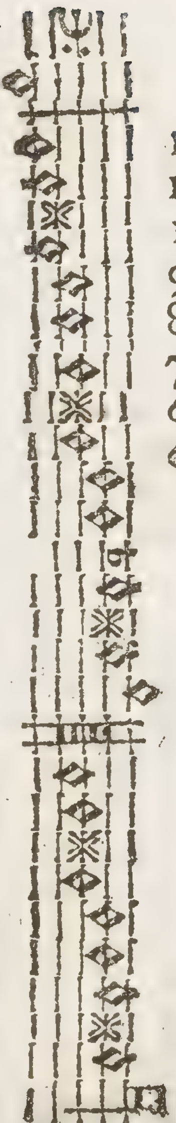
Hypate,
Parhypate, *Diesis.*
Lichanos, *Diesis.*
Mese, *Ditonum*, seu intervallum 2 tonorum.

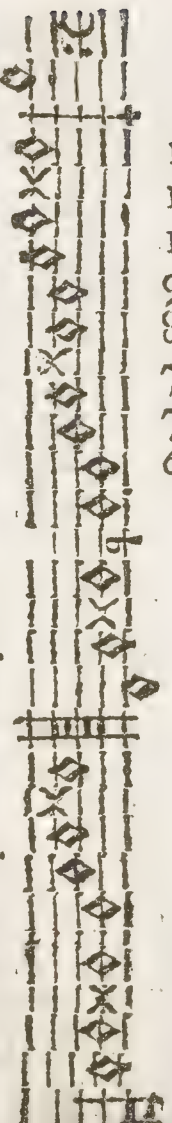
Est autem diesis, secundum Boëtium, semitonii Dimidium. Tria hæc antiquæ Musicæ genera, per quinque tetrachorda Tabulaturâ hodiernâ expressit Mersennus Harmonic. lib. 6. quam pagina sequens exhibet.

Systema Diatonicum.

Tetrachordon. ὑπατῶν. Tetrachord. παρυπατῶν Tetrachord. συνημμένων. Tetrachord. διεζευγμ. Tetrachord. ὑπερβολ.

Προσλαμβανόμενος.	120		120		120	Tonus.
Ὑπάτη ὑπατῶν	113	Diesis.	114	Semitonium.	110	Semitonium.
Παρυπάτη ὑπατῶν.	174	Diesis.	108	Semitonium.	112	Tonus
Λιχανὸς ὑπατῶν.	90	Ditonus	90	Tribemitonium	90	Tonus.
Ὑπάτη μέσων.	80		80		80	
Παρυπάτη μέσων.	77	Diesis.	70	Semitonium.	75	Semitonium.
Λιχανὸς μέσων.	74	Diesis.	72	Semitonium.	67	Tonus.
Μέση.	60	Ditonus.	60	Tertia minor.	60	Tonus.
Τρίτη συνημμένων		Diesis		Semitonium		Semitonium
Παρανήτη συνημμένων		Diesis		Semitonium		Tonus.
Νήτη συνημμένων.		Tertia major		Tertia minor.		Tonus.
Παραμέση.		Diesis		Semitonium		
Τρίτη διεζευγμένων		Diesis		Semitonium		Semitonium.
Παρανήτη διεζευγμένων		Tertia major		Tertia minor.		Tonus
Νήτη διεζευγμένων.						Tonus.
Τρίτη ὑπερβολαίων.		Diesis.		Semitonium		Somitonium.
Παρανήτη ὑπερβολαίων.		Diesis.		Semitoninm.		Tonus.
Νήτη ὑπερβολαίων		Ditonus.		Tribenitonium.		Tonus.

Ex his ſyſtematibus manifeſtum eſt, Genus Enharmonicum, ut & Chromaticum, quod verè dictum eſt, penitus oboleviſſe, Diatonico verò genere tantum cantilenas hodiernas paſſim fieri, quod ſcilicet progreditur per tonos ac ſemitonia (Dieſin enim, & Limma, aut quid tale minutulum intervallum, Muſica noſtra non agnoſcit.) Licet enim Contrapunctiſtæ (ut vocant) hodierni ſcalæ Guidonianæ vim offerentes, à ſuâ naturali conſtitutione detorqueant, & Chromaticè (uti putant) progrediendo, ſemitonia varia ſuis cantilenis inſerant talibus locis, ubi naturaliter non inveniuntur, attamen hoc nullo modo Chromaticum verum dici poteſt, in quo is fuit progreſſus, ut poſt duo ſemitonia, Trihemitonium neceſſariò ſemper ſequeretur, quum in noſtro ſpurio Chromatico, per totum Diapaſon, quandoque per ſemitonia tantùm procedatur, nullo neque Tono, neque Trihemitonio interveniente.

De Modis.

PRæter genera iſta prædicta, habebant etiam modos ſuos Antiqui Muſici Græci; Quorum quindecim numerat Alypius, viz. Lydium, Hypo-Lydium, Hyper-Lydium, Aeolium, Hypo-Aeolium, Hyper-Aeolium, Phrygium, Hypo-Phrygium, Hyper-Phrygium, Iaſtium, Hypo-Iaſtium Hyper-Iaſtium, Dorium, Hypo-Dorium, Hyper-Dorium. Verùm quinam tandem, aut in quem uſum fuerint iſti Modi, non convenit inter Muſicæ veteris peritos. Gravitate & acumine ſolùm inter ſe differre, quorundam eſt opinio; inter quos videtur eſſe Boëtius; qui modum Hypo-Dorium omnium graviſſimum, Hypermixo-Lydium verò acutiſſimum omni-

omnium esse asserit. Verum hanc opinionem rejicit Zarlinus, qui l. 4. Instit. *Modos fuisse* (inquit) *varias species Cantilenarum, proprios Rythmos habentes, certo ordine ac certo carmine, certoque etiam instrumento decantari solitas. Denominabantur autem Doriæ, Phrygiæ,* &c. *ab illis scilicet Nationibus, apud quas magis essent in usu. Hujusmodi modos nos* (Itali) *hodie Arias* (*unde nostrum* **Aire**, *pro quâlibet Cantilenâ, descendisse videtur*) *appellamus; easque pariter à variis nationibus denominamus: ut quas dicimus Spagnolettam, Francescam, Græcam, Neopolitanam, Siculam, &c.* Hæc Zarlinus. Horum modorum in unoquoque Genere Characteres latè explicat Alypius: sed omissis reliquis, qui ad propositum nostrum minùs spectant, libet hîc Lydii Modi chordas, cum suis characteribus, scalæ nostræ Guidonianæ respondentes, ex *Vincentio* apponere.

Lydii modi signa in Genere Diatonico.

	Lydius.	*Galilei.*		*Meibomii.*		
A	Proslamb.	7	⊢	7	⊢	F✻
B	Hyp. Hyp.	ℸ	Γ	T	Γ	g✻
C	Parhyp. Hyp.	β	L	R	L	a
D	Lich. Hyp.	φ	F	Φ	F	b
E	Hyp. Mes.	σ	σ	C	C	c✻
F	Paryp. Mes.	ϱ	ь	P	Ʊ	d
G	Lich. Mes.	M	π	M	⅂	e
a	Mese	I	<	I	V	f✻
b	Trit. Syn.	θ	ν	Θ	V	g✻
c	Par. Syn.	Γ	H	Γ	N	a
d	Nete Syn.	Π	Z	Π	Z	f✻
b	Paramese.	Z	⊧	Z	⊑	g✻
c	Trit. Diez.	E	μ	E	⅃	aa

Par.

d	Par. Diez.	Π	Z	Π	Z	bb
e	Net. Diez.	⊖	ץ	⊕	ɲ	cc ✻
f	Trit. Hyp.	∩	λ	⅄	⊢	dd.
g	Par. Hyp.	M′	π′	M	Γ′	ee
Aa	Net. Hyp.	ɨ	<′	I′	⊲′	ff✻

His Characteribus cantabatur olim per ſingulas chordas modi Lydii in Genere Diatonico.

Jam verò ratio poſtulat, ut originem appellationum harum chordarum proferamus, eaque ex Boëtio, aliiſque ſcriptoribus Harmonicis, talis eſt. Principio, cum Muſica rudis planè & ſimplex erat, quatuor ſolùm nervis tota conſtabat. Hujus Τετραχόρδȣ Mercurius dicitur inventor; chordarum verò diſpoſitio talis erat ſcil. ut prima ad quartam Diapaſon ſonaret; ſecunda verò ad primam, ut & quarta ad tertiam, haberet Diateſſaron intervallum; Tertia verò à ſecundâ tono tantum diſtaret hoc modo.

Boet. lib. 1. cap. 20.

Nete	*Diateſſaron.*
Lichanos	*Tonus.*
Parhypate	*Diateſſaron.*
Hypate	

In his quæ graviſſima erat, vocata eſt hypate, (inquit Boëtius) quaſi major & honorabilior; & quod eſſet omnium fundamentum & principium: Parhypate verò ſecunda, quaſi juxta Hypaten poſita: Lichanos tertia, idcirco quoniam in canendo, ad eam chordam quæ eſt tertia ab Hypate, λιχανὸς, id eſt, index digitus inveniebatur. Quarta vero dicitur nete, quaſi νεάτη, id eſt, inferior (ſecundum Boëtium,) rectius verò noviſſima, ſeu ultima omnium. His appellationibus Tetrachordi deſignabantur chordæ. Verum poſteaquam iſtis Quintam Chorebus, ſextam Hyagnis, ſeptimam verò Terpander

der addiderat, & dispositionis & appellationum immutatio quædam facta est. Quarta enim chorda jam dicta est Mese, eò quod inter septem semper esset media. Quinta vero Paramese, quasi juxta mediam posita: Trite etiam vocata erat, quod ab ultimâ Nete esset tertia. Sexta verò Paranete vocabatur, quasi prope Neten, quæ erat septima & suprema omnium. Hujus Heptachordi constitutio erat talis.

Nete Paranete Paramese, seu Trite Mese	Lichanos Parhypate Hypate.

His octavam Samius Lycaon addidisse fertur, atque inter Paramesen, quæ etiam Trite dicitur, & Paraneten, nervum medium coaptâsse, ut iste tertius esset à Nete: & Paramese quidem vocata est sola, quæ post mediam collocabatur, Trites verò nomen perdidit, posteaquam inter eam & Paraneten tertius à Nete locatus est nervus.

In hoc octochordo nervi hoc modo erant dispositi.

Nete Parenete Trite Paramese	Mese Lichanos Parhypate Hypate.

Tandem verò, cum ad 17. usque chordarum numerus esset auctus, Mese vero jam non erat chorda media, prima item ad ultimam, dissonantiam redderet: idcirco sub Hypate addita est alia chorda, quæ προσλαμβανομένη, id est, assumpta, dicebatur, tono

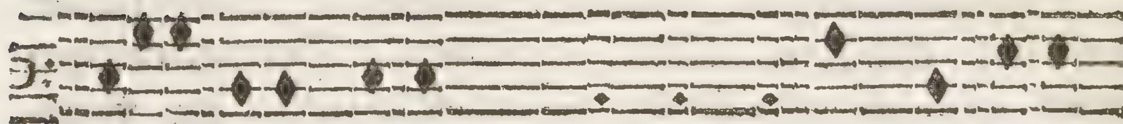
In

integro diſtans ab Hypate Hypatωn. Et ipſa quidem à Meſe octava eſt, ad Neten verò Hyperbolæωn reddit Diſdiapaſon.

Tetrachordorum etiam Hypatωn & Parhypatωn nomina eandem habent rationem. Tetrachordum vero συνημμένων, id eſt, conjunctarum, ita vocatur, quod cum præcedente Tetrachordo, per Meſen, tanquam per communem terminum conjungatur. Διεζευγμένων vero (i. e.) disjunctarum, Tetrachordum contrariam habet rationem; prima enim hujus Tetrachordi chorda, non eſt Meſe, quæ eſt ultima Præcedentis Tetrachordi, ſed Parameſe, quæ ſcilicet à Meſe juſto tono diſtat. Ὑπερβολαίων verò Tetrachordum ob ſublimitatem dicitur, eo quòd ſupremum ſit atque acutiſſimum omnium.

His ita diſpoſitis, ad exprimendas Odas has Græcas notis muſicis hodiernis jam nos accingamus.

Διονυσίου Εἰς Μοῦσαν. Ἴαμβος Βακχεῖος.

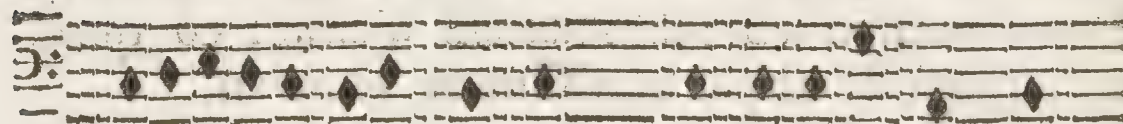
σ|Ζ Ζ φ φ σ σ σπον ϊ φ Μ Μ

Ἄειδε μοῦσα μοι φίλη, Μολπῆς δ' ἐμῆς κατάρχου.

Ζ Ζ Ζ Ε Ζ Ζ ϊ ϊ Μ Ζ Ν ϊ φ Ζ ϛ Μ φσ

Αὔρη δὲ σῶν ἀπ' ἀλσέων ἐμὰς φρένας δονείτω

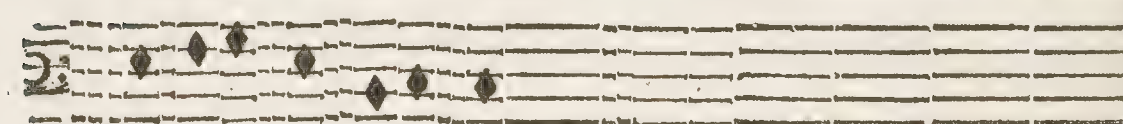
σ ρ Μ ρ σ φ ρ φ Ν σ σ σ σ Ζ β ϑ

Καλλιόπα σοφὰ Μουσῶν, προυκάταγέ τι τερπνῶν,

ϛ φ σ ρ Μ ϊ Μ Μ ϊ Ε Ζ Γ Μ ρ σ Μ ϊ

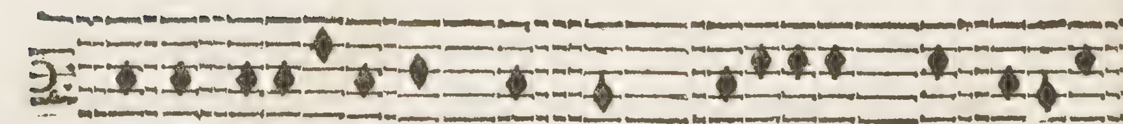
Καὶ σοφὲ μυστοδότα, Λατοῦς γόνε Δήλιε Παιάν.

Μ ϊ Ζ Μ φ σ σ

Εὐμενεῖς πάρεστέ μοι.

Ὕμνος εἰς Ἀπόλλωνα τοῦ αὐτοῦ.

σ σ σ σ ϊ σ ϛ σ φ φ Μ Μ Μ Μ σ φ Μ

Χιονοβλεφάρου πάτερ Ἀοῦς, Ῥοδόεσσαν ὃς ἄντυγα

πώλων

ι Μ Μ ϊ Μ ϛ Μ Ζ Ι Ζ Μ Ζ Μ Ζ
πόλων Πτανοῖς ὑπ' ἴχνεσι διώκεις. Χρυσέαισιν

ϊ Μ ϊ Μ Ζ ϊ Μ ϊ Ζ ϊ Μ ϊ ϛ φ σ
ἀγαλλόμενος κόμαις, Περὶ νῶτον ἀπείρατον

ρ ρ σ σ ρ Μ Μ Μ Μ Μ Μ ϊ Μ ϊ Μ
οὐρανοῦ, Ἀκτῖνα πολύστροφον ἀμπλέκων, Αἴγλας

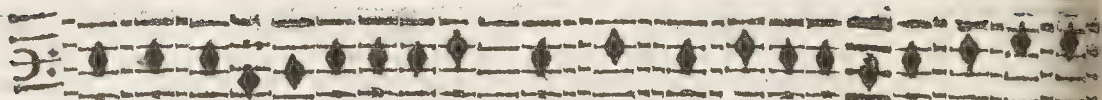
ϛ Μ ϊ Ζ Μ ϛ σ σ ρ Μ Μ Μ σ β φ Μ Μ
πολυδερκέα πάγαν Περὶ γαῖαν ἅπασαν ἑλίσσων·

Μ ϊ Ζ Ζ Ζ Ζ Ζ Ζ Ε ϊ Ε Ζ ρ Μ ϊ Ζ
Ποταμοὶ δὲ σέθεν πυρὸς ἀμβρότου Τίκτουσιν ἀπή-

Ζ ϊ Μ ϛ σ σ φ σ ϛ Μ Μ Μ ρ ϛ σ
ρατον ἀμέραν. Σοὶ μὲν χορὸς ἄδιος ἀστέρων

Μ ϊ Μ Μ ϊ ϛ Μ ϊ Ζ Ζ Ζ Ζ Μ Ζ Ζ
Κατ' ὄλυμπον ἄνακτα χορεύει, Ἄνετον μέλος

Μ Ζ ϊ Ε Ζ Μ ϊ Ζ Ζ Μ ϊ ϛ φ Ζ Ζ σ ρ
αἰὲν ἀείδων, Φοιβηΐδι τερπόμενος λύρᾳ. Γλαυ-

M M M σ ρ M M M ϊ Ι M ϊ M ϊ M M ρ M ϊ Z Z

καὶ ἣ πάροιθε σελάνα· Χρόνον ὥριον ἀγεμονεύει,

M ϊ Z ϊ M ϊ Φ σ ς M ς σ σ σ σ σ σ σ

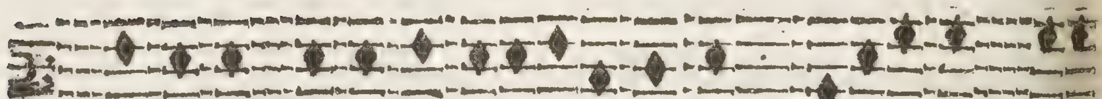
Λευκῶν ὑπὸ σύρμασι μόσχων. Γάνυται δέ τε οἱ

ρ σ ρ Φ ρ M M ϊ Z ϊ M ϊ Φ σ ρ M ρ σ

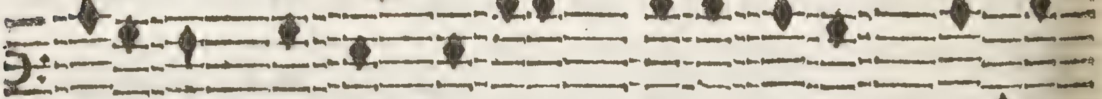
νόος εὐμενὴς, Πολυοίμονα κόσμον ἑλίσσων.

Ὕμνος εἰς Νέμεσιν. τοῦ αὐτοῦ.

ϊ M M M M ϊ M M ϊ σ ς M Φ M Z Z Z Z

Νέμεσι, πτερόεσσα βίου ῥοπὰ, Κυανῶπι θεὰ

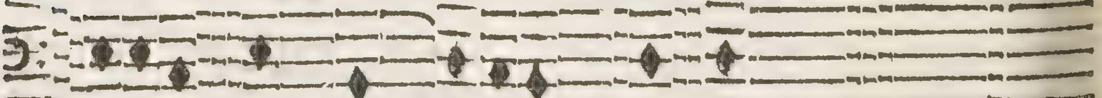
E Z ϊ Z M M Π Π Π Π E Z E Ι Π

θυγάτερ δίκας· Ἃ κοῦφα φρυάγματα θνατῶν

Π Π M ϊ Π Z ϊ ϊ M M M M M M M

Ἐπέχεις ἀδάμαντι χαλινῷ· Ἐχθουσα δ' ὕβριν

M M σ M Φ ρ σ Φ ς ς

ὀλοὰν βροτῶν, Μέλανα φθόνον ἐκτὸς ἐλαύνεις.

* * * λείπει.

Atque

Atque hanc quidem formam (quantum ad intonationem, ſeu tonorum diſpoſitionem) induunt Cantilenæ iſtæ Græcæ , notis hodiernis expreſſæ. Verum quonam tempore ſyllaba , vel Tonus unuſquiſque proferendus ſit; adhuc diſputatur inter eruditos. Quorundam eſt opinio, ſed vana, characterum Græcorum priorem, tonum; alterum vero (duplex enim in unoquoque genere & modo , Characterum eſt series) ſyllabæ productionem vel contractionem denotare. Hoc ſi ita eſſet in quâlibet chordâ, ſyllaba; (qualiſcunque tandem ſit, ſeu longa, ſeu correpta ;) eandem neceſſariò ſemper habebit prolationem. Quod ridiculum. Probabilior itaque eorum eſt opinio, qui dicunt, toni ſeu vocis prolationem, ſyllabæ quantitatem ſemper ſequi. Atq; hæc opinio vel hinc confirmari videtur , quòd plerique omnes ſcriptores Harmonici, inter partes artis ſuæ, quas ſeptem enumerat præcipuas *Alypius* , (viz. πρῶτον περὶ φθόγγων, δεύτερον περὶ διαστημάτων, τρίτον περὶ συστημάτων , τέταρτον περὶ γενῶν, πέμπτον περὶ τόνων, ἕκτον περὶ μεταβολῶν , ἕβδομον περὶ αὐτῆς τῆς μελοποιΐας) etiam de Rythmis tanquam de membro quodam Muſices neceſſario, ſemper agunt. Hoc clarè liquet ex Martiano Capellâ , ſatyr. l.9. Cujus hæc ſunt verba *Hæc de ſeptem partibus artis noſtræ dixiſſe ſufficiat , nunc Rythmos , i. e. numeros perſtringamus : quoniam ipſos quoque noſtræ artis portionem eſſe non dubium eſt.* Idem paulo infra hanc numeri definitionem aſſignat; *Numerus*, inquit , *eſt diverſorum modorum ordinata connexio, tempori pro ratione modulationis inſerviens , per id quod aut efferenda vox fuerit , aut premenda ; & qui nos à licentiâ modulandi , ad artem diſciplinamque conſtringat.* Verum hic quæritur, nec immeritò , quiſnam igitur ſecundæ cujuſque columnæ characterum fuerit uſus; huic dubio reſponſum quoddam ſuggerit ſæpe memoratus *Alypius* , Εἰσαγωγῆς μουσικῆς κεφ. α΄. ubi ait

ait Λυδίου τρόπου σημεῖα τὰ μὲν ἄνω τῆς λέξεως, τὰ δὲ κάτω τῆς κρούσεως. Responsum plane Delphicum, Delioque dignum Natatore. Cæterum hoc plerique (inquit Mersennus) ita volunt intelligi, ut primi characteres respondeant notis practicis, quibus voce utuntur; secundi vero, literis tabulaturæ, quæ testudini, & aliis instrumentis servit, in exprimendis cantilenis. Sed neque sic negotium absolvere nobis videntur. Si enim antiquitùs ὁμοφώνως (ut quidam volunt) ad Lyram, Tibiam, aliaque instrumenta cantare mos fuerit, quidni uno eodemque charactere, & vocis sonus & instrumenti percussio exprimi poterant? sin autem ἀντιφώνως (ut loquitur Aristoteles) i.e. symphoniacè & per consonantias (quod probabilius) cantatum fuerit, ex hoc necessario sequetur, eandem chordam eandem etiam semper consonantiam συμφωνοῦσαν habituram esse. Verum quanta interim hæc varietatis fames, ubi tam arctis tota harmonica finibus cohibetur!

Utut sit: Antiquæ musicæ summam & (quod maximè mirum est) affectatam fuisse simplicitatem, apparet ex Senatus consulto quodam Laconico, à Boëtio *lib.* 1. *Music.* citato, ubi Timotheus quidam Milesius ob πολυφωνίαν, & innovationem Antiquæ Musicæ superintroductam, antiquæ lyræ ἑπταχόρδῳ quatuor novas chordas assuendo: novationis hujus pœnas dedisse fertur. Ab Ephoris enim decretum ést, ut abscissis manu propriâ chordis quas addiderat superfluis; à Laconica demum pelleretur. Hoc προβούλευμα, pessimè corruptum, extat apud Boetium *Music. lib.*1. Verum Jos. Scaliger, Not. suis in Manil. ex M SS. codicibus (uti ait) priscam illi formam restituit, atque hoc est.

Ἐπειδὴ Τιμόθεος ὁ Μιλήσιορ παραγινόμενος εἰς τὰν πόλιν ἁμετέραν, τὰν παλαίαν μῶαν ἀτιμάσας, καὶ τὰν διὰ τᾶν ἑπτὰ χορδᾶν κιθάεισιν ἀποστρεφόμενος, πολυφωνίαν εἰ-

σάγων

σάγων λυμαίνεται τὰς ἀκοὰρ τῶν νέων, διά τε τᾶς πολυχορδίας καὶ τὰν καινότατα τῶ μέλεος ἀγεννῆ καὶ ποιητὰν, ἀντὶ καθαρᾶς καὶ τεταγμένας ἀμφιέννυται τὰν μῶαν, συνιστάμενος ἐπὶ χρώματος τὰν τῶ μέλεος δύσκλειαν, ἀντὶ τὰρ ἐναρμονίω ποιῶν ἀντίστροφον ἀμοιβαίαν, παρακληθεὶς δὲ καὶ ἐν τὸν ἀγῶνα τᾶς Ελευσινίας Δάματρορ ἀπρεπέα ἐσκεδάσατο τὰν τῶ μύθω δύσκλειαν, τὰν τᾶς Σεμέλας ὀδίνας ὧν ἕνεκα τὰς νέως διδάσκει.

Δεδόχθαι φᾶν περὶ τούτων τὼς βασιλέας, καὶ τὼς ῥήτοραρ μέμψασθαι Τιμόθεον· ἔπι δὲ ἀναγκάσαι δὴ καὶ τᾶν ἑνδεκαχορδᾶν ἐκταμεῖν τὰς περίττας, ἀπολιπόμενον τὼρ ἑπτὰ τόνωρ, ἑκαστάτω τε ἄρξαι πόλιος βάρος. ὅπως εὐλάβηται ἐν τὰν Σπάρταν ἐπιφέρειν τι τῶν μὴ καλῶν ἐθῶν, μήποτε ταράττηται κλέος ἀγώνων. Quod ſic reddimus.

“ Quandoquidem Timotheus Mileſius, adveniens in “ urbem noſtram, priſcam aſpernens Muſicam, mo- “ dulationem etiam quæ fit per ſeptem chordas re- “ pudians, multiplicemq; introducens Harmoniam, “ juniorum aures corrumpit, & per multiplicitatem “ chordarum & novitatem melodiæ, ignobilemq; ac “ fictam pro purâ & regulari muſicam adornat, ſonis “ Chromaticis melodiam reddens infamem, & pro “ modulatione enharmonicâ, alternam ſubſtituens, “ variamque. Quinetiam ad Eluſinia Cereris ſacra “ vocatus, fabulæ infamiam inhoneſtè divulgavit “ Semeles dolores junioribus exhibendo.

“ Viſum eſt igitur Regibus & Rhetoribus Timo- “ theum de his poſtulari, Quinetiam cogi ipſum de “ chordis undecim ſuperfluas amputare, relictis ſep- “ tem tonis priſcis: longiſſimè item amandari urbis “ moleſtiam; ut poſthac revereantur, conſuetudinem “ pravam quamcunque in Spartam introducere: ne- “ ſacrorum honos conturbetur. Verum hîc obiter monendus eſt lector mutationem σ finalis in ϱ Laconicam eſſe.

Ex hoc Laconico Plebiſcito Lyram principiò fuiſſe

isse ἑπτάχορδον asserere ausus est Jos. Scaliger, ejus hæc sunt verba, *de numero chordarum res vetustissima est. Sanè ab initio fuisse ἑπτάχορδον & mediocriter periti sciunt.*

Hæc ille. *Verum quænam interim est hæc Magni Scaligeri imperitia*, quum Boëtius (*Nicomachus tamen ipse aliter lib. 2. initio*) Nicomachi nixus testimonio, τετράχορδον solum principio fuisse Lyram, affirmet (uti supradictum est) ad numerum autem septenarium gradatim tandem pervenisse? Επτάχορδον quidem diutiùs permansisse, certum est ex Nicomacho, *Harmon: Enchirid lib. 2.* ἐνδεκάχορδον vero demum evasisse: cujus Novationis primus Spartæ pænas dedit Timotheus iste Milesius, atque hic quidem paulisper facta est mora: donec eo usque tandem musicorum progressa est licentia, ut octodecim Lyra chordis luxuriaret. Verum hic tandem græcorum constiterunt tentamina.

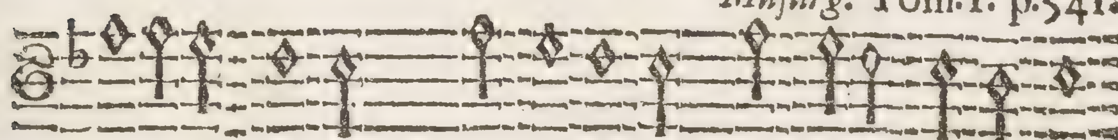
Neque ipsis Latinis fuit spatiosior modulandi campus donec *Guido Aretinus* monachus ordinis S. Benedicti, homo pro suo quo vexit sæculo apprimè literatus, circa annum Redemptionis humanæ 1028. totam canendi formam immutavit, ac veteri scalæ Græcæ, quæ Disdiapason, sive 15. tonorum numero prius constabat, quatuor aliis supernè unico autem tono infra superadditis; viginti chordarum numero scalam suam; quam nunc ab Authoris nomine *Guidonianam* nuncupamus absolvit.

Musicæ

Fragmentum hoc desumptum est ex vitis Pythiorum.

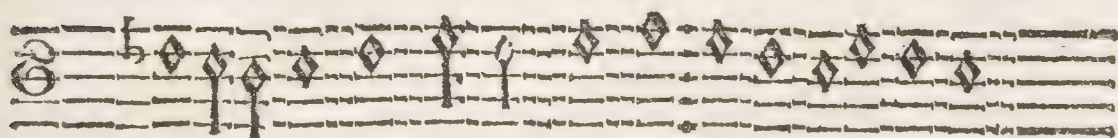
Musicæ veteris specimen quod invenit Kircherus in celebri illa apud Siculos Bibliotheca Sancti Salvatoris juxta portum Messanensem, in fragmento Pindari antiquissimo.

Musurg. Tom. 1. p. 541.

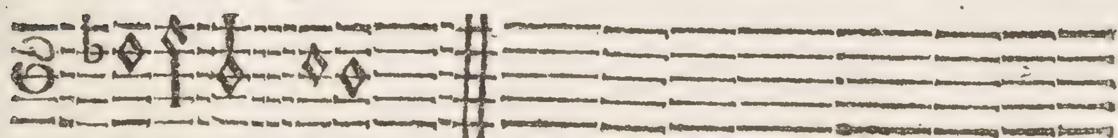
Π Π Γ Θ Ι Π Γ Θ Ι Π Γ Θ Ι Μ Ι

Χρύσεα φόρμιγξ, Ἀπόλλωνος καὶ ἰοπλοκάμων

Θ Ι Μ Ι Θ Γ Θ Γ Π Γ Θ Ι Γ Θ Ι

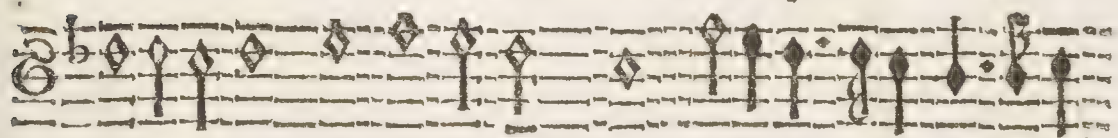
Σύνδικον μοισᾶν κτέανον τᾶς ἀκούει μὲν βάσις

Θ Γ Μ Ι Μ.

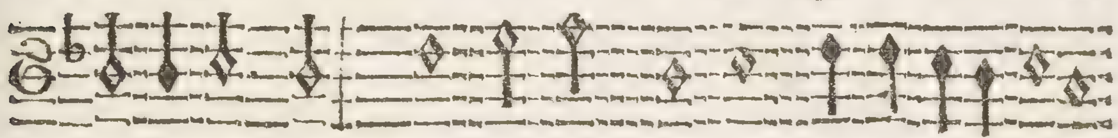
ἀγλαΐας ἀρχά· Χόρος εἰς Κυθάραν.

Chorus ad Cytharam.

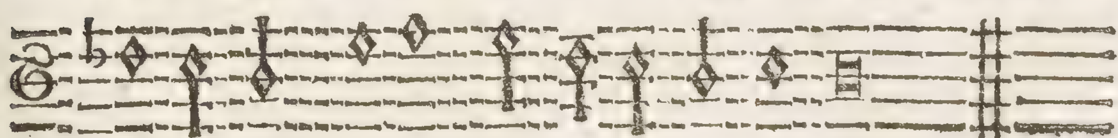
< < < < Ν 3 Ν < < 3 Ν < < < Π Γ ◡

Πείθονται δ' ἀοιδοὶ σάμασιν ἁγησιχόρων ὁπόταν

Γ Π < Γ < Ν 3 Γ < < < < Π < <

τὸν φροιμίων ἀμβολὰς τεύχης ἐλελιζομένα

◡ < Γ Ν 3 Ν < < Γ < Γ

καὶ τὸν αἰχματὰν κεραυνὸν σβεννύεις

F I N I S.

Dionysii Hymn. in Nemesin. v. ult. φθόνος & Νεμέσεως discrimen tradit Aristoteles. Rhetor. L. II. c. 9. quod praeclare quoque indicat Eurip. in Rheso. v. 342. & Soph. in Electra v. 1594. Immo sicut dictum a veteribus, φθόνος ἀπέσω, sic contra invocata, ut adsit dicenti, favens scilicet Nemesis seu Adrastea καλέομεν δὲ Ἀδράστειαν. Aristid. Gratul. Smyrn. pag. 477. & Id. Sacr. Serm. II. p. 512. 513. ἡ δὲ Ἀδράστεια κεκλήσθω σὺν αὐτῷ. Quo spectat Eurip. in Rheso. v. 468. σὺν Ἀδραστείᾳ λέγω; quod tumidis & vanis ostentatoribus infesta haberetur haec Dea, ut ad Hesiodum observat Graevius, & hic Lucani locus arguit. L. 5. v. 233. Et tumidis infesta colit quae numina Rhamnus. Quanquam φθόνος etiam subinde a Graecis Tragicis pro Νεμέσει sumatur. Eurip. Iphig. Aul. v. 1097. Spanheim. in Callim. Apoll. v. 107.

p. 49.

Dionysii Hymn. in Apoll. v. 2 & 3. legendum videtur.

Ροδοεσσαν ὃς ἀντυγα πωλων
πλανοις ὑπ' ἰχνεσι διωκεις.

Totus enim iste Hymnus in duo tantum carminum genera dividitur alterum quale (Αιγλας πολυδερκεα παγαν) alterum quale (Ακτινα πολυστροφον ἀμπλεκων); πολων igitur leg. πωλων, pro ἰχνεσι ἰχνεσι correpta antepenultima, sicut [illegible].

Ὀργισθεισα πατει τοις σοβαροις ἰχνεσιν.

Sensus loci hic est. "Qui roseum currum [illegible] volucri [illegible] equorum." Ἀντυξ, ἁρματος περιφερεια. Hesych. Vide etiam. την ἀντυγα τῶ [illegible] μερος, ἐνθα φασιν ἡ τῶ ἡνιοχου στασις. Eustath. in Iliad. 5. — Αντυγα διωκεις ita Orpheus (Hymn. in Solem) τετραορον ἁρμα διωκων. — [illegible] αν ἀντυγα, roseis Aurora quadrigis. Virg. Aen. 535. & Aurora in roseis fulgebat lutea [illegible] v. 25. De πλανοις ἰχνεσι nonnulla in ipsum [illegible] notavi, quibus adde Euripid. Elect. v. 46[illegible]

Φαεθων κυκλος ἀελιοιο,
ἱπποις ἀν πτεροεσσαις, ubi [illegible] equidem (inquit Barnes) πυροεσσαις, quia [illegible] Solis Equis facile [illegible] antiquorum veterum concessit." Concessit vero Ovidius (Metam. L. 2.)

Interea volucres Pyroeis Eous & Aethon Solis Equi. πωλων [illegible] vel [illegible] aliis [illegible].

p. [illegible] περι [illegible]
p. 110. [illegible] 173 [illegible]
p. 106. [illegible]
p. 49. Νοῦς ἐπιδινεῖται.

193

p. 1. μερίη π[illegible]

p. 143. βέλτιστος [illegible]

p. 106. l. 3. μετ[illegible] δίος.

p. 92. Νὺξ ἐπιδινεῖται.

193

